Walter Scott.

DE BRUID VAN LAMMERMOOR

GEBRS. E. & M. COHEN ARNHEM EN NIJMEGEN

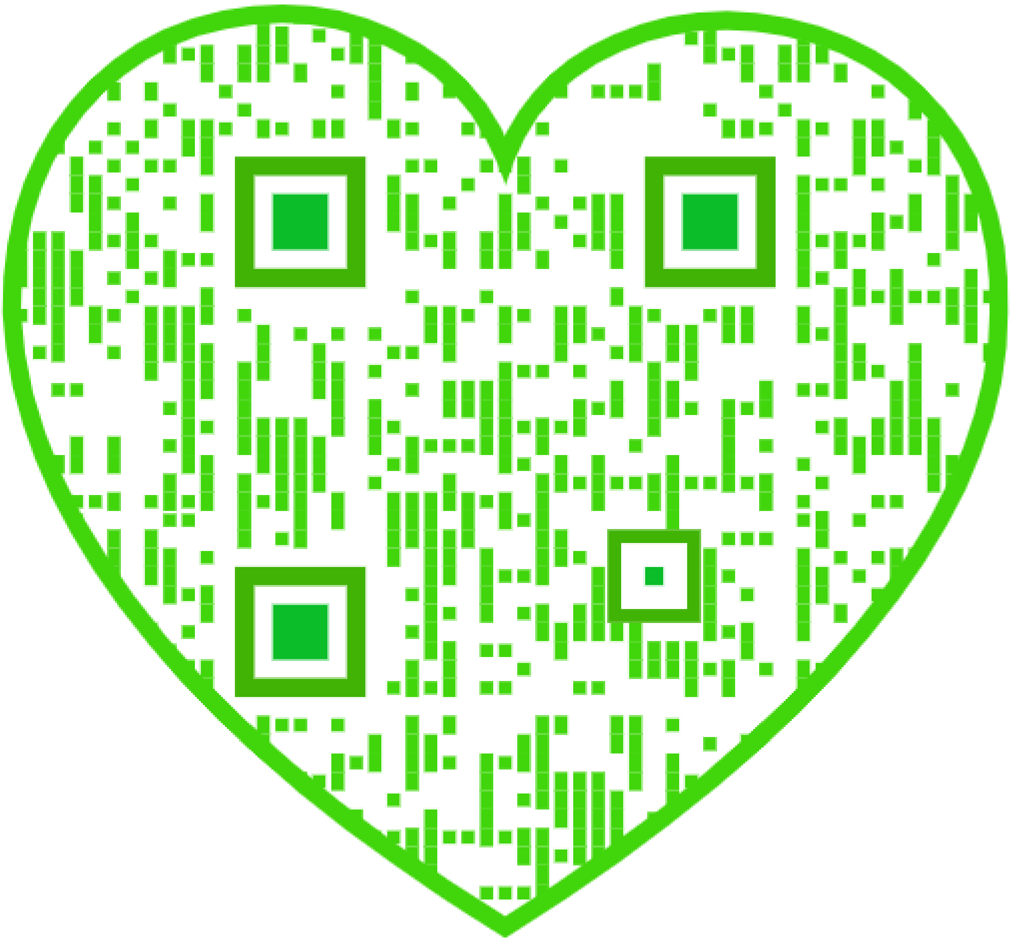

WALTER SCOTT'S WERKEN.

De Bruid van Lammermoor.

Gij, land van koeken, wilt verstaan,
En, broeders Schotten, hoort mij aan;
Van Maidenkirk tot aan het land,
Waar Johnny Groats zijn dakbalk spant!
Komt door uw kleed een scheurtje kijken,
'k Raad: dicht het gauw;
Een uit uw volk bespiedt u trouw,
En — wat ik zeg, 't zal later blijken,
Is heusch geen rook —
Hij drukt het ook.

BURNS.

Walter Scott's Werken.

OPNIEUW VERTAALD EN BEWERKT

DOOR

GERARD KELLER.

DE BRUID
VAN
LAMMERMOOR.

Geïllustreerd met de gravures der oorspronkelijke
Engelsche uitgave van MARCUS WARD & Co.

ARNHEM—NIJMEGEN.
GEBRs. E. & M. COHEN.

Ahora bien, dixo el Cura; traedme, senor huésped, aquesos libros que los quiero ver. — Que me place, respondió el; y entrando en su aposento, cecó dél una malletilla vieja cerrada con una cadenilla, y abriéndola, hailó en ella tres libros grandes y unos papeles de muy buena letra escritos de mana.

Don Guyote, parte primera, capitulo 32.

Kom, zeide de priester; ik bid u, mijn waarde hospes, haal mij die boeken, want ik heb lust ze in te kijken. — Met alle plezier, hernam de hospes, en hij ging naar zijn kamer. Daar haalde hij uit een oud valies, door een hangslot, dat hij opendeed, dichtgemaakt, drie groote boekdeelen en eenige fraai geschreven handschriften.

GEDRUKT BIJ G. J. THIEME, ARNHEM.

INLEIDING

VOOR DE

BRUID VAN LAMMERMOOR.

Vroeger 1) heeft de schrijver geweigerd de bron op te geven, waaraan hij het tragisch onderwerp van dit verhaal ontleend had, omdat, hoewel ze in lang verleden tijd plaats greep, het toch niet onmogelijk was, dat zij het gevoel zou schokken van de afstammelingen dergenen, die bij de gebeurtenissen betrokken waren. Daar hij echter in de aanteekeningen op Lair's gedenkschriften een verhaal heeft gevonden van de hand van zijn vriend, den heer Charles Kirkpatrick Sharpe, hetwelk ook voorkomt in een herdruk der gedichten van den heer Symson, bij de beschrijving van Galloway, waaruit dan de Bruid van Lammermoor zou ontstaan zijn, meent de schrijver thans de vrijheid te hebben de geschiedenis te mogen verhalen, zooals ze hem zelven is medegedeeld door zijne eigen betrekkingen, welke omstreeks dien tijd leefden en met de familie van de Bruid nauw verwant waren.

Van algemeene bekendheid is het, dat het geslacht van Dalrymple, hetwelk in den loop van twee eeuwen niet minder mannen van talent, zoowel op burgerlijk als militair gebied en op dat der staatkunde en letterkunde, dan eenige familie in Schotland heeft voortgebracht, eerst tot aanzien kwam in den persoon van James Dalrymple. Deze was een der uitstekendste rechtsgeleerden, die ooit hebben geleefd, al heeft ook zijn krachtige geest zich helaas! slechts beziggehouden met een onderwerp zoo bekrompen als de Schotsche rechtspleging, waarover hij een werk van hooge waarde in het licht heeft gegeven.

Hij huwde Margaretha, dochter van Ross van Balnick, die hem een

---

1) Zie de Inleiding voor de Kroniek van Canongate.

aanzienlijk vermogen aanbracht. Zij was eene fiere vrouw, die zich ook veel met staatkundige aangelegenheden bezighield en zoo gelukkig in al wat zij ondernam, dat het volk, hetwelk haar echtgenoot en hare familie volstrekt niet genegen was, al dat geluk toeschreef aan tooverij. Volgens dit volksgeloof had Margaretha haar tijdelijken voorspoed te danken aan den Meester, in wiens dienst zij was getreden onder eene zeer zonderlinge voorwaarde. Haar kleinzoon, de beroemde graaf van Stair deelt dit aldus mede:

Zij bereikte een zeer hoogen ouderdom en had verzocht, dat men haar lijk niet zou ter aarde bestellen, maar hare doodkist recht overeind zou zetten, onder belofte, dat, zoolang men haar in dien toestand laten zou, het geslacht van Dalrymple blijvenden voorspoed zou genieten. Wat de oude dame tot dit verzoek bewogen moge hebben en of zij werkelijk zulk eene toezegging heeft gedaan, kan ik onmogelijk beslissen; maar zeker is het, dat haar doodkist recht opstaande is gevonden in een zijvleugel der kerk van Kirkliston, waar ook vele andere leden van haar geslacht begraven zijn. De gaven van dit in zoo velerlei opzicht merkwaardige geslacht waren voldoende om het tot de waardigheden te verheffen, welke door vele leden ervan bekleed werden, ook zonder dat daarvoor bovennatuurlijke hulp noodig zou zijn geweest. De buitengewone voorspoed echter, welke hun ten deel viel, woog wel op tegen de even zeldzame rampen, die dit geslacht troffen, en die, wat zijn oudste dochter betrof, even geheimzinnig als noodlottig was.

Freule Janet Dalrymple, dochter van den eersten lord Stair en vrouwe Margaretha Ross, had zich buiten medeweten van hare ouders verloofd met lord Rutherford, die hun geene goede partij toescheen, zoowel om zijne politieke richting als om zijn gering fortuin. Het jonge paar brak een goudstuk doormidden en zwoer elkander op de plechtigste wijze den eed van trouw. Men zegt, dat de jonge vrouw de vreeselijkste verwenschingen over zich zelve uitsprak, zoo zij ooit dien eed mocht schenden. Korten tijd daarna deed een edelman, die door lord Stair en meer nog door zijne vrouw begunstigd werd, aanzoek om de hand van freule Dalrymple. Deze wees het aanzoek af en toen men op hare toestemming bleef aandringen, kwam zij uit voor hare geheime verloving. Lady Stair, die gewoon was in alles haar wil te zien gevolgd — zelfs haar echtgenoot durfde zich daartegen niet verzetten — beschouwde dit als een onbeduidende zaak en verlangde van hare dochter, dat deze hare hand zou schenken aan hem, die den wensch daartoe aan hare ouders had te kennen gegeven: David Dumbar, zoon en erfgenaam van Dumbar van Baldoon en Wigtonshire. De geheime verloofde van freule Janet, een fier ridder, schreef toen een brief, waarin hij opkwam voor zijn goed recht, berustende op den eed van wederzijdsche trouw, die hem en freule Janet bond. Lady Stair deed hem antwoorden, dat hare dochter besefte dat zij verkeerd had gedaan eene verbintenis te sluiten zonder de goedkeuring van hare ouders en nu weigerde een huwelijk met hem aan te gaan.

De verloofde weigerde echter standvastig een antwoord aan te nemen van iemand anders dan van zijne beminde zelve; en daar zij tegenover een man stond, vastberaden van aard en te hoog geplaatst om zich te laten misleiden, was Lady Stair wel gedwongen om tot een onderhoud van hare dochter met lord Rutherford hare toestemming te geven. Zij bedong echter, dat zij daarbij tegenwoordig zou zijn; en er had tusschen den verbitterden en teleurgestelden minnaar en de vrouw, die weigerde zijne schoonmoeder te worden, een onderhoud plaats, dat van beide zijden met dezelfde heftigheid gevoerd werd. Zij beriep zich vooral op de uitspraak der Levitische wet, dat de vrouw van hare belofte ontslagen is, wanneer die door hare ouders gewraakt wordt. De uitspraak, waarop zij zich beriep, luidt:

„Wanneer een man den Heere eene gelofte zal beloofd, of eenen eed zal gezworen hebben, zijne ziele met eene verbintenis verbindende, zijn woord zal hij niet ontheiligen; maar alles, wat uit zijn mond gegaan is, zal hij doen.

„Maar als eene vrouw den Heere eene gelofte zal beloofd, en zich met eene verbintenis in het huis haars vaders in hare jongheid zal verbonden hebben.

„En haar vader hare gelofte en hare verbintenis, waarmede zij hare ziele verbonden heeft, zal hooren, en haar vader tegen haar zal stilzwijgen, zoo zullen al hare geloften bestaan, en alle verbintenis, waarmede zij hare ziele verbonden heeft, zal bestaan.

„Maar indien haar vader dat zal breken, tendage als hij het hoort, al hare geloften en hare verbintenissen, waarmede zij hare ziele verbonden heeft, zullen niet bestaan; maar de Heer zal het haar vergeven, want haar vader heeft ze haar doen breken." Numeri XXV. 2—5.

Terwijl de moeder dit alles aanvoerde, bezwoer de minnaar haar te vergeefs voor hare meening en hare gevoelens uit te komen. Zij was, naar het scheen, geheel oververstelpt; stom, bleek en roerloos als een standbeeld hoorde zij alles aan. Op het bevel van hare moeder zamelde zij alle kracht bijeen en gaf aan den man, dien zij had uitverkoren, het gebroken goudstuk, het zinnebeeld van haren eed, terug. Toen gaf hij op vreeselijke wijze aan zijn hartstochtelijke woede lucht. Hij overlaadde de moeder met een stortvloed van verwenschingen en toen hij het vertrek verliet, keerde hij zich nog eenmaal tot de zwakke, zoo niet lichtzinnige, vrouw, die hij had liefgehad en zeide: „wat u betreft, jonkvrouw, gij zult een wonder der wereld zijn; welke uitdrukking beteekent, dat gij zeldzaam rampspoedig zult wezen."

Daarop vertrok hij naar het vaste land en keerde nooit terug. Als de laatste lord Rutherford tot die ongelukkige familie behoorde, dan moet hij de derde geweest zijn, door wien die titel gevoerd werd en in 1685 zijn overleden.

Het huwelijk tusschen Janet Dalrymple en David Dumbar van Baldoon kwam nu tot stand De bruid legde geen tegenzin aan den dag, maar was volkomen lijdelijk bij al hetgeen hare moeder haar beval of aanraadde. Op den dag van het huwelijk die, volgens het toenmalig

gebruik, door een groot aantal vrienden en betrekkingen gevierd werd, was zij in dezelfde stemming: somber, stil en onderworpen aan haar lot. Eene dame die nauw verwant was aan de familie, heeft aan den schrijver verhaald, dat zij met een van de broeders der bruid over de zaak had gesproken; deze was toen nog maar een knaap en was vóór zijne zuster naar de kerk gereden. Hij had haar gezegd, dat hare hand, die zij om hem heen had geslagen, en die in de zijne rustte, zoo koud en klam was als marmer. Maar daar hij geheel vervuld was met zijne nieuwe kleeren en de rol, die hij bij de plechtigheid vervullen moest, had hij op dat oogenblik volstrekt geen acht daarop geslagen; later echter herinnerde hij het zich met innige droefheid.

Het huwelijksfeest werd gevolgd door een bal. De bruid en bruidegom verwijderden zich als gewoonlijk, toen plotseling een doordringend geschreeuw uit hun slaapvertrek klonk. Het was in die dagen het gebruik, dat de sleutel van het bruidsvertrek aan een bruidsjonker werd toevertrouwd, ten einde alle ruwe scherts, destijds in zwang, te voorkomen. De sleutel werd den bruidsjonker afgevraagd, maar hij weigerde eerst dien af te geven, tot dat het geschreeuw in de mate toenam, dat hij zich verplicht achtte ijlings met anderen te gaan vernemen, wat er de oorzaak van was. Bij het openen der deur lag de bruidegom voor den drempel uitgestrekt, zwaar gewond en wentelende in zijn bloed. Daarna zocht men de bruid: men vond haar in den hoek van den grooten schoorsteen, zonder eenig ander bekleedsel dan haar hemd, dat vol bloedvlekken was. Daar zat zij hen aan te grijnzen, onder het trekken van allerlei leelijke gezichten, zooals ik het heb hooren uitdrukken; kortom volslagen krankzinnig. Het eenige, wat zij sprak, waren de woorden: „Neem nu uw fraaien bruidegom op." Zij overleefde deze verschrikkelijke gebeurtenis slechts een dag of veertien, daar zij den 24sten Augustus gehuwd was en den 12den September 1669 overleed.

De ongelukkige Baldoon herstelde van zijne wonden, maar verbood nadrukkelijk alle vragen omtrent de wijze, waarop hij die bekomen had. Hij zeide, dat, zoo eene dame hem hierover sprak, hij niet zou antwoorden en haar zijn leven lang geen woord meer zou toespreken, en indien een heer het waagde, zou hij het als eene doodelijke beleediging opnemen en voldoening eischen, of hij zulk eene beleediging ontvangen had. Slechts korten tijd overleefde hij de vreeselijke gebeurtenis, daar hij door een val van zijn paard, op een rit tusschen Leith en Holy-Rood-house, doodelijk gekwetst werd en aan de gevolgen daags daarna, den 28sten Maart 1682, stierf. Binnen weinige jaren bezweken dus al de hoofdpersonen van dit ontzettende treurspel.

Er werden verscheidene lezingen omtrent deze geheimzinnige zaak verspreid, waaronder een aantal hoogst onnauwkeurige, ofschoon men er niet van kan zeggen, dat zij overdreven waren. Het was in die dagen moeilijk, met de geschiedenis van een Schotsch geslacht, dat een weinig boven het gewone peil verheven was, bekend te worden, en somtijds grepen er gebeurtenissen plaats, waarnaar zelfs de rechter geen al te

schroomvallig onderzoek deed. De lichtgeloovige Mr. Law zegt, in het algemeen, dat lord Stair eene dochter had, die gehuwd zijnde, den nacht, waarin zij als bruid te bed was gegaan, van haar bruidegom weggesleurd en door het huis gesleept werd door bovennatuurlijke wezens en spoedig daarna overleed. Eene andere dochter, zoo verhaalt hij, was door een boozen geest bezeten.

Mijn vriend Sharpe geeft eene andere lezing van het gebeurde. Volgens, door hem ingewonnen berichten, was het de bruidegom, die de bruid wondde. Het huwelijk was, volgens zijn verhaal, tegen den wil der moeder gesloten, die hare toestemming met deze onheilspellende woorden gegeven had: „Gij kunt hem huwen, maar het zal u ras berouwen."

Er bestaat nog een ander somber verhaal in duisteren stijl vervat in eenige zeer vuile en kwetsende rijmen, waarvan ik een oorspronkelijk afschrift bezit.

Men beweert dat zij geschreven zijn: „Op wijlen den Markgraaf Stair en zijn geslacht, door Sir William Hamilton van Whitelaw. De kantteekeningen door William Dunlop, schrijver te Edinburgh, een zoon van den Laird van Househill, en neef van genoemden Sir William Hamilton." Er bestond een bittere en persoonlijke haat en naijver tusschen den auteur van dat schotschrift, welken naam het ruimschoots verdient, en Lord Stair; en het vers, waarin meer boosaardigheid dan kunst schuilt, heeft het volgende motto:

Stair's hals, geest, vrouw, zoons, kleinzoons en de rest,
Zijn scheef, valsch, duivelsch, moordziek als de pest.

Deze boosaardige satiricus, die al de ongelukken van het geslacht opsomt, vergeet de noodlottige bruiloft van Baldoon niet. Het schijnt, dat ook hij, ofschoon zijne verzen even duister als ondichterlijk zijn, het jegens den bruidegom gepleegde geweld toeschrijft aan de tusschenkomst van den Booze, aan wien de jonge dame zich had overgegeven, zoo zij haar woord jegens haar eersten minnaar verbreken mocht. Zijne bewering strookt niet met het verhaal in de aanteekening op Law's gedenkschriften, maar laat zich gemakkelijk rijmen met de familieoverlevering.

In al het kroost van Stair zien wij geen onderscheid;
Aan vrouw en man is toch hetzelfde lot bereid;
Zoo heeft hij Glenluce's Laird den last eens opgedragen
Voor d' echt te zorgen van zijn dochter. Och, te vragen
Behoefde hij niet, welk een zielverplettrend leed
Haar minnaar treffen moest, toen zij den heil'gen eed,
Aan Rutherford weleer van ganscher hart gegeven,
Verbrak; die ook zijn eed, door hebzucht aangedreven,
Geheel sloeg in den wind. Ook hechtte aan Baldoon's recht,
De duivel niet veel waarde; bekreunde om wet of echt

Zich geenszins, liet de bruid er grijpen — wat hij zeide
Of deed aan zijn meestres, wat vreugde hem verbeidde,
Hij wierp den bruidegom van 't huwlijksbed ter neêr.
Zijn medeminnaar smeet hij woedend, keer op keer,
Zoo in den schoorsteen, dat zijn zwaargekneusde beendren
Slechts door den fellen val genazen 1).

Een van de aan William Dunlop toegeschreven kantteekeningen slaat op bovenstaande regels; „Zij had zich verbonden met Lord Rutherford, onder vreeselijke eeden, en huwde daarna Baldoon, haar neef; en hare moeder was oorzaak, dat zij haar eed verbrak."

Op hetzelfde treurspel wordt gezinspeeld in de volgende regelen en aanteekening:

Wat sleep van vloeken volgt dat laag gebroed getrouw,
Vrijt ooit de jonge neef des ouden oomliefs vrouw.

De aanteekening op het woord o o m schijnt deze uitlegging aan de hand te doen: „Rutherford, die Lady Baldoon zou gehuwd hebben, was Baldoon's oom." De poëzie van deze satire op Lord Stair en zijne familie, was, gelijk wij reeds hebben opgemerkt, geschreven door Sir William Hamilton van Whitelaw, een mededinger van Lord Stair naar de betrekking van voorzitter van het Gerechtshof; iemand met veel minder talenten dan die groote rechtsgeleerde, en evenzeer door den laster of de ware satire zijner tijdgenooten uitgemaakt voor een onrechtvaardig en partijdig rechter. Enkele aanteekeningen zijn van de hand van dien nauwgezetten en ijverigen oudheidkenner Robert Milne, die, als een kwaadaardig aanhanger van Jacobus, er zich gewillig toe leende, om het geslacht van Stair te bezwalken 2).

Een ander dichter van dien tijd heeft, met een zeer verschillend doel, eene elegie nagelaten, waarin hij op bedekte wijze zinspeelt op en het lot beklaagt van den onder een slecht gesternte geboren persoon, wiens groote rampspoed aan Whitelaw, Dunlop en Milne een gepast onderwerp voor lagen spot en ongebondenheid is toegeschenen. Deze zachter gestemde bard was Andreas Symson, voor de omwenteling predikant van Kirkinner, in Galloway, en na zijne uitdrijving als Episcopaal, het nederig beroep van drukker te Edingburgh uitoefenende.

---

1) De val van het paard, die zijn dood veroorzaakte.

2) Ik heb de satire, die in het eerste deel van de zeldzame kleine verzameling, onder den titel van een boek van Schotsche paskwillen, 1824, vergeleken met die, welke van vrij wat ruimer omvang is en ook veel meer aanteekeningen bevat, en in mijn bezit is geraakt door de welwillendheid van Thomas Thomson, *Register Depute.* In het tweede boek der paskwillen, blz. 72, komt een zeer smadelijk grafschrift op Sir James Hamilton van Whitelaw voor.

Hij zond aan het geslacht van Baldoon, waarmede hij op een vertrouwelijken voet schijnt gestaan te hebben, een treurdicht op die gebeurtenis in de familie. In dit stuk behandelt hij den dood van de bruid met een geheimzinnigen ernst.

De verzen hebben tot opschrift: „Op het onverwacht afsterven van de deugdzame Lady Janet Dalrymple, Lady Baldoon, de jongere," en geven ons den juisten datum aan van het gebeurde, dien men anders niet gemakkelijk zou zijn te weten gekomen. „Nupta August 12. Domum Ducta August 24. Obiit September 12. Sepult September 30, 1669." De vorm dezer elegie is eene zamenspraak tusschen een voorbijganger en een huisbediende. De eerste, die zich herinnert onlangs dien weg te zijn langs gegaan, en dat toen alles het kenmerk droeg van vroolijkheid en feestelijkheid, is verlangend de oorzaak te kennen, waarom zulk een vroolijk tooneel geheel en al is veranderd. Wij laten hier het antwoord van den bediende volgen, als een proefje van Mr. Symson's verzen, die niet van het beste gehalte zijn:

Heer, wat gij daar verhaalt is waarheid.
Wij waren opgewekt en blijde; maar niet lang
Daarna werd 't vreugdelied een somber treurgezang.
Een jonkvrouw, deugdzaam schoon, zou huwen. Als een plant
In bloei, die hope gaf, sloot zij den huwlijksband,
En vestigde haar huis bij ons, wat iedereen verheugde,
Om harentwil, maar ach hoe ras was onze vreugde
In droefenis verkeerd; want slechts een korte poos
Had zij gebloeid, — verwelkt was toen die schoone roos.
De schaar van Atropos, gevoelloos voor gebeden,
Heeft in de volle kracht haar levensdraad doorsneden.
't Was in de herfstmaand, de onheilsmaand, dat zij
Zoo plotseling aan ons ontviel. Nu moe'en wij
Haar missen tot de dag des Oordeels is gekomen,
Als het volmaakt geluk het lot zal zijn der vromen.

Symson stortte vervolgens zijn hart uit, begaan met het lot van den weduwnaar geworden bruidegom. Na eene lange, treurende bespiegeling komt de dichter tot het nuchtere besluit, dat, indien Baldoon te voet gegaan was, zoo als blijkbaar zijne gewoonte was, hij aan het ongeluk om van zijn paard te storten ontsnapt zou zijn. Daar het werk, waarin het voorkomt, zeer zeldzaam en bijna eenig is, en daar het ons het volledigste verhaal geeft van een der handelende personen in dit tragische door ons bewerkte verhaal, willen wij, op gevaar af van vervelend gevonden te worden, een paar korte proeven van Symson's opstel hier invlechten. Het is getiteld: „Een lijkelegie, gedicht bij gelegenheid van den droevigen en zeer betreurden dood van den te recht geëerden en zeer volmaakten *gentleman*, David Dunbar, van het geslacht van Baldoon, eenigen zoon en vermoedelijken erfgenaam der rechten van den achtenswaardigen Sir David Dumbar van Baldoon, Knight Baronet. Hij overleed op den 28sten Maart 1682, ten gevolge

van eene kneuzing door een val veroorzaakt, toen hij den vorigen dag tusschen Leith en Holy-Rood-House een rijtoer deed, en werd met alle staatsie begraven in de abdijkerk van Holy-Rood-House, op den 4en April 1692."

> De menschen zouden, en misschien niet zonder reden,
> Mij schuldig houden aan de zwartste ondankbaarheden,
> Als ik nu zweeg, of in dit droevig oogenblik
> Verzuimde een bittren traan te storten. Wat zeg ik?
> Een traan? dat's een gering, een nietig offerbrengen.
> Een traan? ach, dat zegt niets, om in mijn smart te plengen;
> Te weinig waar' 't voor mij, om bij het onverwacht
> Verscheiden van mijn vriend, door mij zoo hoog geacht,
> Een glas met tranen, tot den rand toe vol gedroppeld,
> Hem toe te wijden.

Vervolgens staaft de dichter zijn vertrouwden omgang met den overledene en diens getrouw bijwonen van den openbaren eeredienst, die regelmatig gehouden werd, wat zulk eene uitwerking op twee of drie anderen had, dat zij door zijn voorbeeld tot navolging werden opgewekt:

> Zoodat mijn Muze 't ook aan Priscian erkent,
> Dat hij en hij alleen de leden der gemeente
> Tot mijnen kerkdienst bracht. Hij was altijd present.

Daarna beschrijft hij het uiterlijk voorkomen van den overledene en diens karakter, en hieruit blijkt, dat men weleer hoogere eischen voor een volmaakt gentleman stelde dan tegenwoordig.

De woordelijke inhoud van deze rijmelarij zullen wij den lezer besparen. Slechts deelen wij mede wat hij daarin vermeldt.

Zijn lichaam was niet schoon of groot, maar getuigde van levenslust en kracht; zijne houding en wat hij zeide dwongen bewondering af. Hij betrad steeds den middenweg, alle uitersten vermijdend. Spaarzaam was hij, maar niet gierig; hij wist waar hij geven moest en wanneer hij moest sparen. Moedig, maar niet overmoedig uit zucht om uit te blinken. Gemeenzaam was hij, maar een vijand van 't gemeene. 't Liefst en het meest ging hij te voet... o had hij dit altijd gedaan. Met de vormen van het hof was hij vertrouwd, maar slechts zelden vertoonde hij zich daar, wijl hij aan het leven op het land de voorkeur gaf. Hierin vond hij zijn hoogste genot; land- en tuinbouw en veeteelt waren zijn geliefkoosde bezigheden. Dijken opwerpen, sloten aanleggen, draineeren, planten, huizen bouwen en woningen inrichten was zijn lust, waarbij hij gaarne den raad inwon en volgde van deskundigen. Koopman was hij in zijn hart, en waar geschillen zich voordeden, onderwierp hij zich steeds stipt aan de uitspraak van scheidsrechters,

Aardrijkskunde, mathesis, geschiedenis en bouwkunde waren de vakken, waarvan hij het meeste werk maakte; maar elke andere wetenschap vond in hem een ijverig beoefenaar, terwijl hij ook grooten aanleg had voor talen: in zes weken leerde hij Fransch.

Vervolgens komt de geheele uitbarsting van ellende, waarin de dichter, in stede dat hij zelf veel zegt, ons meldt wat de ouden bij zulk eene gelegenheid zouden gezegd hebben;

Een heidensch dichter had op 't hooren van dit feit
Wis uitgeroepen in zijn uitgelatenheid:
Dat's 't noodlot, en de loop der lichten aan den hoogen.
Wat! 't is 't gevolg slechts van der sterren oorelogen!
Wij hadden hem gewis in toorn ontbrand gezien,
Ja, stellig had hij in zijn woede bovendien
Het jaar, de maand, den dag, het uur, de plek, de menschen,
En elke renbaan-vreugd verschrikklijk gaan verwenschen,
En met de namen van Olympisch, Pythisch spel
En Isthmisch, elk vermaak betiteld, en bevel
Gegeven aan elkeen, op de allerzwaarste straffen,
Altijd te voet te gaan en paarden af te schaffen,
Of die verordend om verminkt te worden, dat
Men zulk een ramp nooit meer zou zien in dorp of stad.

In de onderstelling dat onze lezers genoeg hebben van Symson's verzen, en daar wij niets meer in dit dichtstuk der vermelding waardig aantreffen, keeren wij tot de droevige geschiedenis zelve terug.

Het is niet noodig den verstandigen lezer te doen opmerken, dat de tooverij der moeder alleen bestond in het overwicht van een krachtigen op een zwakken en treurig gestemden geest, en dat de ruwe wijze, waarop zij in eene kiesche zaak van hare meerderheid gebruik maakte, hare dochter eerst tot wanhoop en toen tot razernij heeft gebracht. De schrijver heeft in dier voege en volgens dat beginsel het tragische verhaal trachten uit te leggen. Welk eene overeenkomst men ook mag onderstellen, dat Lady Ashton met de beroemde dame Margaret Ross bezit, moet toch de lezer zich in 't minst niet verbeelden, dat er eenig plan bestond, om het portret van den eersten lord markgraaf Stair in den sluwen en laaghartigen Sir William Ashton te schilderen. Wat ook zijne zedelijke hoedanigheden wezen mochten, zeker behoorde lord Stair tot de eerste staatslieden en rechtsgeleerden van zijn tijd.

Voor het kasteel van Wolf's Crag, eene vrucht der verbeelding, heeft iemand, die alle oorden in de werkelijkheid wilde terugvinden, Fast Castle gehouden. De schrijver acht zich niet bevoegd te beslissen of inderdaad die overeenkomst bestaat, omdat hij Fast-Castle nooit gezien heeft dan uit zee. Maar burchten als de beschrevene, als arendnesten op vooruitspringende rotsen of voorgebergten, worden op verscheidene punten van de oostkust van Schotland aangetroffen, en

de ligging van Fast-Castle gelijkt niet minder op Wolf's Crag dan op een ander, terwijl de ligging in de nabijheid van den bergrug van Lammermoor de overeenkomst nog waarschijnlijker maakt.

Er blijft ons nog over hier bij te voegen, dat de dood van den rampzaligen bruidegom, door een val van het paard veroorzaakt, in den roman is overgebracht op den even ongelukkigen minnaar.

DE BRUID VAN LAMMERMOOR.

HOOFDSTUK I.

Win met kielen en kalfaten
Ook een sober stukje brood:
Beter is 't het spel te laten,
Dan te komen in den nood.
't Draaibord geeft wel veel genot
Maar verwoest opeens ons lot.

Oud Gezang.

Slechts enkelen waren met mijn geheim vertrouwd, toen ik deze verhalen opstelde, en het is niet waarschijnlijk, dat zij bij het leven van den schrijver het licht zullen zien. Zelfs wanneer dat gebeurde, zou ik toch niet gesteld zijn op de vereerende onderscheiding, *digito monstrari* 1). Ik beken, dat, zoo het raadzaam was, met zulke droomen vervuld te zijn, mij het denkbeeld meer streelen zou van ongemerkt achter de gordijn verscholen te blijven, zoo als de schrandere vertooner in de poppenkast en zijne vrouw Trijntje, en mij te verlustigen in de verwondering en gissingen van mijn gehoor.

Het zou in dat geval misschien met mij gaan, als met de voortbrengselen van den onbekenden Peter Pattieson, die door de verstandigen geprezen en door de gevoeligen bewonderd werden, waarvan de jeugd het hoofd vol had en die voor den ouderdom zoo veel aanlokkelijks hadden, terwijl de kritiek ze aan eene of andere letterkundige vermaardheid toeschreef, en de vraag, wanneer en door wien deze verhalen geschreven werden, in honderd kransjes en gezelschappen het staken van het gesprek hielp voorkomen. Dit geluk zal mij echter gedurende mijn leven wel nooit te beurt vallen, maar mijne ijdelheid — hier ben ik zeker van, — zou er mij nooit toe verleiden, mijne wenschen naar iets hoogers uit te strekken.

Mijne eigenaardigheden zijn te diep geworteld, en ik ben niet beschaafd genoeg, om de eerbewijzen, mijn geleerden tijdgenooten betoond, te benijden of na te jagen. Ik kan geen zier hooger over mijzelven denken,

1) Met den vinger te worden nagewezen.

al werd ik ook waardig bevonden, om een ganschen winter door in de groote hoofdstad de rol van een leeuw te vervullen. Ik zou mij niet kunnen uitrekken noch weten rond te draaien, om al mijne verdiensten, van de ruige manen af tot den gepluimden staart toe, te doen uitkomen, en te schateren, alsof ik een nachtegaal ware 1), om mij vervolgens weder stil neer te vlijen, als een goed afgericht dier, dat men te kijk stelt, doet, en dat alles voor den goedkoopen en licht te betalen prijs van een kopje koffie of een boterhammetje, dat zoo dun is als een oblie. Ook zou ik de walgelijke vleierij, waar de dame van het spel bij zulke gelegenheden hare tentoongestelde dieren op onthaalt, slecht kunnen verduwen, evenmin als de suikerklontjes, waarmede zij hare papagaaien overlaadt, opdat die toch voor het gezelschap zouden praten. Deze bewijzen van onderscheiding kunnen mij in geen verzoeking brengen, om den neus in den wind te steken; en, even als de gevangen Simson, zou ik liever, zoo mij geen andere keus gelaten was, mijn geheele leven lang in een molen mijn eigen brood met malen willen verdienen, dan te worden voorgebracht, om tot spot te strekken van ploertige heeren en dames. Dit ontstaat bij mij niet uit afkeer — hij zij dan waar of geveinsd — van de aristocratie der Drie Koninkrijken. Maar de aristocratie heeft hare plaats, en ik heb de mijne En, even als de ijzeren en aarden potten in de oude fabel, kunnen wij maar zelden in aanraking met haar komen, zonder in alle opzichten de lijdende partij te worden. Dit is echter het geval niet met de bladzijden, die ik nu schrijf. Men kan ze naar goedvinden lezen of ter zijde leggen. Terwijl de aanzienlijken zich vermaken met ze door te loopen, zullen zij geen enkele valsche hoop bij hen verwekken, en, wanneer zij verworpen of veroordeeld worden, zullen zij geen schepsel kwaad doen; en hoe zeldzaam kunnen deze heeren omgaan met hen, die voor hun genoegen gearbeid hebben, zonder òf het een òf het andere te doen.

Verstandiger en meer op het gevoel werkend, drukt dit Ovidius in een enkelen regel uit. Als ik weglaat, wat bij hem op dat vers volgt, kan ik mijn werk in dezer voege aanspreken:

Parve, nec invideo, sine me, liber! ibis in urbem 2).

Ik behoef er de droefheid van den uitstekenden balling niet bij te vermelden, dat hij in persoon het boek niet vergezellen kon, door hem naar de markt van geleerdheid, vermaak en weelde gezonden. Indien er geen honderd andere voorbeelden bestonden, die ons dit in herinnering brachten, dan zou het lot van mijn armen vriend en schoolmakker Dick Tinto voldoende zijn, om mij te waarschuwen geen heil

---

1) Zinspeling op een gezegde van Bottom in Shakespeare's Middernachtsdroom, en voorkomende in het tooneel, waar de goede Atheensche leerlingen zich met het repeteeren van het burgerlijke blijspel vermaken.

2) Met dit vers vangt Ovidius zijne Tristia of Klaagzangen aan. „Boekje, gij zult zonder mij, ik benijd het u niet, naar de stad (Rome) gaan."

te zoeken in die vermaardheid, welke men gewoon is aan een gelukkigen beoefenaar der schoone kunsten toe te kennen.

Nooit vergat Dick Tinto, als hij zich voor een kunstenaar uitgaf, om zijn oorsprong van het oude geslacht der Tinto's, en wel uit den stam in het graafschap Lanark, af te leiden, en als het pas gaf, vertelde hij, dat hij een weinig van zijn adellijk bloed ontaard was, doordien hij het penseel als het voornaamste middel van zijn levensonderhoud ter hand had genomen. Maar zoo Dick's stamboom in orde was, dan moeten sommigen zijner voorvaderen nog een veel droeviger vernedering hebben ondergaan, daar de goede man, zijn vader, het

noodzakelijke en, naar ik geloof, eerlijke maar zeker onaanzienlijke beroep van kleermaker in het westen van het dorp Langdirdum uitoefende. Onder zijn nederig dak was Richard geboren, en tot het bescheiden handwerk van zijn vader was Richard, schoon geheel in strijd met zijne neiging, reeds in zijne vroegste jeugd opgeleid. De oude baas Tinto had evenwel geen reden, om zich geluk te wenschen, dat hij het jeugdig genie van zijn zoon had overgehaald, om diens natuurlijken aanleg te verzaken. Het ging hem als den schooljongen, die met zijn vinger een fontein zoekt te stoppen, terwijl het water, door den tegenstand belemmerd, hem door duizend stralen, waar hij niet op

rekende, ontsnapt, en hem voor al zijne moeite door en door nat maakt. Evenzoo ging het den ouden Tinto, daar zijn leerling, van wien hij zooveel verwachtte, niet slechts al het krijt verbruikte tot het maken van schetsen op de snijtafel, maar zelfs verscheidene karikaturen van zijns vaders beste klanten maakte, die al luider en luider hun ongenoegen te kennen gaven en zeiden, dat het onverdragelijk was, hunne personen door de schaar van den vader misvormd te zien, terwijl de zoon die te gelijker tijd door zijn penseel bespottelijk maakte. Dit alles had ten gevolge dat men den kleermaker al minder en minder genegen werd en de zaak begon te verloopen, zoodat de snijder eindelijk zich schikte in zijn lot en aan den wensch van zijn zoon toegevende, hem veroorloofde zijn fortuin op een weg te gaan zoeken, welke meer met diens neigingen overeenstemde.

In dien tijd leefde er in het dorp Langdirdum een peripatetische kunstgenoot, die zijn beroep *sub Jove frigido* 1) uitoefende. Hij was het voorwerp der bewondering van al de jongens van het dorp, maar vooral van Dick Tinto.

In die dagen had men, onder andere onwaardige besnoeiingen, nog dien bekrompen maatregel van bezuiniging niet aangenomen, die, terwijl hij door geschreven letters het gemis eener zinnebeeldige voorstelling vergoedt, den leerlingen in de schoone kunsten een open en gemakkelijken weg van onderricht en voordeel verspert. Het was toen nog niet geoorloofd, om boven den gepleisterden ingang van een bierhuis of op het uithangbord eener herberg „De oude Ekster" of „Het Saraceensche Hoofd" te zetten, welke koude beschrijving de plaats van de sprekende afbeeldsels van den gepluimden vogel of den getulbanden kop van den verschrikkelijken sultan vervangt. Die goede en eenvoudige eeuw dacht, dat de behoeften van alle rangen gelijk waren, en schilderde de zinnebeelden, dat er iets goeds te bekomen was, op zoodanige wijs af, dat iedereen die begrijpen kon; zij oordeelde toch te recht, dat een man, die geen tittel of jota kan lezen, daarom even goed een kan best bier lustte, als zijne beter opgevoede buren, ja, even goed als de leeraar zelf. Volgens dezen milden grondregel hingen daarom de herbergiers de geschilderde zinnebeelden hunner kostwinning voor hunne woningen op, en de schilders van uithangborden behoefden, zoo zij zich maar zelden veroorloofden te smullen, toch niet van honger te sterven.

Zooals wij reeds mededeelden, werd Dick Tinto de medestander van een waardig man, wiens beroep in verval was geraakt, en begon dus, zooals dit onder zulke verheven geniën in dit vak der schoone kunsten niet ongebruikelijk is, te schilderen, alvorens hij eenig denkbeeld van teekenen had.

Zijn aangeboren talent, om de natuur gade te slaan, leidde hem er spoedig toe zijne gebreken te verbeteren, en zich boven zijn leermeester te verheffen. Vooral muntte hij uit in het schilderen van

1) Onder den blooten hemel.

paarden, omdat dit het geliefkoosd uithangbord in de Schotsche dorpen was, en, bij het nagaan zijner vorderingen, merkt men met genoegen op, hoe hij er trapsgewijs toe kwam, om bij deze edele dieren de schoften te verkorten en de beenen te verlengen, zoodat zij al minder en minder op krokodillen geleken en er meer als paardjes begonnen uit te zien. De laster, die altijd de verdienste op de hielen zit, hoe hoog zij ook in aanzien stijgen moge, is inderdaad zoover gegaan van te durven uitstrooien, dat Dick eens een paard met vijf pooten, in plaats van vier, zou geschilderd hebben. Gaarne zou ik ter zijner verdediging mij beroepen hebben op de vrijheid, die men gewoonlijk aan dezen tak der kunst toestaat, eene vrijheid, die, daar zij alle soorten van zonderlinge en buitensporige vergelijkingen gedoogt, ook wel zoo ver mag worden uitgestrekt, dat een geliefkoosd voorwerp met een overtollig lid begiftigd wordt. Maar de nagedachtenis van een gestorven vriend is heilig, en ik kan het niet dulden, dat deze zoo oppervlakkig zou worden beoordeeld. Ik heb het bewuste uithangbord, dat thans nog in de lucht zwiert in het dorp Langdirdum, gaan opnemen, en ik ben bereid onder eede te verklaren, dat, wat men ten onrechte voor het vijfde been van het paard heeft gehouden, inderdaad niets anders is, dan de staart van dien viervoet, die, wat de houding betreft, allerstoutst en gelukkig is voorgesteld. daar de klepper springende en met den kop in de lucht is geteekend; en de staart, die zoo lang is, dat hij den grond raakt, een soort van steunpunt, *point d'appui*, schijnt te vormen, en aan de figuur de stevigheid van een drievoet geeft, zonder welken het moeielijk zou zijn, zich een denkbeeld te maken, hoe de harddraver, zoo als nu zijne pooten zijn geplaatst, zich staande heeft kunnen houden, zonder op zijn rug te tuimelen. Deze stoute conceptie is gelukkig in het bezit geraakt van iemand die ze op haar rechten prijs heeft weten te schatten. Immers, toen Dick, nadat hij grootere vorderingen had gemaakt, over de juistheid van zulk eene stoute afwijking der vastgestelde kunstregels in twijfel geraakte, en voorsloeg, om ook den waard eens uit te schilderen, in ruil van dit voortbrengsel zijner jeugd, werd dit beleefd aanbod door den schranderen bezitter van de hand gewezen; daar hij, naar het schijnt, had opgemerkt, dat, wanneer zijn bier in gebreke bleef om de klanten naar zijne herberg te trekken, een enkele blik op het uithangbord dan voldoende zou zijn om hen derwaarts te lokken.

Het zou met mijn tegenwoordig doel in strijd zijn, zoo ik van stap tot stap wilde verhalen, hoe Dick zijn smaak vormde, dien door de regels der kunst verbeterde, en het weelderige eener gloeiende verbeelding wist te temperen. De schellen vielen hem van de oogen bij het zien van de schetsen van een tijdgenoot, den Schotschen Teniers, een naam, dien men zonder overdrijving aan Wilkie mag toekennen. Hij smeet het penseel weg, nam de teekenpen op en, honger en kommer trotseerende en ten prooi aan twijfel en onzekerheid, vervolgde hij de loopbaan zijner kunst onder gunstiger vooruitzichten, dan die ooit zijn oorspronkelijken meester hadden verheugd. Nog zullen de eerste ruwe voortbrengselen

van zijn vernuft (gelijk de kinderrijmpjes van Pope, wanneer men die vinden kon) dierbaar zijn in de oogen der makkers van Dick Tinto's kinderjaren.

Boven de deur eener donkere kroeg, in een achterstraatje van Gandercleugh, staan een bierkan en een rooster geschilderd. . . . . Maar ik voel, dat ik mij van dit onderwerp moet losscheuren, want dat ik anders mij daarbij te lang zou ophouden.

Terwijl hij aan ontberingen en worstelingen ten prooi was, zocht Dick Tinto, evenals zijne broederen, zijne toevlucht van de ijdelheid der menschenkinderen de schatting te heffen, welke hij van hun smaak en hunne mildheid niet verkrijgen kon — met andere woorden, hij schilderde portretten. Het was in dezen tijd dat Dick, die zich reeds sedert lang verre boven de oorspronkelijke grenzen van zijn beroep verheven had, en over iedere toespeling daarop ten hoogste verontwaardigd was, na eene afwezigheid van een aantal jaren in het dorp Gandercleugh wederkeerde, waar ik mij op mijn tegenwoordig werk toelegde, en Dick kopiëen van het menschelijk gelaat, door God naar Zijn beeld geschapen, voor een guinje het stuk schilderde. Dit was wel eene geringe belooning; maar in den beginne meer dan genoeg om Dick's matige behoeften te bevredigen. Hij betrok eene kamer in de herberg „Sir William Wallace," stak er ongestraft zelfs met den waard den draak, en werd door de dienstmaagd, den stalknecht en den „Jan" met achting en eerbied behandeld.

Deze kalme dagen waren veel te helder, om van langen duur te kunnen zijn. Toen zijne hoogedelheid, de laird van Gandercleugh, zijne vrouw en drie dochters, de predikant, de wijnroeier, mijn hooggeachte patroon, Mr. Jedidia Cleishbotham, en eenige volle dozijnen van leenroerigen en pachters door het penseel van Dick aan de onsterfelijkheid waren overgeleverd geworden, begon de nering te verslappen, en het was hem onmogelijk, om uit de harde handen der boeren, wier eerzucht hen naar Dick's schildervertrek dreef, iets meer dan kroonen of halve kroonen te kunnen wringen.

Maar hoewel de kim reeds zwaar bewolkt was, duurde het echter nog eenigen tijd eer de storm opstak. De waard oefende een christelijk medelijden met een huisgenoot, die zich een goed betaler getoond had, zoo lang hij daartoe in de gelegenheid was geweest. En nadat hij een portret van den waard zelven met zijne vrouw en dochters, in den stijl van Rubens gegroepeerd, vervaardigd had, waarmede spoedig de beste gezelschapskamer werd opgesierd, bleek het duidelijk, dat Dick een of ander middel had gevonden, om de kunst aan de eischen des levens cijnsbaar te maken.

Niets echter is wisselvalligers dan hulpmiddelen van dezen aard. Men had opgemerkt dat Dick, op zijne beurt, de wetsteen voor het vernuft van den waard werd, zonder dat hij het durfde wagen, zich te verdedigen of zich te wreken, daar zijn ezel naar eene vliering verplaatst werd, waar nauwelijks ruimte genoeg voor hem was, om recht overeind te kunnen staan, en dat hij het niet langer waagde, zich in het

wekelijksch gezelschap te vertoonen, waarvan hij vroeger het leven en de ziel had uitgemaakt. In één woord, de vrienden van Dick Tinto vreesden, dat hij even als zeker dier, luiaard geheeten, gedaan had, nadat dit het laatste groene blad van den boom, waarop het zich vestigde, heeft opgegeten, eindigt met uit den top neêr te tuimelen en van honger om te komen. Ik waagde het hieromtrent aan Dick een wenk te geven, door hem aan te raden, zijne onschatbare kunsttalenten in een anderen kring over te brengen, of, om een spreekwoord te bezigen, het veld te verlaten dat reeds lang was afgegraasd.

„Er is iets dat mijne verandering van woonplaats in den weg staat," zeide mijn vriend, terwijl hij met een ernstigen blik mijne hand greep.

„Eene rekening, die gij den waard schuldig zijt, misschien," hervatte ik met hartelijke deelneming; „gaarne zou ik met iets van mijne geringe geldmiddelen u uit deze verlegenheid wenschen te redden..."

„Neen, bij de ziel van Sir Josua!" antwoordde de edelmoedige jongeman, „nooit zal ik een vriend met mij in mijn ongeluk slepen. Er is een middel, waardoor ik mijne vrijheid terug kan erlangen, en het kruipen door een morsig riool is altoos nog veel beter dan gevangen te zitten."

Ik begreep niet juist wat mijn vriend bedoelde. De muze der schilderkunst scheen hem teleurgesteld te hebben, en welke andere godin hij in zijne ellende te hulp kon roepen, was voor mij eene verborgenheid. Wij verlieten elkander echter zonder eenige nadere verklaring, en ik had hem in geen dag of drie gezien, toen hij mij als gast op een maaltijd noodigde, waarop zijn hospes had gezegd, hem, vóór zijn vertrek naar Edinburg, te onthalen.

Ik vond Dick in eene vroolijke luim, terwijl hij al fluitende den kleinen knapzak toegespte, die zijne verven, penseelen, paletten en schilders werkkiel bevatte. Dat hij in de beste verstandhouding van zijn hospes scheidde, bleek nu uit het koude rundergebraad, in de gewone gelagkamer opgedischt, hetwelk door twee kruikjes overheerlijk oud bruin bier geflankeerd was; en ik moet bekennen, dat mijne nieuwsgierigheid gaande was gemaakt naar de middelen, waardoor de toestand van mijns vriends zaken zoo plotseling verbeterd was. Ik verdacht Dick wel niet, dat hij een verbond met den duivel gesloten had; maar door welke menschelijke hulpmiddelen hij zich zoo gelukkig uit zijne moeielijkheden gered had, kon ik zelfs in de verte niet gissen.

Hij bemerkte mijne nieuwsgierigheid, en nam mij terzijde. „Mijn vriend!" zeide hij, „gaarne zou ik, zelfs voor u, de vernedering willen verbergen, waaraan ik mij volstrekt moet onderwerpen, om mij een eerlijken aftocht uit Gandercleugh te kunnen verschaffen. Maar wat zou het baten, datgene te verbergen wat zich noodwendig, en wel door zijne groote voortreffelijkheid, zelf verraden moet. Het geheele dorp — geheel het kerspel — geheel de wereld — zal spoedig ontdekken, waartoe de armoede Richard Tinto gebracht heeft."

Er schoot mij eensklaps een denkbeeld te binnen; — ik had opgemerkt, dat onze hospes, op dien gedenkwaardigen morgen, een nieuwe,

bruin fluweelen broek, in plaats van zijne oude lakensche, aanhad
„Wat!" riep ik, terwijl ik mijne rechterhand onder het tegen elkande drukken van mijn voorsten vinger en duim schielijk van mijn rechterterheup naar mijn linker schouder bracht, „gij hebt u dan kunnen verlagen, om het vaderlijk beroep, waarin gij eerst zijt grootgebracht, weder te gaan opnemen — lange steken met de naald, niet waar, Dick?"

Hij beantwoordde dit beleedigend vermoeden met een gefronsd voorhoofd en een *wel foei!* waarmede hij zijne diepe verontwaardiging te kennen gaf. Toen bracht hij mij naar eene andere kamer en wees mij hier het vorstelijk hoofd van Sir William Wallace, dat tegen den muur hing, en er zoo ernstig uitzag, als toen het, op last van den wreeden Eduard, van den romp werd gescheiden. De schilderij was op planken, die eene lijvige dikte hadden, en aan de bovenlijst met ijzeren klampen voorzien, om het geëerbiedigde afbeeldsel als een uithangbord te kunnen ophangen.

„Daar, vriend," zeide hij, „staat Schotlands eer en mijne schande — maar neen, veeleer de schande van hen, die, in plaats van de kunst in haar eigen kring aan te moedigen, haar tot deze onbetamelijke en onwaardige uitersten brengen."

Ik poogde de woeste gramschap van mijn miskenden en verontwaardigden vriend tot bedaren te brengen. Ik herinnerde hem, dat hij, even als het hert in de fabel, het beroep niet verachten moest, dat hem uit menige moeielijkheid had gered, en waarbij zijne talenten als portret- of landschapschilder hem niet zouden hebben kunnen baten. Vooral prees ik zoowel de uitvoering als de opvatting van zijn schilderstuk, en bracht hem aan het verstand, dat hij, wel verre van zich vernederd te achten, dat zulk een heerlijk bewijs van zijne talenten aan het oog van het algemeen tentoongesteld zou worden, zich liever geluk moest wenschen, dat zijn roem daardoor nog zou wassen, waartoe de openlijke tentoonstelling van dit kunstgewrocht als van zelf aanleiding geven moest.

„Gij hebt gelijk, vriend! — gij hebt gelijk," hervatte de arme Dick, terwijl zijn oog van geestdrift vonkelde; „waarom zou ik den naam van een — een (hij stamelde onder het zoeken naar het juiste woord) — schilder van uithangborden schuwen? Hogarth heeft zich in die hoedanigheid in een van zijn beste platen afgebeeld — Domenichino, of iemand anders in oude tijden — Moreland in onze eeuw, hebben hunne talenten ook wel op zulk eene wijze doen uitkomen. En waarom aan de rijker en aanzienlijker standen alleen het genoegen gelaten, dat de tentoonstelling van kunstwerken in staat is om aan alle standen te verschaffen? Standbeelden worden wel in de open lucht opgericht, en waarom zou de schilderkunst dan terughoudender wezen in het ten toon stellen van hare meesterstukken, dan hare zuster de beeldhouwkunst? En nu, vriend, moeten wij haastig scheiden. Binnen een uur zal de timmerman komen, om Ridder Wallace voor het huis op te hangen — en, om u de waarheid te zeggen, ondanks mijne wijsgeerige beschouwing en uwe vertroostende bemoediging

Wensch ik Gandercleugh te verlaten, eer met dat werk een aanvang wordt gemaakt."

Wij namen deel aan het afscheidsmaal van onzen vroolijken hospes en ik deed Dick een mijl ver uitgeleide op zijn tocht naar Edinburg. Toen wij elkander verlieten, vernamen wij uit de verte het vreugdegejuich door de jongens aangeheven, op het oogenblik dat het nieuwe uithangbord, het hoofd van Ridder Wallace, werd uitgestoken. Dick Tinto versnelde zijne schreden, om het gejoel niet te hooren — zoo weinig had, òf vroegere oefening, òf nieuw verkregen wijsgeerig inzicht hem met het beroep van uithangbordschilder kunnen verzoenen.

In Edinburg kwamen Dick's talenten spoedig aan het licht en werden zij op prijs gesteld; een aantal bevoegde kunstrechters bezochten hem en deelden hem hunne oordeelkundige aanmerkingen mede. Maar deze heeren waren vlugger met het openbaren hunner beoordeelingen, dan met het ontsluiten van hunne geldkist, en Dick was van meening dat hij meer de geldkist dan de beoordeelingen noodig had. Hij begaf zich dus naar Londen, de algemeene markt der talenten, waar, zooals op de beroemdste markten meestal het geval is, veel meer waren te koop worden aangeboden dan er koopers voor te vinden zijn.

Dick, die inderdaad van de natuur geen alledaagsche talenten ontvangen had en wiens trotsch en vurig gestel hem nooit toeliet een oogenblik aan den gelukkigen uitslag van zijne pogingen te twijfelen, wierp zich hals over kop onder den hoop, die zich aftobde en vermoeide, om bekend te worden en den voorrang te verkrijgen. Hij stiet anderen met de ellebogen en werd op zijne beurt weder door anderen met de ellebogen gestooten, maar slaagde door eene onverschrokken daad eindelijk in zijn streven, zich eenige vermaardheid te verwerven. Hij drong bij het Instituut naar den prijs, had schilderijen op de tentoonstelling in Somerset-house en verwenschte de commissie, die met het ophangen ervan belast was. Maar de arme Dick was gedoemd het veld te ruimen, waarop hij zoo dapper gestreden had. In de schoone kunsten is er zelden een middenweg tusschen gelukkig slagen en volstrekte teleurstelling; en daar Dick's ijver en werkzaamheid niet in staat waren hem het eerste te verzekeren, viel hij in de ellende, die, in zijn toestand, de natuurlijke gevolgen van de laatste moesten worden. Een tijd lang werd hij wel door een of twee kunstkenners voorgetrokken, die er hunne eer instelde om zonderling te zijn, en om aan hunne eigene begrippen, tegen die der geheele wereld indruischend, ten opzichte van smaak en kunst, stokstijf verkleefd te zijn. Spoedig evenwel werden zij den armen Tinto moede en wierpen hem, als ballast, uit het zelfde beginsel weg, waarmede een bedorven kind zijn speelgoed wegsmijt. Hij werd, naar ik vrees, een prooi der armoede, die hem tot aan het vroegtijdige graf vergezelde en waarheen hij uit eene donkere kamer in Swallow-street 1) werd gedragen, daar binnen

1) Een der geringste buurten in de City.

door zijne waardin om de huur gemaand, en daar buiten door gerechtsdienaars beloerd, totdat de dood tot zijne verlossing opdaagde. Zijn overlijden werd in een hoekje van de *Morningpost* aangekondigd, die edelmoedig genoeg was, om bij die bekendmaking te voegen, dat zijne wijze van schilderen een groote mate van talent verried, ofschoon zijn stijl wel wat schetsachtig was. In dat blad werd naar eene aankondiging van den heer Varnish, een welbekend koopman in prenten, verwezen, die berichtte dat bij hem nog eenige weinige teekeningen en schilderijen van den heer Richard Tinto te bekomen waren, tot wier bezichtiging de adel en aanzienlijke personen, die verlangen mochten hunne verzamelingen van hedendaagsche kunst volledig te maken, ten spoedigste uitgenoodigd werden. Dit was het uiteinde van Dick Tinto, die een treurig bewijs voor de waarheid opleverde, dat men geen middelmatigheid in de schoone kunsten duldt, en dat hij, die niet klimmen kan tot de bovenste sport van de ladder, best doet, zijn voet er volstrekt niet op te zetten.

Tinto's nagedachtenis blijft mij dierbaar door de herinnering aan een reeks van gesprekken, die wij te zamen gehad hebben, en waarvan de meeste op mijne tegenwoordige taak betrekking hadden. Mijne vorderingen verschaften hem veel genoegen, en hij sprak met mij over eene prachtuitgave van mijne werken met vignetten, *culs de lampe* en zinnebeelden, die allen door zijn vaderlandslievend en gedienstig penseel zouden geteekend worden. Hij haalde een ouden sergeant der invaliden over, om voor hem in de houding van Bothwell, den hoofdman der lijfwacht van Karel den Tweede, te poseeren; en den nachtwacht van Gandercleugh wist hij te bewegen om dit in die van David Deans voor hem te doen. Maar terwijl hij zich dus voornam, zijne eigen talenten met de mijne, tot opluistering van deze verhalen, te vereenigen, mengde hij menige dosis heilzame aanmerkingen onder de loftuitingen, die mijne voortbrengelen somtijds zoo gelukkig waren te verwerven.

„Mijn waarde Pattieson," zeide hij, „uwe personen maken van hun mond te veel gebruik; zij snateren te druk," — eene fraaie uitdrukking, die Dick van een troep reizende tooneelspelers, toen hij schermen voor hen schilderde, geleerd had — gansche bladzijden zijn gevuld met niets dan gesnap en samenspraken."

„De oude wijsgeer," gaf ik hem daarop ten antwoord, „was gewoon te zeggen: Spreek, opdat ik u kennen moge; en hoe is het voor een schrijver mogelijk, om zijne *dramatis personæ* op eene wijze, die meer belang wekt en sterker uitwerking op hen heeft, aan zijne lezers voor te stellen, dan door middel van samenspraken, waarin ieder zich zoo uitdrukt als met zijn bijzonder karakter strookt?"

„Dat is eene valsche gevolgtrekking," zeide Tinto, „ik haat die, zóó als ik eene ledige kan haat. Ik stem u echter wel toe, dat de spraak een vermogen is, hetwelk in het menschelijk verkeer eenige waarde heeft, en ik wil zelfs niet aandringen op de leer van dien Pythagorischen zuiper, die van meening was dat het spreken de *conversatie* stoorde onder het drinken van een flesch. Maar ik wil

niet toegeven dat een professor in de schoone kunsten geroepen wordt, om door de taal de voorstelling van zijn tooneel te belichamen, ten einde effect op den lezer te weeg te brengen en hem van de werkelijkheid te doordringen. Integendeel, Peter, laat ik het aan de meesten uwer lezers over om te beoordeelen, als deze vertellingen ooit in het licht zullen verschijnen, of gij niet beter zoudt gedaan hebben, om, in plaats van ons een blad vol gezwets voor ieder afzonderlijk denkbeeld te geven, dat voegzaam met een paar woorden had kunnen worden uitgedrukt, den toestand, het karakter en de toevallige omstandigheden nauwkeurig af te teekenen en met juiste kleuren voor te stellen? Op die wijze zoudt gij alles wat de moeite waard was te bewaren, hebben kunnen behouden; en die: hij zeides en zij zeides hebben uitgewonnen, waarmede gij lust schijnt te hebben uwe bladzijden te overladen."

Ik antwoordde: „dat hij de voorbrengselen van het penseel met die der pen verwarde; dat de heldere en zwijgende kunst, met welken naam een onzer voornaamste, levende dichters de schilderkunst heeft bestempeld, zich noodzakelijk op het oog beroepen moet, omdat haar de middelen ontbreken, om zich tot het oor te kunnen wenden; maar dat de dichtkunst, of die soort van verdichting, welke er het naast aan grenst, aan de noodzakelijkheid is onderworpen van volstrekt het tegenovergestelde te verrichten, en zich dus tot het oor moet wenden, om die belangstelling te wekken, welke zij door middel van het oog niet kan teweeg brengen."

Dick werd door mijn aangevoerd bewijs in het minst niet aan het wankelen gebracht, daar het, naar hij beweerde, op een dwaalbegrip russte. „De beschrijving," zeide hij, „is voor den romanschrijver juist datgene, wat teekening en kleurmenging voor den schilder zijn. Woorden maken zijne kleuren uit, en, eigenaardig aangewend, kunnen zij niet missen om het tooneel, dat hij wenscht te schetsen, zoo levendig voor het oog der ziel te brengen, als paneel of doek dit aan het lichamelijk zintuig voorstellen. Dezelfde regelen," beweerde hij, „kunnen op beide kunsten worden toegepast, en eene te groote overtolligheid van samenspraken is bij den eersten eene woordenrijke en moeielijke wijze van verdichten, die er alleen toe leidt, om de eigenlijke kunst van het verdicht verhaal met die van het drama te verwarren — eene geheel andere soort van verdichting, waarvan de dialoog de ziel uitmaakt, daar alles, uitgezonderd de taal waarvan men zich moet bedienen, door de kleeding, de personen en handeling der spelers op het tooneel te aanschouwen wordt gegeven. Maar daar niets," zeide Dick, „dwazer wezen kan dan een lang verhaal als een tooneelstuk geschreven, zoo is daar, waar gij die soort van verdichting het meest nabij komt — door het schrijven van gerekte tooneelen, die slechts gesprekken zijn — de loop uwer geschiedenis koud en gedwongen geworden, en gij hebt de macht verloren om de aandacht te boeien en de verbeelding op te wekken, waarin men algemeen erkent dat gij bij andere gelegenheden tamelijk wel zijt geslaagd."

Ik maakte een buiging ter beantwoording van dat compliment, dat

mij waarschijnlijk als een pleister op de wond werd toegevoegd, en ik toonde mij bereid om ten minste eens eene proef met een minder omslachtigen stijl in mijne verhalen aan te nemen, dan ik in mijne vroegere werken van dien aard gedaan had, en dus mijne handelende personen minder te laten spreken en meer te laten uitrichten. Dick gaf mij een bemoedigend en goedkeurend knikje met het hoofd en merkte op, dat, daar hij mij zoo volgzaam vond, hij aan mijne muze gaarne de weldaad wilde bewijzen om mij een onderwerp op te geven, waarvan hij voor zijne eigen kunst een grondige studie had gemaakt.

„De geschiedenis," zeide hij, „wordt door de overlevering als volkomen waar medegedeeld; maar, daar die gebeurtenissen voor eenige honderden jaren plaats hebben gehad, kan er terecht eenige twijfel omtrent de nauwkeurigheid van de bijzondere omstandigheden geopperd worden."

Toen Dick Tinto dit gezegd had, doorzocht hij zijne portefeuille, en wel naar de schets, die hij zich eens had voorgenomen op eene schilderij van veertien voet hoog en acht voet breed over te brengen. De schets, die, om het rechte woord te bezigen, flink was uitgevoerd, stelde een zaal uit den ouden tijd voor, versierd en gemeubeld volgens hetgeen wij nu gewoon zijn den stijl der eeuw van koningin Elisabeth te noemen. Het licht viel door het bovenste gedeelte van een hoog venster op eene vrouw van uitstekende schoonheid, die, als door sprakeloozen schrik vermeesterd, den uitslag van een twist tusschen twee andere personen scheen af te wachten. De een was een jonkman in de kleeding van van Dijk, zooals die in den tijd van Karel den Eersten gedragen werd. Uit zijne houding, die verontwaardiging en trots teekende, en uit de wijze, waarop hij het hoofd ophief en den arm uitstrekte, scheen hij eer op recht dan op gunst bij eene dame aan te dringen, wier leeftijd en eenige overeenkomst van gelaatstrekken haar als de moeder van een jonger vrouwelijk wezen aanduidden, dat met eene mengeling van wrevel en ongeduld naar het gesprokene luistert.

Tinto haalde zijn schets met een air van stillen triomf voor den dag, en hield er zijn blik op gevestigd, als een verblinde vader op een veelbelovend kind, wanneer hij den opgang, dien hij later zal maken in de wereld, en de hoogte, waartoe hij de eer van zijn geslacht voeren zal, reeds bij voorbaat berekent. Hij hield de schets een armlengte van mij af — daarna weder dichter bij — zette ze vervolgens boven op een lâtafel — sloot de onderste blinden van het venster, om een gunstig invallend licht te verkrijgen — trad op een behoorlijken afstand terug — trok mij achter zich — hield de hand onder zijn voorhoofd, alsof hij zijne oogen wilde beletten iets anders behalve het geliefkoosde voorwerp te zien — en eindigde met het schrijfboek van een kind te bederven, door het zóó op te rollen, dat het een der bekende blikken kokers op eene tentoonstelling scheen. Ik verbeeld mij, dat hem de blijken mijner verrukking niet geëvenredigd

aan de zijne toeschenen; want plotseling riep hij met vrij wat drift uit: „Mijnheer Pattieson! Ik heb altijd gedacht, dat gij oogen in het hoofd hadt."

Ik beriep mij, zoo als men in dergelijke gevallen gewoon is, op mijn zwak gezicht.

„Ja, op mijne eer!" zeide Dick, „ik zou er op kunnen zweren, dat gij blind geboren zijt, nu gij bij het eerste gezicht het onderwerp van die schets niet geraden hebt. Ik zoek mijn eigen werk niet te prijzen; die kunstgrepen laat ik aan anderen over; mijne gebreken voel ik, overtuigd dat mijne teekening en koloriet verbeterd zullen worden door den tijd, dien ik aan de kunst denk te wijden. Maar de vinding — de uitdrukking, de houdingen — dat alles toch verhaalt de geschiedenis aan een ieder, die slechts een oog op de schets slaat. En indien ik de schilderij kan voltooien, zonder de oorspronkelijke conceptie te benadeelen, dan zal de naam van Tinto niet langer meer door de nevelen van nijd en kuiperij verduisterd worden."

Ik antwoordde daarop, dat ik de schets ten volle bewonderde; maar dat, om er al de verdiensten van te kunnen begrijpen, het mij volstrekt noodzakelijk voorkwam, dat het onderwerp ons niet onbekend moest zijn.

„Dat is het juist, waarover ik klaag," hervatte Tinto; „gij hebt u zoozeer aan het kleingeestige uwer omslachtige verhalen gewend, dat gij daardoor ongeschikt geworden zijt om dien oogenblikkelijken en levendigen schok van overtuiging te ontvangen, die de ziel in geestdrift zet bij het zien van de gelukkige en krachtige samenkoppelingen van een enkel tooneel, en die tevens uit de plaatsing, groepeering, houding en uitdrukking van het oogenblik niet slechts de geschiedenis van het vervlogen leven der afgebeelde personen weet op te zamelen, en den aard der zaak, waarin zij onmiddellijk betrokken zijn, maar die zelfs den sluier der toekomst oplicht, en aanleiding geeft, om eene scherpzinnige gissing omtrent hunne toekomstige lotgevallen te maken."

„In dat geval," hernam ik, „overtreft de schilderkunst den aap van den beroemden Gines de Passamont, die zich alleen met het verleden

en het tegenwoordige bemoeide; ja, zij overtreft zelfs de natuur, die haar de onderwerpen aan de hand doet: want, Dick, ik moet u bekennen, dat, indien het mij vergund ware, om in die Elisabeth's kamer door te dringen en de door u geschetste personen daar in vleesch en bloed te zien handelen, ik geen haarbreed meer gevorderd zou zijn, om den aard hunner bezigheid te gissen, dan ik in dit oogenblik ben, terwijl ik uwe schets beschouw. Maar in het algemeen vermoed ik uit den kwijnenden blik der jonge dame en uit de zorg, die gij hebt besteed om een zeer schoon been onder den ridder te zetten, dat het op eene liefdeshistorie tusschen hen beide zal neêrkomen."

„Durft gij waarlijk zulk eene stoute gissing wagen?" vroeg Tinto. „En de verontwaardiging en ernst dan, waarmede gij den man op zijn verzoek ziet aandringen — de zich onderwerpende en lijdelijke wanhoop van de jongere vrouw — het strenge, onbuigzame voorkomen der oude dame, wier blikken tevens de innerlijke bewustheid uitdrukken dat zij onrecht doet, maar die niettemin vast besloten is, op den weg, dien zij insloeg, te blijven voortgaan. . . ."

„Mijn beste Tinto!" hernam ik, hem in de rede vallende, „indien hare blikken dit alles uitdrukken, dan wedijvert uw penseel met de dramatische kunst van den heer Puff, in de *Kritiek* 1), die een zeer diepzinnig gezegde uit het beteekenisvolle hoofdschudden van lord Burleigh opmaakte."

„Mijn best vriend Peter!" antwoordde Tinto, „ik bespeur dat gij ten eenemale onverbeterlijk zijt Nochtans heb ik medelijden met uwe botheid, en ik ben niet geneigd u van het genot te berooven, mijne schilderij te begrijpen, en tevens een onderwerp voor uwe eigene pen te vinden. Gij moet dan weten dat ik in den jongst verloopen zomer, toen ik op de kust van Oost-Lothian en in het graafschap Berwick met het maken van schetsen bezig was, mij verleiden liet om de bergen van Lammermoor te gaan zien, in de hoop van, zoo als men mij verhaald had, in dat oord overblijfselen der oudheid te zullen vinden. Die, waardoor ik het meest getroffen werd, waren de bouwvallen van een voormalig kasteel, waarin die Elisabeth's kamer, gelijk gij ze verkiest te noemen, eenmaal bestaan heeft. Ik vertoefde twee of drie dagen in eene pachthoeve in den omtrek. De bejaarde, goede vrouw van den boer was met de geschiedenis van dat slot en met de gebeurtenissen, die erin hebben plaats gehad, vrij wel bekend. Een dier voorvallen kwam mij zoo belangwekkend en zonderling voor, dat ik geslingerd werd tusschen het verlangen, om die oude puinhoopen in een landschap af te beelden, en den wensch om in een historisch stuk de zonderlinge gebeurtenissen, welke daarin plaats hadden, te schetsen. Hier hebt gij mijne aanteekenigen omtrent dat verhaal!" voegde de arme Dick er bij, terwijl hij mij een pakje met losse stukjes papier overhandigde, die gedeeltelijk met een penseel, gedeeltelijk met eene pen bekrabbeld waren, en waarop omtrekken van figuren, schetsen van

1) Blijspel van Sheridan

orentjes, molens, oude daken, gevels, duiventillen enz. de plaats aan zijne geschreven aanteekeningen betwistten.

Ik zette er mij evenwel toe, om den inhoud van het handschrift, zoo goed ik kon, te ontcijferen, en ik heb er het volgende verhaal op gegrond, waarin ik gedeeltelijk, maar niet geheel, den raad van mijn vriend Tinto volg, en tracht het eer beschrijvend dan dramatisch voor te stellen. Mijne geliefkoosde neiging was mij evenwel nu en dan te sterk, en mijne personen, even als zoo vele andere in deze veel pratende wereld, spreken nu en dan veel meer dan zij handelen.

HOOFDSTUK II.

Doch, lords, nog is het onze 't onze niet;
't Is niet genoeg dat onze vijand vlood,
Hij kan -- het is zijn aard — zich ras herstellen.
Hendrik VI, tweede gedeelte.

In het smalste gedeelte van een pas of bergdal, dat uit de vruchtbare vlakten van Oost-Lothian opstijgt, stond in vroeger tijden een zeer groot kasteel, waarvan nu nog slechts de bouwvallen zichtbaar zijn. De oude bezitters van dit burchtslot behoorden tot een stam van machtige en oorlogzuchtige baronnen, die denzelfden naam als het kasteel voerden, namelijk die van Ravenswood. Hun geslachtslijst klom tot de verste oudheid op en zij hadden zich door huwelijken met de Douglassen, de Humes, de Swintons, de Hays, en andere vermogende en aanzienlijke familiën van die streek, verbonden. Hunne geschiedenis vloeide vaak met die van Schotland samen, in welks Jaarboeken hunne verhevene daden staan opgeteekend. Het slot van Ravenswood besloeg en beheerschte min of meer den doortocht, die het graafschap Berwick of de Merse, zoo als die zuidoostelijke provincie van Schotland geheeten wordt, van het graafschap Lothian scheidde, en was, zoowel in tijden van buitenlandschen oorlog als van binnenlandsche tweespalt, een bezitting van gewicht. Het was dikwijls met woede belegerd en hardnekkig verdedigd geworden, waardoor, gelijk van zelf spreekt, de eigenaren eene veelbeteekenende rol in de geschiedenis vervulden. Maar, even als alle ondermaansche dingen, had ook hun stamhuis zijne wisselingen, en tegen het midden der zeventiende eeuw was het grootelijks van zijn vroegeren luister vervallen, en omstreeks het tijdperk der Omwenteling was de laatste bezitter van het slot van Ravenswood genoodzaakt, dien ouden zetel van zijn geslacht aan vreemden te doen overgaan, en de wijk te nemen naar een eenzamen toren, die, door de zee vrij wat geteisterd, aan de schrale oevers tusschen Sint Abbs-Head en het dorp Eyemouth gelegen was en op de zoo vaak door stormen bewogen Noordzee het uitzicht gaf. Een tamelijk slecht stuk weiland omringde dat nieuwe verblijf; het was het eenige overschot van hunne bezittingen.

Lord Ravenswoord, de erfgenaam van dit vervallen geslacht, was volstrekt niet gezind om zich aan zijn nieuwen toestand te onderwerpen. In den burgeroorlog van 1689 had hij de zijde gekozen van de partij, die het onderspit delfde. En hoewel hij aan de straf, die leven en goed verbeurd verklaarde, ontsnappen mocht, zoo was toch zijn stam onteerd en zijn titel vernietigd geworden, en werd hem alleen nog maar de naam van Lord Ravenswood uit beleefdheid geschonken.

Deze van zijne rechten vervallen verklaarde edelman had wel den hoogmoed en den onrustigen aard, maar niet het vermogen zijner voorvaderen geërfd; en daar hij het verval van zijn geslacht aan een enkelen man weet, koesterde hij jegens dien persoon al den haat, die er in hem gloeide. Dit was de man, die door aankoop eigenaar geworden was van Ravenswood en van de heerlijke goederen, van welker bezit de erfgenaam van dat huis zich nu beroofd zag. Hij stamde af van een veel jonger geslacht dan dat van Lord Ravenswood, daar dit slechts gedurende de burgeroorlogen tot macht en staatkundigen invloed was opgeklommen. Van zijne jeugd af aan was hij voor de balie opgeleid, en hij had aanzienlijke staatsambten bekleed, terwijl hij den naam had van iemand, die volkomen de kunst verstond om te visschen in de troebele wateren van een door partijschappen verdeelden en door gevolmachtigden geregeerden Staat. Ook was hij slim genoeg geweest om groote geldsommen op te hoopen in een oord, waar maar weinig viel op te garen en waar hij zoowel met de waarde van den rijkdom, als met de verschillende middelen, om dien te vermeerderen, bekend was, terwijl hij zich van werktuigen bediende, om zijne macht en invloed uit te breiden.

Een man, met zulke eigenschappen en hulpmiddelen was eene gevaarlijke tegenpartij voor den trotschen en onvoorzichtigen Ravenswood. Of hij den baron billijke redenen voor de vijandschap had gegeven, die deze hem toedroeg, was een punt waarover verschillend gesproken werd. Sommigen zeiden, dat die oneenigheid alleen haar grond had in den wraakgierigen en nijdigen aard van Lord Ravenswood, die het maar niet met leede oogen kon aanzien, dat een ander, hoewel door een rechtmatigen koop, in het bezit geraakt was van de goederen en het kasteel zijner voorvaderen. Maar het grootste gedeelte van het publiek, dat zoowel geneigd is om de rijken in hunne afwezigheid te belasteren als om hen in hunne tegenwoordigheid te vleien, koesterde daarover minder gunstige gedachten. Zij zeiden, dat de Lord Grootzegelbewaarder (want tot deze hooge betrekking was Sir William Ashton reeds gestegen), voordat hij eindelijk door aankoop eigenaar der goederen van Ravenswood geworden was, belangrijke geldzaken met den vorigen eigenaar gedreven had; en zonder iets stellig te verzekeren, vroegen zij wie van beiden het voordeel, dat uit deze ingewikkelde zaken te trekken was, had moeten genieten, en gaven niet onduidelijk te kennen dat de koele rechtsgeleerde en bekwame staatsman noodzakelijk vrij wat voor had gehad boven den vurigen, fieren en onvoorzichtigen edelman, dien hij in rechtsgeleerde knevelarijen gewikkeld en in geldelijke moeilijkheden had weten te verwarren.

De geest dier tijden bracht er niet weinig toe bij, om aan zulke vermoedens gewicht bij te zetten. „In die dagen was er geen koning in Israel.” Sedert Jakobus de Zesde was heengaan om de rijker en machtiger kroon van Engeland te aanvaarden, hadden zich onder den adel in Schotland elkander bestrijdende partijen gevormd, die beurtelings, zoo lang hunne kuiperijen aan het hof van Sint James de overhand hadden, de koninklijke macht uitoefenden. De nadeelen, die uit dit regeeringsstelsel ontstaan moesten, waren volkomen gelijk aan die, welke de pachters van landgoederen in Ierland, bij afwezigheid van de grondeigenaren zelven, ondervinden. Er bestond geene opperste macht, die volgens recht en wet hetzelfde belang had als de massa van het volk en waarop de ongelukkige door deze kleine tirannen verdrukt, zich beroepen kon om recht of genade te verkrijgen.

Laat een monarch nog zoo vadsig, nog zoo baatzuchtig, nog zoo tot willekeur geneigd zijn, toch blijven, in een vrij land, zijne eigene belangen met die van het algemeen ten nauwste verbonden; de kwade gevolgen, uit het misbruik van zijn gezag geboren, zijn zoo gevaarlijk en vallen zoo zeer in het oog, dat niet slechts het staatkundig beleid maar ook het algemeen gevoelen er hem toe brengen, om, zonder aanneming des persoons, het recht te doen gelden en zijn troon op gerechtigheid te grondvesten. Daarom hebben, zelfs door daden van geweld en dwingelandij, beruchte vorsten zich streng getoond in het handhaven van het recht onder hunne onderdanen, telkens wanneer hunne eigene macht of hartstochten er niet mede waren gemoeid.

Maar de zaak verandert geheel van gedaante, wanneer de uitoefening der heerschappij aan het hoofd eener aristocratische partij wordt opgedragen, die bij den wedijver der eerzucht, in den aanvoerder eener andere partij zijn mededinger ziet, door wien hij dicht op de hielen wordt gezeten. De korte en onzekere duur van zijne macht moet hij zich ten nutte maken, om zijne aanhangers te beloonen, zijn invloed te vermeerderen en zijne tegenstanders te onderdrukken en te verpletteren. Zelfs Aboe Hassan, de onbaatzuchtigste aller onderkoningen, vergat niet, om, gedurende zijn kalifaat van één dag, een geschenk van duizend goudstukken aan zijn eigen huisgezin te schenken; en de Schotsche onderregenten, door de sterkte hunner partij machtig geworden, bleven niet in gebreke, om zich eveneens van dezelfde hulpmiddelen, tot belooning der hunnen, te bedienen

De rechtspleging vooral was door de grootste partijdigheid bezoedeld. Er was nagenoeg geen enkel geval van eenig gewicht, waarin aan de zijde der rechters niet een of andere grond tot omkooping en partijdigheid gevonden werd. Zij waren zoo weinig in staat, om aan de verzoeking weêrstand te bieden, dat er in die dagen een even algemeen als schandelijk spreekwoord in omloop was, luidende: „Noem mij den aangeklaagde, en ik zal u zeggen hoe de wet spreekt”. De eene omkooping baande tot andere, nog grootere en ergere den weg. De rechter, die zijn heilig gezag in het eene geval leende om een vriend te helpen, maar ze in een ander weder bezigde om een vijand te verplet-

teren; de rechter, wiens uitspraken òf op familiebelangen, òf op staatkundige betrekkingen gegrond waren, kon het vermoeden niet ontgaan, dat hij voor omkooping vatbaar was. Te vaak was er reden om te onderstellen, dat de beurs van den rijke in de schaal der gerechtigheid werd geworpen, om ze ten nadeele der armere partij te doen overslaan. De mindere ambtenaren maakten er geen gewetensbezwaar van om zich te laten omkoopen. Stukken zilverwerk en zakken met geld werden aan de koninklijke raadsheeren ten geschenke gezonden, om een gunstigen invloed op hunne uitspraak uit te oefenen, en stroomden, gelijk een schrijver uit die dagen zich uitdrukt, als zaagsel over hunne vloeren, zonder dat men zelfs de betamelijkheid in acht nam om dit te verbergen.

In zulke tijden was men niet al te onchristelijk, wanneer men onderstelde dat een staatsman, in rechtszaken ervaren, en een machtig lid der overheerschende partij, middelen opsporen en bezigen zou, om zijn minder ervaren en minder begunstigden vijand te benadeelen. En, indien men de onderstelling al eens wilde aannemen, dat het geweten van Sir William Ashton te nauwgezet was om zich van zulke voordeelen te bedienen, zou men toch bezwaarlijk kunnen loochenen, dat zijn eerzucht en begeerte om zijn rijkdom en invloed uit te breiden, door de opwekkingen van zijne gemalin niet even sterk werden geprikkeld als in vroeger dagen Macbeth door zijne wederhelft werd aangeblazen en voortgezweept.

Lady Ashton stamde uit een aanzienlijker geslacht dan dat van haar echtgenoot, van welk voorrecht zij niet in gebreke bleef, zich, zooveel zij slechts kon, te bedienen tot handhaving en uitbreiding van den invloed haars gemaals over anderen, en, zoo men haar niet sterk belasterd heeft, tevens ook van haar invloed over hem. Zij was schoon geweest en had eene statige en vorstelijke gestalte. Door de natuur met sterke geestvermogens en hevige hartstochten begiftigd, had de ondervinding haar geleerd, de eerste te gebruiken en de laatste, zoo al niet te verbergen, dan ten minste te matigen. De uitwendige vormen van den godsdienst nam zij met de strengste stiptheid waar; schitterend, zelfs tot pralens toe, was hare gastvrijheid. Hare houding en manieren waren zoo innemend, dat zij in Schotland als een voorbeeld ter navolging in die dagen werden aangeprezen, terwijl zij tevens deftig en waardig en naar de strengste voorschriften der etiquette zich gedroeg. Nooit had de laster haar goeden naam bezwalkt. En toch, in weerwil van al deze eerbiedwekkende eigenschappen, werd er maar zelden van Lady Ashton met liefde en genegenheid gesproken. Belang — het belang van haar geslacht, wanneer het ook niet haar eigen gold — scheen maar al te zeer de drijfveer harer daden te wezen; en waar dit het geval is, laat het gestreng oordeelend en boosaardig publiek zich niet gemakkelijk door den uiterlijken schijn bedriegen. Men zag het, en was er volkomen van overtuigd, dat Lady Ashton, hoe bevallig hare hoffelijkheden en plichtplegingen ook waren, te midden van deze, evenmin haar doel

uit het oog verloor, als de valk, bij het beschrijven van zijne kringen in de lucht, de scherpe blikken afkeert van de prooi, waarop hij loert; en het kan dus niemand verwonderen dat er iets, dat naar twijfel en argwaan zweemde, met de gewaarwordingen gepaard ging, waarmede zij, die op gelijken rang met haar stonden, hare beleefdheden ontvingen. Bij hare onderhoorigen waren deze gewaarwordingen met vrees vermengd, een indruk die niet weinig met hare oogmerken strookte, daar die vrees hen bewoog om hare verzoeken terstond in te willigen, en hen tot eene oogenblikkelijke gehoorzaamheid aan hare bevelen aanspoorde, ofschoon ze haar aan den anderen kant tot schade strekte, daar vrees ten eenemale onbestaanbaar is met genegenheid en achting.

Zelfs haar echtgenoot, op wien hare talenten en bekwaamheden, gelijk wij reeds gezegd hebben, zulk een krachtigen invloed uitgeoefend hadden, beschouwde haar meer met eerbiedige vrees dan met vertrouwelijke verkleefdheid, en het gerucht zegt, dat er oogenblikken waren, waarin hij meende de eer dezer verbintenis te duur gekocht te hebben en zelfs ten koste van zijne huiselijke vrijheid. Hoe dit zij, velen hadden hiervan wel iets vermoed, doch weinigen konden het nauwkeurig weten. Lady Ashton stelde de eer van haar echtgenoot even hoog als de hare en wist maar al te wel, hoezeer die in de oogen van het publiek dalen zou, indien hij slechts voor den slaaf zijner vrouw werd aangezien. Bij al wat zij zeide werd zijn gevoelen als onfeilbaar aangehaald; zij beriep zich op zijn smaak, en zijne denkbeelden werden aangenomen met een schijn van die inschikkelijkheid, die een gehoorzame vrouw aan een man van den rang en het karakter van Sir William Ashton verplicht was te bewijzen. Maar onder dat alles was er iets, dat valsch en wanluidend klonk; en zij, die dit paar meer van nabij, en misschien wel met eene boosaardige oplettendheid gadesloegen, hielden het voor een uitgemaakte waarheid, dat de lady, van een hooghartigen aard, vol trots op hare hoogere geboorte en door een onverzadelijke dorst naar grootheid gekweld, niet zonder eenige minachting op haar gemaal nederzag, en dat hij haar veeleer met jaloersche vrees dan met liefde en bewondering beschouwde.

Nochtans waren, in spijt van dit alles, de voornaamste en dierbaarste belangen van Sir William Ashton en van zijne gade dezelfde, en zij bleven niet in gebreke om gemeenschappelijk, hoewel dan zonder hartelijkheid, samen te werken, en elkander in alle uitwendige omstandigheden al die achting te betoonen, welke zij wel wisten dat hun zoo noodzakelijk was, om hun die van het algemeen te verzekeren

Hun huwelijk was met een aantal kinderen gezegend geweest, waarvan er nog drie in leven waren. Het eerste, de oudste zoon, reisde thans op het vaste land; het tweede, een meisje van zeventien jaren, en het derde, een knaap, die ongeveer drie jaren jonger was, woonden, gedurende de zittingen van het Schotsche Parlement en van den geheimen raad, met hunne ouders te Edinburg, en anders op het oude

Gothische kasteel van Ravenswood, dat door den lord Groot-zegelbewaarder in den stijl der zeventiende eeuw aanmerkelijk vergroot was.

Allan Lord Ravenswood, de laatste eigenaar van dit aloude kasteel en van de daartoe behoorende uitgestrekte goederen, voerde een tijd lang een vruchteloozen strijd met zijn opvolger over verschillende punten, waartoe hunne vroegere onderhandelingen aanleiding hadden gegeven, maar waarin de rijke en machtige mededinger steeds de zegepraal behaalde, totdat de dood een einde maakte aan het rechtsgeding, door Ravenswood voor eene hoogere vierschaar te dagen. De draad van zijn veel bewogen en kwijnend leven brak plotseling in eene vlaag van hevige en machtelooze woede, die hem overviel, toen hij de tijding ontving dat hij eene zaak had verloren, die mogelijk meer op de billijkheid dan op de letter der wet gegrond was. Zij was de laatste, welke hij tegen zijne machtige partij had staande gehouden. Zijn zoon was getuige van den doodstrijd des stervenden vaders en hoorde de verwenschingen, die hij tegen zijn vijand onder het slaken van den laatsten adem uitbraakte, alsof hij zijne wraak als een erfenis op zijn zoon had willen doen overgaan. Hierbij kwamen nog andere omstandigheden, waardoor des te heviger een hartstocht ontvlamde, die sedert lang een heerschende ondeugd in het Schotsche karakter uitmaakte.

Het was op zekeren Novembermorgen, terwijl de rotsen die boven de zee uitstaken met een dikken, zwaren mist waren bedekt, dat de deuren van den ouden, half verwoesten toren, waarin Lord Ravenswood de laatste en kommervolle jaren van zijn leven had doorgebracht, geopend werden, om zijne stoffelijke overblijfselen naar een nog treuriger en eenzamer woning heen te brengen. De praal van een groot gevolg, dien de overledene in zijne laatste jaren niet gekend had, werd in dit oogenblik vernieuwd, toen hij op het punt was naar de oorden der vergetelheid te worden gevoerd.

Tallooze banieren, met de verschillende deviezen en wapenen van dit overoud geslacht en de daarmede door huwelijk verwante betrekkingen versierd, werden ontrold en volgden elkander door de laaggewelfde poort van het slotplein. De voornaamste edelen van het land vergezelden het lijk in den diepsten rouw, terwijl zij den langen sleep hunner paarden in den statigen stap hielden, die bij zulk eene gelegenheid paste. Trompetten, met krip omwonden, lieten aanhoudend hare treurige tonen hooren, om de bewegingen van den trein te regelen. Eene onafzienbare rij van mindere rouwdragers en bedienden sloot den lijkstoet, waarvan het einde de poort van het kasteel nog niet had verlaten, toen de voorhoede reeds tot de kapel genaderd was, waar het lijk zou worden bijgezet.

In strijd met de gewoonte en zelfs met de wetten van dien tijd, werd het lijk begeleid door een geestelijke van de Schotsche Episcopale kerk in plechtgewaad en gereed om den lijkdienst, bij die kerk gebruikelijk, bij het lijk van den afgestorvene te verrichten. Dit was de begeerte van Lord Ravenswood tijdens zijne laatste

ziekte geweest, en de Tories, of „Cavaliers" zoo als zij gewoon waren zich te noemen, tot welke partij de meesten zijner naastbestaanden ook behoorden, lieten zich die beschikking gaarne welgevallen. De Presbyteriaansche kerkelijke overheid van het kerspel, die deze plechtigheid beschouwde als eene beleediging jegens haar gezag gepleegd, had zich tot den lord Grootzegelbewaarder gewend als het dichtst bij de hand zijnde lid van den geheimen Raad, ten einde een bevel van hem te verkrijgen om den lijkdienst te verbieden. De geestelijke had dus nauwelijks zijn gebedenboek geopend, of een dienaar der overheid, door eenige gewapende manschappen ondersteund, gebood hem onmiddellijk te zwijgen. Zulk eene beleediging, die de geheele vergadering met verontwaardiging vervulde, trof in het bijzonder en het sterkst den eenigen zoon des overledenen, die gewoonlijk de „Marto" 1) van Ravenswood genoemd werd. Hij was een jongeling van omstreeks twintig jaren. Dadelijk sloeg hij de hand aan zijn zwaard en gebood den dienaar der overheid, indien hij zijn leven lief had, alle mogelijke verdere stoornis te voorkomen, en daarop gelastte hij den geestelijke met zijn taak voort te gaan. De dienaar der wet poogde wel zijn last te volvoeren; maar daar opeens een honderdtal zwaarden blonken, vergenoegde hij zich met te protesteeren tegen het geweld, dat men hem in de uitoefening van zijn ambt had aangedaan, en bleef op een afstand als een morrende en kwaad geluimde toeschouwer van de plechtigheid staan, terwijl hij mompelde als iemand, die zeggen wilde: de dag waarop gij mij dit antwoord gegeven hebt zal u berouwen.

Dit tooneel was waardig door het penseel van een kunstenaar te worden vereeuwigd. Onder het gewelf der grafkapel las de geestelijke, verschrikt door hetgeen er voorviel, en voor zijne eigene veiligheid bekommerd, haastig en met tegenzin het rituaal der kerk, paste het stof dat tot stof wederkeerde en de asch die weder asch werd toe op de gevallen en vervlogen hoogheid en grootheid. De naastbestaanden van den doode stonden in een kring geschaard; hunne houding duidde eer gramschap dan droefheid aan, en de uitgetrokken en door hen rondgezwaaide zwaarden leverden eene sterke tegenstelling op met de zwarte rouwkleederen, waarin zij gehuld waren. In de gelaatstrekken van den jongeling alleen scheen de wrok een oogenblik te wijken voor de diepe droefheid, waarmede hij zijn naasten en bijna eenigen vriend in het graf zijner voorvaderen zag dalen. Een bloedverwant merkte op, dat hij doodelijk bleek werd, toen hij, nadat alle kerkelijke plechtigheden stipt volbracht waren, als de voornaamste rouwdrager, geroepen werd, om, gebogen over het grafgewelf, waar vermolmde doodkisten met haar vergaan fluweel en verbleekt zilver gerangschikt stonden, het lijk te zien bijzetten, dat nu de vergankelijkheid deelen zou van hen, die vóór hem gestorven waren. Hij trad op den jongeling toe en bood hem zijne hulp aan, waarvoor Edgar van Ravenswood evenwel door eene zwijgende beweging bedankte, en zonder een enkelen traan te storten,

1) Titel van den oudsten zoon van een baron of burggraaf.

volbracht deze dien laatsten plicht. De zerk werd op het graf gelegd; men sloot de deur van het koor en de jongeling nam den zwaren sleutel onder zijne bewaring.

Toen de menigte de kapel verliet, bleef hij eenige oogenblikken staan op de trappen die naar het Gothische koor voerden.

„Heeren en vrienden," dus sprak hij hen aan, „gij hebt heden geen geringen plicht jegens het stoffelijk overschot van uw gestorven naastbestaande vervuld. De verschuldigde lijkplechtigheden, die men in andere landen, zelfs aan den geringsten Christen, als hem wettig toekomende, niet ontzegt, zouden dezen dag geweigerd zijn geworden aan het stoffelijk overschot van uw aanverwant, die zeker niet uit een der geringste huizen van Schotland gesproten is, wanneer uw moed hem die niet verzekerd had. Anderen dragen hunne dooden met droefheid en tranen, in stilte en met eerbied ter aarde; maar onze lijkplechtigheden zijn door het binnendringen van gerechtsdienaren en ruwe kerels verstoord, en onze droefheid — de droefheid aan onzen ontslapen vriend verschuldigd — is door den gloed van billijke verontwaardiging van onze wangen verjaagd. Maar het is goed dat ik weet uit welken koker deze pijl gekomen is; slechts hij, die den doode dit graf dolf, was tot de lage wreedheid in staat om de lijkplechtigheden te storen. En de Hemel doe mij hetzelfde en nog erger ervaren, indien ik aan dien man en aan zijn huis den ondergang en de ellende niet vergeld, die hij over mij en het mijne gebracht heeft."

Een groot deel der vergadering juichte deze taal toe, daar ze de moedige uitdrukking van een billijk misnoegen was; maar zij die kalmer van geest en verstandiger waren, betreurden het, dat Edgar die woorden gesproken had. De macht van den erfgenaam van Ravenswood was te gering, om het hoofd te kunnen bieden aan de verdere vijandschap, die zij zich verbeeldden dat zulk een openlijk uitgedrukt misnoegen noodwendig moest aanvuren. Het bleek echter, ten minste in de onmiddellijke gevolgen, dat die vrees geheel zonder grond was geweest.

De rouwdragers keerden naar het kasteel terug, waar zij, volgens de gewoonte, die eerst onlangs in Schotland is afgeschaft, ter nagedachtenis van den overledene den beker lustig lieten rondgaan, het klaaghuis van het gejubel der vroolijkheid en der dronkenschap deden weergalmen, en dus, door de kosten van een rijk en overdadig gastmaal, niet weinig de inkomsten hielpen verminderen van den erfgenaam des mans, wiens uitvaart zij op zulk eene zonderlinge wijze vierden. Het gebruik bracht dit evenwel mede, en bij deze gelegenheid nam men het volkomen in acht. De tafels dreven van wijn; het volk smulde op het slotplein — de pachters deden dit in de keuken en de kamers der bedienden; en nauwelijks konden twee jaren renten van de overgebleven bezittingen van Ravenswood de onkosten van dit begrafenisfeest goedmaken. De wijn had zijne uitwerking op allen, behalve op den Jonker van Ravenswood, welken titel hij nog bleef behouden, ofschoon zijn vader dien reeds verbeurd had. Terwijl

de beker rondging, waaraan hij zelf de lippen niet zette, hoorde hij duizenden verwenschingen tegen den Lord Grootzegelbewaarder, te midden van de hartelijkste betuigingen van verkleefdheid aan hem en aan zijn huis. Hij luisterde met een somber en peinzend gelaat naar opwellingen, die hij te recht voor even voorbijgaande hield als het purperen schuim aan den rand van den bokaal, of ten minste als de dampen, die daaruit in de hersenen der hem omringende drinkebroêrs waren overgegaan.

Toen de laatste flesch geledigd was, namen zij afscheid, onder het herhalen van hunne vroegere betuigingen, die den volgenden morgen reeds vergeten zouden zijn geweest, indien zij, die ze het meest hadden doen hooren, het niet volstrekt noodig hadden gekeurd ze plechtig te herroepen, ter wille van hun eigene veiligheid.

Ravenswood nam hun afscheidsgroeten aan met een houding van verachting, die hij nauwelijks kon verbergen. Toen hij nu eindelijk zijn vervallen woning door zijne luidruchtige gasten verlaten zag, keerde hij in de ledige zaal terug, welke hem thans dubbel verlaten toescheen, daar het gedruisch, waarvan zij zoo even nog weergalmde, geheel had opgehouden. Weldra echter was zij met schimmen bevolkt, door de fantasie van den jeugdigen erfgenaam in het aanzijn geroepen. De bezoedelde eer, de vervlogen rijkdom van zijn huis, de vernietiging zijner hoop en de zegepraal van het geslacht, door hetwelk dit alles was vernield geworden — bood zijn van nature somberen geest een ruim veld ter overpeinzing aan, en de jonge Ravenswood was hier, door geen oog bespied, in diepe mijmering verzonken.

De boer, die de reizigers de bouwvallen van het kasteel laat zien, welke nog op den top der vooroverhellende rots prijken, welke den strijd der golven beneden zich gadeslaan, al strekken zij slechts den zeemeeuwen en raven tot woning, verzekert nog altijd, dat in dien noodlottigen nacht de jonker van Ravenswood, door de uiting van zijn groote wanhoop, den een of anderen boozen geest heeft opgeroepen, onder wiens kwaadaardigen invloed het weefsel der ongelukkige gebeurtenissen, welke nu volgen zullen, werd opgezet Helaas! welke booze geest kan ons wanhopiger voornemens inboezemen dan die, waaraan wij ons onder het bestier van onze hevige en teugellooze hartstochten overgeven?

HOOFDSTUK III.

Toen sprak de koning: God verhoed',
Dat ge op mij schieten zoudt.

WILLIAM BELL, *Clim o' the Cleugh, &c.*

Den morgen na de begrafenis snelde de man der wet, wiens gezag ontoereikend was gebleken om de lijkplechtigheden van den overleden lord Ravenswood te verhinderen, naar den lord Grootzegelbewaarder, om hem de oorzaak mede te deelen, waardoor hij in de uitoefening van zijn post te kort was geschoten.

De staatsman zat in een ruim boekvertrek, dat eertijds de feestzaal in het oude kasteel van Ravenswood was geweest, zoo als duidelijk was te zien aan den zolder, die met wapenen en snijwerk versierd en met Spaansch kastanjehout beschoten was, evenals aan het beschilderde vensterglas, waardoor een gebroken, hoewel rijk licht glinsterde op de lange rijen van boekenplanken, buigende onder het gewicht van rechtsgeleerde „Commentatores" en Monniken-kronijken, wier zwaarlijvige deelen den voornaamsten en meest gewaardeerden inhoud der bibliotheek van een Schotschen geschiedkundige dier dagen uitmaakten. Op de stevige eiken tafel en den leeslessenaar lag een verwarde hoop brieven, verzoekschriften en perkamenten, waarvan het onderzoeken zoowel het genoegen als de kwelling van Sir William Ashton's leven uitmaakte. Zijne houding was deftig en zelfs edel, en paste volmaakt aan den man, die zulk een hooge betrekking in het rijk bekleedde; en het was eerst na een lang en vertrouwelijk gesprek over onderwerpen van dringenden of persoonlijken aard, dat een vreemdeling iets weifelends en onzekers in zijne besluiten, zoowel als een zekere zwakheid in zijne plannen bespeuren kon. Dit was het natuurlijk gevolg van een omzichtig en vreesachtig gemoed, dat hij, bewust welk een invloed het op zijn geest uitoefende, zoowel uit hoogmoed als beleid zeer zorgvuldig voor anderen zocht te verbergen.

Hij luisterde schijnbaar met groote bedaardheid naar het overdreven verhaal van het oproer, dat bij de begrafenis had plaats gegrepen, en van de verachting, die men zijn gezag, zoowel als dat van de Kerk en van den Staat, had durven betoonen. Het getrouw verslag van de beleedigende en dreigende taal, door den jongen Ravenswood en anderen gevoerd, en die blijkbaar tegen hem gericht was, scheen hem niet eens te treffen. Hij vernam ook alles, wat de man in staat geweest was op te zamelen, schoon tamelijk verdraaid en vergroot overgebracht — de toasten, die er gedronken, en de bedreigingen, die men aan den maaltijd geuit had. In één woord, hij verzuimde niet, nauwkeurige aanteekeningen te maken van al deze bijzonderheden, waarin hij de namen niet vergat der personen, tegen wie hij zoo noodig, eene beschuldiging, op deze gewelddadigheden gegrond, met getuigenissen gestaafd, zou kunnen inbrengen. Daarop liet hij den aanbrenger vertrekken, verzekerd dat hij nu meester was geworden van

het nog overgebleven vermogen, en zelfs van de persoonlijke vrijheid van den jongen Ravenswood.

Toen de deur achter den dienaar der wet gesloten was, bleef de Lord Grootzegelbewaarder een oogenblik in diep gepeins verzonken. Hij sprong daarop eensklaps van zijn stoel op, stapte de kamer eenige malen op en neder, als iemand die op het punt staat een haastig en krachtig besluit te nemen. — „De jonge Ravenswood," mompelde hij, „is nu de mijne, geheel de mijne; hij heeft zich in mijne macht gesteld, en hij zal buigen of breken. Ik herinner mij nog maar al te goed de onverzettelijke en onbeschofte hardnekkigheid, waarmede zijn vader, tot zijn laatsten ademtocht toe, zich verzette tegen elke poging om een vergelijk tot stand te brengen, zoodat hij mij in een reeks van rechtsgedingen wikkelde, en hoe hij zich onderstond mijn goeden naam aan te vallen, daar het hem onmogelijk was mijne rechten op een andere wijze te bestrijden. Deze knaap, dien hij nagelaten heeft — deze Edgar — dat heethoofd, die opgewonden dwaas heeft zijn schip doen stranden, eer het nog uit de haven geloopen was. Ik moet mijn best doen, dat hij den vloed niet tot zijn voordeel aanwende en het weder vlot brenge. Deze memoranda, op eene geschikte wijze onder de oogen van den geheimen raad gebracht, kunnen de zaak niet anders dan als een strafbaar oproer voorstellen, waarin de waardigheid, zoowel van het burgerlijk als van het kerkelijk gezag, betrokken is. Een zware geldboete kan hem opgelegd worden. Een bevel, om hem op het kasteel van Edinburg of Blackness gevangen te zetten, komt mij niet ongeschikt voor. Een beschuldiging van hoogverraad kan gemakkelijk uit een aantal dezer woorden en uitdrukkingen worden opgemaakt; maar God beware mij, dat ik de zaak zoo ver zou laten komen. Neen, dat wil ik niet — ik wil niet naar zijn leven staan, al was dit in mijne macht; maar toch, wanneer hij eens in leven blijft totdat de tijden misschien een anderen loop hebben genomen, wat zullen dan de gevolgen zijn? Teruggave van zijne goederen — misschien wraak. Ik weet het — Athol beloofde den ouden Ravenswood zijne bescherming, dat weet ik, en thans is zijn zoon reeds bezig, om door zijn eigen verachtelijken invloed een partij te vormen. Welk een geschikt werktuig zou hij kunnen zijn voor diegenen, die op den ondergang van ons gezag loeren."

Terwijl deze gedachten den geest van den loozen staatsman verontrustten, en terwijl hij zich diets maakte, dat zoowel zijn eigen belang en veiligheid, als dat van zijne vrienden en zijn partij, er van afhingen, dat men zich van het tegenwoordig voordeel zooveel mogelijk tegen den jongen Ravenswood bedienen moest, zette hij zich aan zijn lessenaar, om een verslag op te stellen, dat den geheimen raad moest inlichten omtrent de onordelijke tooneelen, die, met verachting van zijn bevel, bij de begrafenis van lord Ravenswood hadden plaats gegrepen. Hij wist wel, dat de namen der meest daarin betrokken personen, zoowel als de zaak zelve, onaangenaam in de ooren zijner ambtgenooten in het bestuur klinken zouden; maar hij moest hen nochtans

aansporen, om ten minste *in terrorem* 1) in den jongen Ravenswood een voorbeeld te stellen.

Het bleef echter een teeder punt, zulke uitdrukkingen te kiezen, waaruit men des jongelings strafbaarheid kon opmaken, zonder toch een stellige beschuldiging tegen hem in te brengen, die, daar zij van den kant van sir William Ashton, den ouden vijand zijns vaders, kwam, noodwendig een schijn van hatelijkheid en boosaardigheid niet ontgaan kon. Terwijl hij met het opstellen bezig was en ijverig arbeidde om woorden te vinden, die Edgar Ravenswood als de oorzaak van het oproer zouden kunnen aanwijzen, zonder hem dit rechtstreeks ten laste te leggen, sloeg Sir William toevallig het oog op, en ontdekte het wapen van het geslacht — tegen welks erfgenaam hij thans de pijlen wette en de strikken der wet gereed maakte — uitgesneden in een der kroonlijsten, waaruit het gewelfde dak van de kamer zich verhief. Het was een zwarte stierekop, met de spreuk: „Ik wacht mijn tijd af;" en de gelegenheid, waarbij dit wapendevies was aangenomen, vermengde zich allerzonderlingst en met nadruk met het onderwerp, dat de staatsman thans bezig was bij zichzelven te overwegen.

Een oude overlevering verhaalde, dat in de dertiende eeuw zekere ridder Malisius van Ravenswood van zijn kasteel en goederen beroofd geworden was door een machtigen overweldiger die zijn buit een tijdlang ongestoord had bezeten. Eindelijk, op den avond vóór een schitterend feest, was Ravenswood, die lang naar een gunstige gelegenheid had uitgezien, met een kleinen hoop getrouwe aanhangers het kasteel binnengedrongen. Dit gebeurde, toen de gasten met ongeduld het opbrengen der gerechten tegemoet zagen, en de toenmalige bezitter van het kasteel dit met luider stemme beval. Ravenswood, die bij deze gelegenheid zich als bediende vermomd had, beantwoordde dit door op een barschen toon te zeggen: „Ik wacht mijn tijd af;" en op hetzelfde oogenblik werd een stierekop, het oude zinnebeeld van den dood, op tafel gezet. Op dat teeken barstte de zamenzwering los, en werd de overweldiger met zijne aanhangers om het leven gebracht.

Misschien was er iets in deze welbekende en vaak herhaalde geschiedenis, dat op dit oogenblik in de ziel van den Lord Grootzegelbewaarder drong en zijn geweten aangreep. Want nadat hij het papier, waarop hij begonnen was zijn verslag op te stellen, ter zijde gelegd, en de aanteekeningen, die hij gereed gemaakt had, zorgvuldig in een naast hem staande kast had weggesloten, ging hij een weinig in de open lucht wandelen, alsof hij voornemens was zijne gedachten nog eens te verzamelen en de gevolgen van den stap, dien hij op het punt was te ondernemen, andermaal te overwegen, alvorens die onvermijdelijk zou geworden zijn.

Toen sir William Ashton door een Gothische voorzaal ging, troffen de tonen van de luit zijner dochter zijn oor. Muziek, wanneer de toonkunstenaar onzichtbaar is, schenkt ons een genot dat door de verrassing

1) Tot afschrik van anderen.

nog te grooter wordt, en herinnert ons aan het welluidend concert der vogelen onder het lommerrijk geboomte. De staatsman, hoe weinig ook gewoon om aandoeningen van zulk een natuurlijken en eenvoudigen aard toegang tot zijn hart te verleenen, was echter man en vader. Hij bleef dus staan en luisterde, terwijl de zilveren tonen der stem van Lucie Ashton zich aan de wijs van een oud lied paarden, waarop deze of gene de volgende woorden vervaardigd had:

Waar schoonheid lokt, sluit daar uw oogen;
Zit stil, waar vorsten oorelogen;
Drink niet, waar bekers overvloeien;
Spreek niet, waar volkstumulten loeien;
Versper voor 's zangers lied uw ooren;
Laat nooit door goud uw ziel bekoren;
Hart, hand en oog zij vrij van lust,
Dan leeft gij kalm en sterft gerust.

Zoodra zij met zingen ophield, trad de Lord Grootzegelbewaarder de kamer zijner dochter binnen.

De woorden door haar gekozen schenen geheel in overeenstemming met haar karakter; want Lucie Ashton's bij uitstek schoone, hoewel nog kinderlijke gelaatstrekken drukten rust, opgeruimdheid en onverschilligheid uit voor het klatergoud van wereldsch vermaak. Hare matgouden lokken werden gescheiden op een voorhoofd van de heerlijkste blankheid, en geleken een gebroken en bleeken zonnestraal op een heuvel van sneeuw. De uitdrukking van haar gelaat was in den hoogsten graad edel, zacht, schroomvallig en vrouwelijk, en scheen eer zelfs den meest toevalligen blik van een vreëmdeling te ontwijken, dan hem om zijne bewondering te vragen. Hare trekken hadden iets Madonna-achtigs, misschien het gevolg van een zwakke gezondheid en van haar verblijf in een gezin, welks leden van een trotscher, werkzamer en vuriger aard waren dan haar zelve eigen was.

Evenwel moest die lijdelijkheid van karakter volstrekt niet aan een onverschillig of ongevoelig hart worden toegeschreven. Aan de aandrift van haar eigen smaak en gevoel overgelaten, was Lucie Ashton vooral vatbaar voor gewaarwordingen van eenigszins romanesken aard. Zij schiep een heimelijk vermaak in oude legenden en vertellingen van vurige godsvrucht en bestendige liefde, gepaard, als zij doorgaans zijn, met zeldzame lotgevallen en bovennatuurlijke akeligheden. Dit was haar geliefkoosd toovergodinnenrijk waarin zij hare luchtkasteelen bouwde. Maar het was enkel in het verborgene, dat zij zich met deze bedriegelijke, ofschoon aangename bouwkunde onledig hield. In haar eenzaam vertrek of in de lommerrijke prieelen, die zij tot haar eigendom gekozen en naar haar eigen naam genoemd had, deelde zij, in hare verbeelding, de belooningen uit bij tournooien, of wakkerde den moed aan der dappere strijders door den blik harer oogen, of zij wandelde in de wildernissen met Una, vergezeld door den edelmoedigen leeuw, of vereenzelvigde zich met de eenvoudige, maar edele Miranda op het eiland der bekoring en der wonderen.

Maar in hare uitwendige betrekkingen tot de dingen dezer wereld, liet Lucie zich gewillig beheerschen door hen, die haar omringden. Het onderwerp was haar gewoonlijk te onverschillig dan dat het denkbeeld van tegenstand in haar kon opkomen, en gewillig vond zij in de meening harer naastbestaanden een reden voor haar besluit, die zij misschien volgens hare eigene keuze te vergeefs zou gezocht hebben. Al mijne lezers zullen wel in het een of ander hun bekend huisgezin een wezen van een zachten en toegevenden aard hebben leeren kennen, dat, door sterker en vuriger karakters omringd, alleen door den wil van anderen wordt geleid, en even weinig macht bezit om tegenstand te bieden als de bloem, die in een snellen stroom geworpen is. Gewoonlijk wordt zulk een meegaand en gemakkelijk karakter, daar het zich zonder verzet aan de leiding van anderen overgeeft, de lieveling van diegenen, aan wier neigingen het zijne eigene zoo bereidwillig en zonder morren opoffert

Dit was in een hooge mate het geval met Lucie Ashton. Haar staatkundige, omzichtige en wereldsgezinde vader gevoelde voor haar een genegenheid, wier kracht hem somtijds met eene ongewone aandoening verbaasde. Haar oudste broeder, die het pad der eerzucht met nog stouter schreden dan zijn vader bewandelde, bezat ook meer menschelijk gevoel. Hij was krijgsman, en ofschoon in het tijdperk verkeerende, waarin men vaak alleen aan zijne hartstochten gehoor geeft, stelde hij zijne zuster Lucie ver boven de genoegens, de bevorderingen en de onderscheiding van den soldaat. Haar jongere broeder, nog in de jaren, waarin de geest zich voornamelijk met beuzelingen bezig houdt, maakte haar de vertrouweling van al zijn genot en zijn leed — van zijne overwinningen in de landelijke uitspanningen en van zijne twisten met zijn gouverneur en onderwijzers. Aan al deze bijzonderheden, hoe onbeduidend ook, leende Lucie een geduldig en belangstellend oor. Zij waren belangrijk voor Henry en gingen hem ter harte, en dit was genoeg om hem hare opmerkzaamheid te verzekeren.

Alleen hare moeder gevoelde voor haar niet die groote en innige

genegenheid, die Lucia door het overige huisgezin werd toegedragen. Zij beschouwde hetgeen wat zij met den naam van geesteloosheid in hare dochter bestempelde, als een onloochenbaar bewijs dat het meer burgerlijke bloed van haar vader in Lucie's aderen de overhand had, en was gewoon om uit spotzucht, haar de herderin van Lammermoor te noemen. Nochtans was het onmogelijk, om voor zulk een beminnelijk en onschuldig schepsel eenigen tegenzin te gevoelen. Maar Lady Ashton stelde haar oudsten zoon, die een groot deel van haar eigen eerzuchtig en moedig karakter overgeërfd had, boven eene dochter, wier zachtaardigheid met zwakheid van geest scheen gepaard te gaan. Haar oudsten zoon beminde zij des te partijdiger, omdat hij, tegen de gewoonte der aanzienlijke geslachten van Schotland in, niet naar het hoofd des huizes genoemd was geworden.

„Mijn Sholto," zeide zij, „zal de onbevlekte eer van zijn moederlijk stamhuis handhaven, en die van zijn vader verhoogen en schragen. De arme Lucie past noch aan een hof noch in schitterende kringen. De een of ander landedelman, die rijk genoeg is om haar alle mogelijke *comfort* te bezorgen, moet haar echtgenoot worden, zonder dat zij van hare zijde iets daarvoor behoeft te doen; zoodat zij geen reden heeft om een anderen traan te storten, dan dien der teedere bezorgdheid dat hij op de vossenjacht zijn hals kan breken, haar ontlokt. Het was echter niet op zulk een wijze, dat ons huis zoo hoog, in aanzien gestegen is, en zoo kan het ook niet in macht toenemen en nog hooger stijgen. De waardigheid van Lord Grootzegelbewaarder is nog nieuw; wij moeten die, als waren wij aan het gewicht daarvan reeds gewoon, op een waardige wijze uitoefenen en gereed zijn om ze te handhaven. De menschen buigen zich uit gewoonte en uit eene soort van overgeërfden eerbied voor een gezag, dat van vroeger tijd dagteekent; wanneer zij niet gedwongen worden, om zich op den grond voor ons neder te werpen, zullen zij met opgeheven hoofde in onze tegenwoordigheid blijven staan. Eene dochter, die enkel voor de schaapskooi of voor het klooster past, bezit slechte hoedanigheden om ontzag af te dwingen, waar dat met tegenzin geschonken wordt; en daar de Hemel ons een derden zoon geweigerd heeft, moest Lucie een karakter bezitten, de plaats waardig, die zij in de wereld bekleeden kon. Ik zal het uur zegenen, waarin zij hare hand aan iemand ten huwelijk geeft, wiens zielskracht grooter is dan de hare, of die even weinig eerzucht als zij bezit."

Zoo dacht eene moeder, voor wie de eigenschappen der harten harer kinderen, zoowel als het uitzicht op hun huiselijk geluk niets beteekenden, wanneer zij daartegenover stelde rang en wereldsche grootheid; maar even als een aantal ouders van een vurigen en ongeduldigen aard, bedroog ook zij zich in het beoordeelen van het hart harer dochter, dat, onder den schijn der grootste onverschilligheid, de kiem van die hartstochten verborg, welke somtijds in één nacht, gelijk de wonderboom van den profeet, opschieten en den toeschouwer door hun onverwachten gloed en hevigheid verbazen. Lucie's aandoeningen schenen inder-

daad koel, omdat haar niets was voorgekomen, waardoor ze waren opgewekt of gaande gemaakt. Haar leven was tot dusver stil en eentonig voorbijgegaan; en gelukkig voor haar, zoo die tegenwoordige vreedzame loop slechts niet gelijk ware geweest aan dien van den stroom, die naar den waterval henenjaagt.

„Zoo, zoo, Lucie!" sprak haar vader, die binnentrad op het oogenblik dat zij haar lied had uitgezongen, „leert uw wijsgeerige muziekmeester u de wereld reeds verachten, vóór gij ze kent? Dat is zeker wat al te vroeg. Of zongt gij maar zoo volgens de gewoonte der jonge meisjes, die altijd de genoegens van het leven verachten, tot ze haar door den een of anderen knappen ridder worden opgedrongen?"

Lucie bloosde en zei, dat zij bij de keus van dat lied volstrekt geene bedoeling had, en legde spoedig haar speeltuig ter zijde, toen haar vader haar verzocht, hem op zijne wandeling te vergezellen.

Een groot en lommerrijk park of liever een bosch, strekte zich uit achter het kasteel, dat, zoo als we reeds zeiden, op een hoogte gebouwd was, die zich aan het uiteinde van de hellende vlakte verhief. Het scheen daar te zijn opgericht om het woud te beschermen, dat zich in zijne woeste majesteit daarachter verhief. In dit romantische oord wandelden vader en dochter, arm in arm, eene hooge door olmen overschaduwde laan door, onder wier gewelf zij geheele troepen herten in de verte zagen heendwalen. Daar zij langzaam voortstapten, onder het bewonderen der verschillende schilderachtige uitzichten, voor wier schoon sir William Ashton, in weerwil van den aard zijner gewone bezigheden, een bijzonderen smaak en gevoel bezat, ontmoetten zij plotseling den boschwachter, die, terwijl zijn jongen een hond aan een touw leidde, met zijn boog over den arm het binnenste van het bosch binnendrong.

„Gij gaat ons zeker een stuk wildbraad bezorgen, Norman?" vroeg zijn heer, terwijl hij den groet van den jager beantwoordde.

„Ja, uwe edelheid, dat is mijn voornemen. Hebt gij lust de jacht eens bij te wonen?"

„O neen," zeide zijne Lordschap, terwijl hij het oog op zijne dochter sloeg, wier gelaat reeds verbleekte bij het denkbeeld dat zij een hert zou zien doodschieten, hoewel het waarschijnlijk was, dat, had haar vader zijn wensch te kennen gegeven om Norman te vergezellen, zij haar afkeer dan niet zou hebben laten blijken.

De boschwachter haalde de schouders op. „Het was," zeide hij, „al zeer ontmoedigend als niemand der edellieden de jacht eens kwam bijwonen. Hij hoopte maar, dat kapitein Sholto spoedig te huis zou komen, anders zou hij zijn winkel wel geheel kunnen gaan sluiten; want, wat mijnheer Harry betrof, die werd door zijn Latijnschen onzin daarvan teruggehouden, en hoewel zijn wil zeer goed was, om van den morgen tot den avond in het bosch rond te loopen, zou er toch een jongen van goede verwachting in hem verloren gaan, van wien nooit een man zou te maken zijn. Het was, zoo als hij gehoord had, in den tijd van Lord Ravenswood geheel anders geweest. Wanneer er

een hertebok zou geschoten worden, liepen jan en alle man uit om het te zien; en als het dier viel, dan werd het mes aan den heer van het slot aangeboden, en voor deze beleefdheid was hij gewoon nooit minder dan een dollar te geven. En daar was Edgar Ravenswood — Jonker van Ravenswood is hij nu — wanneer hij in het bosch gaat — er is geen beter jager sedert de dagen van Tristrem geweest — als sir Edgar aanlegt, paf! daar ligt het beest. Maar wij hebben aan deze zijde van den heuvel den lust voor de jacht verloren."

Er was in deze rede vrij wat dat den Lord Grootzegelbewaarder zeer tegenstond. Hij kon niet nalaten op te merken, dat zijn dienaar hem bijna openlijk verachtte, omdat hij dien smaak voor de jacht niet bezat, welke in die tijden voor een natuurlijke en onmisbare eigenschap van een waar edelman gehouden werd. Maar daar de opperjager in alle landhuizen een man van gewicht was en gerechtigd om vrijmoedig te spreken, vergenoegde sir William zich alleen met te glimlachen, en te zeggen, dat hij van daag aan wat anders dan aan het dooden van herten te denken had. Hij haalde evenwel zijne beurs voor den dag en schonk aan Norman een dollar tot aanmoediging. De man nam het geldstuk aan, zooals de oppasser in een fatsoenlijk logement het dubbel drinkgeld uit de hand van een landedelman aanneemt, — dat wil zeggen met een glimlach, waarin de vreugd over de gift met minachting voor de onkunde van den gever gepaard gaat. „Uwe edelheid," zeide hij, „is een slecht betaalmeester, die het werk betaalt eer het geleverd is. Wat zoudt gij doen, als ik den reebok misschoot, nu gij mij mijne jachtfooi reeds geschonken hebt?"

„Ik vermoed," zeide de Grootzegelbewaarder, „dat gij mij bezwaarlijk verstaan zult, wanneer ik u van eene *condictio indebiti* spreek."

„Neen — bij mijne ziel niet; ik onderstel, dat het een of andere wetsterm is — maar een bedelaar smeekt om eene aalmoes, en uwe edelheid weet wat er dan doorgaans op volgt. Maar ik wil redelijk met u handelen, als boog en brak maar niet falen, zult gij een stuk wildbraad hebben, dat twee vingers dik vet op de borst heeft."

Toen hij op het punt stond om heen te gaan, riep zijn heer hem terug, en vroeg hem, alsof het hem zoo even inviel, of de Jonker van Ravenswood dan waarlijk zulk een dapper man en goed schutter was als de wereld van hem vertelde.

„Dapper? — dapper genoeg, daar kan ik u voor instaan," antwoordde Norman. „Ik was in het bosch van Tyninghame, toen mylord daar eene soort van parforcejacht hield; bij mijne ziel! daar was een hertebok, die ons allen de handen vol werk gaf, een duchtige oude Trojaan van den eersten rang, met tientakkige hoornen en een voorhoofd zoo breed als een stier. Dat beest liep op den ouden lord toe, en er zou een bres onder de lords ontstaan zijn, indien de Jonker er niet stout op was los gevlogen en hem met zijn houwer de pezen had doorgesneden. Hij was toen eerst zestien jaar oud. Hij had er eer van!"

„En is hij even handig met het geweer als met den hartsvanger?" vroeg sir William.

„Op tachtig voeten afstands zou hij dezen zilveren dollar tusschen mijn vinger en duim wegschieten; en voor een mark goud zou ik dien ophouden. Wat kan men van oog, hand, kruit en lood meer verlangen?"

„Er blijft zeker niets meer te wenschen over," zeide de Lord Grootzegelbewaarder; „maar wij houden u van uwe jacht af. Goeden morgen, brave Norman!"

Onder het neuriën van een boerenliedje, vervolgde de jager zijn weg, terwijl de toon van zijne ruwe stem geleidelijk wegstierf, naarmate de afstand tusschen hen grooter werd.

Als het mettenuur luidt moet de monnik er uit,
Doch onze abt mag nog slapen naar lust;
Maar de jager springt op bij het horengeluid,
Knapen op! 't is geen tijd meer van rust.

Daar zijn herten en reeën op Bilhopes tin,
Daar 's op Shortwood een kudde vergaard,
Maar een sneeuwwitte ree snelt de gaarde nu in,
Zij is ze allen wel tienmalen waard.

„Heeft die knaap hier," vroeg de Lord Grootzegelbewaarder, toen het lied van den jager met den wind verwaaid was, „eertijds ook het volk van Ravenswood gediend, dat hij zich zoo veel aan hen schijnt gelegen te laten zijn? Ik vermoed, Lucie, dat het u wel bekend zal zijn; want gij maakt er eene gewetenszaak van, om de bijzondere geschiedenis van iederen boer, die in den omtrek van het kasteel woont, grondig te kennen."

„Zulk eene getrouwe kroniek, beste vader, ben ik volstrekt niet; maar ik geloof, dat Norman hier eens als jongen gediend heeft, vóór dat hij naar Ledington vertrok, vanwaar gij hem gehuurd hebt; maar als gij iets van de vorige slotbewoners verlangt te weten, kunt gij u tot niemand beter wenden dan tot de oude Alice, die zeker de geloofwaardigste persoon is."

„En wat zou ik toch met hen te maken hebben, Lucie," hernam haar vader. „Wat gaat mij die familie aan?"

„Dat weet ik niet, sir, maar wel weet ik, dat gij aan Norman naar den jongen Ravenswood gevraagd hebt."

„Tut, tut, kind!" riep haar vader; doch liet er terstond op volgen: „En wie is dan die oude Alice? Ik geloof, dat gij al de oude vrouwen van het land kent."

„Daar kunt gij zeker van zijn; want hoe zou ik anders die oude schepsels kunnen bijstaan, wanneer zij hulp noodig hebben? En wat de oude Alice betreft, zij is de echte keizerin der oude vrouwen, en de koningin der babbelaarsters, als het er op aankomt om oude legenden te vertellen. De arme oude ziel is blind; maar als zij tot u spreekt, zou men meenen dat zij een middel bezat om te zien wat er in uw hart omgaat. Als ik bij haar ben, bedek ik dikwijls mijn gelaat of

wend ik mijn hoofd; want het schijnt wel, of zij zien kan dat iemand van kleur verandert, al is zij reeds sedert twintig jaren blind geweest. Zij is een bezoek waard, al was het maar alleen om te kunnen zeggen dat gij eene blinde vrouw, die eene beroerte gehad heeft, gezien hebt, en die zoo schrander van begrip en zoo waardig van houding is. Ik verzeker u, zij kon om haar taal en voorkomen wel eene gravin zijn. Kom, gij moet Alice eens bezoeken, wij zijn maar een kwart mijl van haar hutje af."

„Maar dat alles, kindlief," zeide de Lord Grootzegelbewaarder, „is geen antwoord op mijne vraag, wie deze vrouw is, en in welke betrekking zij tot de familie van den vorigen bezitter staat."

„O, zij was, als ik wel heb, zoo iets van eene min in de familie, en zij is hier gebleven, omdat hare twee kleinzonen in uw dienst zijn overgegaan. Maar, wanneer ik mij niet vergis, dan is dat tegen haar zin geschied; want de arme oude vrouw betreurt het altoos dat de tijd zooveel verandering heeft te weeggebracht, en dat dit goed in andere handen is overgegaan."

„Ik heb veel verplichting aan haar," antwoordde de Lord Grootzegelbewaarder. „Zij en haar volk eten mijn brood en drinken mijn beker, en klagen ondertusschen altijd dat zij niet langer onder eene familie staan, die noch aan hen, noch aan iemand anders eenig goed zou kunnen doen."

„Waarlijk," hervatte Lucie, „nu doet gij de oude Alice onrecht. Daar is in haar niets baatzuchtigs, en zij zou geen penning als aalmoes willen aannemen, al zou zij van honger moeten omkomen. Zij is enkel wat praatziek, zoo als alle oude menschen, wanneer gij die op de gebeurtenissen van hunne jeugd brengt; en daarom spreekt zij veel over het volk van Ravenswood, omdat zij er zoo vele jaren onder geleefd heeft. Maar ik ben zeker, vader, dat zij dankbaar jegens u is voor uwe bescherming, en dat zij liever met u dan met iemand anders ter wereld praten zal. Kom, vader, ga de oude Alice eens opzoeken."

En met de vrijmoedigheid eener dochter, voor wie men alles over heeft, trok zij den Lord Grootzegelbewaarder den weg op, dien zij verlangde, dat deze zou inslaan.

HOOFDSTUK IV.

Hoog boven 't bosch verrees voor haar gezicht
Een dunne rookkolom als damp zoo licht,
Die kronk'lend opsteeg in de lucht
Het was een lieflijk teeken, dat haar toonde,
Dat daar gewis een levend schepsel woonde

SPENSER.

Lucie strekte nu haar vader tot gids, want hij was te veel met staatkundige werkzaamheden overladen en moest zich te veel met de maatschappij bemoeien om zijne eigen uitgestrekte bezittingen volkomen

te kunnen kennen. Hierbij kwam dat hij meestal in de stad Edinburg zijn verblijf hield. Zij, daarentegen, had met hare moeder den geheelen zomer op Ravenswood doorgebracht; en, deels uit smaak, deels bij gebrek aan eenige andere uitspanningen had zij op hare talrijke omzwervingen iedere laan, elk wandelpad, alle heuvels en lommerrijke dalen leeren kennen,

En elke beek door loof aan elken kant omzoomd.

Wij hebben reeds gezegd, dat de lord Grootzegelbewaarder voor de schoonheden der natuur geenszins ongevoelig was, en wij moeten, om hem recht te laten weervaren, er bijvoegen dat hij die dubbel gevoelde, wanneer het schoone, eenvoudige, belangwekkende meisje hem ze aanwees, als zij, met kinderlijke teederheid aan zijn arm hangende, hem nu eens riep, om de dikte van dezen of genen ouden eik te bewonderen, dan weder hem opmerkzaam maakte op de onverwachte wending van het pad, dat langs dal en heuvel slingerend, plotseling naar eene hoogte voerde, die een uitgestrekt vergezicht over de aan haar voet gelegen vlakten voor het oog ontsluierde, en straks, ongemerkt van dit schilderachtig oord afdalende, tusschen rotsen en dichte bosschen zich verloor, om den wandelaar naar meer afgelegen plekjes te voeren.

Toen zij op een dezer plaatsen, waar men zulk een uitgestrekt en verrukkelijk gezicht van een verheven punt genoot, een weinig uitrustten, deelde Lucie haar vader mede, dat zij zich niet ver meer van de hut harer blinde gunstelinge bevonden; en aan de andere zijde van een heuveltje voerde een pad, dat daaromheen liep, en door de voetstappen, die de zwakke bewoonster er dagelijks op zette, was afgesleten, hen in het gezicht van de hut, die, door een diep en donker dal omgeven, opzettelijk zoo gebouwd scheen, om evenzeer van licht verstoken te zijn als de oogen harer bewoonster.

De hut lag onmiddellijk onder eene hooge rots, die min of meer over haar heenboog en scheen te dreigen den een of anderen dag op de zwakke woning neder te zullen storten De hut zelve was uit zoden en steenen gebouwd en met schamel stroo gedekt, terwijl een groot gedeelte zich in een vervallen toestand bevond. Eene dunne, blauwe rookzuil steeg eruit op, en teekende zich kronkelend tegen den blanken top der overhangende rots, wat aan het geheel een schooner tint gaf. In een kleinen en woesten tuin, hier en daar met vlierheesters omringd, die eene soort van gebrekkige omheining uitmaakten, zat, dicht bij de bijenkorven, van wier opbrengst zij leefde, de oude vrouw, tot wie Lucie haar vader geleidde.

Welke rampen haar ook in haar leven getroffen hadden — welk een ellendig voorkomen hare woning ook hebben mocht, bij den eersten opslag van het oog kon men terstond ontdekken, dat jaren noch ouderdom, armoede noch ongeluk en zwakheid, den geest dezer merkwaardige vrouw hadden kunnen krenken.

Zij zat op een bank van zoden, onder een reusachtigen, eeuwenouden treurberk, zooals men Juda afbeeldt onder den palmboom, in eene statige, treurige houding. Hare gestalte was rijzig, gebiedend en slechts weinig door de zwakheden van den ouderdom gebogen. Hare kleederen waren wel die van eene boerin, maar in het oog vallend zindelijk; zij vormden dus eene sterke tegenstelling tusschen haar en de meesten van hare soort en verrieden eene neiging voor netheid, ja zelfs voor smaak, die anders bij dergelijke menschen zeer zelden wordt aangetroffen. Maar het was vooral haar gelaat, dat ieder boeide die haar zag, en haar met een eerbied en eene beleefdheid deed behandelen, welke met den ellendigen staat harer woning anders weinig overeen kwam, en die zij zich niettemin zoo gemakkelijk liet bewijzen, alsof zij gevoelde dat men haar die verschuldigd was. Zij had eens op schoonheid mogen bogen, maar eene schoonheid, die iets fiers had en manhaftigs, en dus den bloei der jeugd tenauwernood overleeft. Hare gelaatstrekken bleven echter bij voortduring een kloek verstand, diep nadenken en een zekeren hoogmoed uitdrukken, die, gelijk wij omtrent haar gewaad reeds hebben opgemerkt, een besef van meerderheid boven menschen van haar eigen staat schenen aan te toonen. Het was schier ondenkbaar, dat een gelaat, hetwelk het voorrecht van het gezicht miste, zoo sterk het karakter kon uitdrukken; maar hare oogen, die bijna geheel gesloten waren, deden, daar de van licht beroofde appels zichtbaar waren, aan haar gelaat geen schade, al konden zij de uitdrukking daarvan niet verhoogen. Zij zat in eene peinzende houding, en wegens het gedruisch van het bedrijvige volk rondom haar, wel in ernstige mijmering, maar niet in sluimering verzonken.

Lucie hief de klink der kleine tuindeur op en wekte de aandacht der oude vrouw door haar te zeggen:

„Mijn vader, Alice, is hier, om u een bezoek te brengen."

„Hij is welkom, Miss Ashton, en gij ook," sprak de oude vrouw, terwijl zij het hoofd naar de bezoekers keerde en het daarop boog.

„Dit is een prachtige morgen voor uwe bijen, moedertje," zeide de Lord Grootzegelbewaarder, die, door het uitwendig voorkomen van Alice getroffen, eenigzins nieuwsgierig geworden was om te weten, of ook haar gesprek zoo belangwekkend wezen zou

„Dat geloof ik ook, mylord," hervatte zij „want ik voel, dat de lucht zoeler is dan de vorige dagen."

„Gij kunt immers zelve u niet met deze bijen bemoeien, moedertje," zeide de staatsman; „hoe worden zij dan verzorgd?"

„Door gevolmachtigden, zooals de koningen hunne onderdanen doen." antwoordde Alice, „en ik ben in de keus van mijn eersten minister al zeer gelukkig geweest. Kom eens hier, Babie!"

Hierop floot zij op een klein zilveren fluitje, dat aan haar hals hing en waarvan men zich in die dagen somtijds bediende om dienstboden te roepen. Babie, een meisje van vijftien jaren, kwam uit de hut te voorschijn, wel niet zoo netjes gekleed, als zij waarschijnlijk geweest zou zijn, indien Alice het gebruik harer oogen had gehad,

maar toch met zindelijker voorkomen dan men algemeen zou verwacht hebben.

„Babie!” zeide hare meesteres, „bied den Lord Grootzegelbewaarder en miss Ashton wat brood en honig aan. Zij zullen uwe onhandigheid wel verschoonen, als je er maar helder uitziet en spoed maakt.”

Babie volbracht het bevel harer meesteres met eene bevalligheid, die haar voorkomen verwachten deed, terwijl zij zich als eene kreeft her- en derwaarts bewoog en hare voeten en beenen zich naar den eenen kant wendden, was haar hoofd in eene tegenovergestelde richting gedraaid, vol verwondering op den lord gevestigd, van wien zijne pachters en onderhoorigen meer hadden hooren spreken dan zij hem gezien hadden. Het brood en de honig, op een plataanblad gelegd, werden evenwel met de vereischte beleefdheid aangeboden en welwillen aangenomen. De Lord Grootzegelbewaarder, die nog altijd bij de plaats zat, welke hij op den verdorden tronk van een omgevallen boom had ingenomen, zag er uit, alsof hij verlangde het gesprek voort te zetten, maar scheen verlegen hoe het best een onderwerp daarvoor te vinden.

„Gij hebt hier zeker reeds lang gewoond?” ving hij na een poos stilzwijgen aan.

„Het is nu zoowat zestig jaren geleden, dat ik Ravenswood het eerst leerde kennen,” antwoordde de oude vrouw, die ofschoon zij volkomen beleefd en eerbiedig was, zich toch met voordacht scheen te bepalen tot het onvermijdelijke en noodwendige om namelijk sir William te antwoorden

„Naar uwe uitspraak te oordeelen,” ging sir William voort, „zijt gij niet in dit land geboren?”

„Neen, ik ben eene Engelsche van geboorte, mylord!”

„Maar toch schijnt gij zoo aan dit land verkleefd, alsof het uw geboortegrond was.”

„Hier,” hervatte de blinde vrouw, „heb ik den beker der vreugde en der droefheid gedronken, dien de Hemel voor mij bestemde. Hier was ik meer dan twintig jaren lang de vrouw van een braven en liefdevollen echtgenoot — hier was ik de moeder van zes veelbelovende kinderen — hier was het, dat God mij van al deze zegeningen beroofde — hier stierven zij, en ginds, bij die vervallen kapel, liggen zij allen begraven.”

„Maar uw huis” — zeide de Lord Grootzegelbewaarder, terwijl hij een blik op haar hut wierp, „is zeer bouwvallig ”

„Lieve vader,” sprak Lucie levendig, maar bescheiden, terwijl zij hem bij het woord vatte, „geef dan last om het te herstellen — wel te verstaan, indien gij het goedvindt.”

„Het zal mijn tijd wel uithouden, lieve miss Lucie!” antwoordde de blinde vrouw; „ik wil niet, dat mylord zich daarover in het minst bekommeren zal.”

„Maar,” zeide Lucie, „gij hadt eens een beter huis en waart rijk, en nu op uw leeftijd in zulk eene ellendige hut te wonen —”

„Zij is zoo goed als ik verdien, miss Lucie. Indien mijn hart niet gebroken is door hetgeen ik zelve geleden heb en anderen heb zien lijden, dan moet het sterk genoeg wezen; en wat er van dezen ouden vorm nog is overgebleven heeft geen recht om zich zwakker te heeten."

„Gij zijt waarschijnlijk getuige geweest," van een aantal veranderingen in dit oord," zeide de Lord Grootzegelbewaarder; „maar uwe ondervinding moet u hebben geleerd, dat er niets anders van te verwachten was."

„Zij heeft mij geleerd er mij aan te onderwerpen, mylord," was het antwoord.

„Maar gij wist dat de loop der tijden noodzakelijk veranderingen moest aanbrengen," zeide de staatsman.

„Ja; zoo goed als ik weet dat de tronk, waarop of waarnaast gij zit, eens een statige, trotsche boom was, en dat hij eens noodzakelijk verdorren, of door de bijl vallen moest. — Maar ik hoopte dat mijne oogen den val van den boom, die mijne woning overschaduwde, niet zouden aanschouwen."

„Denk niet," antwoordde de Lord Grootzegelbewaarder, „dat mijne deelneming in uw lot iets verminderen zal, omdat gij met droefheid op de dagen terug ziet, toen een ander geslacht in het bezit van mijne goederen was. Gij hebt zonder twijfel reden om daaraan gehecht te zijn, en voor die dankbaarheid van uw hart koester ik eerbied... Ik zal bevelen geven om de noodige verbeteringen aan uw hut aan te brengen, en ik hoop dat wij vrienden zullen worden, wanneer wij elkander beter zullen hebben leeren kennen."

„Op mijne jaren," hernam de vrouw, „maakt men geen nieuwe vrienden meer. Ik dank u voor uwe goedheid; zonder twijfel is zij wel gemeend; maar ik heb alles wat ik noodig heb, en ik kan niets meer uit uwer lordschaps handen aannemen."

„Nu dan," vervolgde de Lord Grootzegelbewaarder, „vergun mij ten minste te zeggen dat ik u voor eene vrouw houd, die meer verstand bezit en opvoeding gehad heeft dan uw uiterlijk voorkomen aanduidt, en ik hoop dat gij, zoo lang gij leeft, op mijn eigendom zult willen blijven wonen, zonder daarvoor de minste huur te voldoen."

„Ik hoop," zeide de oude vrouw zeer bedaard, „dat ik dit zal kunnen doen, en ik geloof, dat men bij den verkoop van Ravenswood dit ook bedongen heeft, hoewel zulk een beuzeling misschien uwe aandacht ontsnapt kan zijn"

„Ja, ik herinner het mij — het schiet mij nu te binnen," zeide zijne lordschap eenigszins verlegen, „en ik bemerk dat gij aan uwe oude vrienden te zeer verkleefd zijt om eenige weldaad van hun opvolger te kunnen aannemen."

„Dat zij verre, mylord; ik ben dankbaar voor de weldaden die ik moet weigeren, en ik zou wenschen in staat te zijn, u voor dat aanbod beter te vergelden dan met wat ik nu zeggen ga."

De Lord Grootzegelbewaarder zag haar met eenige verwondering aan, maar sprak geen woord.

„Mylord," vervolgde zij op plechtigen en indrukwekkenden toon, „bedenk wel wat gij doet. Gij staat aan den rand van een afgrond."

„Waarlijk?" vroeg de Lord Grootzegelbewaarder, terwijl hij zich de staatkundige gesteldheid van zijn land bij dat gezegde voor den geest bracht. „Is er dan iets ter uwer kennis gekomen — een of ander komplot of zamenzwering?"

„Neen, mylord; zij, die zich met zulke zaken bezig houden, roepen de oude, blinde, zwakke vrouw in hunne raadsvergaderingen niet. Mijne waarschuwing is van een anderen aard, mylord. Gij hebt de dingen met het huis van Ravenswood tot het uiterste gedreven. — Geloof een waar woord — het is een moedig huis, en het is gevaarlijk met menschen te doen te hebben, wanneer zij wanhopend zijn geworden."

„Zacht wat," zeide de Lord Grootzegelbewaarder; „wat tusschen ons heeft plaats gehad, was het werk der wet, niet het mijne, en zij, die meenen zich over mijne handelingen te moeten beklagen, kunnen zich op de wet beroepen."

„Maar misschien denken zij anders, en nemen zij zelven de wet in handen, wanneer andere middelen om recht te erlangen hun ontbreken."

„Wat bedoelt gij hiermede?" vroeg de Lord Grootzegelbewaarder. „De jonge Ravenswood zal toch zijne toevlucht wel niet tot persoonlijk geweld willen nemen?"

„God beware mij dat ik dit beweren zou! Ik weet niets van den jongeling dan wat eerlijk en oprecht is — eerlijk en oprecht zeide ik? — ik moest er openhartig, grootmoedig, edel bijgevoegd hebben. Maar hij is en blijft toch een Ravenswood, en hij kan zijn tijd afwachten. Herinner u het lot dat sir George Lockhart overkomen is."

De Lord Grootzegelbewaarder sprong van schrik van zijne zitplaats op, toen zij zulk een droevig en nog zoo versch in het geheugen liggend treurspel hem voor den geest riep. De oude vrouw ging aldus voort:

„Chiesley, die deze daad bedreef, was een naastbestaande van lord Ravenswood. In de zaal van Ravenswood, in mijne tegenwoordigheid en in die van anderen, beleed hij openlijk zijn voornemen om de wreede daad te volbrengen, die hij daarna ten uitvoer bracht. Ik kon het stilzwijgen niet bewaren, hoewel het mij, in mijn toestand, niet betaamde te spreken. „Gij beraamt," zeide ik tot hem, „eene verschrikkelijke misdaad, waarvan gij voor de hoogste vierschaar eens rekenschap geven zult." Nooit zal ik den blik vergeten, dien hij op mij wierp, toen hij antwoordde: „Ik zal dan van zoo veel andere dingen rekenschap moeten geven, en dit kan er dus ook wel bijkomen." Daarom kan ik gerust zeggen: „Pas op, dat gij een wanhopend mensch niet door geweld tot het uiterste dwingt. Daar vloeit bloed van Chiesley door de aderen van Ravenswood, en een droppel ervan zou voldoende zijn om hem in de omstandigheden, waarin hij verkeert, tot iets vreese-

lijks aan te zetten. Ik herhaal het derhalve andermaal: neem u in acht voor hem."

De oude vrouw had, hetzij opzettelijk of bij toeval, de snaar der vrees bij den Lord Grootzegelbewaarder aangeroerd. Het wanhopige en lage middel van sluipmoord, in vroeger tijden voor een Schotschen baron niets ongewoons, was, zelfs in die eeuw, maar al te vaak beproefd, wanneer de wraakzucht was overprikkeld, of de bedrijver de misdaad zonder afkeer in het oog durfde zien. Sir William Ashton wist dit maar al te wel, en ook dat de jonge Ravenswood beleedigingen genoeg van hem ontvangen had, die voldoende waren om hem tot die soort van weerwraak aan te zetten, welke steeds het vreeselijk gevolg der partijdige rechtsbedeeling worden moest. Hij trachtte wel den aard zijner bekommering voor Alice te verbergen; maar met zoo weinig gevolg, dat zelfs iemand van minder scherpzinnigheid dan waarmede de natuur haar begiftigd had, noodwendig ontdekken moest dat dit onderwerp hem zeer na aan het hart lag. De toon zijner stem was merkbaar anders geworden, toen hij haar antwoordde, dat de jonker van Ravenswood een man van eer was, en dat, zoo het anders ware, het geval van Chiesley van Dalry dan tot krachtige waarschuwing strekken kon aan een ieder, die het zou durven wagen zijne eigene ingebeelde verongelijkingen te wreken. En nadat hij dit haastig gezegd had, stond hij op en verwijderde zich, zonder het antwoord der oude vrouw af te wachten.

HOOFDSTUK V.

— Is zij een Capulet?
Dan hoort, o dure prijs! mijn leven aan mijn vijand.
SHAKESPEARE.

De Lord Grootzegelbewaarder wandelde bijna een vierde van eene mijl in diep stilzwijgen voort. Zijne dochter, van nature vreesachtig en in de begrippen van dat kinderlijk ontzag en die blinde gehoorzaamheid opgevoed, welke in dien tijd der jeugd werden ingescherpt, durfde het niet wagen zijne overpeinzingen ook maar een oogenblik te storen.

„Waarom ziet gij zoo bleek, Lucie?" vroeg haar vader, terwijl hij zich opeens omwendde en het stilzwijgen brak.

Overeenkomstig de denkbeelden van die dagen, die het niet veroorloofden dat een jong meisje haar gevoelen over een belangrijk onderwerp uitte, tenzij daartoe uitdrukkelijk gevraagd, moest Lucie volstrekt niets begrijpen van alles wat er tusschen Alice en haar vader was voorgevallen, en dus schreef hij de ontroering, die hij bij haar be-

speurd had, aan de vrees toe voor de wilde stieren, die graasden in dat gedeelte van het uitgestrekte bosch, waar zij nu wandelden.

Deze dieren waren de afstammelingen van die wilde kudden, welke oudtijds in de Caledonische bosschen vrij omzwierven, en de Schotsche adel maakte er zich eertijds een zaak van roem en eer van, er eenige weinigen in hunne uitgestrekte parken te bezitten. Verscheidene menschen kunnen het zich nog herinneren, ze ten minste bij drie aanzienlijke kasteelen, zooals Hamilton, Drumlanrick en Cumbernauld te hebben aangetroffen. Zij waren van het oude ras, wat grootte en kracht betreft, ontaard, indien wij mogen oordeelen naar de verhalen der oude kronijken en naar de geduchte overblijfselen, daarvan vaak ontdekt in poelen en moerassen, wanneer deze uitgedroogd zijn en bloot liggen. De bul had het ruige versiersel zijner manen verloren, en het ras was klein en licht, de kleur vuilwit, of liever bleek geel, met zwarte horens en hoeven; zij hadden echter eenigszins de woestheid hunner voorouders behouden en konden wegens hun bepaalden afkeer van menschen niet getemd worden; ook waren zij dikwijls gevaarlijk, als men hen onvoorzichtig naderde of moedwillig stoorde. Aan deze laatste oorzaak was het zeker toe te schrijven, dat zij zijn uitgeroeid op de door mij genoemde plaatsen, waar men hen anders vrij waarschijnlijk wel zou hebben laten tieren, als de eigenaardige bewoners van een Schotsch bosch, en als de waardige pachters van het woud eens barons. Vergis ik mij niet, dan heeft men er nog enkelen bij het slot Chillingham in Northumberland, het verblijf van den Graaf van Tankerville, in het leven gehouden.

Daar zij zich in de nabijheid eener groep van drie of vier dezer dieren bevond, hield Lucie het voor raadzaam om daaraan de vrees toe te schrijven, die op haar gelaat zichtbaar, maar uit geheel andere oorzaken ontstaan was Want door hare omzwervingen in het bosch was zij met de verschijning eener wilde kudde vertrouwd geworden, en het maakte toen, zooals heden ten dage het geval is, geen noodzakelijk gedeelte der opvoeding eener jonge dame uit, om aan zenuwachtige buien zonder oorzaak toe te geven. Bij deze gelegenheid echter deed zich spoedig eene reden tot gegronde vrees voor haar op.

Nauwelijks had Lucie haar vader het door ons medegedeelde antwoord gegeven, en was deze juist gereed om haar over die gewaande vreesachtigheid te berispen, toen een stier, òf door de scharlaken kleur van Lucie Ashton's mantel getergd, òf door eene dier vlagen van grillige wildheid overmeesterd, waarvoor zij maar al te zeer vatbaar zijn, eensklaps de groep verliet, die aan het boveneind eener grasrijke laan weidde, welke zich in de dooreengekronkelde en verwarde takken scheen te verliezen. Het dier naderde de indringers op zijn gebied eerst langzaam, terwijl het den grond met zijne voorste pooten opwoelde, van tijd tot tijd brulde en het zand met zijne horens opwierp, alsof het zich tot wraak en geweld wilde opwinden en aanvuren.

De Lord Grootzegelwaarder had de bewegingen van het dier gade-

geslagen, en voorziende dat het gevaarlijk zou worden, trok hij den arm zijner dochter dicht onder den zijnen en verdubbelde zijne schreden, in de hoop van uit het gezicht en buiten het bereik van den stier te geraken. Maar dit was de grootste onvoorzichtigheid die hij begaan kon; want het dier, door hun schijnbare vlucht aangemoedigd, begon hen pijlsnel te vervolgen. Zulk een dreigend gevaar zou zelfs een moediger man dan den Lord Grootzegelbewaarder hebben doen ijzen. Maar vaderlijke teederheid en liefde, sterker dan de dood, gaven hem kracht. Hij ging voort met zijne dochter te ondersteunen en zoolang voort te slepen, totdat de vrees haar van de kracht om te kunnen vlieden beroofde, en zij aan zijne zijde nederzonk. Toen hij haar niet langer kon helpen om te ontkomen, keerde hij zich om, en stelde zich tusschen haar en het woedende dier, dat in vollen ren naderde, en welks toorn met zijn snelle vaart scheen toe te nemen, terwijl het nu nog slechts weinige schreden van hen verwijderd was. De Lord Grootzegelbewaarder was ongewapend. Zijn ouderdom en de deftigheid zijner betrekking ontsloegen hem zelfs van den last om den gewonen lichten degen te dragen, en die had hem bij eene gelegenheid als deze toch van weinig dienst kunnen zijn.

Onvermijdelijk scheen het dus dat vader of dochter, of wel beide, als slachtoffers van dit dreigend gevaar zouden vallen, toen plotseling een schot uit het naburig kreupelhout den voortgang van het dier stuitte. Hij was zoo juist op het punt waar de ruggegraat met den kop verbonden is getroffen, dat de wonde, die, zoo ze hem in eenig ander gedeelte van zijn lichaam toegebracht was, nauwelijks zijn loop belet zou hebben, terstond doodelijk bleek. Terwijl hij, met een vreeselijk gebrul voorover stortte, bracht hem meer de snelheid van zijn genomen vaart dan wel de een of andere werking zijner leden tot op drie ellen van den ontstelden Lord Grootzegelbewaarder, waar hij op den grond tuimelde, terwijl het lichaam met het zwarte doodzweet bedekt was en al zijne spieren door de laatste doodstuipen trilden en sidderden.

Lucie lag bewusteloos op den grond en wist niets van de wonderbaarlijke verlossing, die haar leven gered had. Bijna even gevoelloos stond haar vader bij haar, want zóó snel en zóó onverwacht was het verschrikkelijkste en onvermijdelijk schijnende doodsgevaar in eene volkomene veiligheid veranderd. Hij staarde op het dier, dat nog in zijn dood verschrikkelijk was, met eene stomme en verwarde verbazing, die het hem zelfs niet vergunde zich een duidelijk begrip te vormen van wat er was voorgevallen; en zóó beneveld was zijne bewustheid van hetgeen er gebeurd was, dat hij zich best zou hebben kunnen verbeelden, dat de stier door een bliksemstraal in zijn loop was gestuit, zoo hij, onder de takken van het kreupelhout, niet de gestalte van een man had ontdekt, die een kort vuurroer omklemd hield.

Dit riep hem onmiddellijk den gevaarlijken toestand, waarin hij verkeerd had, voor den geest; en een blik op zijne dochter herinnerde

hem aan de noodzakelijkheid om haar spoedig hulp te verschaffen. Hij riep den man, dien hij voor een zijner boschwachters hield, om op miss Ashton te passen, terwijl hij zelf haastig hulp zou gaan zoeken. De jager naderde hem daarop, en de Lord Grootzegelbewaarder bemerkte, dat hij een vreemdeling was; maar hij was te ontroerd om eenige opmerkingen te kunnen maken. Met een paar haastig uitgesproken woorden droeg hij den schutter, die jonger en sterker dan hij was, den last op om de jonge lady naar eene nabijzijnde bron te dragen, terwijl hij zich naar Alice's hut spoedde in de hoop daar verderen bijstand te verkrijgen.

De man, aan wiens tijdige tusschenkomst zij zoo veel verschuldigd waren, scheen niet gezind zijn goed werk half voltooid te laten. Hij tilde Lucie in zijne armen van den grond op en droeg haar door de lanen van het bosch, langs paden, waarmede hij goed bekend scheen, en rustte geen oogenblik, vóór hij haar bij eene waterrijke, heldere bron had nedergelegd, die eertijds met bouwkundige ornamenten in den Gothischen stijl overdekt en versierd was geweest. Maar daar het gewelf, dat haar dekte, verbroken lag en gescheurd, de Gothische gevel verwoest was en gesloopt, zoo welde de stroom nu uit haar onder den grond verscholen ader in de open lucht voort, en baande zich een weg tusschen gebroken beeldhouwwerk en met mos begroeide steenen, die in wanorde in het rond verspreid lagen.

De overlevering, die er altijd, ten minste in Schotland, op uit is om elke plek gronds, die op zichzelve reeds belangwekkend genoeg is, nog daarenboven met fabelen te sieren, schreef aan deze bron iets bijzonder eerbiedwaardigs toe.

Terwijl een der lords van Ravenswood dicht bij deze plek op jacht was, ontmoette hij op zekeren dag eene beeldschoone jonge dame. Als eene tweede Egeria maakte zij zich van het hart des leenroerigen, door hare bekoorlijkheden geboeiden Numa meester. Zij ontmoetten elkander vervolgens menigmaal, en altijd bij het ondergaan der zon. Het verstand der nimf voltooide de reeds door hare schoonheid begonnen overwinning, en hunne minnarij werd bij beiden niet weinig door het geheimzinnige geprikkeld. Zij verscheen en verdween altijd dicht bij de bron, waarmede zij, zooals haar minnaar begreep, in eene geheimzinnige betrekking moest staan. Zij had ook zekere voorwaarden voor hun omgang gemaakt, die ook zeer naar het geheimzinnige zweemden. Slechts eenmaal 's weeks zagen zij elkander, en de Vrijdag was de dag, dien zij hiervoor bestemde, en zij verklaarde den lord van Ravenswood, dat zij noodzakelijk moesten scheiden, zoodra de klok eener kapel, die tot een hermitage in het nabijgelegen bosch behoorde, maar nu reeds lang vervallen is, het vesperuur verkondigde. De baron van Ravenswood vertrouwde onder de biecht den heremiet het geheim zijner geheimzinnige minnarij toe, en vader Zacharias trok daar uit het onvermijdelijk en duidelijk gevolg, dat zijn landheer in de strikken van den Booze verward was, en in gevaar verkeerde van lichaam en ziel te verderven. Hij bracht den

baron met monniken-welsprekendheid al deze gevaren met nadruk onder de oogen, en beschreef hem met de vreeselijkste kleuren het ware karakter en de persoon der schijnbaar beminnelijke Najade, die hij niet aarzelde als eene bewoonster van het rijk der duisternis uit te maken De minnaar luisterde naar hem met hardnekkige ongeloovigheid, en slechts toen hij door het volhouden van den kluizenaar vermoeid was, bewilligde hij er eindelijk in om zijne minnares aan eene zekere proef te onderwerpen, die, volgens het voorstel van Zacharias, daarin bestaan zou, dat bij hun eerste samenkomst de vesperklok een half uur later dan gewoonlijk geluid zou worden De heremiet verdedigde en staafde zijn gevoelen met aanhalingen uit den Malleus Malificarum, Sprengerus, Remigius en andere geleerde Dæmonologisten, die allen overtuigd waren, dat de Booze, op deze wijze verlokt om later dan het bestemde uur te blijven, zijne ware gedaante wel zou aannemen, en, na aan haar verschrikten minnaar als een helsche duivel verschenen te zijn, wel in een flikkering van zwavelachtig vuur uit zijn gezicht verdwijnen zou. Raymond van Ravenswood nam die proef aan, zeer nieuwsgierig wat de uitslag daarvan wezen zou, ofschoon met vol vertrouwen dat zij de verwachtingen van den kluizenaar volkomen zou teleurstellen

De minnenden ontmoetten elkander op het bestemde uur, en hunne bijeenkomst werd langer dan het gewone afscheidsoogenblik gerekt, omdat de priester op den gewonen tijd de vesperklok niet luidde. Geene verandering had er in de uitwendige gedaante der nimf plaats, maar zoodra de verlengde schaduwen haar herinnerden dat het gewone uur der vesperklok reeds voorbij was gegaan, rukte zij zich uit de armen van haar minnaar met een wanhopigen kreet los, zeide hem voor altijd vaarwel, stortte zich in de bron en verdween uit zijne oogen. De waterbellen, door hare verdwijning in de kom ontstaan, waren met bloed gekleurd en brachten den wanhopenden baron op het denkbeeld, dat zijne onbezonnen nieuwsgierigheid den dood van dit bekoorlijk en geheimzinnig wezen veroorzaakt had De wroeging, die hij hierover gevoelde, zoowel als de herinnering aan hare bekoorlijkheden, verbitterden zijn volgend leven, dat hij weinige maanden daarna in den slag van Flodden verloor. Maar ter nagedachtenis van zijne Najade liet hij de bron versieren, waarin zij haar verblijf scheen te houden, en door een klein, gewelfd gebouw, welks overblijfselen thans nog daaromheen verstrooid lagen, had hij hare wateren tegen ontheiliging en verontreiniging willen beveiligen Van dat tijdstip af veronderstelde men, dat het verval van het huis van Ravenswood begon te dagteekenen.

Zoo luidde de algemeen aangenomen legende. Sommigen, die wijzer dan het gemeen wilden schijnen, verklaarden dit zoo, dat dit verhaal op eene ingewikkelde wijze het lot van een schoon meisje van burgerlijke afkomst bevatte, hetwelk de minnares van dezen Ravenswood was geweest, maar door hem in eene vlaag van jaloezie vermoord was, en wier bloed zich met de wateren dezer betooverde bron,

zooals men haar gewoonlijk noemde, had vermengd. Anderen verbeeldden zich dat de vertelling van veel vroeger oorsprong was, en deze in de oude heidensche fabelen gezocht moest worden. Allen evenwel stemden daarin overeen, dat die plek voor het geslacht van Ravenswood noodlottig was geweest, en het drinken van het water dier wel, of zelfs het naderen tot haar rand, zoo onheilspellend voor een afstammeling van dat huis moest gerekend worden als voor een Graham het dragen van groen, voor een Bruce het dooden eener spin, of het oversteken van den Ord op een Maandag voor een Saint Clair gevaarlijk moest worden gehouden 1).

Op deze noodlottige plaats was het dat Lucie Ashton na eene lange en bijna doodelijke bezwijming, voor het eerst weder adem haalde. Verwonderlijk schoon en bleek, als de fabelachtige Najade in den laatsten doodsangst bij de scheiding van haar minnaar, zat zij met den rug tegen een gedeelte van den vervallen muur geleund, terwijl haar mantel droop van het water, door haar redder kwistig aangewend om haar, aan wier ranke en schoon gevormde gedaante hij als vastgekleefd was, te doen bekomen.

Het eerste oogenblik waarop zij weder tot zichzelve kwam, riep haar het gevaar voor den geest dat al hare zinnen overweldigd had — het daarop volgende herinnerde haar aan dat van haar vader. Zij zag rond — hij was nergens te vinden.

„Mijn vader! — mijn vader!" was alles wat zij kon uitbrengen.

„Sir William is in veiligheid," antwoordde de vreemdeling. „Hij is volmaakt veilig, en zal oogenblikkelijk bij u zijn."

„Zijt gij daar zeker van?" riep Lucie uit. „De stier was dicht bij ons — houd mij niet op — ik moet gaan, om mijn vader te zoeken."

Met dat voornemen rees zij op; maar hare krachten waren te uitgeput dat zij de macht zou hebben bezeten, om haar oogmerk te kunnen volvoeren, en op den steen, waartegen zij leunde, zou zij waarschijnlijk, nedergestort zijn, niet zonder zich geducht te bezeeren.

De vreemdeling was zoo dicht bij haar, dat, zonder werkelijk haar val te voorkomen, hij het niet vermijden kon, haar in zijne armen op te vangen, waartoe hij echter niet overging zonder een oogenblik van tegenzin, anders ongewoon bij een jongeling, wanneer het hem gelukt eene schoone vrouw van een gevaar te redden. Het scheen of hare zwaarte, hoe licht die ook zijn mocht, te drukkend voor haar jeugdigen en sterken redder was; want, zonder eenige verzoeking om haar, zelfs voor een enkel oogenblik, in zijne armen te houden, zette hij haar weder op den steen neder, waarvan zij opgerezen was, en terwijl hij eenige schreden terug week, herhaalde hij haastig: „Sir William Ashton is

1) James Graham van Claverhouse was in het groen gekleed op den dag van den slag van Killie-Kraukie, waar hij overwon, maar sneuvelde. Zijn dood werd aan den toorn der feeën toegeschreven, die het iemand nooit vergaven, als hij zich op haar gebied in het groen doste.

volkomen veilig, en zal oogenblikkelijk bij u zijn Maak u maar niet bekommerd over hem — het toeval heeft hem op eene merkwaardige wijze gered. Gij, jonkvrouw, zijt uitgeput en moet er niet aan denken om op te staan, alvorens u een geschikter bijstand dan de mijne zal verleend worden."

Lucie, die thans haar bewustzijn herkregen had, moest natuurlijk een opmerkzamen blik op dezen vreemdeling vestigen. Niets was er in zijn uiterlijk dat hem kon doen terugdeinzen, zijn arm aan een jonge dame te bieden, die behoefte aan hulp had, of dat haar kon bewogen hebben zijn bijstand te weigeren, en zij kon niet nalaten zelfs in dit oogenblik te denken, dat hij huiverig en onwillig scheen haar dien te verleenen. Een jachtgewaad van donker laken gaf duidelijk te kennen tot welken stand de drager behoorde, ofschoon hij voor een gedeelte in een wijden en ruimen mantel van donkerbruine kleur gehuld was. Eene jagersmuts en eene zwarte pluim hingen over des jongelings voorhoofd en bedekten gedeeltelijk zijne gelaatstrekken, die, zoo veel men er van ontwaren kon, donker, regelmatig, ernstig, maar eenigszins norsch waren. Het een of ander verborgen leed, of de uitwerking van dezen of genen boozen hartstocht, hadden het vuur en de eigenaardige levendigheid der jeugd uitgebluscht op een gelaat, dat anders zoo bij uitstek geschikt was om beide ten toon te spreiden. En moeielijk kon men den vreemdeling aanzien, zonder een geheimen indruk, hetzij van medelijden, hetzij van eerbied, of ten minste van twijfel en nieuwsgierigheid te gevoelen, die aan beide zoo nauw vermaagschapt zijn.

Dien indruk, met welks beschrijving wij ons noodzakelijk zoo lang hebben moeten bezig houden, gevoelde Lucie in één oogenblik, en zij had niet zoo ras de doordringende, zwarte oogen van den vreemdeling ontmoet, of zij sloeg de hare met eene mengeling van beschroomde verlegenheid en vrees neder. Toch was zij in de verplichting om iets tot hem te moeten zeggen, ten minste dit meende zij en zij begon dus op gejaagden toon over hare wonderbare redding te spreken; want zij hield zich volkomen overtuigd, dat zij naast God aan den vreemdeling, zoowel hare eigenè redding als die van haar vader verschuldigd was.

Deze betuigingen harer erkentelijkheid schenen hem te mishagen en hij antwoordde haar dan ook kort en afgebroken: „Ik verlaat u, mejufvrouw," — zijn diepe, welluidende stem klonk krachtig maar niet barsch, toch lag er eene strenge uitdrukking in den toon, waarop hij dit zeide.

Lucie was over het dubbelzinnige zijner woorden verwonderd, en begon met een ongekunsteld en oprecht gevoel van dankbaarheid het vermoeden te weêrleggen dat zij eenige bedoeling gehad had, haren redder in eenig opzicht te willen beleedigen, indien haar dit op dit oogenblik mogelijk had kunnen zijn. „Ik ben," sprak zij, „ongelukkig in mijne pogingen geslaagd om u mijne erkentenis te betuigen — ik ben zeker dat dit het geval is geweest ofschoon ik mij niet meer herinneren kan wat ik gezegd heb — maar blijf toch totdat mijn vader —

totdat de Lord Grootzegelbewaarder — terugkomt; sta hem toch toe u zijn dank te betuigen en u den naam van zijn redder te vragen."

„Het is noodeloos mijn naam te weten," antwoordde de vreemdeling. „Uw vader — liever moet ik sir William Ashton zeggen — zal dien spoedig hooren met al het genoegen, dat deze in staat is hem te verschaffen."

„Gij miskent hem," zeide Lucie op ernstigen toon; „hij zal zoowel om mijnentwille, als voor zich zelven, u dankbaar zijn. Gij kent mijn vader niet, of misleidt mij door te zeggen dat hij gered is, daar hij misschien reeds als slachtoffer der woede van het dier is gevallen."

Nauwelijks was dit denkbeeld bij haar opgekomen of zij sprong ijlings van den grond op, en poogde de laan van het bosch te bereiken, waar het ongeluk was voorgevallen, terwijl de vreemdeling tusschen de begeerte om haar te helpen en den wensch om haar te verlaten scheen te weifelen; het menschelijke in zijn binnenste kreeg echter de overhand, en hij gevoelde zich genoodzaakt om zoowel door verzoek als tegenstand zich daartegen te verzetten.

„Op mijn woord van edelman, mejufvrouw, ik zeg u de waarheid. Uw vader bevindt zich in volmaakte veiligheid; gij zoudt u aan een of ander nieuw ongeval blootstellen, indien gij terug wildet gaan naar de plaats, waar de troep wilde stieren nu bezig is te grazen; — maar indien gij toch gaan wilt —" want daar zij nu eenmaal het denkbeeld had opgevat dat haar vader nog werkelijk in gevaar was, drong zij zijns ondanks voort — „indien gij toch gaan wilt, neem dan mijn arm aan, hoewel ik misschien niet degene ben, wien het voegt u zijn bijstand aantebieden."

Maar zonder het minst acht op dezen wenk te slaan, vatte Lucie hem bij zijn woord. „Indien gij een man, indien gij een edelman zijt," riep zij, „dan zult gij mij niet verlaten — dan moet gij met mij gaan. — Misschien ligt hij te zieltogen, terwijl wij bezig zijn hier met elkander te praten!"

Daarop, zonder naar verontschuldiging of verdediging te luisteren, nam zij den arm des vreemdelings, aan niets anders denkende dan aan den bijstand, dien zij daardoor bekwam, en zonder welken zij niet in staat zou zijn geweest te gaan, — maar toch ook vervuld met een zeker gevoel, dat zij hem daardoor verhinderde haar te kunnen ontsnappen; en zij moest hem bijna dringen en voortslepen, toen sir William Ashton haar reeds te gemoet kwam, door het dienstmeisje van de oude Alice en twee houthakkers vergezeld, die hij van hun werk had geroepen om hem behulpzaam te kunnen zijn. De blijdschap, die hij bij het zien van zijne geredde dochter gevoelde, overwon de verbazing waarmede hij haar op een anderen tijd zou aanschouwd hebben, nu zij zoo gemeenzaam aan den arm van een vreemdeling hing als zij gewoon was dit aan den arm haars vaders te doen.

„Lucie, dierbare Lucie! zijt gij gered? — deert u niets?" Dit waren de eenige woorden, die hij kon uitbrengen, toen hij haar in verrukking aan zijn hart drukte.

„Ik ben, God dank! ongedeerd, vader, en nu nog te meer, wijl ik u in denzelfden toestand zien mag; — maar deze heer," zeide zij, terwijl zij zijn arm losliet en zich van hem verwijderde, „wat moet hij wel van mij denken?" — en een sterksprekende blos, die over haar hals en voorhoofd vloog, bewees duidelijk hoe zij zich schaamde over de vrijmoedigheid, waarmede zij hem om hulp gesmeekt en hem er bijna toe gedwongen had.

„Deze heer," zeide Sir William Ashton, „zal, vertrouw ik, den last niet beklagen, die wij hem veroorzaakt hebben, daar ik hem van de dankbaarheid van den Lord Grootzegelbewaarder verzeker voor den grootsten dienst, dien de eene mensch den anderen bewijzen kan — voor het leven van mijn kind — voor mijn eigen leven, dat hij door zijn moed en zijne tegenwoordigheid van geest gered heeft „Hij zal, daar ben ik zeker van, ons toestaan, hem te verzoeken —"

„Verzoek *mij* niets, mylord," zeide de vreemdeling op barschen en vastberaden toon; „ik ben de Jonker van Ravenswood."

Hier volgde eene pauze, zoo stil als de dood, van verwondering, niet onvermengd met minder aangename gewaarwordingen. De Jonker wikkelde zich in zijn mantel, maakte eene fiere buiging voor Lucie, mompelde eenige woorden van beleefdheid, die even onduidelijk waren als zij met weerzin schenen te worden uitgesproken, en, na zich te hebben omgewend, was hij ijlings in het bosch verdwenen.

„De jonker van Ravenswood!" zeide de Lord Grootzegelbewaarder, toen hij van zijne eerste verbazing bekomen was; „ijlt hem na — houd hem staande — zegt hem dat ik hem verzoek een enkel oogenblik met mij te spreken."

De twee houthakkers haastten zich om den vreemdeling na te zetten. Spoedig keerden zij terug en zeiden verlegen en aarzelend, dat de edelman niet terugkomen wilde. De Lord Grootzegelbewaarder nam een dezer knapen ter zijde en vroeg hem dringend wat de Jonker van Ravenswood toch gezegd had?

„Hij zeide enkel dat hij niet wilde terugkomen," antwoordde de man, met de slimheid van een voorzichtigen Schot, die bevreesd is de overbrenger van eene onaangename boodschap te zijn.

„Hij heeft wel wat meer gezegd," zeide de Lord Grootzegelbewaarder, „en ik wil weten wat dat geweest is."

„Nu dan, mylord," antwoordde de man met neêrgeslagen oogen; „hij zeide — maar het zal uwe Lordschap niet zeer aangenaam zijn om dat te hooren; doch ik durf wel zeggen dat de Jonker het zoo kwaad niet meent."

„Dat is jou zaak niet; — ik wil zijne eigene woorden hooren."

„Nu dan," hervatte de man, „hij zeide: zeg aan sir William Ashton, dat, indien wij op een anderen tijd elkander wederzien, hij dan niet half zoo blij over onze ontmoeting als over onze scheiding wezen zal"

„Zeer goed," zeide de lord Grootzegelbewaarder; „Ik geloof dat hij op eene weddingschap doelt, die wij samen over onze valken hebben; maar dat is een ding van weinig beteekenis."

Daarop wendde hij zich tot zijne dochter, die thans genoegzaam hersteld was om naar huis te kunnen wandelen. Maar de indruk, dien de verschillende herinneringen aan zulk een verschrikkelijk tooneel verbonden, op een in den hoogsten graad gevoelig hart maakten, was van langer duur dan de schok dien hare zenuwen hadden doorstaan In hare schrikbeelden over dag, en hare droomen des nachts, kwam haar gedurig zoowel de gedaante van het woedende dier op nieuw voor den geest, als zij het vreeselijk gebrul, waarmede hij op haar was toegeschoten, voortdurend meende te hooren; en altijd scheen zich het beeld van den Jonker van Ravenswood met zijn aangeboren adel van gelaat en voorkomen, tusschen haar en een wissen dood te plaatsen Het is misschien voor een jong meisje altijd gevaarlijk, herhaaldelijk en met te veel welgevallen hetzelfde voorwerp zich voor oogen te stellen; maar in Lucie's toestand was dit onvermijdelijk. Het was haar nooit te beurt gevallen een jonkman te aanschouwen, wiens houding en gelaatstrekken zoo schoon en indrukwekkend waren als die van den jongen Ravenswood. Maar, al had zij er ook honderd gezien, die hem in dit opzicht gelijk geweest waren, of er hem zelfs in overtroffen hadden, geen ander kon eene inniger belangstelling haar inboezemen dan hij, die door de sterke banden van herinnering aan gevaar en redding, van bewondering en nieuwsgierigheid, zich zoo in het maagdelijk hart had weten te wortelen. Van nieuwsgierigheid zeg ik; want het is waarschijnlijk, dat het zonderling terughoudend en onvriendelijk gedrag van den Jonker van Ravenswood, dat evenzeer in strijd was met de natuurlijke uitdrukking zijner gelaatstrekken, als het weinig met de bevalligheid zijner houding strookte, door de verwondering welke die tegenstrijdigheid ontstaan deed, hare opmerkzaamheid en herinnering dubbel aan hem boeide. Weinig wist zij van Ravenswood en van de twisten, die tusschen haar vader en den zijnen eens bestaan hadden, en haar zacht gemoed zou zich ter nauwernood de hatelijke en bittere hartstochten, door deze oneenigheden veroorzaakt, hebben kunnen verbeelden. Doch het was haar niet onbekend dat hij van adellijk bloed, maar arm was, hoewel hij van een oud en machtig geslacht afstamde; en zij besefte, dat zij de gewaarwording van een hoogmoedig hart zeer wel in hem verschoonen kon, daar dit hem drong de aangeboden dankbaarheid der nieuwe bezitters van zijns vaders huis en familiegoederen te weigeren. Maar zou hij ook hunne dankbaarheid ontweken, hun vertrouwen hebben afgeslagen, indien het verzoek haars vaders hem op vriendelijker wijze, en niet zoo kort en afgebroken, was geworden, en indien de bevalligheid het had mogen verzoeten, waarvan de vrouwen zich zoo gelukkig weten te bedienen, wanneer zij zich voornemen de woeste hartstochten van het ruwer geslacht te doen bedaren! Dit was eene gevaarlijke vraag voor haar eigen hart — gevaarlijk, zoowel om het denkbeeld zelf, als om de gevolgen die het kon te weeg brengen.

Lucie Ashton, in één woord, was in die doolhoven der verbeelding verdwaald, welke voor een jong en gevoelig meisje hoogst gevaarlijk

zijn Wel is waar, tijd, afwezigheid, verandering van woonplaats en van omgang zouden waarschijnlijk bij haar, gelijk bij zoo veel anderen, deze zinsbegoocheling hebben doen verdwijnen; maar het oord van haar verblijf was eenzaam, en haar hart bleef verstoken van de middelen, om deze bekoorlijke vizioenen te kunnen verdrijven. Deze eenzaamheid moest vooral aan de afwezigheid van Lady Ashton worden toegeschreven, die zich toen te Edinburg bevond, om daar den loop van zekere staatsintrigue af te wachten. De Lord Grootzegelbewaarder ontving alleen gezelschap met staatkundige bedoelingen of uit praalzucht, en was daarenboven van een teruggetrokken en ongezelligen aard. Er verscheen dus geen edelman bij hem om te wedijveren met het beeld van ridderlijke voortreffelijkheid, dat Lucie zich in haren geest van den Jonker van Ravenswood gevormd had, of dit zelfs ook maar in het minst in een ongunstiger licht te plaatsen.

Terwijl Lucie zich aan zulke droomen overgaf, legde zij herhaaldelijk bezoeken bij de oude, blinde Alice af, in de hoop dat het haar niet moeilijk vallen zou de oude vrouw aan het praten te brengen over het onderwerp, dat zij thans, onvoorzichtig genoeg, zulk eene ruime plaats in hare gedachten liet beslaan. Maar de oude Alice voldeed in dit opzicht volstrekt niet aan hare wenschen en verwachtingen. Bereidwillig en met opgewektheid sprak zij wel over hetgeen dat geslacht in het algemeen betrof; maar zij scheen een bepaald en voorzichtig zwijgen over het tegenwoordig hoofd der Ravenswoods in acht te willen nemen. Het weinige dat zij van hem zeide, was niet zoo gunstig als Lucie wel gehoopt had. Zij beweerde, dat hij van een norschen en onverzoenlijken aard was, meer gezind om beleedigingen te gevoelen dan die te vergeven; en niet zonder groote onrust verbond Lucie deze wenken, die zij omtrent zulke gevaarlijke hoedanigheden zich ontglippen liet, met den raad, zoo nadrukkelijk door Alice aan haar vader gegeven, dat hij zich voor Ravenswood wachten moest.

Maar diezelfde Ravenswood, omtrent wien men zulke onbillijke vermoedens koesterde, had hij ze niet bijna even spoedig weerlegd als zij geuit werden, door te gelijker tijd het leven van haar vader en het hare te redden? Indien hij toch zulk eene vreeselijke wraak in zijn hart gekoesterd had als Alice's sombere toespelingen schenen aan te duiden, dan zou hij, zonder zich werkelijk schuldig te maken, dien boozen hartstocht volkomen hebben kunnen bevredigen. Hij had dan slechts zijn onmisbaren en onmiddellijken bijstand voor een oogenblik hebben achterwege moeten houden, en het voorwerp van zijne wraakzucht zou onvermijdelijk, zonder dat hij er van zijn kant eenige aanleiding toe gegeven had, door een even verschrikkelijken als zekeren dood zijn omgekomen. Zij begreep dus dat, óf eenig verborgen vooroordeel, óf wel vermoedens, enkel aan haar ouderdom en rampen te wijten, Alice geleid hadden tot het maken van zulke beleedigende gevolgtrekkingen omtrent zijn karakter, die zoowel met het edelmoedig gedrag als met de edele gelaatstrekken van den Jonker van Ravenswood volstrekt onbestaanbaar waren. En op dat geloof vestigde Lucie hare hoop, en

zij begon derhalve haar bekoorlijk web van betooverende stof op te zetten, even schoon en vergankelijk als de herfstdraden wanneer de morgendauw die beparelt als zij in de morgenzon schitteren.

Haar vader intusschen, zoowel als de Jonker van Ravenswood, maakten een aantal opmerkingen, die vrij wat gegronder waren dan die van Lucie, over het zonderlinge voorval dat had plaats gegrepen. Zijn eerste werk na zijn terugkomst op het slot was, zich door geneeskundigen bijstand te verzekeren, dat zijne dochter geen letsel had bekomen door den gevaarlijken en ontrustenden toestand, waarin zij zich bevonden had. Hieromtrent volkomen gerust gesteld, ging hij nog eens de aanteekeningen overzien, door hem uit den mond van den persoon opgeschreven, dien men gebezigd had om den lijkdienst van den overleden lord Ravenswood te beletten Als casuist opgevoed en gewoon zich van de schrandere dubbelzinnigheid der pleitzaal te bedienen, kostte het hem weinig moeite de bijzonderheden van het gebeurde te verzachten, die hij eerst zoo zorgvuldig en met de krachtigste kleuren had voorgesteld. Hij schetste voor zijne ambtgenooten in den geheimen raad de noodzakelijkheid, om zachte maatregelen tegenover jonge lieden te nemen, wier warm bloed en gestel gemakkelijk in drift geraakten, en die nog weinig ondervinding van het leven bezaten. Hij schroomde zelfs niet, om eenige ongunstige aanmerkingen op het gedrag van den dienaar der wet te maken, daar deze zich buiten noodzaak al te tergend en te beleedigend gedragen had.

Dit maakte den inhoud van het verslag uit, dat hij ambtshalve opmaakte. De brieven, door hem aan de bijzondere vrienden geschreven, in wier handen deze zaak gesteld moest worden, waren van nog veel gunstiger strekking. Hij bracht hun onder het oog, dat zachtheid in dit geval zoowel staatkundig zou zijn, als in den smaak van het volk zou vallen; terwijl wegens den hoogen eerbied, dien men in Schotland voor begrafenisplechtigheden heeft, het een algemeen misnoegen zou verwekken, indien de Jonker van Ravenswood met gestrengheid mocht worden behandeld, omdat hij zich verzet had tegen het verhinderen van den lijkdienst voor zijn vader. En eindelijk, sprekende als een grootmoedig en edeldenkend man, maakte hij er een persoonlijk verzoek van om van het gebeurde niet als rechters kennis te nemen, maar het onopgemerkt te laten voorbijgaan. In kiesche woorden deed hij uitkomen, dat het hem zelven in moeilijkheid kon brengen tegenover den jongen Ravenswood, daar deze nu zelf als partij zou optreden in de lange reeks van rechtsgedingen, waardoor het vermogen van dat edele huis zoo zeer in verval was geraakt, en hij erkende dat het voor zijn eigen gemoed bijzonder aangenaam wezen zou, indien hij eenige middelen kon uitdenken, die tegen de onaangenaamheden mochten opwegen, welke hij aan die familie, hoewel alleen door het handhaven van zijne billijke en wettige rechten, veroorzaakt had. Hij maakte er derhalve zijn bijzonder en persoonlijk verzoek van, dat de zaak geene verdere gevolgen zou hebben, en gaf zijn verlangen met nadruk te kennen, dat hij zich de verdienste verwerven mocht, van door zijn gunstig verslag en

voorspraak er een einde aan te hebben gemaakt. Het was vooral opmerkelijk, dat hij, in strijd met zijne gewone manier van handelen, Lady Ashton in de eerste plaats niet vooraf over de zaak van het oproer geraadpleegd had, en hoewel hij haar het ongeval, Lucie door een wilden stier overkomen, mededeelde, gaf hij haar nochtans geen omstandig verslag van eene gebeurtenis, die even belangrijk als verschrikkelijk was geweest.

Onder de staatkundige vrienden en ambtgenooten van sir William Ashton ontstond er, bij het ontvangen van brieven van zulk een onverwachten inhoud, geen geringe verwondering. De berichten en brieven met elkander vergelijkende, glimlachte de een, de ander trok zijne wenkbrauwen samen, een derde zette een groote mond en oogen op, terwijl een vierde vroeg, of zij er wel volkomen staat op konden maken dat dit al de brieven waren, die de Lord Grootzegelbewaarder over dit onderwerp geschreven had. „Ik zou er alles onder verwedden, mylords," voegde hij er bij, „dat geen enkel van deze adviezen de zaak bij den wortel aanpakt."

Maar niemand had geheime brieven van een hiermede strijdigen inhoud ontvangen, hoewel die vraag de mogelijkheid van het bestaan ervan in zich scheen te sluiten.

„Wel," zeide een oud staatsman met grijze haren, die door gedurig draaien en wenden gepoogd had zijn post te midden van al de veranderingen van koers, door het schip van Staat sedert dertig jaren ondergaan, te behouden, „ik denk dat sir William het oude Schotsche spreekwoord waar wil maken: het vacht van het lam komt even spoedig ter markt als dat van den ouden ram."

„Wij moeten hem schoenen naar zijne voeten geven," zeide een ander, „hoewel het een onvoorzien geval is."

„Een koppig man moet zijn zin hebben," antwoordde een oud raadsheer.

„De Lord Grootzegelbewaarder zal er berouw over gevoelen eer wij jaar en dag verder zijn." zeide een derde. „De Jonker van Ravenswood is er de rechte man naar om hem een kluwen te winden 1)."

„Wel, mylords, wat wilt gij dan toch met den armen Jonkman gaan beginnen?" vroeg een edele markies, die tegenwoordig was. „De Lord Grootzegelbewaarder is meester van al zijn goederen geworden; hij bezit geen penning meer, waarmede hij zich te goed kan doen."

Waarop de oude Lord Turntippet hervatte:

Heeft iemand geen duit,
Hij betaal' met zijn huid.

En zoo deden wij ook vóór de omwenteling: *Luitur cum persona, qui luere non potest cum crumena* 2). Wel, mylords, dat is immers goed juristen-Latijn?"

---

1) Een spreekwoord om aan te duiden, dat men het iemand lastig maken zal.
2) Men betaalt met zijn persoon, wanneer men met zijne beurs niet betalen kan.

„Ik zie niet in," antwoordde de markies, „dat iemand der edele lords eenige reden kan hebben om langer op deze zaak aan te dringen Laat de Lord Grootzegelbewaarder de macht hebben om in deze te handelen, zoo als hij verkiest."

„Het zij zoo, het zij zoo! — Laat het aan den Lord Grootzegelbewaarder en welstaanshalve aan nog een ander persoon maar over — aan lord Hirplehooly, die nu bedlegerig is — en toch ook een per soon is. — Mijnheer de griffier, maak er eene korte aanteekening van. — En nu, mylords, daar hebben wij dien jongen doorbrenger den laird van Bucklaw, over wiens boetebetaling nu beslist moet worden. — Ik vermoed dat dit iets voor den Lord Tresorier wezen zal."

„Schaam u, moet gij dan altijd de hand in mijn meelzak hebben?" riep lord Turntippet uit. „Ik had dat als een snoeperijtje voor mijzelven weggezet, om het tusschentijds zelf te gebruiken."

„Om mij van een uwer geliefkoosde spreekwijzen te bedienen," hernam de markies, „gij doet als de hond van den molenaar, die aan den krop likt eer de zak nog is losgemaakt — de man is nog niet beboet."

„Maar dit kost slechts twee haaltjes met de pen," zeide lord Turntippet, „en daar is zeker geen enkele lord, die zal durven zeggen dat ik, die mij altijd in alle bochten gewrongen heb, die alle proeven doorstaan, alles afgezworen heb wat er af te zweren was, en alles zwoer wat er te zweren viel, gedurende de jongstverloopene dertig jaren, en ondanks goed of kwaad gerucht, aan mijn plicht jegens den Staat getrouw bleef, niet nu en dan het een en ander hebben moet, om er na zulk droog werk mijn mond eens mede te kunnen verfrisschen."

„Het zou inderdaad zeer onredelijk zijn, mylord," hervatte de markies, „als wij òf gedacht hadden dat uwer lordschaps dorst te lesschen was, òf bemerkt hadden dat er iets in uw keel was blijven steken, dat doorgespoeld moest worden."

En hiermede zullen wij het tooneel van den geheimen raad op dat tijdstip sluiten.

HOOFDSTUK VI.

Dringt al het krijgsvolk hier naar voren
Om laffe sprookjes aan te hooren;
Is dan een zilte traan meer waard
Dan 't met den dood vertrouwde zwaard?
HENRY MACKENZIE.

Aan den avond van den dag, waarop de Lord Grootzegelbewaarder en zijne dochter uit zulk een dreigend gevaar gered werden, zaten twee vreemdelingen in de meest afgelegen kamer eener herberg, of liever van een bierhuis, het Vossenhol genaamd, ongeveer drie of

vier mijlen van het kasteel van Ravenswood, en even ver van den bouwvalligen Wolfs Crag's toren, tusschen welke plaatsen zij in lag.

Een dezer vreemdelingen telde bijna veertig jaren; hij was lang en mager, had een arendsneus, donkere, doordringende oogen en een loos, maar norsch uitzicht. De ander, omstreeks vijftien jaar jonger, was klein, krachtig, met een bruin gelaat, rood haar, met een openhartig, onbeschroomd en vroolijk oog, waaraan, ofschoon de kleur lichtgrauw was, zorgeloosheid en onverschrokken moed vuur en leven bijzette.

Een kan wijn — want in dien tijd werd die uit het vat in tinnen kannen getapt — was op de tafel geplaatst, en ieder had zijn quaigh 1) of houten drinkbreker voor zich staan. Maar het gezelschap zag er niet lustig uit. Met over elkander geslagen armen en blikken vol angstige verwachting, keek de een den ander zwijgend aan. Ieder was in zijne eigene gedachten verzonken, zonder zich in het minst met zijn overbuur te bemoeien.

Eindelijk brak de jongste het stilzwijgen af met den uitroep: „Wat drommel kan den Jonker zoo lang ophouden? Zijne onderneming moet hem zeker mislukt zijn. — Waarom hebt gij mij afgeraden om met hem te gaan?"

„Eén man is genoeg om zijne eigen beleedigingen te wreken," zeide de langste en oudste der beide makkers; „wij stellen ons leven toch al voor hem in gevaar door hem hier af te wachten."

„Gij zijt met dat al maar een bloodaard, Craigengelt," antwoordde de jongste, „en hiervoor hebben velen u reeds vroeger gehouden."

„Maar nog niemand heeft het gewaagd mij dit te zeggen," sprak Craigengelt, terwijl hij de hand aan het gevest van zijn zwaard sloeg „en, als ik een driftig man voor geen gek hield, dan zou ik..." Hier zweeg hij en bleef het antwoord van zijn makker afwachten.

„Wat zoudt gij?" vroeg de ander hem koeltjes, „en waarom doet gij het dan niet?"

Craigengelt trok zijn zwaard een duim of twee uit en stiet het toen met geweld weer in de scheede. — „Omdat er meer aan hangt dan het leven van twintig zulke losbollen, zoo als gij, waardig is."

„Gij hebt gelijk," antwoordde zijn makker, „want indien het niet was dat die geldboeten, en vooral de laatste, waar de oude Turntippet zoo happig op is, en waar, ik durf het wel zeggen, het thans vooral op gemunt is, mij niet goed en wel uit huis en hof verdreven hadden, dan zou ik wel een dwaas en domoor geweest zijn, als ik mij op uwe schoone beloften verlaten had om mij een kapiteinsplaats bij de Iersche brigade te bezorgen. Wat heb ik toch met de Iersche brigade te maken? Ik ben een echte Schot, zoo als mijn vader vóór

---

1) De *quiagh* was een drinkbeker van verschillenden vorm, uit aan elkander gevoegde stukken vervaardigd, en werd vooral gebruikt om er wijn of brandewijn uit te drinken. Hij moest omtrent een vierde van een pint bevatten, en was dikwijls uit zeer kostbaar hout vervaardigd en fraai met zilver versierd.

mij geweest is, en mijne oudtante lady Girnington kan toch ook niet eeuwig leven."

„Ja, Bucklaw!" merkte Craigengelt aan, „dat is waar; maar zij kan nog lang genoeg leven. En wat uw vader betreft, die bezat land en goed en liet zich met verpanden en geldleenen niet in, betaalde aan ieder, wat hij hem schuldig was, en leefde van hetgeen hij het zijne mocht noemen."

„En wiens schuld is het, dat ik dit ook niet doen kan?" vroeg Buckklaw — „wiens schuld anders dan die van den duivel en de uwe, en van volk van uw soort, die mij uit zulk een schoonen boedel gezet hebben? En nu zal ik, naar ik vrees, mij nog genoodzaakt zien eene schuilplaats te zoeken en rond te zwerven, zoo als gijzelf doet, de eene week dienen te leven op geheime berichten van Saint Germain 1) — de andere op eene tijding dat er een oproer onder de Hooglanders is uitgebarsten, — mijn ontbijt en morgenslokje uit den zak van oude dames, aanhangsters van koning Jakobus, zien te krijgen, en haarlokken van mijne oude pruik voor het haar van den Ridder verkoopen — mijn vriend in zijn twist moeten bijstaan, totdat hij te veld trekt, en hem dan laten loopen, opdat zulk een belangrijk staatkundig agent als ik ben niet in gevaar gerake. Dat alles zal ik moeten doen voor mijn brood en voor de eer van mij kapitein te hooren noemen."

„Gij denkt dat gij daar al eene heele mooie redevoering houdt," antwoordde Craigengelt, „en ten mijnen koste zeer veel geest aan den dag legt Is dan van honger te sterven of opgehangen te worden beter dan het leven, dat ik leiden moet, omdat de tegenwoordige ongelukkige toestand van den koning hem niet vergunt zijne agenten voldoende te ondersteunen?"

„Van honger te sterven is veel eerlijker, Craigengelt, en opgehangen te worden zit er eindelijk voor allen op. Maar ik begrijp niet wat gij met den armen knaap Ravenswood wilt aanvangen — hij heeft niet meer geld dan ik — al zijne landerijen zijn verpand en beleend, en de inkomsten zijn niet toereikend om de renten te betalen. Wat kunt gij dus hopen als gij u met zijne zaken inlaat?"

„Stel u daaromtrent gerust, Bucklaw," hervatte Craigengelt „Ik weet, wat ik doen moet Behalve dat zijn naam en de diensten door zijn vader in 1689 bewezen, zoo wel te Versailles als te Saint Germain, niet weinig gelden zullen, moet ik u nog doen opmerken, dat de Jonker van Ravenswood een geheel andere soort van man is dan gij. Hij bezit verdiensten en bekwaamheid zoowel als moed en geest, en zal onder vreemden zich voordoen als een jong mensch van hoofd en hart, die iets meer weet dan den loop van een paard of de vlucht van een valk. Onlangs had ik bijna al mijn krediet verloren, toen ik iemand overbracht, die van niets anders wist dan hoe men een hert

1) Saint Germain was de plaats, waar het verdreven Schotsche huis der Stuarts zich toen ophield.

opjagen, of een jongen valk uit het nest nemen moet. De Jonker is uitstekend opgevoed en even verstandig als schrander."

„En toch is hij niet wijs genoeg om zich uit de strikken van een zielverkooper te houden," hernam de jongste. — „Maar gij moet niet boos worden; gij weet wel dat gij niet gaarne vechten wilt, en daarom zal het wèl zoo goed zijn het zwaard in rust en vrede te laten. Vertel mij dus liever bedaard weg, hoe gij u in het vertrouwen van den Jonker hebt weten te dringen "

„Door zijne zucht tot wraak te streelen, Bucklaw," antwoordde Craigengelt. Hij heeft mij altijd gewantrouwd; maar ik heb mijn tijd afgewacht en hem aangevat toen zijn hart door het gevoel van verongelijking en onrecht gloeiend heet was Hij is nu op het pad, om, zoo als hij zegt en misschien ook denkt, sir William Ashton eens een hartig woord toe te spreken. — Ik verzeker u, dat, indien zij elkander ontmoeten en de regtsgeleerde hem noodzaakt zich te verweren, de Jonker hem dan vermoordt; want hij heeft dat vuur in het oog, waarin men zich nooit bedriegt, wanneer men in iemands gemoed kan lezen. Op de eene of andere wijze zal hij hem zoo te lijf gaan, dat men duidelijk zien kan dat het op den geheimraad gemunt is. Indien het tot eene volkomen breuk tusschen hem en het Gouvernement komt, en het in Schotland te heet voor hem wordt, zal Frankrijk hem wel trachten te winnen, en dan steken wij met ons allen over met de Fransche brik *l'Espoir*, die ons reeds in Eyemouth ligt te wachten."

„Ik ben voldaan," zeide Bucklaw; „Schotland heeft nog maar weinig overgehouden waar ik veel belang in stel; en zoo het schip hem met ons overvoert en ons een beter onthaal in Frankrijk bezorgt, mag het in Gods naam gebeuren. Want ik twijfel er aan, of onze eigen verdiensten ons wel veel zullen baten, en vertrouw, dat, vóór hij bij ons komt, hij wel een kogel door het hoofd van den Lord Grootzegelbewaarder gejaagd zal hebben. Een of twee van zulke ellendige staatslieden moesten jaarlijks worden doodgeschoten, om de anderen dan beter overeenkomstig hun plicht te leeren handelen."

„Daar hebt gij wel gelijk in," hervatte Craigengelt, „en dit herinnert mij, dat ik moet gaan zien of onze paarden wel gevoerd en voor de afreis gereed zijn; want als er iets van dien aard moet gedaan worden, is het geen tijd om gras onder onze voeten te laten groeien "

Daarop begaf hij zich naar de deur, wendde zich vervolgens om en zeide tot Bucklaw op ernstigen toon: „Wat er van deze zaak ook komen moge, ik maak er staat op, dat gij mij toch het recht zult doen wedervaren u te herinneren, dat ik niets aan den Jonker gezegd heb, wat naar goedkeuring zweemt van eenige daad van geweld, die hij in het hoofd mocht krijgen te volvoeren."

„Neen, neen, geen enkel woord dat naar goedkeuring zweemt," hernam Bucklaw; „gij kent het gevaar maar al te wel dat aan deze twee verschrikkelijke woorden: aanlegger en deelgenoot, verbonden is" Daarop, als bij zichzelven, sprak hij de volgende twee dichtregels uit:

„De wijzer sprak wel niet, maar maakte looze teekens,
En wees het hart des moorders aan."

„Wat praat gij daar binnensmonds?" vroeg Craigengelt, die zich min of meer angstig omkeerde.

„Niets — het zijn maar twee dichtregels, die ik eens op het tooneel gehoord heb," hervatte zijn makker.

„Hoor eens, Bucklaw," zeide Craigengelt, „het komt mij dikwijls in de gedachten dat gij tooneelspeler hadt moeten worden; want alles is bij u verbeelding en jool."

„Dat heb ik zelf ook dikwijls gedacht," antwoordde Bucklaw, „en ik geloof dat dit veiliger zijn zou, dan met u een rol in de noodlottige zamenzwering te vervullen. „Maar laat dit rusten! speel uw eigen rol en ga naar de paarden kijken alsof gij een stalknecht waart. — Een tooneelspeler! een komediant!" herhaalde hij bij zichzelven, „dat zou een houw met den degen verdienen — doch die Craigengelt is maar een lafaard. — En toch zou dat beroep mij niet slecht bevallen. Ho! — laat mij eens zien — ja — ik wil als Alexander optreden."

„'k Verrijs dus uit het graf, om 't voorwerp van mijn min
Door mijn geduchten arm bij 't leven te bewaren,
Trekt uwe zwaarden, laat ze als bliksemsflitsen waren;
Wanneer ik aanruk, durft geen sterv'ling mij weêrstaan:
De min beveelt mij dit, de roem leidt me op mijn baan."

Toen Bucklaw, met eene donderende stem en de hand aan zijn zwaard, die dolle verzen van den armen Lee 1) opdreunde, kwam Craigengelt met een ontsteld gelaat weder de kamer binnen.

„Wij zijn verloren, Bucklaw! Des Jonkers handpaard is op stal over zijn halstertouw gesprongen en is geheel kreupel; — zijn klepper zal van daag genoeg te doen krijgen; en nu heeft hij geen versch paard en zal dus niet kunnen vluchten."

„Wel zoo, dan zal er ook aan geen ontvlieden met de snelheid des bliksems te denken zijn," zeide Bucklaw droog weg. „Maar wacht, gij kunt hem immers het uwe afstaan."

„Ei, en dan zelf gepakt worden? Ik bedank u voor dit voorstel," sprak Craigengelt.

„Waarom? Wanneer den Lord Grootzegelbewaarder een ongeluk mocht overkomen zijn, hetgeen ik toch niet kan gelooven — want de Jonker is de man niet om op een oud en ongewapend man te schieten; — maar, indien er een gevecht op het kasteel mocht plaats gehad hebben, dan hebt gij er part noch deel aan, zoo als gij weet, en dus niets te vreezen."

„Gij hebt gelijk, gij hebt gelijk," antwoordde de ander, eenigszins verlegen; „maar denk toch aan den last, die mij uit Saint Germain is opgedragen."

„Een last, edele kapitein, die vrij wat menschen voor een van uw

1) Een Engelsch Dichter, die verscheidene tooneelstukken vervaardigd heeft.

eigen maaksel houden. Maar als gij hem uw paard niet wilt geven, dan moet hij voor den duivel het mijne hebben."

„Het uwe?" zeide Craigengelt.

„Ja, het mijne," herhaalde Bucklaw; „men zal nooit van mij moeten zeggen, dat ik beloofde een edelman in eene kleine zaak van eer bij te staan, en ik er hem noch in noch uit geholpen heb."

„Gij wilt hem uw paard geven? Maar hebt gij er wel aan gedacht dat gij het dan kwijt zijt?"

„Kwijt? Het is zoo, de grauwe Gilbert heeft mij twintig gouden jakobussen gekost; maar de klepper van den Jonker is ook wat waard, en zijn zwarte Moor tweemaal zooveel als hij goed ter been was: ik weet, hoe men het dier moet behandelen. Men neemt een vetten, zuigenden dog, vilt hem en haalt er de ingewanden uit, vult hem op met grauwe en zwarte slakken, braadt hem een tijd lang met speekolie, saffraan, kaneel en honig bedropen; met dat afdruipsel moet men het beest smeren en goed inwrijven, en spoedig is het genezen."

„Gij hebt gelijk, Bucklaw; maar ondertusschen, eer de kreupelheid genezen en de hond gebraden is, kunt gij gepakt en opgehangen zijn. Maak er staat op, men zal op Ravenswood duchtig jacht maken, en ik zou er wat voor geven, dat wij de plaats onzer samenkomst dichter bij de kust gesteld hadden."

„Op mijne eer, als het er zoo meê gelegen is," zeide Bucklaw, „dan doe ik best, mij nu maar uit de voeten te maken, en mijn paard voor hem achter te laten. Wacht, wacht, hij komt; ik hoor den stap van een paard."

„Zijt gij zeker, dat het er maar één is?" vroeg Craigengelt; ik vrees dat het de lui zijn, die hem achterna zitten. Mij dunkt, ik hoor er drie of vier galoppeeren; zeker is het, dat ik meer paarden dan één hoor."

„'t Lijkt er wat naar; het is de meid van het huis, die met hare klompen bij den put klettert. Op mijn eer, kapitein, gij moest uw kapiteinschap en uw geheimen dienst beide maar laten varen; want gij zijt zoo bang als eene wilde gans. Maar daar komt de Jonker alleen aan en hij ziet er zoo somber uit als een Novembernacht."

Dicht in zijn mantel gewikkeld, de armen over elkander, met ernstige maar tevens neergeslagen blikken, trad de Jonker van Ravenswood, daarop de kamer binnen. Hij wierp zijn mantel van zich af, toen hij binnenkwam, zette zich op een stoel en scheen in diep gepeins verzonken.

„Wat is er gebeurd? Wat hebt gij gedaan?" vroegen Craigengelt en Bucklaw haastig als in éénen adem.

„Niets," was het kort en knorrig antwoord.

„Niets? En gij waart toch, toen gij ons verliet, vast besloten den ouden schelm eens tot verantwoording te roepen voor al de onrechtvaardigheden, die u, ons en dit gansche oord door hem zijn aangedaan Hebt gij hem gezien?"

„Ik heb hem gezien," hervatte de Jonker van Ravenswood.

„Hem gezien? En gij komt terug, zonder de rekening met hem

vereffend te hebben, die hij u reeds zoo lang schuldig was?" vroeg Bucklaw. „Ik zou dat van den Jonker van Ravenswood niet verwacht hebben."

„Het raakt mij niet, wat gij verwachtte," antwoordde Ravenswood; „want het is niet aan u, sir, dat ik gezind ben, eenige rekenschap van mijn gedrag te geven,"

„Geduld, Bucklaw," zeide Craigengelt, terwijl hij zijn makker in de rede viel, die gereed scheen een wrevelig antwoord te geven. „De Jonker is door een of ander toeval in zijn voornemen verhinderd; maar hij moet de belangstellende nieuwsgierigheid van vrienden ten goede houden, die, gelijk gij en ik, aan zijne zaak verkleefd zijn."

„Vrienden, kapitein Craigengelt?" vroeg Ravenswood op hoogen toon; „het is mij onbekend welk eene gemeenzaamheid er tusschen ons bestaat, die u op zulk eene uitdrukking recht geeft. Ik meen dat onze vriendschap alleen daarin bestaat, dat wij samen besloten hebben om Schotland te verlaten, zoodra ik het vervreemd verblijf mijner voorvaderen bezichtigd en een gesprek met den tegenwoordigen bezitter er van, eigenaar wil ik hem niet noemen, zou gehouden hebben."

„Zoo is het ook, Jonker!" antwoordde Bucklaw; „en daar wij van meening waren, dat gij iets in den zin hadt, dat uw hals in gevaar kon brengen, zoo besloten Craig en ik zeer beleefd op u te blijven wachten, hoewel wij ons hoofd er in de gevolgen ook aan waagden. Maar wat Craigengelt betreft, die beteekent inderdaad niet veel; want in zijn geboorteuur is hem de galg op het voorhoofd gedrukt geworden. Maar het lust mij niet mijn geslacht te onteeren, door zulk een uiteinde, en dat nog wel in eens andermans zaak."

„Heeren," sprak de Jonker van Ravenswood, „het doet mij leed, dat ik u eenige moeilijkheid veroorzaakt heb; maar ik moet ook gebruik van mijn recht maken om te mogen beoordeelen, wat het best voor mijne eigene zaken is, zonder daaromtrent eenige verklaringen aan een ander verschuldigd te zijn Ik ben van plan veranderd, en niet voornemens het land in dit jaargetijde te verlaten."

„Het land niet te verlaten, Jonker!" riep Craigengelt uit, „niet over te steken, na al de moeite en kosten, die ik heb aangewend — na al het gevaar van ontdekt te worden, en na zoo veel geld voor de vracht en het ophouden van het schip betaald te hebben?"

„Sir," hervatte de Jonker van Ravenswood, „toen ik het plan vormde om dit land ijlings te verlaten, maakte ik gebruik van uw beleefd aanbod om mij de hulpmiddelen tot mijn overtocht te verschaffen; maar ik herinner mij niet dat ik mij stellig tot het vertrek verbonden heb, indien ik eene aanleiding vond, om van denkbeelden te kunnen veranderen. Het doet mij leed, dat gij u om mij zoo veel moeite gegeven hebt, en ik bedank u daarvoor. Wat uwe onkosten betreft," voegde hij er bij, terwijl hij de hand in zijn zak stak, „deze vorderen eene krachtiger vergoeding — vracht en kosten voor het ophouden van het schip, dat zijn dingen waar ik geen verstand van heb. Neem,

kapitein Craigengelt, dus mijne beurs, en betaal er u uit volgens uw eigen geweten." Hij reikte daarop eene beurs met eenige goudstukken aan den zoogenaamden kapitein over.

Maar hier kwam Bucklaw op zijne beurt tusschen beide. „Uwe vingers, Craigje, schijnen mij toe naar dat fraaie, groene netje te jeuken," zeide hij; „maar ik zweer u bij God, dat ik, indien zij het durven openen, hen dan met mijn hartsvanger er wel van zal afhouden Daar de Jonker van voornemen veranderd is, ben ik van meening dat wij ons hier niet langer behoeven op te houden; maar in de eerste plaats verzoek ik verlof om hem te mogen zeggen —"

„Zeg hem wat gij wil," zeide Craigengelt, „indien gij mij maar eerst vergunnen wilt hem de moeielijkheden op te noemen, waaraan hij zich zal blootstellen, als hij ons gezelschap verlaat, en hem aan de bezwaren te herinneren aan zijn verblijf alhier verbonden, zoowel als aan de last die hem wacht, als hij zich te Versailles en te Saint Germain aanmelden moet, zonder te worden ingeleid door personen, die de gewone verbintenissen daar aanknoopten."

„Benevens het verbeuren der vriendschap —" sprak Bucklaw, „van een man van moed en eer."

„Heeren," antwoordde Ravenswood, „staat mij toe de verzekering te mogen herhalen, dat gij goedgevonden hebt aan onze korstondige betrekking een grooter gewicht toe te schrijven, dan ik ooit bedoeld heb er aan te geven Wanneer ik aan vreemde hoven verkies te verschijnen, zal ik niet noodig hebben om door een listigen gelukzoeker te worden voorgesteld; en er bestaat voor mij geen noodzaak om aan de vriendschap van een heethoofdigen zwetser de minste waarde te hechten." Met deze woorden en zonder antwoord af te wachten, verliet hij de kamer, besteeg zijn paard en men hoorde hem wegrijden.

„Morbleu!" riep kapitein Craigengelt uit; „mijn rekruut is verloren."

„Ja, kapitein," zeide Bucklaw, „de zalm is met haak en al op den loop. Maar ik wil hem nazetten; want ik heb van zijne onbeschoftheid meer gekregen, dan ik wel verduwen kan."

Craigengelt bood aan, hem te vergezellen; doch Bucklaw hernam: „Neen, neen, kapitein, blijf gij maar in het hoekje van den haard zitten, totdat ik terug ben: het is goed heelhuids te slapen.

„'t Oud wijfje, dat zit in het hoekje bij 't vuur,
Weet niet hoe de wind blaast, hoe koud 't is en guur."

Onder het zingen van deze woorden verliet hij het vertrek.

HOOFDSTUK VII.

Nu Billy-Bewick, houd je goed;
Voor praatjes is het nu geen tijd.
Zijt gij de man, dien ik vermoed,
Aanvaard dan nu met mij den strijd.
Oude Ballade.

Nadat de Jonker van Ravenswood het ongeluk zijn rijpaard overkomen gewaar was geworden, had hij zijn makken telganger bestegen, dien hij vroeger bereden had; en om van het beest niet te veel te vergen, reed hij langzaam van het Vossenhol naar zijn ouden toren Wolfs Crag, toen hij achter zich een paard in galop hoorde aanrennen. Hij zag om en bemerkte dat hij door den jongen Bucklaw vervolgd werd, die zich nog eenige oogenblikken door de onweerstaanbare verzoeking had laten ophouden, om aan den waard in het Vossenhol een recept te geven hoe hij het kreupele paard behandelen moest.

Dat korte oponthoud zocht hij nu door een snellen galop te vergoeden, en hij haalde dus den Jonker in, waar de weg door een uitgedroogd moeras liep. „Halt, mijnheer," schreeuwde Bucklaw; „ik ben geen politiek agent — geen kapitein Craigengelt, wiens leven van te veel belang is om in de verdediging van zijne eer op het spel te worden gezet. Ik ben Frank Hayston van Bucklaw, en niemand mag mij met woord, daad, teeken of blik beleedigen, of hij moet mij rekenschap daarvan geven."

„Dat is alles heel wel, heer Hayston van Bucklaw," antwoordde de Jonker van Ravenswood op zeer bedaarden en onverschilligen toon; „maar ik heb geen twist met u, en begeer dien ook niet te hebben. Onze wegen naar huis, zoowel als onze wegen door dit leven, loopen in verschillende richtingen, en er bestaat geen gevaar dat wij elkander er op ontmoeten zullen."

„Bestaat dat niet?" vroeg Bucklaw opgewonden. „Bij den hemel, ik verzeker u, dat het meer dan te veel bestaat, ofschoon gij ons listige gelukzoekers hebt genoemd."

„Herinner u nauwkeurig mijne woorden, heer Hayston; het was alleen op uw makker, dat ik dien bijnaam toepaste, en gij weet maar al te wel dat hij niets beter waard is."

„Dat doet er niets toe? Hij was op dat oogenblik mijn makker en niemand moet te recht of te onrecht mijn makker beleedigen, als hij zich in mijn gezelschap bevindt."

„Dan moest gij, heer Hayston," hervatte Ravenswood, nog steeds zeer bedaard, „òf beter gezelschap kiezen, òf gij zult, als hun kampioen, de handen vol krijgen. Ga naar huis, mijnheer, om te slapen, en wees morgen redelijker in uwe gramschap dan nu."

„Niet alzoo, Jonker, gij hebt u in uw man vergist. Met eene trotsche houding en wijze spreuken is deze zaak niet af te maken. Daarenboven hebt gij mij een zwetser genoemd, en gij moet dat woord intrekken eer wij van elkander scheiden."

„Dat zal op mijne eer bezwaarlijk geschieden." antwoordde Ravenswood; „indien gij geene betere redenen kunt aanvoeren dan die gij nu bijgebracht hebt, om mij te overtuigen, dat ik mij in de toepassing van dat woord heb vergist"

„Dan, Jonker," zeide Bucklaw, „hoewel het mij leed doet om zoo iets tot een man van uw rang te moeten zeggen, indien gij uwe onbeleefde uitdrukking noch verontschuldigon noch intrekken wilt, of mij den naam der plaats, waar wij elkander ontmoeten kunnen, niet opgeeft, zult gij u hier een hard woord en een harden houw moeten laten welgevallen."

„Geen van beide zal noodig zijn," zeide Ravenswood; „ik ben voldaan met hetgeen ik deed, om den strijd met u te vermijden Maar zoo gij in ernst spreekt, dan zal deze plaats zoo goed als elke andere ons dienen kunnen."

„Stijg dan af en trek," hervatte Bucklaw, hem het voorbeeld gevende. „Altijd heb ik gedacht en gezegd dat gij een flink man waart, en het zou mij leed doen een ander getuigenis van u te moeten afleggen."

„Daar zult gij geen reden voor hebben," sprak Ravenswood, terwijl hij van zijn paard steeg en zich in staat van tegenweer stelde.

Hunne zwaarden kruisten elkaar en het gevecht begon met groote heftigheid van de zijde van Bucklaw, die gewoon was aan deze soort van zaken, en zich onderscheidde door het goed geoefend en behendig hanteeren van zijn wapen. Thans echter trok hij van zijne bedrevenheid niet veel partij; want hij had zijne kalmte verloren tegenover de koele en minachtende wijze, waarop de Jonker van Ravenswood lang had geweigerd en eindelijk slechts met zekeren weerzin erin had bewilligd om hem voldoening te geven. Door ongeduld gedreven was hij met roekelooze woede op den Jonker aangevallen, die even bedreven in het hanteeren der wapenen was, maar veel bedaarder en zich bepaalde om zich te verdedigen; maar hij achtte het zelfs beneden zich om zijn voordeel te doen met een of tweo kansen, die de drift van zijn tegenpartij hem aanbood.

Eindelijk, in een wanhopigen aanval, waarmede hij het gevecht dacht te eindigen, gleed Bucklaw's voet uit en stortte hij op het glibberige en korte gras, waarop de stijd gevoerd werd, neder.

„Ik schenk u het leven, mijnheer," sprak de Jonker van Ravenswood, verbeter het, zoo gij kunt."

„Dat zou, naar ik vrees, maar een ellendig lapwerk worden,' zeide Bucklaw, terwijl hij langzaam oprees en zijn zwaard opraapte, minder teleurgesteld door den ongelukkigen uitslag van het gevecht, dan men van iemand van zoo driftigen aard zou hebben verwacht. „Ik dank u, Jonker, voor mijn leven," vervolgde hij; „daar is mijn hand; ik draag u geen kwaad hart toe, noch om het ongeluk dat mij bejegende, noch omdat gij het zwaard beter voert dan ik."

De Jonker zag hem een oogenblik strak aan en reikte hem toen de hand. „Bucklaw," zeide hij, „gij zijt een brave kerel, en ik heb u onrecht aangedaan. Ik vraag u hartelijk verschooning voor de uit-

drukking die u beleedigde. Zij ontviel mij in overijling en onbedacht, en ik ben volkomen overtuigd dat zij verkeerd op u is toegepast."

„Zijt gij dat inderdaad, Jonker?" vroeg Bucklaw, terwijl zijn gelaat op eens weder de eigene, natuurlijke plooi van luchthartige onbezorgdheid en stoutmoedigheid aannam; „dat is meer dan ik van u verwachtte; want, Jonker, men zegt dat gij niet spoedig gereed zijt, uwe denkbeelden te veranderen en uwe woorden in te trekken."

„Dat doe ik ook niet, wanneer ik ze wel overwogen had," antwoordde de Jonker.

„Dan zijt gij een weinig wijzer dan ik; want ik geef altijd mijn vriend eerst voldoening en laat naderhand de verklaring volgen. Indien een van ons beide valt, dan zijn alle rekeningen vereffend; zoo niet —

welnu, de menschen zijn nooit zoo licht tot vrede als tot oorlog gezind. — Maar wat wil die huilende jongen daar ginds?" vroeg Bucklaw. „Bij den hemel, ik had wel gewild dat hij een paar minuten vroeger ware gekomen; maar de zaak moest toch te eeniger tijd een eind nemen, en misschien is dit middel daartoe even goed geweest als een ander."

Terwijl hij dit zeide, naderde de genoemde jongen, die den ezel waarop hij reed duchtig ranselde met een stok, om hem in vollen draf te brengen, en die, als een van Ossian's helden, zijne stem voor zich uit deed gaan. „Heeren! heeren! redt u! want de waardin heeft mij verzocht u te zeggen, dat er menschen in haar huis gekomen zijn, die kapitein Craigengelt gepakt hebben en ook naar Bucklaw zochten; gij zult best doen, zoo haastig mogelijk u voort te maken."

„Op mijne eer, gij hebt gelijk, kereltje," sprak Bucklaw, „daar is een zilveren sixpence voor uw bericht; en ik zou tweemaal zoo veel willen geven, indien mij iemand zeggen kon welken weg ik nu inslaan moet."

„Dat zal ik wel doen, Bucklaw," zeide Ravenswood; „rijd met mij naar Wolfs Crag — er zijn in den ouden toren plaatsen genoeg, waar gij verscholen kunt blijven, al kwamen er duizend man om u te zoeken."

„Maar waarom, Jonker, wilt gij u zelven voor mij in ongelegenheid brengen? En zoo gij niet reeds in het net der Jakobieten zijt, is het voor mij noodeloos u daarin te sleepen."

„In het minst niet; ik heb niets te vreezen."

„Dan zal ik gerust met u rijden; want ik weet, om u de waarheid te zeggen, de plaats van samenkomst niet waar Craigje ons dezen nacht brengen zou, en ik ben er zeker van, dat, zoo hij gesnapt is, hij dan alles van mij zal verraden en twintig leugens op uw hals zal schuiven om de galg te ontloopen."

Zij stegen op en reden nu in elkanders gezelschap voort, terwijl zij het gewone spoor verlieten, en hun weg langs woeste, moerassige en onbezochte paden namen, waarmede de heeren vrij goed bekend waren door de jacht, maar die anderen veel moeite zouden gehad hebben om uit te vinden.

Eenigen tijd reden zij zwijgend naast elkander, en maakten zoo veel haast als de toestand van des Jonkers paard gedoogde, totdat de nacht hen geleidelijk overviel, en zij dus hun spoed moesten verminderen, zoowel wegens het bezwaar dat het vinden van het pad opleverde, als door het besef dat zij buiten bereik van vervolging of ontdekking waren.

„Daar wij nu de teugels wat hebben ingekort, zou ik u wel gaarne eene vraag willen doen, Jonker?"

„Vraagt wat gij verlangt," hernam Ravenswood; „maar vergeef mij, zoo ik er niet op antwoord vóór ik het noodig keur."

„Goed; maar het is eenvoudig dit," hervatte zijn gewezen tegenpartij: „wat — in den naam van den ouden Satan — bewoog toch u, die zoozeer op uw naam en aanzien gesteld zijt, om met zulk een schelm als Craigengelt en met zulk een wilden vogel als de menschen Bucklaw noemen, u ook maar voor een oogenblik in te laten?"

„Mijn antwoord daarop is ook eenvoudig: omdat ik mij in wanhopenden toestand bevond en wanhopende metgezellen zocht."

„En waarom braakt gij dan zoo spoedig met ons?" vroeg Bucklaw hem weder.

„Omdat ik van idee veranderd was," zeide de Jonker, „en van mijne onderneming, ten minste voor het tegenwoordige, afzag. En nu heb ik openhartig en eerlijk uwe vragen beantwoord; maar zeg mij nu ook eens, waarom gij u met Craigengelt verbonden hebt, die in geboorte en moed zoo ver beneden u staat?"

„Met ronde woorden," zeide Bucklaw, „omdat ik een zot ben, die

zijn bezittingen in deze tijden verspeeld heeft. Mijne oudtante, Lady Girnington, is, naar ik denk, weer opnieuw beginnen te leven, en ik kon enkel hopen iets te winnen, wanneer er verandering van bestuur kwam. Craigje was een soort van kennis, aan de speeltafel opgedaan; hij zag mijn toestand, en, daar de duivel iemand altijd achter de hielen zit, vertelde hij mij vijftig leugens van zijne geloofsbrieven uit Versailles, van zijn invloed te Saint Germain, beloofde mij eene kapiteinsplaats te Parijs, en ik ben ezelachtig genoeg geweest om mij door hem te laten foppen. Ik durf wel zeggen dat hij nu reeds een dozijn aardige histories van mij aan het gouvernement verteld zal hebben. En ziedaar alles, wat ik door wijn, vrouwen, dobbelsteenen, hanen, honden en paarden gewonnen heb."

„Ja, Bucklaw," zeide de Jonker, „gij hebt inderdaad aan uw boezem de slangen gekoesterd, die u nu folteren."

„Dat is volkomen waar, Jonker," hervatte zijn tochtgenoot; „maar met uw verlof, gij hebt ook aan uw boezem een groote, geweldige slang opgekweekt, die nu al het overige heeft opgeslokt, en u zoo zeker verslinden zal als mijn half dozijn slangen een maaltijd zullen houden van alles wat er nog van Bucklaw overschiet, en dat is niets meer dan het weinige wat tusschen de muts en den stevelhak te vinden is."

„Ik mag," antwoordde de Jonker van Ravenswood, „de vrijmoedigheid in het spreken niet laken, waarvan ikzelf u het voorbeeld gegeven heb. Maar, de beeldspraak daargelaten, wat bedoelt gij toch met den verschrikkelijken hartstocht, dien ik volgens uwe beschuldiging koester?"

„Wraakzucht, mijn goede sir, wraakzucht, die, al is zij ook nog zoo'n edelmans zonde als wijn en slemperij en al de aankleve daarvan, daarom toch even onchristelijk, hoewel niet zoo onbloedig, genoemd kan worden. Het is beter een paal uit een jachtperk te breken, om op een hert of ree te loeren dan een oud man dood te schieten."

„Dat voornemen ontken ik," zeide de Jonker van Ravenswood; „want ik kan u bij mijne ziel verzekeren dat ik zulk een voornemen nooit gekoesterd heb. Ik bedoelde alleen mijn vervolger onder de oogen te zien alvorens ik mijn geboorteland verliet, en hem zijne dwingelandij met al hare gevolgen eens duchtig te verwijten. Ik zou hem zijne onrechtvaardigheden jegens mij zóó krachtig hebben aangetoond, dat zijne ziel in zijn binnenste geschokt zou zijn geworden."

„Ja," antwoordde Bucklaw, „en dan zou hij u bij den kraag gegrepen en om hulp geschreeuwd hebben, en dan zoudt gij, naar ik gis, hem het levenslicht hebben uitgeblazen; want uw oog en uw voorkomen zouden den ouden man ter dood toe verschrikt hebben."

„Bedenk hoe men mij getergd heeft," antwoordde Ravenswood — „denk aan den ondergang en den dood, die hij door zijne hardvochtige wreedheid veroorzaakt heeft — ga eens na hoe hij een oud en aanzienlijk huis verwoest — een innig geliefden vader vermoord heeft!

Hem, die in onze oude Schotsche dagen onder zulke verongelijkingen stil was blijven zitten, zou men voor onbekwaam hebben gehouden om een vriend bij te staan, of een vijand het hoofd te bieden."

„Wel, Jonker, het doet mij niet weinig genoegen te zien, dat de duivel even zoo listig met andere menschen omspringt, als hij met mij gedaan heeft; want wanneer ik ooit op het punt sta om eene dwaasheid te begaan dan weet hij mij wijs te maken dat het de noodigste, aardigste, edelste zaak van de geheele wereld is, en ik zink tot den buikriem toe in het slijk, vóór ik bemerk, dat de grond week is. En zoo hadt gij, Jonker, uit louter eerbied voor de nagedachtenis uws vaders, een moordenaar — een doodslager kunnen worden."

„Daar schuilt meer gezond verstand in uwe taal, Bucklaw," hervatte de Jonker, „dan men van uw gedrag verwacht zou hebben. Het is maar al te waar; onze ondeugden overvallen ons in zulke uitwendig schoone gedaanten als die duivelen, welke het bijgeloof zich verbeeldt dat met het menschdom verkeeren, en wier natuurlijke afschuwelijkheid men niet eer ontdekt voordat wij hen reeds in onze armen gesloten hebben."

„Maar wij kunnen hen toch van ons afslingeren," sprak Bucklaw, „en dat zal ik spoedig doen; dat wil zeggen, als de oude Lady Girnington sterft."

„Hebt gij nooit het gezegde van den Engelschen geestelijke gehoord?" vroeg Ravenswood:

„Met goede plannen is de grond der hel bevloerd,"

hetgeen dus wil zeggen dat zij meer beraamd dan volvoerd worden."

„Dat is zoo," hervatte Bucklaw; „maar ik wil er in dezen gezegenden nacht nog mede beginnen, en heb vast besloten niet meer dan een kwartje wijn te drinken, of uw claret moest uitnemend goed zijn."

„Gij zult op Wolfs Crag zeer weinig vinden dat u in verzoeking kan brengen," antwoordde de Jonker; „want ik durf u daar niets anders dan eene schuilplaats beloven, daar onze geheele voorraad van wijn en levensmiddelen bij de laatste gelegenheid opgeteerd is."

„Lang moge het duren, eer er voor zulk een doel weer voorraad noodig is," zeide Bucklauw; maar men moet op eene begrafenis nooit de laatste flesch leêgen — dat is een slecht voorteeken en voorspelt ongeluk."

„Ongeluk is er, denk ik, in alles wat mij overkomt," antwoordde Ravenswood: „maar zie, daar ginder ligt Wolfs Crag reeds en alles wat daar nog te vinden is staat tot uw dienst."

Het bruisen der zee had hun reeds lang verkondigd, dat zij de klippen naderden, op wier kruin de stichter dezer sterkte, een zeearend gelijk, zijn nest had opgeslagen. De bleeke maan, die tot hiertoe met vliegende wolken gestreden had, maar nu te voorschijn kwam, gaf

hun den eenzamen en naakten toren te aanschouwen, die op een vooruitstekende klip in de Noordzee gebouwd was. De rots was aan drie kanten steil; doch aan den vierden, die landwaarts inliep, was zij oorspronkelijk met eene kunstig uitgegraven gracht en ophaalbrug voorzien. Maar de brug was afgebroken en bouwvallig en de gracht voor een gedeelte geplempt, zoodat zij slechts aan één man te paard den toegang tot het nauwe slotplein vergunde. Dat plein was aan beide zijden met lage woningen voor werklieden en stallen bezet, die gedeeltelijk vervallen en aan de landzijde door een lagen muur omsloten en als bolwerk ingericht waren, terwijl de burcht zelf het overige gedeelte van het vierkant besloeg. Die burcht was hoog en smal, van grauwen steen opgetrokken en glinsterde in het maanlicht, als het bleeke spookachtige beeld van een vervaarlijken reus Bezwaarlijk zou men zich een woester en treuriger woning kunnen voorstellen. Het dof en dreunend geklots der golven, die gedurig tegen den voet der rots op verren afstand in de diepte sloegen en braken, was voor het oor wat het landschap voor het oog was —: een beeld van voortdurende en eentonige zwaarmoedigheid, waarmede het verschrikkelijke gepaard ging.

Hoewel de nacht nog niet ver gevorderd was, kon men geen ander teeken van een levenden bewoner in dit rampzalig verblijf bespeuren, behalve dat eene, en ook maar dat eene, hetwelk een flauwe schemering van licht verspreidde door de smalle vensters, die op onregelmatige hoogten en afstanden in de muren van het gebouw waren aangebracht.

„Daar zit," sprak Ravenswood, „de eenige mannelijke bediende, die aan het huis van Ravenswood is overgebleven, en het is goed dat hij nog hier is; wij zouden anders weinig hoop hebben, om licht of vuur te vinden. Maar volg mij omzichtig; de weg is nauw, en er is slechts ruimte voor een enkel paard."

En inderdaad, het pad leidde door een soort van landengte, op wier uiterste einde de burcht gelegen was, bij welks bouw men aan sterkte en veiligheid bepaald den voorrang gegeven had boven alles wat naar gemak en geriefelijkheid zweemde, hetgeen zoowel de keuze der Schotsche baronnen van die dagen voor hunne woningen, als hun bouwstijl genoegzaam kennen deed.

Terwijl zij de omzichtige, door den eigenaar aanbevolen wijze, om deze eenzame sterkte te naderen, in acht namen, bereikten zij veilig het slotplein. Maar er verliep een geruime poos, eer er op de door Ravenswood hoe luid ook aangewende pogingen, eenig antwoord kwam, daar hij duchtig aan de laag gewelfde poort kloppen en herhaaldelijk schreeuwen moest, eer Caleb de deur wilde openen en hen binnenlaten.

„De oude man," zeide hij, „moet uitgegaan zijn, of er is hem een ongeluk overkomen; want het geraas dat ik gemaakt heb, zou de Zeven Slapers zelfs hebben doen ontwaken."

Eindelijk gaf eene vreesachtige en talmende stem antwoord: „Jonker, — Jonker van Ravenswood, zijt gij het?"

„Ja, Caleb, ik ben het; doe spoedig de deur open."

„Maar zijt gij het in eigen persoon, in eigen vleesch en bloed? Want ik zou liever vijftig duivels dan den geest van mijn heer, of zelfs zijne schaduw zien willen. — Pak u dus weg en al waart gij ook tienmaal mijn heer, pak u weg, tenzij gij in lichamelijke gedaante met vleesch en been komt."

„Ik ben het, oude gek", hervatte Ravenswood; „in lichamelijke gestalte en levend, behalve dat ik half dood van koude ben."

Het licht aan het bovenste venster verdween daarop, en terwijl het achtereenvolgens en langzaam van schietgat tot schietgat glinsterde, bleek daardoor dat hij die het droeg bezig was met groote voorzichtigheid langs den wenteltrap van een der torentjes af te dalen, die op de hoeken van het oude kasteel prijkten. De traagheid van den afklimmer perste Ravenswood herhaalde uitroepen van ongeduld af, en aan zijn min geduldigen en levendiger reisgenoot verscheidene verwenschingen. Caleb talmde nog al, voordat hij de deur ontgrendelde, en vroeg nog eens, of zij werkelijk menschen van vleesch en been waren, die op dezen tijd van den nacht verzochten om binnengelaten te worden?

„Wanneer ik, oude gek, maar dicht genoeg bij je was," sprak Bucklaw, „zou ik je tamelijk wel bewijzen dat ik nog in mijn lichaam huis."

„Open de deur, Caleb," zeide zijn heer op vriendelijker toon, gedeeltelijk uit achting voor den ouden en getrouwen hofmeester, gedeeltelijk misschien, omdat hij van meening was dat kwade woorden weinig ingang vinden zouden, zoolang Caleb een sterke eiken met ijzer beslagen deur tusschen zijn persoon en de sprekers had.

Eindelijk schoof Caleb met bevende hand de grendels weg, ontsloot de deur, stond voor hen en gaf hun zijn dunne grijze haren, zijn

kaal voorhoofd en zijne scherpe gelaatstrekken te aanschouwen, die door eene flikkerende lamp, welke hij in de eene hand hield, beschenen werden, terwijl hij de vlam met de andere tegen den tocht beschermde. Zijn angstvallig beleefde blik — de uitwerking van het licht, dat slechts van één kant op zijn zilveren haar en gelaatstrekken viel, zou eene prachtige stof voor eene schilderij hebben opgeleverd; maar onze reizigers verlangden al te zeer naar beschutting tegen den storm, die begon op te steken, dan dat zij zich op dat oogenblik met de beschouwing van dit schilderachtig gelaat zouden kunnen bezighouden.

„Zijt gij het, mijn beste Jonker! zijt gij het waarlijk?" riep de oude bediende uit. „Het doet mij leed, dat gij voor uwe eigen deur hebt moeten staan wachten; maar wie had ook kunnen denken dat gij zoo spoedig terug zoudt keeren en een vreemde edelman met een .." Hier riep hij als het ware ter zijde, even alsof het iemand in het slot gold, en met eene stem die op het plein niet gehoord worden mocht: „Mysie! Mysie! leg om 's hemels wil schielijk vuur aan; neem den ouden stoel met drie pooten, of maar iets anders dat het spoedigst vlam vat. — Ik vrees dat wij slecht voorzien zijn, omdat wij u in geen maanden hadden te huis verwacht; want dan zouden wij u zonder twijfel overeenkomstig uw rang en zoo als het behoort ontvangen hebben. Maar daarom niettemin —"

„Maar daarom niettemin, Caleb," sprak de Jonker, „moeten wij onze paarden, zoowel als ons zelven bergen, zoo goed wij kunnen. Ik hoop dat het u niet onaangenaam is, dat gij mij vroeger ziet dan gij verwacht hadt?"

„Onaangenaam, mylord? Ik ben zeker dat gij bij alle eerlijke menschen altijd mylord zult heeten, evenals uwe edele voorouders gedurende ruim drie honderd jaren dien naam voerden, zonder daartoe aan een Whig het verlof te moeten vragen Het zou mij onaangenaam zijn den Lord van Ravenswood op een van zijne eigen kasteelen te zien! —" Daarop zich weder tot zijne onzichtbare helpster achter het scherm wendende, riep hij: „Mysie! gij moet de hen, die op eieren zit maar dood maken, zonder daar tweemaal over te denken; die na ons komen mogen zorgen." — „Ik zal juist niet zeggen dat dit onze beste woning is," voegde hij er bij, terwijl hij zich tot Bucklaw keerde; „maar het is toch eene sterkte, die den Lord van Ravenswood eene veilige schuilplaats biedt; dat wil zeggen: niet om daarin te vluchten, maar om in onrustige tijden, zooals de tegenwoordige, daarheen te wijken, wanneer het den Lord kwalijk voegen zou dieper in het land op een van zijne betere en voornamere kasteelen te gaan wonen; want wat de oudheid betreft, de meeste menschen vinden dat het uiterlijk voorkomen van Wolfs Crag dubbel waardig is, om nauwkeurig bekeken te worden"

„En gij schijnt besloten te hebben ons den noodigen tijd daartoe te willen laten," antwoordde Ravenswood, die zich eenigszins vermaakte met de uitvluchten, waarvan de oude zich bediende, om hen

slechts zoo lang buiten de deur te houden, totdat zijne helpster Mysie daarbinnen het noodige in gereedheid zou hebben gebracht.

„Bekommer u toch over het uitwendig voorkomen van den burcht maar niet, mijn goede vriend," zeide Bucklaw; „laat ons liever het binnenste en onzen paarden den stal maar eens zien; dat is alles wat wij thans van u verlangen."

„O ja, sir! — ja sir! dat spreekt immers van zelf. Mylord en een van zijne aanzienlijke gasten...."

„Maar onze paarden, mijn oude vriend, — onze paarden zullen verkleumen, als zij, na zoo hard geloopen te hebben, hier nog langer in de koude moeten blijven staan; en het mijne is te goed om bedorven te worden. Dus nog eens: denk aan onze paarden!" riep Bucklaw hem luidkeels toe.

„Ja, dat is waar — uwe paarden; kom, ik zal de stalknechts gaan roepen:" en met alle macht schreeuwde Caleb dat de oude toren ervan dreunde: „John! — William! — Alexander! De knapen zijn uitgegaan of slapen," zeide hij, na op een antwoord gewacht te hebben, daar hij wel wist dat er geen kans op was, om het te kunnen krijgen. „Alles loopt verkeerd, als de heer van huis is; ik zal zelf maar voor uwe beesten moeten zorgen."

„Ik denk ook dat dit het beste zal zijn," zeide Ravenswood; „want anders zie ik weinig kans dat zij verzorgd zullen worden."

„Stil, mylord, — om Gods wil, stil!" sprak Caleb op smeekenden toon en half fluisterend, zijn Jonker aan; „als gij u om uwe eigen eer niet bekommert, denk dan toch aan de mijne. Wij zullen werk genoeg hebben, om den nacht met al de leugens, die ik verzinnen kan, behoorlijk door te komen."

„Goed, goed, kwel u daar niet over," zeide de Jonker; „ga naar den stal; daar zal, vertrouw ik, wel hooi en haver zijn?"

„O, ja, overvloed van hooi en haver," riep hij op luiden en hoogen toon; vervolgens liet hij er dadelijk vrij wat zachter op volgen; „er zijn van de begrafenis nog een paar maten haver en eenige bossen hooi overgeschoten "

„Zeer goed," antwoordde Ravenswood, terwijl hij de lamp uit de onwillige hand van zijn bediende nam; „ik zal den vreemdeling zelf op de trap wel bijlichten."

„Waar denkt gij aan, mylord! Indien gij slechts vijf of tien minuten, of ten hoogste een kwartier geduld wilt hebben, en ondertusschen u in het fraaie gezicht, dat het maanlicht op Laag en Noord-Berwick-Law biedt, wilt verlustigen totdat ik voor de paarden gezorgd heb, dan zal ik uwe Lordschap en uw aanzienlijken gast naar boven geleiden zoo als het behoort. Ook heb ik de zilveren kandelaars weggesloten en de lamp is niet goed in orde."

„Wij zullen ons ondertusschen wel met deze lamp behelpen," zeide Ravenswood, „en het gemis van licht zal u in den stal ook niet hinderen; want, als ik mij wel herinner, is het halve dak er af."

„Dat is ook zoo, mylord," hervatte de trouwe bediende; en met

schrander overleg voegde hij er ijlings bij: „en de luie deugnieten van leidekkers zijn nog niet gekomen om het weer dicht te maken."

„Indien ik in een stemming was om met de rampen van mijn huis te spotten," zeide Ravenswood, toen hij zijn gast de trap opleidde, „dan zou de arme Caleb mij thans overvloedige stof daartoe aanbieden. Het is zijn ongeluk dat hij de dingen in onze ellendige huishouding zich voorstelt, niet zooals die nu werkelijk zijn, maar zooals zij, volgens zijne denkbeelden, wezen moesten. En, om de waarheid te zeggen, de uitvluchten van den armen duivel hebben mij dikwijls vermaakt, omdat hij zoo aardig weet aan te vullen wat hij denkt dat voor het aanzien der familie noodzakelijk is, evenals zijne nog vernuftiger verontschuldigingen over het gemis van dingen, waarin zijne schranderheid niet voorzien kan, mij niet minder genoegen verschaffen. Maar het zal mij, hoewel de burcht niet tot de ruimste behoort, toch eenige moeite kosten om, zonder hem, het vertrek te kunnen vinden, waar vuur is."

Dit zeggende, opende hij de deur der groote zaal. „Hier ten minste," sprak hij, „is haard noch huisvesting te vinden."

De zaal leverde inderdaad een tooneel van verwoesting op. Het was eene groote gewelfde kamer, wier balken, evenals die in Westminster-Hall, aan de uiterste einden met ruw snijwerk versierd waren, en die nagenoeg in denzelfden toestand was gebleven, waarin men haar bij het onthaal ter gelegenheid van de begrafenis van Allan lord Ravenswood gelaten had. Omgeworpen kruiken, bekers, tinnen kannen en flesschen bedekten nog de groote eikenhouten tafel. Glazen, dat vergankelijker gereedschap der vroolijkheid, waarvan er niet weinige door de gasten, bij hunne opgewonden betuigingen bij het drinken van gewaardeerde gezondheden, geheel gebroken waren, lagen hier en daar over den steenen vloer in stukken en scherven verspreid. Wat evenwel het zilverwerk betrof, bij die gelegenheid van vrienden en naastbestaanden geleend, dit was zorgvuldig teruggegeven, zoodra dit even nutteloos als ontijdig maar pralend feest was afgeloopen. In één woord er was niets overgebleven dat eenige welvaart verried, en geene andere teekenen waren er te vinden dan die getuigden van pas plaats gehad hebbende verspilling en verwoesting welke men nu aanschouwde. De zwart lakensche behangels, die bij de laatste treurige gelegenheid de van de mot doorknaagde tapijten hadden vervangen, waren gedeeltelijk afgerukt; en in ordelooze flarden langs den muur hangende, gaven zij het ruwe steenwerk van het gebouw te aanschouwen, dat niet met kalk of pleister bestreken was. De omvergeworpen en door elkander gesmeten stoelen toonden duidelijk aan, in welk eene zorgelooze verwarring het lijkmaal was geëindigd.

„In deze kamer," zeide Ravenswood terwijl hij de lamp ophield, „in deze kamer, heer Hayston, heerschte de ongebondenste vreugde, toen de droefheid er had behooren te zetelen; het is dus eene rechtvaardige vergelding dat zij nu treurig is, terwijl zij vroolijk moest wezen."

Zij verlieten dit ellendige vertrek en stegen eene trap hooger, toen

Ravenswood, na te vergeefs eene of twee deuren geopend te hebben, zijn gast in eene kleine, met matten belegde kamer bracht, waar zij, tot hunne groote blijdschap, een tamelijk goed vuur vonden, dat Mysie met een of ander der door Caleb haar aan de hand gedane hulpmiddelen, tamelijk overvloedig van brandstoffen voorzien had. Hartelijk blijde dat hij hier meer gemak en verkwikking vond dan de burcht nog scheen te beloven, wreef Bucklaw zijne handen vroolijk boven het vuur, en luisterde nu met meer genoegen naar de verontschuldigingen van den Jonker van Ravenswood. „Ik kan," sprak deze, „u geen gemak bezorgen; want dat heb ik zelf niet, en in langen tijd hebben deze muren het niet meer gekend, indien zij het al ooit gekend hebben. Schuilplaats en veiligheid — hoop ik evenwel u hier te kunnen beloven."

„Dat zijn heerlijke dingen, Jonker," hervatte Bucklaw; „en dan een mondvol voedsel en wijn, dat is waarlijk alles wat ik van avond verlangen mag."

„Ik vrees," zeide de Jonker, „dat uw avondmaal vrij sober zal wezen; want ik hoor, dat dit een punt van overweging tusschen Caleb en Mysie uitmaakt. De arme Balderston is bij zijne overige eigenschappen ook een weinig doof, zoodat veel van hetgeen hij meent stil gezegd te hebben, door geheel het gezelschap en vooral door hen gehoord wordt, voor wie hij zijne kleine kunstgrepen het meest verbergen wil. — Luister!"

Zij luisterden en hoorden de stem van den ouden dienaar, die met Mysie het volgende gesprek hield:

„Vrouwtje, maak het zoo goed gij kunt, maak het zoo goed gij kunt; het kost weinig moeite om bij alles een vriendelijk gelaat te toonen."

„Maar de oude broeische kip," hervatte Mysie, „zal zoo taai als boogpezen en schoenleer zijn."

„Zeg dat gij een misslag begaan en u vergist hebt, Mysie," antwoordde de getrouwe hofmeester op vriendelijken en zachten toon; „neem maar alles op u, en laat de eer van het huis toch niets daaronder lijden."

„Maar de broeische kip," voerde Mysie hier tegen in, „wie weet hoe hoog en in welken hoek der zaal zij zit, en ik durf om het spook niet in den donker gaan; en al zie ik ook het spook niet, dan zou het mij toch onmogelijk zijn de hen te vinden; want het is stikdonker, en er is maar geen ander licht in het huis dan dat van de kostelijke lamp, die de Jonker nu in zijne eigene hand heeft. En al had ik de kip ook al, dan moet zij nog geplukt, de ingewanden er uitgehaald en gebraden worden. Hoe kan ik dat alles toch doen, daar de heeren zitten bij het eenige vuur dat wij hebben?"

„Goed, goed, Mysie," zeide de hofmeester; „heb maar een beetje geduld, en ik zal mijn best doen dat ik de lamp uit hun handen krijg."

Caleb Balderston trad hierop de kamer binnen, weinig vermoedend dat men van zijn kluchtspel daar zoo veel had kunnen verstaan. „Wel, Caleb, mijn oude vriend, is er geen uitzicht op een avondmaal?" vroeg hem de Jonker van Ravenswood.

„Uitzicht op een avondmaal, uwe Lordschap!" zeide Caleb met nadruk, en niet zonder kennelijk misnoegen over den verborgen twijfel, die er in deze vraag scheen opgesloten te liggen. „Hoe kan daar vrees voor zijn, als wij ons in uwer Lordschaps huis bevinden? — Uitzicht op een avondmaal, wel stellig! — Maar gij zult toch geen versch vleesch willen hebben? Wij hebben gevogelte in overvloed gereed om aan het spit gestoken of gebraden te worden. — De vette kapoen, Mysie!" riep hij zoo luid en met zoo veel zelfvertrouwen, alsof zulk een ding in de oude burcht werkelijk bestaan had.

„Dat is volstrekt onnoodig," zeide Bucklaw, die uit beleefdheid zich verplicht rekende, de verlegenheid van den bekommerden hofmeester eenigszins te gemoet te komen „Mogelijk zult gij wel wat koud vleesch of een stuk brood hebben."

„De beste haverkoeken, die men verlangen kan!" riep Caleb uit, die zijn hart vrij wat verlicht gevoelde; „en wat koud vleesch betreft, o, het vleesch, dat wij hebben is koud genoeg — ofschoon het meeste koude vleesch en de pasteien bij de plechtigheid der begrafenis aan de arme menschen zijn uitgedeeld, waar ook eene goede reden voor was; nochtans..."

„Kom, Caleb," sprak de Jonker van Ravenswood, „ik moet een eind aan die zaak maken Deze heer is de jonge Laird van Bucklaw; hij moet zich verbergen, en dus weet gij wel..."

„Dat hij het daarom niet nauwer dan uwe Lordschap nemen zal, daar durf ik wel borg voor blijven," antwoordde Caleb blijmoedig, met een wenk dat hij het begrepen had. „Het doet mij wel leed dat die heer zich in verlegenheid bevindt, maar ik ben toch blijde dat hij tegen onze huishouding niet veel zal kunnen inbrengen," ging hij voort; „want ik denk dat hij niet minder dan wij in de klem zit. Niet, dat wij zoo precies in de klem zitten; neen, dat is, God dank! het geval niet," liet hij er in één adem op volgen, alsof hij zijne toestemming, die hem in de eerste vlaag van vreugde ontglipt was, wilde herroepen; „maar toch zijn wij er thans slimmer aan toe dan wij ooit geweest zijn, of wezen moesten. Maar, om weder op het eten te komen — wat baat het, zich met leugens te behelpen? Wij hebben nog het achterste gedeelte van den schapenbout — die nog slechts driemaal op tafel geweest is; maar hoe nader bij het been, hoe beter hij smaakt, gelijk uwe Lordschap zeer goed bekend is — en dan hebben wij nog het stuk van de schapenkaas, met een klein beetje keurige boter, en — en — en dat is nu alles wat ik u beloven kan."

Met den meesten spoed haalde hij zijn schralen voorraad van levensmiddelen daarop te voorschijn en zette dien met groote statie op eene kleine ronde tafel tusschen de twee heeren, die noch door de hoedanigheid noch door de geringe hoeveelheid der spijzen afgeschrikt werden om aan het maal recht te doen. Caleb bediende hen ondertusschen met de meest mogelijke deftigheid, alsof hij door zijn eigen eerbiedigen ijver het gemis van alle andere bediening wilde vergoeden.

Maar, helaas! hoe weinig kan bij zulke gelegenheden de vorm, hoe angstvallig en nauwgezet ook in acht genomen, het gemis van krachtiger schotels vergoeden! Bucklaw, die met groote graagte eene aanmerkelijke portie van den driemaal opgedischten schapenbout genuttigd had, begon nu om ale te vragen.

„Ik durf het niet wagen, u onze ale sterk aan te prijzen," zeide Caleb. „Het mout was bedorven, en wij hebben in de vorige week een verschrikkelijk onweêr gehad; doch zelden zult gij zulk lekker water geproefd hebben als de wel van den burcht oplevert; dat kan ik u verzekeren."

„Maar als uw ale niet deugt, dan kunt gij ons toch wel wat wijn bezorgen," zeide Bucklaw, terwijl hij den mond vertrok bij het noemen van het zuivere element, door Caleb hem zoo ernstig aanbevolen.

„Wijn —" antwoordde Caleb onverschrokken, „wijn is er genoeg! Eerst twee dagen geleden — ach! bij die treurige gelegenheid — is er in dit huis zooveel wijn gedronken, dat er een sloep in had kunnen varen. Nooit was er op Wolfs Crag gebrek aan wijn."

„Haal ons dan maar wat," zeide de Jonker, „in plaats van er langer over te praten." En daarop verwijderde Caleb zich met fieren tred.

Ieder ledig vat in den ouden kelder werd door hem opgetild, terwijl hij het met wanhopige verwachting schudde, om van den bodem slechts zooveel rooden wijn op te zamelen, dat de groote tinnen kan, die hij in zijne hand droeg, er mede gevuld mocht worden; maar al de tonnen waren op zulk een ijverige wijze geledigd, dat er geen droppel in overgebleven was. Met al zijn schudden en met al de kunstgrepen, die zijn verstand als hofmeester hem aan de hand gaf, kon hij toch niet meer dan ongeveer een halve kan vol opzamelen, die geschikt scheen om voorgezet te kunnen worden. Maar Caleb was een te goed generaal, om het slagveld zonder een krijgslist te verlaten die zijn aftocht dekken kon. Onverschrokken wierp hij eene ledige flesch op den grond, alsof hij, bij het binnenkomen van de kamer, gestruikeld was. Daarop riep hij Mysie om den wijn op te dweilen, dien hij niet gestort had, en zette de andere flesch toen op de tafel, hopende dat er voor hunne edelheden nog genoeg mocht zijn overgebleven. En zoo was het ook inderdaad; want zelfs Bucklaw, die een gezworen vriend van het druivennat was, voelde volstrekt geen neiging om zijn eersten aanval op den wijnkelder van Wolfs Crag te hernieuwen, maar stelde zich tevreden met een teug schoon water, hoeveel afkeer hij daarvan ook anders gevoelde. De noodige toebereidselen voor zijne nachtrust werden nu gemaakt; en, daar de geheime kamer tot dat einde bestemd was, zoo bekwam Caleb daardoor een heerlijken voorraad van de meest aannemelijke verontschuldigingen voor den slechten staat der meubelen, het beddegoed, enz.

---

1) John, graaf van Gowrie, ondernam in het jaar 1600 een aanslag tegen het leven van Jakobus den zesden, Koning van Schotland.

„Wie toch,” zeide hij, „zou gedacht hebben, dat de geheime kamer ooit weêr noodig zou geweest zijn? want sedert de samenzwering van Gowrie heeft men van dat vertrek geen gebruik meer gemaakt, en nooit heb ik aan eene vrouw den ingang er van durven toonen; want uwe Edelheid zal mij toestemmen, dat het dan niet lang meer een geheime kamer zou gebleven zijn.”

HOOFDSTUK VIII.

De vuurhaard in 't vertrek was dood en zwart;
Geen aangerichte tafel stond er binnen:
Geen welkom bed, geen teug tot vreugd voor 't hart;
„De zorg is 't maal,” sprak de erfgenaam van Linne.
Oude Ballade

De gewaarwordingen van den verkwistenden erfgenaam van Linne, in het voortreffelijke oude lied waaruit deze regels genomen zijn, uitgedrukt, toen hij, na zijn geheel vermogen te hebben doorgebracht, zich door ieder in zijn eenzaam verblijf verlaten zag, zullen misschien eenige overeenkomst gehad hebben met die van den Jonker van Ravenswood op zijn eenzamen burcht van Wolfs Crag. De Jonker had evenwel dit boven den doorbrenger in de legende voor, dat, hoewel hij in een soortgelijken toestand verkeerde, hij dit echter aan zijne eigene onvoorzichtigheid niet had toe te schrijven. Zijne ellende was hem door zijn vader vermaakt, en, met zijn hoogadellijk bloed en een titel, dien de beleefdheid hem geven of de lompheid naar welgevallen hem onthouden kon, maakte zij de eenige erfenis uit, welke hem van zijne voorvaderen was ten deel gevallen.

Wellicht vervulde die zwaarmoedige, maar vertroostende gedachte de ziel van dezen ongelukkigen, jongen edelman, omdat hij daarin eenige opbeuring kon vinden. De morgenstond, even gunstig voor kalme overdenkingen als heilig aan de zanggodinnen, daar zij de schaduwen van den nacht voor zich uitdrijft, had eene bedarende en vertroostende uitwerking op de bruisende hartstochten, die den Jonker van Ravenswood den vorigen dag zoo hevig geschokt hadden. Hij bevond zich nu in staat om de verschillende aandoeningen, waardoor hij bestormd werd, te ontleden, en hij had vast besloten, die te bestrijden en te overwinnen. De morgen, die rustig en schitterend aan den hemel was opgegaan, had eene aangename uitwerking zelfs op den woesten en moerassigen grond, waarop men uit den burcht aan den eenen kant het gezicht had; en de trotsche oceaan, met duizende kabbelende en zilveren golven gekruld, breidde zich aan de andere zijde met eene ontzettende, maar betooverende majesteit tot aan den versten gezichteinder uit. Met zulke stil verheven tooneelen kan het menschelijk hart, ook wanneer het sterk bewogen is, zich zoo geheel vereenigen; en de majestueuse in-

vloed, dien zij te weeg brengen, kan slechts denkbeelden doen ontstaan die door de deugd en de eer worden ingegeven.

Het eerste werk van den Jonker was, Bucklaw in de schuilplaats, die hij hem bezorgd had, te gaan opzoeken, nadat hij eerst met groote gestrengheid de gewichtige taak van zelfbeproeving volbracht had.

„Hoe, Bucklaw!" zoo begon hij zijn morgengroet, „hoe staat u het nachtleger aan, waarop de verbannen graaf van Angus eens volkomen veilig geslapen heeft, toen hij door de koninklijke wraakzucht zoo fel vervolgd werd?"

„Oef!" hervatte deze, ontwakende; „ik heb geen reden tot klagen, als zulk een groot man vóór mij hier ingekwartierd is geweest; de matras was wel van de hardste soort — de wanden waren wel een weinig vochtig, en de ratten oproeriger dan ik uit den toestand van Caleb's provisiekamer verwacht zou hebben. En zoo er luiken aan dat getraliede venster, of gordijnen voor het bed geweest waren, geloof ik, over het geheel genomen, dat die den toestand van dit vertrek niet weinig zouden verbeterd hebben."

„Het is zeker ellendig genoeg," zeide de Jonker, terwijl hij den blik door het kleine vertrek liet gaan, „maar zoo gij wilt opstaan en mij volgen, zal Caleb zijn best doen, om u een beter ontbijt te bezorgen dan uw avondmaal gisteren is geweest "

„Ik bid u, laat dat niet beter zijn," antwoordde Bucklaw, terwijl hij oprees en zich poogde te kleeden, zoo goed de duisternis van het vertrek hem toeliet. — „Laat het, zeg ik, niet beter zijn, zoo gij wilt dat ik bij mijne voorgenomen hervorming volharden zal. Alleen de herinnering aan Caleb's drank heeft er meer toe bijgebracht, om mijn verlangen te onderdrukken dan dag met een morgendrank te openen, dan twintig sermoenen zouden gedaan hebben. — En gij, Jonker, zijt gij in staat geweest om een dapperen strijd aan te vangen met de slang in uw boezem? Gij ziet dat ik op weg ben, om mijne adders, de eene na de andere, te smoren."

„Ik ben den strijd ten minste begonnen, Bucklaw, en heb een heerlijk vizioen van een engel gehad, die tot mijn bijstand nederdaalde," hervatte de Jonker.

„Helaas," zeide zijn gast; „ik kan geen vizioen verwachten, voordat mijne tante, Lady Girnington, besloten heeft zich te laten begraven, en dan zal het bedrag van hare nalatenschap, eer dan de verschijning van een schim, mij in mijne goede voornemens versterken. — Maar, om weder op het ontbijt te komen, Jonker, — loopt het wild dat ons een pastei bezorgen moet, zooals de ballade zegt, nog op de beenen?"

„Ik zal die zaak onderzoeken," zeide zijn gastheer, terwijl hij de kamer verliet om Caleb te gaan zoeken, dien hij, na vrij wat moeite, in een soort van onderaardsch hol aantrof, dat in vroeger tijden tot bottelarij van den burcht gediend had. De oude man was hier druk met de twijfelachtige taak bezig, om een tinnen kan zoo lang glad te schuren, tot zij de kleur en het aanzien van een zilveren verkregen had.

„Ik denk dat het zoo wel gaan kan — ik denk dat het er zoo wel door kan, als zij ze maar niet te dicht in het licht van het venster houden," mompelde hij van tijd tot tijd bij zichzelven, alsof hij zich op die wijze voor zijn arbeid wilde opwinden, toen hij hierin door de stem van zijn heer werd gestoord.

„Neem dit," sprak de Jonker van Ravenswood, „en schaf er meê aan wat wij hier noodig hebben." Met deze woorden gaf hij de beurs, die den vorigen avond ter nauwernood aan de klauwen van Craigengelt ontkomen was, aan den ouden hofmeester over

De oude man schudde zijne grijze, dunne lokken, en zag met een blik van innige deelneming zijn heer aan, toen hij dien geringen schat op zijne hand woog, en vroeg hem toen op treurigen toon:

„En is dit nu alles, wat overgebleven is?"

„Alles wat voor het oogenblik is overgebleven," zeide de Jonker, terwijl hij eene grootere opgeruimdheid voorwendde dan hij misschien wel wezenlijk gevoelde. „Het is juist de groene beurs en het beetje have en goed, zooals het oude lied zegt; maar, Caleb, wij zullen nog wel eens betere dagen beleven."

„Eer die betere dagen komen," sprak Caleb, „zal er wel een einde aan dat oude liedje, zoowel als aan het leven van den ouden dienaar gekomen zijn. Maar het past mij niet om op zulk een toon tot uwe edelheid te spreken, terwijl gij er zoo bleek uitziet. — Neem de beurs terug en houd die, om er eenige vertooning voor uw gezelschap mede te maken, want indien uwe edelheid mij eene bede vergunnen, en die beurs nu en dan voor de oogen der menschen eens uithalen en weder bij u steken wilt, zal niemand ons krediet weigeren, ook als alles weg en verloren mocht zijn."

„Maar, Caleb," zeide de Jonker, „ik blijf nog bij mijn plan, om namelijk spoedig dit land te verlaten; maar ik verlang dit met den naam van een eerlijk man te doen, die geene schulden nalaat, welke hij zelf gemaakt heeft."

„Zeer zeker zult gij als eerlijk man kunnen vertrekken — ja, dat zult gij; want de oude Caleb kan de schuld van alles dragen, wat ooit voor het huis gebruikt is, en dat zal een last zijn, die juist voor een man genoeg is. Ik zal toch even goed in de gevangenis, als er buiten kunnen leven, en de eer van het huis blijft behouden en bewaard."

De Jonker poogde te vergeefs Caleb te doen begrijpen, dat indien de hofmeester in eigen persoon verantwoordelijk voor de schulden gesteld werd, dit de zwarigheden, die hij tegen het maken ervan had, eer vermeerderen dan uit den weg zou ruimen. Hij sprak tot een minister, die te vervuld was met het uitdenken van wegen en middelen ter bereiking van zijne oogmerken, dan dat hij zich kon inlaten met het weerleggen der bedenkingen, die men tegen de rechtvaardigheid en doelmatigheid daarvan mocht aanvoeren.

„Daar hebt gij Eppie Smatrash, die ons wel voor ale crediteeren zal," sprak Caleb bij zich zelven. „Zij heeft haar geheele leven onder de familie doorgebracht. — Misschien moet er ook wel eene brande-

wijnsoep wezen — wijn durf ik niet zeggen; daar kan ik bij haar niet op rekenen — want zij is maar eene vrouw alleen, die haar wijn enkel bij het anker inslaat — doch ik zal haar op de eene of andere wijze wel een rad voor de oogen weten te draaien. Wat de duiven betreft, die zijn maar uit het duivenhok te halen — gevogelte zal er bij de boeren wel te krijgen zijn, hoewel Luckie Chirnside beweert dat zij de patrijzen al tweemaal betaald heeft. — Maar wij moeten als uwe edelheid het goed vindt, er ons doorslaan — wij moeten er ons doorslaan. — Wees maar niet ongerust; het huis zal zijn krediet handhaven, zoo lang de oude Caleb er het opzicht over heeft."

Het onthaal, dat Caleb's uitvindingen van allerhande aard hem in staat stelden den jongen edellieden, gedurende drie of vier dagen te bezorgen, was zeker niet van de schitterendste soort; maar men zal gaarne willen aannemen, dat hij met geen al te lastige gasten te doen had. En zelfs Caleb's verlegenheid, zijne verontschuldigingen, ontduikingen en uitvluchten vermaakten de jongelui niet weinig, en zetten aan het schrale en behelpelijke voorkomen van hunne tafel iets behagelijks bij. Zij hadden inderdaad ook reden, elke omstandigheid aan te grijpen, die dienen kon om hen op te vroolijken of den tijd te verdrijven, die daar anders op looden wieken zou verstreken zijn.

Bucklaw, die door de noodzakelijkheid om binnen de muren van het kasteel zich te verbergen, gedwongen was zich van zijne gewone jachtvermaken en vroolijke partijen te onthouden, werd een droefgeestig en alles behalve opwekkend gezelschap. Als de Jonker van Ravenswood niet langer schermen of op het verkeerdbord spelen wilde — als Bucklaw de huid van zijn rijpaard tot vervelens toe geroskamd, en borstel, roskam en dekkleed had schoon gemaakt — als hij het beest het hem verstrekte voeder had zien opeten en het gemakkelijk in zijn stal zal liggen, dan kon hij bijna niet nalaten, de oogenschijnlijke tevredenheid te benijden waarmede het dier zich aan zulk een eentonig leven onderwierp. „Het stomme dier —" sprak hij, „denkt noch aan harddraverijen, noch aan het jachtveld, noch aan zijne groene weide te Bucklaw, maar voelt zich, met den halster om den nek, aan de ruif van dezen vervallen stal, even gelukkig alsof hij daarin ter wereld gekomen was Maar ik daarentegen, die de vrijheid van een gevangene in ruime mate geniet, en al de holen van dit rampzalig oud kasteel doorkruisen mag, kan nauwelijks mijn tijd met fluiten en slapen tot aan het middagmaal verdrijven."

Onder deze ontmoedigende gedachten klom hij op de borstweringen van den burcht, om af te wachten welke voorwerpen zich op de uitgestrekte heide aan zijn oog zouden voordoen, of om met steenen en stukken kalk zeemeeuwen en raven te gooien, die onvoorzichtig genoeg waren om onder het bereik te gaan zitten van den jonkman die zich verveelde.

Ravenswood, die een oneindig diepdenkender en sterkeren geest dan zijn makker bezat, had eveneens zijne eigen kwellende onderwerpen van overpeinzing; maar deze brachten geen minder ongeluk-

kige uitwerking te weeg dan die welke uit loutere verveling en gebrek aan bezigheid bij zijn metgezel ontstonden. Lucia Ashton had bij de eerste ontmoeting zulk een diepen indruk op zijn hart niet gemaakt als haar beeld nu deed, wanneer hij dit voor zijne herinnering terugriep. Naar mate de wraakgierige hartstocht, die hem aangezet had om eene samenkomst met den vader te zoeken, meer en meer begon te bedaren, kwam hem zijn gehouden gedrag met de dochter even hard als onwaardig voor, en volstrekt niet overeenkomstig datgene, wat men een meisje van rang en schoonheid verschuldigd was. Hare blikken, die van dankbare erkentelijkheid, hare woorden die van niets dan liefderijke beleefdheid getuigden, had hij op eene wijze afgeweerd, die aan minachting grensde. En indien de Jonker van Ravenswood al beleedigingen van sir William Ashton had moeten dulden, zoo deed hem nu zijn geweten het verwijt, dat hij dit op eene vrij lompe wijze diens dochter had doen misgelden. Wanneer zijne gedachten eenmaal dien loop namen, en hij het zelfverwijt in zich niet tot zwijgen kon brengen, dan maakte de herinnering aan de schoone gelaatstrekken van Lucia Ashton, nog veel belangrijker voor hem geworden door de omstandigheden, waarin hunne ontmoeting had plaats gegrepen, thans een indruk op zijn hart, die even vleiend als smartelijk was. Het welluidende van hare stem, de kieschheid waarmede zij zich uitdrukte, hare innige kinderlijke liefde verhoogden niet weinig zijn berouw, dat hij haren dank met zoo veel ruwheid had afgeslagen, terwijl zij op hetzelfde oogenblik een tafereel van de liefelijkste bevalligheid voor zijne verbeelding deden herleven.

Ook de kracht zijner zedelijke beginselen en zijne goede voornemens maakten het voor den Jonker van Ravenswood te gevaarlijker om die herinneringen in het leven te roepen en te onderhouden. Daar hij vast besloten had, zoo mogelijk, het grootste gebrek van zijn karakter te beteugelen, gaf hij gewillig aan zulke denkbeelden den vrijen loop — ja, riep die zelfs voor zijne verbeelding terug, waardoor dat gebrek met de meeste kracht kon worden bestreden. En terwijl hij dit deed, leidde het gevoel van zijn eigen onvriendelijk gedrag jegens haar er hem van zelf toe, om, bij wijze van vergoeding, haar in zijne gedachten veel meer bevalligheid en schoonheid toe te schrijven, dan waarop zij misschien in werkelijkheid aanspraak kon maken.

Indien iemand toen den Jonker van Ravenswood herinnerd had, hoe hij eerst onlangs wraak had gezworen aan het geheele geslacht van hem, wien hij niet ten onrechte als de oorzaak van den ondergang en den dood zijns vaders beschouwde, dan zou hij waarschijnlijk die herinnering wel eerst als een schandelijken laster hebben afgewezen, maar, bij ernstig nadenken, genoodzaakt zijn geworden om toe te stemmen dat zij niet geheel en al onjuist was, ofschoon het volgens de gemoedsstemming, waarin hij thans verkeerde, moeilijk te gelooven was, dat hem inderdaad zulk een eed was ontvallen. Twee met elkander strijdende hartstochten kampten reeds in zijn binnenste — een verlangen namelijk om den dood van zijn vader te

wreken; maar daartegenover stond de bewondering voor de dochter zijns doodvijands, waardoor reeds veel van de kracht van eerstgenoemde neiging verloren was gegaan. Tegen den eersten hartstocht had hij zoo lang gestreden, totdat deze hem veel geringer toescheen; tegen den laatsten evenwel gebruikte hij geen middelen van tegenweer, daar hij het bestaan ervan niet eens vermoedde. Dat dit werkelijk het geval was, bewijst voldoende zijn voornemen om Schotland te verlaten. Maar hoewel dit zijn plan was, bleef hij toch dag aan dag op Wolfs Crag vertoeven, zonder middelen te beramen om het ten uitvoer te brengen. Wel is waar had hij aan een of twee zijner naastbestaanden, die in een afgelegen gedeelte van Schotland woonden, geschreven, en voornamelijk aan den markies van A. in vertrouwen zijn voornemen medegedeeld, maar wanneer Bucklaw bij hem op de volvoering van zijn plan aandrong, beriep hij zich gewoonlijk op de noodzakelijkheid dat hij eerst hun antwoord, vooral dat van den markies, moest afwachten, eer hij tot zulk een beslissenden stap kon overgaan.

De markies was rijk en vermogend; en hoewel men hem verdacht de gevoelens niet te zijn toegedaan der Regeering, die bij de omwenteling op het kussen geraakt was, bezat hij nochtans schranderheid genoeg om zich aan het hoofd eener partij in den geheimen Raad van Schotland te stellen, die met de hooge Geestelijkheid van Engeland ten nauwste verbonden was; terwijl hij macht genoeg had om hen, die den Lord Grootzegelbewaarder aanhingen, met een aanstaand verlies van hunne betrekking te dreigen. Het raadplegen van zulk een belangrijk persoon leverde eene vrij aannemelijke verontschuldiging op, waarvan Ravenswood zich bij Bucklaw gedurig bediende, en die hij waarschijnlijk ook voor zich liet gelden, dat hij zijn verblijf op Wolfs Crag zoo lang rekte, en dit te meer, daar het gerucht van een waarschijnlijke verandering van ministers en van maatregelen in het Schotsch bestuur, algemeen in omloop begon te komen.

Deze geruchten, door sommigen met nadruk staande gehouden en door anderen stellig ontkend, al naarmate hunne wenschen of belangen hun dit ingaven, drongen tot zelfs in den vervallen burcht van Wolfs Crag door, vooral door tusschenkomst van Caleb den hofmeester, die, bij zijne overige voortreffelijke hoedanigheden, zich ook veel met politiek bemoeide, en zelden een uitstapje uit de oude vesting naar het naburig dorp Wolfshope deed, zonder de nieuwstijdingen mede te brengen, die in den omtrek in omloop waren.

Maar hoewel Bucklaw geen overwegende bedenkingen had in te brengen tegen des Jonkers uitstel om Schotland te verlaten, stuitte hem toch de toestand van werkeloosheid, waartoe dat uitstel hem veroordeelde, niet weinig tegen de borst. En het was alleen toe te schrijven aan het overwicht, dat zijn nieuwe metgezel op hem verkregen had, dat hij zich aan eene levenswijze onderwierp, die met zijne gewoonten en neigingen anders zoo weinig strookte.

„Ik heb altijd hooren beweren Jonker, dat gij een jongeling waart, ijverig en geneigd tot handelen," voegde hij hem herhaaldelijk toe;

„en nu schijnt gij besloten te hebben, om, als een rat in haar hol, hier maar voort te blijven leven, met dit kleine verschil evenwel, dat dit verstandiger dier zich een stil verblijf kiest, waar het ten minste voedsel vinden kan. Doch wat ons betreft, Caleb's verontschuldigingen nemen toe, naarmate zijn voorraad vermindert, en ik vrees dat het sprookje van den luiaard in ons zal bewaarheid worden — want wij hebben bijna het laatste groene blad van den boom opgegeten, en ons blijft niets meer over, dan uit den boom te vallen en onzen nek te breken."

„Bekommer u daar niet over," antwoordde Ravenswood; „er is een noodlot dat over ons waakt, en wij zullen ons deel hebben in de ophanden zijnde omwenteling — een omwenteling die reeds menigeen het hart van schrik trillen doet."

„Welk noodlot — welke omwenteling?" vroeg zijn huisgenoot. „Wij hebben, dunkt mij, al omwentelingen genoeg gehad."

Ravenswood viel hem in de rede, door hem een brief te overhandigen.

„O," zeide Bucklaw, „nu komt mijn droom uit; mij dacht, ik hoorde Caleb dezen morgen bij een armen drommel ernstig aandringen, een glas koud water te nemen, daar hij hem verzekerde dat dit 's morgens beter voor zijn maag was dan bier of brandewijn."

„Het was de koerier van lord A.", zeide Ravenswood; „hij zag zich veroordeeld op Caleb's snoevende gastvrijheid onthaald te worden, die, zoo ik mij niet bedrieg, geëindigd is met zuur bier en haringen. — Lees, en gij zult het nieuws zien dat hij ons gebracht heeft."

„Ik zal het zoo gauw doen als ik kan," hernam Bucklaw; „maar ik ben geen groot geleerde, en het schijnt mij toe dat zijn lordschap ook geen heksenmeester in het schrijven is."

De lezer zal in weinige oogenblikken, met behulp der drukletters van onzen vriend Ballantyne, 1) datgene doorloopen, wat Bucklaw een goed half uur bezig hield, ofschoon de Jonker van Ravenswood hem daar nog in moest bijstaan. De brief was van den volgenden inhoud:

Hoogwelgeboren Heer en Neef,

Na u vooraf onzen hartelijken groet te hebben overgemaakt, zullen deze letteren u van het belang verzekeren, dat wij zoowel in uw welvaart, als in uwe voornemens stellen om die te vermeerderen. Zoo wij niet te veel haast hebben gemaakt om u onzen goeden wil te toonen, gelijk men van een liefhebbend naastbestaande of bloedverwant gaarne zou hebben verlangd, dan verzoeken wij u, dat gij dit eer aan gemis aan eene geschikte gelegenheid, om u onze goede gezindheid te doen blijken, dan aan verkoeling van onze genegenheid moogt toeschrijven. Wat uw voornemen betreft, om in vreemde landen te gaan reizen,

---

1) De Schotsche drukker, bij wien de eerste druk van Walter Scott's werken gewoonlijk ter perse ging.

wij kunnen u dit in dezen tijd niet sterk aanraden, omdat zij, die u kwalijk gezind zijn, volgens de gewoonte van zulke lieden, uwe reis aan drijfveren zouden kunnen toeschrijven, waaraan, schoon wij weten en gelooven, dat gij zoo onschuldig zijt als wij zelve, nochtans hunne woorden geloof zouden kunnen vinden op zulke plaatsen, waar het vertrouwen, dat men in hen stelt, u zou kunnen benadeelen, hetgeen wij met meer leedwezen en grooter verdriet zouden bespeuren, dan wij middelen in ons bereik hebben om die gevaren van u te kunnen afwenden.

Nu u dus, zooals onze verwantschap medebrengt, onze denkbeelden met betrekking tot uwe verwijdering uit Schotland openhartig meegedeeld te hebben, willen wij gaarne daar redenen van gewicht bijvoegen, waarbij uw belang en dat van uws vaders huis niet weinig betrokken is om u te overtuigen hoe noodig het is op Wolfs Crag te blijven vertoeven, tot na den afloop van dit herfstseizoen. Maar wat zegt het spreekwoord: *verbum sapienti* — een enkel woord is voor hem, die wijsheid bezit, meer dan een gansch betoog voor een dwaas En hoewel wij dezen armzaligen brief met onze eigen hand geschreven hebben, en ons wel verzekerd houden van de trouw des overbrengers, daar die in vele opzichten verplichting aan ons heeft, is het toch waar, dat het op glibberige wegen moeilijk valt te gaan, en dat wij aan het papier geene zaken vertrouwen mogen, die wij u gaarne met den mond mededeelen willen. Weshalve het eerst ons oogmerk was, u hartelijk te verzoeken naar ons barre Hoogland over te komen, om herten te jagen, en dan zamen de onderwerpen te bebehandelen, die het ons leed doet thans niet te kunnen bespreken. Maar de gelegenheid voor zulk eene ontmoeting is, in het tegenwoordig oogenblk, ons niet gunstig, waarom ze dus tot een tijd moet uitgesteld worden, dat wij met alle opgewektheid die dingen vertellen kunnen, waarover wij nu het stilzwijgen moeten in acht nemen. Intusschen bidden wij u te gelooven, dat wij zijn, en nog steeds blijven willen, uw zeer toegenegen neef, die u het goede hartelijk toewenscht, slechts wachtende, gelijk wij doen, op den tijd waarvan de schemering eerst schijnt door te breken, wanneer wij hopen dat het blijken zal, hoe ik inderdaad uw weldoener ben. In welke hoop wij ons hartelijk onderteekenen

Uw Hoogwelgeborens
liefhebbende neef
A—

Gegeven uit ons
nederig huis van
B. enz.

Buiten op den brief stond: „Aan den hoogwelgeboren en onzen geëerden Neef, den Jonker van Ravenswood. — Deze met haast, haast, posthaast — rijd en vlieg, tot hij in handen gesteld is.”

„Wat dunkt u van dit epistel, Bucklaw?” vroeg de Jonker, toen zijn gast den zin en bijna al de woorden, waaruit hij bestond, met moeite bijeenzameld had.

„Dat de bedoeling van den markies al een even groot raadsel is als zijn handschrift. Hij heeft stellig groote behoefte aan „Wit's Tolk of de Volmaakte Brievenschrijver," en, indien ik in uwe plaats was, zou ik hem een exemplaar van dat werk overzenden met den bode, die den brief gebracht heeft. Hij schrijft u zeer vriendelijk om te blijven, en uw tijd en uw geld in dit verachtelijk dom en onderdrukt land te verspillen, zonder u zelfs ondersteuning of een verblijf onder zijn dak aan te bieden. Begrijp ik hem goed, dan heeft hij een plan in den zin, waarin hij onderstelt dat gij hem behulpzaam zijn kunt, en hij wenscht u dus bij de hand te hebben, om van u, als het rijp geworden is, gebruik te kunnen maken, terwijl hij zich de macht voorbehoudt om u aan uw eigen lot over te laten, wanneer zijn aanslag onder het gaarkoken slecht mocht uitvallen."

„Zijn aanslag! — onderstelt gij dan dat hij van een verraderlijk ontwerp spreekt?" vroeg Ravenswood.

„Wat zou het anders kunnen zijn?" hervatte Bucklaw. „Men heeft den markies lang verdacht, dat hij een oog op Saint Germain heeft laten vallen."

„Hij zou mij niet spoedig tot zulk eene onderneming overhalen," sprak Ravenswood. „Wanneer ik aan de tijden van den eersten en van den tweeden Karel, en die van den laatsten Jakobus denk, dan zie ik waarlijk weinig reden, om als mensch of uit vaderlandsliefde mijn zwaard te trekken voor hunne afstammelingen."

„Hm!" hervatte Bucklaw, „gij wilt dan gaan treuren over de honden met afgesneden ooren 1), die de eerlijke Claver'se 2) naar verdienste behandeld heeft?"

„Eerst gaf men den honden een kwaden naam, en toen hing men hen op," antwoordde Ravenswood. „Ik hoop den dag te zien aanbreken, waarop een Whig en een Tory gelijk zullen zijn in het oog der justitie, en dat deze bijnamen enkel door de politieke tinnegieters gebruikt zullen worden, gelijk die van slons en feeks, als lage uitdrukkingen van spijt en wrok, onder de appelwijven in zwang zijn."

„Dat zal in onze dagen niet gebeuren, Jonker — het staal is te diep in onze zijden en zielen gedrongen."

„Eens zal het evenwel gebeuren," hervatte de Jonker, „want de menschen zullen niet altijd op het hooren dezer bijnamen, als op het geluid van een trompet, opvliegen. Wanneer het maatschappelijk leven maar eerst beter bescherming zal vinden, zullen de genoegens er van te dierbaar zijn, om ze zonder gewichtiger reden dan staatkundige bespiegelingen opleveren, in de waagschaal te stellen."

„Alles goed en wel," antwoordde Bucklaw, „maar ik houd het in mijn hart met het oude liedje:

---

1) De Presbyterianen
2) Een hoofdpersoon in den Roman: *de Presbyterianen.*

De heuvels bedekt met goudgeel graan;
Een galg gebouwd, met Whigs er aan,
En 't recht hersteld, waar 't wezen moet;
Dat is iets, wat mij juichen doet.

„Gij moogt zoo luid zingen als gij wilt, *cantabit vacuus* 1)," antwoordde de Jonker; „maar ik geloof dat de markies te verstandig — ten minste te voorzichtig — is om met u in te stemmen. Ik vermoed, dat hij eer op eene omwenteling in den Schotschen geheimen raad, dan in de Britsche koninkrijken doelt."

„Weg met uwe verwenschte staatsstreken!" riep Bucklaw uit; „weg met uwe koel berekende vonden, die oude heeren in warme slaapmutsen en goed gevoerde japonnen zoo gemakkelijk bedenken, als zij zitten te dammen en te schaken, en die een rijksschatmeester of lord staatsraad even gemakkelijk verzetten, als zij het een kasteel of een pion doen. Speel uit scherts; maar sla in ernst! Mijn raket is mijn speeltuig, en mijn zwaard is mijn broodwinner! En gij, Jonker, hoe ernstig en bedachtzaam gij u ook wilt voordoen, gij hebt in uw binnenste toch iets, dat uw bloed heftiger doet koken dan strookt met de luim van het oogenblik, om over staatkundige theoriën te praten. Gij zijt een van die verstandige mannen, die ieder ding zoo lang met groote bedaardheid beschouwen, totdat het bloed hun naar het hoofd vliegt; en wee dan ieder, die het waagt om hen aan hunne eigen bezadigde beginselen te herinneren."

„Misschien beoordeelt gij mij beter dan ik mijzelven doe," hernam Ravenswood; „maar ik houd het er voor, dat, met juistheid te denken de weg is om na lengte van tijd in staat te zijn eveneens met juistheid te handelen. — Maar luister, ik hoor Caleb de etensklok luiden."

„Dat doet hij altijd luider, naarmate de kost, dien hij kan opdisschen, schraler is," zeide Bucklaw, „even alsof dat helsche geklep en gebel, waardoor, den een of anderen dag, de oude klok nog eens van de rots naar beneden zal tuimelen, in staat was, eene uitgehongerde hen in een vet kapoen te herscheppen, of dat het een lamsbout in een reebout veranderen kon."

„Ik hoop dat wij er zoo goed af zullen komen als uwe ergste gissingen doen vermoeden, Bucklaw, te oordeelen naar de plechtstatigheid, waarmede Caleb dien overdekten schotel, den eenigen dien hij opdraagt, op tafel plaatst."

„Ontdek hem, Caleb! neem er om 's hemels wil het deksel af!" riep Bucklaw; „geeft ons zonder inleiding wat gij geven kunt — wel, man, het staat immers goed genoeg," ging hij voort, terwijl hij zich ongeduldig tot den ouden hofmeester wendde, die, zonder antwoord te geven, den schotel heen en weêrschoof, tot hij, met wiskunstige nauwkeurigheid, dien juist in het midden van de tafel geplaatst had.

---

1) Gij zingt te vergeefs

„Wat hebben wij hier, Caleb?" vroeg hem de Jonker op zijne beurt.

„Och sir! dat had ik reeds moeten zeggen; maar zijne edelheid, de laird van Bucklaw, is zoo ongeduldig," antwoordde Caleb, die nog den schotel met zijne eene en het deksel met de andere hand vasthield, met blijkbaren tegenzin om te doen zien wat er in was.

„Maar wat is er dan, in Godsnaam, in? — ik hoop toch geen paar blanke sporen, volgens het oud gebruik onzer buren op de grenzen?" 1)

„Wel, wel," herhaalde Caleb, „uwe edelheid schijnt lust te hebben om te schertsen; nu, het zij mij vergund te mogen zeggen, dat dit een loffelijk gebruik en, zoo als ik gehoord heb, van een achtbaar en aanzienlijk geslacht afkomstig was. Maar wat uw tegenwoordig middagmaal betreft, heb ik gedacht, dat, daar het toch van daag Sint Magdalena's dag is, die in hare dagen een waardige koningin van Schotland was, uwe edelheden het betamelijk vinden zullen, om, zoo zij niet geheel en al vasten willen, dan toch nu aan de natuur niet meer dan eene kleine verkwikking, bij voorbeeld als van een gezouten haring of iets dergelijks te gunnen."

Toen, den schotel ontdekkende, liet hij vier van die smakelijke vischjes zien, die wij noemden, terwijl hij er toch op hoffelijken toon bijvoegde, dat het evenwel geene gewone haringen waren, „want," voegde hij er bij, „het zijn allen hommerds, en de huishoudster (de arme Mysie) heeft ze voor het bijzonder gebruik van zijne edelheid met ongewone zorg gezouten."

„Geene verontschuldigingen meer," zeide de Jonker, „laat ons de haringen maar opeten, daar wij toch niets beters krijgen kunnen — maar, Bucklaw, ik begin met u te denken dat wij het laatste groene blad verteren, en dat, in spijt van den markies, wij stellig het veld, bij gebrek van fourage, zullen moeten ruimen, zonder den uitslag zijner staatkundige berekeningen te kunnen afwachten."

HOOFDSTUK IX.

Wanneer de jager luid den jachthoorn steekt, en 't wild
Van 't leger stoot, terwijl 't van vreeze trilt,
Wie, die het jeugdig bloed zijn aad'ren voelt doorvloeien,
Zou aan zijn rustbed dan zijn leden liefst zien boeien,
Van al 't genot beroofd, dat hem de schepping biedt?
JOANNA BAILLIE, *Ethwald*, Eerste Bedrijf,
Eerste Tooneel.

Lichte maaltijden bezorgen een lichten slaap; en wanneer men zich den maaltijd herinnert, dien Caleb's geweten, of liever de noodzakelijkheid, welke zich achter dien naam verschuilde, zooals somtijds het geval is, aan de gasten op Wolfs Crag had opgedischt, behoeft men zich niet te verwonderen dat hun slaap licht en kort moet geweest zijn.

Vroeg in den morgen stormde Bucklaw plotseling met zulk een luid

---

1) Zie in de ballade: de Uittocht.

getier de kamer van zijn gastheer binnen, dat de dooden er zelfs door wakker zouden zijn geworden.

„Op! op! in 's hemels naam, op! — de jagers zijn reeds in het veld. Dit is de eenige jachtpartij, die ik deze maand heb gezien — en gij, Jonker, blijft nog op een bed liggen, dat weinig anders heeft om zich aan te bevelen, dan dat het een beetje zachter is dan de steenen vloer en de gewelfde zaal uwer voorvaderen."

„Ik wenschte, mijnheer Hayston," sprak Ravenswood, terwijl hij zijn hoofd gemelijk ophief, „dat gij u onthouden hadt van zoo vroeg te schertsen — het is waarlijk alles behalve aangenaam de vrij korte rust te moeten derven, die ik nu eerst begon te genieten, nadat ik den nacht met gedachten over mijn lot heb doorgebracht, die mij harder vallen, Bucklaw, dan mijn leger."

„Ba, ba!" hervatte zijn gast, „sta op — sta op — de honden zijn in het veld — ik heb de paarden zelf gezadeld, terwijl de oude Caleb om de stalknechten en de bedienden riep, en geen voortgang zou gemaakt hebben, voordat hij eerst twee uren met verontschuldigingen over de afwezigheid van de bedienden verspild had, en die waarschijnlijk honderd mijlen ver van ons verwijderd zijn. — Sta op, Jonker! — Ik zeg u, de honden zijn in het veld — sta op! — Ik herhaal, de jacht begint." Met deze woorden liep Bucklaw de kamer uit.

„En ik zeg," antwoordde de Jonker, terwijl hij langzaam oprees, „dat er niets is, waar ik minder belang in stel. — Wiens honden komen zoo dicht bij ons?"

„Die van zijne edelheid lord Bittlebrains," antwoordde Caleb, die den ongeduldigen laird van Bucklaw in het slaapvertrek van zijn heer gevolgd was, „en ik weet waarlijk niet, welk recht zij zich aanmatigen, om binnen de palen van uw vrij en eigen jachtveld te durven huilen en blaffen."

„Ik evenmin, Caleb," hervatte Ravenswood, „uitgezonderd dat zij èn de landerijen èn het recht der jacht gekocht hebben, en zich dus bevoegd kunnen rekenen de rechten uit te oefenen, waarvoor zij hun geld hebben betaald."

„Dat kan wel zijn," sprak Caleb, „maar ik houd het toch voor iets dat geen edelman betaamt, hier te komen en gebruik van zulk een recht te maken bij het leven van uwe lordschap, en terwijl gij op uw eigen kasteel van Wolfs Crag woont. Lord Bittlebrains zou wel doen, zoo hij bedacht wat zijn volk eens geweest is."

„En wij, indien wij bedachten wie wij nu zijn?" sprak de Jonker met een onderdrukt gevoel van bitterheid. „Maar, Caleb, geef mij mijn mantel; ik wil Bucklaw het genoegen doen deze jacht ook eens te gaan zien. Het zou zelfzuchtig zijn, zoo ik het vermaak van mijn gast aan het mijne opofferde."

„Opofferen?" herhaalde Caleb op een toon, die de volstrekte ongerijmdheid scheen aan te duiden, welke er, naar zijn inzien, in gelegen was als zijn heer eenige inschikkelijkheid betoonde jegens iemand, wie hij ook wezen mocht. — „Opofferen, waarlijk! — maar ik vraag uwe

edelheid om verschooning — en welken rok behaagt het u aan te trekken?"

„Welken gij maar wilt, Caleb, mijne kleerkamer, meen ik, is niet zeer ruim voorzien."

„Niet ruim voorzien?" herhaalde zijn bediende; „wel, daar is de grauwe met zilver; maar ik bedenk mij, dien heeft uwe Lordschap reeds aan Hew Hildebrand, uw stalmeester, weggegeven — en dien van Fransch fluweel, door mylord uw vader, God zij zijne ziel genadig! gedragen. De oude kleederen van mylord uw vader zijn zeker aan de arme vrienden der familie geschonken. — Dan is er nog een van *drap de Berry* —"

„Dien ik u geschonken heb, Caleb, en ik onderstel dat deze de eenige rok is, dien ik zal kunnen aantrekken, behalve dien ik gisteren aanhad, — ik verzoek u, geef mij dien en spreek er geen woord meer over."

„Als uwe edelheid dien verkiest," hervatte Caleb; „maar hij is zeker wat donker van kleur, en gij zijt in den rouw. — Evenwel ik heb dat *drap de Berry* nooit aan mijn lijf gehad — dat zou mij ook niet passen, en uwe edelheid heeft thans ook niet veel keus tusschen zijne kleederen — de rok is goed geborsteld, en daar er dames beneden zijn, —"

„Dames?" vroeg Ravenswood, „en welke dames?"

„Hoe zou ik die kennen, uwe lordschap? — Ik weet alleen dat ik, toen ik uit den wachttoren naar beneden zag, er verscheidene heb zien schitteren met hare kapsels en juweelen en wuivende veêren, even als de hofstoet van de Elfen-koningin."

„Zoo, zoo, Caleb," hervatte de Jonker, „help mij dan mijn mantel omdoen en geef mij mijn zwaard. — Maar welk gedruisch is dat op het slotplein?"

„Het is Bucklaw, dia juist bezig is de paarden buiten te brengen," antwoordde Caleb, nadat hij uit het venster gezien had; „alsof er geen volk genoeg op het slot was, en alsof ik den post niet kon waarnemen van iedereen, die buiten de poort is."

„Helaas, Caleb, wij zouden aan niets gebrek hebben, als uw vermogen geëvenredigd was aan uw goeden wil," hervatte zijn heer.

„En ik hoop dat uwe lordschap niet het minste ontbreken zal," sprak Caleb; „want, alles wel bezien, vertrouw ik dat wij de eer van het huis, zoo veel de omstandigheden maar toelaten, zullen kunnen ophouden. Alleen die Bucklaw is zoo vrijpostig en voortvarend Zie, daar heeft hij het rijpaard van uwe lordschap zonder zadel van stal gehaald, en dat wel zonder den kostelijk geborduurden schabrak, en ik kon dien immers in een oogenblik hebben afgeborsteld."

„Alles is volkomen goed," zeide zijn heer, terwijl hij zich verwijderde, en de nauwe en steile wenteltrap afdaalde, die naar het slotplein voerde.

„Het mag zoo goed zijn als het wil," sprak Caleb eenigszins knorrig; „maar zoo uwe lordschap een weinig toeven wil, zal ik u eens zeggen wat lang niet goed is."

„En wat is dat?” vroeg Ravenswood, terwijl hij ondanks zijn ongeduld geen voetstap verzette.

„Dat gij geen heer medebrengen moest, om het middagmaal met u te houden; want ik kan geen tweeden vastendag doen houden, zooals bij Bucklaw met de koningin Magdalena het geval is geweest. — En, om openhartig te spreken, indien het uwe lordschap behagen mocht zich gereed te maken om van daag bij lord Bittlebrains te eten, dan sta ik er voor in, dat ik morgen wel raad zal weten te schaffen. Of zoo gij anders met hen in het logement wildet gaan eten, dan kondt gij daar een schoon voorwendsel vinden, en zeggen, òf dat gij uwe beurs vergeten hadt, òf dat de oude kasteleines u nog huur schuldig was, en dat gij haar wel wilt vergunnen om dat middagmaal op uwe rekening te korten.”

„Of mij van eene andere leugen bedienen, die mij maar het eerst invalt, niet waar?” zeide zijn heer. „Hartelijk bedankt, Caleb; ik prijs niettemin uwe zorg voor de eer van het huis.” Zich daarna op zijn paard werpende, volgde hij Bucklaw, die, op gevaar af van den hals te breken, begonnen was met van het steile pad, dat naar het slot geleidde, af te galoppeeren, zoodra hij gezien had, dat Ravenswood zijn voet in den stijgbeugel zette.

Caleb Balderston zag hen met een angstvalligen blik na en schudde zijne dunne grijzen haren. — „Ik hoop,” mompelde hij bij zichzelven, „dat hun geen ongeluk overkomen zal — zóó, daar hebben zij de vlakte reeds bereikt, daar zijn zij reeds beneden, en de menschen kunnen toch niets anders zeggen dan dat de paarden moedig en vol vuur zijn.”

Door zijn van nature driftig en vurig gestel aangezet, vloog de jonge Bucklaw met den zorgeloozen spoed van een wervelwind vooruit. Ravenswood volgde hem in niet minder snellen draf, want, hoewel zijn aard het medebracht, dat hij zich niet gaarne uit zijne bespiegelende werkeloosheid liet rukken, bezat hij toch een geest, die, wanneer deze eenmaal in beweging was gebracht, zich door niets liet beteugelen. Zijn ijver was ook niet altijd geëvenredigd aan zijne eerste ingeving. Men kon die veeleer met de snelheid van een steen vergelijken, die met denzelfden spoed van een heuvel afrolt, hetzij de arm van een reus of de hand van een kind hem den eersten stoot geeft. Er ontwaakte daarenboven eensklaps in hem een sterk verlangen naar de jacht, een vermaak, zoo natuurlijk bij jonge lieden van allerlei rang, dat het eer een aangeboren hartstocht genoemd kan worden van ons dierlijk gestel, die zich boven alle verschil van rang en opvoeding verheft, dan eene hebbelijkheid, door gedurige oefening verkregen.

Het herhaalde blazen op den jachthoorn, waarvan men zich toen altijd bediende om de honden aan te moedigen en op het spoor te brengen, — het schelle, ofschoon verwijderde geblaf — het half verstaanbare geschreeuw der jagers — de half geziene menschelijke gedaanten, die nu eens uit de diepten, welke den moerassigen grond doorkruisten, te voorschijn kwamen, dan weder over de oppervlakte van het terrein

zweefden, en straks hun weg zoeken moesten, wanneer hun die door moerassen was afgesneden, en vooral het gevoel dat hij zich tamelijk vlug bewoog, verhieven den Jonker van Ravenswood, ten minste voor een oogenblik, boven alle herinneringen van meer smartelijken aard, waardoor hij bestendig vervolgd werd. De eerste aanleiding, die deze onaangename omstandigheden hem weder voor den geest brachten, was de overtuiging dat zijn paard, in weerwil van al de voordeelen, welke de bekendheid van zijn berijder met dit oord het verschafte, niet in staat was de jacht te kunnen volgen. Toen hij zijn teugel inkortte, met het bitter gevoel dat zijne armoede hem beroofde van de geliefkoosde uitspanning zijner voorvaderen, waarin inderdaad al hunne bezigheid bestond, als zij zich niet met krijgsverrichtingen onledig hielden, kwam hem een vreemdeling op zijde, die op een zeer goed paard gezeten, ongemerkt in het eerste gedeelte van zijn draf hem dicht op het spoor gevolgd was.

„Uw paard is vermoeid," voegde de man hem toe, en wel met eene beleefdheid, die men anders zelden op het jachtveld ontmoet. „Mag ik uwe edelheid verzoeken van het mijne gebruik te maken?"

„Mijnheer," antwoordde Ravenswood, die door een dergelijk voorstel meer verwonderd dan verblijd was, „ik weet waarlijk niet, waardoor ik zulk eene gunst van een vreemdeling verdiend heb."

„Vraag daar niet naar, Jonker," sprak Bucklaw, die met grooten tegenzin zijn eigen vurig paard tot hiertoe in een flinken stap gehouden had, om zijn gastheer niet voorbij te rijden. „Maak gebruik van de gaven, die de goden u schenken, zooals de groote John Dryden zegt. Of wacht — hier, mijn vriend, leen mij dat paard. Ik zie, dat het u dit laatste half uur nog al moeite gekost heeft het in te houden; ik zal er voor u den duivel wel uitdrijven. — Nu, Jonker, neem gij het mijne, dat met de snelheid van een arend u zal brengen waar gij wezen wilt."

En daarop den teugel van zijn eigen paard den Jonker van Ravenswood toewerpende, sprong hij op dat, hetwelk de vreemdeling hem afgestaan had, en zette zijn tocht met allen spoed voort.

„Heeft men ooit zulk een wildzang gezien!" sprak de Jonker. „Maar gij, mijn vriend! hoe kunt gij hem uw paard vertrouwen?"

„Het paard —" antwoordde de man, „behoort aan iemand, die het aan uwe edelheid of aan een uwer achtenswaardige vrienden, om het even wien, met huid en haar wil overlaten."

„En de naam van den eigenaar is? —" vroeg Ravenswood.

„Uwe edelheid moet het mij vergeven, dien naam zult gij uit zijn eigen mond hooren. — Indien het u behaagt, het paard van uw vriend aan te nemen, en mij in plaats daarvan het uwe te laten, dan vervoeg ik mij, zoodra het hert gevallen is, weder bij u; want uit het hoorngeschal bemerk ik dat zij het reeds achterna zetten."

„Ik geloof, mijn vriend, dat het de beste weg wezen zal, om dat goede paard maar van u aan te nemen," antwoordde Ravenswood; en terwijl hij dat van zijn vriend Bucklaw besteeg, maakte hij allen

mogelijken spoed, om de plaats te bereiken, waar het hoorngeschal aankondigde, dat het lot van het hert bijna beslist was.

Het vroolijk gejuich ging vergezeld van het *Hyke a Talbot! Hyke a Teviot! how boys!* 1) en andere soortgelijke geliefkoosde uitroepen uit het jachtveld van den ouden tijd. Aan dit geschreeuw paarde zich het ongeduldig geblaf der honden, die nu het voorwerp hunner vervolging dicht op de hielen waren, wat een levendig en onafgebroken gedruisch teweeg bracht. De verspreide rijders begonnen nu van verschillende kanten naar het tooneel der handeling, als naar een algemeen middenpunt, samen te stroomen.

Bucklaw hield den draf, waarin hij geraakt was, en kwam dus het eerst op de plaats waar het hert, buiten staat om zijn vlucht verder te kunnen voortzetten, zich naar de honden keerde, en, om eene jagersuitdrukking te bezigen, geen adem meer had. Het statige hoofd voorovergebogen, de zijden met blank schuim bedekt, de oogen van woede en vrees vonkelend, was het afgejaagde beest nu, op zijne beurt, een verschrikkelijk voorwerp voor zijne vervolgers geworden. De jagers daagden, de een na den ander, op en wachtten eene gunstige gelegenheid af om het hert te kunnen overvallen, hetgeen in zulke omstandigheden steeds met beleid en voorzichtigheid geschieden moet.

De honden stonden van verre en blaften luidkeels, terwijl zij tegelijk ijver en vrees verrieden; en ieder, die tot het jachtgezelschap behoorde, scheen af te willen wachten, dat zijn metgezel vóór hem de gevaarlijke taak zou op zich nemen om het dier aan te vallen, en het den eersten stoot toe te brengen. De grond was bijna overal hol of veenachtig, en dus niet zeer gunstig, om het hert ongemerkt te naderen, en er werd dan ook een algemeen triumfgeschrei aangeheven, toen Bucklaw met de behendigheid die van een volmaakt cavalier in die dagen gevorderd werd, van zijn paard sprong, het hert met de snelheid des bliksems overviel, en het met zijn kort jachtzwaard een houw in den achtersten poot toebracht, waardoor het op den grond tuimelde. De honden, die zich toen op hun ontwapenden vijand wierpen, maakten spoedig een einde aan de smartelijke worstelingen van het dier, en vierden met hun geblaf zijn val — terwijl het luide hoorngeschal en de vreugdekreten der jagers een *mort* of doodsklacht deden hooren, die ver over de golven der nabijgelegen zee weergalmde.

De jager riep nu de honden van het reutelende hert af en reikte daarop met gebogen knie zijn jachtmes over aan eene schoone vrouwelijke gestalte, die op een wit damespaard zat, en door vrees of medelijden tot nu toe op eenigen afstand was gebleven. Zij droeg een zwart zijden rijmasker, dat toen algemeen in zwang was, zoowel om haar gelaat tegen zon en regen te beschermen, als uit een begrip van wel-

1) De zin van deze uitroepen is „Voort Talbot! tsa Teviot! toe jongens!" Talbot en Teviot zijn hondennamen.

voegelijkheid, die niet gedoogde, dat eene jonkvrouw, als zij het luidruchtig jachtvermaak bijwoonde en met ongedekt gelaat te midden van een gemengd gezelschap vertoefde. Haar rijgewaad echter, zoowel als het vurige, prachtige paard, dat zij bereed, alsmede de beleefdheid, waarmede de jagers zich jegens haar gedroegen, waren voldoende redenen voor Bucklaw om in haar de hoofdpersoon van het jachtfeest te erkennen.

Niet zonder gevoel van medelijden, dat bijna aan verachting grensde, merkte deze hartstochtelijke liefhebber der jacht op, dat zij weigerde van den jager het mes aan te nemen, dat haar werd aangeboden, opdat zij het hert de eerste wonde in de borst zou toebrengen, en dus de waarde van het wild ontdekken. Hij gevoelde zich min of meer geneigd, haar het hof te maken; maar het was Bucklaw's ongeluk dat zijne manier van leven hem van de gelegenheid beroofd had om vertrouwd te kunnen worden met vrouwen van den eersten rang, zoodat, in weerwil van al zijne natuurlijke stoutmoedigheid, hij zich beschaamd en verlegen gevoelde, als hij in de noodzakelijkheid was een dame van aanzien te moeten toespreken.

Eindelijk zich een riem onder het hart stekende, (om zijne eigene uitdrukking te gebruiken,) verstoutte hij zich, de schoone jageres een goeden morgen te wenschen en de hoop te uiten dat de jacht aan hare verwachting beantwoord had. Haar antwoord was in beleefde en bescheiden bewoordingen vervat, en legde eenige dankbaarheid aan den dag jegens den dapperen ridder, door wiens kloeke daad en behendigheid de jacht een eind had genomen, toen de honden en de jagers eenigszins in verlegenheid schenen geraakt te zijn.

„Sapperement! dolken en zwaarden! mevrouw!" sprak Bucklaw, die door deze opmerking in eens op zijn eigen terrein werd overgeplaatst, „daar is volstrekt geene moeielijkheid of verdienste in die zaak gelegen. Een knaap als ik is niet bang, om een paar hertshoornen in zijn ingewanden te krijgen. Ik heb wel vijfhonderdmaal *parforce* gejaagd, mevrouw, en nooit zag ik het hert, zoo te land als in het water, buiten adem, of ik durfde onbeschroomd op het dier losgaan; dat is alles maar handigheid en gewoonte. En ik moet u hierbij nog vertellen, mevrouw, dat dit met beleid en omzichtigheid behoort te geschieden, en gij zult, mevrouw, wèl doen te zorgen, dat uw hartsvanger goed scherp en aan beide zijden geslepen is, opdat gij er, als het te pas komt, voor en achter de hand mede houwen kunt; want de stoot met een hertshoorn is gevaarlijk en eenigszins besmettelijk te achten."

„Ik ben er te bang voor, mijnheer," hernam de jonge dame, en haar masker verborg nauwelijks haar glimlach, „zoodat ik maar weinig gebruik van dergelijke zorgvuldige voorbehoedselen maken zal."

„Maar, mylady! de edelman heeft met dat al zeer gegronde redenen voor hetgeen hij zegt," sprak een reeds grijze jager, die met niet weinig stichting Bucklaw's woorden had aangehoord; „want ik heb mijn vader, die houtvester te Cabrach was, hooren zeggen dat eene

wonde van een wild zwijn zich gemakkelijker laat heelen dan de stoot van een hertshoorn; zoo toch staat er in het oude jagersliedje:

Wordt gij door 's herten hoorn gewond,
Het brengt u in het graf;
Maar treft een wilde zwijnstand u,
Zoo komt ge er beter af."

„Ik zou wel durven aanraden," vervolgde Bucklaw, die nu in zijn element was, en begeerig om de geheele leiding van de jacht op zich te nemen, „onder de honden, als zij gekwetst en vermoeid zijn, den kop van het hert als eene belooning te verdeelen. Ook moet, als ik mijn gevoelen ronduit zeggen mag, de jager, die bestemd is, om het hert open te snijden, lustig een goeden beker bier, op de gezondheid van uwe ladyschap, of wel een frisschen teug brandewijn nemen; want zoo hij het wild opent zonder gedronken te hebben, kan het nooit goed blijven.

Zooals zich gemakkelijk begrijpen laat, verwierf zulk een aangenaam voorstel, alle goedkeuring bij den jager, die, tot belooning, zijn hartsvanger, dien de jonkvrouw geweigerd had aan te nemen, beleefd aan Bucklaw aanbood, welke hoffelijke aanbieding door zijne meesteres ondersteund werd.

„Ik geloof, mijnheer, zeide zij, terwijl zij zich buiten den kring begaf, „dat mijn vader, tot wiens uitspanning de honden van Lord Bittlebrains heden in het veld geweest zijn, de zorg voor al deze dingen zeer gaarne aan een heer van uwe ondervinding zal willen overlaten."

Na dit gezegd te hebben boog zij zich bevallig op haar paard, wenschte hem goeden morgen, en verwijderde zich, vergezeld door een van hare twee bedienden, die bepaaldelijk aan haar dienst verbonden schenen, van het tooneel der handeling. Ternauwernood bemerkte Bucklaw haar vertrek, daar hij te zeer verheugd scheen eene gunstige gelegenheid gevonden te hebben, om zijne jagerskennis te kunnen uitkramen en te druk bezig was om aan man of vrouw op de wereld zijne gedachten te wijden. Spoedig had hij zich tot op zijn wambuis ontkleed en de mouwen er van opgestroopt, en stond hij daar met de armen tot aan de ellebogen met bloed en slijk bemorst, snijdende en stekende, hakkende en houwende met de nauwkeurigheid van sir Tristram zelven, en krakeelende en twistende met allen die hem omgaven, over ingewanden, borststukken, ribben en ravenbeenderen, toen ter tijd de gewone uitdrukkingen in de jagers- of vleeschhouwerskunst, of hoe het den lezer behagen moge ze te omschrijven, daar ze waarschijnlijk nu alle verouderde spreekwijzen geworden zijn.

Toen Ravenswood, die zijn vriend vrij wel had bijgehouden, zag, dat het hert gevallen was, werd zijne plotseling opgekomen liefde voor de jacht vervangen door een gevoel van tegenzin daarin, dat zich van hem meester maakte zoodra hij in zijn verachterden toestand bespeurde,

dat zij, die boven of beneden hem in rang waren, de blikken op hem gevestigd hielden. Hij besteeg met zijn paard den top eener kleine hoogte, van waar hij het drukke en vroolijke tooneel beneden zich beschouwen kon, en vernam daar het vreugdegejuich der jagers, dat zich met het geblaf der honden en het gebriesch en getrappel der paarden vereenigde en een levendig tafereel opleverde. Maar deze vreugdekreten klonken treurig in het oor van den geruïneerden edelman. De jacht met al de daaraan verbonden vermakelijkheden was, sedert de invoering der leenheerlijke rechten, altijd het uitsluitend voorrecht van den adel geweest, en in vroegere eeuwen maakte zij dan ook in tijden van vrede de voornaamste bezigheid der edellieden uit Het gevoel, dat zijn ongelukkige toestand hem beroofde van het woudvermaak, dat zijn rang hem als een bijzonder voorrecht toekende, en het besef, dat vreemden nu op dezelfde heuvelen de genoegens smaakten, die zijne voorvaderen, tot hun eigen uitspanning, zich zoo naijverig hadden voorbehouden, terwijl hij, de erfgenaam hunner heerlijke goederen, genoodzaakt was zich op eenigen afstand van hun gezelschap afgezonderd te houden, — dit wekte denkbeelden bij hem op, wel geschikt om een geest als dien van Ravenswood diep ter neer te drukken, daar hij reeds van nature stil en zwaarmoedig gestemd was Zijn hoogmoed evenwel deed hem vaak over dit neerslachtig gevoel zegepralen; en sterker werd zijn ongeduld, toen hij bespeurde dat zijn luchthartige vriend Bucklaw geen groote haast scheen te maken met het teruggeven van het geleende paard, dat Ravenswood, eer men het veld verliet, weder aan zijn beleefden eigenaar wenschte ter hand gesteld te zien. Toen hij gereed stond, zich met dat doel te midden der vereenigde jagers te begeven, kwam er een man te paard bij hem, die, evenals hij, bij het neerstooten van het hert zich op eenigen afstand gehouden had.

Deze persoon scheen al vrij bejaard te zijn. Hij droeg een scharlaken mantel, dicht tot onder de kin toegeknoopt, en een onopgetoomden en nederhangenden hoed, waarschijnlijk om hem tegen wind en weer te beschutten. Zijn paard, een sterk en stevig ros, was berekend voor een rijder, wiens plan het was het jachtvermaak meer als toeschouwer bij te wonen, dan er een werkdadig deel aan te nemen. Een bediende wachtte hem op eenigen afstand, en het geheele voorkomen was dat van een bejaard heer van rang en aanzien. Hij sprak Ravenswood zeer beleefd, hoewel niet zonder eenige verlegenheid, aan

„Gij schijnt een hupsch jong edelman te wezen, mijnheer," sprak hij, „en toch komt het mij voor, dat gij bij deze edele jacht even onverschillig zijt, als hadt gij den last mijner jaren op uwe schouderen te torschen."

„Bij andere gelegenheden heb ik de jacht wel eens met meer geestdrift bijgewoond," antwoordde de Jonker; „maar thans moeten de onlangs in mijne familie voorgevallen gebeurtenissen bij u tot mijne verontschuldiging strekken, — en daarbij," liet hij er op volgen, „had ik bij den aanvang der jacht een vrij slecht paard."

„Ik meen,” zeide de vreemdeling, „dat een mijner bedienden den goeden inval gehad heeft, uw vriend een paard te verstrekken.”

„Ik ben hem zeer voor zijne beleefdheid en voor de uwe verplicht,” hervatte Ravenswood. „Mijn vriend is de heer Hayston van Bucklaw, van wien ik wel zeggen durf, dat gij hem zeker te midden der kloekste jagers zult vinden. Hij zal het paard aan uw bediende teruggeven en het mijne daarentegen in ruil aannemen, en gaarne,” zoo besloot hij, terwijl hij den kop van zijn paard van den vreemdeling afwendde, „zal hij zijne hartelijke dankbetuigingen voor die welwillendheid wel aan de mijne paren.”

Na dit gezegd te hebben wendde de Jonker van Ravenswood zich om, met de houding van iemand, die van zijn gezelschap afscheid genomen heeft. Maar men kon van den vreemdeling niet zoo gemakkelijk ontslagen worden. Ook deze deed zijn paard op hetzelfde oogenblik wenden en reed in dezelfde richting zoo dicht naar den Jonker toe, zoodat deze, zonder hem vooruit te rijden, wat de hoofsche beleefdheid dier dagen, de eerbied voor de jaren des vreemdelings, alsook de pas door hem bewezen dienst, geenszins veroorloofd zouden hebben, niet gemakkelijk aan diens gezelschap ontsnappen kon.

De vreemdeling bewaarde niet lang het stilzwijgen.

„Dit is dan,” zoo ving hij het gesprek aan, „het oude kasteel Wolfs Crag, waarvan in de Schotsche jaarboeken zoo dikwijls gewag wordt gemaakt?” En hij sloeg een blik op den ouden toren, die toen door eene stormachtige wolk, welke er den achtergrond van uitmaakte, nog somberder aanzien had; want een omweg van ongeveer een mijl had de jagers bijna weer op dezelfde plaats teruggebracht, waar zij zich bevonden, toen Ravenswood en Bucklaw uitgereden waren, om zich bij hun gezelschap te voegen.

Ravenswood beantwoordde die opmerking toestemmend, maar vrij koel en kort.

„Het was, naar ik gehoord heb,” vervolgde de vreemdeling, die door des Jonkers koelheid zich niet uit het veld had laten slaan, „eene der oudste bezittingen van het achtbaar huis van Ravenswood.”

„Hun oudste bezitting,” antwoordde de Jonker, „en waarschijnlijk hun laatste.”

„Ik — ik — ik wil het niet hopen, mijnheer,” hervatte de vreemdeling, die, door meer dan eens te kuchen, zijne stem zoo helder mogelijk trachtte te maken, en die zich geweld aandeed om een zeker aarzelend gevoel te overwinnen. — „Schotland weet wat het aan dit oude geslacht verschuldigd is, en herinnert zich de talrijke roemrijke daden die het bedreef. Ik twijfel er niet aan, wanneer men het Zijne Majesteit op eene geschikte wijze voordroeg, dat een zoo oud en zoo edel geslacht zijn ondergang nabij was, — ik wil zeggen, in verval begon te geraken — of er zouden wel middelen kunnen gevonden worden *ad re-aedificandam antiquam domum.*” 1)

1) Om het oude stamhuis weder te herstellen.

„Ik zal u de moeite besparen, sir, om dit gesprek verder voort te zetten," hernam de Jonker op fieren toon. „Ik ben de erfgenaam van dat ongelukkige huis — ik ben de Jonker van Ravenswood — en gij, sir, die mij toeschijnt iemand van fatsoen en opvoeding te zijn, zult gevoelen, dat, na ongelukkig te zijn geworden, de grootste vernedering daarin bestaat, zich een ongewenscht medelijden te zien opdringen."

„Ik vraag u verschooning, sir!" antwoordde de oude ruiter, „ik wist niet — ik gevoel het, dat ik daarover niet had moeten spreken; doch niets kon minder in mij opkomen dan de onderstelling —"

„Er zijn geene verontschuldigingen noodig, sir!" zeide Ravenswood; „want hier, denk ik, loopen onze wegen uiteen, en ik verzeker u dat wij, wat mij betreft, volkomen kalm en rustig scheiden zullen."

Met deze woorden wendde hij den kop van zijn paard naar het nauwe en enge steenen pad, dat den ouden toegang naar Wolfs Crag uitmaakte, en waarop men met alle recht de woorden van den Bard der Hoop toepassen kon:

Door weinigen bezocht was nu 't met gras begroeide pad,
Dat eens de jager en de man van 't zwaard betrad,
Als hij den berg besteeg, die door de zee omringd wordt.

Maar eer hij zich van zijn gezelschap ontslaan kon, naderde de jonge dame, van wie wij reeds gesproken hebben, en voegde zich door hare twee bedienden vergezeld, bij den vreemdeling.

„Dochter," sprak de vreemde de gemaskerde jonge dame aan, „deze heer is de Jonker van Ravenswood."

Het spreekt van zelf, dat Edgar op zulk eene inleiding iets had behooren te antwoorden; in de bevallige gedaante en in de schroomvallige terughouding der jeugdige jageres, aan wie hij dus werd voorgesteld, lag echter iets dat hem niet slechts terughield om te onderzoeken, door wien en tot wie het gesprokene gericht was, maar hem zelfs voor dien tijd geheel en al de spraak benam. Juist op dat oogenblik begon de wolk, die reeds lang boven de hoogte waarop Wolfs Crag gebouwd is, gehangen had, en nu bij hunne nadering al dichter en zwarter zich over land en zee verspreidde, terwijl zij de afgelegen voorwerpen bedekte, en die, welke zich naderbij bevonden, verduisterde, aan de zee eene loodkleur en aan de heide een donker bruin aanzien gaf, door een paar verwijderde slagen den donder aan te kondigen, waarmede zij beladen was, terwijl twee flikkerende bliksemstralen, die elkander zeer snel opvolgden, in de verte de grauwe torentjes van Wolfs Crag deden uitkomen, en meer nabij de rollende golven der zee plotseling met een rood en verblindend licht tooiden.

Het paard der schoone jageres gaf blijken van ongeduld en schichtigheid, en onmogelijk werd het voor Ravenswood, als man of edelman, om haar nu plotseling aan de zorg van een bejaarden vader of aan die van bedienden over te laten. Hij was of geloofde zich beleefdheidshalve verplicht, de teugels van haar paard te grijpen en haar te moeten helpen, om het onhandelbare dier te bedwingen. Terwijl hij hiermede bezig was,

merkte de oude edelman op, dat de storm al meer en meer begon toe te nemen — dat zij zich op verren afstand bevonden van Lord Bittlebrains' slot, wiens gasten zij thans waren — en dat hij aan den Jonker van Ravenswood zich grootelijks verplicht zou rekenen, indien deze hem den weg wilde wijzen naar de naastbijgelegen plaats, waar hij voor het noodweer zou kunnen schuilen. Ter zelfder tijd sloeg hij een verlangenden en verlegen blik op den toren van Wolfs Crag, en het scheen den eigenaar bijna onvermijdelijk, zijn huis, bij zulk een dringend gevaar, aan een ouden man en eene jonge dame te moeten aanbieden. De toestand der jeugdige jageres maakte deze beleefdheid volstrekt noodzakelijk; want terwijl hij haar paard bij den toom hield, kon hij niet nalaten op te merken, dat zij sterk beefde en hevig ont-

roerd was, waarvan ongetwijfeld de oorzaak aan den opkomenden storm moest worden toegeschreven.

Ik weet niet of de Jonker van Ravenswood in hare onrust deelde; maar hij was niet geheel en al vrij te pleiten van gelijksoortige zenuwachtige aandoening, als hij bij haar bespeurde. „Het Kasteel van Wolfs Crag kan niets ter beschutting aanbieden dan zijn dak; maar zoo dit, in zulk een oogenblik, aangenaam mocht wezen" — hier hield hij stil, alsof het overige der uitnoodiging hem in de keel bleef steken. De oude edelman, die hem zijn gezelschap opgedrongen had, gunde hem trouwens den tijd niet zijne uitnoodiging los te laten, die hij eer ingewikkeld geuit had, dan dat zij hem regelrecht van de lippen was gevloeid.

„Het onweer —" zeide de vreemdeling, „moest eene verontschul-

diging voor alle onnoodige plichtplegingen zijn." — De gezondheid van zijne dochter was zeer zwak — onlangs had zij veel door een schrik geleden — hij vertrouwde, dat de vrijpostigheid, waarmede hij onder zulke omstandigheden gebruik van des Jonkers gastvrijheid maakte, niet geheel onverschoonbaar wezen zou — de verlegenheid en het leven van zijn kind moesten thans zwaarder bij hem wegen dan alle ceremoniën.

Er bleef geen kans meer over om terug te treden De Jonker van Ravenswood wees hun den weg, en hield steeds de teugels der jonge dame vast, om te beletten dat haar paard, bij het losbarsten van den donder, opnieuw begon te steigeren. Hij was niet zoo geheel met zijne eigene treurige gedachten vervuld, of hij bemerkte, dat het doodelijk bleek, hetwelk haar hals en hare slapen en ook hare gelaatstrekken overtoog, wanneer het masker die soms niet bedekte, nu voor een donkeren purperen blos begon te wijken, en niet zonder verlegenheid gevoelde hij, dat door eene geheime overeenstemming van ziel een even laaie gloed zijne eigene wangen overdekte. De vreemdeling liet niet na, toen zij den heuvel, die naar Wolfs Crag geleidde, opstegen, om met groote oplettendheid, door hem met vrees voor de veiligheid zijner dochter bewimpeld, de uitdrukking op des Jonkers gelaat gade te slaan. Zij bereikten eindelijk den ingang der oude sterkte en Ravenswood scheen voortdurend aan tamelijk tegenstrijdige gewaarwordingen ten prooi, en toen hij vooraan het oude slotplein opreed en luidkeels Caleb riep, om hem van zijne komst te verwittigen, nam hij een barschen en bijna trotschen toon aan, die eenigszins in strijd scheen met de beleefdheid, waarmede men gewoon is achtenswaardige gasten te ontvangen.

Caleb liet zich niet lang wachten, en noch de bleekheid der schoone vreemdelinge op het hooren van den eersten donderslag, noch de bleekheid van ieder ander persoon, in welke omstandigheden deze ook verkeeren mocht, evenaarde de doodelijke kleur die de magere kaken van den ontroostbaren hofmeester overtoog, toen hij deze vermeerdering van gasten op den burcht aanschouwde, en daarbij overwoog dat het uur van het middagmaal langzamerhand naderde. „Is hij" — zoo mompelde hij in zich zelven — „is hij volslagen dol geworden, om lords en ladies en zulk een leger van volk achter hen mede te brengen, nu de klok zoo aanstonds twaalf slaan zal!" Zich daarop tot den Jonker keerende, smeekte hij hem om vergeving dat hij aan de andere bedienden had toegestaan de jacht ook eens te gaan zien, terwijl hij tegelijk opmerkte, zoo min als zij te hebben kunnen denken, dat zijne Lordschap vóór middernacht zou zijn te huis gekomen, en dat hij beducht was dat zij dus zeer lang zouden uitblijven.

„Zwijg, Balderston," zeide Ravenswood barsch; „uwe zotheid is ontijdig. — Sir en lady," vervolgde hij, zich tot zijne gasten wendende, „deze oude man en eene nog oudere en zwakkere dienstbode maken al mijn dienstpersoneel uit. Onze hulpmiddelen om u te onthalen, zijn nog veel bekrompener dan zulk een ellendig gevolg, en eene woning,

die zoo vervallen als de mijne is, u zelfs schijnen te beloven. Maar neemt het, zoo als het is; gij kunt over alles beschikken."

De oude vreemdeling, getroffen door het vervallen en zelfs woeste voorkomen van den toren, waaraan de laag neêrhangende wolken een nog veel somberder aanzien gaven, en misschien ook eenigszins door den ernstigen en beslisten toon, waarop hun gastheer hen toegesproken had, zag angstvallig om zich heen, alsof hij half berouw gevoelde over den spoed, waarmede hij de aangeboden schuilplaats had aangenomen. Maar thans was er voor hem geen gelegenheid meer, zich te onttrekken aan den onaangenamen toestand, waarin hij door zijne eigen schuld geraakt was.

Maar wat Caleb betreft, deze was over zijns meesters openhartige en ongepaste bekentenis der armoede van zijn huis, zoo geweldig verbaasd, dat hij niets anders doen kon dan twee minuten lang binnen zijn ongeschoren baard, die in geen zes dagen het scheermes gevoeld had, te brommen: „Hij is dol, — volslagen dol — hij heeft zijn verstand verloren. Maar de duivel hale Caleb Balderston," sprak hij, terwijl hij al de krachten van zijn vindingrijken geest, en al zijne kunst om hulpmiddelen uit te denken, verzamelde, „als het huis zijn crediet, verliezen zal, al ware hij ook even dol als de zeven wijze meesters geleerd zijn. Daarop naderde hij onbeschroomd, en in spijt van het gefronsde voorhoofd en het ongeduld van zijn heer, vroeg hij, of hij niets iets verfrisschends voor de jonge dame zou brengen, en een glas Tokayer of ouden sek presenteeren zou?..."

„Houd met deze ontijdige zotheid op," antwoordde zijn heer hem op ernstigen toon — „breng de paarden op stal en hinder ons niet langer met uwe ongerijmdheden."

„Uwer edelheids bevel zal vóór alle dingen gehoorzaamd worden," sprak Caleb. „Daar ondertusschen uwe edele gasten geen lust hebben om Tokayer of sek te gebruiken —"

Maar hier kondigde de stem van Bucklaw, die boven het gekletter der paardenhoeven en het geluid der jachhoorns uitklonk, en zich met beide paarde, aan, dat hij bezig was om aan het hoofd van den wakkeren jagersdrom het voetpad naar het slot te beklimmen.

„Ik mag des duivels zijn," zeide Caleb, die, ondanks dezen nieuwen aanval der Filistijnen, moed vatte, „als zij mij uit het veld slaan. De satansche kerel, zulk een troep hier naar toe te sleepen; hij denkt hier zoo veel brandewijn als slootwater te zullen vinden, terwijl hij met den toestand, waarin wij ons voor het oogenblik bevinden, geheel en al bekend is. Maar ik wed, dat ik nog alles in orde zal krijgen, als ik mij maar eerst kan redden uit de opgesperde muilen van deze zotskappen, die hunne heeren zijn nageloopen en het slotplein reeds bezet hebben."

Welke maatregelen er door hem werden aangewend om zijn stout besluit ten uitvoer te brengen, zal de lezer in het volgende hoofdstuk kunnen te weten komen.

HOOFDSTUK X.

Met zwarte lippen zaamgeplakt, een keel die naar een slokje snakt,
Gaapte ieder, toen hij riep.
Heb dank! schreeuwde elk, door vreugd bezield,
Die d' adem zoo lang binnen hield,
Als 't vocht door 't keelgat liep.
COLERIDGE. *Rijm van den ouden zeeman.*

Hayston van Bucklaw behoorde tot die soort van gedachtelooze menschen, die nooit een oogenblik aarzelen om een vriend aan hun lust tot kortswijl op te offeren. Toen het bekend werd, dat de voornaamste personen van de jachtpartij hun weg naar Wolfs Crag genomen hadden, boden de jagers, als een bewijs van beleefdheid, aan, het wild naar dat huis te brengen; een aanbod dat dadelijk door Bucklaw werd aangenomen, die zich een voorstelling maakte van de verbazing, welke zich bij hunne komst in grooten getale noodwendig van den armen Caleb moest meester maken, maar zich weinig bekommerde over de moeilijkheid, waaraan hij zijn vriend, den Jonker, zou blootstellen, wien het volstrekt niet gelegen kwam, zulk een gezelschap behoorlijk te ontvangen. Maar in den ouden Caleb had hij met een schranderen en vluggen tegenstander te doen, die zich vaardig uit alle ongelegenheden wist te redden, en onuitputtelijk was in uitvluchten en verontschuldigingen, die hem geschikt schenen om de eer en de waardigheid van dat huis op te houden.

„God zij geloofd!" sprak hij bij zichzelven, „de eene deur van de groote poort is gisteren door den wind toegeslagen, en ik denk dat ik wel in staat zal zijn de andere zelf te sluiten."

Maar als een voorzichtig bevelhebber, verlangde hij zich te gelijkertijd zoo mogelijk van den inwendigen vijand te ontslaan, — want hij beschouwde iedereen die eten en drinken moest als zijn vijand — eer hij maatregelen nam om diegenen buiten te sluiten, wier vroolijk getier reeds verkondigde dat zij in de nabijheid waren. Hij wachtte dus met ongeduld tot zijn heer aan zijne beide voornaamste gasten den burcht had laten zien, en begon toen met het ten uitvoer brengen van zijne krijgslist.

„Ik ben van meening," zoo sprak hij de vreemde bedienden aan, „dat, daar zij aan het kasteel de eer bewijzen, den kop van het hert daar te brengen, het ook aan ons, die de bewoners er van zijn, voegt hen aan de poort te gaan ontvangen."

De niets kwaads vermoedende rijknechten waren, ten gevolge van dezen listigen wenk, zoo spoedig niet naar buiten gekomen, of de eerlijke Caleb, daar de eene valdeur der oude poort, zoo als wij verhaalden, reeds door den wind gesloten was, verloor geen oogenblik om de andere met zulk een geweld dicht te werpen, dat het uit het torengewelf tot de slotmuren weêrgalmde. Na dezen toegang op die wijze versperd te hebben, begon hij eene korte rede te houden met de buitengesloten jagers, door een klein kijkvenster of schietgat, waardoor de wachters gewoon waren te spreken met hen, die zich voor de

poorten der kasteelen aanmeldden. Hij gaf hun met weinige woorden, op korten en nadrukkelijken toon te verstaan, dat de poort van het kasteel nooit, onder geen voorwendsel hoe ook genaamd, gedurende het middagmaal mocht geopend worden — dat zijne edelheid, de Jonker van Ravenswood, met sommige gasten van rang nu juist aan tafel zat — dat er uitstekende brandewijn te krijgen was bij de kasteleines in Wolfshope, niet ver van het slot — en liet eene flauwe hoop doorschemeren, dat hun gelag door den Jonker wel zou worden betaald; maar hij zeide dit tamelijk dubbelzinnig en raadselachtig. Want

evenals Lodewijk XIV, aarzelde Caleb Balderston om de list tot bepaald bedrog uit te strekken, en was zeer voldaan, wanneer hij, als hem dit mogelijk viel, kon bedriegen, zonder zich aan opzettelijke leugens schuldig te maken.

Deze aankondiging werd door sommigen met verbazing, door anderen met gelach ontvangen, terwijl de buiten de poort gedreven bedienden haar met schrik hoorden en hun best deden, om hun recht van weder binnengelaten te worden te betoogen, en zij, als hoofdreden daarvoor aanvoerden dat men hun dit niet mocht beletten daar zij verplicht waren op hun heer en hunne meesteres te wachten. Maar

Caleb was volstrekt in geen luim, om naar eenige uitzonderingen te luisteren of die te laten gelden. Onverzettelijk bleef bij bij zijn eerste antwoord volharden, met die norsche, maar nu noodzakelijke stijfhoofdigheid, die tegen alle overreding gewapend en doof voor alle redenering is. Bucklaw, die de achterhoede van den jagerstroep uitmaakte, kwam eindelijk opdagen en eischte op tamelijk gramstorigen toon binnengelaten te worden. Maar Caleb had een onwrikbaar besluit genomen.

Hij verklaarde dat, indien zelfs de koning die den troon bekleedde, voor de poort stond, zijne tien vingeren die nimmer zouden openen, daar dit met het vastgesteld gebruik en de gewoonte van het huis van Ravenswood en met zijn plicht, als hun eerste bediende, in strijd was.

Bucklaw werd nu vreeselijk boos en verklaarde met meer eeden en verwenschingen dan wij hier zullen herhalen, dat men hem op op onwaardige wijze behandelde, en eischte oogenblikkelijk den Jonker zelven te spreken. Maar ook hiervoor had Caleb geen ooren.

„De jonge Bucklaw" — zeide hij, „mag zoo boos als een spin worden; maar hij zal eer den duivel dan het aangezicht van den Jonker zien, vóór hij uitgeslapen en ontwaakt is. Morgenochtend zal hij zich zelven wel beter kennen. Het voegt hem nog al, om een hoop dronken jagers hierheen te brengen, daar hij zeer wel weet dat er slechts weinig voorraad is, om zijn eigen dorst te kunnen stillen." Na dit gezegd te hebben, verdween hij van het venster en liet het aan hen allen over, om, zoo goed zij konden, hunne buitensluiting te verduwen.

Maar een ander persoon, wiens tegenwoordigheid Caleb in de hitte van den twist niet eens had opgemerkt, had in stilte den uitslag ervan aangehoord. Het was de voornaamste bediende van den vreemdeling — een man van vertrouwen en gewicht — dezelfde, die op het jachtveld Bucklaw het gebruik van zijn paard had afgestaan. Hij bevond zich juist in den stal, toen Caleb het buitensluiten van zijne medebedienden had uitgedacht, en was daardoor ontsnapt hetzelfde lot te ondergaan, waarvoor het gewicht van zijn persoon hem zeker anders niet zou beveiligd hebben.

Die persoon merkte Caleb's kunstgreep op, wist spoedig de drijfveer van zijn gedrag op den juisten prijs te schatten, en, daar hem de bedoelingen van zijn heer met het geslacht van Ravenswood bekend waren, viel het hem niet moeielijk tot het besluit te komen, wat hem nu te doen stond. Hij hield zich schuil totdat Caleb vertrokken was, en nam diens plaats voor het spreekvenster in, opende het op zijne beurt en kondigde vandaar den verzamelden dienstknechten aan, dat zijn heer hem belast had te bevelen, dat zoowel het gevolg van lord Brittlebrain, als zijn eigen, naar de naastbijgelegen herberg gaan zou, om daar alle ververschingen, waarin zij lust hadden, te gebruiken, en dat hij voor de betaling der rekening wel zorg zou dragen.

De vroolijke jagerstroep trok dus van Wolfs Crag's onherbergzame poort af, terwijl hij onder het afdalen van den steilen weg den vrekkigen en onvriendelijken aard van diens eigenaar, en met meer dan jagers vrijmoedigheid, zoowel het kasteel als zijne bewoners verwenschte.

Bucklaw, van nature met een aantal goede hoedanigheden begiftigd, die van hem, onder gunstiger omstandigheden, een invloedrijk en verstandig man zouden gemaakt hebben, was op het punt van opvoeding zoo verwaarloosd, dat hij in staat was, zijne denkbeelden en gevoelens naar de begrippen van zijne luchtige metgezellen te plooien. Hij vergeleek de loftuitingen, waarmede men hem zoo overladen had, met de algemeene afkeuring, die men jegens Ravenswood aan den dag legde — hij riep de treurige en eentonige dagen voor zijn geest terug, welke hij in den toren van Wolfs Crag had doorgebracht, en dacht aan het vroolijke leven, waaraan hij anders gewoon was. Met groote verontwaardiging echter gevoelde hij, dat men hem buiten den burcht had gesloten, hetgeen door hem als eene grove beleediging werd aangemerkt; en het waren al deze gemengde gewaarwordingen, die hem er toe brachten, om de met den Jonker van Ravenswood aangegane verbintenis thans weder te verbreken.

Bij zijne komst in de herberg van het dorp Wolfshope ontmoette hij onverwachts een ouden kennis, die juist van zijn paard steeg. Het was niemand anders dan de zeer dappere kapitein Craigengelt, die terstond naar hem toekwam en zich volstrekt niet meer de onverschilligheid scheen te herinneren, waarmede zij voor eenigen tijd van elkander gegaan waren, maar hem nu op de hartelijkste wijze de hand drukte. Een warme handdruk behoorde tot die dingen, die Bucklaw nooit nalaten kon met hartelijkheid te beantwoorden. En Craigengelt had niet zoodra den druk zijner vingers gevoeld, of hij wist dadelijk hoe de zaken met hem stonden.

„Lang moogt ge leven, Bucklaw!" riep hij uit; „ja, in deze booze wereld kunnen, hier en daar, de eerlijke lieden ook nog bestaan."

De Jakobieten waren in dien tijd gewoon, met welk recht is mij onbekend — maar men dient dit toch te weten — zich van de uitdrukking *eerlijke lieden* te bedienen, als het de aanduiding hunner partij gold.

„Ja, en anderen met hen, zooals het schijnt," antwoordde Bucklaw; „want hoe zoudt gij anders, edele kapitein! u hier durven wagen?"

„Wie — ik? — ik ben zoo vrij als de wind op Sint Maarten, die noch landhuur noch jaarlijksche renten behoeft te betalen. Alles is afgedaan — alles is met de eerlijke oude zotten in het gindsche Auld Reekee 1) vereffend. Ba! ba! zij hebben mij niet langer dan een week in bewaring durven houden. Zeker iemand heeft betere vrienden onder hen dan gij wel gist, en een vriend kan een dienst bewijzen, wanneer dit het minst mogelijk schijnt."

„Wel zoo!" antwoordde Hayston, die het karakter van dezen man volmaakt kende en hem diep verachtte; „ik geloof niets van uw leugenachtig gebabbel. Maar zeg mij eens openhartig, zijt gij thans vrij en in veiligheid?"

„Vrij en veilig als een dorpsschout op den straatweg van zijn eigen dorp, of als een zingende Presbyteriaansche predikant op zijn eigen

1) Oude rooknest, met welke uitdrukking hier Edinburg wordt bedoeld.

preekstoel — en ik kwam om u te vertellen, dat gij u niet langer behoeft schuil te houden."

„Ik onderstel dus dat gij u mijn vriend noemt, kapitein Craigengelt!" sprak Bucklaw.

„Vriend!" riep Craigengelt; „gij zijt het haantje van de baan, en ik uw levende Achates, man! zoo als ik de studenten wel eens heb hooren zeggen. — Hand en zwaard — boom en schors — de uwe in leven en dood."

„Daar zal ik oogenblikkelijk eens een proef van nemen," zeide Bucklaw. Gij zijt nooit zonder geld, hoe gij daaraan dan ook moogt komen — leen mij dus twee kronen, om het stof uit de keelen van deze brave kerels te spoelen, en dan —"

„Twee? — wel twintig zijn er tot uw dienst, mijn jongen! en nog twintig bovendien."

„Ei, spreekt gij zoo?" zeide Bucklaw, terwijl hij hem scherp in de oogen zag; want zijne natuurlijke scherpzinnigheid moest hem doen beseffen, dat er de eene of andere buitengewone reden onder zulk een buitensporige edelmoedigheid verscholen lag. „Gij, Craigengelt, zijt — in recht goeden ernst — òf een eerlijke knaap, en ik kan dit op zijn best gelooven — òf gij zijt veel slimmer dan ik u heb gewaand, en ik weet eigenlijk niet, hoe dat te gelooven."

„*L'un n'empêche pas l'autre*," antwoordde Craigengelt; „zie en oordeel — dat goud is zoo goed als er ooit gewogen wordt."

Met deze woorden drukte hij Bucklaw een aantal gouden stukken in de hand, die deze zonder te tellen en ongezien in zijn zak stak, terwijl hij alleen opmerkte, dat hij zich in zulke moeielijke omstandigheden bevond, dat, al zou de duivel zelf hem handgeld bieden, hij zich wel moest laten werven. Zich vervolgens tot de jagers wendende, riep hij hun toe: „Komt, jongens, — alles is op mijne kosten!"

„Lang leve Bucklaw!" juichte daarop het geheele jachtgezelschap.

„En schande over hem, die deel aan de jacht nam, en de jagers zoo droog als een trommelvel liet blijven!" voegde een ander bij wijze van gevolgtrekking er bij.

„Het huis van Ravenswood was een goed en een geacht huis in dit land," zeide een oud man; „maar het heeft vandaag zijn crediet verloren, en de Jonker heeft getoond, slechts een inhalige deugniet te zijn.

De luide goedkeuring, die aan dit gezegde te beurt viel, bewees, dat allen die het hoorden daarmede instemden, waarna zij de herberg binnenstormden, waar zij tot laat in den nacht zaten te drinken. Bucklaw's lichtzinnige aard vergunde hem zelden, om kiesch in de keuze van zijn gezelschap te zijn, en na zulk een ongewonen tijd van matigheid, ja schier van onthouding, bij den Jonker van Ravenswood te hebben doorgebracht, gevoelde hij, bij deze gelegenheid, terwijl zijn vroolijke drinklust een nieuwen prikkel had gekregen, zich zoo volkomen gelukkig, dat hij de leiding bij het gelag waarnam, alsof zijne makkers zonen van vorsten waren geweest.

Craigengelt had bijzondere redenen, waarom hij zich geheel naar

Bucklaw's neigingen schikte; hij willigde dus al diens luimen in, en daar hij een weinig geest, veel onbeschaamdheid, en de gaaf van vrij goed te zingen bezat, en daarenboven het karakter van zijn opnieuw gewonnen makker door en door kende, viel het hem niet zwaar om hem hals over kop, te midden van het jolige gezelschap te verstrikken.

Intusschen had er een geheel verschillend tooneel op den burcht Wolfs Crag plaats, toen de Jonker van Ravenswood, die door zijne eigen treurige overdenkingen te veel werd beziggehouden, dan dat hij op Caleb's kunstgreep acht had kunnen slaan, het voorplein verliet en zijne gasten de groote zaal van het slot binnenleidde.

De onvermoeibare Balderston, die, uit verkiezing of gewoonte, van 's morgens tot s avonds bezig was, had van tijd tot tijd dit droevig vertrek van de in wanorde verspreide overblijfselen van het begrafenismaal gezuiverd en eenigszins in orde gebracht. Doch met al zijn vernuft en moeite, om de weinig overgebleven meubelen op het voordeeligst te schikken, kon hij toch het donkere en treurige aanzien niet wegnemen, dat de oude, naakte wanden opleverden. De smalle vensters, die diep in de dikke muren waren aangebracht, schenen het vroolijke licht eer buiten te sluiten dan in te laten, en de zwarte en dikke donderwolk bracht er niet weinig toe bij, om het sombere en zeer armoedige van de zaal te vermeerderen.

Toen Ravenswood, met de bevalligheid eens minnaars van die dagen, maar niet zonder zekere stijfheid en verlegenheid in zijne houding, de jonge dame bij de hand naar het boveneinde der zaal leidde, bleef haar vader dichter bij de deur staan, alsof hij zich van zijn hoed en mantel ontdoen wilde. Op dat oogenblik hoorde men een zwaren slag op het portaal, zoodat de vreemdeling verschrikt opsprong,, haastig naar het venster trad, en met een ontsteld gelaat Ravenswood aanzag, daar hij bespeurde dat de poort van het kasteel dicht, en zijne bedienden er buiten gesloten waren

„Gij hebt niets te vreezen, sir!" sprak Ravenswood ernstig. „Dit gebouw is in staat bescherming te verleenen, al mocht het zelfs aan iemand zijn, die ons anders niet welkom is. Maar mij dunkt," voegde hij er bij, „dat het tijd wordt om eens te weten wie zij zijn, die mijne vervallen woning nu zooveel eer aandoen."

De jonge dame bleef sprakeloos en onbeweeglijk; en de vader, tot wien deze vraag meer bijzonder gericht was, scheen in den toestand van een tooneelspeler, die het had durven wagen eene rol op zich te nemen, tot wier vervulling hij zich niet in staat gevoelde, en die dan ook zwijgt, wanneer men het meest verwachten mocht dat hij zou spreken. Terwijl hij zijne verlegenheid achter de uiterlijke ceremoniën van eene beschaafde houding poogde te verbergen, kon men duidelijk bespeuren dat, na zijne buiging gemaakt te hebben met den eenen voet vooruit, alsof hij zijn gastheer wilde naderen, en met den anderen achterwaarts, alsof hij van plan was hem te ontsnappen, zijne vingers, terwijl hij de kap van zijn mantel losknoopte en zijn hoed van het hoofd nam, even veel moeite hadden, alsof de een er met verroeste

haken aan was vastgemaakt, en de andere als lood zoo zwaar was. De lucht scheen in donkerheid toe te nemen, alsof zij hem te hulp wilde komen bij het afleggen van deze kleedingstukken, waarvan hij zich met zulk een in het oog vallenden tegenzin ontdeed. Ravenswood's ongeduld nam toe, naarmate de vreemdeling langer draalde, en hij scheen met eene hevige gemoedsbeweging te kampen, ofschoon die bij hem waarschijnlijk uit eene geheel andere oorzaak ontstond. Hij deed alle moeite om zijn verlangen tot spreken te bedwingen, terwijl de vreemdeling, naar alle waarschijnlijkheid, geen woorden vinden kon om datgene uit te spreken, wat hij gevoelde noodzakelijk te moeten zeggen. Eindelijk kon Ravenswood zijn ongeduld niet langer beteugelen en overschreed hij de grenzen, die hij zich zelven had gesteld.

„Ik bemerk," zeide hij, „dat Sir William Ashton ongenegen is, zich in het kasteel van Wolfs Crag bekend te maken "

„Ik had gehoopt dat dit niet noodig zou geweest zijn," antwoordde de Lord Grootzegelbewaarder, van zijn stilzwijgen nu, als een geest door de stem van den bezweerder, verlost; „En ik ben, Jonker van Ravenswood, u zeer verplicht, dat gij het ijs op eens gebroken hebt daar de omstandigheden — laat mij ze ongelukkige omstandigheden mogen noemen — niet zeer geschikt waren om mij zelven bekend te kunnen maken."

„Ik moet dus," vroeg de Jonker van Ravenswood op deftigen toon, „de eer van dit bezoek niet slechts als een bloote toevalligheid aanmerken?"

„Laat ons een klein onderscheid maken," zeide de Grootzegelbewaarder, terwijl hij eene zekere gerustheid voorwendde, waaraan zijn hart geheel vreemd was; „dit is eene eer, waarnaar ik sedert eenigen tijd vurig verlangd heb, maar die mij mogelijk nooit zou te beurt gevallen zijn, indien het toevallig opgekomen onweer mij den weg daartoe niet gebaand had. Mijne dochter en ik zijn beide even dankbaar, deze gunstige gelegenheid te hebben gevonden om onzen dank te kunnen bieden aan den moedigen man, wien zij haar leven en ik het mijne, verschuldigd ben."

De haat, waardoor twee addellijke geslachten in de dagen van het leenstelsel verdeeld werden, had weinig van zijne felheid verloren, schoon hij zich niet langer door daden van openbaar geweld kennen deed. Noch de gevoelens, die Ravenswood jegens Lucia Ashton begonnen was te koesteren, noch de aan zijne gasten verschuldigde gastvrijheid, waren in staat, de hevige hartstochten, die in zijn binnenste woelden en hoe krachtig zij ook bestreden werden, geheel te overwinnen, toen hij den vijand van zijn vader voor zich zag staan, in de zaal van dat geslacht, welks ondergang hij zoo zeer had verhaast. Zijne vonkelende blikken rustten nu eens op den vader en dan weder op de dochter, en dat wel zoo besluiteloos, dat sir William Ashton het niet raadzaam oordeelde de uitwerking af te wachten. Hij had zich nu van zijn rijkleed ontdaan, en op zijne dochter toetredende, strikte hij het lint van haar masker eveneens los.

„Lieve Lucie," zeide hij, terwijl hij haar oprichtte en naar Ravenswood geleidde, „leg uw masker af, en laat ons met open en ongedekt gelaat den Jonker onze dankbaarheid betoonen."

„Indien hij zich verwaardigen wil, die aan te nemen," was alles wat Lucie kon uitbrengen; maar zij zeide dit op een toon, zoo zoet, zoo hartveroverend, waarin te gelijker tijd, wegens het koele onthaal door den Jonker van Ravenswood zijn gasten bereid, een verwijt en een vergiffenis lag opgesloten. Deze weinige woorden door zulk een onschuldig en schoon wezen geuit, drongen Ravenswood tot diep in de ziel en brachten hem terstond in eene zachtere stemming. Hij mompelde iets van verrassing en van zijne verlegenheid; maar eindigde met eene warme en vurige dankbetuiging voor het hem ten deel gevallen geluk, dat hij zich in staat gesteld zag, haar een schuilplaats onder zijn dak te mogen aanbieden, en verwelkomde haar beleefd, overeenkomstig de vormen in die dagen, bij zulke gelegenheden vereischt. Hunne wangen hadden elkander aangeraakt, en zich weder van elkander gescheiden; maar Ravenswood liet de hand niet los, die hij met minzame hoffelijkheid gegrepen had. Een blos, waarachter vrij wat meer school dan doorgaans bij zulk eene plechtigheid het geval was, lag nog op Lucie's schoone wangen verspreid, toen het vertrek plotseling door een bliksemstraal werd verlicht, die de duisternis der zaal geheel en al scheen te verbannen. Ieder voorwerp werd voor een oogenblik duidelijk zichbaar: de ranke en half in onmacht zinkende gestalte van Lucie Ashton; de wel gevormde en statige figuur van Ravenswood; de donkere trekken van zijn gelaat; de fiere, maar thans besluitelooze uitdrukking zijner oogen — de oude wapenen en schilden, waarmede de wanden der zaal behangen waren, dit alles deed zich een oogenblik aan den Grootzegelbewaarder voor, door een schitterend, sterk flikkerend rood bliksemlicht. Zoodra dit voorbij was, volgde er eensklaps eene losbarsting van den donder; want het onweer woedde in de onmiddellijke nabijheid van het slot, en het geluid was zoo plotseling en verschrikkelijk dat de oude toren op zijne grondvesten schudde, en ieder, die in huis was, meende, dat het gevaarte op hem zou nederstorten. Het roet, dat in geen eeuwen was weggevaagd, viel als eene regenbui door de groote en torenvormige schoorsteenen op den grond. — Kalk en stof vlogen in wolken van den muur; en, hetzij de bliksem werkelijk het slot had getroffen, of wel, dat dit alles door de geweldige samenpersing der lucht veroorzaakt werd, er scheurden zich verscheidene zware steenen uit de verweerde muren los, en ploften met geweld naar beneden in de klotsende golven. Het scheen dat de oude stichter van het slot eene donderwolk had bestegen, en zijn ongenoegen over de verzoening van zijn afstammeling met den vijand van zijn huis openlijk verkondigen wilde.

De ontsteltenis was algemeen, en het gelukte slechts aan de vereende pogingen, zoowel van den Lord Grootzegelbewaarder als van Ravenswood, te voorkomen dat Lucie in zwijm viel en op den grond stortte. Dus zag de Jonker zich ten tweeden male de kiesche en gevaarlijke

taak opgelegd, om ondersteuning en bijstand te moeten verleenen aan een schoon en hulpeloos wezen; een taak, zooveel te gevaarlijker als zij een jeugdig meisje tot voorwerp heeft, wier beeld zoowel des daags uwe herinneringen als des nachts uwe droomen vervult. Indien de Genius van het Huis waarlijk eene vereeniging tusschen den Jonker en zijne schoone gast afkeurde, waren de middelen om zijne gevoelens te openbaren, even ongelukkig gekozen, alsof hij slechts een eenvoudig sterveling geweest was. De nasleep van kleine oplettendheden, volstrekt noodzakelijk om het hart der jonge dame weder op te wekken, en aan haar ontrusten geest de verloren kalmte te hergeven, kon niet nalaten, den Jonker van Ravenswood in eene nadere betrekking met haar vader te brengen, die, ten minste voor een oogenblik, den vijandelijken, uit het leenstelsel ontstanen slagboom moest verbreken, waardoor zij van elkander gescheiden waren. Zich lomp, of zelfs maar koel te betoonen jegens een oud man, wiens dochter — en nog wel zulk eene dochter — door een alleszins natuurlijken schrik overmeesterd, voor hem lag en dat onder zijn eigen dak — zoo iets zou hem onmogelijk zijn geweest. En toen nu Lucie, aan beide de hand reikende, in staat was om aan beiden haren dank voor hunne goedheid te kunnen betuigen, gevoelde de Jonker duidelijk, dat vijandelijke gezindheden jegens den Lord Grootzegelbewaarder geenszins de overhand in zijn binnenste hadden.

Het weder, de toestand van hare gezondheid, de afwezigheid van hare bedienden, alles maakte het volstrekt onmogelijk dat Lucie naar het kasteel van Lord Bittlebrains terug kon keeren, dat op een afstand van vijf volle mijlen van Wolfs Crag gelegen was. De Jonker van Ravenswood kon dus niet nalaten, om, uit gewone hoffelijkheid, haar zijne woning tot eene schuilplaats voor het overige gedeelte van dien dag en voor den volgenden nacht aan te bieden. Maar zijne trekken namen een veel somberder en meer met zijn gewoon voorkomen overeenkomende uitdrukking aan, toen hij verplicht was te kennen te geven, hoe slecht hij was ingericht om zijne gasten naar behooren te onthalen.

„Spreek toch niet van wat u ontbreekt,” zeide de Lord Grootzegelbewaarder, hem snel in de rede vallende, om te voorkomen dat hij op nieuw een pijnlijk onderwerp zou aanroeren. „Ik weet, dat gij voornemens zijt om naar het vaste land over te steken, en dus is het geenszins te verwonderen dat uw huis voor het oogenblik niet behoorlijk voorzien is. Wij kunnen dit alles zeer goed begrijpen; maar, indien wij u de minste ongelegenheid veroorzaken, zult gij ons verplichten, met ons in het dorp een goed onderkomen te bezorgen.”

Toen de Jonker van Ravenswood op het punt stond hierop te antwoorden, vloog de deur der zaal open, en Caleb Balderston stormde naar binnen.

HOOFDSTUK XI.

Vrouw! geef hun spijs genoeg, zorg voor een nestig hoen;
Met sprot, half rot en oud, daar kunnen zij 't meê doen,
En maak een nieuwen saus, met uien flink gekruid,
Wier reuk bij d' eersten beet hun reeds de lippen sluit.
Liefdes Pelgrimage.

De donderslag, waardoor allen die hem binnen in het gebouw hoorden, hooren en zien was vergaan, had tevens gediend om den moedigen en vindingrijken geest van dit juweel van alle Major Domo's te scherpen. Bijna nog vóór dat het rommelen had opgehouden, en terwijl men nog ternauwernood zeker was, of het kasteel zou blijven staan of instorten, riep Caleb uit: „De hemel zij gedankt! dat komt zoo juist van pas, als een kurk op een flesch." Hij grendelde daarop de keukendeur dicht voor den neus van den bediende van den Lord Grootzegelbewaarder, dien hij van den troep die voor de slotpoort stond, hoorde terugkeeren, en mompelde tusschen de tanden: „Hoe drommel, is hij hier binnen gekomen? — dat mag de duivel weten. — Mysie, wat zit gij daar toch in den hoek van den schoorsteen te rillen en te janken? — Kom hier — of neen, blijf maar waar gij zijt, en huil zoo hard gij kunt. — Het kan soms nog ergens goed voor zijn. — Ik zeg je, oude duivelin! huil — huil — harder — harder nog, wijf! — dat de heeren in de zaal u hooren kunnen. — Ik heb je wel om dingen van minder belang zien janken, dat men het een uur ver hooren kon. Maar halt! — weg met al die aarden potten."

En tegelijk smeet hij in één slag eenig tinnen en aarden vaatwerk, dat op een plank stond, naar beneden. Hij verhief zijne stem te midden van het daardoor veroorzaakte gedruisch en schreeuwde en brulde zoo geweldig, dat Mysie's angst voor het onweder in vrees overging, dat haar oude dienstmakker met krankzinnigheid geslagen was. „Daar heeft hij al ons ziertje potten en pannen op den grond gesmeten — den eenigen pot ook, dien wij hadden, om melksoep in te koken — ook den schotel van den Jonker heeft hij gebroken. God beware ons! het onweer heeft den ouden man het verstand benomen!"

„Hou je mond, oude verwenschte heks," riep Caleb in teugellooze vervoering over zijne gelukkige uitvinding uit. „In alles is nu voorzien — voor het middagmaal en voor alle andere dingen is gezorgd — de donder draagt er de schuld van, hoe men de handen ook ineen moge slaan!"

„De arme man! hij is geheel van zijn zinnen beroofd," sprak Mysie, terwijl zij een medelijdenden en bekommerden blik op hem wierp. „Ik hoop hartelijk, dat hij weder tot zichzelven komen moge."

„Hoor, oude duivelin!" sprak Caleb, nog altijd juichende, dat hij zich uit eene moeilijkheid, die onoverkomelijk scheen, zoo gelukkig had weten te redden. „Houd den vreemden man uit de keuken; zweer

hem, dat de bliksem door den schoorsteen is geslagen en het beste middagmaal, dat ooit toebereid werd, bedorven heeft — rundvleesch — spek — het ongespeende lam — leeuwrikken — jonge hazen — gevogelte — wildbraad, en wat niet al. Doe wat je lust; maar ontzie toch geene kosten! Ik ga thans naar de zaal. — Maak zooveel wan orde als gij kunt — maar pas vóór alles op, dat de vreemde bediende hier niet binnen komt."

Na al deze orders, hoe zij zich gedragen moest, aan zijne medehelpster te hebben gegeven, plaatste Caleb zich voor de zaal, maar bleef er bedaard buiten om den tijd, waarop hij het geschikst naar binnen zou kunnen gaan, waar te nemen door een kleine opening, die, voor het gemak van menigen bediende, achtereenvolgens daar was aangebracht; maar toen hij den toestand, waarin Miss Ashton verkeerde, ontwaarde, was hij voorzichtig genoeg om een weinig te toeven, zoowel om te vermijden dat hij hare onsteltenis vermeerderde, als om zich van grootere aandacht te verzekeren, wanneer hij zijn verhaal zou opdisschen van de rampzalige gevolgen, die het onweder had na zich gesleept.

Maar toen hij zag dat de dame weder geheel tot zich zelve gekomen was, en hoorde, dat het gesprek over het onthaal en de verkwikking, die het kasteel aanbieden kon, begon te loopen, achtte hij het geschikte oogenbik daar, om op zulk eene wijze de kamer binnen te stormen, als in het laatste hoofdstuk door ons is verhaald.

„Ach hemel! — ach hemel! welk een verschrikkelijk ongeluk is het huis van Ravenswood overkomen, en ik moest in het leven gespaard blijven om het te aanschouwen!"

„Wat is er te doen, Caleb?" vroeg zijn heer, op zijne beurt ook eenigszins ongerust. „Is er een gedeelte van het slot ingestort?"

„Het slot ingestort? — neen! maar het roet is met hoopen naar beneden gevallen — de bliksem is regelrecht door den keukenschoorsteen geslagen, en heeft alles hier en daar door elkander geworpen, zoo als de landen van den Laird van Holderdebolder liggen, en niets, voor zoo ver ik bespeur, is in het huis overgebleven om zulke hooge gasten van rang en aanzien, (hier maakte hij voor sir William Ashton en diens dochter eene diepe buiging) een behoorlijk middag- of avondmaal voor te zetten."

„Ik wil u gaarne gelooven," zeide Ravenswood droogweg.

Balderston wierp hier zijn heer een half verwijtenden, half smeekenden blik toe, en ging onmiddellijk aldus voort, terwijl hij meer bepaald het woord tot den Jonker richtte: „Ik had ook niet veel omhaal gemaakt, maar slechts het een en ander bij de gewone tafel van uwe edelheid gevoegd — *un petit couvert*, zoo als men in het Louvre het noemt — drie schotels en fruit."

„Houd uw onverdragelijke zottepraat voor u zelven, oude gek," zeide Ravenswood, diep getroffen door s mans gedienstigheid, maar niet wetende, hoe hij hem zou tegenspreken, zonder aanleiding tot belachelijker tooneelen te geven.

Caleb zag het voordeel dat hij op hem had, en besloot daarvan gebruik te maken; maar, zoodra ontwaarde hij niet dat de bediende van den Lord Grootzegelbewaarder de kamer binnentrad en heimelijk eenige woorden met zijn heer wisselde, of hij maakte zich die zelfde gunstige gelegenheid ten nutte, om Ravenswood in het oor te fluisteren: „Om 's hemels wil, mijnheer! houd uw mond — wanneer het mij lust, er mijne ziel aan te wagen om leugens voor de eer van het huis te vertellen, wat gaat u dat aan? — en zoo gij mij gerust mijn gang laat gaan, zal ik mijn gastmaal zeer matig aanrechten; maar indien gij mij tegenspreekt, dan mag de duivel mij halen, als ik u geen tafel als voor een Hertog gereed maak."

Ravenswood dacht ook dat het inderdaad het wijste zou wezen, zijn gedienstigen hofmeester maar te laten begaan, die vervolgens op zijne vingers begon op te tellen. — „Neen, niet veel was er gereed gemaakt — het had voor vier personen van rang kunnen dienen. — Eerste gerecht: kapoenen in blanke gelei — gebraden lamsvleesch — spek, met uw welmeenen. Tweede gerecht: een gebraden jonge haas — kreeften in boter met een Florentijnsche saus. — Derde gerecht, een zwarte korhaan, maar hij is, helaas! door het roet nu al te zwart geworden, — pruimen van Damascus — een taart — wat koekjes, eenig suikergoed en ingelegde vruchten. En dat is nu alles," sprak hij, het ongeduld van zijn heer bemerkende, „dat is precies alles, behalve de appelen en peren."

Miss Ashton was allengs zoo ver tot zich zelve gekomen dat zij in staat was eenig acht te kunnen slaan op hetgeen er gebeurde; en Ravenswood's met moeite bedwongen ongeduld bespeurende, dat zoo wonderlijk afstak bij Caleb's drooge beschrijving van zijn ingebeeld gastmaal, werd zij door deze belachelijke tegenstelling zoo sterk getroffen, dat zij, in weerwil van alle daartoe aangewende pogingen, in een onbedwingbaar gelach uitbarstte, waarin zij door haar vader, hoewel met meer bezadigdheid, en eindelijk ook door den Jonker van Ravenswood zelven, niet weinig werd ondersteund ofschoon deze wel gevoelde dat men zich ten zijnen koste vermaakte. Hunne vroolijkheid — want een tooneel, dat ons, onder het lezen, geheel koel laat, schijnt den aanschouwers dikwijls zeer kluchtig toe — deed het oude gewelf op nieuw weergalmen. Zij hielden op — begonnen op nieuw te lachen — hielden weder op — en werden andermaal door een geweldige lachbui overvallen. Caleb's deftig stilzwijgen, zijn verbaasd en bijna gramstorig gelaat, verhoogden het bespottelijke van dit tooneel nog meer, en brachten er niet weinig toe bij om de vroolijkheid der aanschouwers nog te doen toenemen.

Eindelijk, toen zij allen bijna uitgeput waren door de herhaalde aanvallen van lachen, riep Caleb, zonder veel complimenten te maken, uit; „De duivel is in de groote heeren gevaren! zij ontbijten zoo heerlijk, dat het verlies van het beste middagmaal, hetwelk ooit door koks vingers gereed kon gemaakt worden, hen nog tot dezelfde vroolijkheid stemt, alsof het de beste stof tot boert bij een George Buchanan uitmaakte. Als er zoo weinig onder het wambuis van uwe

edelheden als in dat van Caleb Balderston stak, zou zulk een treurig onderwerp u geen stof tot lachen opleveren."

De lompe manier, waarop Caleb zijne gevoeligheid blijken liet, wekte den lachlust van het gezelschap andermaal op, en hij beschouwde dien niet alleen als een aanval op de waardigheid van de familie, maar hield hem ook voor eene bijzondere verachting der welsprekendheid, waarmede hij de grootheid van hunne voorgewende verliezen geschilderd had — „Eene beschrijving van een middagmaal," zeide hij naderhand tot Mysie, „die zelfs een door en door verzadigd mensch hongerig zou hebben kunnen maken — en zij hebben toch maar niets gedaan dan er over gelachen."

„Maar," sprak Miss Ashton, terwijl zij haar gelaat, zoo veel zij vermocht, op nieuw in den vroegeren ernstigen plooi zette, „zijn dan al die lekkernijen zóó bedorven dat er niets meer van te redden valt?"

„Te redden valt? mylady! wat wilt gij toch uit roet en asch redden? Gij kunt zelve naar beneden gaan en het in de keuken zien — de keukenmeid zit er van te rillen en te beven — de goede spijzen liggen alle door elkander — rundvleesch — kapoenen — blanke gelei — Florentijnsche saus en koeken, — spek, met uw welnemen, en al die zoete ingelegde dingen en andere wisjewasjes. — Gij kunt, mylady, het alles gaan zien — dat wil zeggen," vervolgde hij, zich herstellende, „gij kunt er nu niets meer van zien; want de keukenmeid heeft het opgeveegd, daar dit tot haar werk behoort; maar gij kunt de witte gelei nog zien waar die gestort is. Ik stak er mijn vingers even in, en zij smaakte als zure melk, of als iets anders, dat zuur geworden is. Indien dit de uitwerking van het onweêr niet is, dan weet ik niet meer wat het is. — „Deze heer —" hier wees hij op den bediende van den lord, „moet het vallen van de schotels, van het porselein en het zilverwerk wel gehoord hebben "

De knecht van den Lord Grootzegelbewaarder, schoon hij de bediende van een aanzienlijk man was, en dus zeer goed geleerd had, bij alle gelegenheden, zijn gelaat en houding te beheerschen, geraakte min of meer van zijn stuk, toen hij hoorde dat men zich op hem beriep, en antwoordde derhalve eenvoudig met een buiging.

„Mij dunkt, mijnheer de hofmeester," sprak de Lord Grootzegelbewaarder, die bevreesd begon te worden dat dit tooneel langer duren, en den Jonker van Ravenswood eindelijk ergeren zou, — „mij dunkt, dat gij die zaak met mijn bediende Lockhard eens onder vier oogen moest gaan bespreken — hij heeft veel gereisd, en is aan gebeurtenissen en voorvallen van allerlei aard volkomen gewoon, en ik hoop, dat gij met elkander het een of ander hulpmiddel zult uitvinden om in deze dringende verlegenheid te voorzien "

„Zijne edelheid gelieve te weten," antwoordde Caleb, want, ofschoon hij geene hoop koesterde zich uit deze verlegenheid te redden en het verlangde te bezorgen, zou hij, als de trotsche olifant, liever bij zijne onderneming hebben willen sterven dan de hulp van een vreemdeling gebruiken — „zijne edelheid gelieve te weten dat ik mij

nooit van een raadgever bedien, wanneer de eer van het huis er bij betrokken is "

„Ik zou onbillijk zijn, Caleb, als ik dit ontkende," sprak zijn heer; „maar uwe grootste kunst bestaat voornamelijk in het maken van verontschuldigingen, waarmede wij niet beter ons middagmaal houden kunnen dan met de lijst van uwe door het onweêr bedorven gerechten. Het zou nu immers mogelijk kunnen zijn, dat het talent van den heer Lockhard bestond in het uitvinden van iets, dat in de plaats zou kunnen gesteld worden van wat er zeker niet is, en, naar alle waarschijnlijkheid, er ook nooit geweest is."

„Uwe edelheid schept er vermaak in, aardig te zijn," sprak Caleb, „doch ik ben zeker dat, als ik zelf maar eens naar Wolfshope ging, ik wel een middagmaal voor veertig menschen zou kunnen bezorgen — niet dat het volk aldaar uwe klandisie waardig is; want op het stuk der verschuldigde eieren en boter heeft het zich slecht gedragen, dat kan ik niet ontkennen —"

„Pleegt met elkander raad," zeide de Jonker, „gaat samen naar het dorp en handelt daar zoo goed gij kunt; wij moeten onze gasten hier niet zonder eenige ververschìng laten blijven, om de eer van een verarmd stamhuis te redden. En daar, Caleb, — neem mijne beurs, ik geloof dat zij uw beste raadsman wezen zal."

„Beurs? wat beurs!" zeide Caleb, terwijl hij die met verontwaardiging in de kamer wierp — „wat zou ik met de beurs van uwe edelheid op uw eigen grond doen? Ik vertrouw, dat wij toch ons eigen goed niet zullen behoeven te betalen "

De bedienden verlieten daarop de zaal, en de deur was nauwelijks achter hen gesloten, of de Lord Grootzegelbewaarder begon zich over zijn onbeleefd gelach te verontschuldigen, en Lucie gaf den wensch te kennen dat zij den goedhartigen, trouwen, ouden man toch geen verdriet mocht berokkend hebben.

„Caleb en ik, miss Ashton, moeten beide leeren met eene goede luim, of ten minste met geduld de bespotting te dragen, die overal aan de armoede verbonden is."

„Gij doet u zelven onrecht, Jonker van Ravenswood, dat verzeker ik u op mijn woord van eer," antwoordde zijn oude gast. „Ik geloof dat ik uw zaken beter ken dan gij zelf, en ik hoop u te toonen dat ik er mij zeer aan gelegen laat zijn, en dat — in één woord, uwe uitzichten in de toekomst veel beter zijn, dan gij vermoedt. Ik kan intusschen mij niets achtenswaardigers voorstellen dan een geest, die zich boven het ongeluk weet te verheffen, en die aan eerlijke ontberingen boven schulden en afhankelijkheid, de voorkeur geeft."

De Lord Grootzegelbewaarder zeide, hetzij uit vrees dat hij des Jonkers kieschheid beleedigen zou, óf uit bezorgdheid dat zijn hoogmoed weder mocht ontwaken, dat alles niet zonder angst en achterhoudendheid, en scheen beducht dat hij reeds te veel had gewaagd met, hoe vluchtig dan ook, een onderwerp aan te roeren, waarop hij door den Jonker zelven gebracht was. In één woord, hij scheen op hetzelfde

oogenblik door zijn verlangen, om zijne vriendschappelijke gezindheid te toonen, gedreven, maar, tevens door de vrees van zich op te dringen, weerhouden te worden. Men moet zich dus niet verwonderen dat de Jonker van Ravenswood, die toen weinig ondervinding van de wereld had, meer vertrouwen en oprechtheid vooronderstelde in dezen doorslepen hoveling dan men bij een twintigtal lieden van zijne soort zoeken moest. Hij antwoordde echter niet zonder achterhoudendheid, dat hij zich aan allen verplicht rekende, die gunstig jegens hem gestemd waren; en na zich vervolgens bij zijne gasten verontschuldigd te hebben, verliet hij de zaal om voor hunne huisvesting zoodanige maatregelen te nemen, als de omstandigheden hem vergunden.

Na met de oude Mysie te hebben geraadpleegd, waren de schikkingen voor den nacht zeer gemakkelijk gemaakt, daar zij inderdaad niet veel keus overlieten. De Jonker ruimde zijne kamer voor het gebruik van miss Ashton in, en Mysie, (thans een persoon van gewicht) in een zwart satijnen japon gekleed, die weleer het eigendom van des Jonkers grootmoeder geweest was en haar op de bals aan het hof van Henriette Marie gediend had, begaf zich naar de lady om hare diensten als kamenier aan te bieden De Jonker deed vervolgens onderzoek naar Bucklaw en, vernemende dat hij in de herberg was, gaf hij Caleb zijn verlangen te kennen dat deze hem daar zou gaan spreken en berichten, in welke omstandigheden de Jonker zich op Wolfs Crag bevond, en hem verzoeken, rond te zien of hij een bed in het dorpje vinden kon, aangezien de oudere gast noodzakelijk zijn verblijf in de geheime kamer nemen moest, daar dit het eenige slaapvertrek was, dat men gereed kon maken om hem te ontvangen. De Jonker zag er geen bezwaar in, om den nacht bij het vuur in de zaal en in zijn jachtmantel door te brengen; en wat in dien tijd de Schotsche bedienden betrof, zelfs zij die tot de voornaamste huizen behoorden, ja, zelfs jongelieden van rang en aanzien hielden schoon stroo of een droogen hooizolder in die dagen altijd voor goede nachtkwartieren.

Overigens had Lockhard bevel van zijn heer ontvangen, om een of ander wildbraad uit de herberg mede te brengen, en op Caleb's schranderheid om voor de eer van het huis te waken, kon men zich veilig verlaten. De Jonker bood hem ook ten tweeden male zijne beurs aan; maar daar dit onder het oog van den vreemden bediende gebeurde, rekende de hofmeester zich verplicht datgene te weigeren, waar zijne vingers anders naar jeukten. „Kon hij mij die niet stil in de hand gestopt hebben?" zeide Caleb; „maar zijne edelheid zal nooit leeren hoe hij zich in dergelijke gevallen gedragen moet."

Mysie bood ondertusschen, volgens de algemeen in afgelegene oorden van Schotland in zwang zijnde gewoonte, de voortbrengselen van hare kleine melkkamer den vreemdeling aan, totdat er een beter gerecht gereed zou wezen. En volgens eene andere, nu geheel in onbruik geraakte gewoonte, bracht de Jonker, toen de wind het onweder verdreven had, den Grootzegelbewaarder op den top van zijn hoogsten

toren, ten einde hem een woest vergezicht te doen bewonderen en in hem den eetlust door die beweging op te wekken.

HOOFDSTUK XII.

Mevrouw, zoo sprak hij, *je vous dis sans doute*,
Had ik van een kapoen een lever, zelfs niet groot,
En dan een schijfje van uw lekker tarwebrood,
Alsmede een goed gebraden zwijnskop, — schoon ik niet
Verlang, dat ooit een dier om mij het leven liet —
Dan had ik vrede met hetgeen uw pot mij biedt.
CHAUCER, *Zomerverhaal.*

Het was niet zonder heimelijke bezorgdheid, dat Caleb zijn onderzoekingstocht aanving. Deze ging dan ook inderdaad met een drievoudig bezwaar gepaard. Hij durfde er bij zijn heer niet voor uitkomen, welken aanstoot hij dien morgen aan Bucklaw gegeven had, (hoewel ijver voor de eer van het huis daarvan de oorzaak geweest was — hij durfde niet bekennen dat hij te haastig de beurs geweigerd had — en ten derde was hij niet zonder vrees voor onaangename gevolgen, die zijne ontmoeting met Hayston kon na zich slepen, eene vrees, uit de herinnering geboren, dat hij hem had beleedigd, en die, waarschijnlijk door den invloed van een overvloedige hoeveelheid brandewijn, door hem nog levendiger zou gevoeld worden.

Caleb, wij moeten hem recht laten wedervaren, was zoo moedig als een leeuw, wanneer het de eer gold van het huis van Ravenswood; maar hij bezat die verstandige dapperheid, die er niet op gesteld was zich noodeloos in gevaar te begeven. Dit was evenwel maar een bijzaak; de voornaamste zaak bestond nu in het verbergen van het gebrek aan alles dat op het kasteel heerschte, en in het goedmaken van zijn grootspraak over het gastmaal met de hulpmiddelen die hij verschaffen kon, zonder Lockhard's bijstand te behoeven, of tot de hulp van zijn heer zijn toevlucht te moeten nemen. Dit maakte bij hem zulk een voornaam punt van eer uit als bij den edelen olifant, met wien wij hem reeds vergeleken hebben, die, daar hij zich een taak voelde opleggen, welke zijne krachten te boven ging, onder de wanhopige pogingen, door hem aangewend om zijn plicht te volbrengen, zich den kop stuk sloeg toen hij bemerkte, dat men een ander ging halen om hem behulpzaam te zijn.

Het dorp dat zij nu naderden, had den bedrukten hofmeester vaak het noodige bij gelijke dringende moeilijkheden verschaft; maar zijne betrekkingen met de inbewoners hadden, sedert korten tijd, eene aanmerkelijke verandering ondergaan.

Het was een klein dorp, waarvan de huizen hier en daar langs een kreek verstrooid lagen; deze kreek werd gevormd door een onbeduidend beekje, dat daar in zee uitliep; het dorp werd van het slot,

waartoe het in vroegere tijden behoord had, door de glooiïng van een heuvel gescheiden, die er een soort van voorgebergte van maakte. Het voerde den naam van Wolfshope, (hetgeen hetzelfde beteekent als Wolfshaven) en de weinige inwoners voorzagen in hun onderhoud door de haringvangst, met twee of drie booten in het daartoe geschikte seizoen, en door het smokkelen van jenever en brandewijn gedurende de wintermaanden Zij koesterden een soort van erfelijken eerbied voor de Lords van Ravenswood; maar in de treurige omstandigheden, waarin dat geslacht nu verkeerde, hadden de meeste inwoners van Wolfshope getracht zich voor hunne kleine bezittingen zekere voorrechten te verwerven, zooals huis- en grondrechten en wat dies meer zij, zoodat zij uit de ketenen van leenroerige afhankelijkheid verlost en niet meer aan de tallooze afpersingen ten prooi waren, waarmede, onder ieder mogelijk voorwendsel, of ook zonder eenig voorwendsel, welk ook, de Schotsche grondeigenaren van den toenmaligen tijd, die zelf in groote armoede verkeerden, gewoon waren hunne nog armere onderhoorigen naar goeddunken te kwellen. Men kon hen over het algemeen onafhankelijk heeten; eene omstandigheid, bij uitstek onaangenaam voor Caleb, die eenmaal gewoon was geweest, door het heffen van belastingen, over hen hetzelfde drukkende gezag uit te oefenen, als in vroegere tijden in Engeland het gebruik was, toen de koninklijke spijsverzorgers uit hunne Gothische kasteelen uitvallen deden, zich van hunne rechten en voorrechten bedienden om daarmede, in plaats van met geld, hun voorraad te koopen en den buit, op honderd markten geroofd, naar huis te slepen met alles, wat zij eener sidderende bevolking, die bij hunne nadering de vlucht had genomen, konden afpersen, en hun roof in honderden van holen verborgen.

Caleb herdacht met genoegen dien gulden tijd en betreurde zeer dit in verval geraakte gebruik, dat op kleiner schaal de grooter belastingen naäapte, door machtiger leenvorsten afgeperst. Hij vleide er zich in hooge mate mede, dat deze achtenswaardige wet en dit hoogste heerlijke recht, waardoor den Baronnen van Ravenswood het eerst en belangrijkst aandeel van alle voortbrengselen der natuur binnen vijf mijlen van hun kasteel beschoren was, slechts sluimerde en niet voor altijd was afgeschaft, en bediende er zich nu en dan nog eens van om er de inwoners door een kleine afpersing aan te herinneren. De bewoners van het dorp hadden zich meer of minder goedschiks in 't eerst hieraan onderworpen, want zij waren er zoo lang aan gewoon geweest, het voorzien in hunne eigene benoodigdheden als iets natuurlijks te beschouwen, wanneer aan de behoeften van den baron en zijne familie voldaan was, zoo dat zij, in weerwil van de werkelijk door hen genoten onafhankelijkheid, geen recht gevoel van vrijheid smaken mochten. Zij waren gelijk aan een man, die lang in kluisters gezeten heeft en na reeds in vrijheid gesteld te zijn, in zijne verbeelding, nog altijd het prangen voelt der boeien, die zijne polsen omklemd hadden. Maar het genot der vrijdheid wordt spoedig door de natuurlijke bewustheid harer voorrechten gevolgd, evenals de

ontslagen gevangene, door het vrije gebruik zijner ledematen, spoedig het smartelijk gevoel verliest, dat hem kwelde toen zij nog door banden omsloten waren.

De inwoners van Wolfshope begonnen te morren, tegenstand te bieden, en eindelijk ten stelligste elk toegeven aan Caleb Balderston's afpersingen te weigeren. Vergeefs herinnerde hij hun dat, daar de elfde lord Ravenswood, de Schipper bijgenaamd, omdat hij zoo veel vermaak in de zeevaart schepte, den handel van hun haven had bevorderd door het bouwen van een hoofd, hetwelk in een pier van ruw op elkander gestapelde steenen bestond, en de visschersbooten tegen het weder beschermde, men dus begrijpen moest dat hij zich daardoor het recht had verworven, om de beste boter, na het kalven van elke koe, voor de baronnie te kunnen eischen, alsook het eerste ei, daarom het Maandags-ei geheeten, dat elke hen op iederen Maandag in het jaar leggen zou.

De leenplichtigen hoorden het, krabden zich het hoofd, kuchten, niesden en antwoordden, wanneer zij gedrongen werden te spreken, uit éénen mond: „dat zij het niet zeggen konden;" de algemeene uitvlucht van een Schotschen boer, wanneer zijn geweten hem dringt om iets toe te stemmen en zijn eigenbelang hem tot weigeren noopt.

Caleb stelde evenwel den notabelsten van Wolfshope eene schatting van boter en eieren ter hand, waarop hij, hetzij als achterstallen van genoemde belasting, of als onderstand, of welwillende hulp, aanspraak maakte, en die zich liet betalen, zoo als gezegd is. Tevens gaf hij niet onduidelijk te verstaan, dat hij er alles behalve afkeerig van was om in eene minnelijke geldelijke schikking met hen te treden, wanneer het hun wat lastig viel zich met waren van hunne verplichting te kwijten, terwijl hij hen verliet, in de hoop dat zij met elkander zouden raadplegen over de wijze, hoe zij de schatting het best voldoen zouden.

Maar geen van beide gebeurde; want zij hadden vast besloten die vordering volstrekt van de hand te wijzen, ofschoon zij het niet bepaald eens waren omtrent de reden, waarop zij hun verzet gronden zouden, toen de kuiper, die, op een visschersplaats een belangrijk personaadje en een der beschreven vaderen van het dorp was, de aanmerking maakte dat hunne hennen menigen dag voor de lords van Ravenswood gekakeld hadden, en dat het tijd was dat zij nu ook eens zouden kakelen voor hen, aan wie zij haar nest en gerst te danken hadden. Een algemeen gegrinnik bewees, hoezeer de vergadering hare goedkeuring aan dit antwoord hechtte. „En dus," vervolgde de redenaar, „indien het uw wil is, kost het mij slechts een paar stappen, om bij David Dingwall, den schrijver, te gaan, die uit het Noorden gekomen is, en zich onder ons nedergezet heeft; ik sta er u voor in, dat hij dat ding uitmuntend in orde zal brengen."

Overeenkomstig dit besluit, werd er een dag vastgesteld om in Wolfshope eene groote raadsvergadering over Caleb's *requisitiën* te

houden, en men noodigde hem uit den uitslag daarvan in het dorp te komen afwachten.

Hij begaf er zich met open handen en ledige maag heen, in het vaste vertrouwen dat hij de eerste op rekening van zijn heer, en de laatste, waarbij hij zelf een onmiddellijk belang had, op kosten der onderdanen van Wolfshope vullen zou. Maar teleurstelling volgde op teleurstelling! Toen hij het oostelijk gedeelte van het verspreide dorpje binnen trad, ontwaarde hij de verschrikkelijke gedaante van David Dingwall, een sluwen, drogen, slimmen dorpsadvokaat met stevige knuisten, die zich bereids tegen de familie van Ravenswood verzet had, en tegelijk de voornaamste agent was van Sir William Ashton. Deze nu hield zich onledig met in het uiterste gedeelte van het westelijk einde, rond te draven, voorzien van een lederen mantelzak die achter op zijn paard hing en met de brieven van het dorp was gevuld. Hij hoopte dat de heer Balderston nog niet op hem gewacht had, en dat hij aangesteld en volkomen gemachtigd was om te betalen of te ontvangen, te sluiten en te vereffenen, en eindelijk, met onderling goedvinden, alle wederzijdsche en hangende zaken af te doen, behoorende of toekomende aan den hoogwelgeboren Edgar Ravenswood, gewoonlijk de Jonker van Ravenswood genaamd..."

„Den hoogwelgeboren Edgar *lord Ravenswood*," herhaalde Caleb met grooten nadruk; want, hoewel hij overtuigd was dat hij in deze zaak de overwinning niet behalen zou, had hij toch vast besloten, geen korrel van de eer en achting van het huis er aan op te offeren.

„Lord Ravenswood dus," zeide de man van zaken; „want wij willen met u over hoofsche titels niet twisten — gewoonlijk lord Ravenswood, of de Jonker van Ravenswood genaamd, eigenaar, door erfenis, van de landerijen en de baronnie van Wolfs Crag ter eenre, en John Whitefish en andere leenplichtigen van het dorp Wolfshope, binnen voornoemde baronnie gelegen, ter andere zijde."

Eene droevige ondervinding had Caleb geleerd, dat hij een zeer ongelijken strijd met dezen baatzuchtigen en omgekochten kampvechter ging ondernemen, en dat het veel beter voor hem zou geweest zijn, met de leenplichtigen alleen in het perk te treden, op wie hij door oude herinneringen, sterke verkleefdheid, aangeboren meening en een honderdtal zijdelingsche bewijsgronden, onmiddellijk had kunnen werken, terwijl hun afgevaardigde bij vertegenwoordiging voor dat alles volstrekt ongevoelig was. De uitslag der beraadslaging bewees maar al te zeer, hoe gegrond zijne beduchtheid was. Het was te vergeefs dat hij al zijne welsprekendheid en scherpzinnigheid inspande; te vergeefs dat hij een aantal bewijzen opeenstapelde, ontleend aan de oude gewoonten en den overgeërfden eerbied, aan de weldaden door de lords van Ravenswood aan de gemeente van Wolfshope in vorige dagen bewezen, en aan die, welke men van hen in de toekomst nog kon verwachten. De schrijver hield zich vast aan den inhoud van zijne leenbrieven, waarin van zulke dingen niets te vinden was — hij kon het er niet in zien — het stond niet in de papieren. En toen Caleb, vast besloten het

uiterste te wagen, wat een kleine geest vermocht, hem bad te bedenken welke gevolgen het moest hebben, als lord Ravenswood eens zijne bescherming aan het dorp onttrok, en er niet onduidelijk op zinspeelde dat hij in zijne gevoeligheid zich wel eens van krachtige maatregelen bedienen kon, lachte de man der wet hem in zijn gezicht uit.

Zijn *clienten,* antwoordde hij, hadden vast besloten alles te doen, wat zij voor het belang van hun eigen dorp doen konden, en hij dacht dat lord Ravenswood, sedert hij lord was, genoeg te doen zou krijgen met voor zijn eigen kasteel te zorgen. En wat de bedreigingen betrof, aan oude gewoonten, macht, of aan de *via facti* ontleend, zooals de wet die noemde, verzocht hij den heer Balderston te willen bedenken, dat de nieuwe tijden niet als de oude tijden waren — dat zij aan den zuidelijken oever van de Forth, en dus ver van de Hooglanden woonden — dat zijne *clienten* meenden in staat te zijn zich zelven te kunnen verdedigen; maar dat, indien zij zich daarin bedrogen mochten vinden, zij dan aan het Gouvernement de hulp van een korporaal en vier roodrokken verzoeken zouden, die, voegde de heer Dingwall er bij, volkomen in staat zouden zijn, hen tegen lord Ravenswood en tegen alles te verdedigen, wat hij of zijne aanhangers door de sterke hand mochten ondernemen.

Indien Caleb al de bliksems der aristocratie in zijn oogen had kunnen samentrekken, om daarmede dezen verachter van alle onderdanigheid en privilegies te verpletteren, zou hij, wat er ook de gevolgen van mochten geweest zijn, hem die naar het hoofd hebben geslingerd. Maar, zoo als de zaken nu stonden, was hij genoodzaakt weer den terugtocht naar het kasteel aan te nemen. Daar bleef hij een vollen halven dag onzichtbaar en ongenaakbaar, zelfs voor Mysie, en in zijn eigen hol opgesloten, waar hij zich onledig hield met een enkelen tinnen schotel te polijsten, en zes uren lang, zonder ophouden, het deuntje *Maggy Lauder* te fluiten.

De uitslag van deze ongelukkige *requisitie* sloot voor Caleb alle bronnen, die voor hem in Wolfshope en de omstreken hadden kunnen ontspringen, — voor hem het El Dorado, of Peru, waaruit hij weleer in alle dringende gevallen altijd in staat was geweest, eenigen onderstand te trekken. Hij had inderdaad ook allerplechtigst gezworen, dat de duivel hem halen mocht, als hij ooit weer een voet op den weg naar dat dorp zetten zou. Tot dus verre had hij zijn woord gehouden; en hoe vreemd het verhaal ook klinken moge, zijne verwijdering had, zooals dit ook door hem bedoeld was, min of meer de uitwerking eener straf op de weerspannige onderdanen gehad. De heer Balderston was in hunne oogen een persoon, die met eene soort van hoogere wezens in betrekking stond — wiens tegenwoordigheid men op hunne feesten als eene bijzondere eer aanmerkte — wiens raad bij menige gelegenheid hun zeer nuttig was geweest, en wiens verkeer eene soort van aanzien aan het dorp bijzette. „In onze plaats —" dit moesten zij zelven bekennen, „ziet het er niet meer uit zooals voorheen, en zooals er een uitzien zou, indien de heer Balderston zich niet zoo op het

kasteel had opgesloten — maar wat de eieren en de boter betreft, dat was zonder twijfel een onbillijke eisch, zooals de heer Dingwall hem duidelijk heeft bewezen."

Aldus stonden de zaken tusschen de beide partijen, toen de oude hofmeester, schoon hij in zijn binnenste gal en alsem was, zich verplicht achtte voor een vreemdeling van aanzien, en, wat nog slimmer was, voor den bediende des vreemdelings, te moeten belijden, dat Wolfs Crag volstrekt buiten staat was over een middagmaal te kunnen beschikken, en dat hij aan de genade der onderdanen van Wolfshope zich moest overgeven. Dit was wel eene verschrikkelijke vernedering in zijne oogen; maar men moest wel van den nood een deugd maken: de nood kent geen wetten. Met zulke gevoelens bezield, sloeg hij den weg naar het dorp in.

Met het voornemen, zich zoo spoedig mogelijk van zijn reisgenoot te ontdoen, wees hij, bij zijne komst in het dorp, den heer Lockhard de herberg van Luckje Sma'trash aan, waaruit men het lawaai, door Bucklaw, Craigengelt en hun gezelschap veroorzaakt, reeds hooren kon, eer men de helft der straat bereikt had, terwijl de roode gloed die uit het venster straalde, het grauwe schemerlicht verdoofde dat thans begon op te komen, en schitterde op eene menigte oude tobben, vaten en tonnen, die op de plaats van den kuiper aan den overkant van den weg lagen opgestapeld.

„Als gij, mijnheer Lockhard," zoo sprak de oude bottelier zijn reisgenoot aan, „nu maar in die herberg gaan wilt, waaruit dat licht komt, en waar zij, als ik wel heb, het „*Koude kool in Aberdeen*" zitten te zingen, kunt gij daar vast de boodschap van uw heer omtrent het wildbraad doen, en ik zal de mijne met betrekking tot het bed van Bucklaw intusschen gaan verrichten, wanneer ik namelijk eerst de overige levensmiddelen zal besteld hebben. — Het doet er niet toe, of wij nu werkelijk wildbraad voor het middagmaal hebben of niet," voegde hij er bij, terwijl hij zijn collega bij zijne knoopen vasthield, „en ik moet u nog herinneren, mijnheer Lockhard, dat daar het, zoo als gij weet, eene beleefdheid is, die men aan de jagers bewijst, als zij u een glas brandewijn of wijn aanbieden, gij dan als een wijs man wel zult doen, het niet af te slaan, daar het onweêr den onzen in het kasteel licht kan bedorven hebben — waarvoor ik alle reden heb om bevreesd te zijn."

Hij liet daarop Lockhard van zich gaan en, met voeten zoo zwaar als lood, maar die nog veel lichter dan zijn hart waren, stapte hij langs de ongelijke straat van het verspreide dorp, bij zichzelven nagaande tegen wien hij zijn eersten aanval richten zou. Het was noodzakelijk den een of ander daartoe te vinden, bij wien oude, erkende grootheid veel zwaarder dan nieuwe onafhankelijkheid wegen zou, en in wiens oog zijn voorstel eene daad van bijzondere gunst en nederbuigende goedheid zou schijnen; maar hij kon zich geen dorpeling bedenken, in wiens hart het alzoo gesteld was. Onze *kool* kan *koud* genoeg worden, dacht hij in zichzelven, toen opnieuw het koor *Koude*

kool in Aberdeen hem in de ooren klonk De leeraar — hij heeft de plaats wel van den overleden lord gekregen, maar zij hebben met elkander over de tienden twist gehad; de vrouw van den brouwer — die heeft lang genoeg geborgd, en de rekening is reeds hoog genoeg opgeloopen — en wanneer de waardigheid van het huis het werkelijk vorderde, zou het toch zonde zijn eene weduwe te kwellen. Niemand zou het anders beter voegen — maar aan den anderen kant is ook niemand minder gewillig, om zijn vriend in het tegenwoordig geval bij te staan dan Gibbie Girder, de man van de tobben en vaten, van wien wij bereids melding hebben gemaakt; maar hij heeft zich aan het hoofd van den opstand in de zaak der eieren- en boter-subsidie gesteld. — Doch alles hangt daar maar van af, dat men zulk volk aan de juiste zijde aan boord komt.

„Zoo denk ik," sprak Caleb bij zich zelven,; „maar sedert ik eens het ongeluk heb gehad om te zeggen, dat hij maar een Jantje Nieuweling in ons dorp is, heeft de kerel de familie altijd een kwaad hart toegedragen; — maar hij heeft een lief jong koninginnetje van een wijf getrouwd, Jaantje Lichtvoet, de dochter van den ouden Lichtvoet, die op de plaats Loup-the-Dyke gewoond heeft. De oude Lichtvoet is gehuwd geweest met dat Marijtje, die voor veertig jaren als kamenier bij mylady Ravenswood diende. Ik heb menigen dag met Jaantje's moeder gesleten, en men zegt, dat zij nu bij hare kinderen inwoont. — De kerel, haar schoonzoon, bezit Jacobussen en Georges in menigte. Kon men hem die maar uit de handen krijgen, dan zou hem, ik ben er zeker van, nog eene eer worden aangedaan, die de nare slungel nooit aan ons verdiend heeft; en, al moest hij ook alles aan ons verliezen, dan kwam hij er nog goedkoop genoeg af; want hij kan het best missen."

Terwijl hij dus alle besluiteloosheid liet varen, en op eens op zijne hielen omdraaide, wandelde Caleb haastig naar het huis van den kuiper terug, lichtte de klink zonder omslag op, en in een oogenblik bevond hij zich achter de *hallan,* of het tochtscherm, van welk standpunt hij, schoon zelf onzichtbaar, het binnenste van het *but,* of kookvertrek van het huis, op zijn gemak kon opnemen.

Geheel het tegenovergestelde van de treurige huishouding op het kasteel van Wolfs Crag zag hij daar voor zich; want een lekker vuur knapte op den haard van den kuiper. Zijne vrouw stond aan den eenen kant, met hare fraaie, poezele armen, waarvan de mouwen waren opgestroopt, en zij had de laatste hand aan het schoonmaken van haar zondagspak gelegd, terwijl zij haar vrij bevallig en vriendelijk aangezicht bekeek in een gebroken spiegel, die op de *bink* (de planken waar de schotels op staan) tot haar bijzonder gerijf geplaatst was. Hare meeder, de oude Luckie Loup-the-Dyke, een babbelkous van het eerste water, volgens eenparig getuigenis van alle petemoeien en praatsters, die binnen den omtrek van twintig mijlen van haar woonden, zat aan den anderen kant bij het vuur, in de volle glorie van een stoffen japon, met kralen om den hals, en een zindelijk kapje op

het hoofd, terwijl zij uit een klein pijpje lustig dampte en de keukenzaken bestuurde. Maar — wat voor het bekommerd hart en de holle ingewanden van den wanhopenden hofmeester nog belangrijker was dan het gezicht eener schoone dame of luidruchtige praatmoer — op het knappende v ur, waarvan wij spraken, stond een groote pot of liever ketel te borrelen, die boordevol rundvleesch en broodsoep was, terwijl voor het vuur twee braadspitten wentelden, waarvan ieder werd rondgedraaid door een van des kuipers leerlingen, die aan weers zijden van den schoorsteen gezeten waren. Aan het eene spit stak een flinke lamsbout, terwijl het andere aan eene vette gans en een koppel wilde eenden waren geregen.

Het zien van zulk een land van overvloed, en de geur, dien deze gevechten verspreidden, beurden den kwijnenden geest van Caleb schier geheel op. Hij ging nog wat verder, om de spreekkamer van het huis ook eens te verkennen, en genoot daar een schouwspel dat niet minder zijne aandoeningen opwekte — eene groote ronde tafel, voor tien of twaalf personen gedekt, gedecoreerd (om mij van zijne eigene geliefkoosde uitdrukking te bedienen) met een tafellaken, zoo blank als sneeuw. Groote tinnen kannen, waarbij een of twee zilveren bekers stonden, waarin, zooals men mocht vermoeden, iets vervat was dat met de heerlijkheid van hun uitwendig voorkomen strooken moest; zindelijke voorsnijmessen, fraaie lepels, messen en vorken, die blank gepolijst en ten gebruike gereed waren, lagen gereed, als voor een bijzonderen feestdag bestemd.

„Dat de duivel in den winkel van den kuiper vare!" dacht Caleb, terwijl hij al deze toebereidselen met even veel afgunst als verbazing beschouwde. „Het is zonde en schande, te moeten zien dat zulk volk er zoo lekker van leeft. Maar als sommige van die lekkernijen niet nog dezen avond den weg naar Wolfs Crag vinden, is mijn naam geen Caleb Balderston meer."

Na tot dit besluit gekomen te zijn, trad hij de kamer binnen, boog allerhoffelijkst en groette de moeder en de dochter beide. Wolfs Crag was de hoofdplaats der baronnie — Caleb de eerste minister van Wolfs Crag; en men heeft altijd kunnen opmerken, dat, hoewel de mannen door wie de belastingen moeten betaald worden, somtijds de hofdienaren, die ze opleggen, verwenschen, diezelfde hofdienaren echter nog altijd welkom zijn aan het schoone geslacht, dat zij met de nieuwste tijdingen en de laatste modes bekend maken. Beide vrouwen hingen dus op eens Caleb om den hals, beide verwelkomden hem met luide stem.

„Wel, mijn lieve hemel? zijt gij het, mijnheer Balderston? — U hier te zien is wel iets zeldzaams. — Zet u, neem uw gemak — de baas zal blijde zijn dat hij u eens zien mag — gij hebt hem in uw leven nooit zoo vroolijk gezien; want wij zullen van avond ons kind laten doopen, zooals gij zeker wel zult gehoord hebben. Gij zult toch wel bij ons willen blijven om deze hooge plechtigheid bij te wonen? Wij hebben een ram geslacht, en een van onze leerlingen is met zijn

geweer uitgegaan — vroeger waart gij immers een groot liefhebber van wilde eenden?"

„Neen — neen — vrouwtje!" sprak Caleb, „ik kom maar eens even binnen om u geluk te wenschen, en ik zou blijde zijn, als ik den baas ook eens mocht toespreken, dan..." en hier nam hij eene houding aan, alsof hij terstond weder wilde heengaan.

„Weggaan?" vroeg de oude vrouw lachend, terwijl zij hem met de vrijpostigheid, waarmede men gewoon is een ouden bekende te behandelen, vasthield. „Wie weet welk kwaad het kind zou overkomen, als gij heengingt zonder het eens gezien te hebben!"

„Ik heb erg veel haast, vrouwtjes," zeide de hofmeester; maar liet zich intusschen zonder veel tegenstand te bieden, naar een stoel trekken. „En wat het eten betreft," want hij bemerkte dat de vrouw van den huize aanstalten maakte, een mes voor hem op tafel te leggen, „wat het eten betreft, — lieve hemel! — wij worden daar ginds op het kasteel van den vroegen morgen tot den laten avond met eten geplaagd — het is een schandelijk brassen; maar dat hebben wij van de Engelsche poddingeters geleerd."

„Kom! — laat toch die Engelsche poddingeters maar rusten," zeide Luckie Lichtvoet; „proef onze poddings eens, mijnheer Balderston; — wij hebben brood-podding en rijstpodding — keur eens, wie van beide u het best smaakt."

„Allebei goed — allebei voortreffelijk — zij kunnen niet beter zijn; maar ik heb aan de reuk genoeg, daar ik van middag zoo laat gegeten heb," (de arme schelm had sedert het aanbreken van den dag gevast). „Maar, vrouwtjes, ik wil uw kookkunst evenwel niet versmaden, en dus zal ik met uw verlof, van alles een stuk in mijn doek knoopen, en dat voor mijn avondmaal opeten; want ik heb van Mysie's pastijen en andere liflasjes een walg. Gij weet, Marietje, dat boerenlekkernijen — en boerenmeisjes daarbij," (hier zag hij de kuipersvrouw eens aan), „mij altijd het best bevielen. Zij ziet er geen haar minder uit dan toen zij met Gilbert trouwde, en toen was zij reeds de mooiste meid in onze parochie, en dat is zij gebleven — maar eene mooie koe, een aardig kalf."

De vrouwen glimlachten bij dat kompliment ieder voor zich, en zij glimlachten weder tegen elkander, toen Caleb de poddings in een handdoek knoopte, die hij had medegebracht, evenals een dragonder zijn fouragezak bij zich draagt, om er alles in te stoppen wat hij slechts op zijn weg tegenkomt."

„En wat nieuws is er op het slot?" vroeg de huisvrouw.

„Nieuws? — het mooiste nieuws dat men ooit gehoord heeft. — De lord Grootzegelbewaarder is daarginds met zijn prachtige dochter, gereed om haar mijn heer naar het hoofd te gooien, als hij haar uit zijne armen niet aannemen wil; en ik sta er voor in dat hij al de oude landerijen van Ravenswood aan den sleep van haar japon zal vasthechten."

„Wel, deksels! — en wil hij haar hebben? — en is zij zoo mooi? —

en wat is de kleur van heur haar — en gaat zij op zijn Schotsch of op zijn Engelsch gekleed?" Dit waren de vragen, waarmede de vrouwen den hofmeester bestormden.

„Halt, halt! — ik wed, dat een man een dag werk zou hebben om al uwe vragen te beantwoorden; en ik heb op zijn best maar een oogenblik. — Maar waar is de baas?"

„Hij is uitgegaan, om den dominé te halen," zeide vrouw Girder, „den vromen heer Pieter Bide-the-Bent, die aan het Moshoofd woont; de brave man heeft de jicht gekregen, daar hij zich in den tijd der vervolging in de bergen heeft moeten verschuilen."

„Ja, ja, een Whig en een Bergman — niets minder," sprak Caleb met eene gemelijkheid, die hij niet verbergen kon. „Luckie! ik heb den dag beleefd, dat de waardige heer Cuffcushion en het gebeden-

boek u," en hier zag hij de oude vrouw aan, „en ieder eerlijke vrouw bij gelegenheden als deze zeer goed naar den zin waren."

„Daar hebt gij maar al te zeer gelijk in," sprak vrouw Lichtvoet, „maar wat kan een mensch alleen doen? — Jaantje moet èn hare psalmen zingen èn heur haar opmaken zooals de baas het wil hebben, en niet naar haar eigen zin; want hij is in huis heer en meester, dat kan ik u verzekeren, mijnheer Balderston."

„Wel zoo, en houdt hij daarbij de beurs ook?" vroeg Caleb, die van een mannelijk bewind zich niet veel goeds voor zijne plannen beloofde.

„Hij gaat er geheel en al over — maar hij schikt haar ook als een duizendschoontje op, zooals gij zien kunt — zij heeft weinig reden te klagen — zij is er beter aan toe dan honderd andere."

„Waarlijk, vrouwtje," zeide Caleb, die wel een weinig den moed begon te verliezen, maar toch niet geheel uit het veld geslagen was, „zoo hebt gij uw braven man den baas niet laten spelen; maar ieder land heeft zijne eigene gewoonten Ik moet weg; gaarne zou ik den baas iets in het oor willen fluisteren, wat ik hen daar ginder heb hooren zeggen, dat Peter Puncheon, de kuiper in de pakhuizen der koningin, op de timmerwerf te Leith, gestorven is, en ik zou denken dat een goed woord door onzen lord voor hem bij den Lord Grootzegelbewaarder gedaan, uw Gilbert misschien.... maar daar hij niet te huis is...."

„O, dan moet gij wachten totdat hij te huis komt," zeide de vrouw. „Ik heb het hem altijd gezegd dat gij het wèl met hem meent; maar het is zoo zijn zwak ieder woord verkeerd op te vatten."

„Nu, dan zal ik dienen te blijven tot het laatste oogenblik, dat ik kan."

„Gij houdt dus," vroeg de schoone jonge vrouw van baas Girder, „miss Ashton voor mooi — en dat moet zij inderdaad ook wezen als zij onzen jongen lord bevallen zal, die er uit ziet en te paard zit, dat men hem voor een koningszoon zou aanzien. Gij moet weten, mijnheer Balderston, dat hij altijd naar mijn venster kijkt, als hij door het dorp rijdt, en ik kan dus beter dan iemand zeggen hoe hij er uitziet."

„O, dat weet ik maar al te wel," hervatte Caleb, „ook hoorde ik zijne lordschap dikwijls zeggen, dat de kuipersvrouw de mooiste zwarte oogen in de heele baronnie heeft; en dan antwoordde ik: wel dat is zeer natuurlijk, mylord, want die heeft hare moeder ook gehad, zooals ik eens tot mijne schade heb ondervonden. — Niet waar, Marietje? ha, ha, ha! Och, dat waren eerst vroolijke dagen!"

„Houd toch op; malle dwaas!" sprak de oude vrouw, „met zulke zottigheid uit te kramen als er jong volk bij is. — Maar, Jaantje, meisje, hoort gij niet hoe de jongen schreit? Ik zou durven wedden dat hij weer in een stuip ligt."

Moeder en grootmoeder sprongen op en vlogen, terwijl zij onder het loopen tegen elkander stieten, naar een afgelegen hoek van de woning, waar de jonge koning van het feest was neergelegd.

Toen Caleb zag dat de kust vrij was, nam hij een opwekkend snuifje, om zijn verstand te scherpen en zich in zijn genomen besluit te versterken.

Ik verwed er mijn leven onder, dacht hij, dat Bide-the-Bent of baas Girder dezen avond van dit paar wilde eenden niet zullen smullen. En daarop den oudsten spitdraaier, een jongen van een jaar of elf, aansprekende, en hem een stuk geld in de hand stoppende, zeide hij: „Hier, mannetje hebt gij twee stuivers 1), breng die hierover bij vrouw Sma'trash, en zeg haar dat zij voor dat geld mijn doos met snuif vult; ik zal ondertusschen het spit wel voor je draaien, en zij zal je voor je moeite wel een stukje peperkoek geven."

---

1) Monetæ Scoticæ scilicet. W. S.

Nauwelijks was de oudste jongen vertrokken om de boodschap te gaan volbrengen, of Caleb zag den overgebleven spitdraaier ernstig en strak in het gezicht, nam het spit met de wilde eenden, dat aan zijne zorg toevertrouwd was, van het vuur, zette zijn hoed op, en stapte er mede weg. Hij bleef aan de deur voor de herberg een oogenblik stilstaan, om daar even te zeggen dat de heer Hayston van Bucklaw dezen avond op geen bed op het kasteel rekenen moest.

Daar deze boodschap vrij kortaf door Caleb gedaan was, veranderde zij in eene bepaalde lompheid, toen de dorpskasteleines die aan hem overbracht; en Bucklaw was, hetgeen bij een bedaarder en gematigder man ook wel het geval zou geweest zijn, uitermate verstoord. Kapitein Craigengelt stelde, onder toejuiching van al de aanwezigen, voor, om den ouden vos — waarmede hij Caleb bedoelde — achterna te zetten, en hem, eer hij het slot bereiken kon, eens duchtig onderhanden te nemen. Maar Lockhard verzekerde de bedienden van zijn heer, zoowel als die van lord Bittlebrains, op een toon van gezag, dat de minste beleediging den bediende van den Jonker van Ravenswood aangedaan, sir William Ashton ten hoogste vertoornen zou. En nadat hij dit op eene wijze gezegd had, geschikt om alle tegenkanting van hun zijde te voorkomen, verliet hij de herberg, terwijl hij twee bedienden met zich nam, met zulk een voorraad van spijzen beladen, als hij in staat was geweest zoo spoedig mogelijk bijeen te brengen. Hij haalde Caleb in, juist toen deze het dorp achter den rug had.

HOOFDSTUK XIII.

Van u wat nemen? — neen! 't is enkel een verzoek:
Maar wat veel slimmer is, 'k heb eens een gunst gestolen,
En 't slimst van alles was, ik raakte toen aan 't dolen.
Verstand zonder geld.

Het gezicht van den kleinen jongen, den eenigen getuige van Caleb's inbreuk op de rechten van den eigendom en der gastvrijheid tevens, zou een onderwerp voor eene goede schilderij hebben opgeleverd. Roerloos zat hij, alsof hij eene spookverschijning aanschouwd had, waarvan hij vaak op winteravonden had hooren vertellen. En daar hij zijn eigen plicht verzuimde, en zijn spit had laten stilstaan, vermeerderde hij de rampen van dezen avond, door den lamsbout tot kool te laten verbranden. Hij bekwam eerst van de overmaat zijner verbazing door een duchtigen klap om de ooren, hem door vrouw Lichtvoet toegediend, die (in welke andere opzichten zij ook aan haar naam mocht beantwoorden) sterk van persoon en knap van handen was, hetgeen, zoo als sommigen voorgaven, haar overleden echtgenoot menigwerf tot zijn schade had ondervonden.

„Waarom laat gij het gebraad verbranden, jou deugniet?"

„Ik weet het niet," antwoordde de jongen.

„En waar is Gilles, die andere schobbejak?"
„Ik weet het niet," huilde de verschrikte misdadiger.
„En waar is de heer Balderston gebleven? En — om 's hemels wil, en in naam des konings en der kerk, zou ik haast gezegd hebben, waar is toch het spit met de twee wilde eendvogels gebleven?"
Vrouw Girder kwam daarop binnen, en zij maakte evenveel kabaal als hare moeder, terwijl zij den jongen in het eene oor schreeuwde en de oude vrouw aan het andere stond te gillen. Dit bracht dan ook den ongelukkigen spitdraaier zoodanig van zijn stuk, dat hij geruimen tijd buiten staat was het gebeurde te vertellen, en niet voordat de oudere jongen was teruggekeerd, begon het licht der waarheid voor hare oogen op te gaan.
„Wel, wel," zeide vrouw Lichtvoet, „wie zou ooit gedacht hebben dat Caleb Balderston, zoo'n oude kennis, ons zulk eene poets kon spelen?"
„O, spreekt mij niet van hem," zeide de vrouw van Girder; „maar wat zal ik toch aan den baas zeggen? Ik zal van hem een geducht pak krijgen; hij zal mij de hersens inslaan, al was er ook voor hem in Wolfshope geen andere vrouw meer te vinden."
„Stil, stil, malle meid," zeide de moeder; „geen nood, geen nood; het kon somtijds ook voor mij wel eens te erg loopen, maar zoo ver is het nu nog niet gekomen. Eer hij u de hersens inslaat, zal hij het mij moeten doen, en ik heb er wel sterker van mijn lijf afgehouden — handjes te huis is een schoon spel. Wij moeten maar niets voor hem verbergen."
Het getrappel der paarden kondigde nu de komst van den kuiper met den predikant aan. Nauwelijks waren zij van het paard gestegen, of zij gingen terstond naar het vuur in de keuken; want de avond was na het onweder vrij koud, en in de bosschen was het nat en vochtig geweest. De jonge vrouw des huizes die vast rekende op de bekoorlijkheden, welke de zondagsche japon en muts haar bijzetten, trad hen te gemoet om den eersten aanval te kunnen afwachten, terwijl hare moeder, als de divisie der veteranen in het Romeinsche legioen, in de achterhoede bleef, gereed om, in geval van nood, haar aanstonds te kunnen bijspringen. Beide hoopten de ontdekking van hetgeen er gebeurd was zoo lang mogelijk te voorkomen en het eerste gevaar af te weren; de moeder deed dit door hare krachtige persoon tusschen baas Girder en het vuur te stellen, en de dochter hielp haar daarin door de groote hartelijkheid waarmede zij den predikant en haar man ontving, en door de angstvallige vrees, die zij betoonde, dat zij kou mochten gevat hebben.
„Koude?" vroeg haar man tamelijk norsch; want hij behoorde niet tot die klasse van heeren en meesters, wier vrouwen hun de baas zijn. „Wij kunnen hier koud genoeg worden als gij ons niet dichter bij het vuur laat."
Na dit gezegd te hebben, brak bij door de beide liniën van defensie heen; en daar hij een nauwlettend oog over alles, wat zijn eigendom

was, gaan liet, ontdekte hij met een oogopslag de afwezigheid van het spit met den daaraan verbonden geliefkoosden last.

„Waar, duivel, wijf! is het gebleven?"

„Foei! schaamt gij u niet," riepen beide vrouwen uit, „om zoo in de tegenwoordigheid van mijnheer den dominé te durven spreken."

„Ik heb ongelijk," zeide de kuiper; maar.. ."

„Den naam van den erfvijand onzer zielen dus in den mond te nemen..." sprak de dominé.

„Ik heb ongelijk," zeide de kuiper.

„Is zich aan zijne verzoekingen blootstellen, en eene uitnoodiging of een soort van dwang, dat hij zijn handel met andere ongelukkige personen ter zijde zal stellen, om op hen te letten, die zijn naam gedurig in den mond hebben."

„Goed, goed, mijnheer Bide-the-Bent, doch kan iemand meer doen dan schuld belijden?" vroeg de kuiper. — „Maar veroorloof mij eens aan de vrouwen te vragen, waarom zij vóór onze komst hebben opgedischt?"

„De eenden zijn niet opgedischt, Gilbert," sprak zijne vrouw, „maar.... maar een ongeluk.. ."

„Wat ongeluk?" vroeg Girder met vlammende oogen.

„Zij zijn toch niet verongelukt, wil ik hopen, of...."

Zijne vrouw, die verschrikkelijk bang voor hem was, durfde niet antwoorden; maar hare moeder sprong voor haar in de bres, terwijl zij hare armen zoo zette, alsof zij gereed was het gevreesde antwoord af te keeren.

„Bertje Girder, ik heb ze aan een van mijne kennissen vereerd, en wat hebt gij daartegen in te brengen?"

Het rustige vertrouwen, waarmede zij dit mededeelde, deed Girder voor een oogenblik verstommen.

„Zoo, zoo, hebt gij de wilde eenden weggegeven — den besten schotel van ons doopmaal weggegeven — en dat aan een van uwe vrienden? — o, oude koppelaarster! en hoe is zijn naam? Wees zoo goed en noem mij dien."

„Aan den waardigen heer Caleb Balderston op Wolfs Crag," antwoordde Marietje, geheel gereed tot het afslaan van den aanval.

Nu bruiste Girder's grimmigheid zonder de minste terughouding op. Indien er iets was dat zijn met moeite bedwongen toorn kon doen stijgen, dan was het, dat dit buitensporig geschenk ten voordeele van onzen vriend Caleb gedaan was, tegen wien hij, om redenen die den lezer niet vreemd zijn gebleven, een hevigen wrok voedde.

Hij lichtte zijne karwats tegen de oude vrouw op; maar zij stond als een muur en zwaaide onverschrokken den ijzeren lepel, waarmede zij juist den schapenbout bedropen had. Haar wapen was zeker het beste, en haar arm lang niet de zwakste van beide, zoodat Gilbert het veiliger achtte zich dadelijk tot zijne vrouw te wenden, die ondertusschen een soort van zenuwtoeval gekregen had, waardoor het hart van den leeraar diep getroffen werd, daar deze inderdaad een

zoo eenvoudig en goedhartig schepsel was, als er ooit een ademde.

„En gij, flarde zonder eenig nadenken! die maar stil blijft zitten, en het koelbloedig aanziet dat mijn goed aan een luien, onnutten, verworpen, wormstekigen dienstknecht zoo maar wordt weggegeven, en dat juist om geen andere reden, dan dat hij de ooren van een mal oud wijf met zijne praatjes weet te kittelen, daar van de twee woorden er een stellig een leugen is — wacht! ik zal u...."

Hier trad de predikant met woord en daad tusschen beide, terwijl vrouw Lichtvoet zich voor hare dochter plaatste en haar lepel zwaaide.

„Zou ik dan mijn eigen wijf niet mogen straffen?" vroeg de kuiper in hooge mate verontwaardigd.

„Gij moogt uw eigen wijf straffen, als het u lust," antwoordde vrouw Lichtvoet, „maar gij zult nooit hand of vinger op mijne dochter leggen, daar kunt gij staat op maken."

„Foei, schaam u, baas Girder," sprak toen de geestelijke. „Ik had nooit durven denken dat ik zulke dingen van u zou gezien hebben, dat gij u aan uwe zondige driften zoo geheel en al zoudt overgeven, en dat wel tegen de zoodanigen, die u de naaste en de liefste behoorden te zijn; en wat nog erger is, op zulk een avond als dezen, die u tot den heiligsten plicht van een christelijken vader roept. — En waarom doet gij het? Om overtolligheid van lichamelijke nooddruft, die even weinig waarde heeft als ze noodeloos is."

„Weinig waarde heeft?" riep de kuiper uit. — „Geen vetter gans heeft er ooit over de stoppels geloopen, en geen mooier wilde eenden hebben ooit de veêren nat gemaakt."

„Maar ik zeg, buurman," vervolgde de predikant, „zie toch eens welk een overvloed er nog voor uw vuur omwentelt. Ik heb den dag beleefd, dat tien van zulke haverkoeken, die daar op dat bord staan, een lekker maal voor even zoo veel menschen zouden opgeleverd hebben, die om het Evangelie op heuvels, in moerassen en onderaardsche holen van honger omkwamen.

„Dat is juist wat mij het meest van alles ergert," zeide de kuiper, die verlangend iemand te vinden, die zijne niet geheel en al ongegronde gramschap met hem deelen wilde. „Had de malle prinses het nog aan den een of anderen vromen, maar behoeftigen man, of aan iemand anders gegeven, dan zou ik het nog op zijne plaats gelaten en dat verlies met geduld gedragen hebben; maar het aan dien roover, leugenaar, onderdrukker, dien schelm van een Tory weg te schenken, die met den vervloekten hoop soldaten medeging, dien de oude dwingeland Allan Ravenswood tegen den dapperen graaf van Argyle aanvoerde — het beste van het feest aan zulk een kerel te geven!"

„Nu dan, Gilbert," vroeg de predikant, „erkent gij hierin dus geene goddelijke straf? — Het zaad van den rechtvaardige zal zijn brood niet bedelen — en nu ziet gij, dat de zoon van een machtigen onderdrukker zoo ver gekomen is, dat hij door uw overvloed zijne huishouding moet ondersteunen."

„En dat daargelaten," zeide de vrouw, „als hij maar eens iemand

verkoos te hooren spreken, dan zou hij kunnen vernemen dat het niet eens voor lord Ravenswood is geweest. — Het geschiedde om den Lord Grootzegelbewaarder, zoo als zij hem noemen, eenig voedsel te bezorgen, die zich daar ginds op Wolfs Crag bevindt."

„Sir William Ashton op Wolfs Crag?" riep de verbaasde man van hoepels en duigen uit.

„Met hart en ziel bij lord Ravenswood," voegde vrouw Lichtvoet er bij.

„Domme gans! Die oude, leepe zwetser zou u dat wijs kunnen maken! Hij heeft je knollen voor citroenen verkocht. De Lord Grootzegelbewaarder en Ravenswood — dan zouden kat en muis, haas en hond bijeen zijn."

„Ik zeg u," hervatte de schoonmoeder, „dat de Jonker en lady Lucia weldra man en vrouw zullen zijn, en zich veel beter met elkander verdragen dan sommige andere wel doen. — Hoor nu maar eens verder: Peter Puncheon, de kuiper van de pakhuizen der koningin is dood, die post staat nu open, en..."

„God sta ons bij! houd uwe praatmuilen dicht," sprak Girder — want wij moeten er bijvoegen dat die verklaring zoo eenstemmig als een duet werd gegeven, daar de jonge vrouw, maar op een hoogeren toon, ieder woord herhaalde, dat door hare moeder werd uitgesproken.

„Uw vrouw, baas, zegt niets dan de zuivere waarheid," sprak Girder's meesterknecht, die gedurende de schermutseling binnengekomen was. „Ik heb den bediende van den Lord Grootzegelbewaarder daarover in de herberg bij Luckie Sma'trash zien drinken en praten."

„En is hun heer dan op Wolfs Crag?" vroeg Girder.

„Of hij er is!" antwoordde zijn vertrouweling.

„En als vriend van Ravenswood?"

„Dat moet wel zoo zijn," antwoordde de meesterknecht, „daar hij bij hem vertoeft."

„En is Peter Puncheon dood?"

„Ja, ja, de oude kerel is er eindelijk geweest," zeide de meesterknecht, „menige slok brandewijn is, bij zijn leven, door zijn keelgat gegaan, en hij is ten laatste als een oud vat uitgelekt. — Maar wat het spit en de wilde eenden betreft, die kan ik spoedig terugbrengen want uw paard is nog niet ontzadeld, en de heer Balderston is nog niet ver buiten het dorp."

„Doe dat, Willempje, — en kom hier — ik zal u zeggen wat gij doen moet, als gij hem hebt ingehaald."

Hij verwijderde de vrouwen uit zijne tegenwoordigheid, en gaf toen aan zijn knecht zijne geheine instructiën.

„Ik moet zeggen, recht verstandig," zeide de schoonmoeder, „den onschuldigen knaap een gewapend man achterna te sturen; want gij weet dat de heer Balderston een zwaard draagt."

„Ik hoop," sprak de predikant, „dat gij wel overdacht hebt wat gij doen gaat. Gij moet geen gelegenheid tot een gevecht geven; want het is mijn plicht, u te zeggen, dat hij, die er aanleiding toe geeft, niet minder schuldig is."

„Bekommer u daar niet over, heer Bide-the-Bent! men kan onder wijven en dominés bijna geen adem halen. Ik weet best, hoe ik mijn eigen koek bakken moet. — Jaantje! zet het eten op; en nu geen woord meer daarover."

En in den loop van den avond repte hij ook van den ontbrekenden schotel geen woord meer.

De meesterknecht intusschen, na den harddraver bestegen te hebben, vloog nu over den weg voort, om den roover Caleb na te zetten. Men kan zich echter gemakkelijk verbeelden dat ook deze onder weg niet getalmd had. Hij bedwong zelfs zijne geliefkoosde gewoonte om te praten, terwijl hij, om des te meer haast te maken, enkel aan den heer Lockhard verzekerde, dat hij de vrouw van den proviandmeester de wilde eenden maar eenige keeren voor het vuur had laten omdraaien, om zoo veel te eerder gereed te zijn, ingeval Mysie, die van het onweer zoo geschrikt was, haar keukengereedschap niet in orde mocht hebben. Daarop begon hij, onder voorwendsel van de dringendste noodzakelijkheid, om toch zoo spoedig mogelijk op Wolfs Crag te zijn, zoo hard te loopen dat zijne tochtgenooten hem ter nauwernood konden bijhouden. Reeds begon hij te denken dat hij van alle vervolging ontslagen was, daar hij den top der hoogte al bereikt had, die Wolfs Crag van het dorp scheidt, toen hij van verre den draf van een paard vernam, en eene stem hoorde, die bij tusschenpoozen hem toeschreeuwde: „Mijnheer Caleb! — mijnheer Balderston! — mijnheer Caleb Balderston! — halt! — wacht een beetje!"

Caleb — men zal dit wel gelooven — haastte zich volstrekt niet, met aan dit roepen het oor te leenen. Eerst wilde hij er niet naar hooren, en hield stout en sterk bij zijne metgezellen vol, dat het een echo was, die door den wind werd veroorzaakt, en dat het niet de moeite waard was zich daarvoor op te houden. Eindelijk hield hij met weerzin stand, en daar de gedaante van den man te paard in de avondschemering reeds zichtbaar werd, zamelde hij al zijn moed bijeen, om de belangrijke taak der verdediging zijner prooi te aanvaarden. Hij nam eene fiere en waardige houding aan, hield hem het spit voor, dat in zijne verbeelding speer en schild tevens geleek, en had vast besloten liever te sterven dan het over te geven.

Maar hoe groot was zijne verbazing, toen de meesterknecht van den kuiper naar hem toereed en, hem eerbiedig aansprekende, verhaalde dat het zijn baas zeer had gespeten, dat hij bij Caleb's bezoek afwezig was, en deze het doopmaal niet bijwonen kon; dat hij daarom de vrijheid had genomen, een klein vaatje sek en een anker brandewijn naar het slot te zenden, daar hij vernomen had dat er gasten waren, en zij daarop niet al te zeer waren voorbereid geweest.

Ik heb ergens eens een historie van een bejaarden edelman gehoord, die door een aan zijn muilband ontsnapten beer zoo lang vervolgd werd, tot hij geheel buiten adem was. Hij zag daarop Bruintje stoutmoedig aan en lichtte zijn rotting op. Bij dit gezicht kreeg de neiging tot onderdanigheid de overhand bij het beest; in plaats van

hem in stukken te scheuren, ging het op zijn achterste pooten staan en begon terstond eene sarabande te dansen. De vroolijke verrassing van den ouden edelman, die eerst meende in het uiterste gevaar te verkeeren, en er zich zoo onverwacht uit gered zag, was zeker niet minder dan die van onzen goeden vriend Caleb, toen hij ontdekte, dat de vervolger het oogmerk had, zijn buit te vergrooten, in plaats van hem dien te ontrooven. Hij nam evenwel terstond zijn gewone deftigheid weder aan, zoodra de meesterknecht, na van zijn paard te zijn gestegen, waarop hij tusschen twee vaatjes geklemd zat, hem in het oor fluisterde: „Indien er iets wegens den opengevallen post van Peter Puncheon kon gedaan worden, dat dan Girder het nog wel beter met den Jonker van Ravenswood maken, en hem een paar nieuwe zwaarden vereeren zou, en dat hij hartelijk verlangde om met den heer Balderston over dat onderwerp eens nader te kunnen spreken, en dat hij hem in alles, wat hij van hem verlangen kon, zoo meegaand zou vinden als een wilgen hoepel."

Caleb hoorde dit alles aan zonder eenig antwoord te geven, uitgezonderd dat van alle groote mannen, van Lodewijk XIV af en zoo voorts, namelijk: „Wij zullen zien;" en hij voegde er overluid, tot stichting van den heer Lockhard, bij:

„Uw baas heeft zich met behoorlijke beleefdheid en welwillendheid gedragen door het toezenden van de likeuren, en ik zal niet in gebreke blijven, om te zijnen gunste bij mylord Ravenswood te spreken. — En gij, mijn jongen," sprak hij, „kunt nu naar het kasteel rijden, en als niemand der bedienden, zoo als ik vrees, nog teruggekeerd is, daar zij van den dag den nacht maken, wanneer zij buiten het gezicht zijn, dan kunt gij ze in de kamer van den portier bezorgen, die aan de rechterhand van de groote gang is. De portier heeft verlof gekregen, vandaag zijne vrienden eens te bezoeken en gij zoudt waarschijnlijk niemand vinden om u den weg te wijzen."

Nadat de meesterknecht deze bevelen ontvangen had, reed hij voort en keerde, zoodra hij de vaatjes in het verlaten en vervallen portiersverblijf bezorgd had, door niemand gemoeid, terug. Hij volbracht den last van zijn baas, en nam beleefd zijn muts af voor Caleb en diens gezelschap, toen hij hen op zijn terugweg naar het dorp voorbijreed, om zijn deel aan de plechtigheid van het doopmaal te gaan nemen.

HOOFDSTUK XIV.

> Als op 't geluid des storms, die door de wouden loeit,
> Het dor gebladert woest en grillig danst en stoeit,
> Of voor des landmans schuur bij 't dorschen van het koren,
> Het kaf zich scheidt, weldra in stof en wind verloren,
> Zoo wordt ook vaak hetgeen de sterveling beraamt,
> Door de beschikking van een hooger macht beschaamd.
> *Anonymus.*

Wij hebben Caleb Balderston verlaten, op het toppunt zijner zegepraal over het welgelukken van zijne verschillende bemoeiingen voor

de eer van het huis van Ravenswood. Toen hij de schotels van verschillend soort gemonsterd en gerangschikt had, was er op Wolfs Crag geen vorstelijker overvloed gezien sedert het lijkfeest van den overleden lord. Groot was de hoogmoed van den hofmeester, toen hij de oude eiken tafel met een schoon tafellaken bedekt, en daarop het wild en de gebraden eenden gerangschikt had, terwijl hij nu en dan een blik op dat alles wierp, alsof hij het ongeloof van zijn heer en diens gasten daardoor logenstraffen wilde; en Lockhard werd onthaald op menige historie, die meer of min waar was, met betrekking tot de oude grootheid van Wolfs Crag en de heerschappij, die zijne baronnen over de streek in hunne nabuurschap gelegen uitoefenden.

Een onderhoorige durfde nauwelijks een kalf of een lam als zijn eigendom beschouwen, alvorens hij aan den lord van Ravenswood had gevraagd, of het hem ook behaagde, het te aanvaarden; zij waren verplicht, om, vóór zij in die dagen zich in het huwelijk durfden begeven, daartoe verlof aan den lord te verzoeken, en menig vroolijk verhaal is, zoowel over dat recht als over andere, in omloop.

„En hoewel," zeide Caleb, „onze dagen niet zoo zijn als die goede oude tijden, toen de heerlijke rechten in volle kracht bestonden, is het, mijnheer Lockhard, nochtans waarheid, en gij zult dat gedeeltelijk zelf hebben kunnen opmerken, dat wij, die tot het huis Ravenswood behooren, ons best doen om die rechten te handhaven door eene billijke en wettige uitoefening van het gezag der baronnie, dat een behoorlijken en geschikten band tusschen den heer en den onderdaan vormt. En het gevaar, waarin men nu verkeert, dat die rechten in onbruik zullen geraken, is aan niets anders dan aan de algemeene losbandigheid en het verkeerd bestuur van deze tegenwoordige ongelukkige tijden toe te schrijven."

„Ei, ei," hernam de heer Lockhard; „maar zoo ik, mijnheer Balderston, u een vraag mag doen, zeg mij dan toch eens, of gij uw volk in het gindsche dorp wel zeer handelbaar vindt? Want ik moet u zeggen, dat gij bij het slot Ravenswood, hetwelk nu aan mijn heer, den Lord Grootzegelbewaarder, in eigendom toebehoort, geen zeer gemakkelijk te regeeren volkje hebt achtergelaten."

„Ja maar, mijnheer Lockhard," hervatte Caleb, „gij moet in het oog houden dat het nu in andere handen gekomen is, en de oude Lord kon twee heerendiensten van hen gedaan krijgen, terwijl zij er voor den nieuwen heer bezwaarlijk één over hebben. De onderhoorigen van Ravenswood zijn wel altijd tamelijk stijfhoofdig en wederspannig geweest, en er is geen leven met hen, wanneer zij hun heer niet kennen — en heeft uw heer hen eenmaal dol gemaakt, dan is het gansche land niet weder in staat hen tot bedaren te brengen."

„Op mijne eer," sprak de heer Lockhard, „indien dit het geval is, dan denk ik, dat het de wijste partij voor ons wezen zou, indien er een huwelijk tusschen uw jongen Lord en onze schoone jonge Lady kon bewerkt worden; en sir William mag dan wel uwe oude baronnie aan den sleep van haar japon vasthechten. Hoe oud hij ook wezen

moge, hij zal spoedig genoeg weder aan een ander eene andere baronnie afhandig kunnen maken."

Caleb schudde zijn hoofd. — „Ik zou gaarne zien," sprak hij, „mijnheer Lockhard, dat dit gebeurde. Daar zijn oude voorspellingen aangaande dit huis, en ik verlang ze met mijne oude oogen niet vervuld te zien, daar ze reeds kwaad genoeg hebben moeten aanschouwen."

„Wat, wat! bekommer u daarover niet," antwoordde zijn collegahofmeester; „als de jonge lieden het met elkander eens zijn, zullen zij een flink paar uitmaken. Doch om de waarheid te zeggen, in den hoek van ons huis zit eene lady, die hare hand zal moeten hebben, zoowel in dat zaakje, als in alle andere dingen. Maar er steekt geen kwaad in, om eens op hunne gezondheid te drinken, en ik zal juffrouw Mysie eens een glas van de kanariesek van baas Girder inschenken."

Terwijl zij zich in de keuken dus vermaakten, was het gezelschap in de zaal niet minder aangenaam bijeen. Zoodra Ravenswood besloten had, den Lord Grootzegelbewaarder zoo vriendelijk en gastvrij te onthalen als zijn toestand hem veroorloofde, rekende hij zich verplicht, hem zulk een open en beleefd gelaat te toonen, als men van een goeden gastheer verlangt. Men heeft het dikwijls opgemerkt, dat, wanneer een man begint met eene rol te aanvaarden en in dien geest handelt, hij meestal eindigt met die in goeden ernst aan te nemen. Dit was met Ravenswood ook het geval; want, tot zijne eigene verwondering, bevond hij zich in den loop van een uur of twee in den toestand van iemand, die met geheel zijn hart zijn best doet om welkome en geëerde gasten goed te onthalen. Hoe veel van deze verandering in zijne gezindheid aan de schoonheid en eenvoudigheid van miss Ashton moest toegeschreven worden; hoe veel daarvan uit de bereidwilligheid voortsproot, waarmede zij zich naar de ongemakken van haar tegenwoordigen toestand wist te schikken — hoe veel daaraan toebracht het aangenaam gesprek van den Lord Grootzegelbewaarder, die op eene verwonderlijke wijze de gaaf bezat om woorden te spreken die oor en hart winnen moesten, moeten wij aan des lezers schranderheid in het gissen overlaten. Dit is zeker, dat Ravenswood voor geen van beide ongevoelig was.

De Lord Grootzegelbewaarder was een veteraan-staatsman, met hoven en kabinetten wel bekend en grondig ervaren in al de verschillende wendingen der staatszaken gedurende de laatste jaren der zeventiende eeuw, zoo vol van groote gebeurtenissen. Hij kon uit eigen ondervinding over menschen en gebeurtenissen spreken op eene wijze, die gaarne naar hem deed luisteren, en hij verstond de bijzondere kunst, terwijl hij nooit een woord sprak waarover hij zich schamen moest, om ter zelfder tijd den hoorder te overreden, dat hij zonder den minsten schijn of schaduw van voorzichtige bedachtzaamheid of achterhoudendheid zich uitliet. Ravenswood, in spijt van zijne vooroordeelen en zijne alles behalve ongegronde redenen van gevoeligheid, genoot en gevoelde, dat hij veel leerde, terwijl hij naar hem zat te luisteren, daar de staatsman, wiens inwendige gevoelens in het eerst zijne po-

gingen om zich gunstig voor te doen, zoo zeer in den weg stonden, nu al het vermogen en den invloed van een zilvertongigen rechtsgeleerde van den eersten rang weder herwonnen had.

Zijne dochter sprak wel niet veel, maar glimlachte nu en dan; wat zij zeide verried eene zedige bevalligheid en een verlangen om zich aangenaam te maken; voor een hoogmoedig man als Ravenswood zou het schitterendst verstand gewis minder verleidelijk zijn geweest Vooral kon hij niet nalaten op te merken, dat, hetzij dan uit dankbaarheid, of uit eene andere beweegreden, hij in zijn vervallen en armoedige zaal evenzeer het voorwerp van eerbiedige oplettendheid voor zijne gasten uitmaakte, als hij dit voorheen zou geweest zijn, wanneer hij in ruime mate omringd ware geweest door alle geriefelijkheden en hulpmiddelen, om hen overeenkomstig zijne hooge geboorte te kunnen onthalen. Alles wat er ontbrak ging men onopgemerkt voorbij; of, indien men wel moest ontwaren dat er iets ontbrak, was men voortdurend bereid om datgene te prijzen, waarmede Caleb gepoogd had het gemis van het gewone comfort te vergoeden. Waar een glimlach onvermijdelijk was, was het er een van de beste luim, en deze ging vaak met eene juist van pas bewezen beleefdheid gepaard, om te toonen, hoe zeer de gasten de verdiensten van hun edelen onthaler wisten te waardeeren, en hoe weinig zij zich bekommerden over de ongemakken, waaraan zij verplicht waren zich te onderwerpen. Ik durf niet verzekeren dat de hoogmoed, zijne persoonlijke verdiensten tegen al de ongevallen van het geluk te zien opwegen, niet een even gunstigen indruk op het hooghartig gemoed van den Jonker van Ravenswood maakte, als de omgang van den vader of de schoonheid van Lucie Ashton ooit hadden kunnen te weeg brengen.

Eindelijk begon het uur der rust te naderen. De Grootzegelbewaarder en zijne dochter begaven zich naar de voor hen bestemde vertrekken, die meer opgesierd waren dan men aanvankelijk had kunnen verwacht hebben. Bij het maken der noodzakelijke schikkingen had Mysie de hulp genoten van eene vrouw uit het dorp, die bij haar gekomen was om hoogte te nemen, maar door Caleb in beslag was genomen, om bij de huiselijke zorgen van dien avond de behulpzame hand te bieden; zoodat zij in plaats van naar huis te keeren, om eene beschrijving van het gewaad en de schoonheid der aanzienlijke jonge lady te geven, zich genoodzaakt zag, de handen in de huishouding van Wolfs Crag uit te steken.

Volgens de gewoonte van dien tijd leidde de Jonker van Ravenswood den Lord Grootzegelbewaarder naar zijn slaapvertrek, door Caleb gevolgd, die, met alle gebruikelijke plechtigheden, bij gebrek aan waskaarsen, twee ruw gevormde vetkaarsen op de tafel zette, en wel zoodanige als in die dagen slechts door het boerenvolk gebruikt werden en, op eenvoudige ijzeren driehoeken geplaatst, den dienst van kandelaren deden. Hij verdween daarop, doch kwam spoedig met twee aarden kannen terug, (die van chineesch porcelein, zeide hij, waren sedert den tijd van mylady weinig gebruikt geworden,) de eene met kanariesek, de

andere met brandewijn gevuld. De kanariesek verklaarde hij, terwijl hij zich over het waarschijnlijk gevaar der ontdekking bitter weinig bekommerde, had in geen twintig jaren den kelder van Wolfs Crag verlaten, schoon het hem niet voegde, die in de tegenwoordigheid van hunne edelheden te prijzen. En wat den brandewijn betrof, deze was wel de kostbaarste gewone likeur; want hij was zoo zoet als honig, en zoo sterk als Simson — hij was reeds sedert dat beruchte feest in huis geweest, toen de oude Micklestob door Jamie van Jenklebrae boven aan de trap werd doodgeslagen, om de eer der eerbiedwaardige lady Muriend te verdedigen, die eenigszins met de familie vermaagschapt was — desniettemin —

„Maar, mijnheer Caleb, om de zaak met weinige woorden af te doen," zeide de Grootzegelbewaarder, „misschien zult gij zoo goed willen zijn, mij eene kom met water te brengen?"

„God verhoede het, dat uwe Lordschap water bij deze familie zou drinken; dat zou tot oneer van zulk een achtbaar huis verstrekken."

„Maar indien zijne Lordschap dit nu verlangt," hernam de Jonker glimlachend, „denk ik dat gij aan die begeerte van den lord wel voldoen kunt; want, vergis ik mij niet, dit is het nog niet lang geleden dat men hier water, en wel met vrij wat genot, gedronken heeft."

„Dat is zoo; indien zijne lordschap daar trek in heeft," zeide Caleb, toen hij met eene kruik helder water terugkwam, „hij zal nergens zulk goed water vinden als uit de wel van Wolfs Crag geput wordt — maar desniettemin —"

„Maar desniettemin moeten wij den Lord Grootzegelbewaarder nu in deze armoedige kamer zijne rust laten," hervatte de Jonker van Ravenswood, terwijl hij zijn praatzieken bediende in de rede viel, die daarop met eene diepe buiging terstond naar de kamerdeur ging en zich gereed maakte, zijn heer naar het geheim vertrek te geleiden.

Maar de Lord Grootzegelbewaarder voorkwam het vertrek van zijn gastheer. — „Mijnheer Caleb, ik heb nog een woord met den Jonker van Ravenswood te spreken, en ik verbeeld mij, dat hij u wel zal gelieven te ontslaan van hem dezen avond op te wachten."

Met eene tweede buiging, dieper dan de eerste, verwijderde zich Caleb — en zijn heer stond roerloos, met de grootste verlegenheid afwachtende wat het slot zou zijn van een dag, die zoo veel onverwachte voorvallen had opgeleverd.

„Jonker van Ravenswood," dus sprak Sir William Ashton, hem op min of meer verlegen toon aan; „ik hoop dat gij het Christelijk gebod te wel verstaat, om te gedoogen, dat de zon over uw toorn zou ondergaan."

De Jonker bloosde en hernam, dat deze avond hem geene gelegenheid aanbood tot beoefening van den plicht, hem door het Christelijk geloof voorgeschreven.

„Ik zou er anders over gedacht hebben," antwoordde zijn gast, „wanneer ik mij de verschillende onderwerpen van twist en pleitgedingen voor den geest terugroep, die ongelukkig en menigvuldiger

dan wenschelijk of noodzakelijk was, tusschen wijlen den eerwaardigen lord, uw vader en mij hebben plaats gehad,"

„Ik zou wel wenschen, mylord," sprak Ravenswood, geschokt door een ontroering die hij met moeite bedwong, „dat de herinnering aan deze gebeurtenissen liever op eene andere plaats dan onder mijns vaders dak ware opgeworpen."

„Ik gevoel, dat onder andere omstandigheden het kiescher zou geweest zijn de herinnering daaraan tot een anderen tijd uit te stellen," zeide Sir William Ashton „maar nu moet ik voortgaan met hetgeen ik meen te zeggen te hebben. Ik heb in mijn eigen gemoed meer dan te veel geleden door eene valsche schaamte, die mij weêrhield om met meer aandrang eene samenkomst met uw vader te vragen, waarnaar ik menigmaal verlangd heb; — daardoor zou hem en mij veel hartzeer gespaard zijn geworden."

„Dat is waar," zeide Ravenswood, na zich een oogenblik bedacht te hebben; „ik heb mijn vader hooren zeggen, dat uwe lordschap hem eene persoonlijke samenkomst had voorgeslagen."

„Voorgeslagen, mijn waarde Jonker? ja, ik sloeg hem die voor; maar ik moest er hem om verzocht, gebeden, gesmeekt hebben. Ik had den sluier moeten wegrukken, door baatzuchtige menschen tusschen ons uitgespreid, en ik had mij aan hem moeten vertoonen zoo als ik was, volkomen bereid, een aanzienlijk gedeelte zelfs van mijne wettige rechten op te offeren, om daardoor gewaarwordingen te bevredigen, die men erkennen moet dat natuurlijk in zijn hart moesten gewekt worden. Laat mij dit voor mij zelven nog mogen aanvoeren, mijn jonge vriend, — want zoo wil ik u noemen — dat, indien uw vader en ik denzelfden tijd met elkander hadden mogen doorbrengen, dien mijn goed geluk mij heden in uw gezelschap vergunt, dit land dan waarschijnlijk zich nog over het leven van een der achtenswaardigste mannen van zijn ouden adel zou verheugd hebben; terwijl mij dan de smart zou zijn bespaard van in vijandschap te hebben moeten scheiden van een man, wiens persoonlijk karakter ik zoo zeer bewonderde en vereerde."

Hij bracht den zakdoek aan zijne oogen. Ravenswood was ingelijks aangedaan, maar wachtte in stilte het vervolg van deze buitengewone mededeeling af.

„Het is noodig," vervolgde de Lord Grootzegelbewaarder, „en nuttig voor u, te weten, dat er een aantal zaken tusschen ons hebben bestaan, die, ofschoon ik het wenschelijk oordeelde, dat mij eene duidelijke bepaling mijner wettige rechten door de uitspraak van een Gerechtshof gewaarborgd werd, het toch nooit mijne bedoeling is geweest, verder dan de palen der billijkheid uit te strekken."

„Mylord," sprak de Jonker van Ravenswood, het is onnoodig dit onderwerp verder te behandelen. Gij geniet wat de wet u toestond, of gij zult dat genieten; maar noch mijn vader noch ik zouden ooit iets als eene gunst aangenomen hebben."

„Gunst? — neen — gij verstaat mij verkeerd," hervatte de Groot-

zegelbewaarder; „of liever, gij zijt geen rechtsgeleerde. Volgens de wet kan een recht gegrond zijn en als zoodanig worden uitgemaakt, waarvan een man van eer evenwel in elk geval zich niet bedienen wil."

„Dat doet mij leed, Mylord," sprak de Jonker.

„Kom, kom," hervatte zijn gast, „gij spreekt als een jeugdig raadsheer: uw moed loopt uw verstand vooruit. Daar zijn nog verscheiden zaken, die tusschen ons in het reine moeten gebracht worden. Kunt gij het mij kwalijk nemen, dat ik, een oud man, naar vrede verlang en in het kasteel van een jongen edelman, die het leven mijner dochter en het mijne gered heeft, innig verlang dat die zaken op de edelmoedigste wijze tusschen ons vereffend worden?"

Terwijl hij dit zeide, hield de oude man de hand van den Jonker, die geheel lijdelijk was, vast en maakte het voor dezen onmogelijk, zijn voornemen mocht dan zijn wat het wilde, om een ander dan een goedkeurend antwoord te geven; en na zijn gast een goeden nacht gewenscht te hebben, stelde hij elk verder onderhoud tot den volgenden morgen uit.

Ravenswood spoedde zich naar de zaal, waarin hij den nacht zou doorbrengen, en liep geruimen tijd met ongeregelde en haastige schreden op en neder. Zijn doodsvijand bevond zich onder zijn dak; maar de gevoelens die hij jegens hem koesterde, waren noch die van een gezworen vijand noch die van een oprecht Christen. Hij beleed voor zich dat hij in de eerste betrekking het hem evenmin vergeven kon, als hij in de laatste aan zijne wraak den vollen teugel mocht vieren, en hij gevoelde dat in zijn gemoed, gevoeligheid jegens den vader en genegenheid voor de dochter, laaghartig en schandelijk vermengd waren. Hij vervloekte zichzelven, toen hij in het bleeke maanlicht, dat met den rooden gloed van het stervende houtvuur samensmolt, de zaal op en neêr stormde Met geweld wierp hij de getraliede vensters open, en sloot ze terstond weder dicht, alsof het hem om het even was, of hij de vrije lucht inliet of buitensloot. De stroom der hartstochten bracht eindelijk zijn toorn tot bedaren, en hij wierp zich in den stoel, dien hij zich voor dezen nacht tot zijne rustplaats gekozen had.

„Als inderdaad —" dit waren de kalmer denkbeelden, die op den eersten storm zijner driften volgden — „als inderdaad deze man niet meer verlangt dan de wet hem toestaat — als hij geneigd is, om zelfs zijne erkende rechten volgens de uitspraken der billijkheid te regelen — welke reden tot klagen kon mijn vader — kan ik dan hebben? — Zij, op wie wij onze oude bezittingen veroverden, vielen onder het zwaard mijner voorvaderen en lieten hun land en hun leven aan de overwinnaars. Wij bezwijken onder de macht der wet, die der Schotsche Ridderschap nu te sterk geworden is. Laat ons met de overwinnaars van den dag onderhandelen, alsof wij in onze sterkte, zonder hoop op ontzet, belegerd waren.

„Misschien is deze man wel een geheel andere dan waarvoor ik hem gehouden heb. En zijne dochter — maar ik heb besloten niet meer aan haar te denken."

Hij wikkelde zich in zijn mantel, viel in slaap en droomde van Lucia Ashton, totdat het daglicht door de getraliede vensters binnendrong.

HOOFDSTUK XV.

De kind'ren der wereld zien vrienden en magen
In ramspoed bezwijken en laten hen klagen,
En drukken, in plaats van te helpen, veeleer
Hen, die reeds gebukt gaan, nog dieper ter neer.
Ik deed als die and'ren wat ramp u mocht treffen,
Maar thans, nu ik zie, dat ge u weer gaat verheffen,
Nu ben ik bereid u ter zijde te staan.
Nieuwe wijze om oude schulden te betalen.

De Lord Grootzegelbewaarder nam op zijn leger, harder dan waarop hij gewoon was zich uit te strekken, dezelfde eerzuchtige gedachten en staatkundige zorgen mede, die zelfs den slaap verdrijven van het zachtste donzen bed, dat ooit voor een staatsman gespreid werd. Hij had lang genoeg te midden der onrustige golven van zijn tijd gezeild, om niet onbekend te zijn met de klippen die zij bedekken, en om niet de noodzakelijkheid te gevoelen zijn vaartuig in de richting van den wind te sturen, wanneer hij vermijden wilde, dat het in den storm schipbreuk leed. De aard zijner talenten en zijn daarmede verbonden vreesachtig gestel hadden hem zoo buigzaam gemaakt als de meegaande graaf van Northampton, die openhartig beleed, dat de reden, waarom hij gedurende al de staatswisselingen, van de regeering van Hendrik den Achtsten af tot aan die van Elisabeth toe, zich had staande gehouden, daarin moest gezocht worden, dat hij van een wilg en niet van een eik afstamde. Evenzoo had het ook tot de politiek van sir William Ashton behoord, de veranderingen aan den staatkundigen hemel nauwlettend waar te nemen en, alvorens de strijd beslist was, alvast over eenige voordeelen voor zich zelven te onderhandelen bij de partij, die waarschijnlijk overwinnaar zou worden. Zijn plooibare aard, waardoor hij zich steeds naar alle tijdsomstandigheden wist te schikken, was genoeg bekend en wekte in niet geringe mate de verachting op der moediger hoofden van beide partijen, die toen den Staat verdeelden. Maar zijne talenten waren nuttig en bruikbaar; zijne rechtskennis stond in hooge achting, en zij woog zelfs zoozeer tegen andere zwakheden op, dat zij, die de macht in handen hadden, blijde waren, zich daarvan te kunnen bedienen en die te mogen beloonen, al was het ook dat zij hem even weinig vertrouwden, als zij hem achting konden toedragen.

De markies van Athol had al zijn invloed aangewend en alle middelen in het werk gesteld, om eene verandering in het Schotsche kabinet te brengen, en zijne plannen werden toen zoo goed begrepen en zoo krachtig en talentvol ondersteund, dat er vrij groote kans bestond

ze alle eindelijk te zien gelukken. Hij was evenwel niet zoo volkomen zeker van de overwinning, dat hij enkele middelen zou hebben verzuimd om nieuwe volgelingen onder zijn banier te werven. Hij oordeelde het dus van belang, den Lord Grootzegelbewaarder te winnen; en een vriend, die volmaakt met zijne omstandigheden en karakter bekend was, werd voor 's mans politieke bekeering verantwoordelijk gesteld.

Toen deze edelman op het kasteel van Ravenswood aankwam, om hem een bezoek te brengen, waarvan de wezenlijke bedoeling onder den dekmantel van gewone beleefdheid verborgen was, bevond hij, dat de vrees, die thans bij den Lord Grootzegelbewaarder de overhand had, gelegen was in het gevaar dat hij persoonlijk van den Jonker van Ravenswood kon te vreezen hebben. De taal, die de blinde sybille, de oude Alice, zich had laten ontvallen; de plotselinge verschijning van den gewapenden Jonker op zijn eigen grondgebied, en dat wel onmiddellijk nadat hij voor het gevaar, hetwelk hem van de zijde des Jonkers kon overkomen, door haar was gewaarschuwd; het koel en hooghartig antwoord, dat hij in ruil voor de dankbetuigingen ontving, waarmede hij hem voor zijne tijdige redding overladen had — dit alles had op zijne verbeelding een diepen indruk gemaakt.

Zoodra de politieke agent van den markies bespeurde uit welken hoek de wind woei, begon hij bezorgdheid en twijfel van een anderen aard te doen blijken, maar niet minder berekend om den Lord Grootzegelbewaarder te treffen Met schijnbare belangstelling onderzocht hij, of het hof in het ingewikkeld proces van sir William Ashton met het huis van Ravenswood reeds uitspraak gedaan had, en of er geen appèl meer mogelijk was? De Lord Grootzegelbewaarder gaf hem hierop wel een bevestigend antwoord, maar zijn ondervrager was te goed onderricht om zich te laten misleiden. Hij bewees onwederlegbaar, dat sommige der belangrijkste punten, die in zijn voordeel tegen het huis van Ravenswood waren beslist, zeer vatbaar waren om door het hoogste Koninklijke Gerechtshof, namelijk het Hoogerhuis, op nieuw onderzocht, en aan een appèl, door de verongelijkte partij aangeteekend, onderworpen te worden, of, zooals men het met een rechtsterm noemt, in revisie te komen.

Nadat de Lord Grootzegelbewaarder eenigen tijd de wettigheid van zulk eene handelwijze betwist had, was hij eindelijk genoodzaakt, zijn troost te zoeken in de onwaarschijnlijkheid, dat de Jonker van Ravenswood vrienden in het Parlement zou vinden, die in staat waren om zulk eene gewichtige zaak te kunnen leiden.

„Troost u toch met zulk eene valsche hoop niet,” zeide zijn slimme vriend; „het is wel mogelijk, dat de jonge Ravenswood in de volgende zitting van het Parlement meer vrienden en aanhangers zal vinden dan uwe Lordschap zelf.”

„Het zou de moeite waard zijn dat te zien,” antwoordde de Grootzegelbewaarder met minachting.

„En men heeft zulke dingen vóór onzen tijd, en ook nog in

onze dagen, meer dan eens zien gebeuren," sprak zijn vriend. „Zijn er nu geen lieden aan het hoofd der zaken geplaatst, die, weinige jaren geleden, om hun leven te redden, zich schuil moesten houden; en meer dan één eet nu uit een zilveren schotel, die weleer blijde was zijn haverpap van een houten bord te kunnen nuttigen, terwijl vrij wat hooge en verheven hoofden onder ons in korten tijd zeer laag hebben moeten bukken. Scott van Scotstarvet, „over den veegen en wisselvalligen toestand der Schotsche staatsmannen," van welk aardig stukje gij mij eens een handschrift hebt laten zien, kan thans niet te veel behartigd worden."

De Lord Grootzegelbewaarder antwoordde met een diepen zucht, dat dergelijke veranderingen niets nieuws in Schotland waren, en dat men die lang vóór den tijd van den door hem aangehaalden hekelschrijver daar had zien gebeuren. „Er zijn vrij wat jaren verloopen," voegde hij er bij, „sedert Fordun het volgende, als een oud spreekwoord, aanvoerde: *Neque dives, neque fortis, sed nec sapiens Scotus, prædominante invidia, diu durabit in terra* 1).

„En wees verzekerd, mijn hooggeëerde vriend," dus luidde het antwoord dat hij ontving, „dat noch uwe langdurige aan den Staat bewezen diensten, noch uwe groote wetskennis u behouden, of uwe bezittingen u verzekeren zullen, wanneer de markies van Athol met een Parlement voor den dag komt, zooals hij het verlangt. Gij weet, dat de overleden lord Ravenswood hem zeer na bestond; want zijne gemalin stamde in den vijfden graad van den Ridder van Tillebardine af. En ik ben wel verzekerd, dat hij zich den jongen Ravenswood zal aantrekken, en een goede lord en aanverwant van hem zal willen zijn. Waarom zou hij dit ook niet? — Hij is een ijverig en vlug jongeling, in staat met tong en hand zich zelven te helpen, en de zoodanigen als hij zijn het, die vrienden onder hunne bloedverwanten vinden, iets wat geenszins het geval is met die ongewapende en onhandige Mephiboseths, die stellig een ieder tot last worden, welke zich hunner aantrekt. En als de zaken van Ravenswood eens weder in het Parlement worden opgewarmd, dan zult gij met hem een appeltje te schillen krijgen."

„Dat zou een slechte belooning zijn voor de langdurige door mij aan den Staat bewezen diensten, en voor den ouden eerbied, dien ik zijner lordschaps achtenswaardige familie en persoon toedroeg," zeide de Lord Grootzegelbewaarder!"

„Ja maar, mylord!" hervatte de agent van den markies, „het is dwaas te bouwen op bewezen diensten en ouden eerbied, — tegenwoordige diensten en onmiddellijke bewijzen van achting kunnen in zulke glibberige tijden door een man als de markies slechts in aanmerking genomen worden."

De Lord Grootzegelbewaarder gevoelde nu al het gewicht der door

1) Geen rijke, geen dappere, ja zelfs geen wijze Schot, zal, wanneer hij zich niet voorzichtig gedraagt, lang in leven kunnen blijven, maar onder de slagen van den nijd vallen.

zijn vriend aangevoerde redenen; maar hij was te voorzichtig om er een stellig antwoord op te geven.

Hij wist niet, zeide hij, welke diensten de markies van zijne geringe bekwaamheden verlangen kon, die niet altijd te zijner beschikking gestaan hadden, terwijl hij steeds aan zijn plicht jegens Koning en vaderland getrouw bleef.

Terwijl hij dus niets gezegd had, maar evenwel veel scheen te zeggen, — want die uitdrukking was juist berekend om er alles onder te verstaan, wat hem naderhand dienstig zou blijken er onder te moeten begrijpen — bracht sir William Ashton het gesprek op een ander onderwerp en gedoogde niet, dat het vorige wederom werd opgevat. Zijn gast vertrok, zonder den geslepen ouden staatsman zóó ver gekregen te hebben, dat deze zich geheel tegenover hem uitgelaten of hem een wenk gegeven had, hoe hij zich in de toekomst gedragen moest. Hij verliet hem evenwel in de vaste overtuiging, dat hij diens vrees op de gevoeligste wijze gewekt, en den grond voor toekomstige onderhandelingen gelegd had.

Toen hij rekenschap van zijn last aan den markies gaf, kwamen zij met elkander overeen, dat men den Lord Grootzegelbewaarder niet weder in zijne oude gerustheid zou laten vervallen, maar dat hij gestadig met nieuwe dingen moest worden gekweld, die hem angst aanjoegen en dat dit vooral gedurende de afwezigheid zijner gemalin diende plaats te grijpen. Het was hun toch maar al te zeer bekend, dat haar trotsche, wraakgierige en heerschzuchtige geest hem gemakkelijk met den moed, waaraan het hem ontbrak, bezielen zou — dat zij onafscheidelijk verkleefd was aan de partij, die nu de macht in handen had, en met wier hoofden zij eene onafgebroken briefwisseling en omgang hield, en dat zij het geslacht van Ravenswood, zonder het te vreezen, doodelijk haatte, daar de oudere luister van dat huis de pas onlangs verkregen grootheid van het geslacht Ashton in de schaduw stelde, zoo zelfs dat zij het belang van haar eigen huis er aan gewaagd zou hebben, indien zij het uitzicht mocht hebben den laatsten slag aan dat van haar vijand te kunnen toebrengen.

Maar lady Ashton was nu afwezig. De zaak, die haar lang in Edinburg ophield, had haar nu ook doen besluiten naar Londen te reizen, niet zonder hoop om van hare zijde er toe mede te werken, om de kuiperijen van den markies bij het hof te verijdelen; want zij stond in hooge gunst bij de vermaarde Sara, hertogin van Marlborough, wier karakter met het hare in vele opzichten overeenstemde

Het was dus noodzakelijk bij haar gemaal sterk aan te houden, vóór dat zij zou teruggekeerd zijn, en de markies had, als een voorloopige stap daartoe, den brief aan den Jonker van Ravenswood geschreven, waarvan wij in een vorig hoofdstuk melding hebben gemaakt Deze brief was zoo voorzichtig mogelijk gesteld, opdat het geheel aan den schrijver zou zijn overgelaten, zoo veel of zoo weinig deel in de belangen van zijn naastbestaande te nemen, als het gelukken van zijne eigene plannen vereischen mocht. Maar, hoe ongaarne de markies zich

als staatsman bloot geven, of de houding van beschermer aannemen wilde, toen hij niets te verliezen had, zoo moeten wij evenwel tot zijne eer zeggen, dat hij groote neiging gevoelde om zoowel den Jonker van Ravenswood wezenlijk van dienst te zijn, als om zich van zijn naam als middel te bedienen, teneinde de onrust in het hart van den Lord Grootzegelbewaarder gaande te maken.

Daar de bode, die dezen brief overbracht, dicht voorbij het huis van den Lord Grootzegelbewaarder rijden moest, was het hem voorgeschreven zijn paard in het dorp, dat aan de poort van het park des kasteels grensde, een nieuw hoefijzer te doen aanslaan, terwijl hem vervolgens op het hart gedrukt werd, wanneer de smid van de plaats hiermede bezig was, de grootste spijt over de daardoor veroorzaakte vertraging te doen blijken, en in de hevigheid van zijn ongeduld zich te laten ontvallen, dat hij eene tijding van den markies van Athol moest overbrengen aan den Jonker van Ravenswood over iets, waar leven of dood van afhing.

Dit nieuws was, niet weinig vergroot en verzwaard, langs verschillende kanalen den Lord Grootzegelbewaarder ter oore gekomen, en ieder, die het kwam aanbrengen, hield stijf en strak staande, dat de koerier het grootste ongeduld aan den dag legde, en ten hoogste verwonderd was over den korten tijd, waarin hij zijne reis afgelegd had. De angstvallige staatsman hoorde deze berichten zwijgend aan; doch Lockhard ontving heimelijk bevel om den bode bij zijne terugkomst op te wachten, hem in het dorp lagen te leggen, hem zoo veel brandewijn te laten drinken als hij maar zou lusten, en om alle mogelijke middelen, kwade of goede, te bezigen, teneinde te vernemen, wat toch de inhoud mocht zijn van den brief, waarvan hij de overbrenger was. Daar men echter dit plan voorzien had, keerde de bode langs een anderen en afgelegen weg terug en ontkwam dus aan den hem gespannen strik.

Nadat men hem eenigen tijd te vergeefs gewacht had, kreeg de heer Dingwall bevel, bij zijne clienten te Wolfshope een nauwkeurig onderzoek in te stellen, of zulk een bediende, met de livrei van den markies van Athol, werkelijk op het naburig slot was aangekomen. Terstond werd dit bewaarheid; want Caleb was op zekeren morgen reeds te vijf ure in het dorp geweest, om twee pinten ale en wat zalm te leenen, ten einde er den koerier op te onthalen; en de arme kerel had vierentwintig uren ziek gelegen bij Luckje Sma'trash, ten gevolge van een maal, dat uit zouten zalm en zuur bier bestaan had. Het bleek dus duidelijk, dat er briefwisseling tusschen den markies en zijn verarmden bloedverwant gevoerd werd, hetgeen door sir William Ashton menigwerf slechts gehouden was voor een praatje om hem bang te maken.

De onrust van den Lord Grootzegelbewaarder begon nu inderdaad vrij ernstig te worden. Het recht om zich van de uitspraken van het gerechtshof op het Parlement te beroepen, eertijds voor incompetent gehouden, was in een aantal zaken toegepast, en in sommige ver-

gund geworden, en hij had niet weinig reden om een kwaden uitslag te duchten, indien men het Schotsche Parlement ertoe had weten te bewegen, om, op des Jonkers aandrang, zijn proces in revisie te doen komen. Het kon dus nog wel eens op een billijk verdrag voor hem uitloopen, of wel, dat proces zou, overeenkomstig de algemeene uitspraken der rechtvaardigheid, ten laatste kunnen uitgewezen worden, en deze waren voor den Lord Grootzegelbewaarder op verre na zoo gunstig niet als de letter der wet. Elk bericht dat hij vernam, diende intusschen alleen om den goeden uitslag der kuiperijen van den markies voor hem waarschijnlijker te maken, en de Lord Grootzegelbewaarder begon erover te denken, of het nu voor hem niet onvermijdelijk was om naar de eene of andere schuilplaats tegen den opkomenden storm uit te zien Zijn vreesachtig karakter deed hem tot toegevende en bevredigende middelen besluiten. Het gebeurde met den wilden stier kon, wel aangewend, volgens zijne meening dienen om eene persoonlijke onderhandeling en verzoening tusschen den Jonker en hem gemakkelijker te maken. Hij verlangde, indien dit mogelijk was, alleen des Jonkers begrippen omtrent de uitgestrektheid zijner rechten te leeren kennen, en de hulpmiddelen, die hij bezat, om ze met kracht te handhaven; en of er misschien geene middelen om tot een vergelijk te komen, zouden te vinden zijn, daar de eene partij vermogend en de andere zoo bitter arm was. Eene verzoening met Ravenswood zou hem waarschijnlijk ook eene gunstige gelegenheid verschaffen, om zijn gewichtiger spel tegen de markies Athol te spelen. „En daarenboven," zoo dacht hij bij zich zelven, „zal het eene daad van edelmoedigheid zijn, den eenigen erfgenaam van dit vervallen geslacht weder overeind te helpen en, indien hij bij het nieuwe Gouvernement werkelijk in zulk eene blakende gunst staat, wie weet, of mijne deugd dan hare belooning niet met zich zal brengen?"

Zoo dacht Sir William Ashton, en zoo schonk hij, met een hem niet ongewoon zelfbedrog, aan zijne baatzuchtige oogmerken de kleur der deugd; en, wanneer hij zoover gekomen was, draafde zijne verbeelding nog veel verder door. Hij begon zelfs in te zien, dat zoo aan Ravenswood een aanzienlijk ambt van vertrouwen werd opgedragen, en eene verbintenis met zijne dochter de voornaamste zijner onrechtmatige aanspraken kon doen vergeten, Lucie wel slechter huwelijk kon sluiten. Men zou de vernietiging kunnen bewerken van het vonnis, waarbij het geslacht der Ravenswood's getroffen was en dit op nieuw in den adel doen opnemen. Het was toch een zeer oud geslacht en eene echtverbintenis zou eenigermate het bezit rechtvaardigen van het grootste gedeelte der goederen, die hij van den Jonker had ontroofd, terwijl de afstand van de overige hem minder zwaar zou vallen.

Terwijl zulk een tal van uiteenloopende zaken zijn hoofd vervulden, maakte de Lord Grootzegelbewaarder eindelijk van de herhaalde uitnoodigingen van Lord Bittlebrains gebruik, om hem op zijn slot te komen bezoeken, zoodat hij dus slechts op een afstand van zeer wei-

nige mijlen Wolfs Crag genaderd was. Hier vond hij den heer van het huis afwezig, maar werd zeer beleefd ontvangen door diens gemalin, die haren echtgenoot spoedig terugverwachtte. Zij betoonde een bijzonder genoegen bij het zien van mis Ashtons en stelde voor, dat men de jachthonden eens zou laten loopen, om den Lord Grootzegelbewaarder een weinig genot te bezorgen. Gaarne nam hij dat aanbod aan, daar dit hem eene ongezochte gelegenheid verschafte om Wolfs Crag eens van naderbij te kunnen opnemen, en om mogelijk kennis te maken met den eigenaar ervan, indien de jachtpartij deze in verzoeking mocht brengen, zijn treurig verblijf te verlaten. Aan Lockhard was opgedragen, pogingen aan te wenden om met de bewoners van het kasteel in kennis te geraken. Wij hebben gezien, hoe deze zijne rol heeft gespeeld.

Het plotseling opgekomen onweder had meer gedaan ter begunstiging van het plan van den Lord Grootzegelbewaarder, om persoonlijk kennis te maken met den jongen Ravenswood, dan zijn vurigst verlangen ooit had kunnen hopen. Zijne vrees voor de wraak van den jongen edelman was zeer verminderd, sedert hij gevoelde dat deze vooral te duchten was om zijne wettige rechten, nu hij wist dat hij in staat was deze te ontzenuwen. Maar ofschoon hij, niet ten onrechte, meende, dat slechts zijn wanhopende toestand hem tot wanhopende daden leidde, was hij toch niet zonder eene geheime vrees, die hem inwendig vervulde toen hij overdacht, dat hij opgesloten was in den half verwoesten burcht van Wolf's Crag, eene plaats zoo uitnemend geschikt door hare eenzame ligging en hare sterke muren om het tooneel te zijn van eene daad van geweldadige wraak. Het stuursch onthaal, dat hem aanvankelijk van den Jonker van Ravenswood te beurt viel, en het moeilijke, dat er voor hem in gelegen was, om aan den beleedigden edelman te moeten meedeelen, welke gasten zich onder zijn dak bevonden, verminderden deze bezordheid in geenen deele. Toen nu sir Wiliam hoorde, dat de deur van het slotplein met geweld achter hem gesloten werd, kwamen de woorden van Alice hem voor den geest, „dat hij het met een geslacht, zoo fier als dat van Ravenswood was, te ver had laten komen, en dit zijn tijd, om zich te wreken, wel zou afwachten."

De openhartige en gulle gastvrijheid des Jonkers, die al spoedig de eerste onvriendelijkheid verving, zoodra zij gemeenzamer werden, deed de vrees, welke zulke herinneringen bij hem konden opwekken, zeer afnemen, en het ontging sir William Ashton niet, dat hij alleen aan de bevalligheid en schoonheid van Lucie deze verandering in het gedrag van zijn gastheer moest toeschrijven.

Al deze gedachten hielden hem bezig, toen hij bezit van de verborgen kamer nam. De ijzeren lamp, het ongemeubeld vertrek, dat meer eene gevangenis dan een gewoon slaapvertrek geleek, het dof en onophoudelijk klotsen der golven, die tegen den voet der rots sloegen, waarop het kasteel gesticht was — dit alles vervulde zijn gemoed met onrust en vrees. Aan zijn eigen welgelukte listen, had

het geslacht grootendeels zijn ondergang te wijten. Hij was echter wel heftig, maar niet wreed van inborst; en het viel hem dan ook even smartelijk zelf getuige te zijn van de verwoesting en het ongeluk door hem te weeg gebracht, als het een teerhartige vrouw pijnlijk aandoet het slachten van de lammeren en hoenders bij te wonen, tot wier dood zij zelve last gaf. En toen hij stond voor de keuze òf om aan Ravenswood een aanzienlijk deel terug te geven van den roof op hem gepleegd, òf wel dezen erfgenaam van het verarmde huis aan zijn eigen geslacht te vermaagschappen en hem daarin op te nemen, ondervond hij hetzelfde gevoel als de spin ondervinden moet, wanneer deze haar gansche web, welker mazen zij zoo kunstig weefde, door eene enkelen streek met een ragebol ziet verwoesten. Toen hij op het punt was zich nog verder in deze zaak te verdiepen, rees de moeilijke vraag bij hem op, die zich aan menig goed echtgenoot voordoet, als hij in de verzoeking komt vrij naar eigen inzicht te handelen, de vraag waarop hij zelf geen bevredigend antwoord kon geven: „wat zal mijne vrouw, wat zal lady Ashton daarvan zeggen?" Na lang beraad kwam hij eindelijk tot een besluit, waartoe menschen met een zwak karakter maar al te vaak hunne toevlucht nemen. Hij besloot de gebeurtenissen af te wachten en zijn voordeel te doen met de omstandigheden, die zich mochten voordoen en daarnaar zijne daden te richten. Door dit voornemen, om de dingen af te wachten die komen zouden, bracht hij ten slotte zijn gemoed tot rust.

HOOFDSTUK XVI.

> „Ik heb een klein briefje voor u bij mij, en gij moet het mij vergeven, dat ik het u ter hand stel. Het is een dienst, dien de vriendschap van mij vergt, en het is niet beleedigend voor u, daar ik slechts recht voor beide partijen verlang."
> *Koning en geen Koning.*

Toen Ravenswood en zijn gast elkander den volgenden morgen weder ontmoetten, had zich opnieuw eene min of meer sombere stemming van des Jonkers geest meester gemaakt. Hij ook had den nacht meer met overpeinzingen dan met slapen doorgebracht, en de gevoelens, die hij niet kon nalaten voedsel te geven jegens Lucie Ashton, hadden een hevigen strijd te doorstaan met die, welke hij zoo lang jegens haar vader gekoesterd had. De hand van den vijand zijner familie in de zijne te sluiten; hem onder zijn dak te herbergen; hem beleefdheden en welwillendheid te bewijzen, die met huiselijke gemeenzaamheid strookten, en deze wederkeerig van hem te ontvangen — dit alles was in zijn oog eene vernedering, waaronder zijn fiere geest niet zonder hevigen tegenstand zich buigen kon.

Maar de Lord Grootzegelbewaarder had besloten om, nu het ijs eenmaal gebroken was, het geen tijd te laten, om weer te kunnen

vastvriezen. Het had deel van zijn plan uitgemaakt, om, door eene ingewikkelde en kunstige keuze der onderwerpen, die de beide familiën verdeeld hielden, des Jonkers begrippen te verwarren en te verbijsteren; daar hij zeer juist geoordeeld had, dat het een jongeling van zijn leeftijd zwaar zou vallen, de toelichtingen van een ervaren rechtsgeleerde over rekeningen en verantwoordingen, bedrag van schattingen, rechterlijke toewijzingen, hypotheken, zoo geoorloofde als ongeoorloofde, benevens al zijne verklaringen en oplossingen, behoorlijk na te kunnen gaan. „Daar," dus dacht sir William, „zal ik geheel en al den schijn hebben van openhartig en mededeelzaam te wezen; terwijl mijne partij zeer weinig voordeel zal trekken uit wat ik hem vertellen zal." Hij nam daarop Ravenswood ter zijde, leidde hem naar een hoekvenster der zaal, en terwijl hij het gesprek van den vorigen avond hervatte, drukte hij zijne hoop uit, dat zijn jonge vriend een oogenblik geduld zou oefenen, om hem een nauwkeurig en duidelijk verslag te hooren geven van die ongelukkige omstandigheden, waarover tusschen wijlen zijn achtenswaardigen vader en den Lord Grootzegelbewaarder verschil was ontstaan. Een diepe blos overdekte de wangen van den Jonker, maar hij liet zich geen woord ontvallen; en de Lord Grootzegelbewaarder, ofschoon hem de plotselinge gloed op het gelaat van zijn toehoorder niet bijzonder behaagde, begon daarop de geschiedenis te verhalen van eene schuldbekentenis van twintig duizend mark, door zijn vader aan den vader van Allan Lord Ravenswood voorgeschoten. En juist zou hij overgaan om hem de behandeling voor den rechter te ontvouwen, waardoor deze groote som een *debitum fundi* 1) geworden was, toen de Jonker hem in de rede viel.

„Het is hier de plaats niet," sprak hij, „dat ik sir William Ashton's verslag van de zaken, waarover wij met elkander verschil hebben, kan aanhooren. Hier, waar mijn vader met een gebroken hart stierf, kan ik onmogelijk met een kalm gemoed de oorzaak van zijn ongeluk opsporen. In dat geval zou ik in het oog moeten houden, dat ik zijn zoon ben, en de plichten dienen te vergeten, die een gastheer schuldig is. Er moet echter een dag komen, dat deze zaken op eene plaats onderzocht zullen worden door mannen, in wier tegenwoordigheid aan elk van ons beide gelijke vrijheid, om te spreken en te hooren zal worden toegestaan."

„Elke tijd," hernam de Lord Grootzegelbewaarder, „en iedere plaats zijn voldoende voor hen, die slechts recht zoeken. Maar het schijnt mij nu juist de geschikte toe, om, terwijl ik u de noodige ophelderingen geef, voorloopig de gronden te verklaren, waarop gij u voorstelt den langen sleep van rechtsgedingen aan te tasten, die voor bevoegde gerechtshoven reeds zoo rijp en zoo degelijk onderzocht en beslist zijn."

„Sir William Ashton," antwoordde de Jonker met warmte, „de landerijen, die gij nu in bezit hebt, werden aan den oudsten mijner voorvaderen geschonken voor diensten, door hem met zijn zwaard tegen

1) Eene grondschuld, of schuld op gronden of landerijen gevestigd.

de Engelsche overweldigers bewezen. Hoe zij door een langen sleep van rechtsgedingen ons uit de handen zijn gegleden, hetgeen niet door openbaren verkoop, verpanding of toewijzing om schuld, maar door een onbeschrijfelijk en verward mengsel van al deze rechten schijnt gebeurd te zijn, — hoe de hoofdsom met jaarlijksche renten vergroot is geworden, en geen hoek of voet lands ongemoeid gebleven is, waaruit men, volgens het recht, voordeel kon trekken, totdat het erfdeel onzer voorvaderen als eene sneeuwvlok in den dooi versmolten is — dit alles verstaat gij beter dan ik. Ik ben echter geneigd om, door de openhartigheid van uw gedrag jegens mij, te onderstellen dat ik mij voor een groot gedeelte in uw karakter vergist heb, en dat een aantal zaken u recht en billijk hebben kunnen toeschijnen, daar gij een kundig en ervaren rechtsgeleerde zijt, waarin ik, met mijn leeken verstand, niets anders dan louter ongerechtigheid en harde onderdrukking zie.'

„En gij, mijn beste Jonker," hernam sir William, „zult mij vergunnen, te zeggen, dat men ook u bij mij in een verkeerd daglicht gesteld heeft. Men heeft mij willen doen gelooven dat gij een trotsch, heerschzuchtig en heethoofdig jongeling waart, gereed om bij de minste uittarting, uw zwaard in de schaal der gerechtigheid te werpen, en u van die ruwe en gewelddadige hulpmiddelen te bedienen, waartegen een welgeordende staatsinrichting het volk van Schotland reeds langen tijd beschermd heeft. Maar, daar wij ons wederkerig in elkanders karakter vergist hebben, waarom zou de jonge edelman dus niet bereid zijn, het oor te leenen aan den ouden rechtsgeleerde, wanneer deze de punten van verschil tusschen hen wenscht uit te leggen?"

„Neen, Mylord," sprak Ravenswood, „het is voor het Huis der Britsche Pairs, wier eer hun rang evenaart — het is voor het Opperste Gerechtshof van het Parlement, dat wij elkander spreken moeten. De lords en ridders van Groot-Brittannië, de oude Pairs en Baronnen van het Rijk moeten beslissen, of het hun wil is, dat een geslacht, hetwelk niet het minst edele onder de hunne is, van zijne bezittingen, het loon der vaderlandsliefde van geheele generatiën, beroofd zal worden, gelijk een verachtelijk pand, dat aan den woekeraar vervalt, wanneer het uur der inlossing verstreken is. Indien men voor de hebzuchtige gestrengheid van den geldschieter moet bukken en voor den knagenden woeker, die onze landerijen, gelijk motten de kleederen, verteren, zal dat voor hen en hun nakomelingschap ernstiger gevolgen hebben dan voor Edgar Ravenswood. — Ik zal ten minste mijn zwaard en mijn mantel behouden en ten oorlog trekken, mocht ooit de trompet worden gestoken."

Toen hij deze woorden op een vasten, maar somberen toon uitsprak, sloeg hij zijne oogen op en ontmoette hij die van Lucie Ashton, die onopgemerkt hun onderhoud had bijgewoond, en ontdekte hij dat hare blikken met eene uitdrukking van innige belangstelling en bewondering op hem gevestigd waren, waardoor zij geheel werd meêgesleept en een oogenblik de vrees van ontdekt te worden van zich bande.

De edele houding en schoone gelaatstrekken van Ravenswood, die nog meer uitkwamen door zijn geboortetrots en gevoel van innerlijke waarde — de zachte en uitdrukkingvolle toon zijner stem, de berusting, die hij in zijn ongeluk verried, en de onverschilligheid, waarmede hij het ergste dat hem kon overkomen, te verduren en te trotseeren scheen, maakten hem tot een gevaarlijk voorwerp van beschouwing voor een jonge maagd, reeds al te zeer geneigd om zich met herinneringen, waarvan hij het hoofdonderwerp uitmaakte, bezig te houden. Toen hunne oogen elkander ontmoetten, overdekte een diepe blos hunne wangen, terwijl zij zich beide van de eene of andere heftige ontroering bewust waren, en zij vermeden het, om elkander opnieuw in het gelaat te zien.

Sir William Ashton had niet nagelaten de uitdrukking van hun gelaat gade te slaan. „Ik behoef," dacht hij bij zichzelven, „voor geen Parlement of appèl beducht te zijn. Mij blijft een krachtig verzoeningsmiddel met dezen heethoofdigen jongeling over, zoo hij ooit voor mij te geducht mocht worden. Thans is het mijn eerste plicht om, bij alles wat er voorvalt, te zorgen, dat wij ons niet blootstellen. De angel heeft gevat; wij zullen de lijn niet te spoedig optrekken; het zal wèl zoo goed zijn, dat wij het voorrecht behouden die weder te kunnen laten glippen, als wij den visch de moeite niet waardig keuren, hem op het land te trekken."

Bij deze baatzuchtige en hardvochtige berekening, op de ondersteldc genegenheid van Ravenswood voor Lucie gebouwd, was hij er zoo weinig op bedacht de smart in aanmerking te nemen, die hij den eersten kon veroorzaken door aldus met zijne hartstochten te spelen, dat hij zelfs geen oogenblik dacht aan de gevaren eener ongelukkige liefde, waarin hij zijne eigene dochter zou wikkelen. Het scheen dat hare liefde, die zijn oplettend oog toch niet ontgaan kon, voor hem gelijk stond met de vlam eener kaars, die men, naar verkiezing, kan laten branden of uitdooven. Maar de Voorzienigheid bereidde eene verschrikkelijke vergelding aan dezen scherpen waarnemer der menschelijke hartstochten, die zijn leven had doorgebracht met zich voordeelen te verwerven, door op listige wijze zich van de driften van anderen te bedienen.

Caleb Balderston kwam nu aankondigen dat het ontbijt gereed was; — in die dagen, toen men zich sterk voedde, leverden de overblijfselen van het avondmaal een ruim voorzien ontbijt op. Hij vergat ook niet, den Lord Grootzegelbewaarder met diepen eerbied een morgenteug in een grooten, tinnen beker aan te bieden, die met pieterselie en lepelblad versierd was. Hij vroeg vergeving dat hij verzuimd had, dit naar behooren in den grooten zilveren beker toe te dienen, daar die op 't oogenblik bij een zilversmid in Edinburg was om verguld te worden.

„Dat hij in Edinburg is," sprak Ravenswood, „is zeker genoeg; doch waar en met welk oogmerk, vrees ik dat gij evenmin zult weten als ik."

„Het is goed," antwoordde Caleb min of meer gemelijk; „maar dat er reeds den geheelen morgen een man aan de poort staat te wachten, is iets dat ik toch zeker weet; — maar, of uwe edelheid hem al dan niet verkiest te spreken, kan ik niet zeggen."

„Verlangt hij mij te spreken, Caleb?"

„Niets minder dan dat," zeide Caleb; „maar gij zult wèl doen, met hem door het klinket eerst op te nemen, alvorens de poort opengaat: wij moeten maar niet zoo iedereen het kasteel binnenlaten."

„Wat! gelooft gij dan dat het een gerechtsbode is, die komt om mij wegens schulden te arresteeren?" vroeg Ravenswood.

„Een gerechtsbode zou u om schulden, en dat wel in uw kasteel van Wolfs Crag, komen arresteeren? — Uwe edelheid heeft dezen morgen wel lust om met den ouden Caleb te spotten." — Hij fluisterde ondertusschen, terwijl hij hem volgde, den Jonker in het oor: „Het zou mij leed doen, als ik een ordentelijk man in den goeden dunk van uwe edelheid benadeelde; maar ik zou u toch raden, dien knaap eens tweemaal goed te bezien, eer gij hem binnen deze muren toelaat."

Het was evenwel geen gerechtsdienaar, maar geen minder persoon dan kapitein Craigengelt, met een neus zoo rood, als een flinke beker brandewijn dien maken kon. Zijn opgetoomde hoed stond een weinig scheef op zijn zwarte rijpruik; hij had een zwaard aan zijn zijde en pistolen in zijn gordel, en zijn geheele persoon was gedost in een rijkleed, met een versleten gouden rand omboord — eene volmaakte afbeelding van iemand, die van plan was te zeggen: Halt! Sta uw man!

Toen de Jonker hem herkend had, beval hij dat de poorten zouden geopend worden.

„Ik vermoed, kapitein Craigengelt," sprak hij, „dat de zaken, waarover wij te handelen hebben, niet van zoo veel belang zijn, of ze kunnen op deze plaats worden afgedaan. Ik heb op dit oogenblik gezelschap op het slot, en de wijze, waarop wij onlangs van elkander gescheiden zijn, zal mij verontschuldigen, dat ik u niet verzoeken kan er deel aan te nemen."

Hoewel Craigengelt in onbeschaamdheid zijn gelijke niet had, stond hij toch bij dit onvriendelijk onthaal eenigermate verlegen „Het was," zeide hij, „mijn oogmerk niet mij bij den Jonker in te dringen, om diens gastvrijheid te genieten — mij is de vereerende taak opgedragen, een boodschap van een vriend over te brengen, en anders zou de Jonker van Ravenswood geen reden hebben zich over mijn indringen te beklagen."

„Laat het dan kort zijn," sprak de Jonker, „dat zal dan de beste verontschuldiging wezen. Wie is de gelukkige edelman, wien het voorrecht is te beurt gevallen, u als boodschapper in zijn dienst te hebben?"

„Mijn vriend, de heer Hayston van Bucklaw," antwoordde Craigengelt, met niet weinig gevoel van zijne waardigheid en het vertrouwen, hetwelk de erkende moed van zijn principaal hem inboezemde, „die begrijpt dat hij onlangs door u niet is behandeld met die achting,

welke hij reden meent te hebben om te mogen vorderen, en dus heeft hij besloten deswege voldoening te eischen. — Ik breng met mij," vervolgde hij, terwijl hij een stuk papier uit zijn zak haalde, „de nauwkeurige lengte van zijn zwaard, en hij verzoekt u, door een vriend vergezeld, die, evenals gij, gewapend is, op de een of andere plaats, binnen eene mijl van het kasteel gelegen, te mogen ontmoeten, waar ik, ten zijnen behoeve, als secondant, mij dan mede zal laten vinden."

„Voldoening — en gelijke wapenen!" herhaalde Ravenswood, die, de lezer zal zich dit wel herinneren, geen reden had te vermoeden dat hij aan zijn gewezen huisgenoot den minsten aanstoot gegeven had; — „op mijn woord, Kapitein Craigengelt òf gij hebt de onwaarschijnlijkste leugen, die ooit kon opkomen in het hart van zulk een man als gij, verzonnen, òf uw morgenslokje is van de krachtigste soort geweest. Wat kon Bucklaw toch bewegen, mij zulk eene boodschap te laten doen?"

„Wat dat betreft, sir," hervatte Craigengelt, „men verlangt van mij dat ik u, volgens den plicht aan mijn vriend verschuldigd, herinneren zal aan de weinig gastvrije wijze, waarop gij hem, zonder daarvoor reden op te geven, buiten uw huis gesloten hebt."

„Dat is onmogelijk," antwoordde de Jonker; „hij kan zoo zot niet zijn om eene volstrekte noodzakelijkheid voor eene beleediging te houden. En evenmin kan ik gelooven, dat, daar hij mijne denkbeelden omtrent u kent, kapitein, hij dan den dienst van zulk een gering en onbeduidend mensch, als gij zijt, tot eene boodschap van zoodanigen aard gevraagd zou hebben, daar ik er verzekerd van ben dat geen man van eer zich van uwe hulp, als secondant, zou verlangen te bedienen.

„Ik gering en onbeduidend," zeide Craigengelt, terwijl hij zijne stem verhief en de hand aan zijn zwaard sloeg". „Indien de strijd van mijn vriend den voorrang niet eischte en ouder dan de mijne was, zou ik u te verstaan geven —"

„Kapitein Craigengelt, ik begrijp geen zier van uwe verklaringen. Houd u daarmede voldaan, en verplicht mij met heen te gaan."

„V...... d!" mompelde de kampioen; „en is dit alles wat ik op een boodschap, eene zaak van eer betreffende, moet antwoorden?"

„Zeg den Laird van Bucklaw," antwoordde Ravenswood, „indien gij waarlijk door hem gezonden zijt, dat, als hij mij de reden van zijn beklag over mij laat bekend maken door iemand, die geschikt is zulk een boodschap tusschen hem en mij over te brengen, ik mij dan verklaren of verdedigen zal"

„Dan, Jonker, zult gij ten minste door mijne handen de eigendommen wel aan Hayston willen doen toekomen, die in uw bezit gebleven zijn?"

„Welke eigendommen Bucklaw hier ook mag hebben achtergelaten," hervatte Ravenswood, „zij zullen hem door mijn bediende worden ter hand gesteld, daar gij mij geen volmacht van hem toonen kunt, die u recht geeft ze te ontvangen"

„Heel wel, Jonker," sprak kapitein Craigengelt, met een woede, welke zelfs zijne vrees voor de gevolgen niet kon beteugelen; „gij hebt mij dezen morgen ernstig verongelijkt, en mij eene beleediging aangedaan, die geheel en al op u zelven terugvalt. Een kasteel — waarlijk?" dus ging hij voort, terwijl hij een blik rondom zich sloeg; „wel, dit is erger dan een roovershol, waar men de reizigers ontvangt om hen daarna uit te plunderen."

„Onbeschaamde schurk!" zeide de Jonker, terwijl hij zijn rotting oplichtte en een greep naar de teugels van het paard deed; „zoo gij niet terstond vertrekt, zonder een woord meer te spreken, zal ik u doodranselen."

Bij het zien van den boven zijn schouder opgeheven rotting, draaide de kampioen zich zoo snel om, dat hij met moeite zijn paard weêrhield om niet naar beneden te storten, terwijl de hoefijzers van het dier aan alle kanten het vuur uit den rotsgrond deden springen. Hij hield het echter met de teugels op de beenen en rende van de poort weg, terwijl hij met allen spoed het pad naar het dorp insloeg.

Toen Ravenswood na dit onderhoud van het slotplein wederkeerde, ontwaarde hij dat de Lord Grootzegelbewaarder uit de zaal naar beneden gekomen, en op een afstand, dien de beleefdheid vorderde, getuige was geweest van zijne ontmoeting met Craigengelt.

„Ik heb," zeide de Lord Grootzegelbewaarder, „het gelaat van dezen heer, niet lang geleden, nog eens gezien — Craig — Craig — of zoo iets dergelijks, is het zoo niet?"

„Craigengelt is de naam van den kerel," antwoordde de Jonker, „ten minste onder dezen gaat hij thans door."

„Craig — in — guilt," zeide Caleb, terwijl hij eene toespeling op

het woord Craig maakte, dat in het Schotsch keel beteekent. „Als hij nu al Craig-in-guilt is, dan kan het spoedig Craig-in-peril 1) met hem worden, daar is hij juist zoo geschikt voor, als ik ooit iemand zag: de galg staat hem op het gezicht geteekend, en ik verwed twee tegen een, dat hij nu al een hennepen das draagt."

„Gij verstaat u zeer goed op de gelaatkunde, mijnheer Caleb," antwoordde de Grootzegelbewaarder glimlachend. „Ik verzeker u dat die heer onlangs zeer nabij de ladder is geweest; want ik herinner mij nu volkomen nauwkeurig, dat ik, bij gelegenheid eener reis, die ik veertien dagen geleden naar Edinburg deed, den heer Craigengelt, of hoe zijn naam dan ook zijn moge, een streng verhoor voor den geheimen Raad heb zien ondergaan."

„Op welken grond?" vroeg de Jonker van Ravenswood, niet zonder belangstelling.

Deze vraag gaf onmiddellijk aanleiding tot een verhaal, waartoe de Lord Grootzegelbewaarder, gretig een geschikt en gepast oogenblik scheen gezocht te hebben. Hij nam den Jonker onder den arm en geleidde hem naar de zaal terug. „Het antwoord op uwe vraag," sprak hij, „al geldt het slechts eene kluchtige historie, is alleen maar voor uwe ooren geschikt."

Toen zij de zaal binnentraden, voerde hij den Jonker andermaal alleen naar een der hoeken van het venster, waar mis Ashton, zooals men licht zal begrijpen, het niet durfde wagen, hun onderhoud opnieuw te komen storen.

HOOFDSTUK VII.

Hier is een vader, wien het lust om met zijn kind
Thans als een makelaar met koopmansgoed te spelen,
Die haar ten pleister stelt, om ouden wrok te heelen,
Of ze over boord werpt, zoo als Jonas voor den visch,
Tot stilling van de zee, wier vloed nu 't heftigst is

ANONYMUS.

De Lord Crootzegelbewaarder begon zijn gesprek met een schijn van groote onverschilligheid, maar hij liet niet na nauwkeurig op te merken, welke uitwerking zijne mededeelingen op den jongen Ravenswood hadden.

„Gij weet, mijn jonge vriend," zeide hij, „dat wantrouwen de natuurlijke kwaal is onzer onrustige tijden, waarin de besten en wijsten onder

1) Eene niet onaardige toespeling van Caleb, waartoe zoowel de eerste lettergreep *Craig* (keel) als de laatste van des kapiteins naam, *guilt* (schuld), volgens zijne Schotsche uitspraak, hem eene ongezochte gelegenheid aanbood. Een *Craig-in-guilt*, een hals, die schuldig is, kan spoedig een *Craig-in-peril*, een hals, in gevaar van te hangen, worden,

ons aan het bedrog van doortrapte schurken blootstaan. Zoo ik onlangs geneigd was geweest om daarnaar te luisteren, of indien ik de listige staatsman was, dien men u mij heeft voorgesteld, zoudt gij, Jonker van Ravenswood, in plaats van u op vrije voeten te bevinden en volkomen vrijheid te hebben om mij, als het u lust, lastig te vallen, en ter verdediging van uwe vermeende rechten tegen mij op te kunnen treden, thans in het kasteel van Edinburg of in eenige andere staatsgevangenis opgesloten zitten; òf, indien het u gelukt ware dat lot te ontgaan, zoudt gij naar een vreemd land hebben moeten vluchten, op gevaar af van u een vonnis wegens voortvluchtigheid op den hals te hebben gehaald."

„Mylord Grootzegelbewaarder, „hernam de Jonker, „mij dunkt dat gij over zulk een onderwerp niet zoudt willen schertsen — en het schijnt mij toch onmogelijk toe dat het ernst kan zijn."

„De onschuld," antwoordde de Lord Grootzegelbewaarder, „baart zelfvertrouwen en soms, hoe verschoonbaar het ook zij, ook vermetelheid."

„Ik begrijp niet," sprak Ravenswood, „hoe het bewustzijn van onschuld ooit met den naam van vermetelheid kan bestempeld worden."

„Roekeloosheid kan zij ten minste genoemd worden," hervatte sir William Ashton, „daar ze ons tot de dwaling leidt te onderstellen, dat anderen ook volkomen overtuigd zijn van datgene, waarvan wij inderdaad alleen voor ons zelven de bewustheid hebben. Ik heb menigen schurk gekend, die om deze reden zich veel beter verdedigde, dan een onschuldig mensch in dezelfde verdachte omstandigheden ooit kon gedaan hebben. Als hij het bewustzijn van zijne onschuld mist, legt zulk een man er zich op toe, partij te trekken van al de voordeelen die de wet hem toestaat, en soms, als zijn advokaat iemand is van talent, gelukt het hem zijne rechters te noodzaken hem onschuldig te verklaren. Ik herinner mij hier het overbekende geval met sir Coolie Condiddle van Condiddle, die, wegens diefstal van hem toevertrouwde waarden, waaraan geheel de wereld hem schuldig achtte, zich niet alleen zag vrijspreken, maar die naderhand in eene betrekking kwam, waarin hij over eerlijker menschen dan hij was zelf vonnis moest vellen."

„Vergun mij u te verzoeken, tot de zaak terug te keeren", zei de Jonker; „bedrieg ik mij niet, dan scheen het mij als wildet gij zeggen, dat ik onder verdenking gelegen heb."

„Verdenking, Jonker? — Ja, waarlijk en ik kan u de bewijzen daarvan toonen, wanneer ik die, zooals waarschijnlijk is, bij mij heb. — Lockhard, kom eens hier!" — Zijn bediende kwam „Haal mij die kleine gesloten brieventasch, die ik u ter bewaring gegeven heb — hoort gij?"

„Ja, Mylord." Lockhard verdween, en de Zegelbewaarder vervolgde, alsof hij half bezig was in zich zelven te spreken, aldus:

„Ik geloof dat ik die papieren bij mij heb — ik geloof het zeker; want, daar ik in deze streken wezen moest, kon het niet anders of ik moest er aan denken ze mede te nemen. Maar dat weet ik stellig, dat ik ze op het kasteel van Ravenswood heb, zoodat — als gij er toe besluiten kunt —"

Hier kwam Lockhard binnen en stelde hem de lederen brieventasch ter hand. De Grootzegelbewaarder haalde eenige papieren te voorschijn, die het verslag behelsden aan den Geheimen Raad over het oproer, zooals het gebeurde genoemd werd, bij de begrafenis van Allan lord Ravenswood, en het werkelijk aandeel, door hem zelven er in genomen, om alle gerechtelijke vervolgingen tegen den Jonker te voorkomen. Deze stukken legde hij met opzet ter zijde, zoo wel om de natuurlijke nieuwsgierigheid van Ravenswood aangaande dit onderwerp daardoor te prikkelen, zonder dat deze echter voldaan werd, als om te doen blijken, dat sir William Ashton bij die gevaarlijke gelegenheid als voorspraak en bemiddelaar tusschen hem en de achterdochtige bewindslieden van die dagen was opgetreden. Na deze stukken in handen van zijn gastheer gesteld te hebben, opdat deze ze zou nalezen, begaf de Lord Grootzegelbewaarder zich naar de ontbijttafel, knoopte een vluchtig gesprek met zijne dochter aan, richtte ook het woord gedeeltelijk tot den ouden Caleb, wiens gramstorigheid jegens den onrechtvaardigen bezitter van het kasteel van Ravenswood door diens gemeenzaamheid en vooral door die zijner dochter, nu eenigszins begon te bedaren.

Na het doorlezen van de papieren stond de Jonker van Ravenswood eenige oogenblikken, met de hand aan het voorhoofd, in diep en ernstig gepeins verzonken. Vervolgens doorliep hij weder vluchtig de papieren, alsof hij verlangde daarin een verborgen doel of eenig spoor van een geheim opzet te ontdekken, dat bij de eerste lezing zijne aandacht ontglipt was. Het scheen echter dat de tweede lezing hem bevestigde in het denkbeeld, dat hij reeds in het eerste oogenblik opgevat had, want hij sprong van de steenen bank, waarop hij gezeten was, op, en terwijl hij op den Lord Grootzegelbewaarder toetrad, greep hij diens hand, en die hartelijk drukkende, verzocht hij hem bij herhaling om vergeving voor het hem aangedaan onrecht, daar hetgeen hij gelezen had nu duidelijk bewees, dat hij de bescherming van zijn persoon en de handhaving van zijn goeden naam alleen aan hem was verschuldigd.

De staatsman ontving deze dankbetuigingen eerst met goed geveinsde verrassing, en vervolgens met alle blijken eener gulle hartelijkheid. De tranen welden reeds in Lucie's blauwe oogen bij dit onverwacht en roerend tooneel. Den Jonker, nog onlangs zoo hooghartig en achterhoudend, en dien zij altijd voor de beleedigde partij gehouden had, nu haren vader om vergiffenis te zien smeeken, was een omkeer, die even verrassend als streelend en roerend voor haar was.

„Droog uwe tranen, Lucie," sprak haar vader; „waarom zoudt gij weenen, als men ontdekt dat uw vader, hoewel een rechtsgeleerde, toch een eerlijk man is? — En waarvoor toch, mijn beste Jonker, hebt gij mij te danken?" vervolgde hij, terwijl hij zich tot Ravenswood wendde; „in mijn geval, zoudt gij immers eveneens gehandeld hebben. *Suum cuique tribuito* 1) was de regel van het Romeinsche Recht, dien ik leerde toen ik Justinianus bestudeerde. En daarenboven, hebt gij

1) *Geef aan ieder het zijne.*

het mij niet reeds duizendmaal vergolden, door het leven van dit dierbare kind te redden?"

„Ja," antwoordde de Jonker, steeds met een gevoel van zelfbeschuldiging; „maar de kleine dienst, dien ik bewees, was niets dan eene daad van dierlijk instinct. Uwe verdediging van mijne zaak, in oogenblikken toen gij wist hoe ik over u dacht, en hoezeer ik gezind was mij als uw vijand te gedragen, was het gevolg van edelmoedige, manhaftige en welberaden wijsheid."

„Wel," hervatte de Lord Grootzegelbewaarder, „ieder van ons heeft gehandeld overeenkomstig zijn toestand en zijn karakter: gij, als een dapper krijgsman, en ik, als een eerlijk rechter en staatsraad. Wij zouden onze rollen waarschijnlijk niet hebben kunnen verruilen. Ik, ten minste, ben er zeker van, dat ik een onhandige stierenbekamper zou geweest zijn; en gij, mijn goede Jonker, zoudt in weerwil dat uwe zaak zoo rechtvaardig is, die misschien minder goed hebben bepleit dan ik ze voor u bij den Raad heb gedaan."

„Mijn edelmoedige vriend!" riep Ravenswood uit; en met dat korte woord, door den Grootzegelbewaarder reeds zoo vaak aan hem vespild, doch dat hij zelf in het eerst niet gebruiken wilde, schonk hij aan zijn doodvijand het volle vertrouwen van een trotsch, maar edel hart. Onder zijne vrienden was hij niet zoo zeer wegens zijn verstand en zijne schranderheid, dan wel om zijn eigenzinnigen en oploopenden aard befaamd. Hoe hardnekkig zijne veroordeelen, hoe stug zijn karakter ook wezen mocht, moesten ze evenwel zwichten voor liefde en dankbaarheid. En de zichtbare bekoorlijkheden der dochter, met de vermeende diensten van den vader vereenigd, wischten in zijn geheugen de geloften van wraak uit, die hij op den avond der ter aarde bestelling van zijn vader zoo plechtig had afgelegd. Maar die geloften waren gehoord, en in het boek des noodlots opgeteekend.

Caleb was bij dit zonderlinge tooneel tegenwoordig, en hij kon voor zulk een vreemde vertooning geene andere reden bedenken, dan eene verbintenis tusschen de beide geslachten, zoodat het kasteel van Ravenswood de huwelijksgift der jonge dame worden moest. En wat Lucie betreft, zij kon slechts door hare tranen heen glimlachen, toen Ravenswood, met de aandoenlijkste woorden zijne ondankbare onverschilligheid bij haar verontschuldigde; en, terwijl zij de hand, die hij gegrepen had, niet poogde terug te trekken, gaf zij hem, in telkens afgebroken woorden, de vreugde te kennen, die zij ondervond bij de volkomene verzoening tusschen haar vader en haar redder. Ook de staatsman was geroerd en bewogen door de vurige, ongedwongen en edelmoedige wijze, waarop de Jonker van Ravenswood zijne geërfde vijandschap liet varen, en zonder de minste aarzeling hem om verschooning smeekte. Zijne oogen schitterden, terwijl hij ze op de beide jonge lieden sloeg, die oogenschijnlijk reeds aan elkander gehecht en voor elkander geschapen schenen. Hij bedacht tot welk eene hoogte het trotsche en ridderlijke karakter van Ravenswood, onder zoovele omstandigheden, zich zou kunnen verheffen, waarin, om

eene uitdrukking van Spencer te bezigen, hij zelf zich „overstelpt," en door zijne mindere afkomst en aangeboren beschroomdheid neergedrukt voelde. En zijne dochter — zijn geliefkoosd kind — zijn bestendig gezelschap — scheen geboren om in vereeniging met zulk een verheven geest, als Ravenswood bezat, een gelukkig leven te leiden. Ja, zelfs de schoone, teedere brooze vorm van Lucie Ashton scheen den steun der spierkracht en den manhaftigen aard van Ravenswood te behoeven. En het was niet slechts gedurende eenige weinige oogenblikken, dat Sir William Ashton hun huwelijk als eene waarschijnlijke en zelfs wenschelijke gebeurtenis beschouwde, maar er ging zelfs een vol uur voorbij, eer de herinnering aan des Jonkers armoede en aan het ontwijfelbare misnoegen van Lady Ashton zijne verbeelding begon te kwellen. Zeker is het, dat de tamelijk ongewone vlaag van hartelijkheid en teergevoeligheid, waardoor de Lord Grootzegelbewaarder, zoo even verrast werd, tot de oorzaken behoorde, die het meest tot eene stille aanmoediging van des Jonkers genegenheid voor zijne dochter bijdroegen, en de verliefden tot de stellige overtuiging leidde, dat zulk eene vereeniging hem niet weinig genoegen verschaffen zou. Hij schijnt later dit gevolg zelf erkend te hebben, daar hij gewoon was om langen tijd na de gebeurtenis, die hunne liefde den bodem insloeg, zijne toehoorders te waarschuwen om nooit hunne aandoeningen over hun verstand te laten zegevieren, en hun te verzekeren, dat hij de grootste ramp van zijn leven aan een oogenblikkelijke overwinning van het gevoel over het eigenbelang te wijten had. Indien dit het geval is, zal men moeten toestemmen, dat hij voor eene overtreding van vrij korten duur lang en streng is gestraft geworden.

Na een oogenblik stilzwijgens vatte de Lord Grootzegelbewaarder het gesprek weder op. — „Door uwe verrassing in mij een beter mensch te vinden dan gij verwacht hadt, komt het mij voor, mijn goede Jonker, dat uwe nieuwsgierigheid omtrent Craigengelt geweken is, en toch was uw naam in die geschiedenis mede betrokken."

„Die ellendeling!" sprak Ravenswood; „mijn omgang met hem is zoo kort mogelijk geweest; en toch was het zeer dwaas van mij, dat ik ooit eenige gemeenschap met hem gehouden heb. — En wat heeft hij van mij gezegd?"

„Genoeg," antwoordde de Grootzegelbewaarder, „om alles behalve ongegronde verdenkingen jegens u op te wekken bij sommige onzer vroede mannen, die gaarne, alleen op een bloot vermoeden, of op de verklaring van bezoldigde aanbrengers, den een of ander in rechten willen vervolgen. — Het waren eenige mededeelingen van uw plan om in den dienst van Frankrijk, of in dien van den Pretendent te treden; ik kan mij echter niet meer herinneren welke, maar de Markies van Athol, een uwer beste vrienden, en nog een ander persoon, dien sommigen een uwer ergste en baatzuchtige vijanden noemen, waren niet te bewegen, aan dien onzin het oor te leenen."

„Ik ben aan mijn edelen vriend veel verplicht — maar," voegde hij er bij, terwijl hij de hand van den Lord Grootzegelbewaarder nogmaals

drukte „thans heb ik nog meer reden om mijn edelen vijand te danken."

„*Inimicus amicissimus* 1)," zei de Lord Grootzegelbewaarder, des Jonkers handdruk beantwoordende. „Maar deze Heer, die mijnheer Hayston van Bucklaw — ik maak mij over den armen jongen zeer bekommerd — ik heb zijn naam door dien kerel hooren noemen — is onder een tamelijk slechte leiding."

„Hij is oud genoeg om voor zichzelven te zorgen," antwoordde de Jonker.

„Wel oud genoeg, maar misschien niet wijs genoeg, als hij dien kerel tot zijn *fides Achates* 2) gekozen heeft; — hij kwam zelfs met eene aanklacht tegen hem voor den dag, die tengevolge had kunnen hebben, dat ook hij in het verhoor zou worden genomen, als wij niet meer op het karakter van den getuige, dan op de waarschijnlijkheid zijner beschuldiging gelet hadden."

„Ik geloof," zei de Jonker, „dat de heer Hayston van Bucklaw een zeer achtenswaardig man en tot niets laags of onedels in staat is."

„Maar daarom wel in staat om onbezonnen streken te begaan, Jonker, en dat zult gij mij zeker moeten toestemmen. De dood zal hem spoedig in het bezit van een hoogst aanzienlijk vermogen stellen, zoo hij er al niet reeds eigenaar van is. De oude Lady Girnington — een voortreffelijk mensch, met uitzondering van haar aangeboren kwade luim, die haar voor geheel de wereld onverdragelijk maakt — is waarschijnlijk thans reeds gestorven. Zes personen van wie zij erven moest, zijn na elkander overleden, waardoor haar vermogen zeer aanzienlijk is geworden. Ik ken hare bezittingen zeer goed; zij grenzen aan de mijne — het zijn prachtige goederen."

„Dat verheugt mij," hernam Ravenswood, „en ik zou er mij nog meer over verheugen, als ik vertrouwen kon dat Bucklaw, met de verandering van zijne fortuin, ook van gezelschap en zeden mocht veranderen. Maar de keuze van Craigengelt, om in hoedanigheid van zijn vriend met mij te onderhandelen, is een slecht voorteeken voor zijne toekomstige levenswijze."

„Hij is een ongeluksvogel, dat is zeker," zei de Grootzegelbewaarder, „en de strop en de galg staan op zijn gelaat geteekend. — Maar, ik zie dat de heer Caleb ongeduldig wordt, keeren wij dus tot ons ontbijt terug."

---

1) *Een allervriendelijkste vijand.*
2) *Een getrouwe Achates*, een getrouwe leidsman.

HOOFDSTUK XVIII.

Heer, blijf veeleer te huis en hoor eens grijsaards raad:
Zoek bij geen vreemden haard uw leden toch te stoven,
Onze eigen blauwe rook gaat ver hun vuur te boven;
Gezond is eigen brood, hoe karig dit ook zij.
En vreemd banket vergif, schoon enkel lekkernij.
De Fransche Courtesane.

De Jonker van Ravenswood maakte zich een gunstig oogenblik ten nutte om zijne gasten te verlaten, die toebereidselen voor hun vertrek wenschten te maken, terwijl hij voor zich zelven eenige weinige beschikkingen te regelen had, daar hij zich evenens voor een paar dagen van Wolfs-Crag verwijderen wilde. Het was noodzakelijk, bij deze gelegenheid het een en ander met Caleb te bespreken. Dezen getrouwen dienaar trof hij in zijn somber en vervallen hol aan, niet weinig verheugd over het vertrek der gasten, en druk in de weer met na te gaan hoe lang, met een weinig overleg, de overgeschoten levensmiddelen nog wel zouden kunnen strekken, om des Jonkers tafel van het noodige te voorzien. „De buik is zijn afgod niet, dat's een zegen; en Bucklaw is ook weg, die wel een paard met zadel en al kon opeten. Waterkers met een stuk haverkoek kan voor het ontbijt van den Jonker zoowel als voor dat van Caleb dienen. Maar voor het middagmaal — daar is niet veel aan de beenderen gebleven — maar ze kunnen toch nog eens opgestoofd worden; en zij *zullen* opgestoofd worden."

Hij werd te midden van zijne bevredigende berekeningen gestoord door den Jonker, die hem, niet zonder aarzeling, zijn voornemen meedeelde, om met den Lord Grootzegelbewaarder naar het slot van Ravenswood te rijden, ten einde een paar dagen dáár te vertoeven.

„Dat verhoede de Hemel!" riep de oude bediende, die zoo bleek werd als het tafellaken, hetwelk hij bezig was op te vouwen.

„En waarom, Caleb?" vroeg de Jonker, „waarom zou de Hemel verhoeden dat ik den Lord Grootzegelbewaarder eens een tegenbezoek ging brengen?"

„O, mylord!" hervatte Caleb — „o, Jonker Edgar! ik ben slechts uw dienaar, en daarom past het mij niet te spreken — maar ik ben een oude dienaar — die uw heer vader en grootvader beiden gediend heeft, en ik herinner mij lord Randal, uw overgrootvader, ook nog gezien te hebben — hoewel ik toen nog maar een kind was!"

„En hoe kan dat alles met een beleefd tegenbezoek bij een buurman ook maar van verre in verband worden gebracht," vroeg de Jonker.

„O, Jonker Edgar! — ik wil zeggen, mylord!" — antwoordde de hofmeester; „uw eigen geweten zegt het u, dat het den zoon van uw vader niet voegt met dezen goede buurschap te houden; — dat strijdt met de eer van het huis. Als hij eens tot een vergelijk met u kwam, u uw eigen goed teruggaf, en gij zijn huis door eene huwelijksverbintenis

wildet vereeren, zou ik er niets tegen in te brengen hebben; want de jonge dame is een lief, zacht schepsel; maar houd u op een afstand van hem — ik ken dat geslacht maar al te goed — dan zullen zij des te meer eerbied voor u koesteren."

„Maar Caleb! gij gaat nu reeds veel verder dan ik," sprak de Jonker, terwijl hij het bewustzijn, dat hij niet zonder schuld was, onder een gedwongen glimlach verborg. „Gij wilt mij aan eene familie uithuwelijken, die gij mij niet eens vergunt te bezoeken — hoe gaat dit samen? — en gij wordt daarenboven zoo bleek als een lijk?"

„O, mylord!" herhaalde Caleb nogmaals; „gij zoudt er maar om lachen als ik u dat vertelde; maar Thomas de Rijmer, op wiens tong geen bedrog was, heeft eene voorspelling aangaande uw huis gedaan, die vervuld zal worden als gij heden naar Ravenswood gaat — o, dat ze nooit bij mijn leven vervuld moge worden!"

„En wat is dat, Caleb?" vroeg Ravenswood, die de vrees van zijn ouden dienaar wenschte te doen bedaren.

Caleb betuigde dat hij die dichtregels nooit aan eenig sterveling had medegedeeld; — een oude priester, de biechtvader van lord Allan's vader, destijds de familie nog Roomschgezind wanende, had ze hem toevertrouwd. „Menigmaal," sprak hij, „heb ik die geheimzinnige woorden bij mij zelven herhaald; ach! dikwijls deed ik het, zonder er aan te denken dat zij heden nog vervuld konden worden."

„Houd op met uw onzin, en laat mij de rijmelarij eens hooren, die u het hoofd op hol heeft gebracht," hernam de jonker ongeduldig.

Met eene bevende stem, en wangen bleek van angst, sprak Caleb stamelend daarop de volgende dichtregels uit:

„Wanneer de laatste Heer van Ravenswood
Naar Ravenswood zich op zijn klepper spoedt,
En daar een doode maagd zoekt als zijn bruid,
Dan stalt hij ook zijn paard in Kelpie's vloed,
En met zijn naam is 't dan voor eeuwig uit!"

„Ik ben met Kelpie's vloed best bekend; want ik veronderstel ten minste dat gij daarmede het stuifzand tusschen dit kasteel en Wolfshope bedoelt, maar wie toch, die zijn verstand niet verloren heeft, zou daar een paard willen stallen?"

„O, mylord, wie kan dat ooit nagaan? God verhoede dat wij ooit te weten komen, wat de profetie bedoelt — maar daarom moet gij toch te huis blijven, en de vreemdelingen alleen naar Ravenswood laten rijden. Wij hebben al genoeg voor hen gedaan; en meer te doen, zou het huis eer tot schande dan tot voordeel strekken."

„Wel, Caleb," zei de Jonker, „ik dank u hartelijk voor uw goeden raad bij deze gelegenheid; maar indien ik nu al eens niet naar Ravenswood ga, om daar eene doode of levende bruid te zoeken, dan hoop ik toch een beteren stal voor mijn paard dan Kelpie's welzand te kiezen, daar ik er altijd eene bijzondere vrees voor gekoesterd heb, omdat daarin, tien jaren geleden, eene patrouille dragonders is omge-

komen. Mijn vader en ik zagen hen van den toren tegen het opkomend getij worstelen, en zij waren reeds lang verloren, eer men hun eenige hulp kon verleenen."

„De Engelsche deugnieten waren zulk een lot dubbel waard," zeide Caleb. „Wat was het noodig dat zij op onze duinen kwamen rondspringen en goede, eerlijke menschen beletten, een slokje brandewijn aan wal te kunnen brengen? Toen ik hen zoo druk bezig zag, zou ik het oude slangstuk, of den mortier van de zuidelijke batterij wel eens op hun huid hebben losgebrand, als de vrees mij niet had bekropen, dat die bij het losbarsten zouden gesprongen zijn."

Caleb was nu met het misbruik, dat men van de Engelsche soldaten en douanenwachten gemaakt had, zoo geheel en al vervuld, dat het zijn heer niet zeer moeilijk viel, hem te ontsnappen en zich weder bij zijne gasten te voegen. Alles was thans tot hun vertrek gereed, en nadat een der stalknechten van den Lord Grootzegelbewaarder des Jonkers paard gezadeld had, besteeg op het slotplein ieder het zijne.

Caleb had met vrij wat moeite de dubbele deuren van de buitenpoort geopend en daarbij post gevat, terwijl hij door de eerbiedige en tevens waardige houding die hij aannam, het gemis van een geheelen stoet portiers, loopers en livereibedienden, door zijn eigen mageren, schralen en dunnen persoon trachtte te vergoeden.

De Grootzegelbewaarder beantwoordde zijne diepe buiging met een hartelijk vaarwel, en bukte zich tegelijkertijd voorover op zijn paard, om in des hofmeesters hand de fooi te laten glijden, welke in die dagen altijd door een gast, bij zijn vertrek, aan de bedienden van het huis waar hij onthaald was, gegeven werd. Lucie lachte den ouden man met hare gewone vriendelijkheid toe, zeide hem goeden dag, en gaf hem ook haar geschenk, maar op eene bevallige en minzame wijze, die ontegenzeggelijk het hart van den trouwen, ouden bediende voor haar zou hebben ingenomen, als Thomas de Rijmer, en het gewonnen proces tegen zijn heer, hem niet voor den geest gekomen waren. Maar, zoo als de zaken nu stonden, kon hij de taal van den Hertog in Shakspeare's drama gemakkelijk overnemen:

„Veel beter hadt gij door die daad mijn hart verheugd,
Zoo gij mij van een anderen vader hadt verhaald."

Ravenswood had de teugels van het paard der dame gegrepen, haar beangst hart geruststellende, terwijl hij haar ros behoedzaam langs het steenachtig pad leidde, dat naar de heide voerde, toen een der bedienden uit de achterhoede hem kwam berichten dat Caleb hen luidkeels nariep en verlangde zijn heer te spreken.

Ravenswood gevoelde dat het zijn reisgenooten vreemd moest schijnen, als hij op dat geroep geen acht sloeg, hoewel hij Caleb inwendig om zijne lastige gedienstigheid verwenschte. Hij zag zich dus genoodzaakt, aan den heer Lockhard den aangenamen plicht over te dragen dien hij vervulde, en opnieuw naar de poort van het slotplein te rijden. Juist wilde hij daar Caleb eenigszins gemelijk naar de oorzaak van zijn

roepen vragen, toen de goede, oude man uitriep: Stil mylord! stil! laat ik u maar een enkel woord zeggen, dat ik in het bijzijn van de menschen niet doen kon — daar —" (terwijl hij het geld, dat hij zoo even ontvangen had, zijn heer in de hand stopte) „daar zijn drie goudstukken — want zeker zult gij daar ginds geld noodig hebben — maar halt! hoor toch!" — want de Jonker wilde hem onder het doen van dat voorstel in de reden vallen — „gij moet er nooit é n woord van reppen — maar zie dat goud in de eerste de beste stad, die gij doorrijdt, gewisseld te krijgen; want het is vonkelnieuw uit de munt gekomen en op het eerste gezicht aanstonds te herkennen."

„Gij vergeet, Caleb," sprak zijn heer, die zijn bediende zocht te noodzaken het geld terug te nemen, terwijl hij de teugels, die deze vasthield, wilde losmaken, „gij vergeet dat ik nog eenige goudstukken heb overgehouden, die mij toebehooren. Bewaar deze, oude vriend, dus voor u zelven, en nu nog eens, goeden dag! Ik verzeker u dat ik genoeg heb. Gij weet dat gij alles zoo aangelegd hebt, dat ons leven ons weinig, of bijna niets heeft gekost."

„Goed," zeide Caleb; „maar gij kunt u van dit geld dan op een anderen tijd bedienen: gij zult nu nog wel genoeg hebben; ongetwijfeld zult gij echter voor de eer van het huis iets moeten doen, en de dienstboden een geschenk geven — gij moet dus iets hebben, om er eenige vertooning mede te maken. Als men tot u zegt: Jonker, wilt gij er een goudstuk onder verwedden? dan moet gij uwe beurs voor den dag halen en antwoorden: ik neem het aan; maar laat u met wedden toch niet te veel in, steek uwe beurs weer bij u, en —"

„Dat is onverdragelijk, Caleb, — waarlijk ik moet voort!"

„En gij wilt dus nog gaan?" vroeg Caleb, terwijl hij den mantel van zijn heer losliet, en van den raadgevenden in een roerenden en treurigen toon overging — „en gij wilt dus nog gaan, in weerwil van alles wat ik u èn van de voorspelling èn van de doode bruid èn van Kelpie's welzand verhaald heb? — Goed, een eigenzinnig mensch moet zijn gang gaan! — die niet hooren wil, moet voelen. Maar zorg toch voor uw leven, als gij op de vogelvangst of op de jacht in het park gaat — neem u in acht, en drink vooral niet uit de Meerminnenfontein ..... Weg is hij, het pad langs, als een pijl uit den boog haar achterna! Het geslacht van Ravenswood is heden het hoofd geknakt, gelijk ik de kroon van een jongen berkenboom knakken kan!"

De oude hofmeester zag zijn heer lang na, terwijl hij herhaaldelijk de tranen afwischte, die in zijn oog opwelden, opdat hij, zoo lang mogelijk, de rijzige gestalte van den Jonker van die der overige ruiters zou kunnen onderscheiden. „Dicht naast haar — ja, dicht naast haar," mompelde hij; „de heilige man heeft wel wijselijk gezegd: daaraan zal men de heerschappij kennen, die de vrouw over alle mannen heeft; — en zonder dit meisje zou ons noodlot niet geheel vervuld zijn geworden."

Met een hart, door deze treurige voorgevoelens bezwaard, keerde Caleb tot zijne noodzakelijke bezigheden op Wolfs Crag terug, zoodra

hij het voorwerp van zijne bezorgdheid onder den drom ruiters niet langer onderkennen kon.

Het gezelschap vervolgde intusschen vroolijk zijn weg. Als de Jonker van Ravenswood eenmaal een besluit gonomen had, bracht zijn aard niet mede om te talmen of te dralen. Hij gaf zich aan het geluk over, dat hij in het bijzijn van Lucie Asthon gevoelde, en legde op den duur eene voorkomendheid en opgeruimdheid aan den dag, die zoo na aan vroolijkheid grensden, als de stemming van zijn gemoed en de toestand zijner familie hem vergunden. De Lord Grootzegelbewaarder stond verbaasd over zijne scherpzinnige opmerkingen en over de buitengewone ontwikkeling, die hij door zijne studiën bereikt had. Sir William's beroep en omgang met menschen maakten hem in dit opzicht tot een voortreffelijken beoordeelaar, en hij wist zeer goed, op welken prijs hij eene hoedanigheid schatten moest, waarin hij zelf geheel vreemdeling was, namelijk: de vastberaden onverschrokkenheid, die den Jonker van Ravenswood kenmerkte, en waardoor het scheen dat aarzeling en vrees hem geheel en al onbekend waren. De Lord Grootzegelbewaarder verheugde zich in zijn hart, dat hij zulk een geduchten vijand met zich had weten te verzoenen, terwijl hij met eene mengeling van vreugd en bekommering reeds de groote dingen berekende in de toekomst, die zijn jeugdige reisgenoot gewis volvoeren zou, als de bries der hofgunst zijne zeilen eenmaal zou hebben doen zwellen.

„Wat kan zij meer verlangen," — dacht hij, want hij was in zijn hart nog altijd bekommerd, dat Lady Ashton zich verzetten zou tegen den wensch, die nu boven alle andere de overhand bij hem had, — „wat kan eene vrouw toch in een huwelijk meer verlangen, dan dat een vrij gevaarlijke aanspraak verzwakt wordt door de verbintenis met een schoonzoon, edel, dapper, rijkbegaafd, aan de aanzienlijkste geslachten vermaagschapt — die zeker is om flink vooruit te komen, als de stroom hem maar eenigszins begunstigt — die juist sterk is in datgene, waarin wij zwak zijn, in afkomst en in krijgsmansaard? Waarlijk, geen verstandige vrouw zou een oogenblik aarzelen. Maar helaas! —"

Hier moest hij ophouden met redeneeren, omdat hij wist dat Lady Ashton, in den goeden zin van het woord, niet altijd verstandig was. „Aan den een of anderen lompen jonker de voorkeur boven een dapperen, jongen edelman te geven, en zich door een gemakkelijk vergelijk het bezit van Ravenswood niet te willen verzekeren — dat zou de handelwijze van een onzinnige vrouw zijn!"

Aldus overlegde de grijze staatsman bij zichzelven, tot zij Bittlebrains House bereikten, waar men voorloopig bepaald had het middagmaal te houden en uit te rusten, om vervolgens in den namiddag de reis verder voort te zetten.

Daar werden zij met de meeste gastvrijheid ontvangen, terwijl de edele gastheeren inzonderheid de grootste oplettendheid jegens den Jonker van Ravenswood betoonden. De ware oorzaak daarvan lag hierin, dat lord Bittlebrains zijn Pairschap voor een groot gedeelte aan zijne meegaandheid te danken had, en hij zich den naam van

een wijs man had weten te verwerven, omdat hij de kunst verstond algemeene waarheden met eene zekere welsprekendheid voor te dragen, een getrouw waarnemer was van de veranderingen der omstandigheden en tevens de gaaf bezat om zekere staatkundige diensten aan hen te bewijzen, die het best in staat waren ze te beloonen.

Zijne gemalin gevoelde zich even als hij onder de pas verworven eertitels niet al te zeer op haar gemak, daar de gewoonte hen nog niet daarmede vertrouwd had gemaakt; zij verlangden dus eene goede verstandhouding aan te kweeken met hen, welke geboren waren in die kringen, waartoe zij zich uit een lageren sfeer hadden weten op te heffen. De bijzondere oplettendheid, die zij den Jonker van Ravenswood bewezen, miste de gewone uitwerking niet, en verschafte hun een nieuw gewicht in de oogen van den Lord Grootzegelbewaarder, die, hoewel hij in het algemeen lord Bittlebra.ins' verstand weinig telde, echter een hoog denkbeeld koesterde van d'ens scherpzinnig oordeel in zaken, waarbij het eigenbelang in het spel was.

„Wat zou ik gaarne gezien hebben dat lady Ashton getuige van deze ontvangst geweest ware," zei de Lord Grootzegelbewaarder bij zichzelven. „Welke man weet zoo goed als Bittlebrains aan welken kant het brood gesmeerd is; en hij vleit den Jonker als een hond de keukenmeid. En Mylady brengt hare leelijke dochters te voorschijn, om voor hem te zingen en op de klavecimbaal te spelen, alsof zij zeggen wilde: „zoek uit en kies." Zij zijn even goed met Lucie te vergelijken, als een uil met een jongen zwaan; zij kunnen dus hare bekoorlijkheden wel naar eene andere markt brengen."

Na afloop van den maaltijd bestegen onze reizigers, die nog het grootste gedeelte van hun weg hadden af te leggen, op nieuw hunne paarden; en nadat de Lord Grootzegelbewaarder, de Jonker en bedienden den *doch-andorroch,* of afscheidsbeker, gedronken hadden, van likeuren, overeenkomstig hunne verschillende rangen, zetten zij hun tocht op nieuw voort.

Het was reeds donker, toen zij het slot van Ravenswood naderden en eene lange, rechte laan insloegen, die rechtstreeks naar het huis voerde, en beplant was met hooge olmen, welke in den nachtwind zuchtten, alsof zij den erfgenaam van hunne oude eigenaars wilden beklagen, die nu onder hunne schaduw en in het gezelschap en gevolg van hun nieuwen bezitter wederkeerde. Een daarmede overeenstemmend geheim gevoel drukte ook op het hart van den Jonker. Hij werd langzamerhand stil en bleef een weinig achter de dame, aan wier zijde hij tot hiertoe met zooveel eerbiedigen ijver was voortgereden. Hij herinnerde zich maar al te goed het tijdstip, waarop hij, op hetzelfde uur van den avond, zijn vader had vergezeld, toen deze edelman het slot, waaraan hij zijn naam en titel ontleende, verlaten had, om er nooit terug te keeren. De breede gevel van het oude kasteel, waarop hij zich herinnerde bij zijn vertrek nog menigmaal een blik te hebben geworpen, en die toen zoo zwart als een rouwfloers was — diezelfde gevel schitterde nu door een aantal lichten, waarvan sommige te midden van

den nacht in de verte voortflikkerden, terwijl andere, van het eene venster naar het andere zwevende, de drukke en ijverige toebereidselen verkondigden, die hunne reeds te voren door een bode gemelde aankomst voorafgingen. Deze tegenstelling werkte zoo sterk op het gemoed van den Jonker, dat uit den aard der zaak eenige onaangename gewaarwordingen weder bij hem oprezen, waarmede hij gewoon geworden was, den nieuwen heer van zijn vaderlijk erfgoed te beschonwen, terwijl het aan zijn gelaat eene strenge en ernstige uitdrukking gaf, toen hij van zijn paard steeg, en in de voorzaal, nu niet langer zijn eigendom, zich door de talrijke bedienden van den tegenwoordigen eigenaar omgeven zag.

De Lord Grootzegelbewaarder, die hem met dezelfde hartelijkheid wilde verwelkomen, welke na hunne laatste onderhandelingen zoo natuurlijk scheen, bespeurde deze gelaatsverandering, wijzigde zijn voornemen, en kondigde dus enkel door eene diepe buiging zijn gast aan, dat hij welkom was, terwijl hij daardoor op kiesche wijze de gevoelens scheen te deelen, die duidelijk op het gelaat van den Jonker uitgedrukt lagen.

Twee kamerdienaars, ieder met een paar reusachtige zilveren kandelaars in de hand, leidden nu het gezelschap naar eene ruime zaal of gezelschapskamer, waar een aantal nieuwe veranderingen aan Ravenswood den grooten rijkdom der tegenwoordige bewoners verrieden. De vergane behangsels, die in zijns vaders tijd de wanden van dit statige vertrek half bedekten en half in flarden er langs neerhingen, waren nu door een keurig bewerkt beschot vervangen, welks lijsten, zoowel als de ramen der verschillende vakken, met bloemfestoenen en vogels versierd waren, die, hoewel in eikenhout gesneden, inderdaad — want met zoo veel kunst was de beitel gevoerd — schenen te zingen en met de wieken te fladderen. Verscheidene oude familieportretten uit het huis van Ravenswood, met eenige oude wapenrustingen en wapens, hadden plaats moeten maken voor Koning Willem en Koningin Maria, Sir Thomas Hope en lord Stair, twee beroemde Schotsche rechtsgeleerden. Twee schilderijen van den vader en de moeder van den Lord Grootzegelbewaarder waren er ook opgehangen, de laatste met een echt feeksengezicht, deftig, met eene zwarte, dicht om de wangen sluitende muts, en met een gebedenboek in de hand. De eerste gaf onder een zwart zijden *geneva*, of priesterkap, die zoo dicht om het hoofd sloot, alsof hij geschoren was, een benepen, fletsch, kwakerachtig gelaat te aanschouwen, dat in een spitsen, roodachtigen, dunnen baard eindigde, terwijl het geheel een dier aangezichten vertoonde, waarin de huichelaar aan den schurk en den deugniet den voorrang schijnt te betwisten. „En om plaats voor zulke vogelverschrikkers te maken," dacht Ravenswood bij zichzelven, „heeft men mijne voorvaderen afgerukt van de muren door hen zelven opgetrokken!"

Andermaal sloeg hij een blik op die wanden, en terwijl hij daarheen zag, scheen de herinnering aan Lucie Ashton — want zij was niet met hen de kamer binnengetreden — minder levendig op zijne ver-

beelding te werken. Er hingen ook Nederlandsche kluchten, met welken naam men toenmaals de schilderijen van Ostade en Teniers bestempelde, benevens een paar goede schilderijen van de Italiaansche school. Men trof er bovendien eene schoone afbeelding aan van den Lord Grootzegelbewaarder, levensgroot, in zijn ambtsgewaad, naast zijne gemalin, in zijde en hermelijn geschilderd, eene hooghartige schoone, uit wier blikken al de trots straalde van het huis van Douglas, waaruit zij afstamde. In weerwil van zijn talent, had het den schilder, hetzij dan dat het origineel, of eene bij hem opgekomen maar onderdrukte luim, er de schuld van dragen mocht, niet mogen gelukken, op het doek aan haar gemaal dat deftig voorkomen te bezorgen, waardoor het volle bezit van gezag als heer des huizes wordt aangeduid. Bij den eersten oogopslag bleek het duidelijk, dat, in weerwil van alle aangebrachte ambtsieraden, de Lord Grootzegelbewaarder in meerdere of mindere mate een Janhen was. De vloer van deze schoone zaal was met rijke tapijten belegd; groote vuren glommen in de dubbele schoorsteenen, en tien zilveren kandelaars, wier lichtstralen weerkaatst werden door de heldere spiegels waarvoor zij stonden, gaven aan het vertrek de helderheid van den vollen dag.

„Zult gij niet eenige ververschingen gebruiken, Jonker?" vroeg sir William Ashton, die begon te gevoelen, dat het noodig was de akelige stilte te breken.

Maar hij kreeg geen antwoord; want de Jonker was zoo geheel en al vervuld met het opnemen der verschillende veranderingen, waarvan de kamer het voorwerp was geweest, dat hij nauwelijks hoorde dat de Lord Grootzegelbewaarder hem aansprak. Eene herhaling van het gedane aanbod van eenige verversching, versterkt met de verklaring dat het familiemaal zoo aanstonds gereed zou zijn, wekte zijne aandacht en herinnerde hem, dat hij eene zwakke, misschien eene bespottelijke rol speelde, zoo hij zich door de omstandigheden, waarin hij verkeerde, beheerschen liet. Hij dwong zich dus om een gesprek met sir William Ashton te voeren en trachtte zoo onverschillig mogelijk te schijnen.

„Het kan u niet verwonderen, sir William, dat ik levendig belang stel in de veranderingen, die gij ter verfraaiing van dit vertrek hebt laten aanbrengen. In mijns vaders tijd, nadat onze ongelukken hem noodzaakten stil en afgezonderd te leven, maakte men er weinig gebruik van, behalve dat het mij tot speelkamer strekte, als het weder niet gedoogde, dat ik in het park rondliep. In dien hoek was mijn kleine werkplaats, waar ik de weinige timmermansgereedschappen, die de oude Caleb mij bezorgde, en waarvan hij mij het gebruik leerde, als een schat bewaarde; — daar, in gindschen hoek, had ik mijne vischhengels en jachtpolsen, bogen en pijlen geborgen."

„Ik heb," antwoordde de Lord Grootzegelbewaarder, die gaarne het gesprek op iets anders brengen wilde, „een jongen wildzang van hetzelfde slag. — Nooit voelt hij zich gelukkig dan in het open veld; — het verwondert mij dat hij nog hier is. — Lockhard, laat William

Shaw den jongen heer Henry eens gaan roepen — ik verbeeld mè, dat hij, volgens gewoonte, weer aan den leiband van Lucie vast zit; iedereen in huis loopt dat dartele meisje na."

Zelfs de toespeling op zijne dochter, hoe listig ook aangebracht, kon Ravenswood niet aan de mijmeringen onttrekken, waarin hij verdiept was.

„Wij werden genoodzaakt," zeide hij, „eenige wapenen en portretten in deze kamer achter te laten; — mag ik vragen, waar ze gebleven zijn?"

„De kamer," antwoordde de Lord Grootzegelbewaarder, niet zonder eenig aarzelen, „is in onze afwezigheid in orde gebracht. *Cedant arma togae* 1), weet ge, is de grondregel der rechtsgeleerden; — en ik vrees dat men zich wat al te letterlijk aan die woorden gehouden heeft. Ik hoop — ik geloof dat ze goed bezorgd zijn — ik weet zeker, dat ik last heb gegeven — mag ik hopen, dat, als zij gevonden en behoorlijk in orde gebracht zijn, gij mij dan de eer bewijzen zult ze uit mijne hand, als eene vergoeding voor hunne toevallige plaatsverwisseling, aan te nemen?"

De Jonker van Ravenswood maakte eene stijve buiging en zette, met gekruiste armen, zijn onderzoek van de zaal op nieuw voort.

Henry, een bedorven knaap van vijftien jaren, kwam daarop de kamer instuiven, en liep op zijn vader toe.

„Denk eens papa, Lucie is zoo treurig en neerslachtig te huis gekomen, dat zij niet eens met mij naar beneden in den stal wil gaan, om mijn nieuw hitje eens te zien, dat Robert Wilson van den molen van Galloway medegebracht heeft."

„Ik vind het zeer onredelijk van u, dat van haar te vergen," zei de Grootzegelbewaarder.

„Dan zijt gij even eigenzinnig als zij," antwoordde de jongen. „Als mama maar te huis komt, zal zij het u beiden wel anders leeren."

„Houd je stil, onbeschaande jongen!" sprak zijn vader; „waar is je gouverneur?"

„Die is naar Dunbar op eene bruiloft. — Ik hoop dat hij een leverbeuling voor zijn middagmaal zal krijgen;" en daarop begon hij het oude Schotsche deuntje te zingen:

„In Dunbar was een leverbeuling,
Falderaldera,
Er is vrij wat beters en weinig wat slechters,
Falderaldera. 2)

---

1) De wapenen moeten voor den tabbaard zwichten.

2) Het gerecht, waarvan in dit liedje gesproken wordt, is het geliefkoosde gerecht der inwoners van Dunbar, en zij noemen het *haggis* Het bestaat uit eene schapenmaag, die met het hart, de long en de lever van dat dier klein gehakt, en met vet, uien, zout, peper en havermeel doorkneed wordt. Dit *haggis* komt met onze leverbeuling eenigszins overeen.

„Ik ben den heer Cordery zeer verplicht voor zijne beleefdheid," zei de Lord Grootzegelbewaarder. „En wie heeft, gedurende mijne afwezigheid, het toezicht op u gehouden, Henry?"

„Morman en Wilson — en ik zelf."

„Een stalknecht en een boschwachter, en uw eigen onnoozel persoontje — uitnemende leiders voor een toekomstig rechtsgeleerde! — gij zult dan wel geene andere wetten leeren kennen dan tegen het schieten van grof wild, het vangen van zalm en —"

„Van wild gesproken," zei de jonge wildzang, terwijl hij zijn vader zonder den minsten schroom of aarzeling in de rede viel, „Norman heeft een hertebok geschoten, en ik heb het gewei van het dier aan Lucie laten zien, en zij zegt, dat zij slechts acht takken hebben, en zij zegt dat gij er één met de honden van Lord Brittlebrains gedood hebt, toen gij weg waart, en zij zegt dat die tien takken had — is dat waar?"

„Wat mij betreft mag het er twintig gehad hebben, Henry, zoo veel weet ik er van; maar indien ge het aan dezen heer vraagt, kan hij u daaromtrent alles vertellen — ga hem aanspreken, Henry, — het is de Jonker van Ravenswood".

Terwijl zij samen spraken, stonden vader en zoon bij het vuur, en de Jonker, die naar het uiteinde van het vertrek gewandeld was, stond met den rug naar hen toe en hield zich waarschijnlijk met de beschouwing van eene der schilderijen bezig. De jongen liep naar hem toe, en hem met de vrijpostigheid van een bedorven kind bij den rok trekkende, zeide hij: „zeg eens mijnheer, wilt gij mij eens vertellen —" Maar toen de Jonker zich omwendde, en Henry in het aangezicht zag, werd hij eensklaps verlegen — deed een paar stappen achterwaarts, en bleef den Jonker met eene mengeling van vrees en verbazing aanstaren, die uit zijne gelaatstrekken de gewone uitdrukking van brutale levendigheid geheel verbannen had.

„Kom eens bij mij, mannetje," sprak de Jonker, „en ik zal u alles van de jacht verhalen."

„Ga naar dien heer toe," zei zijn vader; „gij behoeft zoo bang niet te zijn."

Maar, verzoek noch aanmoediging hadden op den jongen de minste uitwerking. Hij keerde zich integendeel om, toen hij den Jonker van het hoofd tot de voeten had opgenomen, en stapte, even voorzichtig alsof hij op eieren liep, naar zijn vader toe, terwijl hij zich zoo dicht mogelijk aan hem vastklemde. Ravenswood, die het aanhooren van een twist tusschen een vader en zijn bedorven zoon vermijden wilde, achtte het beleefd, zijn oog nog eens op de schilderijen te vestigen, en niet te luisteren naar hetgeen zij elkander zeggen mochten.

„Waarom, kleine dwaas, spreekt gij den Jonker niet aan?" vroeg de Lord Grootzegelbewaarder.

„Ik ben bang," antwoordde Henry met half gedempte stem.

„Bang, malle jongen," sprak zijn vader, terwijl hij hem zacht bij den kraag trok; „wat maakt je dan bang?"

„Wat anders, dan dat hij zoo sprekend op het portret van den ouden Malisius van Ravenswood gelijkt,” zei de jongen fluisterend.

„Welk portret, onnoozele bloed?” vroeg zijn vader. „Ik was altijd gewoon u maar voor een wildzang te houden; maar nu geloof ik dat gij een geboren domoor zijt.”

„Ik zeg u, dat hij het levende beeld van den ouden Malisius van Ravenswood is, en hij ziet er uit alsof hij zoo juist uit het doek was geloopen. Hij hangt in de oude ridderzaal, waar de meiden de wasch doen, en hij is in zijne wapenrusting en draagt geen rok zooals deze heer, en hij heeft geen baard of knevels zooals op de schilderij, en

hij heeft een ander soort ding om zijn hals en geen doek, zooals hij, en —”

„En waarom, malle jongen, zou deze heer niet op zijn voorvader gelijken?” vroeg de Lord Grootzegelbewaarder.

„Ja, maar als hij nu eens komt om ons allen uit het slot te jagen, en twintig vermomde mannen achter zich heeft, en met eene holle stem roept: „*ik wacht mijn tijd*” — en u eens bij den haard doodslaat, zoo als Malisius dien anderen man gedaan heeft, wiens bloed men nog kan zien.”

„Houd je mallepraat voor je,” beval de Lord Grootzegelbewaarder, die niet bijzonder gesticht was door de herinnering aan zulke onaangename gebeurtenissen. „Daar is Lockhard om te zeggen dat het eten op tafel staat,” ging hij voort, zich tot Edgar wendende.

En op hetzelfde oogenblik trad Lucie, die na hare tehuiskomst van kleeding gewisseld had, door eene andere deur het vertrek binnen. Hare zeldzaam schoone gelaatstrekken, nu slechts kwistig door de prachtige blonde lokken overschaduwd; haar ranke leest, van het zware rijkleed ontdaan, en nu in blauwe zijde gehuld; hare bevallige manieren en haar betooverende glimlach verjoegen met eene snelheid, waarover de Jonker zelf zich verbaasde, al de sombere en onaangename beelden, die een poos lang zijne verbeelding bewolkt hielden. In deze zoo eenvoudig schoone gelaatstrekken kon hij geene overeenkomst ontdekken met het stroef gezicht van den puritein met zijn spitsen baard en het zwarte haar en de zwarte kap, of met dat van zijn stijve, verwelkte gemalin, die zoo sterk in het gelaat van den Lord Grootzegelbewaarder weergegeven was, of met de hooghartigheid, zoo zichtbaar op dat zijner gemalin. En terwijl hij op Lucie Ashton staarde, scheen zij hem een engel toe, die op aarde nedergedaald was en in geene betrekking tot de grove stervelingen stond, in wier midden zij zich verwaardigde een korten tijd te vertoeven. Zoo sterk is de invloed der schoonheid op eene jeugdige en levendige verbeelding.

HOOFDSTUK XIX.

— — 'k heb kwaad gepleegd
En vreezen moet ik dat eens vaders bittre klachten
De wrake wekken van de strenge hemelmachten,
Zoodat op 't schuldig hoofd een vloed van rampen stort,
Dat de ouderlijke raad geheel verwaarloosd wordt,
Als zij het jeugdig kroost wat al te streng regeeren,
En met geweld de liefde uit harten durven weeren,
Aan wie door hooger macht is ingeprent, wat ons
De rede leert.

De verloren parel.

Het feest op het kasteel van Ravenswood was door den overvloed, die er bij heerschte, even merkwaardig als dat van Wolfs Crag door zijne slecht verheelde schrielheid opmerkelijk geweest was. De tegenstelling mocht den Lord Grootzegelbewaarder in 't geheim een weinig hoogmoedig maken, hij bezat te veel gevoel, om dit openlijk te doen blijken. Hij scheen integendeel zich met genoegen te herinneren, wat door hem „het jonge-vrijers-maal van den heer Balderston" genoemd werd, en eer met tegenzin dan met welgevallen het ten toon spreiden van welvaart en weelde op zijne eigene rijk beladen tafel te beschouwen.

„Wij doen deze dingen," zeide hij, „omdat anderen het ook doen; maar ik ben aan mijns vaders tafel zuinig en eenvoudig groot gebracht, en het zou mij zeer goed aanstaan, als mijn vrouw en kinderen mij vergunnen wilden, tot mijn haverpap en mijn armoedig gerecht van lamsvleesch terug te keeren."

Dit was een weinig overdreven. De Jonker antwoordde alleen, dat

verschillende rangen — „ik meen," zeide hij, terwijl hij zich verbeterde, „dat verschillende trappen van welvaart ook een verschillende wijze van huishouding eischen."

Deze droge opmerking maakte aan alle verder gesprek over dit onderwerp een einde, en het is onnoodig verslag te geven van datgene waardoor het vervangen werd. De avond werd vroolijk, ja zelfs gemeenzaam doorgebracht; en Henry had zijne eerste vrees zóó ver overwonnen, dat hij eene jachtpartij op een hert met het levende afbeeldsel en de sprekende gelijkenis van den grimmigen Sir Malisius van Ravenswood, bijgenaamd de Wreker, beraamde. De volgende morgen werd daartoe bepaald.

Die morgen brak aan en bestraalde vlugge jagers, terwijl de jacht even gelukkig als aangenaam was. Daarop volgde er een feestmaal, en eene dringende uitnoodiging om nog een dag te vertoeven, werd even heusch aangenomen als zij gedaan was. Ravenswood had besloten er geen dag meer aan te knoopen; maar hij herinnerde zich, dat hij de oude en getrouwe dienares van zijn huis, de oude Alice, nog niet bezocht had, en zijn hart zeide hem, dat hij één morgen aan zulk eene oude getrouwe moest wijden.

Er werd dus een dag bepaald, waarop men Alice een bezoek zou brengen, en Lucie zou den Jonker daarheen geleiden. Henry, wel is waar, vergezelde hen, en ontnam daardoor aan hunne wandeling den schijn van een *tête-à tête*, ofschoon wel beschouwd die wandeling toch niet veel anders kon zijn, als men de verschillende omstandigheden, in aanmerking neemt, die er plaats grepen, en die den jongen verhinderden ook maar de geringste aandacht te schenken aan hetgeen er tusschen zijne metgezellen voorviel. Nu eens zette zich een kraai binnen schot op een tak; — dan weder liep er een haas dwars over hun pad, en Henry en zijn windhond stoven van den weg af, om dien na te zetten; — straks weder had hij een lang gesprek met den boschwachter, waardoor hij een ver eind achter zijn gezelschap bleef, — en eindelijk snelde hij, om het hol van een das te onderzoeken, hen een goed eind vooruit.

Het gesprek van den Jonker met Lucie nam onderwijl eene belangrijke en zelfs vertrouwelijke wending. Zij kon niet nalaten, te doen blijken, dat zij de smart begreep, welke de Jonker bij het bezoeken van zulke bekende, maar nu zoo geheel veranderde plaatsen moest ondervinden; en zoo bevallig drukte zij hare deelneming uit, dat Ravenswood zich een oogenblik daardoor voor al zijne rampspoeden schadeloos gesteld voelde. Meer dan eene uitdrukking, die zulke gewaarwordingen verried, ontsnapte hem, terwijl Lucie deze eer verlegen dan met tegenzin aanhoorde. En gaarne zal men haar de onvoorzichtigheid vergeven, dat zij het oor leende aan zulk eene taal, wanneer men in het oog houdt dat de toestand, waarin zij door haren vader gebracht was, Ravenswood scheen te veroorloven daarvan gebruik te maken. Toch deed zij eene poging om het gesprek op een ander onderwerp te brengen, hetgeen haar dan ook gelukte; want van zijn kant was

de Jonker ook verder gegaan dan hij wilde, en zijn geweten deed hem oogenblikkelijk de levendigste verwijtingen, toen hij op het punt stond van liefde tot de dochter van sir William Ashton te spreken.

Zij waren nu de hut van de oude Alice genaderd, die in den laatsten tijd groote verbeteringen ondergaan, maar daardoor misschien een niet zoo schilderachtig voorkomen had gekregen, en er veel netter uitzag dan vroeger. De oude vrouw zat op hare gewone plaats onder den overhangenden treurwilg, en koesterde zich, onbewust genietend, zooals eigen is aan oude, gebrekkige menschen, in de stralen der onbewolkte herfstzon. Bij de komst van hare bezoekers wendde zij het hoofd naar hen toe. „Ik hoor uw stap, Freule Ashton," zeide zij; „maar de heer, die u vergezelt, is Mylord uw vader niet."

„En hoe weet gij dat, Alice," vroeg Lucie; „of hoe is het u mogelijk den klank van een tred op dezen grond en in de open lucht zoo nauwkeurig te beoordeelen?"

„Mijn gehoor, kindlief is door mijne blindheid scherper geworden, en ik kan nu de zachtste geluiden onderscheiden, die eertijds mijne ooren evenmin troffen als zij thans de uwe treffen. De nood is eene strenge, maar voortreffelijke leermeesteres, en zij, die haar gezicht verloren heeft, moet als zij hare kennis wil vermeerderen, die uit andere bronnen scheppen."

„Nu ja, gij hebt den stap van een man gehoord, dat stem ik u toe, Alice, maar waarom kon hij die van mijn vader niet zijn?"

„De stap van den ouderdom is vreesachtig en voorzichtig — de voet neemt langzaam afscheid van de aarde, en zet er zich schroomvallig op neder. Het is de snelle en onberaden stap der jeugd, dien ik nu hoor — en, zoo ik aan zulk een zonderlinge gedachte toegeven mocht — zou ik zeggen, dat het de stap van een Ravenswood was."

„Waarlijk, dit is eene scherpte van zintuig," sprak Ravenswood, „waaraan ik niet geloofd zou hebben, als ik er geen ooggetuige van was. Ik ben inderdaad de Jonker van Ravenswood, Alice, — de zoon van uw voormaligen heer."

„Gij!" riep de oude vrouw met een kreet van verbazing uit — „gij, de Jonker van Ravenswood, — hier — op deze plaats, en in zulk gezelschap? — ik kan het niet gelooven. — Laat mijne oude hand over uw aangezicht gaan, opdat mijn gevoel er mijne ooren van overtuige."

De Jonker zette zich naast haar op de aarden bank neder en gedoogde dat zij met hare bevende hand zijn gelaat betastte.

„Waarlijk, het is zoo," sprak zij; „zoo wel de gelaatstrekken als de stem van Ravenswood zijn het — zoo wel de krachtige lijnen der trotschheid, als de stoute en hooghartige toon der stem. — Maar, Jonker van Ravenswood, wat doet gij hier? — wat doet gij op het gebied van uw vijand en in het gezelschap van zijn kind?"

Terwijl de oude Alice dus sprak, gloeide haar gelaat, zooals dat van een ouden leenman waarschijnlijk zou gedaan hebben, in wiens

tegenwoordigheid een jeugdig leenheer blijk van ontaarding van den geest zijner voorvaderen zou hebben gegeven.

„De Jonker van Ravenswood," zeide Lucie, die met den toon van dit verwijt weinig was ingenomen, en een dergelijk gesprek verlangde af te breken, „is mijn vader komen bezoeken."

„Is dat waar? riep de oude, blinde vrouw op een toon van verbazing.

„Ik wist," hervatte Lucie, „dat ik hem genoegen zou doen met hem naar uwe hut te geleiden."

„En waar ik, om u de waarheid te zeggen, Alice, een hartelijker onthaal van u verwacht had," zeide Ravenswood.

„Het is allerverwonderlijkst," vervolgde de oude vrouw, bij zichzelve mompelende; „maar de wegen des Heeren zijn niet onze wegen en zijne oordeelen worden door middelen volvoerd, die onze bevatting verre te boven gaan. — Luister, jonkman," sprak zij; „uwe vaderen waren onverzoenlijk; maar zij waren achtenswaardige vijanden: zij zochten hunne vijanden niet onder het masker van gastvrijheid ten onder te brengen. Wat hebt gij met Lucie Ashton te maken? — Waarom zet gij uwe schreden op hetzelfde voetpad als zij de hare? — Waarom zou uwe stem met die der dochter van sir William Ashton hier klinken? Jonkman, hij die op wraak, maar door eerlooze middelen, doelt —"

„Zwijg, wijf!" sprak Ravenswood barsch. „Is het de satan, die u zulke woorden ingeeft? — Weet, dat deze jonge dame op aarde geen vriend heeft, die beter dan ik haar tegen onrecht en beleediging zou beschermen."

„En is dat werkelijk zoo?" vroeg de oude vrouw op veranderden, maar somberen toon — „dan kome God u beiden ter hulpe!"

„Amen! Alice," antwoordde Lucie, die het gewicht van den wenk, door de blinde vrouw gegeven, niet recht begrepen had; „en Hij beware u bij uw verstand en uwe opgeruimdheid. Maar zoo gij, in plaats van uwe vrienden te verwelkomen, zulke geheimzinnige taal tegen hen spreekt, zult gij hen noodzaken over u te denken evenals andere menschen doen."

„En hoe denken dan andere menschen over haar?" vroeg Ravenswood; want ook bij hem begon het denkbeeld veld te winnen, dat de oude vrouw ijlde.

„Zij denken," zeide Henry Ashton, die op dit oogenblik zich bij hen voegde en Ravenswood in het oor fluisterde, „dat zij eene oude tooverheks is, die men tegelijk met de bende, welke te Haddington die straf onderging, had moeten verbranden."

„Wat zegt gij daar?" vroeg Alice; terwijl zij haar blind gelaat, dat van toorn vlamde, naar den jongen wendde; „dat ik eene oude tooverheks ben, die dezelfde straf met de hulpelooze en oude, ongelukkige vrouwen had behooren te ondergaan die te Haddington zijn vermoord geworden?"

„Hebt gij het verstaan?" fluisterde Henry weder; „en ik fluisterde toch zoo zacht als een winterkoninkje piept."

„Als de woekeraar en de geweldenaar en de onderdrukker der armen, en de verzetter van oude landpalen en de verwoester van oude geslachten met mij aan denzelfden staak stond, zou ik kunnen uitroepen: blaast in Gods naam, het vuur aan!"

„Dat is verschrikkelijk!" sprak Lucie; „nooit heb ik de arme, verlaten vrouw in zulk eene gemoedsstemming aangetroffen; maar ouderdom en armoede kunnen moeilijk verwijtingen dragen. — Kom, Henry, wij willen haar voor een oogenblik verlaten; — zij verlangt met den Jonker alleen te spreken. Wij zullen onderwijl opwandelen naar huis, en," voegde zij er bij, terwijl zij een blik op Ravenswood sloeg, „bij de Meerminnen-fontein wat uitrusten"

„En, Alice," zei de jongen, „als gij van een haas hoort, die tusschen de reeën loopt en maakt dat zij vóór den tijd jongen krijgen, kunt gij hem mijn compliment maken, en zeggen dat, als Norman geen zilveren kogel voor hem gereed heeft, ik hem dan een der knoopen van mijn wambuis leenen zal."

Alice gaf geen antwoord voordat zij zeker was, dat broeder en zuster haar niet meer hooren konden. Toen zeide zij tot Ravenswood: „En gij, zijt gij vertoornd op mij, omdat ik u lief heb? — Billijk is het, dat vreemden zich beleedigd achten; maar dat ook gij boos zijt!"

„Ik ben niet boos Alice," antwoordde de Jonker; „ik verwonder er mij slechts over dat gij, wier gezond verstand ik zoo vaak heb hooren roemen, aanleiding geven kunt tot beleedigende en ongegronde vermoedens."

„Beleedigende?" vroeg Alice — „ja, ja, de waarheid is altijd beleedigend — maar ongegrond is ze zeker niet."

„Ik zeg u, vrouw, dat ze geheel en al zonder grond zijn," hervatte Ravenswood.

„Dan is de wereld wel zeer veranderd, en hebben de Ravenswoods hun erfelijken aard afgelegd; dan zijn de oogen des verstands van de oude Alice nog veel blinder dan die van haar lichaam. Wanneer zocht ooit een Ravenswood het huis van zijn vijand op zonder oogmerk om zich te wreken? — En gij, Edgar van Ravenswood, gij komt daar, óf met doodelijke wraak, òf met nog noodlottiger liefde."

„Nog het een noch het ander," sprak Ravenswood; „Ik geef u daar mijn woord van eer op — ik meen — ik verzeker het u."

Alice kon niet zien hoe zijne wangen bloosden; maar zij merkte zijn weifelen op, en dat hij de woorden terugnam, waarmede hij eerst zijne ontkenning had willen bekrachtigen.

„Toch is het zoo," zeide zij, „en daarom blijft zij u bij de Meerminnen-fontein wachten. Dikwijls heeft men die plek noodlottig voor het huis van Ravenswood genoemd, — dikwijls is het gebleken, dat zij dit inderdaad was — maar nooit zal zij de oude voorspelling zoo zeer hebben doen uitkomen als op dezen dag het geval zal zijn."

„Gij brengt mij bijna tot razernij, Alice!" sprak Ravenswood; „gij zijt nog onnoozeler en bijgelooviger dan de oude Balderston. Zijt gij

zulk eene slechte Christin, om te vermoeden dat ik den oorlog met het geslacht van Ashton zal blijven volhouden, zooals dit de bloedige gewoonte in vroeger eeuwen was? of denkt gij dat ik zoo dwaas ben, van niet aan de zijde eener jonge dame te kunnen wandelen, zonder hals over kop in liefde voor haar te ontvlammen?"

„Ik houd mijne gedachten vóór mij," hervatte Alice, „en indien mijn lichamelijk oog voor voorwerpen die mij omringen gesloten blijft, is het heel wel mogelijk, dat ik scherper in de toekomst zie. Zijt gij er op voorbereid om tegen uw wil op de laagste plaats aan de tafel, die eenmaal die van uw vader was, als een aanhoorige en bondgenoot van zijn trotschen opvolger te zitten? — Zijt gij gereed om van zijne goedheid te leven — hem te volgen op de sluipwegen van list en bedrog, die niemand beter dan hij u kan aanwijzen — de beenderen van zijne prooi af te kluiven, als hij er het vleesch van verslonden heeft? — Kunt gij spreken, zoo als sir William Ashton spreekt — denken, zoo als hij denkt — stemmen, zoo als hij stemt, en den man die uw vader vermoordde, uw geliefden schoonvader en begunstiger noemen? — Ravenswood, ik ben de oudste dienstbare van uw huis, en liever zou ik u met uw doodkleed aan in de kist willen zien liggen!"

De storm in de ziel van Ravenswood woedde met ongewone heftigheid. De oude vrouw roerde daar eene snaar aan en wekte op nieuw gewaarwordingen bij hem op, die hij sedert eenigen tijd met tamelijk goed gevolg had tot zwijgen gebracht Met haastige stappen liep hij den kleinen tuin op en neder; maar eindelijk zich bedwingende, bleef hij vlak vóór Alice staan, en riep uit: „Vrouw! durft gij, aan den rand des grafs, den zoon van uw heer tot bloedige wraak aanhitsen?"

„Dat verhoede God!" antwoordde Alice op plechtigen toon; „en daarom wenschte ik wel dat gij dit noodlottige land verliet, waar uwe liefde en uw haat zoowel u zelven als anderen met een zeker verderf, of ten minste met groote rampen bedreigen. Als het in de macht van deze verdorde hand stond, zou ik de Ashtons tegen u, en u tegen hen beschermen willen, en u beiden voor uwe eigene driften behoeden. Gij kunt niets — gij behoort niets met hen gemeen te hebben. — Ontwijk hen dus; en zoo God over het huis des verdrukkers wraak beschikt heeft, moet gij nooit verlangen daartoe het werktuig te zijn."

„Hetgeen gij mij daar gezegd hebt, Alice, zal ik in gedachten houden," antwoordde Ravenswood, die zichzelven thans meer meester was. „Ik geloof dat gij het goed en oprecht met mij meent, ofschoon gij de vrijmoedigheid eener oude dienstbare wat overdrijft. Maar, vaarwel; en indien de Hemel mij ooit in gunstiger omstandigheden plaatst, zal ik niet verzuimen, iets toe te brengen tot verbetering van de uwe."

Hij poogde haar een goudstuk in de hand te duwen; maar zij weigerde het van hem aan te nemen, tot het in de kleine worsteling om zijn wensch te bereiken en het haar op te dringen, op den grond viel.

„Laat het daar een oogenblik blijven liggen," sprak Alice, toen de Jonker zich bukte om het op te rapen; „en geloof mij, dat goudstuk

is een zinnebeeld van haar die gij bemint. Even kostbaar is zij, dat stem ik toe; maar gij moet u de diepste vernederingen getroosten, eer gij haar winnen kunt. Wat mij betreft, ik heb evenmin met goud als met aardsche hartstochten iets meer te maken, en het beste nieuws, dat de wereld mij kan doen hooren, is, dat Edgar Ravenswood op een afstand van honderd mijlen van den zetel zijner voorvaderen zich bevindt, met het vaste besluit om het nooit weder te aanschouwen."

„Alice," sprak de Jonker, die begon te denken dat voor dezen hoogen ernst een dieper en geheimer grond bestond dan zijn toevallig bezoek bij de blinde vrouw, „ik heb u door mijne moeder om uw verstand, uwe scherpzinnigheid en uwe trouw hooren prijzen. Gij zijt zoo dwaas niet, om, gelijk Caleb Balderston, voor oude, bijgeloovige vertellingen bevreesd te zijn. Zeg mij klaar en duidelijk, waarin dan toch het gevaar voor mij schuilt, als gij zoo vast verzekerd zijt, dat het mij dreigt. Indien ik mijzelven eenigszins ken, dan ben ik van dergelijke oogmerken jegens Freule Ashton, als gij mij ten laste legt, geheel vrij. Ik heb eene gewichtige zaak met sir William te vereffenen; zoodra die geregeld is, vertrek ik, zonder, zooals gij gaarne gelooven zult, den minsten wensch te koesteren om terug te keeren naar een oord, dat mij zoo veel treurige dingen ter overdenking oplevert, en waar gij ook niet verlangt mij weder te zien."

Alice sloeg hare van licht beroofde oogen naar den grond, en bleef voor een oogenblik geheel in ernstige overpeinzingen verzonken.

„Ik zal u de waarheid zeggen," sprak zij eindelijk, terwijl zij het hoofd ophief, „en u de oorzaak mijner vrees ontdekken; gij moogt mijne oprechtheid dan goed of kwalijk opnemen — Lucie Ashton, heer van Ravenswood, bemint u."

„Dat is onmogelijk!" was des Jonkers antwoord.

„Duizend omstandigheden hebben mij dit bewezen. Hare gedachten zijn op niemand anders dan op u gevestigd geweest, sedert gij haar van den dood hebt gered, en mijn door ervaring gerijpt oordeel heeft uit hare eigene woorden dit genoegzaam ontdekt. Nu ik u dit gezegd heb — indien gij waarlijk een edelman en de zoon van uw vader zijt — moet deze bekentenis u eene drangreden te meer zijn om hare tegenwoordigheid te ontvluchten. Haar hartstocht zal dan, bij gebrek aan voedsel, als de vlam eener lamp uitsterven; maar indien gij hier blijft, zal haar verderf of het uwe, of dat van beiden, het onvermijdelijk gevolg van hare misplaatste genegenheid worden. Ongaarne deelde ik u dit geheim mede; maar het zou toch voor u niet lang verborgen kunnen blijven, en het is dus beter, dat gij het uit mijn mond verneemt Vertrek, Jonker van Ravenswood! — gij weet nu mijn geheim. Als gij één uur onder het dak van sir William Ashton blijft, zonder het besluit om zijne dochter te trouwen, zijt gij een booswicht — en zoo gij met het oogmerk vertoeft om u met zijn huis te vermaagschappen, dan zijt gij een volslagen dwaas, die blindelings uw ondergang te gemoet gaat"

Met deze woorden rees de oude, blinde vrouw op, greep haar staf,

en naar hare hut waggelende, ging zij naar binnen en sloot de deur, terwijl zij Ravenswood aan zijne eigen overpeinzingen overliet.

HOOFDSTUK XX.

Aanvalliger in eigen woonverblijf,
Dan ooit Najade aan Grieksche beek gevlijd,
Of als in de oude tijden der romance
De Jonkvrouw van het Meer, zich-zelv' verliezend
In de eenzaamheid.

WORDSWORTH.

De Jonker van Ravenswood zag nu een uitgestrekt veld voor zijne overpeinzingen geopend. Op eens bevond hij zich voor de keus geplaatst, waarvoor hij sedert eenigen tijd gevreesd had te zullen staan. Het genot, dat hij in het gezelschap van Lucie smaakte, hoewel het inderdaad zeer na aan betoovering grensde, had echter zijn inwendigen tegenzin nog niet zoo geheel overwonnen, dat hij een huwelijk met de dochter des vijands van zijn vader had willen sluiten, en zelfs aan sir William Ashton al het onrecht kwijtschelden, dat zijn geslacht van hem ondergaan had. En hoewel hij geloof sloeg aan de vriendelijke bedoelingen, die deze openlijk beleden had, kon hij het toch niet over zich verkrijgen, eene huwelijksverbintenis tusschen hunne familiën als eene mogelijkheid te beschouwen. Nog gevoelde hij dat Alice waarheid gesproken had en dat zijne eigen eer het vorderde om oogenblikkelijk het kasteel van Ravenswood te verlaten, òf dat hij de minnaar van Lucie Ashton worden moest. Maar als hij hare hand van haar rijken en machtigen vader vroeg — als hij om de hand van eene Ashton smeekte — zou dit het toppunt van vernedering zijn. „Ik wensch haar alles goeds," zeide hij bij zichzelven, „en om harentwil vergeef ik al het onrecht, door haar vader mijn huis aangedaan; — maar nooit, neen, nooit wil ik haar wederzien!"

Niet zonder de bitterste smart kwam hij tot dit besluit, toen hij juist op het punt was, waar zich de weg in tweeën scheidt en het eene voetpad naar de Meerminnen-fontein liep, waar hij wist dat Lucie hem wachtte, en het andere naar het kasteel, maar langs een anderen en grooten omweg, heenvoerde. Hij bleef een oogenblik stilstaan, toen hij het laatste pad in zou slaan, terwijl hij bij zichzelven nadacht, welke verontschuldiging hij zou aanvoeren voor zijn gedrag, dat haar vreemd en zonderling moest toeschijnen.

„Onverwachte berichten uit Edinburg — het een of ander voorwendsel dien ik wel te verzinnen — maar laat ik hier niet langer staan talmen." Terwijl hij nog met overleggen bezig was, kwam de jonge Henry half buiten adem naar hem toeijlen.

„Jonker! Jonker! gij moet Lucie naar het kasteel geleiden; ik kan niet langer bij haar blijven, want Norman staat op mij te wachten, en

ik moet met hem in het bosch gaan, en zou dat om alles ter wereld niet willen verzuimen, en Lucie is bang om alleen naar huis te wandelen, hoewel al het wilde vee doodgeschoten is; gij moet dus dadelijk komen."

Tusschen twee even zwaar geladen schalen, kan zelf het gewicht van eene veer de balans doen overhellen. „Het is mij onmogelijk de jonge dame alleen in het woud te laten," dacht Ravenswood; „haar nog ééns te zien, nadat wij elkander reeds zoo dikwijls ontmoet hebben, kan wel geen nadeelige gevolgen hebben, — de beleefdheid eischt het, en ik dien haar wel kennis te geven, dat ik het kasteel ga verlaten."

Na zichzelven aldus overreed te hebben, dat hij niet slechts een wijzen, maar ook een volstrekt noodzakelijken stap ging doen, sloeg hij het pad naar de noodlottige fontein in. Nauwelijks had Henry hem op weg gezien, om zich bij zijne zuster te voegen, of hij vloog als een bliksemstraal heen, om, in het gezelschap van den boschwachter, zich aan zijn geliefkoosd jachtvermaak over te geven. Ravenswood, die zich opnieuw geen rekenschap durfde geven van zijn eigen gedrag, verhaastte zijne schreden en bevond zich weldra bij de bron, waar hij Lucie alleen bij de bouwvallen aantrof.

Zij was op een der losgerukte steenen van de oude fontein gezeten, en scheen te kijken naar den loop, dien de stroom nam, en naar het water, dat, schitterend in het zonlicht, krachtig opwelde van onder het gespleten en duistere gewelf, waarmede het uit een gevoel van eerbied, of misschien wel van wroeging, was overdekt geworden.

Op het zien van Lucie Ashton, gehuld in haar doek, met hare lange lokken, waarvan een gedeelte den band ontsprongen was, en langs haar marmeren hals heengolfde, zou een bijgeloovig oog haar misschien voor de vermoorde nimf der fontein hebben aangezien. Maar Ravenswood beschouwde haar slechts als eene prachtige, vrouwelijke schoonheid, die — en hoe kon het anders? — nog te bevalliger in zijne oogen was door het bewustzijn dat haar hart hem was gewijd. Terwijl hij haar aanstaarde, gevoelde hij zijn vast besluit als was voor de zon versmelten, en hij verliet daarom ijlings de plek waar hij verborgen was en ijlde naar het dicht belommerde boschje in zijne nabijheid

Zij groette hem, doch rees niet op van den steen, waarop zij had plaats genomen. „Mijn onbesuisde broeder," sprak zij, „heeft mij hier alleen gelaten; ik wacht hem echter binnen een paar minuten terug — want, gelukkig, zoo hem iets bevalt, bevalt het hem maar voor een oogenblik, en dan heeft het alle bekoorlijkheid weder voor hem verloren."

Ravenswood gevoelde geen moed om Lucie te zeggen, dat haar broeder een verren tocht was gaan doen, en dat hij niet zoo spoedig zou wederkeeren. Zelf zette hij zich op het gras op een kleinen afstand van de jonkvrouw neder, en beiden bewaarden eene korte poos het stilzwijgen.

„Ik mag dit plekje gaarne," zeide Lucie eindelijk, alsof zij het pijnlijke van dit zwijgen gevoelde. „Het zachte murmelen der heldere

fontein, het ruischen der boomen, het overvloedige gras, en de tallooze wilde bloemen, die tusschen de bouwvallen opschieten, geven er een romantisch karakter aan. En daarbij meen ik wel gehoord te hebben, dat het een plek is, die in verband staat met de legende, waar ik altijd zooveel behagen in schep."

„Men wil," antwoordde Ravenswood, „dat deze plek voor ons huis noodlottig is, en ik heb min of meer grond om haar ook zoo te noemen; want het was hier, dat ik freule Ashton voor de eerste maal zag — en hier is het ook, dat ik voor altijd afscheid van haar moet nemen."

De blos, die bij het eerste gedeelte van deze rede op Lucie's wangen rees, veranderde spoedig in eene doodelijke bleekheid, bij Ravenwood's laatste woord.

„Afscheid van ons nemen, Jonker!" riep zij uit; „wat is er dan toch gebeurd, dat gij zoo haastig vertrekken wilt? Ik weet, Alice haat mijn vader — ik bedoel, zij houdt niet van hem — en ik kan maar niet begrijpen in welke stemming zij zich vandaag bevond, zoo geheimzinnig was zij. Maar ik weet zeker, dat mijn vader u oprecht dankbaar is voor den gewichtigen dienst, dien gij ons bewezen hebt. Laat mij hopen, dat wij uwe vriendschap, die wij nauwelijks verworven hebben, niet zoo licht weder verliezen zullen."

„Verliezen, Freule Ashton? — Neen! — Waar mijn lot mij ook heen roept — wat het mij ook oplegge — uw vriend — uw oprechte vriend — zal ik altijd zijn, wat ik ook doen of lijden moge. — Maar mijn noodlot roept mij, en ik moet gaan, of ik zou ook anderen in het verderf medeslepen."

„Toch moet gij ons niet verlaten, Jonker," zeide Lucie, en zij legde hare hand met al den eenvoud der onschuld op het pand van zijn mantel, alsof zij hem terug wilde houden, — „gij moet ons niet verlaten. — Mijn vader is een vermogend man — hij heeft vrienden, die nog machtiger zijn dan hij; — ga toch niet heen, vóór dat gij gezien hebt wat zijne dankbaarheid voor u doen wil. Geloof mij, hij is reeds bij den Raad voor u werkzaam."

„Dat moge zoo wezen," sprak de Jonker fier, „maar het is niet aan uw vader, maar wel aan mijn eigen streven, dat ik het welslagen in mijne volgende loopbaan te danken moet hebben. Ik heb daartoe reeds het noodige in gereedheid — een zwaard en een mantel, een moedig hart en eene vaste hand."

Lucie bedekte zich het gelaat met de handen, maar ondanks haar zelve drongen hare tranen tusschen hare vingers door.

„Vergeef mij," sprak Ravenswood, terwijl hij hare rechterhand greep, die zij na geringen tegenstand aan hem overliet, terwijl zij haar gelaat nog met de linker bedekt hield; — „ik ben te hard — te ruw — te ongeschikt om met zulk een zacht en lief wezen als gij zijt, om te gaan. Vergeet, dat zulk een stuursch gelaat u eens op uw levenspad heeft ontmoet — en laat mij mijn noodlot volgen, verzekerd dat geen zwaarder ramp mij kan treffen, dan het oogenblik dat mij van uwe zijde rukt."

Lucie weende nog altijd, maar hare tranen waren minder bitter. Iedere poging, die de Jonker aanwendde om haar het doel van zijn vertrek te verklaren, was een nieuw en duidelijk bewijs van zijn verlangen om te blijven; tot hij eindelijk, in plaats van haar vaarwel te zeggen, haar voor eeuwig trouw zwoer, en op zijne beurt dezelfde belofte van haar ontving. Dit geschiedde zoo plotseling, en was zoozeer uit de opwelling van het oogenblik geboren, dat, eer de Jonker van Ravenswood over de gevolgen van den stap door hem gedaan, kon nadenken, hunne lippen, zoowel als hunne handen, de oprechtheid hunner liefde reeds plechtig bezegeld hadden.

„En nu," zoo sprak hij na een oogenblik nadenken, „nu is het mijn plicht, met sir William Ashton te spreken; — hij moet van onze liefde onderricht worden. Ravenswood behoort den schijn te vermijden, dat hij onder zijn dak vertoeft, om op een heimelijke wijze de genegenheid zijner dochter te verwerven."

„Gij wilt met mijn vader nu al over die zaak spreken?" zeide Lucie, eerst weifelend; maar weldra voegde zij er met meer warmte bij: „o, doe het niet — doe het toch niet! Wacht totdat uw stand en uw rang in de wereld voor goed bevestigd zijn, vóór gij mijn vader spreekt. Ik weet zeker dat hij van u houdt; ik denk dat hij zijne toestemming wel geven zal — maar mijne moeder!"

Zij zweeg, ten einde den twijfel te verhelen dien zij koesterde, of haar vader wel een bepaald besluit over zulk een allerbelangrijkst onderwerp zou durven nemen, zonder eerst de toestemming zijner gade verkregen te hebben.

„Uwe moeder, Lucie," hervatte Ravenswood, „is uit het huis van Douglas, een huis, eenmaal met het mijne door huwelijken vermaagschapt, toen onze roem en macht ten top gestegen waren. — Wat zou uwe moeder toch tegen eene verbintenis met mij kunnen aanvoeren?"

„Ik spreek van geene bezwaren," zeide Lucie; „maar zij is naijverig op hare rechten, en de naam van moeder geeft haar het recht om te eischen, dat zij in de eerste plaats geraadpleegd wordt."

„Het zij zoo," hervatte Ravenswood. „Londen ligt wel ver af, maar men kan binnen veertien dagen een antwoord op een daarheen gezonden brief ontvangen Ik zal bij den Lord Grootzegelbewaarder niet op een oogenblikkelijk antwoord op mijn voorstel aandringen."

„Maar," hernam Lucie aarzelend, „zou het niet beter zijn te wachten — nog eenige weken te wachten — tot mijne moeder u zag — u leerde kennen? — Ik weet zeker dat zij hare goedkeuring schenken zal — maar gij zijt haar persoonlijk onbekend, en de oude veete tusschen de twee geslachten..."

Ravenswood vestigde zijne heldere, donkere oogen op haar, alsof hij tot in het diepst van hare ziel wenschte door te dringen.

„Lucie," sprak hij, „om u heb ik de zoo lang door mij gekoesterde ontwerpen van wraak opgeofferd, die ik met ceremoniën, weinig beter dan heidensche, had bezworen. Ik offerde die aan u op, eer ik uwe

waarde nog leerde kennen. In den avond, die op de begrafenis van mijn armen vader volgde, sneed ik een lok van mijn haar af, en toen het vuur die verteerde, zwoer ik, dat mijne woede en wraak zijne vijanden zoo lang zouden vervolgen, tot zij voor mij ineenkrompen, zooals dat verschroeiende zinnebeeld der vernietiging deed."

„Het was eene doodzonde," antwoordde Lucie, bleek als een lijk, „zulk eene verschrikkelijke gelofte te doen!"

„Dat stem ik toe," zeide Ravenswood; „maar de misdaad zou erger wezen, indien ik er aan gedacht had mijne gelofte te houden. Om uwentwil zwoer ik deze voornemens van wraak af, schoon ik den beweeggrond niet ken, die mij daartoe aanzette, voordat ik u andermaal zag, en mij bewust werd van de macht, die gij over mij bezit."

„En waarom roept gij nu zulke vreeselijke gevoelens voor uw geest terug?" vroeg Lucie — „gevoelens, die zoo weinig bestaanbaar zijn beide met die, welke gij beweert voor mij te koesteren?"

„Omdat ik u den prijs wilde leeren kennen, waarvoor ik uwe liefde gekocht heb — en opdat gij het recht zoudt kennen dat ik bezit, om op uwe standvastigheid te mogen staat maken. Ik zeg niet, dat ik de eer van mijn huis, het laatste wat mij is overgebleven, daarvoor opgeofferd heb — maar ofschoon ik dit niet zeg, en ook niet denk, kan ik het voor mijzelven echter niet verhelen, dat de wereld misschien beide zeggen en denken zal."

„Als dit uwe gevoelens zijn," zeide Lucie, „hebt gij een wreed spel met mij gespeeld. Maar het is niet te laat om het nu nog te eindigen; — neem uw woord en trouw terug, die gij jegens mij niet kunt houden, zonder dat uwe eer er onder lijdt; — laat het gebeurde zijn alsof er niets geschied is — vergeet mij — ik zal trachten mij zelve te vergeten."

„Gij doet mij onrecht," riep Ravenswood; „bij alles wat ik voor trouw en eerlijk houd, verzeker ik u, dat gij mij het grootste onrecht aandoet. — Indien ik van den prijs, waarvoor ik uwe liefde kocht, gewag maakte, geschiedde dit alleen om u te toonen, hoeveel waarde ik er aan hecht, om ons met vaster banden te vereenigen, en om u te bewijzen hoe ik zou moeten lijden door wat ik gedaan heb om uwe liefde te verwerven, indien gij uwe trouw ooit verbraakt"

„En waarom, Ravenswood," antwoordde Lucie; „zoudt gij denken dat dit mogelijk was? — Waarom zoudt gij mij ook maar door de verdenking van ontrouw bedroeven? — Is het, omdat ik u verzocht een weinig te wachten, eer gij met mijn vader spreekt? Verbind mij, door welke geloften gij wilt, zoo geloften al noodeloos zijn voor mijne trouw, zij kunnen voorkomen dat gij mij verdenkt."

Ravenswood smeekte, verdedigde zich, en knielde zelfs voor haar neder om haar ongenoegen te doen bedaren; en Lucie, die even zachtaardig als oprecht was, vergaf hem gaarne de beleediging, haar door zijn wantrouwen aangedaan. Het gerezen geschil eindigde evenwel voor de geliefden met eene zinnebeeldige verlovingsplechtigheid, waarvan men bij de lagere volksklasse in Schotland nog eenige sporen aantreft:

zij braken namelijk samen het dunne goudstuk in tweeën, dat Alice geweigerd had van Ravenswood aan te nemen.

„Altijd zal het hier blijven rusten," zeide Lucie, toen zij de helft van het goudstuk om haar hals hing, en die met haar doek bedekte, „tenzij gij, Edgar Ravenswood, het zelf van mij terug begeert — en zoolang ik het draag, zal dit hart nooit eenige liefde koesteren dan voor u, voor u alleen."

Onder gelijke betuigingen legde ook Ravenswood zijn helft van het gebroken goudstuk op zijn hart. En nu ontwaarden zij eindelijk met verbazing, dat de tijd gedurende hun bijeenzijn snel verstreken was, en dat hun wegblijven op het kasteel de aandacht, zooal geene ongerustheid, wekken moest. Toen zij opstonden om de fontein te verlaten, die getuige van hunne wederzijdsche verbintenis was geweest, snorde er een pijl door de lucht, en trof een raaf op een dorren tak van een ouden eik, nabij de plaats waar zij gezeten hadden De vogel vloog nog een kort eind ver en viel toen aan de voeten van Lucie neder, wier kleederen met eenige druppels van zijn bloed bevlekt werden.

Freule Ashton was hevig ontsteld, en Ravenswood verwonderd en toornig, terwijl hij overal naar den schutter rondzag, die hem een even onverwacht als ongewenscht bewijs van zijne behendigheid gegeven had. Het duurde niet lang of hij ontdekte hem; want het was niemand anders dan Henry Ashton, die met zijn boog in de hand op hen toe kwam loopen.

„Ik wist, dat ik u zou doen verschrikken," zeide hij; „en gij waart zoo druk in gesprek, dat ik wel gewild had dat de vogel recht op uwe hoofden was neergekomen. — Wat heeft de Jonker u toch gezegd, Lucie?"

„Ik vertelde uwe zuster welk een trage knaap gij zijt, die ons hier zoo lang op u hebt doen wachten," antwoordde Ravenswood, om Lucie's verlegenheid te hulp te komen.

„Op mij wachten? Ik heb u immers gezegd dat gij Lucie naar huis zoudt brengen, en dat ik intusschen met den ouden Norman een toer in het Hayberry-boschje zou gaan maken, en gij kunt er op rekenen, dat daarmee een goed uur verloopen is, en wij hebben al de sporen der herten ontdekt, terwijl gij hier als een luie doeniet met Lucie zijt blijven zitten."

„Hoor eens, Henry," sprak Ravenswood, „laat ons zien, hoe gij u verantwoorden kunt, dat gij den raaf hebt doodgeschoten. Weet gij wel, dat al de raven onder de bescherming der lords van Ravenswood staan, en dat het dooden van zulk een vogel in hunne tegenwoordigheid een kwaad voorteeken is, dat straf verdient."

„Dat heeft Norman juist ook gezegd," hernam de jongen; „hij is met mij op een boogschot afstands van u gekomen, en zeide, dat hij nooit een raaf zoo dicht bij levende menschen had zien zitten, en hij wenschte, dat dit een gelukkig voorteeken wezen mocht; want de raaf is anders een der wildste vogels die er vliegen, zoodat deze

al vrij mak moet geweest zijn — en zoo kroop ik al nader en nader, tot ik een zestig pas er van af was, en toen, ffft! ging het schot, en daar ligt de vogel, zoo als gij ziet. Was het geen goed schot? — en ik durf zeggen, dat ik in mijn leven nog geen tienmaal met den boog geschoten heb."

„Een bewonderenswaardig schot, inderdaad," zei Ravenswood; „als gij er u goed op toelegt, zult gij een volmaakt schutter worden."

„Dat zegt Norman ook," antwoordde de knaap; „maar het is zeker mijne schuld niet, zoo ik er mij niet genoeg op toeleg. Ik zou haast niets anders willen doen, als mijn vader en mijn gouverneur er soms maar niet zoo boos om waren. Lucie laat zich er ook veel aan gelegen zijn dat ik mij op eene andere wijze bezig houd; en zij kan toch zelve wel een heelen dag zonder iets uit te voeren aan den kant van een bron blijven zitten, als zij maar een lief jong heer heeft om met haar te praten; — geloof mij, ik heb haar dat wel twintigmaal zien doen."

De knaap zag zijne zuster aan terwijl hij dit zeide, en midden onder zijn boosaardig gesnap was hij schrander genoeg, om te ontdekken dat hij haar inderdaad diep krenkte, zonder dat hij in staat was de juiste oorzaak daarvan te begrijpen.

„Kom, kom, Lucietje," sprak hij, „begin toch niet te pruilen; zoo ik iets gezegd heb dat bezijden de waarheid was, wil ik het wel weer intrekken; — maar wat gaat het den Jonker van Ravenswood aan, al hadt gij ook honderd minnaars — dus behoeft ge u er niet over te schamen."

De Jonker van Ravenswood was een oogenblik weinig gesticht door wat hij gehoord had. Hij bezat echter te veel gezond verstand, om het gezegde voor iets meer dan het gesnap van een bedorven jongen te houden, die zijne zuster wilde plagen op het punt, waarop zij thans het gevoeligst was. Maar hoewel het in Ravenswood's karakter lag, dat hij niet zeer vatbaar was voor indrukken, maar die, welke hij ontvangen had, hardnekkig vasthield, wekte toch het gebabbel van Henry een flauw vermoeden bij hem op, dat zijn tegenwoordige liefde slechts eindigen zou met hem, evenals een overwonnen vijand in een Romeinschen zegetocht, ten toon te doen stellen, en als een gevangen slaaf aan de kar des overwinnaars te boeien, wiens eenige bedoeling zijn zou, zijn hoogmoed ten koste van den overwonnene te bevredigen. Wij behoeven echter niet te herhalen, dat geen grond, hoegenaamd, voor zulk eene bezorgdheid aanwezig was, en men ook niet zeggen kan, dat Ravenswood langer dan voor één oogenblik in onzekerheid verkeerde. Want het was inderdaad onmogelijk, in het helderblauwe oog van Lucie te zien, en nog den minsten twijfel omtrent de oprechtheid harer gevoelens te blijven koesteren. Een onoverwinnelijke fierheid, gepaard aan het bewustzijn van armoede, was echter genoeg om iemand achterdochtig te maken, die in gelukkiger omstandigheden daaraan, zoowel als aan elke andere kleingeestigheid, geheel vreemd zou zijn geweest.

Zij bereikten het kasteel, waar sir William Ashton, die reeds ongerust was geworden over hun lang uitblijven, hen in de zaal ontmoette,

„Indien Lucie," sprak hij, „in ander gezelschap geweest ware dan in dat van iemand, die getoond heeft zoo volmaakt in staat te zijn om haar te beschermen, zou hij — dit beleed hij openhartig — zeer ongerust zijn geweest, en hij zou menschen afgezonden hebben om hen te zoeken; maar hij wist dat zijne dochter in het gezelschap van den Jonker van Ravenswood niets had te vreezen."

Lucie begon met eenige verontschuldigingen over hun lang wegblijven; maar, door haar geweten beschuldigd, werd zij verlegen toen zij wilde voortgaan; terwijl Ravenswood, die haar te hulp wilde komen en eene volkomen en voldoende verklaring van dat lange uitblijven trachtte te geven, in dezelfde verwarring geraakte, even als iemand die zijn makker uit een modderpoel poogt te trekken en zelf daarin weg zinkt. Men kan niet onderstellen, dat de verwarring der twee jeugdige verliefden het scherpe oog van den sluwen rechtsgeleerde ontging, wiens beroep hem gewoon maakte de menschelijke natuur in al hare verschillende toestanden te bespieden; de oogmerken, die hij thans koesterde, brachten echter niet mede, dat hij iets zou laten blijken van hetgeen hij ontdekt had. Wel verlangde hij den Jonker van Ravenswood gebonden te houden, maar hij wenschte tevens zelf vrij te blijven; en hij dacht niet eens aan de mogelijkheid dat zijn plan kon worden verijdeld, als Lucie den hartstocht beantwoordde, dien hij hoopte, dat zij opgewekt had. Indien zij al eenige romaneske gevoelens voor Ravenswood mocht koesteren, en hetzij bijkomende omstandigheden, of wel het bepaald verzet van Lady Ashton het onraadzaam maakten, dat zij er aan toegaf, zoo kon die liefde, volgens de meening van den Lord Grootzegelbewaarder, gemakkelijk tegengegaan en vernietigd worden door een verblijf te Edinburg, eene reis naar Londen, een nieuw stel Brusselsche kanten en het zacht gefluister van een half dozijn minnaars, allen ijverig in de weer om in haar hart de plaats te vervangen van hem, die er zich meester van had gemaakt. Dit waren zijne plannen, indien de zaak al den ergsten keer mocht nemen. Maar, volgens den wel zoo waarschijnlijken uitslag, zou het zijne dochter vergund zijn genegenheid voor den Jonker van Ravenswood te gevoelen, en scheen die thans eer aanmoediging dan bestrijding te vorderen.

Dit gevoelen werd nog nader bevestigd, daar hij juist dien morgen, nadat zij het slot hadden verlaten, een brief ontvangen had, welks inhoud hij zich haastte aan Ravenswood mede te deelen. Er was een voetbode met een pak brieven voor den Lord Grootzegelbewaarder aangekomen. Dit pak nu was afgezonden door dien vriend, van wien wij reeds melding hebben gemaakt, en die onder de hand ijverig bezig was met het bijeenbrengen van een hoop patriotten, aan wier hoofd de rustelooze en eerzuchtige Markies van Athol, sir Williams grootste schrik, zich bevond. Het had dezen vriend bij de laatste ontmoeting met sir William niet mogen gelukken, het verder te brengen dan het erlangen van een zeer geduldig gehoor, maar werkelijk had hij geen bepaald gunstig antwoord van hem kunnen bekomen. Hij had daar-

van aan zijn chef bericht gegeven, die hem het oude Fransche spreekwoord herinnerde „*Château qui parle, et femme qui écoute, l'un et l'autre va se rendre.*" Een staatsman, die een voorstel, om verandering van maatregelen in het bestuur te maken, stilzwijgend aanhoort, was, volgens het oordeel van den Markies, in hetzelfde geval als eene vesting, die in onderhandeling treedt, en als eene vrouw, die het oor leent aan de taal der liefde, en hij besloot dus den Lord Grootzegelbewaarder meer van nabij te gaan belegeren.

Het pak bevatte dus een brief van zijnen vriend en bondgenoot, en een anderen, door den Markies zelven aan den Lord Grootzegelbewaarder geschreven, waarin hij openhartig berichtte, dat hij voornemens was hem een bezoek te brengen. Het was bekend dat de Markies een tocht in het Zuiden van Schotland moest maken — de wegen waren vrij slecht — het onthaal in de herbergen was zoo ellendig mogelijk — de Lord Grootzegelbewaarder was met een zijner correspondenten lang en vertrouwelijk bekend geweest, en, ofschoon hij den Markies persoonlijk niet zoo goed kende, had hij hem echter medegebracht, om zijn bezoek van elken verkeerden schijn te vrijwaren, en om diegenen den mond te snoeren, die geneigd mochten zijn, het aan staatkundige kuiperijen toe te schrijven. De Lord Grootzegelbewaarder schreef terstond, dat het aangekondigd bezoek hem zeer welkom zou zijn; terwijl hij vast besloten had, zich niet te verbinden om een duimbreed verder te gaan tot bevordering van hunne inzichten, dan het verstand (met dat woord bedoelde hij zijn eigenbelang) hem duidelijk voorschreef dat hij voegzaam doen kon.

Twee omstandigheden verschaften hem evenwel een bijzonder genoegen: de tegenwoordigheid van Ravenswood en de afwezigheid van zijne echtgenoote. Hij begreep dat, nu de eerste onder zijn dak vertoefde, het hem te gemakkelijker zou vallen aan al zulke gewaagde en vijandelijke voornemens den bodem in te slaan, waartoe men hem anders onder het patronaat van den Markies zou kunnen overhalen; en wat Lucie betrof, hij voorzag dat zij voor zijn voorloopig plan van uitstel en vertraging eene veel betere huisvrouw dan hare eigene moeder wezen zou, die, hiervan was hij verzekerd, door haar trotsch en onverzoenlijk karakter op de eene of andere wijze wel haar best zou hebben gedaan, om zijne staatkundige plannen in duigen te doen vallen.

Zijn dringend en herhaald verzoek, dat de Jonker blijven en de komst van zijn naastbestaande afwachten zou, vond des te gereeder ingang, nu de opheldering, die bij de Meerminnen-fontein had plaats gegrepen, het verlangen om spoedig te vertrekken geheel op den achtergrond had gedrongen. Lucie en Lockhard hadden dus last gekregen, om al het noodige voor te bereiden, ten einde de verwachte gasten met eene pracht en een vertoon van rijkdom te onthalen, welke in dat nu lang vervlogen tijdperk in Schotland zeer ongewoon was.

HOOFDSTUK XXI.

MARAL.
De man van eer, mijnheer, is eindelijk gekomen,
Zoo even steeg hij af —
OVERREACH.
Dan langer niet gepraat! Gij hebt den last vernomen,
Dien ik u duidelijk gaf —
En is dan de muziek, die ik hier heb ontboden,
Tot zijn ontvangst gereed?
Nieuwe manier om oude schulden te betalen.

Sir William Ashton, was een verstandig man, een groot rechtsgeleerde en hij kende de wereld door ervaring; maar toch waren er enkele trekken en zijn karakter, die meer strookten met zijn vreesachtigen aard en de listige manier, waarop hij in de wereld was vooruitgekomen, dan met het hooge standpunt, dat hij had bereikt; zij getuigden in zekere mate voor zijn middelmatige geestvermogens, hoe die ook waren ontwikkeld in zijn aangeboren laaghartigheid, al hield hij die ook met zorg vorborgen. Hij pronkte gaarne met zijn rijkdom, minder als iemand voor wien de gewoonte dit noodzakelijk heeft gemaakt, dan wel omdat de daaraan verbonden nieuwheid hem genot verschafte. Geen omstandigheid, hoe gering ook, ontging hem; en Lucie merkte al spoedig den minachtenden trek van Ravenswoods gelaat op, als hij haar vader met Lockhard, ja zelfs met de oude huishoudster, op eene deftige wijze over dingen hoorde spreken, waarover men zich in aanzienlijke familiën niet bekommert, omdat men het voor onmogelijk houdt, dat zij zouden kunnen verzuimd worden.

„Ik begrijp," zeide Ravenswood op zekeren avond, nadat hij de kamer verlaten had, „sir William's bezorgdheid bij deze gelegenheid, en vergeef ze hem; want het boezoek van den Markies is een eer en moet als zoodanig beschouwd worden; maar ondragelijk valt het mij, al die ellendige nietigheden over kelder en keuken, ja zelfs over het hoenderhok te moeten aanhooren, — ze doen mij het geduld verliezen en ik verduur duizendmaal liever de armoede op Wolfs Crag, dan geplaagd te worden met den rijkdom op het kasteel van Ravenswood."

„En toch," zeide Lucie, „heeft mijn vader dit goed verkregen door op zulke kleinigheden acht te geven."

„En welk goed mijne voorvaderen hebben moeten verkoopen, omdat zij die gave niet bezaten," antwoordde Ravenswood „Het zij zoo: een lastdrager heeft toch een vracht te torschen, al ware die ook van het fijnste goud."

Lucie zuchtte, want zij bemerkte duidelijk, dat haar minnaar de gewoonten en eigenaardigheden van een vader verachtte, in wien zij lang haar besten en trouwsten vriend gezien had, en in wiens teedere liefde zij vaak troost had gevonden tegenover de minachtende stuurschheid, waarmede hare moeder haar behandelde.

Het minnend paar ontdekte spoedig dat zij in denkbeelden over andere en niet minder belangrijke onderwerpen, geenszins met elkander overeenstemden. De godsdienst, de grondslag des vredes, werd in die dagen van tweedracht zoo dikwijls verkeerd begrepen en toegepast, dat zijne

voorschriften en plechtigheden het onderwerp van de meest met elkaar strijdende begrippen en van de heftigste vijandelijkheden werden. De Lord Grootzegelbewaarder, een Whig, een aanhanger der volkspartij, was, zooals van zelf spreekt, een Presbyteriaan, en had het vaak raadzaam geoordeeld, meer ijver voor de kerk te betoonen dan hij misschien in zijn hart gevoelde; ook zijn huisgezin was natuurlijk in dezelfde denkbeelden opgevoed. Ravenswood, zooals wij weten, was een Tory of koningsgezinde, en behoorde daarom tot de Episkopalen. En dikwijls verweet hij Lucie de dweepzucht van sommigen harer geloofsgenooten, terwijl zij eer afkeer liet blijken, dan dat zij dien openlijk uitdrukte, van de meer vrijzinnige beginselen, die men haar geleerd had dat met het bisschoppelijk kerkbestuur in het nauwste verband stonden.

Hoewel hunne wederzijdsche genegenheid eer scheen toe te nemen dan te verminderen, daar zij hunne harten vertrouwelijker voor elkander openlegden, mengde zich toch soms iets minder aangenaams hunne gewaarwordingen. Te midden van al hare liefde, gevoelde Lucie eene heimelijke vrees voor Ravenswood. Zijn geest was fierder en hooger gestemd dan zij opmerkte bij hen, met wie zij tot nu toe had omgegaan; zijne denkbeelden waren stouter en vrijer, en een aantal begrippen, die men haar als eerbiedwaardig ingeprent had, werden door hem veracht. Daarentegen zag Ravenswood in haar een zacht en buigzaam karakter, dat in zijne oogen al te vatbaar scheen, om aan elken indruk van hen, met wie zij omging, gehoor te geven.

Hij gevoelde, dat hij voor zich behoefte had aan eene echtgenoote van een onafhankelijker geest, die met hem den oceaan des levens durfde bezeilen en besloten had om aan zijne zijde, onverschillig, zoowel aan den storm als aan eene gunstige bries het hoofd te bieden. Maar Lucie was zóó schoon, zóó innig aan hem gehecht, zóó bij uitstek zacht en goedaardig, dat zelfs dan, wanneer hij het betreurde dat hij haar niet meer vastberadenheid en moed kon inboezemen, en hij soms ongeduldig werd over de buitensporige vrees, die zij liet blijken, dat hunne liefde te vroeg mocht ontdekt worden, hij niettemin gevoelde dat deze bijna tot zwakheid afdalende zachtheid haar hem nog dierbaarder maakte als een wezen, dat aan hem was verkleefd als aan een beschermer, en dat hem gekozen had als den man die over haar toekomstig lot besliste, mocht dit dan ook geluk of onheil aanbrengen. De gevoelens, die hij voor haar in zulke oogenblikken koesterde, waren dezelfde, als later door onze onsterfelijke Joanna Baillie zoo heerlijk zijn uitgedrukt:

Gij de liefelijkste plant,
Die ooit haar teedere, fijne vezels
Deed dringen in de rots, wilt gij u aan mij hechten.
Zoo ruw en door den storm geteisterd als ik ben?
O heb oprecht mij lief, ik schenk ook u mijn liefde,
Met trouw en eerlijk hart: al ben 'k ook niet geschikt
Om de gezel te zijn van zooveel liefs en zachts.

De punten, waarin zij van elkander verschilden, schenen dus eenigermate de bestendigheid hunner wederzijdsche genegenheid te waarborgen. Wel is waar, indien zij elkanders karakter nauwkeuriger en in al de waarde hadden gekend, vóór zij zich aan den hartstocht overgegeven hadden, die hen nu beheerschte, zou Ravenswood Lucie te veel vrees hebben ingeboezemd, dan dat zij ooit liefde voor hem had kunnen opvatten, terwijl hij haar zachten en volgzamen aard dan zou beschouwd hebben als zwakheid, die haar onwaardig maakte dat hij zijn oog op haar vestigde Maar zij waren nu aan elkander door trouwbeloften verbonden, en Lucie was alleen beducht dat de fierheid van haren minnaar hem te eeniger tijd zou doen betreuren, dat hij haar zijne liefde geschonken had; terwijl Ravenswood slechts vreesde dat zulk een buigzaam gemoed als dat van Lucie, gemakkelijk in zijne afwezigheid, of bij moeielijkheden, veroorzaakt door de aanzoeken of den invloed van hen, die haar omringden, zou kunnen worden overgehaald om af te zien van de door haar gesloten verbintenis.

„Verban die vrees geheel," zeide Lucie, toen, bij zekere gelegenheid, haren minnaar een toespeling op dit vermoeden ontsnapte;" de spiegels, die beurtelings alle voorwerpen opnemen, welke zich aan hen voordoen, worden uit harde stoffen, zooals glas of staal gevormd; — maar de zachtere zelfstandigheden blijven een eens ontvangen indruk onveranderlijk bewaren."

„Wat gij daar zegt is poëzie, Lucie!" antwoordde Ravenswood, „en daaronder schuilt altijd de eene of andere misleiding, ja soms is zij niets dan verbeelding."

„Geloof mij dan nog eens," zeide Lucie, „als ik u in eenvoudig proza verzeker, dat, hoewel ik nooit een man zonder de toestemming van mijne ouders trouwen zou, geweld noch overreding nimmer over mijne hand beschikken zullen, als gij geen afstand doet van het recht, dat ik u er op gegeven heb."

Het ontbrak het minnend paar aan tijd noch gelegenheid tot het afleggen van dergelijke verklaringen; want Henry was zelden meer in hun gezelschap, daar hij meestal, òf als zeer onwillig leerling de lessen van zijn gouverneur, òf als ijverig vrijwilliger het onderricht van jagers en stalknechten bijwoonde.

Wat den Lord Grootzegelbewaarder betrof, deze sleet zijne morgenuren met briefwisseling en arbeid van allerlei aard, en hield zich dan onledig met in zijn vreesachtig gemoed de verschillende berichten te wikken en te wegen, door hem uit alle oorden opgezameld, zoowel met betrekking tot de verwachte verandering van Schotsche bewindslieden, als over de waarschijnlijke sterkte der partijen, die nu met elkander om het gezag strijd voerden. Op andere tijden hield hij zich bezig, nu eens met bevelen en tegenbevelen te geven, dan weer met het regelen der voorbereidselen, die hij voor de ontvangst van den Markies van Athol noodig achtte en wiens bezoek, om overwegende redenen, reeds tweemaal was uitgesteld geworden.

Te midden van al deze bezigheden van staatkundigen en huishou-

delijken aard, scheen hij niet te bemerken, hoe onafgebroken en vertrouwelijk de omgang zijner dochter met zijn nieuwen gast geworden was; en een aantal zijner buren, volgens de bestendige gewoonte van naburen in alle landen, laakten hem, dat hij toeliet, dat er zulk eene nauwe betrekking tusschen de twee jonge lieden ontstond. De eenige natuurlijke verklaring, die zij daarvan wisten te geven, was deze, dat hij hen voor elkander bestemd had; terwijl, in werkelijkheid, zijn eenig doel was, uitstellen en tijd winnen, tot hij den omvang der belangstelling door den Markies in de zaken van Ravenswood betoond, zou hebben gepeild en hij wist of hij de macht had die te bevorderen. Voordat deze beide punten bij hem geen twijfel meer overlieten, had de Lord Grootzegelbewaarder besloten, zich tot niets te verbinden, waardoor hij zich op de eene of andere wijze kon blootstellen; doch het ging hem, zooals het met listige menschen wel meer gaat: hij vergiste zich deerlijk in het doel dat hij zich voorstelde.

Onder degenen, die geneigd waren Sir William Ashton met de grootste gestrengheid te veroordeelen, dat hij Ravenswood zulk een geruimen tijd onder zijn dak toeliet, en duldde dat de Jonker voortdurend in aanraking bleef met Lucie Ashton, behoorde ook de nieuwe heer van Girnington en zijn getrouwe schildknaap en drinkebroeder, welke personen ons vroeger onder de namen van Hayston van Bucklaw, en zijn metgezel, kapitein Craigengelt, zeer goed zijn bekend geworden. De eerste was reeds de opvolger in de uitgebreide bezittingen van zijne hoogbejaarde oudtante, en bovendien de erfgenaam van een aanzienlijk vermogen geworden, dat hij besteed had om zijne vaderlijke bezittingen te lossen, naar wier titel hij wenschte genoemd te worden. Kapitein Craigengelt had hem echter voorgesteld, zijn geld op eene veel voordeeliger wijze uit te zetten, volgens de plannen van Law, die toen juist opgang begon te maken, en hem aangeboden tot dat einde opzettelijk een reis naar Parijs te doen. Maar Bucklaw had uit zijne tegenspoeden zoo veel wijsheid opgezameld, dat hij in dit opzicht aan geen voorstel van Craigengelt het oor wilde leenen, daar het er wel eens op zou kunnen uitloopen, dat zijne pas verkregen onafhankelijkheid daardoor in de waagschaal werd gesteld. Hij had eens, zooals hij placht te zeggen, pannekoeken van erwtenmeel gegeten, zuren wijn gedronken, en in de verborgen kamer op Wolfs Crag geslapen, en nu wilde hij, zoo lang hij leefde, eene goede tafel en een zacht bed in eere houden, en vooral zorg dragen, dat hij nooit weder zijne toevlucht tot zulk eene gastvrijheid zou behoeven te nemen.

Craigengelt vond zich dus in de eerste door hem gekoesterde verwachting te leur gesteld, namelijk van den heer van Bucklaw tot zijn slachtoffer te maken, hoewel hij nog vrij wat voordeelen trok uit het vermogen dat zijn vriend was te beurt gevallen. Bucklaw, die nooit zeer angstvallig in het kiezen van vrienden was geweest, was aan het gezelschap van een man gewoon geworden, met wien hij naar verkiezing lachen kon of hem voor den gek kon houden, en die, volgens eene

Schotsche uitdrukking, kost en tafel altijd voor lief nam, alle spelen buiten of binnen deurs verstond, en wanneer de heer trek in eene flesch wijn gevoelde, iets dat niet zelden het geval was, altijd gereed was, hem voor de schande te bewaren om ze alleen te moeten uitdrinken. Om al deze redenen was Craigengelt bijna een bestendig bewoner van het huis van Girnington geworden.

Nooit, en onder geenerlei omstandigheden, kon er voor Bucklaw iets goeds uit zulk een vertrouwelijken omgang geboren worden; hoewel de kwade gevolgen merkelijk verzacht werden door de grondige kennis, die hij van het karakter van zijn lagen volgeling bezat, en door de groote verachting welke hij voor hem gevoelde. Maar, zooals de zaken stonden, was dit slecht gezelschap nu inzonderheid geschikt om de goede beginselen, die de natuur hem had ingeplant, uit te roeien.

Craigengelt had Ravenswood nooit de minachting vergeven, waarmede deze hem het masker van moed en eerlijkheid, waaronder hij zich vermomd had, had afgerukt; en zijn even lafhartig als listig en kwaadaardig gemoed kende nu geen gemakkelijker middel om zich te wreken, dan Bucklaw's misnoegen jegens hem te prikkelen en aan te vuren.

Er was dus geen gelegenheid, of hij warmde de geschiedenis op der uitdaging, die Ravenswood geweigerd had aan te nemen, terwijl hij met allen mogelijken aandrang zijn best deed om zijn begunstiger te doen gelooven, dat zijne eer vorderde aan deze zaak een einde te maken door eene spoedige voldoening van Ravenswood te eischen. Maar Bucklaw beval hem ten laatste uitdrukkelijk in het vervolg hieromtrent het stilzwijgen te bewaren.

„Ik weet wel," zeide hij, „dat de Jonker mij bij die gelegenheid niet behandeld heeft zooals een edelman past, en ik zie niet in welk recht hij had, mij met een onbeleefd antwoord af te schepen, toen ik van hem voldoening wegens eene onvriendelijke boodschap verlangde; — maar hij heeft mij eens het leven geschonken — en, zoo als ik tegenwoordig de zaak beschouw, heb ik hem dezen dienst vergolden, als ik hem nu spaar; — maar als ik hem andermaal op mijn weg ontmoet, houd ik de oude rekening voor afgedaan, en zal zijn Jonkerschap wèl doen met zich in acht te nemen."

„Dat mag hij wel," herhaalde Craigengelt, „want, Bucklaw, als gij eens weer van leer trekt, durf ik er heel wat onder verwedden, dat gij hem vóór den derden aanval dwars door het lijf steekt."

„Dit zeggen bewijst alleen dat gij er niets van weet," zeide Bucklaw; „gij hebt hem nooit zien vechten."

„Ik er niets van weten?" hernam Craigengelt. „Gij spot, geloof ik, — en schoon ik Ravenswood nooit zag vechten, ben ik toch op de school van Monsieur Sagon, den eersten *maitre d'armes* te Parijs geweest, en heb ik de kunst bij Signor Poco te Florence en bij Herrn Durchstossen te Weenen, geleerd; en ik vraag u, of ik hun alle kunstgrepen niet afgezien heb?"

„Ik weet niet, of gij dit al dan niet gedaan hebt," antwoordde

Bucklaw, „maar indien het zóó ware, hoe komt dat bij dit geval te pas?"

„Alleen in zoo verre, dat de duivel mij halen mag, als ik ooit Franschman, Italiaan of Duitscher, voet, hand en oog ter rechter tijd, half zoo goed als gij, heb zien gebruiken."

„Ik geloof, Craigje, dat je liegt," hervatte Bucklaw; „ik kan echter mijn man staan, zoowel met rapier, degen, zwaard en dolk, met houwer en pallas, als met de kromme sabel, — en dat is immers zoo veel als een edelman noodig heeft van deze dingen te weten?"

„En dat is tweemaal zoo veel, als negen en negentig, of honderd anderen er van weten," zeide Craigengelt; „zij leeren met den degen een paar stooten doen, en dan verbeelden zij zich de kunst van zelfverdediging goed te verstaan. Ik herinner mij dat ik in 1695 in Rouaan was; destijds was daar een Chevalier de Chapon, en ik ging met hem naar de Opera, waar wij drie luchtige Engelsche snuiters vonden, die . . ."

„Is het eene lange historie die gij vertellen wilt?" vroeg Bucklaw, terwijl hij hem zonder veel omslag in de rede viel.

„Zoo lang of zoo kort als gij wilt," antwoordde de tafelschuimer.

„Dan bevalt mij kort het best," zeide Bucklaw; „maar is het een ernstig of een vroolijk geval?"

„Verduiveld ernstig, dat verzeker ik u, en zoo heeft men er ook over geoordeeld, want de Chevalier en ik . . ."

„Dan heb ik er volstrekt geen lust in," zeide Bucklaw; maar wat mij lust, is, dat gij mij een beker met den ouden wijn van mijne oude tante gaat vullen. Dat zij in vrede ruste! en, zooals de Hooglanders zeggen: *skioch doch na skiaill.*" 1)

„Dat was juist wat de oude sir Evan Dhu tegen mij placht te zeggen, toen ik in 1689 met de brave jongens in het veld was „Craigengelt," was hij gewoon te zeggen, „gij zijt zoo'n flinke vent, als er ooit een het zwaard heeft gevoerd, maar gij hebt één gebrek . . . ."

„Als hij u zoolang gekend had als ik," hernam Bucklaw, „zou hij er wel twintig meer hebben ontdekt; maar 'k heb nu genoeg van je lange histories. Nu je toast, man!"

Craigengelt stond op, sloop op de teenen naar de deur, keek eventjes naar buiten, sloot die zorgvuldig, kwam weder terug, zette den hoed met goud galon omboord op één oor, nam zijn glas in de eene hand, en terwijl hij de andere aan het gevest van zijn zwaard sloeg, riep hij uit: „Lang leve de Koning aan de overzij der zee!"

„Kapitein Craigengelt," sprak Bucklaw, „ik moet u zeggen, dat ik mijne gedachten over deze onderwerpen liefst voor mij zelven houd, daar ik te veel eerbied heb voor de nagedachtenis mijner achtenswaardige oudtante Girnington, om hare landerijen en bezittingen in gevaar te brengen, wegens hoogverraad tegen de gevestigde regeering verbeurd verklaard te worden. Breng mij Koning Jacobus te Edinburg, kapitein, met dertigduizend man achter hem, en dan zal ik u zeggen,

---

1) Gaelsche uitdrukking: „Geen dronk met een verhaal erbij!" Welk gezegde met het spreekwoord overeenkomt: Goede wijn behoeft geen krans. W. S.

hoe ik over zijn recht denk; maar om met mijn hals in den strik te loopen en mijne schoone landerijen den fiskaal in handen te spelen, reken er gerust op, dat ik zulk een dwaas niet ben. Indien gij dus met uw zwaard en borrelglas zulke verraderlijke heildronken meent door te drijven, dan moet gij uw drank en uw gezelschap ergens anders gaan zoeken."

„Stel dan," zeide Craigengelt, „zelf een toost in, en wat die ook zij, ik zal drinken, al zou het glas tot den bodem toe een mijl diep zijn"

„Dan zal ik u eene gezondheid instellen, mijn jongen, die waardig is dat gij ze drinkt," hernam Bucklaw. „Wat hebt gij tegen die van Freule Lucie Ashton in te brengen?"

„Gedronken zal zij worden!" riep de kapitein, terwijl hij zijn glas

tot aan den rand vulde. „Zij is het liefste meisje van geheel Lothian 1). 't Is schande dat de oude woekeraar en Whig, haar vader, op het punt is, haar aan dat hoogmoedig bedelaarskind, den Jonker van Ravenswood, weg te smijten!"

„Dat is nog zoo vast en zeker niet," antwoordde Bucklaw op een toon, die, hoewel hij den schijn van onverschilligheid had, nochtans berekend was, de vurigste nieuwsgierigheid bij zijn makker gaande te maken. Tevens strekte zij om zijne hoop op te wekken, dat hij eene zekere mate van vertrouwen zou kunnen winnen, die hem bij zijn begunstiger onmisbaar zou doen worden, daar het hem alles behalve beviel, dat men hem maar enkel duldde, terwijl hij zoo hartelijk ver-

1) Een graafschap in Schotland.

langde, zich door de eene of andere list meer gegronde aanspraak op de gunst van zijn beschermer te verwerven.

„Ik dacht," zeide hij, na een oogenblik stilzwijgen, „dat het eene afgedane zaak was. — Zij zijn gedurig bij elkander, en er wordt tegenwoordig tusschen Lammerlaw en Traprain van niets anders gesproken."

„Men kan zeggen wat men wil," hervatte zijn patroon, „maar ik weet beter. Ik stel dus, mijn jongen, de gezondheid in van Freule Ashton opnieuw."

„En ik zou die op mijne knieën drinken,' sprak Craigengelt, „als ik kon denken dat het meisje verstand genoeg bezat, om dien hoogmoedigen kwast te verlakken."

„Ik verzoek u niet te gelijk te spreken van verlakken en van Freule Ashton," zeide Bucklaw op ernstigen toon.

„Verlakken, noemde ik het; hem wegjagen. Dat is wat ik bedoelde, op mijn woord!" hernam Craigengelt, „en ik hoop dat zij hem weggooien zal, zooals men eene kaart bij het piketspel doet, en hartenheer in zijne plaats zal nemen; begrepen, mijn jongen? — Maar toch —"

„Maar wat?" vroeg zijn beschermer.

„Maar wat anders, dan dat ik zeker weet dat zij uren achtereen bij elkander zijn, en in bosschen en velden altijd samen zijn te vinden."

„Dat is de schuld van haar mallen vader — maar dat zal het arme meisje spoedig uit het hoofd gebracht zijn, als het er ooit ingekomen is," antwoordde Bucklaw. „En vul nu uw glas nog eens, kapitein, dan zal ik u eens recht gelukkig maken — ik zal u een geheim openbaren — eene samenzwering — een.... strik — schoon gij het woord strik als beeldspraak moet opvatten."

„Een huwelijksplan?" vroeg Craigengelt, die bij deze vraag de lip liet hangen; want hij vermoedde dat een huwelijk zijn verblijf te Girnington nog veel onzekerder maken zou dan het gedurende de vroolijke dagen van het vrije leven van zijn beschermer was geweest.

„Ja, een huwelijk, man," zeide Bucklaw; „maar waarom laat gij den moed zakken, en waarom worden de robijnen op uwe kaken zoo bleek? De tafel moet een hoek hebben, en de hoek zal een bord hebben en het bord zal er een glas bij hebben en aan tafel zal er eene plaats voor u zijn, en bord en glas zullen voor u gevuld worden — al hadden al de vrouwen van Lothian het tegendeel gezworen. — Want, man, ik ben de jongen niet, om onder den pantoffel te raken."

„Dat heeft menige brave knaap gezegd," hernam Craigengelt, „en zelfs was dit de taal van enkele mijner bijzondere vrienden; maar de duivel mag mij halen, als ik er de reden van weet; de vrouwen kunnen mij nooit velen, en trachten mij altijd uit de gunst te dringen, eer de wittebroodsweken voorbij zijn."

„Als gij het hadt kunnen uithouden tot die voorbij waren, zou het u een goed jaargeld bezorgd hebben," zeide Bucklaw.

„Dat heb ik nooit kunnen doen," antwoordde de teleurgestelde tafelschuimer. „Daar hadt gij mylord Castle-Cuddy — wij waren één hart en ééne ziel; — ik bereed zijne paarden, leende geld voor hem

en van hem — richtte zijne valken af — leerde hem hoe hij zijne weddingschappen kon winnen, en toen hij lust kreeg om te trouwen, huwde ik hem aan Katie Clegg uit, van wie ik meende zoo zeker te wezen, als ooit een man van eene vrouw zeker wezen kon. Maar, jawel! vóór de eerste veertien dagen om waren, had zij mij reeds uit het huis gejaagd, alsof ik vleugels aan de voeten had"

„Wel, wel," hervatte Bucklaw; „ik zal mij anders dan Castle-Cuddy gedragen, en Lucie zal geen Katie Clegg voor u zijn. Maar of de zaak al of niet naar uw genoegen is, dat doet er niet toe, — de eenige vraag is maar, of gij mij daarin van dienst wilt zijn?"

„Van dienst? Voor u, Jonker, mijn troetelkind, zou ik barrevoets de wereld rondreizen. Noem mij tijd, plaats, wijze, omstandigheden, en zie eens of ik u niet op alle mogelijke wijzen van dienst wil zijn."

„Wel, dan moet gij een paar honderd mijl ver voor mij rijden," sprak zijn patroon.

„Wat drommel, dat noem ik nog maar een vlooiensprong," antwoordde Craigengelt. „Ik zal mijn paard terstond laten zadelen."

„Gij dient nog een weinig te wachten, tot gij weet waar ge heen moet en wat ge te verrichten hebt," zeide Bucklaw. „Het is u bekend, dat ik eene nicht in Northumberland heb, Lady Blenkensop. In de dagen mijner armoede had ik het ongeluk door deze oude kennis geheel vergeten te worden; maar zij liet haar aanschijn weder vriendelijk over mij lichten, toen de zon van mijn geluk begon te rijzen."

„V.... d zijn al zulke valsche, oude knollen!" schreeuwde Craigengelt op heldhaftigen toon. „Ik durf van John Craigengelt verzekeren, dat hij de vriend is zijner vrienden in geluk en in ellende, in armoede en in rijkdom; en, Bucklaw, gij hebt daar zelf iets van ondervonden."

„Uwe verdiensten zijn niet door mij vergeten," sprak zijn beschermer „Ik herinner mij, dat gij, toen ik tot het uiterste gebracht was, gezind waart mij voor den dienst van den Franschen Koning, of van den Pretendent te werven, en dat gij mij daarenboven naderhand een twintigtal goudstukken hebt geleend, toen, zooals ik vast geloof, gij het nieuws hadt gehoord dat de oude Lady Girnington door eene beroerte overvallen was, die haar einde aankondigde. Maar laat u niet terneerslaan; ik geloof met dat al dat gij, op uwe wijze, mij vrij goed van dienst kunt zijn, ofschoon het mijn ongeluk is, dat ik voor het tegenwoordige geen beteren raadsman heb. Maar om tot die Lady Blenkensop terug te keeren; gij moet weten, dat zij zeer vertrouwd is met Hertogin Sara 1)."

„Hoe! van Sara Jennings?" riep Craigengelt uit; dan moet zij ook de rechte wezen."

„Zwijg, en houd u Torisch gezwets, als dat mogelijk is, voor u zelven," sprak Bucklaw. „Ik zeg u, dat deze nicht in Northumberland, door de Hertogin van Marlborough, eene boezemvriendin van Lady Ashton, de vrouw van den Grootzegelbewaarder, of, zooals ik moest

1) Sara, Hertogin van Marborough.

zeggen, van de Lady van den Lord Grootzegelbewaarder geworden is, en dat zij, op hare terugreis van Londen, Lady Blenkensop met een bezoek heeft vereerd en dat zij op dit oogenblik werkelijk nog in haar oud verblijf vertoeft, aan de oevers van de Wansbeck. Daar het nu het gebruik en de gewoonte van deze dames is geworden, om hare echtgenooten voor bijna niets te rekenen in het besturen van hunne eigen huisgezinnen, zoo heeft het haar thans behaagd, om, zonder sir William Ashton daar vooraf over te raadplegen, eene huwelijks-verbintenis op het tapijt te brengen, die tusschen Lucie Ashton en mijn eigen eerbiedwaardigen persoon zelven gesloten moet worden; terwijl Lady Ashton in deze zaak, als zelfaangestelde gevolmachtigde minister van de zijde harer dochter en van haar gemaal handelt, en Moeder Blenkensop, even ongeaccrediteerd, mij de eer aandoet van mij te vertegenwoordigen. Gij kunt denken dat ik een weinig verbaasd stond, toen ik vernam dat eene onderhandeling, waarin ik van zoo nabij betrokken ben, reeds ver gevorderd was, eer men mij er zelf eens over geraadpleegd had "

„Ik laat mij hangen, als dit volgens de regels van het spel is!" riep zijn vertrouweling, „maar zeg mij toch, welk antwoord hebt gij gegeven?"

„Wel, mijne eerste gedachte was, om die onderhandeling naar den duivel te jagen tegelijk met de onderhandelaarsters als een paar oude bemoeiallen; mijn tweede, om er eens hartelijk om te lachen, en mijne derde en laatste was een gevestigde overtuiging, dat het een verstandig ding was, dat mij vrij wel zou passen

„Maar ik meende, dat gij het meisje slechts éénş gezien hadt; en toen nog wel met haar rijmasker voor, — ik weet ten minste zeker, dat gij het mij zoo hebt verteld."

„Ja — maar zij beviel mij daarom toch zeer goed; en dan Ravenswood's gemeene handeling jegens mij — van mij buiten de deur te sluiten om met de bedienden feest te vieren, omdat hij den Lord Grootzegelbewaarder, begrijp eens, en diens dochter op zijn uitgehongerd bedelaarskasteel had; v. . . . d mag ik wezen, als ik hem dat ooit vergeef, eer ik hem daarvoor ook een goede poets gespeeld heb "

„Dat is niet meer dan billijk, als gij een greintje moed in uw hart hebt," zeide Craigengelt, voor wien het gesprek nu eene wending nam, die met zijne inzichten strookte; „en zoo gij hem dat meisje ontkaapt, zal hem het hart breken."

„Dat zal het niet," hervatte Bucklaw; „want zijn hart is door rede en wijsbegeerte verstaald — dingen, Craigje, waar gij even weinig van begrijpt als ik zelf. — Maar het zal zijn hoogmoed vernederen, en dat is het wat er mij toe aanspoort."

„Dat zal het," zei Craigengelt; „maar nu begrijp ik de reden van zijn onbeschoft gedrag jegens u op zijn oud bouwvallig kasteel daar ginder; — zich over uw gezelschap te schamen? neen — hij was bang, dat gij in zijn tuin zoudt komen en dat bloempje voor hem zoudt wegplukken "

„Wel, Craigengelt," sprak Bucklaw, „meent gij dat waarlijk? — Maar neen, neen! hij is een veel mooier kerel dan ik."

„Wie — hij?” vroeg de tafelschuimer — „hij is zoo zwart als een kraai, en wat zijne gestalte betreft, hij is — hij is zeker een lange knaap, — gij daarentegen zijt een vlugge, stevige borst, van middelmatige lengte.”

„Dat je de pest haal!” riep Bucklaw, hem in de rede vallende, „en mij ook, omdat ik naar u geluisterd heb; — gij zoudt juist zóó spreken, al had ik ook een bochel. Maar, om weêr op Ravenswood te komen — hij heeft mij niet gespaard — en evenmin wil ik het hem doen; als ik hem dat meisje kan afwinnen, wil ik haar hem afwinnen ”

„Haar afwinnen? — *Sacrebleu!* gij zult hem haar afwinnen, aas, vijf en veertien, troef-koning! gij zult hem *pic, repic* en *capot* maken.”

„Ik bid u, houd met uw spelerstermen een oogenblik op,” hernam Bucklaw; „de dingen zijn reeds zoover gekomen, dat het voorstel mijner nicht een gunstig onthaal bij mij gevonden heeft; — dat ik in de douarie, in den bruidschat enzoovoorts bewilligd heb, en dat de zaak doorgaan zal, zoodra Lady Ashton te huis komt; want zij wil hare dochter en haar zoon onder haar eigen leiding nemen. En nu verlangen zij, dat ik een vertrouwd persoon met eenige regelen schrifts aan haar zal afzenden.”

„Bij dezen goeden wijn zweer ik u, dat ik voor u tot aan het einde der wereld — tot voor de poorten van Jericho, ja tot aan den rechterstoel van Paus Johannes rijden wil!” riep de kapitein uit.

„Goed zoo, ik geloof dat gij wel iets voor mij, maar toch het meest voor u zelven doen wilt! Nu kon iedereen dezen brief wel wegbrengen; maar gij hebt nog iets meer te verrichten. Gij moet uw best doen, om in tegenwoordigheid van Lady Ashton, alsof het een zaak van weinig beteekenis was, u iets van het verblijf van Ravenswood op het slot van haar gemaal, en zijn vertrouwelijken omgang met Freule Ashton laten ontvallen; en gij kunt haar wel vertellen, dat iedereen den mond vol heeft van een bezoek van den Markies van Athol en dat men gist, dat het regelen van een huwelijk tusschen Ravenswood en hare dochter het eenige doel zijner komst is. Ik zou wel eens willen hooren, wat zij op deze dingen zeggen zal; want, waarachtig, ik zou den strijd niet beginnen, als Ravenswood bestemd is den prijs te winnen, daar hij zoo veel boven mij voor heeft.”

„Volstrekt niet — het meisje bezit te veel verstand — en in dat geloof drink ik voor de derde maal hare gezondheid; ja, indien tijd en plaats daartoe geschikt waren, zou ik ze op de knieën drinken en hij, die mij daarop geen bescheid zou willen doen, zou ik leeren zijne eigene darmen tot kousenbanden te gebruiken.”

„Luister nu verder, Craigengelt! Als gij in het gezelschap van vrouwen van rang verschijnt,” zeide Bucklaw, „denk er dan aan, om uwe soldatenvloeken thuis te laten; — ik zal maar aan de dames schrijven, dat gij een rondborstig, weinig beschaafd man zijt.”

„Ja, ja,” hervatte Craigengelt, „een rondborstige, domme, eerlijke soldaat, en dat wel met lijf en ziel.”

„Niet al te eerlijk, en ook geen al te best soldaat; maar, zooals

gij zijt, kan ik u nu toevallig gebruiken; want ik moet de plannen van Lady Ashton wat opduwen."

„Ik zal er de sporen ter deeg inzetten," zeide Craigengelt, „en zij zal op een galop hierheen komen, als eene koe, die door een geheelen zwerm wespen vervolgd wordt en haar staart als een kurkentrekker over den rug wringt."

„En hoor eens, Craigje," sprak Bucklaw, „uwe laarzen en uw wambuis zijn voor een drinkgelag goed genoeg, zooals men in de komedie zegt; maar voor de theetafel zijn zij wat al te smerig. Ik verzoek u dus, takel u een beetje beter op, en hier hebt gij iets om er alle onkosten mede te bestrijden."

„Wel, Bucklaw, — bij mijne ziel, man — gij handelt verkeerd met mij. Evenwel," zeide Craigengelt, terwijl hij het geld opstak, „als gij wilt, dat ik op die wijs uw schuldenaar worden moet, laat ik het mij om uwentwil welgevallen."

„Nu vlug te paard en voort," zeide zijn beschermer, „zoodra gij uw rijpak aanhebt. Gij kunt op den zwarten kortstaart rijden, en, luister wel, ik doe hem u voor dezen dienst present."

„Ik drink op den goeden uitslag mijner zending," antwoordde de afgezant, terwijl hij zijn beker ledigde.

„Ik dank u, Craigje, en ik zal u bescheid doen. — Ik zie niets dat ons in den weg kan komen, dan dat de vader of de dochter in een kwade luim geraken; maar men heeft mij gezegd, dat de moeder hen beide wel om haar pink kan winden. Draag vóór alles zorg, dat gij haar door uwe Jakobietische brabbeltaal geen ergernis geeft."

„O ja, het is waar — zij behoort tot de Whigs, ze is eene vriendin van de oude Sara Marlborough. — Dank zij den hemel! ik kan de huik naar den wind hangen. Ik heb even dapper onder John Churchill, als onder Dundee of den hertog van Berwick gevochten."

„Dat wil ik wel gelooven, Craigje," zei de heer des huizes; „maar, Craigje, ga, bid ik u, nog eerst eens in den kelder, en haal ons eene flesch Bourgonje van 1678; zij ligt in de vierde rij aan de rechterhand — en, Craigje, ik zeg — als gij toch op die hoogte zijt, kunt gij er wel een half dozijn van medebrengen; wij willen samen eerst nog eens een vroolijken avond hebben."

HOOFDSTUK XXII.

Ze ontdekten dra het vroolijk volk in 't groen,
En ook een koets met de vier.
Hertog boven Hertog.

„Zoodra Craigengelt met zijne uitrusting gereed was, aanvaardde hij zijne zending, vervolgde zijn weg met allen spoed, en volbracht zijn last met al de behendigheid, die Bucklaw van hem verwachtte. Daar

hij met geloofsbrieven van den heer Hayston van Bucklaw verscheen was hij de beide dames bij uitstek welkom. Zij, die zich voor een nieuwen bekende gunstig laten innemen, kunnen, ten minste een tijdlang, in zijne gebreken zelfs uitmuntende hoedanigheden, en in zijne misslagen volmaaktheden ontdekken. Ofschoon de beide dames aan goed en beschaafd gezelschap gewoon waren, gelukte het haar niettemin, daar zij zich hadden voorgenomen in den vriend van den heer Bucklaw een fatsoenlijk man van goede manieren te vinden, zich in hem op eene verwonderlijke wijze te bedriegen. Het is waar, Craigengelt was thans fraai gekleed, en dit was iets van geen gering belang; maar, zijn uiterlijk voorkomen daargelaten, nam men zijne soldaten-onbeschaamdheid als eene hem tot eer strekkende vrijmoedigheid op, die alleszins met zijn vermeend beroep van krijgsman strookte, terwijl zijn gesnoef voor moed, en zijne verwaandheid voor verstand bij haar doorging. Maar daar iedereen denken zal, dat wij hier de grenzen der waarschijnlijkheid overschijden, moeten wij tot verontschuldiging van de beide dames er bijvoegen, dat haar heldere blik beneveld werd, en zij er des te meer toegebracht werden, om kapitein Craigengelt met een gunstig oog te beschouwen, daar hij juist op het oogenblik verscheen, dat zij een derden man noodig hadden, om eene partij *tredrille* te kunnen maken, zoodat, even als in alle andere kansspelen, die waardige persoon eene groote aanwinst voor haar mocht geacht worden.

Toen hij zag dat hij van de gunst der dames was verzekerd, was het zijn eerste zorg, hoe hij zich het best daarvan ter bevordering der plannen van zijn patroon bedienen zou. Hij vond Lady Ashton zeer ingenomen met het voorstel, dat Lady Blenkensop, gedeeltelijk uit ingenomenheid met haar naastbestaande, gedeeltelijk uit lust tot het smeden van huwelijken, niet geschroomd had haar te doen, zoodat zijne taak daardoor tamelijk licht werd. Bucklaw, van zijn zucht tot verkwisting genezen, was juist de soort van echtgenoot, zooals zij voor hare „herderin van Lammermoor" wenschte; en daar zij door dit huwelijk zoo wel een aanzienlijk vermogen als een landedelman tot gemaal bekwam, was Lady Ashton van meening, dat het lot harer dochter daardoor op de gunstigste wijze was verzekerd. Het toeval wilde ook, dat Bucklaw zijne onlangs geërfde bezittingen door min of meer staatkundigen invloed in een naburige graafschap verkregen had, waarin het geslacht van Douglas van ouds af groote goederen had bezeten. Ook behoorde het tot de vurigste wenschen van Lady Ashton dat haar oudste zoon, Sholto, dat graafschap in het Britsche Parlement eens mocht vertegenwoordigen, en zij zag dus in deze verbintenis met Bucklaw eene gebeurtenis, die krachtig tot verwezenlijking harer plannen medewerken kon.

Craigengelt, wien het, op zijn manier, geenszins aan schranderheid ontbrak, had nauwelijks ontdekt uit welken hoek bij Lady Ashton de wind woei, of hij richtte zijn koers dienovereenkomstig in. Weinig was er, meende hij, dat Bucklaw verhinderen kon, de keuze van het

graafschap op zijn persoon te doen vallen; — hij moest het ijzer smeden, terwijl het heet was — hij moest den strijd aanvaarden. In twee volle neven, zes andere naastbestaanden, zijn zaakwaarnemer en zijn kamerdienaar vond hij een krachtigen steun, waar hij op rekenen kon — en de Girningtons hadden altijd hun belang, hetzij uit liefde hetzij uit vrees, weten door te drijven. Maar Bucklaw gaf er niet meer om den grooten heer te spelen, dan hij — Craigengelt namelijk, — om een licht spelletje gaf; jammer maar, dat hij zijne eigen belangen niet beter behartigde!

Lady Ashton vernam dit alles met genoegen, en besloot bij zichzelve, dat zij de persoon zou wezen, die het bestuur over den staatkundigen invloed van haar aanstaanden schoonzoon, ten voordeele van haar eerstgeboren Sholto en van al de daarbij betrokken partijen op zich zou nemen. Toen hij deze dame zoo gunstig gestemd vond, ging de kapitein (om ons van de uitdrukking zijns lastgevers te bedienen) er toe over, de sporen in haar besluit te zetten, door zich een wenk omtrent den stand van zaken op het kasteel van Ravenswood te laten ontvallen. Men hoorde van hem, dat de erfgenaam van dat geslacht een tamelijk langen tijd bij den Lord Grootzegelbewaarder had doorgebracht, en welke de geruchten waren (schoon hij v...d wilde zijn, indien hij er één van geloofde,) die daarover in de buurt in omloop waren. Het lag niet in het plan van kapitein Craigengelt, om eenige ongerustheid over deze geruchten te doen blijken; maar gemakkelijk kon hij aan Lady Ashtons gloeiende wang, stamelende stem en vlammend oog bespeuren, dat de ongerustheid, die hij poogde te verwekken, zich reeds in hare ziel gevestigd had. Zij had niet zoo geregeld berichten van haar gemaal ontvangen, als zij meende dat zijn plicht was haar te schrijven; niets had zij van het vrij belangrijke nieuws, zijn algelegd bezoek op den toren van Wolfs Crag vernomen; niets gehoord van den gast, dien hij met zoo veel hartelijkheid op het kasteel van Ravenswood ontvangen had; van dit alles had hij zijne gemalin geheel onkundig gelaten, totdat zij het nu eerst door de toevallige mededeeling van een vreemdeling had vernomen. Zulk eene geheimzinnige handelwijze grensde, volgens hare meening, zeer na aan minachting, ten minste aan verraad, zoo niet aan feitelijke weerspannigheid tegen haar gezag als vrouw; en inwendig zwoer zij wraak te zullen nemen op den Lord Grootzegelbewaarder, als op een ondergeschikte, van wien men ontdekt had dat hij verraad in den zin had. Hare verontwaardiging ontvlamde des te heviger, nu zij zich genoodzaakt zag, die in tegenwoordigheid van Lady Blenkensop, de naastbestaande, en van Craigengelt, den vertrouwden vriend van Bucklaw, te bedwingen, en zij begon naar de huwelijksverbintenis harer dochter met laatstgenoemden vurig te verlangen, nu het haar ontroerd gemoed vrij waarschijnlijk toescheen, dat haar echtgenoot, uit staatkunde of vreesachtigheid, aan een echt met Ravenswood de voorkeur geven zou.

De kapitein was slim genoeg om te ontdekken dat de mijn gesprongen was, en zonder de minste verwondering hoorde hij dus ook in

den loop van denzelfden dag, dat Lady Ashton besloten had, haar bezoek bij Lady Blenkensop te bekorten, en dat zij met het krieken van den morgen hare terugreis naar Schotland met al dien spoed wilde aanvaarden, als de gesteldheid der wegen en de manier van reizen in die dagen haar vergunden.

Ongelukkige Lord Grootzegelbewaarder! — Weinig vermoedde hij, welk een hevige storm, in eene ouderwetsche koets met zes paarden bespannen, op hem aanrukte en zijne woning bedreigde. Evenals Don Gayferos, vergat hij „zijne schoone en trouwe geliefde," en was enkel vervuld met het verwachte bezoek van den Markies van Athol. Hij had bericht ontvangen, dat deze edelman op zijn laatst en zeker ten één ure in den namiddag het kasteel met zijn bezoek vereeren zou. Dit was nog al een laat uur om het middagmaal te houden; alles was druk in de weer om hem te ontvangen. De Lord Grootzegelbewaarder liep de kamers door, hield met den bottelier in de kelders een consult, en waagde het zelfs, op gevaar van in twist te geraken met den kok, een tamelijk hooghartig persoon, die de vermaningen van Lady Ashton zelve in den wind durfde slaan, eens in de keuken te gaan kijken. Eindelijk, overtuigd dat men bezig was alles zoo goed mogelijk in gereedheid te brengen, verzocht hij Ravenswood en zijne dochter op het terras te gaan wandelen, teneinde op die plaats, van waar men den omtrek overzien kon, het naderen van zijn Lordschap het eerst te kunnen ontdekken. Met datzelfde doel wandelde hij zelf ook eenige oogenblikken langzaam en bedaard op hetzelfde terras, dat, aan weerskanten van eene zware steenen borstwering voorzien, vóór het front van het kasteel op dezelfde hoogte met de eerste verdieping zich uitstrekte; terwijl bezoekers op het slotplein komen konden, door een vooruitspringende gang, welks plat dak van het terras door gemakkelijke, lage en breede trappen bereikbaar was. Het geheel kwam dus gedeeltelijk met een kasteel, gedeeltelijk met het verblijf van een landedelman overeen; en, schoon in sommige opzichten ter verdediging geschikt, leverde het doorslaande bewijzen op, dat het in de volle bewustheid van de macht en de veiligheid der oude Lords van Ravenswood gesticht was geworden.

Deze bevallige wandelplaats bood een schoon en uitgestrekt gezicht aan. Maar, wat met ons tegenwoordige oogmerk beter strookt, was, dat men van dat terras het oog over twee wegen kon laten gaan, die, terwijl de één zich oost- en de ander zich westwaarts over eene hoogte uitstrekte tegenover den heuvel, waarop het kasteel gelegen was, en die met verschillende hoeken elkander trapsgewijs naderden, totdat zij, niet ver van den ingang der laan, ineen liepen. Aan den westelijken toegang nu stond de Lord Grootzegelbewaarder, met zekere pijnlijke angstvalligheid op den uitkijk, terwijl zijne dochter, uit beleefdheid voor hem, en Ravenswood, schoon door eenige vlagen van innerlijk ongeduld overmeesterd, uit beleefdheid voor Lucie, de oogen op den oostelijken toegang vestigden, om zoo ras mogelijk de voorboden der aankomst van den Markies te kunnen ontdekken.

Het duurde niet lang, of deze kwamen opdagen. Twee in het wit gekleede loopers, met zwarte jockey-mutsen en lange stokken in de hand, bevonden zich aan het hoofd van den stoet, en zij liepen zoo snel, dat het hun niet moeilijk viel om, zooals hun beroep vorderde, gelijken tred te houden met het rijtuig en de lieden te paard. Zij bleven op een langen en slingerenden draf vooruit, die het bewijs leverde van de onvermoeide krachten welke bij hunne betrekking zoo onmisbaar zijn. In de oude tooneelstukken treft men vaak toespelingen op dergelijke hardloopers aan. Laat mij, tot een voorbeeld daarvan, vooral *De dolle wereld, Mijne Heeren!* van Middleton aanvoeren. En sommige oude lieden in Schotland zullen zich mogelijk nog wel herinneren, dat deze hardloopers een deel uitmaakten van den stoet van een edelman in den ouden tijd, wanneer deze in volle staatsie op reis was. Achter deze schitterende verschijningen, die voortstoven alsof de bloedwreker hen op de hielen zat, ging eene wolk van stof op, door de ruiters veroorzaakt, die voor het staatsierijtuig van den Markies uitreden, het vergezelden of volgden.

De voorrechten van den adel dier dagen hadden iets, dat wel berekend was om diepen indruk op de verbeelding te maken. De rijke kleederen en livereien, het aantal bedienden, hunne manier van reizen, de indrukwekkende en bijna krijgshaftige houding der gewapende mannen, die hen omringden, stelde hen ver boven den landedelman, die slechts met een paar bedienden te voet reisde; en voor het handeldrijvend gedeelte der maatschappij was het even onmogelijk om in dat opzicht de mededinger van den hoogen adel te worden, als het er aan denken kon de staatsiekoets van den vorst na te bootsen. Maar tegenwoordig is het geheel anders; en ik zelf, Pieter Pattieson, had onlangs op eene reis naar Edinburg de eer, om met een pair van het rijk in den postwagen te reizen. Maar zoo was het niet in de dagen, waarover ik schrijf; en de zoo lang te vergeefs gewachte aankomst van den Markies had nu in den vollen luister der oude aristocratie plaats. Sir William Ashton was zoo vervuld met hetgeen hij zag, en zoo ingespannen met de overweging der plechtigheden, die bij het ontvangen van zulk een gast in acht genomen moesten worden, en zoo vol van de zorg, dat men er toch geen enkele verzuimen mocht, dat hij nauwelijks hoorde, toen zijn zoon Henry uitriep: „Papa! daar is nog eene koets met zes paarden bespannen, die langs den oostelijken weg komt; zouden ze beiden aan den Markies van Athol toebehooren?"

Toen de knaap eindelijk de nieuwsgierigheid zijns vaders, dien hij onophoudelijk bij de mouw trok, had gaande gemaakt, kon men van hem zeggen:

> „Hij wendde de oogen, en die wendend, was er
> Een vreeselijk gezicht voor hem te zien."

Dit was zeker, dat er nog eene koets met zes paarden, door vier

bedienden of voorrijders vergezeld, den oostelijken kant van den heuvel met zoo veel spoed afreed, dat het zeer twijfelachtig was, welke der beide naderende rijtuigen het eerst de poort aan het uiteinde der laan bereiken zou. De eene koets had eene groene, de andere eene blauwe kleur; en noch de groene, noch de blauwe wagens in de renbaan van Rome en Konstantinopel konden onder de burgers dezer steden meer spanning veroorzaakt hebben, dan de dubbele verschijning van twee rijtuigen in het gemoed van den Lord Grootzegelbewaarder te weeg bracht. Wij allen herinneren ons den verschrikkelijken kreet van den stervenden booswicht, toen een vriend, die zijn best deed, om hem het zwaarmoedig denkbeeld te ontnemen van een spook, dat op een bepaald uur in eene afschuwelijke gestalte verscheen, daartoe een persoon voor hem plaatste, die gekleed was op dezelfde wijze, als hij beschreven had. „Mon Dieu!" riep de in onmacht vallende zondaar uit, die, naar het scheen, de wezenlijke en de kunstig nagebootste verschijning nu te gelijk gewaar werd, „il y en a deux!"

De verbazing van den Lord Grootzegelbewaarder was bij deze dubbele verschijning nauwelijks minder, daar hij ze zich geenszins verklaren kon. Geen nabuur was er, die zoo, zonder eenigen omslag, bij hem zou hebben willen komen in een tijd, toen de deftige plichtplegingen zeer in eer gehouden werden en men er het hoogste gewicht aan hechtte. Zijn geweten zeide hem, dat het Lady Ashton wezen moest, en dit was tevens voor hem een onrustbarende wenk omtrent het doel harer plotselinge en onverwachte terugkomst. Hij gevoelde dat hij overvallen was, en dat het gezelschap, waarin zij hem zoo ongelukkig verraste, haar ten hoogste onaangenaam moest wezen; dit was buiten eenigen twijfel. De eenige hoop, die er voor hem overschoot, was haar krachtig bewustzijn van hetgeen de waardigheid vorderde, wat eene openlijke uitbarsting van haren toorn voorkomen zou. — Maar zoo krachtig werkten zijn twijfel en de angst op hem, dat ze zijn plan, om den Markies op de plechtigste wijze te ontvangen, bijkans in de war zouden gebracht hebben. En deze angst bepaalde zich niet tot sir William Ashton alleen. „Het is mijne moeder — het is mijne moeder!" sprak Lucie, verbleekend, terwijl zij de handen ineen sloeg, toen zij het oog op Ravenswood vestigde.

„En zoo het Lady Ashton al is," sprak haar minnaar op zachten toon, „wat kan de oorzaak zijn van zoo veel ontroering? — Naar mijne meening behoort de terugkomst eener moeder in haar huisgezin, waaruit zij zoo lang afwezig was, geheel andere gewaarwordingen dan die van vrees en ontsteltenis te verwekken."

„Gij kent mijne moeder niet," zeide Lucie Ashton op een toon, bijna onhoorbaar door den schrik „Wat zal zij wel zeggen, als zij u hier aantreft?"

„Mijn verblijf heeft hier dan reeds te lang geduurd," antwoordde Ravenswood met eenigen trots, „als haar ongenoegen over mijne tegenwoordigheid zoo verschrikkelijk wezen moet. — Maar, liefste Lucie," hervatte hij op een toon, geheel geschikt om haar moed in te boeze-

men, „gij zijt veel te kinderachtig bevreesd voor Lady Ashton. Zij is eene vrouw van goede afkomst — eene vrouw van rang — iemand, die de wereld behoort te kennen en weten moet, wat zij haren echtgenoot en de gasten van haar echtgenoot verschuldigd is.”

Lucie schudde het hoofd, en, alsof hare moeder haar gedrag reeds uit de verte kon zien en beoordeelen, verliet zij de zijde van Ravenswood, en den arm van haren broeder Henry vattende, leidde zij dien naar den anderen kant van het terras. De Lord Grootzegelbewaarder sloop insgelijks naar den ingang der groote poort, zonder Ravenswood uit te noodigen hem derwaarts te vergezellen, die dus alleen op het terras bleef staan, alsof de bewoners van het huis hem wilden ontwijken en hem schuwden.

Zulk eene behandeling stuitte een man, die, juist wegens zijne armoede, zeer trotsch was, en in de meening verkeerde dat, daar hij zijn diep ingewortelden haat opgeofferd had, om de gast van sir William Ashton te worden, hij daardoor eene gunst bewezen had, in plaats van er eene te ontvangen.

„Ik kan het Lucie vergeven,” zeide hij bij zichzelven, „want zij is jong en verlegen, en weet dat zij eene gewichtige verbintenis gesloten heeft zonder de goedkeuring harer moeder te hebben afgewacht; maar zij behoorde te bedenken met wien zij die heeft aangegaan, en mij geen reden te geven om te vermoeden, dat zij zich over hare keuze schaamt. Maar wat den Lord Grootzegelbewaarder betreft, verstand, moed en kracht schijnen hem bij den eersten blik op het rijtuig van Lady Ashton geheel begeven te hebben Ik moet afwachten hoe dit afloopen zal, en als ik eenige aanleiding vind om te denken, dat ik geen welkom gast ben, zal ik mijn bezoek spoedig bekorten.”

Met zulke vermoedens vervuld, verliet hij het terras, en naar de stallen van het kasteel gaande, gaf hij last zijn paard in gereedheid te houden, voor het geval het hem mocht behagen uit te rijden.

De koetsiers der beide rijtuigen intusschen, wier nadering op het kasteel zoo veel ontsteltenis had te weeg gebracht, ontdekten elkanders tegenwoordigheid eerst, toen zij van verschillende kanten, bij het begin der laan, als een gemeenschappelijk middenpunt, elkaar ontmoetten. De koetsier en de postillons van Lady Ashton ontvingen dadelijk last, indien het mogelijk was, den pas aan het andere rijtuig af te snijden, omdat Milady verlangde, haren gemaal nog vóór de komst der gasten, wie zij dan ook wezen mochten, te ontmoeten. De koetsier van den Markies daarentegen, van zijne waardigheid en die zijns heeren zich bewust, en bespeurende dat de koetsier, zijn mededinger, hem vooruit wilde snellen, besloot, als een trouw ridder van de zweep, aan geen ouden of nieuwen wagenmenner het recht van voorrang af te staan; zoodat, om de geestverbijstering van den Lord Grootzegelbewaarder nog te grooter te maken, hij den korten tijd van beraad, die dezen overschoot, door den spoed der wedijverende koetsiers nog aanmerkelijk zag ingekrompen, daar zij, de oogen strak op elkander vestigend, de zweepen duchtig over hunne paarden legden, en met de snelheid

van wedrenners langs de helling van den heuvel neerstormden, terwijl de ruiters die hen vergezelden, zich genoodzaakt zagen, hen in galop te volgen.

De eenige kans tot redding, die thans voor sir William overbleef, was de mogelijkheid, dat zij elkander omver zouden rijden, en dat zijne gemalin en zijn bezoeker daarbij den hals mochten breken. Ik ben niet zeker, dat er een bepaalde wensch dienaangaande bij hem opkwam, maar ik heb ook geen reden, om te denken dat zijne droefheid, in een van die beide gevallen, ontroostbaar zou geweest zijn. Maar ook deze mogelijkheid verdween; want Lady Ashton hoe onvatbaar anders ook voor vrees, begon in te zien, dat het bespottelijk zijn zou, een wedstrijd in haar rijtuig met een bezoeker van rang voor den ingang der laan van haar eigen kasteel aan te vangen, en beval dus haar koetsier, toen zij de laan naderden, langzamer te rijden en aan de koets van den vreemdeling den voorrang af te staan. Aan dit bevel gehoorzaamde de man met blijdschap, daar die tijdig genoeg gegeven werd, om zijne eigene eer te redden, want de paarden voor het rijtuig van den Markies waren beter, ten minste verscher dan de zijne. Hij vertraagde dus zijn vaart en liet de groene koets met al haar gevolg de laan binnenrijden, welke zij ook met de snelheid van een wervelwind opvloog. De gegalonneerde voerman van den Markies bespeurde niet zoodra, dat de pas d'avance hem was toegestaan, of hij nam dadelijk een bedaarder draf aan, waarop hij onder het lommerrijk gewelf der hooge olmen, door al de bedienden omringd, naderde, terwijl het rijtuig van Lady Ashton hem, op eenigen afstand, nog langzamer volgde.

Vóór het front van het kasteel, en onder het portaal dat den gasten den toegang tot het binnenplein bood, stond sir William Ashton, zeer onthutst, met zijn jongsten zoon en dochter naast zich, terwijl achter hem een zwerm bedienden van onderscheiden rang, met of zonder liverei, was opgesteld. De hooge en kleine adel van Schotland onderscheidde zich in dat tijdperk ook door het buitensporige aantal hunner dienstboden, wier hulp men zich met weinig kosten kon bezorgen in een land, dat rijker aan menschen was dan aan middelen om hun werk en bezigheid te verschaffen.

Een man van zooveel levenservaring als Sir William Ashton is te veel meester van zijn gedrag om lang de verlegenheid te doen blijken, welke deze noodlottige samenloop van omstandigheden bij hem te weeg brachten. Hij ontving dus den Markies, toen deze uit zijn rijtuig stapte, met de gebruikelijke welkomstplechtigheden; en terwijl hij hem de groote zaal binnenleidde, gaf hij zijne hoop te kennen dat zijne lordschap eene voorspoedige reis had gehad De Markies was een slank, welgevormd man, met een ernstig en verstandig gezicht, en een oog, waarin het vuur der eerzucht sedert eenige jaren de levendigheid der jeugd vervangen had. Zijne houding drukte moed en trots uit, die eene hem eigen geworden voorzichtigheid temperde, en ook gematigd werd door het verlangen om zich bemind te maken, dat hij

als hoofd eener partij noodzakelijk koesterde. Zeer beleefd beantwoordde hij dus de vriendelijke vragen van den Lord Grootzegelbewaarder, en werd op plechtige wijze aan Freule Ashton voorgesteld, bij welke gelegenheid de vader voor het eerst verried, wat hoofdzakelijk zijn geest bezig hield, daar hij zijne dochter als „zijne vrouw, Lady Ashton" voorstelde.

Lucie bloosde. De Markies zag bij het zeer jeugdig voorkomen van zijne gastvrouw verbaasd op, en met moeite herstelde de Lord Grootzegelbewaarder zich in zoo verre, dat hij de nadere verklaring geven kon: „Ik moest, Mylord, mijne dochter gezegd hebben; maar waar is het, dat ik het rijtuig van Lady Ashton kort achter dat van uwe Lordschap de laan zagen inkomen, en . . . "

„Maar, Mylord, geene verontschuldiging," hernam zijn edele gast. „Veroorloof mij u te verzoeken dat gij uwe gemalin gaat opwachten, terwijl ik intusschen nader kennis met Freule Ashton maak. Het spijt mij, dat mijn volk zich den voorrang boven onze gastvrouw voor de poort van haar eigen slot heeft durven aanmatigen; maar uwe Lordschap kan verzekerd zijn, dat ik in het vermoeden was dat Lady Ashton zich nog in Engeland ophield. Vergun mij dus u te verzoeken, alle andere plechtigheden thans ter zijde te stellen, en u te haasten haar te verwelkomen."

Dit was het juist, wat de Lord Grootzegelbewaarder verlangde te doen, en hij maakte dus oogenblikkelijk gebruik van de beleefde vergunning van zijn gast. Lady Ashton te zien, en de eerste uitbarsting van haar ongenoegen onder vier oogen te verduren, dacht hij, zou haar eenigszins voorbereiden kunnen, om hare onwelkome gasten met het vereischte decorum te ontvangen. Toen dus haar rijtuig voor de deur stilhield, was de arm van haar oplettenden echtgenoot gereed, Lady Ashton bij het uitstijgen behulpzaam te zijn. Zij hield zich alsof zij hem niet zag, stiet zijn arm ter zijde en verzocht dien van kapitein Craigengelt, die met zijn gegalonneerden hoed onder den arm bij de koets stond, en gedurende de reize als „Cavaliere serviente" of geleijonker haar gediend had. Op den arm van dezen achtenswaardigen persoon rustende, om zich te ondersteunen, ging Lady Ashton het plein over, terwijl zij een paar woorden, oogenschijnlijk eene terechtwijzing, tot de bedienden sprak, maar geen enkel woord tot sir Willim richtte, die vruchteloos poogde hare opmerkzaamheid tot zich te trekken. Hij volgde dus zijne gemalin meer dan dat hij haar vergezelde, naar de zaal, waar zij den Markies in een druk gesprek met den Jonker van Ravenswood aantroffen. Lucie had reeds van de eerste gunstige gelegenheid gebruik gemaakt, om te ontsnappen. Op ieders gelaat, behalve op dat van den Markies, stond de verlegenheid duidelijk te lezen — zelfs Craigengelt's onbeschaamdheid was nauwelijks in staat zijne vrees voor Ravenswood te verbergen, en de overigen gevoelden het drukkende van den toestand, waarin zij zoo onverwachts geplaatst waren.

Na een oogenblik gewacht te hebben dat sir William Ashton hem

aan zijne vrouw zou voorstellen, besloot de Markies zichzelf aan haar te presenteeren.

„De Lord Grootzegelbewaarder," sprak hij, „heeft zooeven zijne dochter als zijne vrouw aan mij voorgesteld; hij kon mij nu even gemakkelijk Lady Ashton als zijne dochter voorstellen, zoo weinig is zij veranderd, sedert ik haar, eenige jaren geleden, gezien heb. Wil zij aan een ouden bekende het voorrecht vergunnen haar gast te zijn?"

Hij groette de dame op eene te bevallige wijze, dan dat zij eenigen weerzin had kunnen laten blijken, en vervolgde dus: „Dit, Lady Ashton, is een vredestichtend bezoek, en ik waag het ook dus u mijn neef, den Jonker van Ravenswood, op de krachtigste wijze aan te bevelen."

Lady Ashton bleef geene andere keus over, dan om ook hem met beleefdheid te ontvangen; maar zij bewees hem die met zulk eene trotsche houding, dat die maar al te zeer op eene smadelijke afwijzing geleek.

Ravenswood kon ook wel niets minder doen dan voor haar buigen; maar zijn gelaat vergold haar ruimschoots de minachting, waarmede hij door haar was begroet.

„Vergun mij nu ook," sprak zij, dat ik *mijn* vriend aan uwe Lordschap voorstel."

Craigengelt, met de drieste onbeschaamdheid, die lieden van zijn stempel gewoon zijn eene ongedwongen houding te noemen, maakte daarop eene luchtige buiging voor den Markies, waaraan hij door een zwaai van zijn met goud gegalonneerden hoed eene grootere bevalligheid trachtte bij te zetten.

De dame wendde zich daarop tot haar gemaal.

„Sir William, gij en ik," zeide zij, en dit waren de eerste woorden die zij tot hem sprak, „hebben, sedert wij van elkander gegaan zijn, nieuwe kennissen gekregen; laat mij u dus de aanwinst, die ik bij de mijne gemaakt heb, mogen voorstellen — kapitein Craigengelt."

Opnieuw vergezelden eene buiging en een zwaai met zijn gegalonneerden hoed deze tweede voorstelling, die door den Lord Grootzegelbewaarder, zonder dat hij eenige vroegere bekendheid met dezen man liet blijken, met die soort van angstvallige bereidwilligheid beantwoord werd, welke den wensch aanduidde, dat er een wapenstilstand mocht gesloten worden tusschen de beide strijdende partijen, waarin de bondgenooten van weerskanten mede begrepen waren. „Laat mij u ook aan den Jonker van Ravenswood voorstellen," zeide hij tot kapitein Craigengelt, zijn vriendschappelijk stelsel volgende. Maar de Jonker verhief zijne hooge gestalte in hare volle lengte, en zonder zich zelfs te verwaardigen een enkelen blik op den persoon, die dus aan hem voorgesteld werd, te vestigen, zeide hij op een veelbeteekenenden toon: „Kapitein Craigengelt en ik zijn reeds volkomen goed met elkander bekend."

„Volkomen — volkomen," mompelde de kapitein als eene echo, en met een zwaai van zijn hoed, die vrij wat korter van omtrek was, wanneer men hem vergeleek met dien, waarmede hij zijne voorstel-

lingen aan den Markies en aan den Lord Grootzegelbewaarder beantwoord had.

Nu trad Lockhard binnen, door drie bedienden vergezeld, met wijn en ververschingen, die men destijds gewoon was vóór het middagmaal aan te bieden; en toen zij voor de gasten waren neergezet, verontschuldigde Lady Ashton zich, dat zij haar echtgenoot voor eenige oogenblikken, wegens eene zaak van het grootste belang, aan het gezelschap onttrekken moest. De Markies verzocht natuurlijk dat zij geheel zou doen gelijk zij verlangde; en Craigengelt, die ijlings een tweede glas met krachtigen kanariesek ledigde, haastte zich het vertrek te verlaten, daar het vooruitzicht van met den Markies van Athol en den Jonker van Ravenswood alleen gelaten te worden, hem weinig aanlachte, omdat de tegenwoordigheid van den eerste hem te veel in ontzag hield, en die van den laatste hem slechts vrees voor zijn lichaam kon aanjagen. Eenige noodige beschikkingen wegens zijn paard en zijne koffers leverden het voorwendsel tot zijn plotseling vertrek, waarbij hij bleef volharden, hoewel Lady Ashton Lockhard beval voor den kapitein Craigengelt alles te bezorgen, wat hij maar met mogelijkheid verlangen kon. De Markies en de Jonker van Ravenswood bleven dus alleen om elkander de opmerkingen te kunnen mededeelen over de wijze, waarop zij ontvangen waren, daar Lady Ashton wegging, en haar gemaal haar, min of meer als een veroordeeld misdadiger, naar hare kleedkamer volgde.

Beide echtgenooten waren dat vertrek nauwelijks binnengetreden, of Milady gaf aanstonds aan die fiere vermetelheid toe, welke zij, om de uiterlijke vormen te bewaren, tot hiertoe met vrij wat moeite beteugeld had. Zij sloot de deur achter den ontroerden Lord Grootzegelbewaarder, nam den sleutel uit het slot, en met een gelaat, door de jaren nog niet van trotsche bekoorlijkheden beroofd, en met oogen, die haar vastberadenheid en haar gekrenkt gevoel tevens verkondigden, sprak zij haar verbaasden echtgenoot op de volgende wijze aan: „Ik ben, Mylord, niet al te zeer verwonderd over de verbintenissen, die het u behaagd heeft sedert mijne afwezigheid aan te gaan; — zij staan met uwe geboorte en opvoeding in een zeer nauw verband, en, indien ik het eenigszins anders verwacht had, moet ik u oprecht mijne dwaling bekennen, en dat ik mij hierdoor de teleurstelling waardig maakte, die gij mij bereid hebt."

„Beste Lady Ashton — dierbare Eleonora!" riep de Lord Grootzegelbewaarder, „geef voor één oogenblik gehoor aan de rede, en ik zal u overtuigen, dat ik zoowel overeenkomstig de waardigheid als in het belang van mijn huis gehandeld heb."

„Ik begrijp zeer wel, dat gij volkomen in staat zijt om het belang *uwer* familie, zoowel als de waardigheid daarvan voor te staan," hervatte de verontwaardigde dame; „maar daar de mijne, nu toevallig, onafscheidbaar daarmede verbonden is, zult gij het mij ten goede houden als ik verkies daarover mijne eigene gedachten te laten gaan, voor zoo veel ik er in betrokken ben."

„Wat wilt gij dan toch, Lady Ashton?" vroeg haar gemaal; „en wat is het dan toch dat u mishaagt? Hoe komt het, dat ik nu bij uwe terugkomst, na zulk eene lange afwezigheid, zulke beschuldigingen van u hooren moet?"

„Sir William, vraag uw eigen geweten, wat u bewogen heeft om van uwe eigen staatkundige partij en begrippen afvallig te worden? Wat heeft u toch bewogen om, zooals ik verneem, op het punt te staan van uwe eenige dochter aan een schamelen Jakobietischen bedelaar, den gezworen vijand uwer familie, uit te huwelijken?"

„Maar ik vraag u wederkeerig, in naam van het gezond menschenverstand en in dien der gewone beleefdheid, wat gij, Mevrouw, dan wildet dat ik gedaan zou hebben?" antwoordde haar gemaal. „Zou het met de betamelijkheid overeen te brengen zijn geweest, om een jongen edelman uit mijn huis te weren, die den morgen na uw vertrek het leven mijner dochter en het mijne gered heeft?"

„Uw leven gered! Ik heb van die historie gehoord," sprak de Lady; — „de Lord Grootzegelbewaarder was bang voor een wilde koe, en hij houdt den jongen knaap die haar afmaakte, voor een GUY VAN WARWIK! — De eene of andere vleeschhouwer van Haddington zou dan weldra evenveel aanspraak op uwe gastvrijheid kunnen maken."

„Lady Ashton," stamelde de Grootzegelbewaarder, „dit is onverdragelijk — maar ik verzeker u dat het mijn verlangen is, u door eenige opoffering tevreden te stellen, als gij mij slechts zeggen wilt wat gij begeert."

„Ga dan naar beneden bij uwe gasten," sprak de heerschzuchtige dame, „en verontschuldig u voor Ravenswood, dat de komst van kapitein Craigengelt en van sommige andere vrienden het voor u onmogelijk maakt, hem een langer verblijf op het slot aan te bieden. Ik verwacht den jongen Hayston van Bucklaw hier."

„Goede Hemel!" zuchtte haar gemaal, — „Ravenswood zou voor

Craigengelt, een gemeenen speler en verklikker moeten wijken! — Het kostte mij veel, dien knaap onder mijne oogen te dulden, en niet te eischen dat hij dadelijk mijn huis ruimde, en ik stond zeer verwonderd hem in uw gevolg te zien."

„Daar gij hem daarbij zaagt, kunt gij wel zeker zijn," antwoordde zijne zachtmoedige wederhelft, „dat hij in ons gezelschap past. En wat Ravenswood betreft, hem wedervaart slechts dezelfde behandeling, die hij, zooals ik zeker weet, een van mijne meest geachte vrienden aandeed, die het ongeluk had, eenigen tijd geleden, zijn gast te wezen. Maar neem uw besluit; want, als Ravenswood het huis niet verlaat, dan zal ik het doen."

Sir William Ashton stapte in de treurigste gemoedsbeweging de kamer op en neder; vrees, schaamte en toorn, die met zijne gewone inschikkelijkheid voor zijne gemalin in den hevigsten strijd waren, stonden op zijn gelaat te lezen. Hij eindigde ten laatste op eene wijze, als met zwakke zielen, in dergelijke omstandigheden geplaatst, altijd het geval is, door een *mezzo termine*, een middenweg in te slaan.

„Ik zeg u ronduit, Mevrouw, dat ik mij nooit kan of wil schuldig maken aan de onbeleefdheid, die gij vergt, dat ik tegen den Jonker van Ravenswood begaan zal; — hij heeft ze geenszins aan mij verdiend. Indien gij zoo onredelijk wilt zijn, om een man van aanzien onder uw eigen dak te beleedigen, kan ik u daarin niet beletten; maar gij zult mij geenszins tot het werktuig in zulk eene verkeerde handelwijze gebruiken."

„Gij wilt dus niet?" vroeg de dame.

„Neen, bij den hemel, Mevrouw!" hervatte haar echtgenoot; „vraag mij iets dat met de algemeene welvoegelijkheid strookt, zooals den omgang met hem allengskens af te breken of iets dergelijks, en ik zal u daarin ter wille zijn; — maar hem te verzoeken mijn huis te verlaten, dat is iets, waarin ik niet toestemmen kan of wil."

„Dan zal de taak om de eer van het huis op te houden, gelijk reeds zoo dikwijls het geval is geweest, voor mijne rekening zijn," zei de dame.

Zij ging zitten, en schreef in haast eenige regels. De Lord Grootzegelbewaarder stelde eene andere poging in het werk, om te verhinderen dat zij zulk een beslissenden stap zou doen, toen zij juist hare kamenier uit de voorkamer was gaan roepen. „Bedenk wat gij doet, Lady Ashton! — gij maakt tot een doodsvijand een jongen man, die de middelen om ons te benadeelen in zijne handen heeft."

„Hebt gij ooit een Douglas gekend, die een vijand vreesde?" vroeg de dame op verachtende toon.

„Goed, maar hij is zoo trotsch en wraakzuchtig als honderd Douglassen, en nog honderd duivels daarbij! Wacht er mede tot morgen."

„Ik wacht er geen oogenblik mede," antwoordde de dame. — „Kom hier, juffer Patullo, en geef dit briefje aan den jongen Ravenswood."

„Aan den Jonker, Mevrouw?" vroeg juffer Patullo.

„Ja, aan den Jonker, als gij hem dien titel gelieft te geven."

„Ik wasch mijne handen in onschuld," sprak de Grootzegelbewaarder, „en ga beneden in den hof om te zien, of Jardine de wintervruchten voor het dessert plukt."

„Doe dat," zei de dame, terwijl zij hem met blikken, waarin de diepste verachting te lezen was, volgde, „en dank God dat gij iemand achterlaat, die even bekwaam is om de eer van het huis op te houden, als gij zijt, om naar pippelingen en peren te gaan zien."

De Lord Grootzegelbewaarder bleef lang genoeg in den tuin, om aan hare Ladyschap den noodigen tijd ter uitbarsting te gunnen, en om, zooals hij dacht, den eersten storm van Ravenswood's gramschap te laten voorbijdrijven. Toen hij de zaal weder binnentrad, vond hij den Markies van Athol bezig met het geven van bevelen aan sommigen zijner bedienden. Hij scheen ten hoogste ontevreden en viel sir William in de rede, toen deze eene verontschuldiging begon te maken, dat hij zijne Lordschap alleen had gelaten.

„Ik vermoed, sir William, dat gij niet onkundig zijt van dit zonderlinge briefje, waarmede mijn bloedverwant, de Jonker van Ravenswood —" en hij liet den klemtoon op het woord *mijn* vallen — „door uwe gemalin begunstigd geworden is, en dat gij dus voorbereid zijt om ook mijn afscheidsgroet te ontvangen. — Mijn bloedverwant is reeds vertrokken, en heeft het niet noodig geoordeeld eenig afscheid te nemen, daar door deze zonderlinge beleediging alle vroegere beleefdheden geheel vernietigd zijn geworden."

„Ik verklaar u plechtig, Mylord," antwoordde sir William, het briefje in de hand houdende, „dat ik geen enkel woord van den inhoud van dezen brief ken. Ik ken Lady Ashton als eene bevooroordeelde vrouw, met een driftig gestel, en het doet mij leed, dat er eene of andere ergernis gegeven of genomen is; doch uwe Lordschap zal, hoop ik, in aanmerking nemen dat eene dame —"

„Jegens personen van een zeker aanzien zich zoo gedragen zal, als men van eene welopgevoede vrouw verwachten moet," sprak de Markies, den half geuiten zin aanvullende.

„Dat is waar, Mylord," antwoordde de ongelukkige Grootzegelbewaarder; „maar Lady Ashton blijft toch altijd eene vrouw —"

„Die, dunkt mij," zei de Markies, hem weder in de rede vallende, „de plichten behoorde geleerd te hebben, welke zij aan haar rang verschuldigd is. Maar daar komt zij, en ik verlang uit haar eigen mond de reden te hooren van deze buitengewone en onverwachte beleediging, die zij mijn bloedverwant heeft verkiezen aan te doen, daar wij toch beide, hij en ik, gasten in dit huis waren."

Lady Ashton kwam op dit oogenblik de kamer binnen. Haar geschil met sir William, en het daarop gevolgde gesprek met hare dochter hadden haar de plichten van het toilet niet doen verzuimen. Zij verscheen in volle staatsie; en de luister, waarmede vrouwen van rang bij soortgelijke gelegenheden te voorschijn traden, stemde volkomen met hare houding en gelaat overeen.

De Markies van Athol maakte eene fiere buiging voor haar, die zij

met gelijken trots en dezelfde deftigheid beantwoordde. Hij nam daarop uit de lijdelijke hand van sir William het briefje, dat hij hem een oogenblik vóór de komst der Lady gegeven had, en stond gereed haar aan spreken, toen zij hem in dezer voege voorkwam: „Ik bemerk, Mylord, dat gij een onaangenaam onderwerp wilt aanroeren. Het doet mij leed dat er thans iets heeft plaats gehad, dat met het eerbiedig onthaal, aan uwe Lordschap verschuldigd, niet geheel in overeenstemming is. — Maar het is zoo — de heer Edgar Ravenswood, aan wien ik het briefje geschreven heb, dat nu in uwe hand berust, heeft van de gastvrijheid van dit huis en van den zachtzinnigen aard van sir William Ashton misbruik gemaakt, om een meisje buiten de toestemming harer ouders tot verbintenissen te verleiden, die zij nooit kunnen goedkeuren."

Beide heeren gaven haar bijna gelijktijdig het volgende antwoord:

„Mijn bloedverwant is daartoe niet in staat," hernam de Markies.

„Ik vertrouw, dat mijne dochter Lucie daartoe niet in staat is," zei de Lord Grootzegelbewaarder.

Lady Ashton viel hen beide tegelijk in de rede, en ging aldus voort: — „Mylord, de Markies, uw bloedverwant, indien de heer Ravenswood de eer heeft dit te wezen, heeft heimelijk pogingen aangewend om zich de genegenheid van dit jonge en onervaren meisje te verwerven. — Sir William Ashton, uwe dochter is eenvoudig genoeg geweest, om aan zulk een ongeschikten minnaar meer aanmoediging te geven dan zij had behooren te doen."

„En ik denk, Mevrouw," zei de Lord Grootzegelbewaarder, terwijl hij zijn gewoon humeur en geduld verloor, „dat, indien gij ons niets anders te vertellen hebt, gij dan beter zoudt gedaan hebben met dit familiegeheim alleen voor u te houden."

„Vergeef mij, sir William," sprak de dame zeer bedaard; „de edele Markies heeft recht om de oorzaak der behandeling te weten, die ik noodig gekeurd heb, den heer aan te doen, dien hij zijn bloedverwant noemt."

„Het is eene oorzaak," mompelde de Lord Grootzegelbewaarder, „die ontstaan is na hare uitwerking; want, als deze oorzaak bestaat, dan ben ik zeker dat mijne vrouw er niets van geweten heeft, toen zij haren brief aan Ravenswood schreef."

„Het is thans voor het eerst dat ik daar iets van hoor," sprak de Markies; „maar daar Mylady zulk een kiesch onderwerp ter sprake heeft gebracht, zij het mij vergund te zeggen, dat de geboorte- en familiebetrekkingen van mijn bloedverwant hem tot een bedaard aanhooren van zijn verzoek, en tenminste tot eene beleefde weigering ervan alleszins gerechtigd maken, verondersteld dat hij zoo eerzuchtig is geweest, zijne oogen op de dochter van sir William Ashton te durven slaan."

„Ik verzoek u, Mylord, in het oog te houden, van welk bloed freule Lucie Ashton van de zijde harer moeder afstamt," antwoordde de dame.

„Ik ken uwe afkomst volkomen — uit een jongeren tak van het

huis van Angus," hernam de Markies — „en, Mylady — vergeef het mij, — behoort niet te vergeten, dat de Ravenswood's driemaal door huwelijken met den hoofdstam van dat huis vermaagschapt zijn geworden. Kom, Mevrouw — ik weet hoe de zaken staan — oude en lang gekoesterde vooroordeelen vallen moeilijk te overwinnen; — ik ben in dat opzicht zeer toegevend — anders moest noch wilde ik mijn bloedverwant alleen hebben laten vertrekken, die op zulk eene wijze uit dit huis verdreven is; — maar ik had hoop als bemiddelaar te kunnen optreden. Ongaarne wilde ik u in toorn verlaten, en zal dus niet vóór den namiddag vertrekken, daar ik den Jonker op weg, een paar uren van hier, aantreffen zal. Laat ons dus wat bedaarder over dit onderwerp spreken."

„Dat is het, mylord, wat ik vurig verlang," voegde sir William er bij. — „Lady Ashton, wij zullen niet gedoogen, dat Mylord van Athol ons in ongenoegen verlaat. Wij moeten hem verzoeken, met ons het middagmaal op het kasteel te houden."

„Over het kasteel," zei de dame, „met alles wat er in is, kan de Markies beschikken, zoolang hij het met zijn tegenwoordigheid wil vereeren; maar wat de verdere raadpleging over dit onaangenaam onderwerp betreft —"

„Vergeef mij, waarde Mevrouw," sprak de Markies, „dat ik u geen haastig besluit over een zoo belangrijk onderwerp toestaan kan. Ik zie dat er meer gezelschap komt, en daar ik het geluk heb, mijne oude kennismaking met Lady Ashton te vernieuwen, hoop ik dat zij mij vergunnen zal het gevaar te vermijden, om iets, waarop ik zoo hoogen prijs stel, door een of ander onaangenaam toeval te verliezen, — tenminste totdat wij samen eens over aangenamer zaken zullen gesproken hebben."

De dame glimlachte, neeg en reikte hare hand aan den Markies, door wien zij met alle plechtige gebruiken van dien tijd, die het niet vergunden dat een gast de dame van het huis onder den arm neemt, zooals een boer zijn liefje op eene boerenkermis, naar de eetzaal werd geleid.

Daar troffen zij Bucklaw, Craigengelt en andere buren aan, die de Lord Grootzegelbewaarder reeds vroeger had doen noodigen om den markies van Athol te ontmoeten. — Eene verontschuldiging, op eene lichte ongesteldheid gegrond, werd als de oorzaak van Freule Ashton's afwezigheid opgegeven, wier plaats aan tafel dus onbezet bleef — Het onthaal was tot kwistigheid toe luisterrijk, en werd vrij lang gerekt.

HOOFDSTUK XXIII.

Het vonnis over Adam's lot geveld
Was niet zoo hard als 't mijne, neen;
Hij werd door zijne gade vergezeld,
Ik ga in ballingschap alleen.
WALLER.

Ik zal niet beproeven, de mengeling van verontwaardiging en droefheid te beschrijven, waarmede Ravenswood het kasteel verliet, dat eens aan zijne voorvaderen had toebehoord. De bewoordingen, waarin het briefje van lady Ashton vervat was, maakten het voor hem onmogelijk een oogenblik langer op het slot te vertoeven, indien hij niet geheel de hooghartigheid verloochenen wilde, waaraan zich misschien te veel had overgegeven. Ofschoon de Markies mede zijn aandeel in die beleediging had, was deze intusschen nog geneigd eenige pogingen tot verzoening aan te wenden. Hij liet dus zijn bloedverwant alleen vertrekken; maar beloofde hem in te halen bij de kleine herberg het Vossenhol, dié onze lezers zich wel zullen herinneren, halverwege tusschen het kasteel Ravenswood en Wolfs Crag, op een afstand van vijf Schotsche mijlen van deze beide huizen gelegen was. De Markies had den Jonker van Ravenswood voorgesteld, hem daar òf dien avond, òf den volgenden morgen te wachten. Indien hij slechts zijne eigen gevoelens had gevolgd, had hij terstond het kasteel verlaten; maar dan zou hij, zonder een enkele poging te hebben aangewend, de voordeelen hebben verloren, die hij zich uit zijn bezoek bij den Lord Grootzegelbewaarder had voorgesteld; en de Jonker van Ravenswood was, zelfs in de eerste vlaag zijner gramschap, niet gezind, de minste kans ter verzoening af te snijden, die hem, zoowel uit de toegenegenheid hem door sir William Ashton betoond, als uit de bemiddeling van zijn edelen bloedverwant nog overbleef Hij zelf was terstond vertrokken, zonder een oogenblik langer te vertoeven dan noodig was om zijne maatregelen te nemen.

Eerst spoorde hij zijn paard aan, en joeg het in vollen draf door eene laan van het park, alsof hij door de snelheid dezer beweging de gemengde gewaarwordingen, die hem bestormden, verdooven kon. Maar toen de weg woester en eenzamer werd en het geboomte de torentjes van het slot voor zijne oogen verborg, vertraagde hij langzamerhand de snelheid van zijn paard, teneinde zich aan de smartelijke overpeinzing te kunnen overgeven, die hij vruchteloos in zijn hart poogde te onderdrukken. Het pad, waarop hij zich bevond, leidde hem vanzelf naar de Meerminnen-fontein en de hut der blinde Alice; en de noodlottige invloed, dien het bijgeloof aan de eerstgenoemde plaats verbond, zoowel als de vermaningen door de oude vrouw tevergeefs tot hem gericht, drongen zich nu met geweld aan zijn geest op „Oude sprookjes bevatten waarheid," zeide hij bij zich zelven, „en de Meerminnen-fontein is werkelijk getuige geweest van de laatste onbezonnen

daad van den erfgenaam van Ravenswood. — Alice heeft de waarheid gezegd," vervolgde hij, „en ik bevind mij nu in den toestand, mij door haar voorspeld — of liever ik ben thans nog dieper vernederd; ik ben nu niet eens meer afhankelijk en de bondgenoot van den verwoester van het huis mijns vaders, zooals de oude heks voorspelde, maar de vernederde ellendeling, die, terwijl hij er naar durfde streven deze ondergeschikte rol te spelen, zich met smaad verworpen zag"

Wij zijn verplicht het verhaal mede te deelen, zooals wij dat vernomen hebben, en den langen tijd in aanmerking genomen, die ons van de gebeurtenis scheidt en hoe deze van mond tot mond ging, gedurende vele geslachten, kan het ternauwernood een Schotsch verhaal worden genoemd, tenzij het dit karakter mocht krijgen door den tint van Schotsch bijgeloof. Men zegt dan, dat, toen Ravenswood de eenzame fontein naderde, hem het volgende zonderlinge avontuur bejegende. — Zijn paard, dat langzaam voortstapte, begon plotseling te snuiven en steigeren, en ofschoon hij het de sporen gaf, weigerde het voort te gaan, alsof iets, dat hem schrik aanjoeg, zich onverwachts aan zijn blik voordeed. Terwijl Ravenswood's oog op de fontein viel, kon hij duidelijk eene vrouwelijke gedaante bespeuren, in een witten of liever grijzen mantel gehuld, en gezeten op dezelfde plek, waar Lucie rustte, toen zij zijne noodlottige liefdesverklaring aanhoorde. Zijne eerste gedachte was, dat zij vermoed had, welk pad hij bij zijn vertrek door het park zou inslaan, en dat zij daarom naar deze welbekende, ofschoon eenzame plaats gegaan was, om zich bij dat afscheidsbezoek zoowel aan hare eigene droefheid te kunnen overgeven, als om in de zijne te deelen. In die meening sprong hij van zijn paard en terwijl hij de teugels aan een boom vastmaakte, liep hij haastig naar de fontein en riep driftig, schoon met gedempte stem: „Freule Ashton! — Lucie!"

De gedaante wendde zich, toen hij haar aansprak, naar hem toe, en gaf aan zijne verwonderde blikken niet de gelaatstrekken van Lucie Ashton, maar wel die van de oude, blinde Alice te aanschouwen. Haar zonderling gewaad, dat eer op een lijkwa dan op de kleeding eener levende vrouw geleek — hare gestalte, die tot zijne verbazing grooter was, dan zij gewoonlijk scheen te zijn — maar vooral de vreemde omstandigheid, van een blind, zwak en afgeleefd mensch op zulk een afstand van hare woning te ontmoeten, een afstand, die, als men haren gebrekkigen toestand in aanmerking nam, vrij groot was: dit alles moest een gevoel van verwondering bij hem verwekken, die bijna aan vrees grensde. Toen hij naderde, rees zij langzaam van hare zitplaats op, lichtte hare verdorde hand op, alsof zij hem beletten wilde dichter bij haar te komen, terwijl hare verdroogde lippen zich haastig bewogen, hoewel er geen geluid over kwam. Ravenswood stond stil, en na een oogenblik gewacht te hebben, wilde hij haar op nieuw naderen. Alice, of haar geest, bewoog zich, en gleed zachtkens achterwaarts naar het kreupelhout, terwijl zij nog altijd haar gelaat naar hem gekeerd hield. Het geboomte verborg spoedig de gedaante voor

zijne oogen; en, zich overgevende aan de vaste en overstelpende overtuiging, dat het door hem aanschouwde wezen niet tot deze wereld behoorde, bleef de Jonker van Ravenswood, toen hij den laatsten blik op haar sloeg, als vastgeworteld in den grond, waarop hij stond. Toen hij eindelijk weder moed had gevat, naderde hij de plaats waar de gedaante scheen gezeten te hebben; maar er was geen indruk in het gras, noch eenig ander spoor te ontdekken, die hem konden doen gelooven dat, hetgeen hij aanschouwd had, geen zinsbedrog was geweest.

Geheel vervuld met deze zonderlinge denkbeelden en verwarde gewaarwordingen, opwellende in het gemoed van iemand, die in de meening verkeert, dat hij ooggetuige eener bovennatuurlijke verschijning geweest is, ging de Jonker van Ravenswood terug naar zijn paard, ofschoon hij meermalen niet zonder angst omzag, alsof hij verwachtte, dat de gedaante zich opnieuw aan hem zou vertoonen. Maar de verschijning, hetzij die dan werkelijk plaats had gevonden, of wel het gewrocht eener verhitte en ontroerde verbeelding was, keerde niet weder. Hij bemerkte, dat zijn paard bezweet en verschrikt was, alsof het iets van de vrees en de verbazing ondervond, die men vermoedt, dat de tegenwoordigheid van een bovennatuurlijk wezen bij de dierlijke schepping te weeg brengt. De Jonker steeg weder op en reed langzaam voort, terwijl hij van tijd tot tijd het dier streelde, dat inwendig scheen te trillen en te beven, alsof het bij den ingang van iedere laan weder eenig nieuw voorwerp van schrik te wachten had.

Na een oogenblik van beraad, besloot de ruiter de zaak verder te onderzoeken. „Kunnen mijne oogen mij ook misleid en mij een tijd lang bedrogen hebben?" vroeg hij zich zelven af „Of is de zwakheid der oude vrouw slechts voorgewend, om daardoor meer medelijden te verwekken? Nochtans schenen hare bewegingen niet die van een levend wezen te zijn. Moet ik het volksbijgeloof aannemen en denken dat het ongelukkige schepsel een verbond met de machten der duisternis heeft aangegaan? — Ik heb besloten de waarheid te weten te komen — want bedrog, zelfs door mijne eigen oogen gepleegd, zal ik nooit dulden."

In deze onzekerheid reed hij naar het hek van Alice's tuin. Hare plaats onder den berkenboom was ledig, ofschoon het een mooie dag was en de zon nog hoog stond. Hij naderde de hut en hoorde daarbinnen het snikken en weenen van eene vrouw. Toen hij aanklopte, ontving hij geen antwoord, zoodat, na een oogenblik wachten, hij de klink oplichtte en binnentrad. De hut was inderdaad eene woning van rouw en verlatenheid. Op hare legerstede uitgestrekt, lag het lijk der laatste vrouwelijke dienares van het huis van Ravenswood, die altijd op de voorvaderlijke bezittingen van dat geslacht haar verblijf had gehouden. Het leven had haar eerst kort verlaten, en het kleine meisje, dat haar in hare laatste oogenblikken had opgepast, wrong de handen en kermde, uit kinderlijke vrees en droefheid, bij het lijk van hare gestorven meesteres.

Het kostte den Jonker van Ravenswood vrij wat moeite, om de angst van het arme kind te doen bedaren, dat door zijne onverwachte verschijning eer verschrikt dan gerustgesteld was geworden; en toen hem dit eindelijk gelukte, bleek uit de eerste woorden, die het meisje uitte, dat hij te laat gekomen was. Toen hij naar de beteekenis van dit gezegde vroeg, vernam hij, dat de afgestorvene, bij den eersten aanval van haren doodstrijd, een boer naar het kasteel had gezonden, met last den Jonker van Ravenswood te smeeken, haar nog een onderhoud te vergunnen, en dat zij met het grootste ongeduld diens komst had afgewacht. Maar de boodschappers der armen zijn traag en onachtzaam. De knaap had, zooals men naderhand vernam, het kasteel eerst bereikt, toen Ravenswood het reeds verlaten had, en vond het toen onder de bedienden der vreemde heeren te prettig, dan dat hij zich haasten zou naar de hut van Alice terug te keeren. Hare onrust scheen intusschen met de doodsangsten toe te nemen en, om mij van de uitdrukking van Babie, hare eenige verzorgster, te bedienen, had zij vurig gebeden, den zoon van haar heer nog eens te mogen zien, ten einde hare waarschuwing aan hem te vernieuwen. Juist toen de klok in het naburig dorp één uur sloeg, had zij den geest gegeven, en Ravenswood herinnerde zich, inwendig sidderend, dat hij het geluid daarvan in het bosch gehoord had, juist vóór hij datgene zag, dat hij nu geneigd was voor den geest der afgestorvene te houden.

Zoowel uit achting voor de doode, als uit menschlievendheid jegens Alice's oppasseres, was het noodig, eenige maatregelen te nemen, om het meisje bij te staan in haar treurigen toestand. De afgestorvene, zooals hij vernam, had haar verlangen te kennen gegeven, op een eenzaam kerkhof, nabij de kleine herberg het Vossenhol gelegen, begraven te worden, welk kerkhof den naam van de Hermitage, of bij het volk de Armitage voerde, en waarop sommigen van het geslacht van Ravenswood en een aantal hunner bedienden begraven lagen. Ravenswood begreep dat het zijn plicht was, die voorkeur, onder den Schotschen boerenstand algemeen, te eerbiedigen; hij zond Babie naar het naburige dorp, om eenige vrouwen tot hulp te halen, en verzekerde haar dat hij zelf intusschen bij het lijk zou blijven, daar men het, even als oudtijds in Thessalië, ook toen in Schotland, ten hoogste onvoegzaam rekende, het zonder behoorlijk toezicht te laten.

Dus zat hij een kwartier uurs, of een weinig langer, in den eenzamen tuin, als de wachter bij het lijk van haar, wier geest, indien zijne oogen hem niet te zeer bedrogen hadden, zich zoo kort geleden aan hem had vertoond In spijt van zijn aangeboren moed, was de Jonker, door een samenloop van zoo vele buitengewone omstandigheden, zeer aangedaan. Zij was gestorven met het vurig verlangen om hem nog eens te zien. „Is het dan mogelijk!' moest hij natuurlijk vragen, „kunnen sterke en ernstige wenschen, onder den hevigsten strijd der natuur in het hart opgekomen, den dood overleven? Kunnen zij de sombere grenzen der geestenwereld overschrijden en de bewoners er-

van onder de gedaante en in de kleuren van dit leven ons voor oogen stellen? — En waarom werd iets zichtbaar voor het oog, dat hetgeen het zeggen wilde, niet aan het oor kon doen verstaan? En waarom zou er eene inbreuk op de wetten der natuur plaats hebben, en hare bedoeling onbekend voor ons blijven? IJdele vragen, die alleen de dood mij kan beantwoorden, wanneer hij mij aan de bleeke en verwelkte gedaante, die voor mij stond, zal hebben gelijk gemaakt."

Dit zeggende, spreidde hij een doek over het levenlooze gelaat, op welks trekken hij ongaarne langer staren wilde. Daarop ging hij in een ouden, gebeeldhouwden eiken stoel zitten, met de wapens van zijn eigen huis versierd, dien Alice zich met moeite had toegeëigend bij de plundering tusschen schuldeischers, ambtenaren, bedienden en gerechtsboden gepleegd, toen zijn vader het kasteel van Ravenswood voor het laatst verliet. Daar zittende, verbande hij uit zijn geest, zoo veel dit in zijn vermogen was, de bijgeloovige gevoelens, die door hetgeen zoo kort geleden was voorgevallen natuurlijk bij hem opwelden. Zijne eigen gewaarwordingen waren droevig genoeg, zonder dat zij door bovennatuurlijken angst behoefden bezwaard te worden, daar hij zich uit den toestand van den gelukkigen minnaar van Lucie Asthon en van den geëerden en geachten vriend haars vaders, zich zag herschapen in den treurigen en eenzamen oppasser van het verlaten en verwaarloosde lijk eener doodarme vrouw.

Van dezen pijnlijken dienst zag hij zich echter spoediger ontslagen, dan hij redelijker wijze verwacht kon hebben wegens den afstand, die er tusschen de hut der overledene en het dorp was, en wegens de jaren en de zwakheid van de drie oude vrouwen, die vandaar kwamen om elkander als de wacht bij het lijk der overledene af te lossen, zooals men, om eene militaire uitdrukking te bezigen, zeggen zou. Bij iedere andere gelegenheid zou de spoed van deze eerwaardige Sybillen minder groot zijn geweest; want de eerste had den leeftijd van meer dan tachtig jaren bereikt; de tweede was lam en de derde door een of ander ongeluk kreupel aan het eene been. Maar de plichten, die men den afgestorvenen bij de begrafenis bewijst, worden onder den Schotschen boerenstand van beiderlei kunne voor een liefdewerk gehouden. Ik weet niet, of men het aan den aard van het volk, die zeker ernstig en dwepend is, moet toeschrijven, of wel dat het uit eene herinnering aan de oude Roomsche begrippen ontstaan is, dat destijds de begrafenisplechtigheden altijd als een feestelijk oogenblik voor de levenden werden beschouwd; maar maaltijden, goede sier en zelfs dronkenschap gingen voorheen en gaan nu nog steeds gepaard aan eene Schotsche begrafenis naar den ouden trant. Was het begrafenisfeest of de „*dirgie*," zooals men het daar noemt, het deel der mannen bij de treurige voorbereidselen, het lijk in de kist te leggen was het werk der vrouwen. De opgetrokken leden uit te rekken op eene plank, waarvan men zich tot dat droevig doel bediende; het lijk in zuiver lijnwaad te kleeden en daarover het wollen doodsgewaad aan te trekken, dit waren de werkzaamheden, die men altijd aan de

oude vrouwen van het dorp overliet, en waar deze altijd een zonderling en droevig genot in schepten.

De oude vrouwen begroetten den Jonker met een spookachtigen glimlach, die hem de ontmoeting van Macbeth en de tooverheksen op de dorre heide van Forres herinnerde. Hij gaf haar wat geld en droeg haar den last op, voor het lijk harer dorpsgenoote zorg te dragen, een last, dien zij gewillig op zich namen, terwijl zij hem tevens te kennen gaven, dat hij de hut verlaten moest, opdat zij een aanvang met hare droeve werkzaamheden maken konden.

Ravenswood was gaarne bereid heen te gaan en vertoefde nog slechts eenige oogenblikken, om haar de behoorlijke zorg voor het lijk aan te bevelen, en om van haar te vernemen, waar hij den koster of doodgraver vinden kon, onder wiens toezicht het eenzame kerkhof der Hermitage stond, ten einde alles gereed te doen maken om de oude Alice in de rustplaats te ontvangen, welke zij voor zichzelve verkozen had.

„Het zal u niet veel moeite kosten om Johnie Mortsheugh te vinden," zei de oudste Sybille, terwijl zich een akelige glimlach op hare verwelkte kaken teekende; — „hij woont dicht bij het Vossenhol, een vroolijk huis, waar menig jolig drinkgelag gehouden wordt; want, zooals ge weet, dood en roes zijn elkanders buren."

„Ja, dat is wel waar," zei de kreupele heks, steunend op haar kruk, die de kortheid van haar linkerbeen te hulp moest komen; „want ik herinner mij nog zeer goed, dat, toen de vader van den Jonker van Ravenswood, die nu voor ons staat, den jongen Blackhall met zijn hartsvanger doorstak, om een bitter woord, dat hij onder den wijn, brandewijn, of wat zij ook samen dronken, zich had laten ontvallen, — dat deze, zeg ik, zoo vlug als een haas binnensprong en met de voeten vooruit er weer uitgedragen werd. Ik moest het lijk afleggen, en toen ik het bloed afgewasschen had, was hij, zelfs als lijk, een heel schoon slag van een man."

Men kan licht begrijpen, dat dit zoo ontijdig bijgebrachte verhaal niet weinig des Jonkers voornemen verhaastte, om zulk een hatelijk en onheilspellend gezelschap te verlaten. Hij kon echter niet vermijden, terwijl hij naar den boom ging, waaraan zijn paard gebonden was, en de buikriemen van den zadel vastmaakte, door het hek van den kleinen tuin een gesprek aan te hooren, dat tusschen het kreupele wijf en de tachtigjarige Sybille over hem gevoerd werd. Dit paar was naar den tuin gestrompeld, om rozemarijn, averoen, wijnruit en andere kruiden op te zoeken, om over het lijk gestrooid en ter berooking en zuivering van de hut in den schoorsteen verbrand te worden De kreupele vrouw, wier krachten door de wandeling uit het dorp uitgeput waren, had men als oppasseres bij het lijk achtergelaten, opdat geene tooverheksen of booze geesten hun spel daarmede zouden kunnen drijven.

Het volgend gekras moest de Jonker van Ravenswood dus noodzakelijk aanhooren.

„Dat is eene frissche, flink gegroeide, dolle kervel, Annie Winnie! — Menig moedertje zou er lang naar gezocht, maar geen beter paard gevonden hebben, om er mêe over heuvel en hoogte, door mist en maanlicht heen te vliegen, en in den kelder van den koning van Frankrijk af te stijgen."

„Ja, moedertje!" hervatte de andere oude heks, „dat is zoo; maar de duivel zelf is thans even versteend van hart geworden als de Lord Grootzegelbewaarder, en als de groote lieden, die een hart als een molensteen hebben. Zij plagen en pijnigen ons en brengen ons als tooverheksen op den brandstapel, en hoewel ik al mijne gebeden ook tienmaal van achteren af opzeg, zoo wil de Satan mij er toch nooit iets voor geven."

„Hebt gij den booze ooit gezien?" vroeg hare buurvrouw.

„Neen," hernam de andere spreekster; „maar toch heb ik dikwijls van hem gedroomd, en ik denk, dat de dag niet ver meer af is, waarop men mij daarvoor verbranden zal. Maar, moedertje, daar bekommer ik mij weinig over. Wij hebben dezen daalder nu van den Jonker gekregen; daarvoor zullen wij brood, bier en tabak laten halen, en een slokje brandewijn, om dat op een stukje lekkere suiker te verbranden, en dan mag er een duivel of geen duivel zijn, wij zullen er een vroolijken nacht van maken."

Hier stiet zij uit den perkamenten mond eene soort van afgrijselijk gelach uit, dat eenigszins op het gekrijsch van een nachtuil geleek.

„De Jonker is een gul en mild mensch," zeide Annie Winnie, „en een flinke jongen — breed van schouders en smal van heupen; — hij zou een mooi lijk zijn, — ik zou hem wel willen uitrekken en in het doodskleed spelden."

„Het staat geschreven op zijn voorhoofd, Annie Winnie," hervatte hare tachtigjarige gezellin, „dat noch de hand van een man, noch die eener vrouw hem ooit uit zal uitrekken — dat er nooit een lijkplank onder zijn rug geschoven zal worden — daar kunt gij staat op maken; want ik heb dit uit een vrij zekere bron."

„Zal het dan zijn lot zijn op het slagveld te sterven?" vroeg Ailsie Gourlay. „Zal hij door het zwaard of door een kogel omkomen, zooals met vele zijner voorvaderen weleer het geval is geweest?'

„Doe daaromtrent geen vragen meer — zoo goed zal het niet eens met hem afloopen," antwoordde de profetes.

„Ik weet, Ailsie Gourlay, dat gij meer dan andere menschen weet — maar wie heeft u dat toch verteld?"

„Annie Winnie, kwel daar uwe oude hersens niet mêe," hervatte de Sybille — „ik heb het van iemand, die het best weet."

„En gij zegt dat gij den booze nooit gezien hebt?" herhaalde hare nieuwsgierige gezellin.

„Ik heb dit van iemand, die het wel wist," zeide Ailsie, en wel van iemand, die, eer hij het levenslicht aanschouwde, zijn lot reeds had nagespoord."

„Luister, ik hoor den hoefslag van zijn paard," sprak de andere;

„die klinkt mij niet in het oor, alsof hem eenig geluk te wachten stond."

„Maak wat spoed, jelui!" schreeuwde de kreupele feeks uit de hut haar toe, „en laat ons doen wat noodig is, en zeggen wat pas geeft; want als het lijk niet uitgerekt wordt, zal het gaan grijnzen en morren, en dat zou toch de beste onzer vervaard maken."

Ravenswood was nu reeds te ver verwijderd, om meer van dit gesprek te kunnen hooren. Diep verfoeide hij het algemeene bijgeloof omtrent hekserij, voorteekenen en waarzeggerij, waaraan zijne eeuw en zijn geboortegrond nog zulk een onvoorwaardelijk geloof hechtten, dat het voor eene misdaad gerekend werd, twijfel daaromtrent te laten blijken; ja, een misdaad die met het ongeloof der Joden en Saracenen gelijk stond. Hij wist ook, dat het heerschende geloof aan tooverheksen, hetwelk zoo krachtig werkt op het zwaarmoedig gestel van personen, wier ouderdom, gebreken en armoede hen aan achterdocht blootstelden, en versterkt door de vrees voor den dood en de folteringen der wreedste pijnigingen, aan velen vaak bekentenissen hebben afgeperst, waardoor de lijfstraffelijke geschiedenis van Schotland gedurende de zeventiende eeuw geschandvlekt en onteerd wordt. Maar het vizioen van dien morgen, hetzij dan wezenlijk of ingebeeld, had in zijne ziel een bijgeloovigen indruk nagelaten, dien hij vruchteloos poogde uit te wisschen; terwijl de aard der bezigheid die hem wachtte bij de kleine herberg, het Vossenhol, waar hij spoedig aankwam, ook alles behalve geschikt was om zijn geest in vroolijker stemming te brengen.

Het was noodzakelijk dat hij Mortsheugh, den doodgraver van het oude kerkhof de Hermitage, moest spreken, teneinde schikkingen omtrent de begrafenis der oude Alice te maken; en daar de man dicht bij haar laatste verblijf woonde, wandelde de Jonker, na eene kleine verversching gebruikt te hebben, naar de plaats, waar men het lijk van Alice begraven zou.

Het kerkhof was in een hoek gelegen, door de kromming van een bergstroom gevormd, die in de nabijliggende heuvelen zijn oorsprong had. Een ruw hol in eene naburige rots, dat van binnen in de gedaante van een kruis was uitgehouwen, vormde de Hermitage, binnen welker wanden in oude tijden een Saksische heilige boete gedaan en zijn naam aan dat oord gegeven had. In later dagen had de rijke abdij van Coldingham in de nabuurschap eene kapel gesticht, waarvan thans geen spoor meer zichtbaar was, hoewel het kerkhof, dat haar eenmaal omringde, nu nog tot begraafplaats voor bijzondere personen diende. Een paar sparreboomen stonden nog hier en daar verstrooid binnen den omtrek van de plaats, die eenmaal heilige grond was geweest. Krijgslieden en baronnen waren daar eertijds begraven; maar hunne namen waren lang vergeten en hunne grafteekens verwoest. De eenige nog bestaande waren de gedenksteenen, die de graven van lieden van minderen rang aanwezen. De woning van den doodgraver was eene eenzame hut, die aan den vervallen muur van het kerkhof grensde, maar zoo laag was, dat haar dak bijna met den grond gelijk en met een

overvloed van gras en onkruid overdekt, op een begroeid graf geleek. Bij navraag bevond Ravenswood dat de man naar eene bruiloft was, daar hij, behalve grafdelver der nabuurschap, ook vioolspeler was. Hij begaf zich dus naar de kleine herberg en liet in de hut eene boodschap achter, dat hij den volgenden morgen vroeg weder bij den man komen zou, wiens tweeledig beroep hem zoowel aan het klaaghuis als aan de feestzaal verbond.

Een voorrijder van den Markies kwam kort daarop in het Vossenhol met de tijding, dat zijn heer den Jonker van Ravenswood den volgenden morgen daar zou verwachten en de Jonker, die zich anders naar zijn ouden burcht van Wolfs Crag zou begeven hebben, bleef dus in de herberg om zijn edelen bloedverwant te kunnen ontmoeten.

HOOFDSTUK XXIV.

HAMLET. Heeft deze kerel dan geen gevoel van zijn beroep? hij zingt, bij het delven van een graf.
HORATIO. Gewoonte doet het hem luchtiger van de hand gaan.
HAMLET. Zoo gaat het: een hand, die weinig arbeidt, heeft een fijn gevoel.

Hamlet, 5de bedrijf, eerste tooneel.

Ravenswoods slaap werd door spookachtige en angstige droomen afgebroken en de tusschenpoozen, waarin hij wakker lag, werden door zwaarmoedige overdenkingen van het verledene en door een smartelijk vooruitloopen op de toekomst verontrust. Hij was misschien de eenige reiziger, die ooit in dat ellendige krot sliep, zonder over zijn verblijf te klagen, of die de ongemakken der ontberingen niet gevoelde. „Wanneer de ziel vrij is,” zeide hij, „kan het lichaam weinig verdragen.” In den morgenstond verliet hij evenwel vroegtijdig het bed, in de hoop dat de frissche morgenlucht hem die verkwikking zou verschaffen, welke de nacht hem onthouden had. Hij sloeg den weg in naar het eenzame kerkhof, dat omtrent een kwartier gaans van de herberg was gelegen.

De dunne, blauwe rook, die reeds dwarrelend begon op te stijgen en de hut van den levende deed onderscheiden van de woningen des doods, was hem een blijk, dat haar bewoner teruggekeerd en reeds aan het werk was. Toen hij het kleine kerkhof betrad, zag hij den ouden man, die bezig was een graf te delven, met welken arbeid hij reeds ter helft gevorderd was. „Mijne bestemming,” dacht Ravenswood, „schijnt mij naar tooneelen van ongeluk en dood heen te voeren; maar dit zijn kinderachtige denkbeelden, die mij niet meester zullen worden en ik zal niet langer dulden dat mijne verbeelding mijne zintuigen misleidt.” De oude man rustte op zijn schop, toen de Jonker hem naderde, alsof hij gereed stond diens bevelen te ontvangen, en

daar deze niet dadelijk den mond opende, begon de doodgraver op zijn eigen manier het gesprek:

„Gij komt mij vast een bruiloft bestellen, mijnheer, daar durf ik wat onder verwedden.”

„Waarom denkt gij dat, vriend?” vroeg de Jonker.

„Het mes snijdt bij mij aan twee kanten,” antwoordde de oude man. „Ik leef van de viool, mijnheer, en van de spade; ik help de wereld met menschen vullen en ook om ze er van te ontdoen, en ik dien dus door eene dertigjarige practijk beide soorten van klanten op het gezicht wel te hebben leeren kennen.”

„Hedenmorgen vergist gij u evenwel,” hervatte Ravenswood.

„Zoo?” vroeg de oude man, terwijl hij hem strak in het gelaat zag; „waarlijk, het kan wel zijn; want hoe helder uw voorhoofd ook schijnen mag, staat er evenwel vandaag iets op geschreven, dat even na aan den dood als aan de bruiloft verwant is. Nu, nu, houweel en spade zijn evenzeer tot uw dienst als strijkstok en viool.”

„Ik verlang dan,” zeide Ravenswood, „dat gij voor de behoorlijke begrafenis eener oude vrouw zorg zult dragen; zij heet Alice Gray, en heeft aan den voet der rotsen in het park van Ravenswood gewoond ”

„Alice Gray! de blinde Alice!” riep de doodgraver uit; „is zij dan eindelijk ook heengegaan? Dat is al weder een klokslag, die mij vermaant gereed te zijn. Het heugt mij nog best dat Hebbie Gray haar in dit land bracht; zij was toen een mooi meisje, dat ons allemaal over hare Engelsche schouders aanzag. Nu, haar hoogmoed is vrij wat gefnuikt geworden. En is zij pas gestorven?”

„Zij is gisteren overleden,” antwoordde Ravenswood, „en het was haar verlangen, hier naast haar man begraven te worden; gij zult zonder twijfel wel weten, waar die ligt?”

„Ik weten, waar die ligt?” vroeg de doodgraver met eene onbestemdheid in zijn antwoord, aan zijn landaard eigen. „Ik weet waar alle lijken liggen, die hier begraven zijn. Maar wij spraken over haar graf — God sta ons bij! — indien het waar is, wat de menschen van Alice op haar ouden dag verteld hebben, dan zal geen gewoon graf haar houden kunnen, al graaf ik het ook zes voet diep, en het graf van een tooverheks behoeft toch geen duim dieper te zijn, of hare eigen medekollen zouden, uit oude betrekking, haar spoedig uit haar doodskleed wikkelen; — laat het dan zes of drie voet diep zijn, zeg mij maar, wie het betalen zal?”

„Dat zal ik doen, vriend, met alle billijke kosten, die daarop loopen kunnen.”

„Billijke kosten?” vroeg de doodgraver. „Daaronder rekent men den grond, het klokluiden, (hoewel ik haast geloof dat de klok gebroken is,) en de kist, en mijn dagloon, en mijn fooitje, en wat brandewijn en bier voor een lijkdronk — ik denk niet, da gij haar op behoorlijke wijze onder de zestien pond Schotsch begraven kunt.’

„Daar is het geld, vriend,” sprak Ravenswood, „en er is nog over. Gij zijt immers zeker dat gij het graf kent?”

„Gij zult wel een van hare Engelsche bloedverwanten zijn, daar durf ik wat onder verwedden," sprak de grijze grafdelver. „Ik heb gehoord dat zij ver beneden haar stand getrouwd is Billijk was het, dat zij, toen zij leefde, op het gebit moest bijten; maar billijk ook is het, dat gij haar, nu zij dood is, eene behoorlijke begrafenis bezorgt; want dat is iets, dat u nog meer dan haar tot eer strekt. De meesten mogen hunne bloedverwanten gedurende hun leven voor zichzelven laten zorgen en hun den last hunner eigen misstappen laten dragen, maar het is iets onnatuurlijks, hen als honden te laten begraven, daar die

schande op hunne naastbestaanden neêrkomt — want wat weten de dooden zelven er toch van?"

„Maar even ongaarne, denk ik, ziet gij het, dat de menschen hunne bloedverwanten bij gelegenheid eener bruiloft veronachtzamen," zeide Ravenswood, die zich niet weinig met de menschlievendheid van den grafdelver vermaakte.

De oude man sloeg de scherpe, grauwe oogen met een loozen glimlach op, alsof hij de aardigheid begreep; maar ging met zijne vorige deftigheid dadelijk voort: „Bruiloften — wie zou bruiloften verzuimen, die dienen om de aarde met menschen te vullen? Wees verzekerd dat

die op allerlei wijzen, met vroolijke partijen en gastmalen van vrienden en magen, met allerlei speeltuigen, met harpen en bazuinen, met fluiten en psalters, met goede violen en zakpijpen overal worden gevierd, daar toch niets met deze welluidende speeltuigen der oude wereld kan vergeleken worden."

„De tegenwoordigheid eener viool, denk ik," hervatte Ravenswood, „kan de afwezigheid van alle andere wel vergoeden."

De doodgraver zag hem weer scherp aan, toen hij dit antwoord gaf.

„Daar is geen twijfel aan — daar is geen twijfel aan — mits ze goed bespeeld wordt, dan, daar ginder," ging hij voort, alsof hij het gesprek gaarne op een ander onderwerp brengen wilde „is het lange graf van Halbert Gray, waarnaar gij gevraagd hebt, juist het derde voorbij dien grooten steen, die op zes palen boven den eenen of anderen Ravenswood staat; want er liggen vrij wat van hunne naastbestaanden en bedienden hier begraven. De duivel hale hen, daar dit hun eigenlijke begraafplaats niet is."

„Deze Ravenswoods behooren dus niet tot uwe bijzondere gunstelingen?" sprak de Jonker, niet al te zeer gesticht door den zegen, die als in het voorbijgaan over zijn geslacht en zijn naam uitgesproken was.

„Ik weet niet, wie gunstig over hen denken zou," zei de doodgraver. „Toen zij landerijen en rijkdom bezaten, hebben zij ze slecht bewaard, en nu hun hoofd naar den grond gekeerd is, laat men er zich weinig aan gelegen liggen, hoe lang het duren kan eer zij het weder oprichten."

„Wezenlijk," zeide Ravenswood, „ik heb nooit gehoord, dat deze ongelukkige familie zoo veel haat van hare landslieden heeft verdiend. Ik stem u hare armoede gaarne toe — indien deze haar verachtelijk maakt..."

„Die armoede heeft daartoe veel bijgedragen," sprak de doodgraver der Hermitage, „dat kunt gij ten minste op mijn woord gelooven. Ik ken niets anders dat mij verachtelijk maken zou, en toch achten de menschen mij niet zoo hoog, als zij zouden doen, wanneer ik in een dubbel huis met een bordes woonde. Maar, wat de Ravenswoods betreft, drie geslachten heb ik van hen beleefd, en het ééne is niet beter dan het andere geweest."

„Ik dacht dat zij een goeden naam in het land hadden," antwoordde de telg van hun geslacht.

„Naam? o ja, mijnheer! dien bezat de oude, goede Lord hun grootvader. Ik woonde op zijn land, toen ik nog een opgeschoten knaap was en de trompet tegen iedereen kon blazen, want ik had toen een langen adem — en nu ik dit onderwerp aanroer, kan ik u zeggen, dat ik den trompetter Marine gehoord heb, die voor de Lords van dit graafschap blies, en hij kon er niet meer tonen uit krijgen dan een kind uit een fluitje van een cent. Ik tart hem om het deuntje: *Laars en zadel*, of: *Te paard en voort*, of: *Gij dappren! komt en draaft met mij*, eens te blazen — de kerel had geen adem."

„Maar hoe staat dat alles in verband met den ouden Lord Ravenswood?" vroeg de Jonker, die met zekeren wrevel, in zijne omstandigheden niet onnatuurlijk, verlangde dat de muzikant zijn eerste onderwerp vervolgen zou. — „Wat heeft zijne nagedachtenis met het verval der trompetmuziek te maken?"

„Juist dit, mijnheer!" antwoordde de doodgraver, „dat ik mijn adem in zijn dienst verloren heb. Gij moet weten, dat ik trompetter op het kasteel was en vrijheid had om met het aanbreken van den dag, bij het middagmaal en bij andere gelegenheden, wanneer er gezelschap was en Mylord het dan goedvond, te blazen. En toen hij zijn krijgsvolk ontbood, om Bothwellsburg aan de woeste Whigs te ontweldigen, moest ik tegen wil en dank een paard bestijgen en mede gaan vechten."

„Dat was zeer billijk," sprak Ravenswood, „omdat gij zijn dienaar en vasal waart."

„Dienaar, zegt gij?" hervatte de doodgraver. „ja, dat was ik, maar om zijn volk bij hun warm middagmaal bijeen te blazen, of, wanneer het op zijn ergst liep, bij eene plechtige begrafenis de trompet te steken, maar niet om op het bloedige slagveld voor hen te musiceeren, waar geen gezelschap overbleef dan de roofzieke kraaien. Maar wacht een oogenblik, en gij zult dan hooren wat er van mij geworden is en hoe veel reden ik heb om de Ravenswoods dankbaar te zijn. Weet dan, dat wij op een schoonen zomermorgen uittrokken, het was den vierentwintigsten Juni, zestien honderd negenenzeventig. Ja, ja, dat is juist de dag, de maand en het jaar — de trommels werden geroerd — de snaphanen kletterden — de paarden schopten en trapten Hackstoun van Rathillet verdedigde de brug met musketten en karabijnen, met pieken, zwaarden en sikkels, zoo veel ik er van weet, en wij ruiters kregen last om de rivier te doorwaden. Nu heb ik er altijd een hekel aan gehad eene rivier te doorwaden, en vooral als daar aan de overzijde een paar duizend gewapende mannen staan. Daar schreeuwde de oude Ravenswood, die zijn Spaanschen degen boven zijn hoofd zwaaide, ons toe dat wij er over moesten trekken en er duchtig onder ranselen, alsof wij naar een kermis gingen. Daar hadt ge Caleb Balderston, die nu nog leeft, bij de achterhoede; hij zwoer bij hoog en laag, dat hij iedereen die linksomkeert durfde maken, zijn zwaard door de ribben zou jagen. Daar schreeuwde de jonge Allan Ravenswood, die toen nog Jonker was, met een overgehaald pistool in de hand — een geluk was het, dat het niet losging — mij toe, terwijl ik nauwelijks zoo veel adem overgehouden had, als voor mijne eigene longen noodig was: „Blaas, bloodaard! blaas, verdoemde, bange schurk! of ik blaas u de hersens uit den kop!" en gij kunt er staat op maken, dat ik zes krijgsliederen zóó geblazen heb, dat het gekakel eener klokhen daarbij vergeleken eene heerlijke muziek was."

„En toen vriend, maar maak het kort," zeide Ravenswood.

„Kort? In den bloei mijner jeugd zou men *mij* bijna de helft korter gemaakt hebben, gelijk de Schrift zegt; en dat is het juist, waar ik

mij nu nog over beklaag. Nu, in het water moesten wij hals over kop plonzen, blijven zitten of vallen; — het eene paard joeg het andere voort, zooals redelooze dieren en ruiters van weinig verstand doen. De bosschen aan de overzijde stonden in brand, zoo hevig vuurden de Whigs, en mijn paard had juist grond gekregen, toen een verwenschte kerel uit het Westland — nooit zal ik zijn gezicht vergeten, al word ik zoo oud als Methuzalem — het was er een als dat van een wilden valk, en hij had een baard zoo breed als mijn schop, — zijn lang, zwart geweer op geen voet afstands langs mijn oor afschoot. Mijn paard draaide, door de genade des hemels, zich om; ik stortte er aan den éenen kant af, tewijl de kogel aan den anderen kant voorbij floot, en daarop viel de oude lord op hem aan, en bracht hem met zijn breed zwaard zulk een geduchten houw toe, dat hij van zijn hoofd twee stukken maakte, en de schoft met zijn gansche zwaarte op mij viel."

„Ik zou op dien grond denken dat gij groote verplichting aan den ouden lord hadt," zeide Ravenswood.

„Zoo? Die verplichting ontstond dan zeker daaruit, dat hij mij eerst, tegen wil en dank, in levensgevaar bracht, en vervolgens mij een kerel op het lijf smeet, die mij al den adem uit de longen sloeg. — Sedert dien tijd ben ik altijd kortademig geweest, en kan geen twintig stappen ver gaan, zonder als een molenaarsezel te hijgen."

„Gij hebt toen zeker uw trompetterspost verloren?" vroeg Ravenswood.

„Verloren? — zeker verloor ik dien," hervatte de doodgraver; „want ik kon toen op geen droog rietje meer blazen. Het ging mij echter nog vrij goed; want ik behield mijn inkomen, kreeg eene vrije woning en had weinig meer te doen dan voor hem op de viool te spelen. Maar wat lord Allan Ravenswood betreft, die is nog veel erger dan zijn vader geweest."

„Hoe!„ vroeg de Jonker „heeft dan mijn vader — ik meen de zoon van zijn vader — de laatste lord van Ravenswood, u toch van datgene beroofd, wat de goedheid van zijn vader u vergunde?"

„Ja, waarlijk deed hij dat," antwoordde de oude man: „want hij liet zijne zaken den kreeftengang gaan, en gaf ons aan dien sir William Ashton over, die niets zonder geld doen wil, en mij en al de andere arme schepselen verdreef, die nog hun soep op het kasteel kregen, en een hol hadden, waar wij onze hoofden konden nederleggen, als de zaken op den ouden voet gebleven waren."

„Maar, vriend, indien lord Ravenswood zijn volk zoo lang beschermd heeft als hij de middelen daartoe bezat, dan geloof ik dat men zijne nagedachtenis wel mocht in eer houden," hervatte Ravenswood.

„Ieder heeft zijne eigen begrippen, mijnheer!" antwoordde de doodgraver; „maar gij zult mij niet overtuigen, dat hij zoowel zijn plicht jegens zichzelven als jegens ons, arme hulpelooze schepsels, gedaan heeft, daar hij ons tot zulke uitersten heeft gebracht. Hij had ons lijfrenten bij onze huizen en stukjes land moeten geven — en mij,

die een oud man ben, en in gindsch ellendig krot leven moet, dat beter voor een dood dan voor een levend mensch geschikt is, en mij door zinkingen vermoordt, mijn lekkeren beet maar moeten laten kauwen, en John Smith door zijne gebroken glazen laten kijken. Dat alles zijn wij nu kwijt, omdat Ravenswood zijne have en goed als een dwaas heeft verspeeld."

„Het is maar al te waar," zeide Ravenswood, door de waarheid van dit gezegde getroffen, „dat de straffen der buitensporigheid zich veel verder dan tot de rampen van den doorbrenger zelven uitstrekken."

„Evenwel," sprak de doodgraver, „aan dien jongen Edgar zullen de rampen, die ik aan zijne ouders te danken heb, gewroken worden."

„Zoo?" vroeg Ravenswood; „waarom denkt gij dat?"

„Men zegt dat hij op het punt staat, om met de dochter van Lady Ashton te gaan trouwen. Laat haar maar zijn hoofd eens onder het juk gekregen hebben, en let er dan eens op, of zij hem den hals niet omdraait! — Indien ik in zijne plaats was, zou ik op mijne hoede wezen; — iedereen, die met Lucie Ashton in aanraking komt, heeft het zwaar te verantwoorden. Zie, het ergste wat ik den Jonker toewensch, is, dat hij zijn eigen zin mag volgen, en door het huwelijk zich met de vijanden van zijn vader verbinden, die zijne uitgestrekte landerijen en mijn aardigen kooltuin aan de wettige eigenaren ontnomen hebben "

Cervantes merkt zeer schrander op, dat de vleierij aangenaam is, zelf al komt zij uit den mond van een krankzinnigen dwaas; en dat berisping zoowel als lof ons dikwijls treft, hoewel wij de begrippen en beweegredenen, waarop zij gegrond zijn, verachten

Nadat Ravenswood zijne bevelen voor het bezorgen van Alice's begrafenis is korte woorden herhaald had, verwijderde hij zich snel van den doodgraver, met den pijnlijken indruk, dat aanzienlijken zoowel als geringen over zijne verbintenis met Lucie even ongunstig als deze eenvoudige en baatzuchtige boer denken zouden.

„En ik," dacht Edgar, „die de laagheid beging van mij aan zulke lasteringen bloot te stellen, word toch versmaad! Lucie, uwe trouw moet zuiver en rein als de diamant wezen, om tegen de schande te kunnen opwegen, die de begrippen der menschen en het gedrag uwer moeder op den erfgenaam van Ravenswood laden!'

Toen hij de oogen opsloeg, zag hij den Markies van Athol, die, na in het Vossenhol aangekomen te zijn, naar buiten was gegaan om zijn bloedverwant op te zoeken

Na de wederzijdsche begroetingen, verontschuldigde hij zich dat hij den vorigen avond niet gekomen was. Hij betuigde dat het zijn wensch wel geweest was, dit te hebben kunnen doen, maar er waren bijzonderheden te zijner kennis gekomen, die hem hadden overgehaald, zijn voornemen uit te stellen.

„Ik heb ontdekt, neef," sprak hij, „dat hier een minnehandel in het spel is; en hoewel ik in u moet afkeuren, dat gij mij dit niet medegedeeld hebt, daar ik toch eenigszins het hoofd van uwe familie ben..."

„Met uw verlof, Mylord," viel Ravenswood hem in de rede, „ik reken mij ten hoogste aan u verplicht voor uwe belangstelling — maar *ik* ben zelf het hoofd mijner familie."

„Ik weet het — ik weet het," hervatte de Markies, „dat gij dit zeker in een wapen- en geslachtrekenkundigen zin zijt — maar ik bedoel alleen dat, daar gij eenigszins onder mijne voogdijschap staat..."

„Ik moet de vrijheid gebruiken, Mylord, te zeggen," antwoordde Ravenswood — en de toon, waarop hij den Markies in de rede viel, beloofde aan de vriendschap van den adellijken bloedverwant geen langen duur; maar hier werd hij gelukkig door den kleinen doodgraver gestoord, die, naar adem hijgende, hen achterna kwam loopen, om te vragen of de heeren geen muziek in de herberg verkozen, om hun kort verblijf te veraangenamen?

„Wij hebben geen muziek noodig," zei de Jonker kortaf.

„Ge weet niet wat gij weigert," sprak de vioolspeler, met de lastige vrijpostigheid aan zijn beroep eigen. „Ik kan voor u deuntjes: *Wilt gij het weder doen?* en *De merrie van den grijsaard is dood,* zesmaal beter spelen dan Pattie Bernio in zijn leven het ooit heeft gedaan. Ik zal mijne viool zoo gauw gaan halen, als ik de schroef van een doodkist omdraai."

„Pak u weg! zei de Markies.

„En als mijnheer een edelman uit het Hoogland is," sprak de hardnekkig volhoudende muziekant, „hetgeen ik uit uw tongval meen te moeten opmaken, weet dan, dat ik *Liggeram Cosh* en *Mullin Dhu* en *de Petemoeien van Athole* ook even goed spelen kan."

„Pak u weg man, gij stoort ons in ons gesprek."

„Of indien, met verlof van de heeren, gij toevallig aan den kant der *Weldenkenden* 1) zijt, kan ik" — dit zeide hij op zachten en vertrouwelijken toon — „*Killie-crankie, De Koning zal zijn rijk weer krijgen* en *De oude Stuart keert terug,* voor u spelen — en de waardin in de herberg is een geschikt en bescheiden mensch, die er niet om geeft, welke gezondheden er gedronken en welke liedjes er in haar huis gespeeld worden; — voor alles is zij doof, het klinken van zilvergeld alleen uitgezonderd."

De Markies, die soms van Jakobietische neigingen verdacht werd gehouden, kon zijn lach niet bedwingen, toen hij den kerel een daalder toewierp, en hem gelastte voor zijne bedienden, indien hij daar lust toe had, wat te gaan spelen, maar de beide heeren zelven met rust te laten.

„Dat is best heeren," zeide hij, „ik wensch u nu goeden dag; mij komt die daalder schoon te pas, en gij hebt de schade dat gij de muziek zult missen. — Nu ga ik naar huis en maak het graf even zoo spoedig gereed als men een viool stemt, en dan haal ik mijn broodwinner en ga naar uw volk en zie of zij betere ooren hebben dan hunne heeren."

---

1) Met den bijnaam van *weldenkenden* bestempelden zich de aanhangers van het verdreven koninklijke huis.

HOOFDSTUK XXV.

Mijn lief, gij kunt er vast op aan,
U staat een schoone rol te spelen
Komt rijkdom, mode en gril ter baan,
Dan heeft de rust van 't hart gedaan
En daaglijks wordt uw lot — vervelen.

Mij is door menig vriend verhaald,
Wiens woord ik zeker kan gelooven:
Als grilzucht op ons zegepraalt,
En ons de tijd het hart verstaald,
Dan moet de trouwste min verdooven.

HENDERSON.

„Nu wij van dezen lastigen speelman gelukkig ontslagen zijn," sprak de Markies, „verlang ik, waarde neef, u te zeggen, dat ik gepoogd heb, over uw liefdehandel met de dochter van sir William Ashton te spreken. Ik heb de jonge dame heden voor het eerst slechts eenige oogenblikken gezien, en ben dus met hare persoonlijke verdiensten volstrekt onbekend; maar ik geloof, dat ik haar niet beleedig en u een goeden raad geef, als ik u zeg, dat gij wel eene betere keuze kondt doen."

„Mylord, ik ben u zeer verplicht voor uwe belangstelling in mijne zaken," antwoordde Ravenswood, „en het was geenszins mijn oogmerk, om u in iets, wat Freule Ashton betreft, eenige moeite te veroorzaken. Maar daar mijne betrekking tot deze jonge dame u ter oore gekomen is, kan ik alleen zeggen, dat gij noodzakelijk veronderstellen moet, dat ik alle bedenkingen, die men tegen mijn huwelijk met het geslacht van haren vader maken kon, nauwkeurig heb overwogen, en de redenen, welke tegen die bedenkingen opwogen, volkomen beaam, daar ik het met die zaak reeds zoo ver heb laten komen."

„Indien gij mij hadt laten uitspreken, Jonker," antwoordde zijn bloedverwant, „zoudt gij deze aanmerking hebben kunnen terughouden; want zonder te betwisten dat gij redenen gehad hebt die, in uw oog, tegen elk ander beletsel schenen op te wegen, heb ik met alle gepaste middelen gepoogd, de Ashtons over te halen om in uwe oogmerken te bewilligen"

„Ik dank u, Mylord, voor deze ongevraagde bemiddeling," zeide Ravenswood, „en doe dit vooral, daar ik verzekerd ben, dat gij de grenzen niet zult hebben overschreden, die ik mijzelven daarbij gesteld zou hebben"

„Daar kunt gij u op verlaten," sprak de Markies. „Ik zelf gevoelde de kieschheid van deze zaak te veel, om een edelman, aan mijn huis zoo na verwant, in een minder eervol of twijfelachtig licht met deze Ashtons te stellen. Ik maakte hen op al de voordeelen opmerkzaam, die er voor hen uit konden voortvloeien, wanneer zij hunne dochter aan een zoo edel en met de eersten van Schotland zoo nauw verbonden huis uithuwden. Ik verklaarde hun nauwkeurig den graad van bloedverwantschap, waarin de Ravenwoods tot ons stonden, en ik ging

zelfs zoo ver om hun een wenk te geven, welk eene verandering er in de staatkundige aangelegenheden kan plaats grijpen, en welke kaarten in het volgende Parlement de troeven zullen wezen. Ik zeide, dat ik u eer als een zoon dan als een neef, of als — hetzij dan als een verren nabestaande beschouwde, en dat ik uwe zaak geheel en al tot de mijne maakte."

„En wat is de uitslag dezer verklaringen geweest?" vroeg Ravenswood, die eenigszins in twijfel stond, of hij hem over zijne tusschenkomst zijn ongenoegen laten blijken, of wel zijn dankbaarheid betuigen zou.

„De Lord Grootzegelbewaarder zou wel naar rede hebben willen luisteren", sprak de Markies, „want hij heeft geen lust om zijn post te verliezen, die, bij het tegenwoordig uitzicht op verandering in het staatsbestuur, moet openvallen. En, om de waarheid te zeggen, gij schijnt hem te behagen, en hij is bewust van de voordeelen, welke hij door zulk een huwelijk behalen kan. Maar zijne vrouw, die het mondstuk der trompet is, Jonker....",

„Wat is er dan met Lady Ashton gebeurd, Mylord?" vroeg Ravenswood. „Deel mij den uitslag van deze vreemde onderhandeling mede; — ik kan het best verdragen."

„Daar ben ik blijde om," sprak de Markies, „want ik schaam mij, u de helft te vertellen van hetgeen zij gezegd heeft. Genoeg zij het, dat zij opgewonden is — en het hoofd eener kostschool van den eersten rang kon met geen trotscher onverschilligheid het aanzoek van een Ierschen officier op half traktement om de erfgename van een West-Indischen planter hebben afgeslagen, dan Lady Ashton elk voorstel tot bemiddeling van de hand wees, dat ik in staat was, beste neef, voor u te doen. Ik kan hare bedoelingen niet gissen. Zeker is het, dat zij nooit een aanzienlijker verbintenis zal kunnen sluiten. En wat geld en goed betreft, dat is gewoonlijk eer het werk van haar man, dan het hare. Ik geloof waarlijk, dat zij u enkel haat om uwe hooge geboorte, die haar echtgenoot ontbreekt, en mogelijk ook omdat gij de landerijen mist, welke haar dierbare man bezit. Maar het moet u onaangenaam vallen daar meer van te hooren; — hier zijn wij bij de herberg."

De Jonker van Ravenswood bewaarde het stilzwijgen toen hij de hut binnentrad, door welker tallooze scheuren de rook dapper uitvloog, tengevolge der pogingen van den reiskok van den Markies, om een goed maal gereed te maken, en zoo goed het kon, een tafel in deze woestijn aan te rechten.

„Mylord de Markies," zeide Ravenswood „reeds heb ik van het toeval gewag gemaakt, dat u in het bezit van een geheim heeft gesteld, dat, zoo ik mijn wensch had verkregen, voor mijn bloedverwant nog eenigen tijd zou verborgen gebleven zijn. Maar, daar dit geheim niet meer onder eigene mijn bewaring is, en onder die der eenige persoon, welke er verder bij is betrokken, spijt het mij geenszins dat gij het gehoord hebt, daar ik volkomen overtuigd ben, dat gij mijn edele bloedverwant en vriend zijt."

„Jonker van Ravenswood, gij kunt er u op verlaten, dat het veilig bij mij bewaard zal blijven," antwoordde de Markies; „maar ik zou u gaarne hooren zeggen, dat gij het denkbeeld opgaaft aan eene verbintenis, die gij bijna niet zonder eene zekere mate van vernedering zult kunnen sluiten."

„Daarover, Mylord, zal ik zelf oordeelen," zeide Ravenswood, — „en ik hoop dit met evenveel nauwgezetheid te doen als iemand mijner vrienden. Maar ik heb geene verbintenis met sir William en Lady Ashton aangegaan. Met Freule Ashton alléén heb ik mij verbonden, en mijn gedrag in deze zaak zal geheel en al van het hare afhangen en daarnaar geregeld worden. Indien zij mij in mijne armoede boven de rijkere minnaars stelt, die hare vrienden haar aanprijzen, dan mag ik ook wel eenige opoffering ter wille van hare oprechte genegenheid doen. Ik mag dan het minder tast- en voelbaar voorrecht eener hoogere geboorte en de diep ingewortelde vooroordeelen van familiehaat om harentwil vergeten. Indien Lucie Ashton van oordeel verandert omtrent zulk een kiesch onderwerp, dan vertrouw ik dat mijne vrienden een diep stilzwijgen over mijne teleurstelling in acht zullen nemen, en ik zal weten, hoe mijn vijanden te leeren den mond te houden."

„Gij spreekt zooals een jongen edelman betaamt;" zeide de Markies; en ik, van mijn kant, koester zooveel achting voor u, dat het mij leed zou doen, als de zaak voortgang had. Deze sir William Ashton was, twintig jaar geleden, een aardig slag van een spitsvondigen rechtsgeleerde, die met processen voor de balie en kuiperijen voor het Parlement er wèl bij gevaren is. De zaak der Dariën heeft hem in den zadel geholpen; want hij had een vlug verstand en gezonde inzichten, en wist bijtijds zijne aandeelen te verkoopen — maar hij heeft zijne beste dagen gehad. Geen gouvernement zal zich van hem naar zijne eigen, of liever naar de buitensporige schatting zijner vrouw, bedienen; en door zijne eigen besluiteloosheid en haar onbeschaamden hoogmoed zal hij, naar ik gis, tot na den afloop van de markt blijven zitten en goedkoop te krijgen zijn, als niemand iets voor hem bieden wil. Ik zeg niets van Freule Ashton; maar ik verzeker u dat eene verbintenis met haar vader u noch tot voordeel, noch tot eer strekken zal. Wat voorts de door hem opgeslokte goederen van uw vader betreft, deze zou hij dan misschien als bruidsgift voor zijne dochter moeten uitbraken. Geloof mij, op mijn woord, gij zult er meer bij winnen, als gij moed bezit om voor het Schotsche Parlement de kat de bel eens aan te binden. En neef, ik wil de man wezen, vervolgde zijne Lordschap, die den vos voor u zal opjagen, en die hem den dag zal doen berouwen, waarop hij een huwelijk, dat al te vereerend voor hem was, heeft afgewezen en dat hem door mij, uit liefde tot mijn bloedverwant, werd voorgeslagen."

In dat alles lag eenige overdrijving. Ravenswood kon het voor zichzelven niet verbergen, dat zijn edele bloedverwant nog andere redenen hebben moest, om onvoldaan te zijn over de wijze, waarop men zijn voorslag ontvangen had, dan die enkel in des Jonkers belang en eer

te zoeken waren; maar hij kon over die gevoeligheid ontevreden noch verwonderd zijn. Hij stelde zich dus tevreden met te herhalen, dat zijne genegenheid voor freule Asthon enkel persoonlijk was; dat hij rijkdom, noch bevordering door den invloed van haar vader verlangde, en dat niets hem beletten zou zich aan zijn verbintenis te houden, dan alleen haar uitdrukkelijk verlangen, dat hij er van af zou zien — en hij verzocht het als eene gunst, dat er over dit onderwerp tusschen hen thans niet meer mocht gesproken worden, terwijl hij den Markies van Athol verzekerde, dat hij zijn vertrouweling zou wezen, hetzij die verbintenis voortgang had of verbroken mocht worden.

Spoedig vond de Markies zoowel aangenamer en belangrijker onderwerpen, met hem te behandelen. Een voetbode, die hem van Edinburg naar het slot van Ravenswood gevolgd was, en hem in het Vossenhol had opgespoord, bracht hem een pakket dat goede tijdingen bevatte De staatkundige berekeningen van den Markies waren zoowel in Londen als te Edinburg juist bevonden, en bijna zag hij zich de macht, waarnaar hij haakte, in zijne handen gegeven. — De ververschingen, die zijne bedienden gereed gemaakt hadden, werden nu opgedischt, en de tegenstelling van zulk een maal met de ellendige hut waarin het voorgezet werd, zou een epicurist misschien die spijzen met verhoogd genot hebben doen gebruiken.

De wending van het gesprek stemde met de opgeruimde stemming van het gezelschap overeen en vermeerderde die niet weinig. De Markies weidde met innerlijk genoegen uit over de macht en den invloed, die sommige ophanden zijnde gebeurtenissen hem waarschijnlijk bezorgen zouden, en over het gebruik dat hij er van hoopte te maken, om zijn neef Ravenswood van dienst te kunnen zijn. Ravenswood kon slechts de verzekering zijner dankbaarheid herhalen, die hij inderdaad gevoelde, ofschoon hij dit onderwerp wat te lang gerekt beschouwde. De wijn was voortreffelijk, hoewel die van Edinburg aangebracht was, en de Markies had de gewoonte, om, wanneer hij de genoegens der tafel smaakte, ze dan wel wat te verlengen; en daardoor kwam het, dat zij hun vertrek een paar uren langer uitstelden, dan hun voornemen was geweest

„Maar, mijn beste, jonge vriend, wat zullen wij nu doen?" vroeg de Markies; „uw slot Wolfs Crag ligt slechts een uur of wat van hier, en kan dezelfde huisvesting aan uw bloedverwant verleenen, die het aan sir William Ashton heeft verschaft."

„Sir William heeft het kasteel met storm ingenomen," hernam Ravenswood, „en, evenals menig veroveraar, heeft hij weinig reden gehad, zich met zijne overwinning geluk te wenschen."

„Best! Best!" zei Lord Athol, wiens deftigheid hem een weinig begaf, als een gevolg van den wijn die hij gedronken had, „ik zie dat ik schatting moet betalen om binnengelaten te worden. Schenk mij dus een vol glas in, om het op de gezondheid der jonge dame te ledigen, die het laatst op Wolfs Crag geslapen heeft en met hare huisvesting tevreden was Mijne ledematen zijn niet zoo tenger als de hare, en

ik heb besloten, hare kamer heden nacht te betrekken, om uit eigen ervaring te oordeelen, hoe hard het leger is dat de liefde verzachten kan."

„Gij kunt boete doen, als u dat behaagt, Mylord," zei Ravenswood; „maar ik verzeker u dan stellig te verwachten dat mijn oude bediende zich òf ophangen, òf zich van de borstweringen af zal werpen, als gij hem zoo plotseling overvalt. — Ik verzeker u, dat wij letterlijk zelfs van het geringste niet voorzien zijn."

Deze verklaring lokte van den kant van zijn edelen beschermer slechts de verzekering uit, dat hij thans voor gemak en weelde geheel onverschillig was, en dat hij nu eenmaal besloten had het kasteel van Wolfs Crag te bezoeken. Een zijner voorzaten, zeide hij, was daar eens onthaald geworden, toen hij met den toenmaligen lord Ravenswood naar het noodlottige slagveld van Flodden trok, waarop zij beiden bleven. — De Jonker, die zich zoo sterk gedrongen zag, bood aan vooruit te rijden, teneinde hem zoo goed te ontvangen, als tijd en omstandigheden toelieten; maar de Markies drong er op aan dat zijn bloedverwant hem gezelschap zou blijven houden, en wilde alleen toestaan dat een bode bericht ging brengen van deze verrassing aan den ongelukkigen hofmeester Caleb Balderston.

De Jonker van Ravenswood moest dus naast den Markies in het rijtuig plaats nemen, zoo als deze hem had voorgesteld; en toen zij bij het voortzetten der reis wat vertrouwelijker met elkander werden, verklaarde hem zijn edele bloedverwant de vrij gegronde uitzichten, die hij ten aanzien van de bevordering van zijn neef koesterde, als zijne staatkundige plannen met een gelukkigen uitslag werden bekroond.

Zij stonden met eene geheime en zeer belangrijke overzeesche zending in verband, die slechts aan een persoon van rang, talent en onwrikbare trouw kon worden opgedragen, en welke, daar zij groot vertrouwen en eerlijkheid bij den afgezant eischte, hem niet anders dan vereerend en voordeelig wezen kon Wij behoeven ons met den aard en het doel dezer zending niet verder in te laten dan noodig is, om onzen lezers mede te deelen, dat die last voor den Jonker van Ravenswood zeer aannemelijk was en hij gaf zich dan ook met blijdschap over aan de hoop, om zich nog eenmaal uit zijn tegenwoordigen behoeftigen toestand en zijne werkeloosheid te kunnen opheffen, en in staat te zijn onafhankelijk en op eervolle wijze zijne talenten en vermogens te kunnen inspannen.

Terwijl hij alzoo gretig het oor leende aan de nadere inlichtingen, die de Markies hem nu noodzakelijk moest toevertrouwen, kwam de bode, die naar Wolfs Crag gezonden was, terug met de onderdanige verzekering van Caleb Balderston, dat alles, zoo veel de tijd gedoogde, vrij goed in orde zou zijn om de heeren behoorlijk te ontvangen

Ravenswood was met de wijze van doen en spreken van zijn hofmeester te goed bekend, om op diens verzekering veel hoop te durven bouwen. Hij wist dat Caleb volgens het grondbeginsel der Spaansche generaals in den veldtocht van ** handelde, die, gelijk de Prins van

Oranje, hun opperbevelhebber, tot zijn groote spijt ondervond, gewoon waren, hunne troepen als voltallig en in alles behoorlijk uitgerust op te geven, daar zij het voor onbestaanbaar met hunne waardigheid en de eer der Spaansche natie hielden, eenig gebrek aan manschappen en wapenen te bekennen, vóór dat het gemis aan beide op den dag van den slag onvermijdelijk ontdekt werd. Ravenswood rekende het dus noodig, den Markies te waarschuwen, dat de fraaie verzekering, die zij juist van Caleb ontvangen hadden, hen volstrekt niet voor eene groote teleurstelling vrijwaarde.

„Gij doet òf uzelven onrecht," sprak de Markies, „òf gij wenscht mij aangenaam te verrassen. Uit dit portier zie ik een groot licht in de richting van Wolfs Crag, als ik mij wel herinner, en, naar den glans te oordeelen, dien de oude burcht rondom zich verspreidt, moeten de toebereidselen, die men maakt om ons te ontvangen, geenszins alledaagsch zijn Ik herinner mij, dat uw vader mij eens op dezelfde wijze fopte, toen wij, omtrent twintig jaren geleden, voor eenige dagen naar het kasteel trokken om te jagen, en wij brachten onzen tijd op Wolfs Crag zoo vroolijk door, als wij op mijn eigen jachthuis te B. hadden kunnen doen."

„Ik vrees" antwoordde Ravenswood, „dat gij ondervinden zult, dat het vermogen van den tegenwoordigen eigenaar, om zijne vrienden te onthalen, merkelijk verminderd is, hoewel de wil daartoe, dit durf ik oprecht zeggen, onveranderd is gebleven. Maar evenmin als uwe Lordschap weet ik de oorzaak te verklaren van dat sterk en schitterend licht, dat ik thans boven Wolfs Crag schijnen zie; — de burcht heeft maar weinig vensters, en die zijn smal, en de ramen van de onderste verdieping zijn door de muren van het slotplein voor onze oogen verborgen. Ik kan niet begrijpen, dat eene gewone verlichting zulk een schitterend licht teweeg kan brengen."

Het raadsel werd spoedig opgelost; want de stoet moest bijna in hetzelfde oogenblik ophouden, en aan het portier der koets liet de stem van Caleb Balderston zich hooren, die met snikken en kreten van droefheid en vrees afgebroken, uitriep:

„Ach, Mijne Heeren! ach, Mijne goede Heeren! — ach! sla toch den weg rechts in. — Wolfs Crag staat in brand! Kamers en zaal — al die rijke versiersels van binnen en van buiten — al dat kostbaar huisraad, die schoone schilderijen, tapijten, borduurwerk, behangels en andere sieraden — alles staat in volle vlam, alsof het turf of erwtenstroo was — Gaat rechts, ik smeek het u, Mijne Heeren! slaat rechts af! In de herberg, bij Luckie Smatrash, zal men nog wel het een en ander kunnen krijgen — — maar, wee dezen nacht! en wee mij! die zoo lang heb moeten leven, om zulk een ramp te zien!"

Ravenswood was in het eerst over deze nieuwe en onverwachte ramp ten uiterste verbaasd; maar, na zich een oogenblik bedacht te hebben, sprong hij uit het rijtuig, en haastig zijn edelen bloedverwant een goeden nacht wenschende, stond hij gereed, om den naar het slot leidenden heuvel te beklimmen, waarboven de hooge vlammen nu

opstegen in een kolom van rood licht, dat ver in zee door de klotsende golven weerkaatst werd.

„Neem een paard, Jonker!" riep de Markies, die over dit ongeluk, dat zoo onverwacht zijn jeugdigen gunsteling trof, zeer getroffen was, „en geef mij ook een paard! — En gij," vervolgde hij, zich tot zijne bedienden wendende, „rijdt haastig voort, en ziet wat gij doen kunt om het kasteel te redden, of om het vuur te blusschen — rijdt, rijdt, alsof er uw leven aan hing!"

Alle bedienden zetten zich in beweging, en begonnen hunne paarden de sporen te geven, en riepen Caleb toe, dat hij hun den weg

zou wijzen. Maar men kon de stem van den bezorgden hofmeester boven alles uit hooren.

„O blijft! rijdt er niet heen, Mijne Heeren! — rijdt er niet heen — keert in 's Hemels naam om — dat er toch geene menschenlevens bij verloren worden! Dertig vaten buskruit, door eene Duinkerksche pink ten tijde van den ouden Lord aangevoerd, liggen allen in de gewelven van den ouden toren — het vuur kan, naar ik vermoed, er niet ver van af zijn — jongens! gaat toch, om Godswil, rechts — den rechterkant, zeg ik, en laat ons den heuvel eerst tusschen ons en dat dreigend gevaar zien te krijgen. — het nederstorten van een

hoeksteen van Wolfs-Crag zou de kunst van iederen geneesheer overbodig maken!"

Men zal licht beseffen, dat zulk eene mededeeling den Markies en zijne bedienden haastig het pad deed kiezen, dat Caleb hun aangewezen had, terwijl zij Ravenswood met zich medesleepten, hoewel er veel in de zaak was, dat hij met geen mogelijkheid begrijpen kon.

„Buskruit!" riep hij uit, Caleb vasthoudende, die vruchteloos poogde hem te ontsnappen, „welk buskruit? Ik kan niet begrijpen, hoe daarvan zulk een voorraad buiten mijn weten op Wolfs Crag zou kunnen zijn."

„Maar ik," viel de Markies hem fluisterend in de rede, „ik kan de zaak best begrijpen — maar doe hem in 's Hemels naam thans geene vragen meer."

„Daar hebben wij het nu!" zeide Caleb, zich van zijn heer losmakende en zijne kleederen weder in orde brengende, „Mijnheer zal toch Mylords vereerende getuigenis wel willen gelooven — Mylord herinnert zich wel, dat in het jaar toen de koning Willem, zooals men hem noemde, stierf..."

„Stil, stil, vriend!" sprak de Markies, „ik zal uw heer de noodige opheldering wel geven."

„En kwam niemand van het volk van Wolfshope te hulp, eer de vlam de overhand nam?" vroeg Ravenswood.

„Verscheidene van die lange slungels kwamen wel opdagen," antwoordde Caleb, „maar ik haastte me niet hen in het kasteel te laten, waar zoo veel zilverwerk en andere kostbare dingen waren."

„Dat de duivel u hale, onbeschaamde leugenaar! Daar was geen enkel lood zilver te vinden."

„De brand," zei de hofmeester, zeer oneerbiedig de stem verheffende, zoodat hij die van zijn heer overschreeuwde, „de brand overviel ons, en nam heel snel toe door het aantal tapijten en snijwerk in de zaal, maar de schurken liepen als bange ratten weg, zoodra zij van kruit hoorden."

„Ik bid u," zei de Markies tot Ravenswood, „hem geene vragen meer te doen."

„Nog ééne slechts, Mylord! — Hoe is het met de arme Mysie afgeloopen?"

„Met Mysie?" zeide Caleb. — „Ik heb geen tijd gehad om naar Mysie om te zien — zij is op het kasteel, daar blijf ik borg voor, en zij wacht er haar verschrikkelijk lot af."

„Bij den Hemel!" riep Ravenswood „ik begrijp niets van dit alles; — het leven van een oude, getrouwe dienares is in gevaar. — Mylord! Ik laat mij niet langer weerhouden — ik wil ten minste voortrijden en zien, of het gevaar zoo dreigend is als deze oude gek voorwendt."

„Nu dan, Mysie is, zoo zeker als ik leef, behouden en buiten gevaar. Ik heb haar buiten het kasteel gezien, vóór ik het verliet. Zou ik kunnen weggaan en een oud schepsel vergeten, dat zoo lang met mij gediend heeft?"

„En waarom vertelt gij nu weder iets geheel anders?" vroeg hem zijn heer.

„Heb ik iets anders verteld," antwoordde Caleb, „dan moet ik zeker gedroomd hebben, òf deze verschrikkelijke nacht heeft mij van mijn verstand beroofd — maar buiten gevaar is zij, en daar is geen levende ziel in het slot achtergebleven, en dat is des te beter voor hen; want anders zouden zij een harden dood gevonden hebben."

De Jonker van Ravenswood gedoogde na deze verzekering, die zoo plechtig herhaald werd, en ondanks zijne sterke begeerte om bij de laatste uitbarsting tegenwoordig te zijn, die het verblijf zijner voorouderen tot den grond toe sloopen moest, dat men naar het dorp Wolfshope voortsleepte, waar niet alleen in de herberg, maar ook in het huis van onzen welbekenden vriend, den kuiper, een ruime voorraad voorhanden was, om hem en zijn edelen gast te onthalen, eene omstandigheid, die echter eenige verklaring noodig heeft.

Wij verzuimden te zijner plaats te melden dat Lockhard, na de wijze uitgevischt te hebben, waarop Caleb het noodige voor zijn maaltijd verkregen had, den Lord Grootzegelbewaarder met dit voorval zeer vermaakte, en dat zijn heer, die verlangde Ravenswood van dienst te zijn, den kuiper van Wolfshope werkelijk voor de opengevallen betrekking aanbeval, waarop het uitzicht hem met het verlies zijner wilde eenden verzoende. De bevordering van baas Girder had den ouden Caleb eene aangename verrassing bezorgd, want toen hij, eenige dagen na het vertrek van zijn heer, zich om eene noodzakelijke boodschap volstrekt gedwongen zag, het visschersdorp te bezoeken, en als een geest voorbij de deur van den kuiper sloop, uit vrees dat men hem inroepen en rekenschap vragen zou, hoe ver hij met de beloofde voorspraak te zijnen behoeve gevorderd was, of, gelijk wij met meer waarschijnlijkheid veronderstellen mogen, toen de angst hem bekroop dat de huisgenooten hem de vergeefsche hoop verwijten zouden, waarmede hij hen gepaaid had, hoorde hij zich binnenroepen niet zonder ontsteltenis met een trio van een sopraan, tenor en bas — uitgevoerd door de stemmen van juffrouw Girder, de oude vrouw Loup-the-Dyke en den heer der huizes

„Mijnheer Caleb! — Mijnheer Caleb! — Mijnheer Caleb Balderston! Ik hoop dat gij onze deur met geen drooge keel zult voorbijgaan, daar wij zooveel verplichting aan u hebben!"

Dit kon zoowel uit spot, als in goeden ernst gezegd zijn. Caleb voorspelde zich het ergste, hield zich dus doof voor het gezang en ging, met zijn ouden kastoren hoed diep over de oogen, norsch voorbij, alsof hij de harde keien wilde tellen, waarmede het ruwe pad bestraat was. Maar, al voortgaande, zag hij zich eensklaps omringd, gelijk een statig koopvaardijschip in de straat van Gibraltar, dat door drie Algerijnsche galeien overvallen wordt.

„God beware ons, Mijnheer Balderston!" sprak juffrouw Girder.

„Wie zou dat van een oud, vertrouwd vriend verwacht hebben?" riep de moeder.

„Niet eens zoolang te willen stilstaan, om onze dankbetuigingen te ontvangen," voegde de kuiper zelf er bij, „en dat nog van een man als ik, die weinig gewoon ben complimenten te maken. Ik wil toch niet hopen, mijnheer Balderston dat er kwaad zaad tusschen ons gestrooid is? — Wie u ook gezegd mocht hebben, dat ik voor het ambt van kuiper der Koningin niet hartelijk dankbaar ben, laat ik dien maar eens onder mijn kuipershamer krijgen, — en daarmêe afgedaan!"

„Mijn goede vrienden, mijne beste vrienden," vroeg Calob, nog in twijfel hoe het met de zaak stond, „waartoe dienen toch al deze complimenten? Men tracht zijne vrienden dienst te doen: den éénen keer gelukt het ons, en den anderen keer valt het ongelukkig uit; — ik ben geen vriend van complimenten — ik heb die nooit kunnen dulden"

„Waarlijk, mijnheer Balderston, ik zou u daarmede ook niet veel gekweld hebben," antwoordde de ronde en openhartige duigen- en hoepelman, „als ik u maar enkel voor uw goeden wil te bedanken had; — ik zou dan denken dat onze rekening met de gans en de eenden en het vaatje wijn volkomen was vereffend. De goede wil, mijn lieve man! is een lekke ton, die geen vocht kan houden; maar goede daden zijn gelijk aan een dicht, rond en gaaf vat, waarin men zelfs voor den Koning wijn kan gieten."

„Hebt gij dan niets van onzen brief gehoord," vroeg de schoonmoeder, „waarbij Jan tot kuiper bij de Koningin wordt aangesteld? En dit terwijl iedereen, die ooit een hoepel om een ton geslagen heeft, er naar vroeg!"

„Of ik er van gehoord heb!" antwoordde Caleb, die nu begon te merken uit welken hoek de wind woei, op een toon, die eene sterke afkeuring verried van den twijfel die daaromtrent scheen te bestaan. „Of ik er van gehoord beb! Vraagt ge dàt?"

En onder het spreken veranderde zijn weifelende en slepende gang in een manhaftigen en deftigen stap, en hij zette zijn driekanten hoed recht op het hoofd, en liet met aristocratischen trots zijn voorhoofd er onder uitkomen, evenals de zon van achter eene wolk te voorschijn treedt

„Hij moet er zeker van gehoord hebben," sprak de huisvrouw.

„Ja waarlijk, het zou onmogelijk wezen dat ik het niet wist," antwoordde Caleb, „en ik zal ook de eerste zijn, die u, wijfje, daarvoor eens lekker kust, en die u, baas kuiper, veel geluk met uwe bevordering wenscht — niet twijfelende, of gij hebt nu uwe ware vrienden leeren kennen, en weet wie zij zijn, die u geholpen hebben en verder helpen kunnen. — Mij kwam het best voor," voegde Caleb er bij, „eerst wat vreemd op te kijken, om eens te onderzoeken of gij van het echte metaal waart; maar gij klinkt, mijn jongen, zooals het behoort! gij klinkt, zooals het behoort!"

Met deze woorden kuste hij met de meeste deftigheid beide vrouwen, en liet zijne hand met de houding van een welwillend patroon aan den hartelijken druk der vereelte hand van baas Girder over. Na deze volledige en voor Caleb zeer voldoende tijding erlangd te

hebben, aarzelde hij, zooals men gemakkelijk gelooven zal, geenszins om de uitnoodiging tot een plechtig feest aan te nemen, waarop niet alleen al de notabelen van het dorp, maar zelfs zijne oude tegenpartij, de heer Dingwall, verzocht waren. Op dit feestmaal was hij natuurlijk de meest gewenschte en meest gevierde gast; en hij vermaakte het gezelschap zoowel met verhalen van hetgeen hij bij zijn Jonker, de Jonker bij den Lord Grootzegelbewaarder, de Lord Grootzegelbewaarder bij den Staatsraad, de Staatsraad bij den Koning vermocht; dat, alvorens men uiteen ging, hetgeen eer te laat dan te vroeg gebeurde, ieder man van aanzien in het bovenste van den mast eener denkbeeldige bevordering was opgeklommen. Ja, de looze hofmeester herkreeg in dit oogenblik niet alleen al den invloed, dien hij vroeger op de dorpelingen bezat, toen het adellijk geslacht, waarbij hij in dienst was, in het hoogste aanzien stond, maar hij werd zelfs nog veel gewichtiger, in hunne oogen De schrijver — zelfs de procureur — zoo sterk is de zucht naar bevordering — gevoelde de kracht der aantrekking, en nam eene gepaste gelegenheid waar, om Caleb eens in een hoek te leiden, en sprak met geveinsde droefheid over de afnemende gezondheid van den eersten ambtsschrijver van het graafschap.

„Een voortreffelijk man — een zeer achtenswaardig man, mijnheer Caleb, — maar, wat zal ik u zeggen? — wij zijn arme, zwakke schepselen — heden leven wij en morgen bij het eerste hanengekraai zijn wij dood — en wanneer hij bezwijkt, moet er toch weer iemand anders in zijne plaats komen — en zoo gij mij aan dezen post helpen kunt, zal ik u daarvoor zeer dankbaar zijn — een handschoen met goudstukken gevuld kan er op staan, en, luister, vriend, ook nog iets anders aardigs zal er voor u overschieten — en de kerels van Wolfshope zullen het ook met den Jonker van Ravenswood, dat is met Lord Ravenswood, in der minne schikken moeten — dat de Hemel Mylord zegene!”

Een glimlach en een handdruk waren het passende antwoord op zulk eene toespraak, en Caleb maakte zich van deze vroolijke partij weg, zonder zich door stellige beloften bloot te geven.

„God zij mij genadig!” sprak Caleb, toen hij zich onder den blooten hemel bevond, en volle vrijheid had om lucht aan de blijdschap te kunnen geven, die hem bezielde — „Heeft ooit iemand zulk een troep ganzen bijeen gezien? — De zeemeeuwen en wilde ganzen daar ginds in zee hebben tienmaal meer verstand. — Goede hemel! als ik de Lord Opperstadhouder bij de Afgevaardigden van het Parlement geweest was, zouden zij mij niet meer honig om den mond hebben kunnen smeren — en, om de waarheid te zeggen, ik had hen ook volstrekt nooit beter kunnen paaien. Maar de schrijver — ha! ha! ha! — de Hemel sta mij bij, dat ik in mijne oude dagen hem nog eens tot den post van eersten ambtsschrijver bevorderd zou zien! — Maar ik heb met den kerel nog een oude rekening te vereffenen. En, om boete te doen voor hetgeen vroeger tusschen ons is voorgevallen, zal de dienst, dien hij van mij hoopt, hem juist zooveel tijdverlies en

dienstbetooningen kosten, alsof hij den post in goeden ernst bekomen zou, — waar weinig kans op is, of de Jonker moet den loop der wereldsche dingen eerst beter leeren kennen, en het is zeer te betwijfelen of hij dat wel ooit zal doen"

HOOFDSTUK XXVI.

Zeg, van waar gindsche vlam op der heuvelen top,
En van waar jaagt de stormwind dien vonkenstroom op?
't Is het vreeselijk vuur van 't verwoestend gezicht,
Dat den pikzwarten trans als een baken verlicht!
CAMPBELL.

De omstandigheden, aan het slot van het vorige hoofdstuk vermeld, zullen de bereidwillige en opgewekte wijze, waarop de Markies van Athol en de Jonker van Ravenswood in het dorp Wolfshope ontvangen werden, genoegzaam verklaren. Want Caleb had inderdaad nauwelijks de uitbarsting van den brand in het slot aangekondigd, of al de dorpelingen raakten ijlings op de been en haastten zich de vlammen te blusschen. En hoewel de waarschuwing van den ijverigen dienaar over den verschrikkelijken inhoud der onderaardsche gewelven hun ijver aanmerkelijk verkoelde, strekte dit slechts om hunne hulpvaardigheid eene andere richting te geven. Nooit had daar zulk eene slachting van kapoenen, vette ganzen en ander gevogelte — nooit zulk een bakken van koeken, taarten, wafelen en andere lekkernijen, wier namen aan het tegenwoordig geslacht weinig bekend zijn, plaats gehad, als thans. Nooit voorheen was er in het dorp Wolfshope zulk een aftappen van vaten en ontkurken van flesschen gezien Alle geringe huizen stonden open, om de bedienden van den Markies te ontvangen, die, gelijk men dacht, als voorloopers van den stortvloed van bevorderingen kwamen, die weldra het overig gedeelte van Schotland geheel droog zou laten, om met hare rijke droppelen enkel het dorp Wolfshope onder Lammermoor te bevochtigen. De predikant had voor zijne rekening genomen de voornaamste gasten in de pastorie te herbergen, daar hij, zooals men dacht, het oog op eene naburige en voordeelige plaats gevestigd hield, welker tegenwoordige geestelijke ziekelijk was; maar de heer Balderston had deze eer voor den kuiper, diens vrouw en vrouwsmoeder bestemd, die van vreugde opsprongen over den voorrang, waarmede men hen vereerde.

Menige groet en menige buiging verwelkomden de edele gasten tot inleiding van zulk een goed onthaal, als menschen uit hun stand aan zulke bezoekers konden voorzetten. De oude vrouw, die vroeger op het slot Ravenswood gewoond had, en, zooals zij zeide, met de gewoonten van de groote wereld goed bekend was, liet niet na alles zoo te schikken volgens de etiquette dier dagen, als de omstandigheden haar veroorloofden. Het huis van den kuiper was zóo

groot, dat ieder gast zijne afzonderlijke kamer hebben kon, waar hij met alle verschuldigde hoffelijkheid werd ontvangen, terwijl het overvloedige avondmaal gereed stond om te worden opgedragen.

Ravenswood bevond zich nauwelijks alleen, of, door duizenderlei verschillende gewaarwordingen voortgejaagd, moest hij kamer, huis en dorp verlaten, en haastig beklom hij den top van den heuvel, die tusschen het dorp en het slot verrees en beide van elkander scheidde, om vandaar den val van het huis zijner vaderen te kunnen aanschouwen Eenige kwajongens uit het dorp hadden uit nieuwsgierigheid hetzelfde pad ingeslagen, nadat zij eerst de koets met zes paarden en haar gevolg opgenomen hadden. Toen zij, de een na den ander, den Jonker vooruit liepen en elkander toeschreeuwden: „Komt, om het oude slot als een vuurwerk in de lucht te zien vliegen!" kon hij die taal niet zonder verontwaardiging aanhooren. „Dit zijn dan de zonen van mijns vaders vazallen," dacht hij; „de kinderen van menschen, die door wet en dankbaarheid verplicht zijn, in krijg en nood ons bij te staan, en nu levert de verwoesting van het huis van hun leenheer voor hen niets dan een vroolijk schouwspel op!"

Deze wanhopende overdenkingen vervulden hem geheel, toen hij zich bij den mantel voelde trekken en uitriep: „Wat wilt gij, hond?"

„Ik ben een hond, en wel een oude hond," antwoordde Caleb; want hij was het, die deze vrijheid genomen had — „en waarschijnlijk zal ik niets dan hondenloon krijgen — maar daar geef ik weinig om; want ik ben een te oude hond geworden, om nieuwe kunsten te leeren, of om een nieuwen meester te volgen."

Terwijl hij dus sprak, had Ravenswood de hoogte van den heuvel bereikt, vanwaar Wolfs Crag zichtbaar was. De vlammen waren nu geheel neêrgeslagen, en tot zijne groote verwondering kon men nog slechts een flauwen weerschijn bespeuren op de wolken, die juist boven den burcht hingen, en aan de terugkaatsing van den gloed van het vuur toegeschreven moest worden.

„Het kasteel kan niet in de lucht gevlogen zijn," zei de Jonker; „want dan moesten wij den slag gehoord hebben; — als dáar een vierde gedeelte van het buskruit in geborgen was, waarvan gij mij verteld hebt, zou men het twintig mijlen ver hebben kunnen hooren."

„Dat zou men waarschijnlijk hebben kunnen doen," zei Balderston zeer bedaard

„Dan kan het vuur de gewelven niet bereikt hebben —"

„Vermoedelijk niet," antwoordde Caleb met dezelfde ondoorgrondelijke deftigheid.

„Hoor, Caleb! ge vergt te veel van mijn geduld. Ik moet zelf gaan onderzoeken, hoe de zaken op Wolfs Crag staan"

„Dat zal Mylord niet doen," zei Caleb op vasten toon.

„En waarom niet?" voegde Ravenswood hem toornig toe „Wie of wat zou mij dit beletten?

„Ik, ikzelf," sprak Caleb met dezelfde vastberadenheid.

„Gij, Balderston!" hervatte de Jonker; „gij weet niet wat ge zegt."

„Toch wel," zei Balderston; „want ik kan u op dezen heuvel even goed alles van het slot vertellen, alsof gij in eigen persoon daar tegenwoordig waart. Alleen moet ge niet boos worden, en stel u voor deze jongens of voor den Markies niet aan, zooals gij reeds gedaan hebt, toen gij van hem weggingt."

„Spreek, oude dwaas!" hervatte zijn heer, „en laat ik alles dadelijk vernemen."

„Nu dan, alles bestaat hierin, dat de burcht even gaaf en goed, en veilig en ledig staat, als toen gij hem onlangs verlaten hebt"

„Hoe! en de brand?" vroeg Ravenswood.

„Er is geen zweem van brand als alleen van een beetje turf, en mogelijk wel een vonkje in Mysie's pijp," hervatte Caleb.

„Maar de vlam! Wat heeft dan toch dien fellen gloed veroorzaakt, dien men tien mijlen ver zien kon?" vroeg Ravenswood.

„Wel, een oud liedje zegt de waarheid:

„Hoe klein de flikkring is van 't licht,
Het schijnt 's nachts groot voor het gezicht."

„Zoodra ik dien lummel van een knecht had afgescheept, heb ik op het slotplein een weinig droog varenkruid en stroo aangestoken; maar in 's Hemels naam verzoek ik, als gij weer iemand hierheen zendt, of met u brengt, dat het dan enkel heeren zonder vreemde bedienden mogen wezen, zooals die Lockhard, die overal speurde en rondsnuffelde, en de huishouding, tot schande der familie, van den slechtsten kant bespiedde, en mij dwong mijne ziel in gevaar van de eeuwige verdoemenis te brengen, door de eene leugen na de andere, vlugger dan ik tellen kan, te moeten verzinnen. Ik wil in goeden ernst het slot liever in vuur en vlam zetten, en het op den koop toe boven mijn eigen hoofd laten afbranden, dan de familie op zulk eene wijze langer onteerd te zien."

„Ik ben u, op mijn woord, voor zulk een voorstel, Caleb, oneindig verplicht," antwoordde zijn heer, die nauwelijks in staat was zijn lachen te bedwingen, hoewel hij tegelijkertijd zijne gramschap voelde stijgen. „Maar het buskruit? — is er zoo iets op het slot? — de Markies schijnt daar kennis van te dragen."

„Het buskruit — ha! ha! ha! — de Markies — ha! ha! ha!" hervatte Caleb. „Als Mylord mij thans de hersens insloeg, zou ik nog lachen moeten — de Markies — het buskruit! Was het dan dáár? ja, gesteld eens dat het er was, zou hij het daarom moeten weten? Op mijne eer, de Markies wist er van, en dat was nog het mooiste van de grap; want toen mij niets inviel om Mijnheer gerust te stellen, wierp ik er maar een woord over het buskruit tusschen, en de Markies wist op zijn manier een einde aan de aardigheid te maken."

„Maar gij hebt mijne vraag nog niet beantwoord," riep de Jonker ongeduldig: „hoe kwam het kruit dáár, en waar is het dan nu gebleven?"

„Nu, het kwam er, en gij moet het noodzakelijk weten," sprak Caleb, geheimzinnig rondziende en fluisterend: „toen het hier, zoo-als men geloofde, tot een opstand zou komen, en de Markies en al de groote heeren van het Noorden waren er bij betrokken, en menig goed geweer en breed zwaard werd nog behalve het kruit hierheen gebracht. — Wij hadden een verschrikkelijk werk om dat alles, onder begunstiging van een donkeren nacht, in het slot te krijgen; want gij kunt denken, dat men zulke lastige karreweien niet aan iedereen toevertrouwen kon; — maar, als gij nu naar het dorp wilt gaan om daar uw avondmaal te gebruiken, dan kan ik u onder weg het overige vertellen."

„En hebt gij er dan lust in, deze ongelukkige jongens hier den ganschen nacht te laten zitten, om het in de lucht springen van een slot af te wachten, dat niet eens in brand staat?" vroeg hem Ravenswood.

„Zeker niet, indien het uwe Edelheid behaagt, dat zij ijlings naar het dorp aftrekken; intusschen," voegde Caleb er bij, „dat wachten zou hun geen grein nadeel toebrengen, – zij zouden dan den volgenden dag wat minder schreeuwen en 's avonds des te geruster slapen — maar 't gebeure zooals het uwe Edelheid behaagt."

Hij stapte dus op naar de kleine deugnieten, die den heuvel omringden en dicht bij hen stonden, en gaf hun op gebiedenden toon te verstaan, dat Mylord Ravenswood en de Markies van Athol last gegeven hadden dat het slot niet vóór den volgenden dag, 's middags, in de lucht springen mocht. De jongens gingen bij deze geruststellende verzekering spoedig uiteen. Een paar van hen volgden evenwel Caleb, om eene nadere verklaring te bekomen; vooral deed dit de kleine schelm, dien hij in zijn post van spitdraaier eens zoo erg had beet gehad, en hem nu naschreeuwde: „Mijnheer Balderston! Mijnheer Balderston! dan is de brand van het slot als een vuurwerk uitgegaan."

„Wel zeker kwajongen," zei de hofmeester; „denkt gij dan dat het kasteel van zulk een groot heer, als Lord Ravenswood, op eens afbranden zou, en dat hij het met zijne eigen oogen bedaard zou aankijken? — En," vervolgde Caleb, terwijl hij zich van den haveloozen knaap afmaakte, en het woord tot zijn heer richtte, „zooals de wijze man zegt: kinderen den weg te leeren, dien zij gaan moeten, en vooral hun eerbied voor hunne meerderen in te boezemen, is niet meer dan billijk."

„Maar met dat al, Caleb, hebt gij mij nog niet verhaald, wat er van de wapenen en het buskruit geworden is," sprak Ravenswood.

„Wel, wat de wapenen betreft," zei Caleb, „daar is het juist mede gegaan, zoo als in het kinderliedje staat:

„Want de een ging oost en de ander west,
En menigeen naar 't kraaiennest."

„En wat het kruit betreft, toen de gelegenheid gunstig was, ruilde ik het met schippers van Hollandsche haringbuizen en Fransche vaar-

tuigen tegen jenever en brandewijn, waardoor het huis menig jaar geholpen werd; want eene goede teug vervroolijkt de ziel, maar eene overdadige benadeelt het lichaam. Intusschen heb ik een pond of wat daarvan voor u bewaard, als gij die eens noodig hebben mocht, om op de jacht te gaan; want in deze laatste dagen zou ik nauwelijks geweten hebben, hoe ik aan kruit moest komen om u dat genoegen te bezorgen. En daar uw toorn nu bedaard is, vraag ik u, of ik mij niet best gekweten heb, en of gij het dáár ginds niet veel beter hebben zult, dan gij het tusschen die oude muren gehad zoudt hebben, zooals de zaken nu met ons staan? — Maar jammer is..."

„Gij moogt in uwe eigen oogen gelijk hebben, Caleb; maar vóór dat gij mijn slot, òf uit kortswijl, òf uit ernst, in brand staakt," sprak Ravenswood „meen ik dat ik recht had mede in het geheim betrokken te zijn."

„Dat zou schande voor u geweest zijn," hervatte Caleb. „Voor een ouden man als ik kan het er wel door leugens te vertellen, om de eer van het huis op te houden; maar voor uws gelijken of voor uzelven zou dat volstrekt niet passen. Jongen lieden daarenboven ontbreekt het vaak aan oordeel, en zij kunnen zich met hunne weinige ondervinding niet goed behelpen. Deze brand nu — want een brand moest er wezen, al zou ik zelfs den ouden stal afgebrand hebben, om mijn leugen geloofwaardig te maken — deze brand dan, behalve dat hij eene schoone verontschuldiging oplevert om alles, waaraan wij gebrek hebben en waarom wij in den omtrek vragen moeten, te bewimpelen, deze brand zal de eer van het huis ophouden, en mij dagelijks wel twintig leugens bij een hoop leegloopers en lastige vragers besparen, waaraan — en dit is het ergste van alles, — bovendien geen mensch geloof zou hebben geslagen."

„Dat zou waarlijk hard zijn geweest, Caleb, maar ik kan niet inzien, hoe deze brand uwe geloofwaardigheid of aanzien in eenig opzicht verhoogen kan."

„Daar hebben wij het nu," sprak Caleb; „heb ik het niet gezegd, dat het oordeel van jonge lieden niet rijp is? Vraagt gij, hoe mij dat helpen kan? — Het zal eene uitstekende verdediging voor de eer van het huis zijn gedurende eene reeks van jaren, als men het goed gebruikt. Waar zijn de familieportretten gebleven? vraagt mij de een of andere bemoeial. — Mijn antwoord is: de zware brand van Wolfs Crag heeft ze vernield. — Waar is het familiezilver beland? vraagt een ander. — De zware brand, zeg ik, heeft het versmolten; wie kon aan zilverwerk denken, toen lijf en leven in gevaar waren? — Wat is er van de kleederkamer en van het fijne linnen geworden? — Waar zijn de tapijten en de kostbare behangsels, de pronkbedden, ledikanten, tafelgoed en de bordursels gebleven? — De brand — de brand — de brand! Maak een goed gebruik van den brand, en hij zal u bij alles dienstig zijn, wat gij ooit bezitten of niet bezitten zult — in één woord, eene goede verontschuldiging is beter dan de dingen zelve: want die kunnen breken of verslijten en met den tijd vergaan, terwijl

een goed voorwendsel, wijs en voorzichtig aangevoerd, een edelman en zijn geslacht kan dienen, de Hemel weet hoe lang."

Ravenswood was met de stijfhoofdigheid en eigenzinnigheid van zijn hofmeester te goed bekend, om over zulk een onderwerp langer met hem te twisten. Caleb derhalve aan het volle genot van zijne verbeelding overlatende, keerde hij naar het dorp terug, waar hij den Markies en de vrouwen van het huis niet zonder eenige bekommering vond; — bij den eersten werd ze door zijne afwezigheid veroorzaakt. en bij de anderen werd zij veroorzaakt door de schande, die hare kookkunst door het uitstel van het avondmaal wellicht zou worden aangedaan. Allen waren nu gerustgesteld, en hoorden met genoegen, dat de brand op het kasteel vanzelf was uitgegaan, zonder de gewelven bereikt te hebben, hetgeen de eenige opheldering was, die Ravenswood voegzaam oordeelde openlijk omtrent den uitslag der krijgslist van zijn hofmeester te moeten geven.

Zij zetten zich aan een voortreffelijk avondmaal; maar geene noodiging, hoe dringend ook, kon mijnheer en juffrouw Girder overhalen, met gasten van zulk een hoogen rang aan tafel plaats te nemen. Zij bleven in de kamer staan, als eerbiedige en oplettende bedienden van het gezelschap, volgens de gewoonte van dien tijd. De oude vrouw, die zich iets liet voorstaan op haar ouderdom en hare betrekking tot het geslacht van Ravenswood, was in dit opzicht minder schroomvallig. Zij speelde eene halfslachtige rol tusschen die van waardin eener herberg en van eene huisvrouw, door wie gasten boven haar stand onthaald worden. Zij prees hun dringend aan, wat zij voor het beste hield, en liet zich dus gemakkelijk overhalen, iets van de lekkere spijzen te gebruiken, teneinde de gasten door haar eigen voorbeeld aan te moedigen. Vaak hield zij een oogenblik op om haar leedwezen te betuigen dat Mylord niet at; — dat de Jonker niets meer op zijn bord had; — dat er zeker niets meer op tafel was, geschikt om de heeren voor te zetten; — dat Lord Allan — zijne ziel ruste in vrede! — zeer gaarne een vette gans gebruikte, en zeide dat een glas brandewijn daar goed op smaakte; dat de brandewijn regelrecht uit Frankrijk kwam, want dat in weerwil van de Engelsche wetten en de tolbedienden, de schepen van Wolfshope den weg naar Duinkerken niet vergeten waren.

Bij dat gezegde stiet de kuiper zijne schoonmoeder met den elleboog aan, om haar te herinneren dat zij zwijgen moest, hetgeen hem, het volgende verwijt op den hals haalde:

„Gij behoeft u dat niet aan te trekken, Jan," liet de oude vrouw volgen; „niemand zegt immers dat gij weet waar de brandewijn vandaan komt, en het zou ook niet goed zijn als gij dat wist, omdat gij kuiper van de koningin zijt. En wat raakt het," ging zij voort, zich tot Lord Ravenswood wendende, „koning, koningin of keizer, waar een oud mensch als ik haar beetje snuif, of haar slokje brandewijn koopt, om haar hart eens aan op te halen?"

Na aldus haar vermeenden misstap weder goed gemaakt te hebben,

bleef vrouw Loup the Dyke, gedurende het overige van den avond, met groote bedrijvigheid, maar met vrij weinig hulp van de zijde harer gasten, bezig de noodige stof tot het gesprek te leveren, totdat de bezoekers, voor het verder rondgaan van den beker bedankende, haar verlof verzochten zich naar hunne kamers te begeven.

De Markies betrok de kamer met het pronkbed, dat in ieder huis, dat iets meer dan eene hut was, voor plechtige gelegenheden als de tegenwoordige heilig bewaard werd. Het hedendaagsch stukadoren was toen onbekend en tapijten vond men slechts in de huizen van den adel en menschen van den hoogeren stand. De kuiper dus, die niet geheel vrij van ijdelheid was, en daarbij eenig vermogen bezat, had de gewoonte gevolgd, door mindere landbezitters en geestelijken ingevoerd, die hunne pronkkamers doorgaans met behangsels van eene soort van gedrukt leder versierden, dat in de Nederlanden vervaardigd werd, en met afbeeldsels van boomen en dieren en vele kernvolle zedespreuken versierd was, die, hoewel in de Hollandsche taal, misschien even goed behartigd werden, alsof zij in echt Schotsch geschreven waren. Het geheel had een eenigszins somber voorkomen; maar het vuur, door oude, bepikte duigen gevoed, flikkerde helder in den schoorsteen. Het bed was met schoon linnen van oogverblindende helderheid bedekt, dat nooit eerder gebruikt was, en mogelijk nooit dan bij zulk eene plechtige gelegenheid zou zijn gebruikt geworden. Op de daarnaast geplaatste nachttafel stond een ouderwetsche spiegel met eene lijst van filagrijn, vroeger een der verstrooide sieraden van het naburig kasteel. Daarbij stond een langhalzige flesch Florentijnschen wijn met een glas, nagenoeg van dezelfde grootte, en dat op de bekers geleek, welke Teniers zijnen personen gewoonlijk in de hand gaf, wanneer hij een vroolijk gezelschap in eene dorpsherberg schilderde. Om een tegenwicht op te leveren tegen deze vreemde schildwachten, stonden er aan de andere zijde van den spiegel twee stevige wachters van Schotsche afkomst, eene kruik namelijk met sterk bier, die een Schotsch pint inhield, met een beker van ivoor en ebbenhout, rijk met zilver beslagen, het werk van John Girder zelven, waarop hij zich zeer beroemde. Behalve deze voorzorgen tegen den dorst, vond men er nog een voortreffelijk wittebrood, of liever een zoetekoek, zoodat met zulke hulptroepen het vertrek tegen een beleg van twee of drie dagen scheen geproviandeerd te zijn.

Er blijft nu nog slechts over mede te deelen, dat de kamerdienaar van den Markies hem een gebloemden slaaprok overhandigde, en zijne rijk geborduurde fluweelen nachtmuts, met Brusselsche kant bezet, over een hoogen met leder bekleeden stoel hing, en dien voor den haard plaatste, om goed partij te trekken van het verkwikkende vuur, waarvan wij bereids gewag maakten. Wij laten dus dezen hoogen en gewichtigen persoon aan zijne nachtrust over, vertrouwende dat hij zich van de overvloedige voorbereidselen tot zijn onthaal wel zal bediend hebben — voorbereidselen, door ons zoo uitvoerig beschreven, omdat zij tot de oude Schotsche zeden en gewoonten behooren.

Het is onnoodig, even omslachtig in de beschrijving van het slaapvertrek des Jonkers van Ravenswood te zijn, daar het de kamer was, die de man en de vrouw van den huize gewoonlijk zelven tot dat doel gebruikten. Het was met eene soort van hooggekleurd saaiet behangen, in Schotland vervaardigd, en dat zeer nabij kwam aan hetgeen men thans saai pleegt te noemen. Dit slaapvertrek werd door een staaroogend portret van Jan Girder zelven versierd, door een uitgehongerden Franschman geschilderd, die, de hemel weet hoe of waarom, van Vlissingen of Duinkerken in een smokkelaarsvaartuig te Wolfshope gekomen was. De gelaatstrekken waren inderdaad die van den eigenzinnigen en hardnekkigen, hoewel schranderen handwerksman, maar „*monsieur*” de schilder had zijn best gedaan, om Fransche bevalligheid aan het voorkomen en het gelaat te geven, geheel onbestaanbaar met de norsche deftigheid van het origineel, zoodat men het onmogelijk zonder lachen kon aanschouwen. Jan en zijn huisgezin lieten zich evenwel niet weinig op die schilderij voorstaan, waarover buren het noodige zeiden; deze kwamen er openlijk voor uit, dat de kuiper, door voor den schilder te gaan zitten en zijn afbeeldsel in zijne slaapkamer te durven ophangen, zijn voorrecht van de rijkste man van het dorp te zijn overschreden had, en dat hij tevens de grenzen van zijn eigen stand was te buiten gegaan, inbreuken op de voorrechten van hoogere standen gemaakt, en in één woord zich aan overmatigen hoogmoed en inbeelding had bezondigd. Achting voor de nagedachtenis van mijn overleden vriend, den heer Richard Tinto, heeft mij genoopt dit onderwerp wat breeder te behandelen; hoewel ik den lezer met diens uitvoerige, maar belangrijke opmerkingen, zoowel over den aard der Fransche school, als over de gesteldheid der schilderkunst in Schotland in het begin der achttiende eeuw, niet wil vermoeien.

De verdere schikkingen in het slaapvertrek van den Jonker waren dezelfde als die, welke in het pronkvertrek van den Markies gemaakt waren.

Op het gebruikelijke, vroegtijdige uur dier dagen maakten de Markies van Athol en zijn neef zich gereed hunne reis voort te zetten. Dit kon evenwel niet geschieden, dan na een overdadig ontbijt genuttigd te hebben, waarbij warm en koud vleesch, havermeelpap, wijn en sterke dranken en melk, op alle mogelijke wijzen toebereid, getuigden van dezelfde zucht om de gasten eer te bewijzen, als de gastvrije eigenaars van het huis den vorigen avond hadden getoond. De drukte, door het vertrek der reizigers veroorzaakt, vervulde nu het dorp. Rekeningen werden betaald, handen gedrukt, paarden gezadeld, rijtuigen ingespannen en fooien uitgedeeld. De Markies liet een zwaar stuk goudgeld voor de dienstboden van Jan Girder achter, dat deze een tijdlang tot zijn eigen gebruik dacht te houden, daar Dingwall, de schrijver, hem verzekerde, dat dit hem vrij stond, omdat hij, zooals deze zeide, de onkosten gemaakt had, welke de fooi hadden uitgelokt. Maar, in weerwil van dat wettige recht, kon Jan het toch niet over zich verkrijgen, den luister van zijne gastvrijheid te benevelen, door

iets in zijn zak te steken, dat bij wijze van belooning daarvoor geschonken was. Hij verzekerde zijn dienstboden slechts, dat hij hen voor een vervloekt ondankbaar pak zou houden, als zij ergens anders een slokje brandewijn kochten dan bij hem; en daar de drinkpenning hierdoor zijne wettige bestemming erlangen zou, troostte hij zich daarmede, dat, langs dezen weg het geschenk van den Markies, zonder dat zijne eer en goede naam er eenig nadeel bij leden, ten laatste toch geheel in zijn bezit komen zou.

Terwijl de schikkingen voor het vertrek gemaakt werden, verblijdde Ravenswood het hart van zijn ouden hofmeester, door hem, evenwel op eene voorzichtige wijze — want hij kende Calebs levendige verbeelding — de waarschijnlijke verandering te berichten, die in zijne omstandigheden plaats zou grijpen. Hij vertrouwde tevens Balderston het grootste gedeelte van zijn weinig overgebleven geld toe, terwijl hij hem de verzekering gaf, die hij echter genoodzaakt was meer dan eens te herhalen, dat hij er van overtuigd was er vooreerst geen behoefte aan te zullen hebben. Hij beval dus Caleb, indien hij eenigen prijs op zijne gunst stelde, af te zien van alle verdere kunstgrepen van welken aard ook,

jegens de inwoners van Wolfshope, hunne kelders, hoenderhokken, moestuinen en levensmiddelen. En dezen last liet de oude hofmeester zich met grooter bereidwilligheid welgevallen, dan zijn heer anders wel van hem verwacht zou hebben.

„Daar viel niet aan te twijfelen," zeide hij, „dat het zonde en schande was de arme schepsels te plagen, wanneer de familie in omstandigheden verkeerde, dat zij uit hare eigen middelen behoorlijk leven kon: en het zou verstandig zijn," vervolgde hij, „hun eenigen tijd te

laten om adem te halen, opdat zij later des te bereidvaardiger zouden kunnen zijn, als bij volgende gelegenheden Mylord hen weer mocht noodig hebben."

Toen deze zaak afgedaan was, en nadat hij van zijn ouden bediende hartelijk afscheid genomen had, vervoegde de Jonker zich weder bij zijn edelen bloedverwant, die gereed was in zijn rijtuig te stappen. De twee vrouwen, de jonge zoowel als de oude, stonden glimlachend aan de deur van het huis, terwijl zij de gasten vriendelijk groetten, toen de koets met zes paarden, door een stoet van kletterende ruiters vergezeld, met donderend geratel het dorp uitreed. Jan Girder stond ook op zijn dorpel, nu eens zijne zoo hoog vereerde rechterhand bekijkende, welke eenige oogenblikken geleden door die van een Markies en een Lord gedrukt was geworden, en dan weder een opgeruimden blik naar het binnenste van zijn huis werpende, waar al de wanorde, door de laatste vroolijke partij veroorzaakt, nog duidelijk te bespeuren was. Het was alsof hij de pas genoten eer met de onkosten van het onthaal in zijne gedachten tegen elkander opwoog.

Eindelijk kwam de volgende orakeltaal over zijne lippen: „Laat ieder man en elke vrouw stil en vreedzaam tot hun eigen werk en bezigheid terugkeeren, alsof er zoo iets, als een Markies of Jonker, Hertog of Graaf, niet op deze wereld was. Laat het huis weêr opgeruimd worden; de aangebroken schotels moet men weêr opbergen; en vindt men iets, dat oneetbaar is, laat dat dan aan de armen gegeven worden. En, schoonmoeder en vrouw, ik heb u een verzoek te doen, namelijk, dat gij nooit een enkel woord, hetzij goed of kwaad, over deze malle pret tot mij spreken moet: houdt al uw gerammel daarover voor u zelve en voor uwe vriendinnen; want ik heb er zelf meer dan genoeg van."

Daar Jan's gezag vrij wel onbeperkt was, keerden allen tot hunne gewone bezigheden terug, terwijl zij hem, indien hij daar lust toe had, rustig zijne luchtkasteelen lieten bouwen op de hofgunst, die hij zich met verspilling van zijn wereldsch vermogen had verworven.

HOOFDSTUK XXVII.

Nu mijn hand de lokken van vrouw Fortuna omknelt,
Is aan mij de schuld te wijten, als zij aan mijn greep ontsnelt.
Hij, die meermaal in zijn leven streed met bittren tegenspoed,
Weet het best bij 't gunstig briesje, welken koers hij houden moet.
Oud tooneelstuk.

Onze reizigers bereikten zonder eenig verder avontuur Edinburg, en de Jonker van Ravenswood nam, zooals voorloopig bepaald was, zijn intrek bij zijn edelen vriend.

De politieke omkeer, dien men verwachtte, had in dien tusschentijd plaats, en de Tory-partij verkreeg in den Schotschen staatsraad van

Koningin Anna een tijdelijk overwicht, waarvan het niet in ons plan ligt de oorzaak of gevolgen te schetsen. Voldoende is het te zeggen, dat deze verandering in het bestuur de verschillende staatkundige partijen in overeenstemming met den aard harer grondbeginselen trof. In Engeland namen een aantal aanhangers der Bisschoppelijke kerk met Harley, naderhand Graaf van Oxford, aan het hoofd de houding aan, alsof zij hunne beginselen van die der Jakobieten of aanhangers der Stuart's wilden afscheiden, en verwierven uit dien hoofde den bijnaam van Grilzieken. De Schotsche Bisschoppelijke kerkpartij daarentegen, of die der cavaliers, zooals zij zich noemde, legde meer consequentie aan den dag, hoewel zij in hare politieke beginselen niet zoo voorzichtig was, en beschouwde al de nu plaats grijpende veranderingen als voorboden om, na het overlijden der Koningin, haar broeder, den Ridder van St. George, op den troon te brengen. Zij, die in dienst van dezen geleden hadden, koesterden nu niet alleen de onredelijkste verwachting op schadeloosstelling, maar hoopten zich ook nu op hunne politieke vijanden te zullen wreken; terwijl familiën, aan de partij der Whigs verkleefd, slechts eene vernieuwing der onderdrukking, welke zij tijdens de regeeringen van Karel den Tweede en zijn broeder ondergaan hadden, met eene wedervergelding der verbeurdverklaringen van goederen voorzagen, den Jakobieten gedurende die van Koning Willem opgelegd.

Maar diegenen, welke den meesten angst koesterden bij deze veranderingen in het Staatsbestuur, waren de voorzichtige menschen, die men onder alle regeeringsvormen aantreft, doch die in een provinciaal bestuur, als dat van Schotland in die dagen, niet gering in aantal waren, en tot de soort behoorden, door Cromwell met den titel van „Wachters op de Voorzienigheid" bestempeld, of met andere woorden, de getrouwe aanklevers der bovendrijvende partij. Menigeen van deze haastte zich, zijne vorige gevoelens te herroepen om de verklaring bij den Markies van Athol te komen afleggen, daar men gemakkelijk bespeuren kon, dat hij groot belang in de zaken van zijn bloedverwant, den Jonker van Ravenswood, stelde. Zij waren de eersten, die hem middelen aan de hand gaven, om voor het minst een zijner eigendommen terug te erlangen, en om in zijn titel en rang, door het vonnis van zijn vader verloren, hersteld te worden.

Niemand scheen meer te ijveren voor deze maatregelen, dan de oude lord Turntippet; „want," zeide hij, „het deed hem in het diepst zijner ziel leed te moeten zien, dat een braaf, jong edelman, van zulk een ouden en onbetwistbaren adel, en, wat meer dan alles beteekende, een bloedverwant van den Markies van Athol, dien hij zwoer de meeste achting toe te dragen, door zulke rampen getroffen was. Wat hem in het bijzonder betrof, zeide hij, en om iets tot de herstelling van zulk een oud en aanzienlijk huis bij te dragen, zond lord Turntippet drie familieportretten, die uit de lijsten gevallen waren, en zes stoelen met hooge ruggen en geborduurde Turksche kussens, waarop het helmsieraad van het huis van Ravenswood prijkte, zonder hem

daarvoor een enkelen stuiver als hoofdsom of renten in rekening te brengen, daar hij ze zestien jaar geleden op de verkooping der meubelen van het huis van lord Ravenswood in de Kanonstraat gekocht had.

Meer nog tot ontsteltenis dan tot verwondering van lord Turntippet — schoon hij zich aanstelde alsof hij veel meer van de laatste dan van de eerste gevoelde — ontving de Markies genoemde geschenken vrij onverschillig, en maakte daarbij de opmerking: dat, indien Mylord verwachtte, dat zijn geschenk door den Jonker van Ravenswood of diens vrienden zou aangenomen worden, er dan ook eene tamelijk uitgestrekte landhoeve onder begrepen moest zijn, die aan lord Turntippet, bij de verwarring der zaken, voor eene zeer ongeëvenredigde som was verpand geworden, en die hij door middelen, aan de rechtsgeleerden van dat tijdperk wel bekend, zich had weten toe te eigenen.

De oude en onderdanige lord verzette zich met alle macht tegen zulk eene vordering, en betuigde voor God, dat hij de reden niet doorzag, die de jongeling hebben kon, om op het oogenblikkelijk bezit van dat stukje land gesteld te zijn, terwijl hij beweerde, dat deze zonder eenigen twijfel nu wel al zijne goederen van sir William Ashton terug zou krijgen, en dat hij gereed was om met alle in zijn bereik liggende middelen daartoe mede werken, daar dit recht en billijk was, en verzekerde eindelijk dat hij geneigd was de hoeve, evenwel eerst bij zijn overlijden, aan den jongen edelman af te staan.

Maar al deze verontschuldigingen baatten hem volstrekt niets, en hij was genoodzaakt, het goed dat hij ingezwolgen had, weder uit te braken voor de som, waarvoor het verpand was. Daar hem geen ander middel overbleef om zich met de tegenwoordige machthebbenden te verzoenen, keerde hij droevig en ontevreden naar huis terug, bij zijne vertrouwelingen klagende, dat elke verandering of omwenteling in den Staat hem tot hiertoe in zijn eigen belang altijd een klein voordeel had bezorgd, maar dat de tegenwoordige ommekeer van zaken (die hij van harte verwenschte), hem op een der schoonste veêren uit zijne vleugels te staan kwam.

Men dreigde dergelijke middelen ook tegen anderen aan te wenden, die bij de schipbreuk van het vermogen van Ravenswood baat en voordeel gevonden hadden; en inzonderheid werd sir William Ashton te kennen gegeven, dat men bij het Hoogerhuis in beroep zou komen tegen de rechterlijke uitspraken, waardoor hij in het bezit der baronnie van Ravenswood was gesteld. De Jonker evenwel gevoelde, zich verplicht zoowel ter wille van Lucie als om de gastvrijheid welke hij bij haar vader genoten had, zijnerzijds met groote bescheidenheid te handelen. Hij schreef dus aan den gewezen Lord Grootzegelbewaarder — want deze bekleedde dat ambt niet langer — en beleed hem openhartig de betrekking die tusschen hem en Freule Asthon bestond, terwijl hij zijne vaderlijke toestemming tot hun huwelijk verzocht, en hem van zijne bereidwilligheid verzekerde, om alle zaken tusschen hen op zoodanige wijze te regelen, als sir William zelf goed zou vinden.

Dezelfde bode was ook met een brief voor Lady Ashton belast,

waarin de Jonker haar vergeving smeekte, indien hij, tegen zijne bedoeling, haar eenige reden tot misnoegen mocht gegeven hebben door zijne genegenheid voor Freule Ashton, terwijl hij breed uitweidde over de diepe wortelen, die deze reeds geschoten had. Hij bezwoer de dame, als eene Douglas zoowel van aard als van naam, edelmoedig oude vooroordeelen en oneenigheden te vergeten en te gelooven, dat de familie een vriend, en zij zelve een eerbiedigen en oprecht verkleefden dienaar in hem verworven had, die zich onderteekende Edgar, Jonker van Ravenswood.

Een derden brief richtte Ravenswood aan Lucie, en de brenger had in last, eene geheime en veilige wijze uit te vinden, om haar dien in persoon ter hand te stellen. De brief bevatte de krachtigste betuigingen van voortdurende genegenheid, en hij beriep zich op de aanstaande gunstige verandering in zijne omstandigheden, als van zeer groot gewicht om alle hinderpalen tegen hunne vereeniging uit den weg te ruimen. Hij verhaalde welke stappen hij gedaan had, om de vooroordeelen van hare ouders, en vooral van hare moeder, te overwinnen, en gaf zijne hoop te kennen dat zij blijken zouden doeltreffend te zijn. En indien dit hem al mislukte, dan nog vertrouwde hij dat zijne afwezigheid uit Schotland, ten gevolge eener belangrijke en vereerende zending, lang genoeg zou duren om die vooroordeelen geheel en al te doen verdwijnen, daar hij hoopte en vertrouwde dat de standvastigheid van Freule Ashton, waar hij een onbepaald vertrouwen had, elke poging zou verijdelen, welke men in het werk zou kunnen stellen om haar van hem te verwijderen. De brief bevatte nog een aantal andere dingen, die, hoe belangrijk ook voor de verliefden zelve, den lezer echter vrij onverschillig zouden zijn. Op elk dezer drie brieven ontving de Jonker van Ravenswood een antwoord, dat hem langs verschillende wegen bezorgd werd, en in een zeer van elkander verschillenden stijl vervat was.

Lady Ashton gaf terstond haar antwoord mede van den brenger van den brief, wien het niet vergund werd, een oogenblik langer op Ravenswood te blijven dan zij noodig had om de volgende regels te schrijven: „Aan den heer Ravenswood van Wolfs Crag — Deze:

„Onbekende Heer!

„Ik heb een brief ontvangen, onderteekend Edgar, Jonker aan Ravenswood. Onzeker ben ik, wie de schrijver daarvan is, maar ik weet, dat de eeretitels van die familie in den perseon van Allan, den laatst gestorven Lord Ravenswood, wegens hoogverraad, verbeurd zijn.

Indien gij, Mijnheer, mogelijk de persoon zijt, die u zoo ondertee kent, dan gelieve u van mij te vernemen, dat ik al mijne rechten als moeder op Freule Lucie Ashton zal doen gelden, en dat ik ten behoeve van een waardig persoon reeds over hare hand heb beschikt. En Mijnheer, al ware dit ook anders, dan zou ik toch nooit het oor leenen aan een voorstel, door u, of door iemand van uw huis gedaan, omdat

ik weet dat die allen hunne hand eenparig tegen de vrijheid des volks en de rechten van Gods kerk hebben opgeheven. Geen vluchtige schijn van voorspoed is er, die mijn vast besluit ten dezen opzichte kan doen veranderen; daar het reeds voorheen mijn lot is geweest, om even als de heilige David, de goddeloozen groot en machtig en bloeiend als een groenen laurierboom te zien; zij gingen nochtans voorbij en bestonden niet meer, en hun plaats werd niet langer gekend. Wenschende dat gij deze dingen, om uw zelfs wil, in uw hart moogt wegleggen, voor zoo veel zij op u toepasselijk kunnen zijn, verzoek ik u nooit meer u te wenden tot haar, die verlangt te blijven uwe u onbekende dienares, *Margaretha Douglas*,
anders *Ashton*".

Ongeveer twee dagen nadat de Jonker van Ravenswood dit teleurstellend schrijven ontvangen had, werd hij, terwijl hij in de Hoogstraat te Edinburg wandelde, door een persoon tegen het lijf geloopen, in wien, toen de man zijn hoed afnam om zich wegens deze onbeleefdheid te verontschuldigen, hij Lockhard, den vertrouwden bediende van sir William Ashton herkende. De man maakte eene buiging, liet een brief in zijne hand glippen, en verdween. Het pakket bevatte vier dicht beschreven folio-bladzijden, waaruit evenwel, zooals dit met de opstellen van voorname rechtsgeleerden meer het geval is, weinig meer kon opgemaakt worden, dan dat de schrijver zich in vrij groote ongelegenheid bevinden moest.

Sir William sprak uitvoerig van den hoogen prijs, waarop hij zijn dierbaren jongen vriend, den Jonker van Ravenswood, schatte, en ook van de zeer bijzondere achting en eerbied, die hij den Markies van Athol, zijn dierbaren ouden vriend, toedroeg; — hij vertrouwde, dat bij al de maatregelen, die zij zouden kunnen nemen, en waarin hij mocht betrokken zijn, altijd een verschuldigde eerbied jegens de heiligheid der besluiten en uitspraken, *in foro contentioso* 1) verkregen, mocht doorstralen, voor God en de menschen betuigende, dat, indien de wetten van Schotland, door de hoogste gerechtshoven vastgesteld, door eenige volksvergadering vernietigd mochten worden, de rampen, welke daardoor voor het algemeen zouden ontstaan, een diepere wond in zijn hart slaan zouden dan eenig verlies, dat hij zelf door zulke onwettige handelingen wellicht zou hebben te lijden. In zeer sierlijke bewoordingen sprak hij over de edelmoedigheid van vergeving van wederzijdsche beleedigingen, en zinspeelde op het wisselvallige der menschelijke zaken, — een lievelingswoord der onderliggende partij. Roerend beklaagde hij zich over den spoed — en zachtmoedig beoordeelde hij dien, waarmede men hem van zijn post als Grootzegelbewaarder ontzet had, tot welker waarneming met nut of voordeel voor het algemeen zijne lange ondervinding hem had in staat gesteld, zonder dat hem zelfs de gelegenheid gelaten was om te verklaren in hoe verre zijne eigene be-

1) In de pleitzaal

grippen wezenlijk van de denkbeelden verschilden omtrent de algemeene staatsbelangen die nu boven dreven. Hij was overtuigd dat de Markies van Athol even eerlijk gezind was voor het algemeene best, als hijzelf of iemand anders; en indien zij bij eene onderhandeling over de maatregelen, waardoor het bevorderd kon worden, het te zamen eens konden worden, dat dan zijne ondervinding en het belang, hetwelk hij bij de zaak had, het tegenwoordig bestuur tot steun en hulp zouden kunnen strekken. Over de betrekking tusschen Ravenswood en zijne dochter sprak hij op eene droge en verwarde wijze. Hij betreurde dat zulk eene ontijdige stap, als de verklaring die gedaan was tusschen hen, ooit plaats had gegrepen en bezwoer den Jonker zich te herinneren, dat hij daartoe nooit eenige aanmoediging had gegeven; terwijl hij eindelijk aanmerkte dat, daar die verbintenis eene overeenkomst *inter minores* 1), en zonder bewilliging der natuurlijke voogden zijner dochter was gesloten, deze krachteloos en in strijd met de wet was. Deze overijlde afspraak, voegde hij er bij, had zeer nadeelig op Lady Ashton gewerkt, wat voor het tegenwoordige onmogelijk zou kunnen weggenomen worden. Haar zoon, de kolonel Douglas Ashton, deelde hare veroordeelen in hun ganschen omvang, en het was sir William onmogelijk, een voor hen onaangenamen weg in deze zaak in te slaan, zonder eene noodlottige en onherstelbare vredebreuk in zijne familie te veroorzaken, iets, waaraan men thans in het geheel niet denken kon. De tijd, de groote geneesheer, hoopte hij, zou nu alles ten beste schikken.

In een naschrift verklaarde sir William zich eenigszins duidelijker; hij scheen daarin te kennen te geven, dat, veel liever dan de wetten van Schotland bloot te stellen aan eene doodelijke wonde, in geval, tegen zijne verwachting, de uitspraken van het opperste gerechtshof door het Parlement in de zaak der Baronnie van Ravenswood vernietigd mochten worden, hijzelf geenszins ongeneigd zou zijn tot aanzienlijke opofferingen buiten de wet om.

Van Lucie Ashton ontving de Jonker door een onbekende tusschenkomst de volgende regels:

„Uw brief heb ik ontvangen; maar niet zonder groot gevaar. Tracht niet andermaal mij te schrijven, vóór de omstandigheden gunstiger zijn. Ik word bitter geplaagd; maar ik wil mijn woord trouw blijven, zoolang men mij het gebruik van mijn verstand veroorlooft. Dat gij gelukkig en voorspoedig zijt is mij een troost, dien ik in mijn toestand ook zeer noodig heb." — Die brief was onderteekend: „L. A."

Ravenswood werd door dezen brief zéér ongerust In weerwil van haar verbod, stelde hij vrij wat pogingen in het werk, om brieven aan Freule Ashton te zenden, en haar zelfs eene samenkomst te verzoeken. Maar zijne pogingen leden schipbreuk, en hij vernam alleen tot zijn droefheid, dat er doeltreffende en krachtige voorzorgsmiddelen in het werk werden gesteld, om hen te verhinderen hunne briefwisseling voort te zetten.

---

1) Tusschen minderjarigen.

Al deze omstandigheden bedroefden den Jonker te meer, nu het onmogelijk was, zijn vertrek uit Schotland langer uit te stellen, wegens de belangrijke zending die men hem toevertrouwd had. Vóór zijn vertrek stelde hij den brief van sir William Ashton den Markies van Athol in handen, die met een glimlach opmerkte, dat de dag der genade voor sir William voorbij was gegaan, en dat hij nu leeren moest aan welke zijde de zon scheen Het was slechts met de grootste moeite, dat Ravenswood den Markies eene belofte afperste, in het Parlement de zaken door eene schikking af te doen, als sir William geneigd was in een huwelijk tusschen hem en Lucie Ashton te bewilligen.

„Ik zou er nauwelijks in kunnen treden," sprak de Markies, „om uw erfrecht op zulk eene wijze weg te werpen, indien ik niet volkomen overtuigd was, dat Lady Ashton, of Lady Douglas, of hoe zij zich ook noemen mag, haar streng vasthouden zal, zooals de Schotten zeggen, en dat haar gemaal niet in strijd daarmede durft handelen."

„Maar," zei de Jonker, „ik vertrouw dat gij mijn woord aan Lucie als heilig beschouwen zult."

„Geloof mij op mijn woord van eer," hernam de Markies, „dat ik zelfs uwe dwaasheden steunen wil; en na u dus mijne meening te hebben medegedeeld, zal ik mijn best doen, als zich de gelegenheid daartoe aanbiedt, u volgens de uwe te dienen "

De Jonker van Ravenswood kon slechts zijn dank aan zijn edelmoedigen bloedverwant en beschermer betuigen en gaf hem volmacht om in al zijne zaken naar goedvinden te handelen. En zoo verliet hij Schotland om zijne zending te vervullen, die, naar men vermoedde, hem wel voor eenigen tijd op het vasteland bezig zou houden.

HOOFDSTUK XXVIII.

Heeft ooit in zulk een luim een man een vrouw gekregen?
Werd ooit in zulk een luim een vrouw een man genegen?
Ik wil haar hebben —

Richard de Derde.

Twaalf maanden waren verloopen sedert het vertrek van den Jonker van Ravenswood naar het vasteland, en, hoewel men verwacht had, dat hij veel eerder naar Schotland zou zijn teruggekeerd, hielden toch de belangen zijner zending, of, volgens een gerucht, dat meer algemeen geloofd werd, andere dingen, die hem persoonlijk aangingen, hem nog altijd van zijn geboortegrond verwijderd. Welke verandering er intusschen plaats greep met betrekking tot de zaken van sir William Ashton's familie, kan men uit het volgende gesprek opmaken tusschen Bucklaw en Craigengelt, zijn vertrouweling, die zijn drinkgelagen deelde en geheel van hem afhankelijk was.

Zij zaten aan weerszijde van den grooten steenen schoorsteen, die den indruk maakte van een graf, in de lage zaal van Girnington. Vroolijk

vlamden de houtsblokken in den haard; eene ronde eikenhouten tafel stond tusschen hen en daarop waren eene kruik voortreffelijken wijn, een paar drinkbekers en eenige fijne gerechten geplaatst; maar ondanks die lekkernijen, die toch alleszins geschikt waren om hen vroolijk te stemmen, getuigde het gedrag van den patroon van onzekerheid, twijfelmoedigheid en wrevel; terwijl de gunsteling zijn geest bovenmatig moest inspannen om eene bui van zwaarmoedigheid, zooals hij het noemde, bij zijn beschermer te verdrijven. Na een poos lang zwijgend tegenover elkander te hebben gezeten, waarbij de stilte slechts verbroken werd door het regelmatig schoppen met de teenen tegen den haard, waagde Craigengelt het eindelijk iets te zeggen,

„De duivel halve mij!" sprak hij, „als ik ooit in mijn leven een man heb gezien, die minder dan gij het voorkomen van een bruidegom had. Ik laat mij aan riemen snijden, als gij er niet veeleer uitziet als iemand, die veroordeeld is om opgehangen te worden."

„Ik dank je hartelijk voor het compliment," antwoordde Bucklaw; „maar ik vermoed dat uwe gedachten vervuld zijn met den onaangenamen toestand, waarin gij uzelven waarschijnlijk nog eens brengen zult — en, eilieve, kapitein Craigengelt, hoe zou ik vroolijk kunnen zien, als ik treurig en zelfs vervloekt treurig ben?"

„Dat is het juist wat mij kwelt," antwoordde Craigengelt. „Gij staat op het punt een huwelijk aan te gaan, het voordeeligste huwelijk van het gansche land en waarnaar gij zoozeer verlangdet, en gij zijt zoo droevig als een beerin, die hare jongen heeft verloren."

„Ik weet niet," hernam de ander op norschen toon, „of ik deze verbintenis nog sluiten zou als die zaak niet te ver was gekomen om terug te krabbelen."

„Terugkrabbelen!" riep Craigengelt, met goed geveinsde verbazing; „dat zou ik noemen een goed spel vergooien! Terugkrabbelen! Hoe! is het vermogen van het meisje..."

„Van de jonge dame, als het u belieft," zeide Hayston, hem in de rede vallende.

„Wel, wel, ik heb niet uit minachting jegens haar dat woord gebruikt. — Weegt dan de huwelijksgift van Freule Ashton niet op tegen elke andere in Lothian?"

„Dat stem ik toe," antwoordde Bucklaw; „maar ik geef niets om haar bruidschat — ik heb van mijzelven genoeg."

„En de moeder, die u als haar eigen zoon lief heeft?"

„Meer dan sommige van hare kinderen, naar ik me voorstel," zei Bucklaw, „of die liefde zou bitter weinig waard zijn."

„En de kolonel Scholto Douglas Ashton, die dit huwelijk boven alle aardsche dingen verlangt?"

„Omdat hij verwacht," zeide Bucklaw, „het graafschap door mijn invloed in het Parlement te zullen vertegenwoordigen."

„En de vader, die er zoo sterk op staat dezen echt voltrokken te zien, als ik om ooit een spel te winnen?"

„Nu," zei Bucklaw, op denzelfden minachtenden toon, „Sir Willi-

am's staatkunde brengt het mede om maar in het eerste het beste huwelijk te bewilligen, daar hij zijn kind niet verkoopen kan om voor zich de groote bezittingen van Ravenswood te redden, die het Parlement gereed staat aan zijn klauwen te ontrukken."

„Maar wat zegt gij dan toch van de jonge dame zelve," vroeg Craigengelt; „het schoonste jonge meisje van geheel Schotland, op wie gij zoo smoorlijk verliefd placht te wezen, toen zij niets van u wilde weten? En nu zij er in toegestemd heeft u tot haar echtgenoot te nemen, en van hare verbintenis met Ravenswood afziet, nu zijt gij onverschillig en koel. — Ik moet zeggen dat de duivel in u zit, daar gij evenmin weet wat gij hebben of wat ge missen wilt."

„Ik zal u met een enkel woord zeggen wat ik bedoel," antwoordde Bucklaw, terwijl hij opstond en de kamer op en neder stapte. „Ik wilde wel weten, wat toch de oorzaak is, dat Freule Ashton zoo plotseling van zin veranderd is."

„Wel, wat kan u dat schelen," vroeg Craigengelt, „nu die verandering in uw voordeel is uitgevallen?"

„Ik zal u eens zeggen wat er van is," hernam zijn beschermer. „Nooit kende ik voorheen zulke schoone meisjes, en ik geloof, dat zij grillig als de duivel zijn; maar in de verandering van zin van Freule Ashton is toch iets, dat mij al te onverwacht en tevens te ernstig is om het voor eene bloote luim te houden. Maar ik geloof dat Lady Ashton alle middelen kent, die het menschelijk hart kunnen dwingen, en die even talrijk zijn, als er teugels, springriemen en neusklemmen voor jonge paarden bestaan."

„En indien dat het geval niet was," sprak Craigengelt, „hoe duivel zouden wij die dan ooit dresseeren kunnen?"

„Dat is ook waar," zeide Bucklaw, terwijl hij ophield door de eetzaal op en neder te loopen en over den rug van een stoel ging leunen. — „Maar behalve dat, blijft Ravenswood mij nog altijd in den weg staan. Denkt gij dan, dat hij van zijne verbintenis met Lucie zal afzien?"

„Dat zal hij ongetwijfeld doen," antwoordde Craigengelt. „Welk voordeel zou het hem toch aanbrengen dit te weigeren, daar hij eene andere vrouw, en zij een ander man verlangt te trouwen."

„En gelooft gij in goeden ernst," vroeg Bucklaw, „dat hij met de vreemde dame, van wie wij hebben hooren spreken, huwen zal?"

„Gij hebt zelf gehoord," antwoordde Craigengelt, „wat kapitein Westenho daarvan gezegd heeft, en wat hij van de groote toebereidselen voor hun bruiloft verhaalde."

„Kapitein Westenho," hervatte Bucklaw, „is mij te veel een man van uw soort, Craigje! om, zooals sir William het noemen zou, als een geloofwaardig getuige te kunnen dienen. Hij kijkt wat te diep in het glas, speelt en vloekt mij te veel, en ik denk dat hij er ook geene zwarigheid in vinden zal, om in deze zaak te liegen en bedriegen. Nuttige hoedanigheden, Craigje, indien zij binnen haar eigen kring blijven; maar die te veel van die eens vrijbuiters hebben om iets te beteekenen voor een ernstig gerechtshof."

„Gij zult dan toch," riep Craigengelt, „den kolonel Douglas Ashton wel willen gelooven, die den Markies van Athol openlijk in een gezelschap heeft hooren zeggen, zonder te weten dat hij binnen het bereik van een opmerkzaam oor was, dat zijn neef eene betere partij gevonden had, dan de landerijen van zijn vader tegen de bleekwangige dochter van een vernederden dweper in ruil te geven, en dat Bucklaw juist van pas gekomen was om de versleten schoenen van Ravenswood te kunnen dragen."

„Mijn hemel! heeft hij dat gezegd?" schreeuwde Bucklaw in een dier ontembare vlagen van drift, waaraan hij onderhevig was. — „Indien ik hem zulk eene taal had hooren voeren, zou ik hem, in tegenwoordigheid van al zijne vrienden en gunstelingen en Hooglandsche pochhansen, de tong uit de keel hebben gescheurd. Waarom joeg Ashton hem toen niet den degen door het lijf?"

„Sla me dood, als ik het weet," sprak de kapitein „Hij had dit zeker dubbel verdiend; maar hij is een oud man en een minister van Staat, en er ware meer mee gewaagd dan gewonnen, als hij zich met hem ingelaten had. Gij moest er liever op bedacht zijn, Freule Lucie Ashton tegen de schande te behoeden, die waarschijnlijk op haar vallen kan, dan u met een man te bemoeien die te oud is om te vechten, en die thans op te hoogen stoel zit, dan dat uwe hand hem bereiken kan."

„Ze zal hem toch den een of anderen dag nog eens bereiken," sprak Bucklaw, „en zijn bloedverwant Ravenswood eveneens! Intusschen zal ik zorg dragen, dat Freule Ashton geen nadeel lijdt door de minachting, welke men haar betoond heeft. Het is evenwel eene verschrikkelijke karwei, en ik wenschte wel dat het al gedaan was. Ik weet nauwelijks wat ik haar vertellen zal — maar, Craigje! vul een beker, en wij zullen hare gezondheid eens drinken! Een nachtdronk goeden wijn is meer waard, dan al de diepzinnige slaapmutsen in Europa.

HOOFDSTUK XXIX.

O, wel genoeg, nooit sprak ik van iets anders;
In bed, geen slaap ooit, want ik wees er op;
Alleen met hen, was dit mijn onderwerp:
En waren we onder menschen, 'k doelde er op;
„'t Was laag en slecht," ziedaar mijn gansch gesprek.

Klucht der Vergissingen.

Den volgenden morgen trokken Bucklaw en zijn trouwe begeleider, Craigengelt, naar het kasteel van Ravenswood. Zij werden zoowel door den ridder en diens gemalin, als door hun zoon en erfgenaam, kolonel Ashton, zeer hoffelijk ontvangen. Na vrij wat stamelen en blozen — want Bucklaw was, ondanks zijne stoutmoedigheid in andere

dingen, behept met al de kleingeestige verlegenheid die men bij hen aantreft, welke weinig in fatsoenlijk gezelschap hebben verkeerd — verstoutte hij zich eindelijk, zijn wensch te kennen te geven, om tot een onderhoud met Freule Ashton over hunne aanstaande echtvereeniging te worden toegelaten. Sir William en zijn zoon wierpen bij dit verzoek een blik op Lady Ashton, die met de grootste bedaardheid daarop antwoordde: dat Lucie den heer Hayston terstond zou afwachten.

„Ik hoop," voegde zij er met een glimlach bij, „dat, daar Lucie vrij jong is, en zich onlangs tot eene verbintenis heeft laten verleiden, waarover zij zich nu niet weinig schaamt, onze waarde Bucklaw in haar verlangen zal bewilligen, dat ik bij de ontmoeting tegenwoordig zal zijn."

„Dat is juist, waarde Lady," hernam Bucklaw, „het verzoek dat ikzelf gedaan zou hebben; want in hetgeen men galanterie noemt, ben ik zoo weinig ervaren, dat ik zeker de een of andere verwenschte lompheid zou begaan, tenzij ik het voorrecht genoot Milady als vertolkster mijner woorden te hebben."

Zoo vergat Bucklaw, in zijne onrustige verwarring en beschroomdheid, bij deze hachelijke gelegenheid juist de vrees, door hem tot dusverre gekoesterd voor den vermogenden invloed, dien Lady Ashton op het hart harer dochter uitoefende, en verloor hij tevens de schoonste gelegenheid, om, door eigen onderzoek, den waren toestand van Lucie's hart te leeren kennen.

De andere heeren verlieten de kamer en kort daarop trad Lady Ashton, door hare dochter gevolgd, het vertrek binnen. Lucie scheen, evenals bij vorige gelegenheden, eer bedaard dan ontroerd te zijn; maar toch zou een scherpzinniger beoordeelaar dan hij nauwelijks hebben kunnen beslissen, of hare kalmte die der wanhoop of der onverschilligheid was. Bucklaw was door zijne eigen aandoeningen te zeer geschokt, om die der jonge dame scherp te kunnen waarnemen. Hij stamelde een vrij onsamenhangende toespraak, waarin de twee of drie punten waarop ze neerkwam, met elkander verward werden, en brak plotseling af, voor hij tot een bepaald slot gekomen was. Lucie Ashton luisterde, of zag er uit alsof zij luisterde; maar, zonder hem een enkel woord toe te spreken, hield zij de oogen bestendig op een klein borduurwerk gevestigd, waarmede hare vingers, òf werktuigelijk, òf uit gewoonte, zich bezighielden. Lady Ashton zat op eenigen afstand, bijna voor het oog verborgen door het uitstekende venster, waarin zij haar stoel had geplaatst. Uit dezen schuilhoek fluisterde zij op een toon, die, schoon minzaam en zacht, nochtans eenigszins vermanend, zoo niet bevelend luidde: „Lucie, beste, hebt gij gehoord wat Bucklaw gezegd heeft?"

De tegenwoordigheid harer moeder scheen het ongelukkige meisje ontgaan te zijn. Zij verschrikte, liet de naald uit hare hand vallen en zeide haastig en bijna in één adem:

„Ja, Mevrouw, — neen Milady — ik vraag verschooning — ik heb het niet gehoord."

„Gij behoeft niet te blozen, liefste, en moet er zoo bleek en verschrikt niet uitzien," sprak Lady Ashton, op haar toetredende. „Wij weten immers, dat het oor van een meisje traag moet wezen om de taal van een jonkman aan te hooren; maar gij moet u herinneren dat de heer Hayston over een onderwerp spreekt, waarvoor gij hem sedert lang een gunstig gehoor hebt ingewilligd. Gij weet, hoezeer uw vader en ik ons hart op zulk eene gewenschte verbintenis gezet hebben "

Lady Ashton's stem klonk gebiedend, zelfs streng, maar de vermaning was onder den schijn van de grootste moederlijke teederheid opzettelijk en kunstig verborgen. Haar manier van spreken gold Bucklaw, die zich daardoor gemakkelijk liet misleiden; maar de zin van hare vermaning gold enkel de verschrikte Lucie, die wel wist hoe zij de wenken harer moeder moest uitleggen, al mocht de wezenlijke bedoeling voor het oog van anderen ook nog zoo bewimpeld wezen.

Freule Ashton zat recht in haar stoel, terwijl zij een blik om zich heen wierp, waarin vrees met eene nog woester uitdrukking vermengd was; maar zij bewaarde een diep stilzwijgen. Bucklaw, die intusschen in de kamer op en neder wandelde tot hij zijne bedaardheid herkregen had, bleef nu op een paar pas van haar stoel staan en barstte toen uit:

„Ik geloof, Freule Ashton, dat ik een verduivelde gek ben geweest. Ik heb beproefd tot u te spreken, gelijk men mij gezegd heeft dat jonge meisjes gaarne aangesproken willen worden, en toch denk ik, dat gij niet begrepen hebt wat ik tot u zeide. En geen wonder; want ik mag v....d zijn, als ik mijzelven begrepen heb Maar kort en goed en in gezonde taal: uw vader en uwe moeder zijn met mijn voorstel ingenomen, en als gij een eerlijken kerel tot een man nemen kunt, die u nooit in iets, waar gij zin in hebt, den voet dwars zal zetten, dan wil ik u aan het hoofd van de beste bezitting in het graafschap Lothian plaatsen. Gij zult het huis van Lady Girnington, in de Kanonstraat te Edinburg hebben, kunt gaan waar gij wilt, doen wat u lust, en dat is immers mooi? Alleen moet ik eene plaats aan het einde der tafel voor een onwaardigen, ouden speelmakker behouden, wiens gezelschap ik liever missen dan genieten wilde, als de duivelsche kerel mij niet had weten wijs te maken, dat ik het zonder hem niet kan stellen. En dus hoop ik dat gij tegen Craigje niets zult inbrengen, ofschoon het zeer gemakkelijk vallen zou, veel beter gezelschap te vinden "

„Kom, kom, Bucklaw," zei Lady Asthon, weder tusschenbeide komende, „hoe kunt gij denken dat Lucie iets zou kunnen hebben tegen zulk een rond, eerlijk, goedaardig mensch als kapitein Craigengelt."

„Mevrouw," hervatte Bucklaw, „wat Craigjes oprechtheid, eerlijkheid en goedaardigheid betreft, daarvan geloof ik dat de eene zooveel als de andere waard is; maar dat komt hier nu niet te pas. De kerel kent al mijn doen en laten en is mij menigmaal te stade gekomen, en ik kan zonder hem mij niet best redden, zooals ik reeds gezegd heb. Maar dat alles komt hier nu niet te pas: want sedert ik moed gevat

heb om ronduit mijn voorstel te doen, zou ik van Freule Ashton's lippen zelve een even openhartig antwoord wenschen te vernemen."

„Mijn waarde Bucklaw," zei Lady Ashton, „vergun mij Lucie's schroomvalligheid te sparen. Ik zeg u in hare tegenwoordigheid, dat zij reeds toegestemd heeft, zich in deze zaak door haar vader en mij te laten leiden. Lucie, liefste," voegde zij er bij, met die zonderlinge vereeniging van zachtheid van toon en krachtigen nadruk, waarvan wij reeds gewag maakten; „Lucie, liefste, spreek zelve, is het niet zooals ik zeg?"

Haar slachtoffer antwoordde met eene bevende en holle stem: „Ik heb beloofd u te zullen gehoorzamen — maar op ééne voorwaarde."

„Zij bedoelt," sprak Lady Ashton, zich tot Bucklaw wendende, „dat zij een antwoord op de vraag verwacht, die zij aan dien man te Weenen, Regensburg, Parijs — of waar hij zich ophouden mag — gedaan heeft, om haar van de verbintenis te ontslaan, waarin hij haar zoo listig heeft gewikkeld. Ik ben overtuigd, waarde vriend, dat gij haar die kieschheid van gevoel niet ten kwade zult duiden; want het is eene zaak die ons allen aangaat."

„Volkomen juist; zeer goed, zeer braaf gehandeld," zeide Bucklaw, half het slot van het oude liedje opzeggende en half neuriende:

„De oude min zij afgedaan,
Eer de nieuwe komt ter baan."

„Maar ik dacht," zeide hij, na eene korte stilte, „dat gij reeds zesmaal antwoord van Ravenswood hadt kunnen hebben. Ik mag v... d zijn, als ik geen lust heb dat antwoord eens zelf bij hem te gaan halen, als Freule Ashton mij met dien last vereeren wil."

„Dat volstrekt niet!" hervatte Lady Ashton „Het heeft ons de grootste moeite gekost om Douglas, wien dat toch beter dan u voegen zou, van zulk een overhaasten stap terug te houden; en denkt gij, mijn goede vriend, dat wij het u dan mogen vergunnen, bij een wanhopig man zulk een wanhopigen last te gaan volvoeren? En mijne dierbare Lucie behoort zelve te bedenken, dat, daar deze onwaardige mensch haar brief niet eens beantwoord heeft, in deze zaak dan ook, gelijk in alle andere gevallen, het stilzwijgen voor het geven van toestemming moet gehouden worden, en dat men eene verbintenis als verbroken moet beschouwen, wanneer de eene partij verzuimt op hare vervulling aan te dringen, en dus, lieve Lucie . ."

„Mevrouw," sprak Lucie met opgewonden nadruk, „dring niet verder bij mij aan; wanneer deze ongelukkige verbintenis verbroken wordt, kunt gij, zooals ik reeds gezegd heb, geheel naar uw wil over mij beschikken; — maar eer dit gebeurt, zou ik in het oog van God en van de menschen eene zware zonde begaan, als ik deed wat gij van mij durft eischen."

„Maar, liefste, als deze man hardnekkig blijft zwijgen?"

„Hij zal niet zwijgen," antwoordde Lucie. „Zes weken zijn er ver-

loopen, sedert ik hem door eene vertrouwde hand een afschrift van mijn eersten brief heb gezonden."

„Dat hebt gij niet gedaan — dat hebt gij niet kunnen — niet durven doen," zeide Lady Ashton met eene heftigheid, geheel in strijd met den toon dien zij had pogen aan te nemen; maar ijlings zich herstellende, ging zij op den zachtsten toon van berisping voort: „hoe kunt gij nog langer aan zoo iets denken?"

„Dat doet er niet toe;" zei Bucklaw; „ik eerbiedig Freule Ashton's gevoelens, en ik zou alleen wenschen dat ik zelf haar boodschapper had mogen zijn."

„En, eilieve, Freule Ashton, hoe lang —" vroeg hare moeder op spotachtigen toon — „hoe lang zullen wij toch wel op de terugkomst van uw Pacolet — van uw tooverboodschapper — moeten blijven wachten, daar onze nederige boden van vleesch en bloed in deze zaak niet konden worden vertrouwd?"

„Weken, dagen, uren en minuten," hernam Lucie Ashton, „heb ik u voorgeteld. In de volgende week, als hij niet dood is, zal ik wel antwoord van hem krijgen. Tot dien tijd, mijnheer," zeide zij, zich tot Bucklaw wendende, „smeek ik u mijne moeder te verzoeken mij met deze zaak niet verder te kwellen."

„Ik zal Lady Ashton daarom smeeken," zei Bucklaw. „Op mijne eer, Freule, ik eerbiedig uwe gevoelens; en hoewel de voortgang der zaak mij dierbaarder dan ooit is geworden, zou ik echter, zoo waar ik een edelman ben, er geheel van willen afzien, als ze u een oogenblik droefheid veroorzaakte."

„Ik geloof dat de heer Hayston daarvoor niet bang behoeft te wezen," hernam Lady Ashton, bleek van toorn, „als het geluk der dochter in het hart der moeder berust. Laat mij, Freule Ashton, u vragen in welke bewoordingen uw laatste brief vervat was?"

„Juist in dezelfde, Mevrouw," antwoordde Lucie, „die gij bij eene vroegere gelegenheid, mij in de pen gegeven hebt."

„Als dan acht dagen verstreken zijn, mijne lieve," zeide hare moeder, weder op den teedersten toon, „mogen wij hopen dat gij een einde aan deze onzekerheid maken zult?"

„Freule Ashton moet niet gehaast worden, Mevrouw," hernam Bucklaw, wiens ruwheid geenszins uit gebrek aan goedhartigheid voortsproot. „Boden kunnen ongelukken krijgen en opgehouden worden. Ik herinner mij eene reis van een heelen dag, die door het verlies van een hoefijzer verijdeld werd. Stil, laat mij mijn almanak eens inzien. Over twintig dagen, van heden af gerekend, valt St. Judas in, en een dag te voren moet ik te Caverton Edge zijn, om den wedloop tusschen de zwarte merrie van den heer van Kittlegirt en het vierjarige veulen van Johnston, den meelhandelaar, bij te wonen; maar ik kan den ganschen nacht doorrijden, of Craigje kan mij tijding brengen hoe het met die harddraverij afgeloopen is. En ik hoop, daar ikzelf gedurende dien tijd Freule Ashton niet verder lastig wil vallen, dat gij, Milady, en sir William en de kolonel Douglas de goedheid

zult hebben, haar ook zoo lang ongemoeid te laten, om hare gedachten te regelen."

„Mijnheer," zei Lucie Ashton, „gij zijt zeer edelmoedig."

„Wat dat betreft," antwoordde Bucklaw, „ik maak op niets aanspraak, dan dat ik een ronde, goedaardige kerel ben, zooals ik reeds gezegd heb, die u gaarne gelukkig zou maken, indien gij hem dit vergunnen wilt en hem maar aanwijst hoe hij dat doen moet."

Na deze woorden groette hij haar met grooter ontroering dan met zijne gewone wijze van doen bestaanbaar was, en nam hij afscheid. Lady Ashton, die hem tot buiten de kamer vergezelde, verzekerde hem dat hare dochter volkomen overtuigd was van de oprechtheid zijner genegenheid, en verzocht hem, vóór zijn vertrek, sir William eens te gaan bezoeken, daar, zooals zij met een blik op Lucie gevestigd, er bijvoegde, „wij allen tegen St Judas gereed moeten zijn, om te onderteekenen en alles te bezegelen."

„Om te onderteekenen en alles te bezegelen," herhaalde Lucie op gedempten toon, toen de deur der kamer gesloten werd, — „om te onderteekenen en alles te bezegelen — om dit te doen en dan te sterven!" en de uitgeteerde handen ineengeslagen, zonk zij bijkans bewusteloos achterover in den leuningstoel.

Uit dien toestand werd zij kort daarna door het onstuimige binnentreden van haar broeder Henry gewekt, die haar luidruchtig aan eene belofte herinnerde, om hem twee el vleeschkeurig lint tot strikken voor zijne nieuwe kniebanden te geven. Met de grootste bedaardheid rees Lucie op, en, een klein ivoren kistje openende, zocht zij naar het lint dat de jongen noodig had, mat het nauwkeurig, sneed het op behoorlijke lengte af en maakte er strikken van, zooals de knaap verlangde.

„Sluit uw kistje nog niet toe," zeide Henry; „want ik moet iets van uw zilverdraad hebben, om de bellen aan de riemen mijner valken vast te maken, en toch is de nieuwe valk ze niet waard; want denk eens, na al de moeite die wij hadden om hem uit het nest te halen, te Posso in Mannor-Water, blijkt hij niets dan een gemeene roofvogel te zijn. Hij maakt enkel zijne klauwen in het bloed van den patrijs nat, en dan doet hij niets meer en laat hem vliegen: en wat kan, zoo als gij weet, de arme vogel dan anders doen, dan, indien hij het nog zoo ver kan brengen, op den naasten heester of struik van pijn wegkrimpen en sterven?"

„Juist zoo, Henry, dat is waar, zeer waar," zei Lucie droevig, terwijl zij den knaap bij de hand vast hield, nadat zij hem het zilverdraad dat hij verlangde, gegeven had. „Maar er zijn in deze wereld meer roofvogels dan uw valk, en meer gewonde vogels, die niets anders zoeken dan rustig te sterven, en struik noch heester vinden om hun hoofd daaronder te verbergen."

„O, dat is zeker de eene of andere uitdrukking uit uwe romans," sprak de jongen; „en Scholt zegt dat zulke boeken u het hoofd op hol hebben gebracht. Maar ik hoor Norman de valken fluiten — ik moet gaan, om hun de riemen aan de pooten te doen." En hij sprong

dadelijk voort met de onbezorgde vroolijkheid van zijn leeftijd, zijne zuster aan de smart harer eigene overdenkingen overlatende.

„Het is over mij besloten," zeide zij, „dat alle levende schepsels, zelfs zij die mij de grootste teederheid betoonen moesten, mij schuwen en aan hen, die mij hard vallen, prijsgeven. Zóó en niet anders moest het wezen: alleen en zonder raad heb ik mij in deze gevaren gewikkeld — alleen en zonder raad moet ik er mij uitredden, of sterven."

HOOFDSTUK XXX.

Wat volgt?
Wat dan droefgeestigheid, dof, zwart, de zuster
Van radelooze, ontstuimige vertwijf'ling,
Met haren langen troep verderf verspreidend,
Van bleeke kwalen, vijanden van 't leven?

Klucht der vergissingen.

Om eenigszins de gemakkelijkheid te verdedigen, waarmede Bucklaw, die anders, zooals hij van zichzelf zeide, wezenlijk een goedaardig mensch was, zich geheel en al door Lady Ashton beheerschen liet, toen hij zijn aanzoek bij hare dochter deed, moet de lezer zich de strenge huiselijke tucht herinneren, die in dat tijdperk over de dochters eener Schotsche familie werd uitgeoefend.

De gewoonten van dat land kwamen ook daarin, evenals in zoo veel andere opzichten, met die van Frankrijk vóór de Omwenteling overeen. Jonge meisjes uit de hoogere standen verschenen vóór haar huwelijk zelden in gezelschap en stonden, zoo wel krachtens de wet als in werkelijkheid onder de strenge voogdijschap harer ouders, die maar al te gezind waren hunne ontwerpen voor hare echtverbintenis met kracht door te zetten, zonder eenige acht te slaan op de genegenheid der daarbij betrokken partijen. In zulke omstandigheden verwachtte de minnaar weinig meer van zijne bruid dan een stilzwijgende berusting in den wil harer ouders; en daar er zich weinige geschikte gelegenheden om kennis te maken, veel minder nog om op een vertrouwelijken voet met zijne aanstaande levensgezellin te kunnen komen voor hem opdeden, regelde hij zijne keuze, zooals de minnaars in den *Koopman van Venetië* doen, die het kistje uitkiezen, terwijl zij zich met de hoop streelen van een goeden prijs te zullen trekken uit de loterij, waarin ze hun geld gewaagd hebben.

Het moet dus geene verwondering baren dat de heer Hayston van Bucklaw, wiens losbandige levenswijze hem in zekere mate van goed gezelschap verwijderd gehouden had, in de bruid zijner keuze niet zoo bijzonder zulke gevoelens verlangde, waaromtrent menig man van meer verstand, ondervinding en nadenken, naar alle waarschijnlijkheid even onverschillig zou zijn geweest. Hij wist wat in zijne oogen het voornaamste punt uitmaakte, dat hare ouders en naastbestaanden het vol-

komen met hem eens waren, en dat er machtige redenen voor deze voorkeur van hunne zijde bestonden.

Om de waarheid te zeggen, was het gedrag van den Markies van Athol, sedert het vertrek van Ravenswood, van dien aard geweest, dat het de vereeniging van zijn bloedverwant met Lucie Ashton bijna omogelijk moest maken De Markies was Ravenswood's oprechte, maar onoordeelkundige vriend, of liever, hij raadpleegde, zooals vele vrienden en beschermers doen, enkel datgene wat hij voor het ware belang van zijn naastbestaande hield, hoewel hij wist dat hij, zoo handelende, diens neigingen dwarsboomde.

De Markies drong dus met al de kracht van zijn ministerieel gezag aan op een appèl bij het Britsche Parlement, tegen de uitspraken der gerechtshoven, waardoor sir William bezitter der erfgoederen van Ravenswood was geworden. Daar deze maatregel met kracht en geweld werd doorgezet, werd dit door de leden der andere partij uitgekreten als eene inbreuk op de burgerlijke rechtspleging van het land, die even nieuw en willekeurig als gewelddadig was. En wanneer vreemden, enkel door staatkundige belangen gedreven, zulk eene harde behandeling afkeurden, dan kan men licht gissen wat de familie der Asthons er tegen in te brengen had. Sir William, die nog meer wereldsgezind dan vreesachtig van aard was, werd door het verlies, waarmede hij bedreigd werd, bijna tot wanhoop gebracht. Het nog trotscher hart van zijn zoon was, bij het denkbeeld dat hij van zijn gewaand vaderlijk erfgoed beroofd zou worden, met woede vervuld. En wat het gemoed betrof van Lady Ashton, die veel wraakzuchtiger was, — het gedrag van Ravenswood, of liever dat van zijn beschermer, scheen haar toe eene beleediging te wezen, die de zwaarste en onverzoenlijkste vergelding vorderde. Zelfs het kalm en goed vertrouwend karakter van Lucie, onder den invloed van de denkbeelden van hen, die haar omringden en die er openlijk voor uitkwamen, kon de handelwijze van Ravenswood niet anders dan overijld, ja zelfs als onwelwillend beschouwen. „Het was toch mijn vader," herhaalde zij bij zichzelve met een zucht, „die hem op dit kasteel zoo gastvrij ontving en een vertrouwelijken omgang tusschen ons aanmoedigde, of ten minste gedoogde Zou hij daaraan niet gedacht hebben, en moest hij, als vergelding daarvoor, niet gematigder gehandeld en niet zoo veel spoed gemaakt hebben om zich in zijne voorgewende rechten te laten herstellen? Om hem zou ik de dubbele waarde dezer landerijen hebben willen verbeuren, welker bezit hij met een ijver najaagt die toont, dat hij vergeten heeft hoe zeer ikzelve mede in de zaak betrokken ben."

Lucie kon evenwel niets meer doen, dan alleen bij zichzelve over dit alles klagen, daar zij niet geneigd was meer voet te geven aan de vooroordeelen, door allen die haar omringden, tegen haar minnaar gekoesterd. Al die lieden verklaarden de stappen, in zijn naam gedaan, als onwettig, drukkend en gewelddadig. In hunne oogen geleken zij op de ergste maatregelen, in de ergste tijden der ergste Stuarts genomen. Een natuurlijk gevolg was, dat men alle middelen bezigde,

alle drangredenen aanvoerde, teneinde haar over te halen hare verbintenis met Ravenswood te verbreken, daar die schandelijk, onteerend en zondig was, nu zij gesloten was met den doodsvijand van haar geslacht, en berekend om nieuwe bitterheid te geven aan het lijden harer ouders.

Lucie bezat echter een edel en moedig hart, en, schoon hulpeloos en alleen, zou zij nog veel meer hebben kunnen dragen; — zij zou het klagen van haar vader — diens morren over hetgeen hij de tirannieke willekeur der overheerschende partij noemde — de onophoudelijke beschuldigingen van ondankbaarheid, die hij tegen Ravenswood uitte — zijne herhaalde opsomming der verschillende middelen en wegen, langs welke contracten buiten kracht gesteld en vernietigd kunnen worden — zijne aanhalingen van de burgerlijke, stedelijke en kerkelijke wet — en zijne voorlezingen over de *patria potestas* 1) zich gemakkelijk hebben kunnen getroosten.

De bittere schimpschoten en ongepaste heftigheid van haar broeder, den kolonel Ashton, zou zij ook met geduld hebben kunnen verdragen, of met verachting van zich afweren; evenmin zou zij zich over de ongepaste en indringende bemoeiingen van andere vrienden en betrekkingen bekommerd hebben; maar het ging hare krachten ver te boven, de bestendige en onophoudelijke vervolging van Lady Ashton te weerstaan of te ontwijken, die, iederen anderen wensch ter zijde stellende, alle krachten inspande, om de verbintenis harer dochter met Ravenswood te verbreken, en om een eeuwigen scheidsmuur tusschen de gelieven op te werpen, door Lucie's vereeniging met Bucklaw tot stand te brengen.

Beter dan haar echtgenoot met de geheime schuilhoeken van het menschelijk hart bekend, wist zij maar al te wel dat zij langs dezen weg zich des te vreeselijker zou kunnen wreken op hem, dien zij voor haren doodsvijand hield, en zij aarzelde niet de hand op te heffen, hoewel zij wist dat de stoot het hart harer dochter moest treffen. Met dit wreed en onverbiddelijk besluit peilde zij elke diepte en ondiepte in de ziel harer dochter; nam nu deze, straks gene list te baat, die haar oogmerk kon dienen, en bereidde met welbehagen allerlei gevaarlijke strikken, waardoor het menschelijk hart kan worden afgebracht van de voornemens, die het heeft opgevat. Sommige ervan waren zoo in het oogloopend, dat zij slechts nauwelijks vermelding verdienen, terwijl andere de kenmerken van den tijd en de personen droegen, die in dit zonderlinge treurspel betrokken waren.

Van het uiterste belang was het, dat alle verkeer tusschen de gelieven onmogelijk gemaakt werd, en door de kracht van goud en gezag gelukte het Lady Ashton zulk eene volstrekte heerschappij over allen, die rondom hare dochter geplaatst waren, te verkrijgen, dat inderdaad geene belegerde vesting ooit nauwer ingesloten werd, terwijl Lucie Ashton naar allen uiterlijken schijn in niets belemmerd werd. De grens-

1) De vaderlijke macht.

palen van hare ouderlijke bezittingen werden, ten haren opzichte, evenals de onzichtbare tooverkring om een spookkasteel, getrokken, dien niemand zonder vergunning overschrijden, of waarbuiten hij zich niet begeven kan. Elke brief, waarin Ravenswood de onvermijdelijke oorzaken, die hem buitenslands hielden, voor Lucie poogde te ontvouwen, zoowel als menig lettertje, dat de arme Lucie aan hem langs een weg, dien zij veilig meende, geschreven had, viel dus in de handen harer moeder. Het kon wel niet anders, of de inhoud van deze onderschepte brieven, vooral die van Ravenswood, moest het een en ander bevatten dat hare drift gaande maken, en de halsstarrigheid stijven van haar, in wier handen zij geraakten. Maar de haat van Lady Ashton was te diep geworteld om dit versche voedsel te behoeven. Zij verbrandde die papieren even geregeld, als zij ze las; en als ze in rook vervlogen en tot asch verteerd waren, beschouwde zij ze met een glimlach op hare saamgeklemde lippen, en met een straal van vreugde in haar starend oog, die haar vertrouwen verried, dat de hoop en de verwachting des schrijvers weldra eveneens vernietigd zouden zijn.

Gewoonlijk gebeurt het, dat het geluk de aanslagen begunstigt van hen, die zich met vaardigen spoed van elke aangeboden kans tot hun voordeel weten te bedienen. Een gerucht, van het vasteland overgewaaid, en evenals andere van dezelfde soort, alleen op toevallige omstandigheden gebouwd, zonder verder eenigen wezenlijken grond te bezitten, hield in, dat de Jonker van Ravenswood op het punt stond, met eene vreemde dame van rang en vermogen in het huwelijk te treden. Dit gerucht vond gretig ingang bij beide staatkundige partijen, die met elkander om de oppermacht en de gunst des volks kampten, en dus, zooals het gewoonlijk gaat, zich van de kleinste omstandigheden uit het huiselijk leven van elkanders aanhangers bedienden, om ze tot onderwerpen van staatkundige beschouwingen te maken.

De Markies van Athol kwam openlijk en onbeschroomd voor zijne meening uit, wel niet met zulke grove uitdrukkingen als kapitein Craigengelt hem toegeschreven had, maar toch op eene wijze, die voor de Ashton's beleedigend genoeg moest geacht worden. Hij hield dat gerucht, zeide hij, voor zeer waarschijnlijk, en wenschte van harte dat het waar mocht worden bevonden. Zulk eene verbintenis was geschikter en roemvoller voor een flink jong mensch, dan een huwelijk met de dochter van een ouden Whig en rechtsgeleerde, wiens haarkloverijen en slinksche streken diens vader bijna ten gronde hadden gericht.

De andere partij, die natuurlijk den tegenstand, welken de Jonker van Ravenswood bij de familie van Freule Ashton ontmoette, geheel uit het oog verloor, riep ach! en wee! over zijne onbestendigheid en trouweloosheid, alsof hij de jonge dame eerst listig tot zulk eene verbintenis had weten te verleiden, en haar nu willekeurig en zonder reden weder om eene andere verliet.

Men had de noodige zorg gedragen om dit gerucht langs verschillende wegen tot het slot Ravenswood te doen doordringen, daar Lady Ashton zeer wel wist, dat de herhaling van hetzelfde gerucht, van zoo velerlei zijden, er nog meer een schijn van waarheid aan geven kon. Sommigen vertelden het als een gewoon nieuwtje, terwijl anderen het als eene gewichtige tijding verspreidden. Nu eens fluisterde men het Lucie Ashton in den toon van boosaardige scherts in de ooren, en dan weder deelde men het haar mede als een onderwerp van ernstig overwegen en ter harer waarschuwing.

Zelfs de jeugdige Henry werd tot werktuig gebezigd, om de kwellingen zijner zuster te vergrooten. Op zekeren morgen stormde hij met een wilgentak in de hand de kamer binnen, die, gelijk hij haar zeide, zooeven uit Duitschland was aangekomen, opdat zij er zich mee zou opschikken 1). Lucie hield, zooals wij gezien hebben, bijzonder veel van haar jongsten broeder, en op dat oogenblik scheen zijne dartele en onbedachtzame plagerij haar meer te grieven, dan zelfs de opzettelijke beleedigingen van haar oudsten broeder ooit konden doen. Hare smart echter had schijn noch schaduw van wrok; zij sloeg de armen om den hals van den knaap en zeide met eene zwakke stem: „Arme Henry! gij praat slechts na, wat men u voorzegt," en barstte daarop in een vloed van tranen uit. De knaap was, in weerwil van de onbedachtzaamheid van zijn leeftijd en aard, zeer aangedaan. „De duivel hale mij," sprak hij, „Lucie, als ik u ooit meer eenige van die pijnigende boodschappen overbreng; want," vervolgde hij, terwijl hij hare tranen wegkuste, „ik houd meer van u dan van den heelen boel te zamen; en gij zult

1) *Den wilgentak dragen* is een spreekwoord in Engeland. Het wordt hoofdzakelijk toegepast op de oude vrijsters, die geen echtgenoot hebben kunnen vinden, en op de jonge meisjes, die in hare liefde bedrogen zijn.

mijn bit hebben, en als ge verkiest, kunt gij hem in galop zetten en er het dorp ook mede uitrijden, als gij daar lust in hebt."

„Wie heeft u gezegd," vroeg Lucie, „dat men mij niet vergunt te rijden waar ik wil?"

„Dat is een geheim," antwoordde de knaap; „maar gij zult ondervinden dat gij nooit uit het dorp kunt rijden, zonder dat uw paard een hoefijzer verliest, of kreupel wordt, of de klok van het slot zal luiden, of het een en ander zal gebeuren om u weer thuis te krijgen. Maar zoo ik u meer van deze dingen vertellen wilde, zou Douglas mij de officiersplaats niet bezorgen, die hij mij beloofd heeft, en dus moet ik u verlaten."

Dit gesprek maakte Lucie nog neerslachtiger, daar het strekte om haar van datgene te overtuigen, wat zij reeds sedert eenigen tijd had vermoed, namelijk, dat zij in den strengsten zin des woords weinig beter dan een gevangene was in het huis van haar vader. In het begin van ons verhaal hebben wij haar beschreven als van romanesken aard, en dat zij in liefdesverhalen en wonderbaarlijke geschiedenissen behagen schepte, terwijl zij zich gemakkelijk verplaatsen kon in den toestand der legende-heldinnen, met wier avonturen, bij gebrek aan betere boeken, haar geheugen geheel vervuld was. De tooverroede, waarmede zij zich in hare eenzaamheid vermaakt had, om aangename verschijningen voor hare verbeelding te roepen, werd nu de staf van een toovenaar, de gebonden slaaf van booze geesten, en die tot niets anders diende dan om spoken op te roepen, voor wie de bezweerder zelf sidderde. Zij gevoelde zich het voorwerp van verdenking, van verachting, ten minste van afkeer, zooal niet van haat van hare eigene familie; en het scheen haar zelfs toe, dat zij verlaten was door den man, ter wille van wien zij aan de vijandschap van allen, die haar omringden, was blootgesteld; want de zekerheid van Ravenswood's ontrouw begon met iederen dag meer schijn van waarheid in hare oogen te erlangen.

Een soldaat, een gelukzoeker, Westenho geheeten, een oude, gemeenzame vriend van Craigengelt, kwam omstreeks dezen tijd toevallig in Schotland van het vasteland aan. De waardige kapitein, die, ofschoon hij daartoe geen bepaalde afspraak met Lady Ashton gemaakt had, toch zeer geregeld en ijverig werkzaam was om hare plannen te ondersteunen, kon zijn vriend, door ware omstandigheden te vergrooten en andere te verdichten, gemakkelijk overhalen eene stellige getuigenis met betrekking tot de waarheid van Ravenswood's aanstaand huwelijk af te leggen.

Van alle kanten belaagd op eene wijze, die haar tot wanhoop brengen moest, bezweek Lucie eindelijk onder den drang van onophoudelijke kwelling en vervolging. Zij werd somber en afgetrokken, en, in strijd met hare natuurlijke en gewone geaardheid, liet zij zich somtijds met moed, ja zelfs met fierheid uit tegen hen, door wie zij zoo lang was gekweld geworden. Hare gezondheid begon te kwijnen; hare uitgeteerde wangen en doffe oogen getuigden van verschijnselen der ziekte,

die onder den naam van koorts, den levensgeest verzwakte. Bij de meeste moeders zou dit deernis hebben verwekt; maar Lady Ashton, vast en onverbiddelijk van besluit, zag al deze teekenen van verzwakte lichaams- en geestvermogens met geen grooter deelneming aan, dan waarmede een vijandige ingenieur gewoon is de torens te beschouwen eener belegerde stad, wanneer zij door het geweld van zijn geschut reeds gaan waggelen, of liever, zij merkte deze vlagen van ongelijke gemoedsstemming aan als de voorteekenen van Lucie's bezwijkend besluit, gelijk de hengelaar, door het spartelen en de stuiptrekkende bewegingen van den visch, dien hij aan den angel heeft, gewaar wordt, dat hij hem spoedig op het drooge zal kunnen trekken. Om in het tegenwoordige geval de uitkomst te verhaasten, nam Lady Ashton hare toevlucht tot een hulpmiddel, strookende met den aard en de lichtgeloovigheid van die tijden, maar dat door den lezer waarschijnlijk als eene echt duivelsche kunstgreep beschouwd zal worden.

HOOFDSTUK XXXI.

— — Waar, haav'loos van gewaad, een tooverkol eens woonde,
Wier armoe voor behoefte en nood zich zorg'loos toonde,
En die met opzet zulk een eenzaam oord zich koos,
Van buur en vriend vervreemd, opdat zij duivelsch loos,
Voor 't oog des volks haar kunst verbergen door haar streken,
Veraf en onbekend een ieder schâ zou kweeken,
Door haar ten doelwit van haar wraakzucht uitgekipt.
De Feeën-Koningin.

Lucie Ashton's gezondheid had spoedig behoefte aan den bijstand van iemand, meer bedreven in het oppassen van zieken dan de vrouwelijke bedienden van het huis. Ailsie Gourlay, wel eens „de wijze vrouw van Bowden" geheeten, werd door lady Ashton, om voor haar zeer gewichtige redenen, tot verpleegster harer dochter verkoren.

Deze vrouw had zich onder de onkundige menigte, door de zoogenaamde „kuren" die zij verrichtte, vooral door het genezen van die geheimzinnige ongesteldheden, welke den gewonen geneesheer in verlegenheid brengen, eene groote vermaardheid verworven. Hare apotheek bestond gedeeltelijk uit kruiden, verzameld op uren, door den stand der planeten aangegeven, en gedeeltelijk uit woorden, teekenen, bezweringen en minnedranken, die soms misschien op de verbeelding harer patienten een gunstigen invloed te weeg brachten. Dit was het bekende beroep van Ailsie Gourlay, waarop, zooals men veilig veronderstellen mag, niet slechts door hare buren, maar zelfs door de geestelijkheid van den omtrek met wantrouwen werd neêrgezien. In het verborgen evenwel werkte zij meer in deze geheimzinnige wetenschappen; want, in weerwil van de ijselijke straffen, — het loon der beweerde misdaad van tooverij, — ontbrak het niet aan dezulken,

die, door gebrek en verbittering van geest verhard, geneigd waren dit hatelijk en gevaarlijk beroep te drijven, wegens den invloed, dien het ontzag voor deze gewaande kunst haar in staat stelde in de buurt uit te oefenen, en om het ellendige gewin dat zij haar aanbrengen kon.

Ailsie Gourlay was inderdaad niet dwaas genoeg om te erkennen, dat zij een verbond met den Booze gesloten had, wat haar een spoedigen en aangewezen weg tot den brandstapel en de teerton gebaand zou hebben. „Hare toovergodin," zeide zij, „was, evenals die van Caliban 1), van eene onschadelijke soort". Niettemin was zij gewoon om te waarzeggen, droomen te verklaren, minnedranken te koken, gestolen goederen te ontdekken, liefdeknoopen te leggen en los te maken, en dat wel met zulk een gelukkig gevolg, alsof, volgens het geloof der geheele buurt, Beëlzebub zelf haar in deze kunsten de behulpzame hand bood. Het ergste bij hen, die voorwendden deze kunsten te beoefenen, was, dat zij over het algemeen wezens waren, die, daar zij het menschdom haatten, er zich weinig om bekommerden, of de daden door hen verricht, ook den algemeenen haat verdienden. Werkelijke misdaden werden dikwijls onder voorwendsel van tooverbedrog bedreven, en het vermindert eenigszins den afkeer, waarmede wij in de lijfstraffelijke jaarboeken de veroordeeling van deze ongelukkigen lezen, nu wij ons verzekerd mogen houden, dat menige hunner zich als giftmengers, verleiders en handlangers des duivels in geheime huiselijke misdaden zich het strenge lot dubbel waard hebben gemaakt, waartoe zij zich wegens denkbeeldige schuld aan tooverij verwezen zagen.

Zoo iemand was Ailsie Gourlay, die, teneinde eene volstrekte heerschappij over het gemoed van Lucie Ashton te kunnen verkrijgen, door hare moeder waardig werd gekeurd bij hare dochter te worden geplaatst Eene vrouw van minder aanzien dan lady Ashton, zou zulk een stap niet hebben durven wagen; maar haar hooge rang en hare vastheid van karakter verhieven haar boven het ongunstig oordeel der wereld, en men erkende, dat zij voor hare dochter de beste en meest ervaren ziekenverpleegster gekozen had, die er in de buurt te vinden was; terwijl iemand van minder aanzien gevallen zou zijn onder de beschuldiging, den bijstand eener medeplichtige en bondgenoote van den grooten vijand des menschelijken geslachts ter hulpe te hebben ingeroepen.

De oude heks begreep reeds op den eersten wenk Lady Asthon's eigenlijke bedoeling, zonder haar de onaangename moeite van eene duidelijker verklaring te veroorzaken. In menigerlei opzicht was zij zeer geschikt voor de haar opgedragen rol, die dan ook inderdaad, zonder eenige kennis van het menschelijk hart en de menschelijke hartstochten, door niemand met gunstig gevolg kon gespeeld worden. Vrouw Gourlay bemerkte, dat Lucie reeds sidderde bij het zien van haar uitwendig voorkomen, dat wij reeds beschreven hebben bij hare verschijning in het sterfhuis der blinde Alice. En daar zij het

1) Shakspeare. *De Storm.*

arme meisje, om den onwillekeurigen afkeer, dien deze voor haar gevoelde, inwendig haatte, begon zij hare werkzaamheden met eene poging om zulke vooroordeelen òf uit te wisschen, òf te overwinnen, terwijl zij ze in haar hart als doodelijke beleedigingen beschouwde. Dit viel haar gemakkelijk; want de uitwendige leelijkheid der oude vrouw werd opgewogen door een schijn van goedheid en belangstelling, waaraan Lucie in den laatsten tijd zeer weinig gewoon was. Hare oplettende dienstbetooningen en werkelijke geschiktheid wonnen haar het oor, zoo niet het vertrouwen der lijderes; en, onder voorwendsel van de eenzaamheid eener ziekenkamer te willen opvroolijken, wist zij spoedig de aandacht van Lucie te boeien, door het vertellen van legenden, waarin zij goed bedreven was, en waaraan de zieke, gewoon om dergelijke verhalen te lezen en te overpeinzen, een luisterend oor leende.

De vertellingen van vrouw Gourlay waren in het eerst aangenaam en belangwekkend; want zij sprak:

„Van toovernimfen, die 's nachts dansen op de hei;
Van minnaars, wreed gedoemd te weenen en te waren;
Van hooge burchten, waar vervloekte toovenaren
Hun slaven knelden in den harden boei."

Trapsgewijze evenwel namen hare verhalen een somberder en geheimzinniger karakter aan, en werden van zulk een aard, dat, bij de lamp van den middernacht verhaald, en door den trillenden toon, de bevende en bleeke lippen, den opgeheven, mageren vinger en het schuddende hoofd der leelijke kol, met hare blauwe oogen, nog versterkt, zij zelfs eene minder vurige verbeelding in een meer ongeloovigen tijd in de war zouden hebben gebracht. De oude heks bemerkte weldra den invloed, dien zij op het jeugdige gemoed verkreeg en trok haar tooverkring allengskens enger rondom het gekozen slachtoffer, op welks geest zij hare kunst uitoefende. Hare legenden begonnen betrekking te krijgen op de lotgevallen der familie Ravenswood, wier aloude grootheid en verbazend vermogen de lichtgeloovigheid met zoo vele fabelachtige bijzonderheden had opgesierd. De geschiedenis der noodlottige fontein, in geheel haar omvang en met verschrikkelijke bijvoegingen vermeerderd, werd mede door de oude Sibylle niet vergeten. De profetie, door Caleb reeds aangevoerd, over de doode bruid, die de laatste der Ravenswoods winnen zou, verkreeg ook eene bijzonder geheimzinnige verklaring; en de zonderlinge omstandigheden der verschijning aan den Jonker van Ravenswood in het bosch, waarvan door zijne dringende vragen in de hut der oude Alice iets was uitgelekt, leverde ook een onderwerp op, voor niet weinig overdrijving vatbaar.

Lucie zou misschien zulke vertellingen veracht hebben, als zij een ander geslacht hadden betroffen, of als haar eigen toestand minder wanhopig ware geweest; maar in hare omstandigheden kreeg het denkbeeld, dat een ongelukkig lot haren minnaar boven het hoofd hing, nu de overhand op al hare andere gewaarwordingen, en de nevel van het bijgeloof bewolkte een gemoed, dat door leed, droefheid, onzeker-

heid en een drukkend gevoel van verlatenheid en wanhoop reeds meer dan genoeg verzwakt was geworden. Hare verpleegster verhaalde geschiedenissen, die met haar eigen lot en omstandigheden zoo veel overeenkomst hadden, dat zij trapsgewijs verlokt werd om het gesprek op zulke treurige en geheimzinnige onderwerpen te brengen en een zeker vertrouwen te leeren vestigen op de Sibylle, die zij nog altijd met eene onwillekeurige huivering aanschouwde. Vrouw Gourlay wist evenwel van dit halve vertrouwen goed gebruik te maken. Zij vestigde Lucie's gedachten op de middelen om de toekomst te ontsluieren — den zekersten weg misschien, om het verstand te schokken en den zedelijken moed te vernietigen. Voorteekens werden uitgelegd, droomen verklaard, en misschien andere goochelkunsten niet onbeproefd gelaten, waardoor de gewaande ingewijden in de tooverkunst van dien tijd hunne misleide volgelingen bedrogen, of in de war brachten. Ik vind in de artikelen der verhooren van Ailsie Gourlay gewag gemaakt, — want het levert eenigen troost op te weten, dat de oude heks gevat, veroordeeld en op de hoogte van North-Berwick-law, bij vonnis eener commissie van afgevaardigden uit den geheimen Staatsraad, verbrand is geworden, — ik vind, zeg ik, dat men bij andere misdaden ook dit tegen haar ingebracht heeft, dat zij, door de hulp en de bedriegerijen van den Satan, aan een jong meisje van stand, in een spiegel een toen buitenslands vertoevenden edelman had vertoond, aan wien het genoemde jonge meisje verloofd was, en die haar verschenen was op het oogenblik dat hij zijne hand aan eene andere vrouw schonk. Maar dit en andere gedeelten van het verhoor schijnen met opzet, wat namen en dagteekeningen betreft, onvolledig te zijn gelaten, waarschijnlijk uit achting voor de eer der familiën, die daarbij betrokken waren. Indien vrouw Gourlay werkelijk in staat is geweest zulk goochelspel te drijven, dan is het klaar en duidelijk, dat zij meer hulp en bijstand, om zulk een bedrog te plegen, moet bezeten hebben, dan waarover haar eigen vernuft en hulpmiddelen haar konden doen beschikken. Dit geheimzinnig en spookachtig bedrijf deed intusschen zijne gewone uitwerking, daar het vertrouwen van Lucie Ashton hierdoor aan het wankelen geraakte. Hare stemming werd hoe langer zoo ongelijkmatiger; hare gezondheid nam dagelijks af; haar voorkomen werd droefgeestig, zwaarmoedig en onrustig. Haar vader, die de oorzaak dezer verschijning gedeeltelijk giste, en zijn gezag op eene hem anders ongewone wijze liet gelden, zette het door dat Ailsie Gourlay uit het slot gebannen werd. Maar de pijl was afgeschoten, en had het slachtoffer eene diepe wonde toegebracht.

Kort na het vertrek van de oude vrouw gebeurde het, dat Lucie Ashton, door hare ouders hiertoe gedrongen, hun met eene levendigheid, die beiden verbaasd deed staan, aankondigde, overtuigd te zijn, dat hemel, aarde en hel zich tegen hare vereeniging met Ravenswood hadden verzet: „evenwel," vervolgde zij, „blijft mijn verbond met hem verbindende kracht behouden, en zonder de toestemming van Ravenswood, zal ik het nimmer verbreken. Laat mij verzekerd zijn," dus

eindigde zij, „dat hij mij van mijne verbintenis ontslaat, en beschik dan naar welbehagen over mij, het is mij om het even hoe. Wanneer de diamanten weg zijn, wat is er dan aan het juweelkistje gelegen?"

De vastberaden toon, waarop dit gezegd werd; hare ongewoon vlammende oogen, en hare krampachtig samengesloten handen sneden de mogelijkheid van alle tegenspraak af; en het meeste wat de kunst van Lady Ashton toen bereiken mocht, kon haar slechts het voorrecht schenken, hare dochter den brief in de pen te geven, waardoor deze begeerde te weten: of Ravenswood bij hunne ongelukkige verbintenis, zooals zij die noemde, bleef volharden, dan of hij gezind was er van af te zien. Van dit voorrecht wist Lady Ashton zich zoo goed en zoo schrander te bedienen, dat de lezer uit de bewoordingen van den brief vermoed zou hebben dat Lucie haar minnaar opwekte, eene verbintenis te verbreken, die geheel met beider belangen en neigingen in strijd was. Op deze kunstgreep zich nog niet volkomen verlatende, besloot Lady Ashton eindelijk, den brief geheel en al achter te houden, in de hoop dat Lucie's ongeduld haar zou overhalen, Ravenswood onverhoord en in zijne afwezigheid te veroordeelen. Maar hierin werd zij teleurgesteld. Het is zoo, de tijd, waarin men antwoord van het vasteland bekomen kon, was inderdaad reeds lang verstreken; de flauwe vonk van hoop, die nog in het hart van Lucie flikkerde, was wel bijna uitgebluscht; maar het denkbeeld verliet haar nooit, dat men met het bezorgen van den brief niet eerlijk was te werk gegaan. Een der nieuwe kunstgrepen harer moeder stelde haar onverwacht de middelen in handen, om zich van datgene volkomen te verzekeren, wat zij zoozeer had gewenscht te weten.

Toen nu de oude waarzegster uit het slot weggezonden was, besloot Lady Ashton zich van een geheel ander werktuig te bedienen, om tot hetzelfde oogmerk op het gemoed van Lucie te werken. Dit was niemand anders dan de eerwaarde heer Bide-the-bent, een Presbyteriaansch geestelijke van de strengste begrippen en de meest orthodoxe richting, wiens hulp zij inriep uit het beginsel van den dwingeland in het treurspel:

„Ik wil een priester, die met zijn geduchten mond
Haar los- en vrijspreekt van haar woord en trouwverbond,
En over haar gelofte ook luid zijn vloek zal spreken,
Als waar' ze zonde, wijl 'k die wensch te doen verbreken."

Maar Lady Ashton had zich in het door haar gekozen middel vergist. Het is waar, het viel haar niet zwaar zijne vooroordeelen te overwinnen, en het was geene moeielijke zaak, hem met afgrijzen te doen nederzien op eene vereeniging tusschen de dochter eener godvreezende, openlijk daarvan belijdenis afleggende, Presbyteriaansche familie van rang met den erfgenaam van een bloeddorstigen Episkopaal en vervolger, de handen van wiens voorvaderen dropen van het bloed van Gods heiligen. In de oogen van den geestelijke moest zulk een huwe-

lijk op dat van een Moabietischen vreemdeling met eene dochter Sion's gelijken. Maar bij al deze sterke vooroordeelen en grondbeginselen van zijn aanhang, bezat Bide-the-bent een gezond oordeel, en had hij in de school der vervolging en des ongeluks, die het menschelijk hart zoo vaak verharden, waarachtig medelijden geleerd. Toen hij zich met Freule Ashton onder vier oogon bevond, werd hij door hare droefheid diep bewogen, en kon hij niet nalaten de billijkheid te erkennen van haar verzoek, om in rechtstreeksche briefwisseling met Ravenswood over hunne verbintenis te mogen treden. Toen zij hem met nadruk sprak over de groote onzekerheid, die haar kwelde, of haar brief wel ooit verzonden was, stapte de oude man de kamer met groote schreden op en neder, schudde het grijze hoofd, leunde herhaalde malen een oogenblik op den ivoren knop van zijn rotting, en, na lang geaarzeld te hebben, bekende hij te begrijpen dat hare twijfelingen zoo gegrond waren, dat hij haar helpen wilde om die uit den weg te ruimen.

„Ik kan niet anders denken, Freule Lucie!" sprak hij, „dan dat de ijver, door Mevrouw uwe hooggeëerde moeder in deze zaak getoond, zonder twijfel uit liefde voor uw tijdelijk en eeuwig welzijn ontstaat — want de man stamt af van het bloed eens vervolgers, en hij zelf is een vervolger, een slecht gezind ridder en een spotter, die geen erfdeel in Jesse heeft; — maar niettemin wordt ons geboden, gerechtigheid jegens allen te betrachten, en ons verbond en verdrag te houden, zoo wel met den vreemdeling als met hem, tot wien wij in eene broederlijke betrekking staan. Derhalve wil ik zelf, in eigen persoon, u helpen in het bezorgen van uw brief aan den man Edgar Ravenswood, hopende dat de uitslag daarvan zoodanig wezen moge, dat gij uit de netten, waarin hij u zondig verstrikt heeft, moogt verlost worden. En opdat ik in dit geval niet meer of minder doen moge dan ik aan uwe geëerde ouders verantwoorden kan, bid ik u dat gij den brief eertijds door uwe zeer geëerde moeder u in den pen gegeven, zonder daar iets bij te doen of af te laten, slechts wilt overschrijven; en ik zal zorgen dat hij langs een zoo veiligen weg verzonden wordt dat, indien gij, mijne geëerde jonge dame, er geen antwoord op ontvangt, gij dan noodwendig tot het besluit moet komen dat de man u in stilte meent te verlaten en die ongepaste verbintenis denkt op te geven, van welke hij misschien ongezind is u openlijk te ontslaan.

Vurig omhelsde Lucie het aangeboden hulpmiddel van den waardigen geestelijke. Een nieuwe brief, juist in dezelfde bewoordingen van den eersten vervat, werd dus geschreven, en door den heer Bide-thebent aan de bezorging van Saunders Moonshine toevertrouwd, die aan wal een ijverig voorstander der kerk was, doch wanneer hij zich aan boord van zijn brik bevond voor zulk een stouten smokkelaar moest aangezien worden, als ooit met een gunstigen wind van Schotland naar Holland overgestoken was. Op verlangen van zijn geestelijken herder nam Saunders gereedelijk op zich, den brief voor den Jonker van Ravenswood veilig te bezorgen aan het hof, waar hij nu zijn verblijf hield.

Deze terugblik kwam ons noodzakelijk voor, om het onderhoud tusschen Lucie Ashton, hare moeder en Bucklaw , dat wij in ons vorig hoofdstuk vermeld hebben, te kunnen verklaren.

Lucie was nu als de schipbreukeling, die, terwijl hij op den fel bewogen oceaan dobbert om zijn leven te redden, zich aan eene enkele plank vastklemt. Zijne krachten verminderen ieder oogenblik, en de diepe duisternis van den nacht wordt slechts door de stralen des bliksems verlicht, om hem de witte koppen te toonen der golven, waardoor hij ras verzwolgen zal worden.

De ééne week kroop de andere, en de ééne dag den vorigen achterna. De dag van Sint-Judas, de laatste en uiterste termijn, dien Lucie zich zelve gesteld had, brak aan, en brief noch tijding was er van Ravenswood.

HOOFDSTUK XXXII.

O, hoe fraai staan deze namen, hoe gansch anders zien ze er uit,
Met de kladden vergeleken, die mijn boek al zoo besluit;
's Bruigoms letters staan daar boven, goed gerangschikt in verband,
Wel wat spits, maar recht als dennen, in een welig bosch geplant:
Daar, én rank én vlug van houding, de oogen streelend, onderaan,
Als de heerlijke jasmijnen, 's bruidjes pennetrekken staan.

CRABBE.

De Sint-Judasdag verscheen, de dag, door Lucie zelve als het uiterste tijdstip harer afwachting bepaald, en, zooals reeds door ons gezegd is, geen brief of tijding van Ravenswood was er gekomen. Maar er waren tijdingen van Bucklaw en van zijn vertrouwden makker Craigengelt, die beiden vroeg in den morgen aankwamen, om de voorgenomen ondertrouw te sluiten en de daartoe benoodigde stukken te onderteekenen.

Deze stukken waren zorgvuldig onder leiding van sir William Ashton zelven vervaardigd; en, zooals men voorgaf, wegens den staat der gezondheid van Freule Ashton, had men besloten dat niemand behalve de partijen, die daarbij een onmiddellijk belang hadden, er bij tegenwoordig zou zijn, als de stukken onderteekend werden. Verder was er bepaald, dat het huwelijk op den vierden dag na de onderteekening van het contract voltrokken zou worden. Dit was een maatregel, door Lady Ashton genomen, opdat Lucie zoo weinig mogelijk tijd zou hebben om terug treden of onhandelbaar te worden. Het was evenwel zeer onwaarschijnlijk, dat zij tot een van beide besluiten zou. Zij hoorde de voorgestelde schikking aan met de kalme onverschilligheid der wanhoop, of liever met eene ongevoeligheid, die uit den neergedrukten en verstompten toestand, waarin zij zich bevond, voortvloeide. Aan een zoo onoplettend oog, als dat van Bucklaw, verried hare houding weinig meer afkeer dan strookte met het karakter van een beschroomd jong meisje, dat echter, zooals hij zich niet ont-

veinzen kon, zich eer naar de keuze harer vrienden schikte, dan dat zij ten zijnen behoeve eenige persoonlijke ingenomenheid blijken liet.

Toen de bruidegom haar zijn morgengroet gebracht had, liet men Freule Ashton eenigen tijd aan haarzelve over, en hare moeder maakte de opmerking dat de stukken vóór het middaguur moesten onderteekend worden, opdat het huwelijk gelukkig zou zijn.

Lucie liet zich voor deze gelegenheid door hare kameniers kleeden, zooals deze het verlangden en werd dus prachtig uitgedost. Haar gewaad bestond uit wit satijn en Brusselsche kant, en het haar was met een overvloed van juweelen doorvlochten, wier glans eene vreemde tegenstelling opleverde met de doodelijke bleekheid van hare kleur, en met de onrust van haar ongestadig oog.

Haar toilet was nauwelijks voltooid, of Henry verscheen om de lijdelijke bruid naar het pronkvertrek te geleiden, waar alles ter onderteekening van het huwelijksverdrag in gereedheid was. „Weet gij wel, zuster," sprak hij, „dat ik blijde ben, dat gij Bucklaw in plaats van Ravenswood krijgt, die er als een Spaansche Grande uitzag, alsof hij ons den hals zou afsnijden en onze lichaamen onder zijne voet vertrappen. En ik ben ook blijde, dat de wijde zee dezen dag tusschen hem en ons is; want nooit zal ik vergeten, hoe verschrikt ik was, toen ik hem voor het afbeeldsel van den ouden sir Malisius hield, die uit het doek gekropen was. Zeg mij de waarheid, zijt gij ook niet blijde van hem ontslagen te zijn?"

„Doe mij geen vragen, Henry," sprak zijne ongelukkige zuster; „er kan weinig meer in deze wereld gebeuren, dat mij blijde of droevig zal maken."

„Dat zeggen alle jonge bruiden," antwoordde Henry; „en gij, Lucie, moet dus zoo neerslachtig niet wezen, want gij zult eer het jaar om is wel een ander liedje zingen. Ik zal bruidsjonker zijn, en vóór u uit naar de kerk rijden; en al onze bloedverwanten en vrienden en die van Bucklaw zullen allen te paard zitten — en ik zal een scharlaken geborduurd kleed aanhebben, en een hoed met veêren, en een degenriem, dubbel met goud en *point d'Espagne* bezet, en een dolk in plaats van een degen dragen, schoon ik meer zin in een degen had; maar vader wil daar niets van hooren. Al mijne zaken, en honderd andere bovendien, zullen van avond uit Edinburg met den ouden Gilbert op muildieren aankomen — en ik zal ze bij u brengen en ze u laten zien, zoodra zij gekomen zijn."

Het gesnap van den knaap werd hier door de komst van Lady Asthon afgebroken, die over het wegblijven harer dochter eenigszins ongerust was geworden. Met een van hare vriendelijkste glimlachjes nam zij Lucie onder den arm, en leidde haar naar de kamer, waar hare tegenwoordigheid vereischt werd. In dat vertrek bevonden zich slechts sir William Ashton en de kolonel Douglas, de laatste in groot uniform — Bucklaw, in zijn bruigomsgewaad — Craigengelt, van top tot teen door de mildheid van zijn patroon in het nieuw gestoken, en met zoo veel galons versierd als op den rok van den „Koperen

Kapitein" voegden, en naast hem de eerwaarde heer Bide-the-bent, daar de tegenwoordigheid van een geestelijke in streng Presbyteriaansche huisgezinnen een onmisbaar vereischte was bij alle ongewone plechtige gelegenheden.

Wijn en ververschingen bedekten eene tafel, waarop ook de stukken, ter onderteekening gereed, lagen uitgespreid.

Maar vóór men tot de hoofdzaak overgaan, of eenige ververschingen gebruiken zou, noodigde de heer Bide-the-bent, op een teeken, hem door sir William Asthon gegeven, het gezelschap uit zich met hem in een kort, toepasselijk gebed te vereenigen, waarin hij den zegen zou afsmeken over de huwelijksverbintenis, die nu tusschen de aanzienlijke partijen, hier tegenwoordig, gesloten zou worden. Met de een-

voudigheid van zijn tijd en zijn ambt, die krachtige persoonlijke toespelingen gedoogde, smeekte hij, dat het gewond gemoed van eene dezer edele partijen mocht geheeld worden, tot vergelding van hare onderwerping aan den raad harer zeer eerbiedwaardige ouders; en dat, daar zij getoond had een kind naar Gods gebod te wezen, door haar vader en hare moeder te eeren, zij en de haren den beloofden zegen smaken mochten, bestaande in een lang leven op aarde, en in een zalig lot hier namaals, in eene betere wereld. Voorts bad hij, dat de bruidegom van de dwaasheden genezen mocht zijn, die de jeugd van het pad der wijsheid doen afdwalen; dat hij mocht ophouden, behagen te vinden in ijdel en onpassend gezelschap van spotters,

drinkebroêrs en hen, die laat bij den wijn zitten; (hier knikte Bucklaw Craigengelt eens toe) en dat hij zich aan een omgang mocht onttrekken, die hem van het rechte spoor deed afwijken. Eene gepaste bede voor sir William en Lady Ashton en hunne familie besloot deze godsdienstige handeling, waarin ieder der aanwezenden zijn deel gekregen had, Craigengelt uitgezonderd, dien de waardige geestelijke vermoedelijk van alle hoop op genade uitgesloten achtte.

Thans ging men tot het werk van den dag over. Sir William Ashton teekende het huwelijksverdrag met plechtige deftigheid; zijn zoon deed dit met militaire nonchalance, en Bucklaw, die zoo snel zijn naam zette als Craigengelt de bladen maar kon omkeeren, eindigde met zijne pen aan de nieuwe kanten das van zijn waardigen vriend af te vegen.

Nu was het de beurt van Lucie Ashton om de stukken te onderteekenen, en zij werd tot dat einde door hare waakzame moeder naar de tafel geleid. Bij hare eerste poging daartoe begon zij met eene pen zonder inkt te schrijven, en nadat men haar hierop opmerkzaam gemaakt had, was zij, na dit verscheidene malen beproefd te hebben, onmachtig ze te doopen in den massief zilveren inktkoker, die goed gevuld vóór haar stond. Lady Ashton's waakzaamheid haastte zich in dat gebrek te voorzien en hare bezwijmende dochter te hulp te komen. Ik heb dat noodlottige papier met eigen oogen gezien, en in de duidelijke letters, waarmede de naam van Lucie Ashton op iedere bladzijde geschreven staat, is slechts iets bevends en onregelmatigs te ontdekken, dat van hare gemoedsgesteldheid op het oogenblik der onderteekening getuigt. Alléén de laatste teekening van haar naam is onvolkomen, gebrekkig en gevlekt; want, terwijl hare hand bezig was om ze neêr te schrijven, hoorde men den haastigen galop van een paard vóór de deur, door een stap in de buitengalerij en eene stem gevolgd, die op gebiedenden toon het verzet der dienstboden op eens deed bedaren. De pen viel uit Lucie's vingers, terwijl zij met een flauwen kreet uitriep: „Hij is gekomen! hij is gekomen!”

HOOFDSTUK XXXIII.

> Dat moet een Montague zijn, naar zijn stem
> Haal mij mijn degen knaap! — Hoe waagt die schurk
> Hierheen te komen, met een grijns bedekt,
> Om schimp en hoon te werpen op ons feest?
> Nu, bij den roem en luister van mijn stam,
> 't Waar goed gedaan, als ik hem 't leven nam.
>
> *Romeo en Julia.*

Nauwelijks was de pen uit Lucie Ashton's hand gevallen, of de deur van het vertrek vloog open en de Jonker van Ravenswood trad binnen.

Lockhard en een anderen bediende, die te vergeefs gepoogd hadden hem den doortocht door de galerij of voorkamer te beletten, ont-

waarde men op den dorpel, vastgenageld door verbazing, welke oogenblikkelijk oversloeg tot het gezelschap, dat zich in de pronkkamer bevond. Die van den kolonel Douglas ging met toorn gepaard, en onder die van Bucklaw liet zich hoogmoed en gemaakte onverschilligheid duidelijk bespeuren. De overigen, ja lady Ashton zelve, gaven teekenen van vrees, en Lucie was door deze onverwachte verschijning als versteend. Men mocht het wel eene geestverschijning noemen, daar Ravenswood meer het voorkomen had van een, die uit het graf was verrezen, dan van een levenden bezoeker.

Hij plaatste zich juist in het midden der kamer tegenover de tafel waaraan Lucie gezeten was, en op wie, alsof zij alleen in het vertrek ware geweest, hij zijne oogen vestigde met eene gemengde uitdrukking van diepe droefheid en gloeiende verontwaardiging. Zijn donkerkleurig, van den eenen schouder afgezakt rijkleed, hing neder naast de ruime plooien van den Spaanschen mantel. Het overige van zijn rijk gewaad was door de reis bezoedeld en door hard rijden in wanorde geraakt. Hij had een zwaard op zijde en pistolen in den gordel. Zijn hoed met neergeslagen randen, dien hij bij het binnenkomen niet had afgezet, wierp eene nog somberder tint over zijne duistere gelaatstrekken, die de sporen droegen van diepe smart, terwijl de holle blik zijner oogen, het gevolg eener langdurige ziekte, aan zijn toch reeds streng en geweldig voorkomen eene barsche en woeste uitdrukking gaf. De verwarde en ordelooze haarlokken, die van onder zijn hoed uitkwamen, deden, gepaard aan zijne vaste en onbewegelijke houding, zijn hoofd meer op dat van een marmeren beeld dan van een levend wezen gelijken. Hij sprak geen enkel woord, en meer dan twee minuten heerschte er diep stilzwijgen in het gezelschap.

Dit werd verbroken door lady Ashton, welke in dien korten tijd hare stoutmoedigheid gedeeltelijk herwonnen had. Zij verlangde de reden van zijn eigenmachtig binnendringen te weten.

„Dat is eene vraag, Mevrouw," zeide haar zoon, „die ik het meeste recht heb te doen — en ik moet dus den Jonker van Ravenswood verzoeken, mij daarheen te willen volgen, waar hij mij op zijn gemak kan antwoorden."

Bucklaw, hem in de rede vallende, zeide, dat geen mensch op aarde hem het recht ontrooven zou, waarop hij alleen aanspraak kon maken, om eene verklaring aan den Jonker te vragen. „Craigengelt," voegde hij er op gedempten toon bij, „plaagt u de duivel? Waarom staat gij te staaroogen, alsof gij een geest zaagt? Ga mij mijn zwaard uit de galerij halen!"

„Mijn recht zal ik aan niemand afstaan," vervolgde de kolonel Ashton, „mijn recht om rekenschap te vragen aan den man, die mijne familie dezen hoon zonder wedergade heeft aangedaan."

„Hebt geduld, Heeren!" zeide Ravenswood, zijne strenge blikken op hen vestigend, en met de hand een teeken gevende, alsof hij een einde aan hunne woordenwisseling wilde maken. „Indien gij uw leven zoo moede zijt als ik het mijne, zal ik tijd en plaats vinden het mijne tegen één

of tegen beiden in de waagschaal te stellen; maar thans voegt het mij niet, met beuzelaars te twisten."

„Beuzelaars!" herhaalde de kolonel Ashton, zijn degen half uit de scheede trekkende, terwijl Bucklaw de hand aan het gevest sloeg van dien, welken Craigengelt hem juist had toegereikt.

Sir William Ashton, voor het leven van zijn zoon beducht, sprong ijlings tusschen den jongeling en Ravenswood in met den uitroep: „Mijn zoon! ik beveel u — Bucklaw! ik smeek u — houdt vrede in naam der Koningin en der wet!"

„In den naam der wet van God!" sprak Bide-the-bent, met opgeheven handen zich eveneens tusschen Bucklaw, den kolonel en het voorwerp van hun toorn stellende. — „In den naam van Hem, die den vrede op aarde bracht en zijn welbehagen in menschen toonde — verzoek ik — smeek ik — beveel ik u, dat gij aflaat, geweld tegen elkander te plegen. God haat den bloeddorstigen man; — hij, die het zwaard trekt, zal door het zwaard vergaan."

„Ziet gij mij voor een hond aan, mijnheer," vroeg de kolonel Ashton, die op fiere wijze zich tot hem wendde, „of voor iets dat nog dommer dan een beest is, dat ik zulk een hoon in mijns vaders huis verdragen zou? — Laat mij begaan, Bucklaw! Bij den Hemel, hij zal mij rekenschap geven, of ik zal hem terneerstooten waar hij staat!"

„Gij zult hier geen hand aan hem slaan!" riep Bucklaw; „hij heeft mij eenmaal het leven geschonken, en al ware hij de duivel zelf, gekomen om met dit geheele huis en geslacht in de lucht te vliegen, zoo zal hij niet anders dan eerlijk spel met mij hebben."

Terwijl de hartstochten der beide jonge mannen dus elkander in bedwang hielden, gaven zij Ravenswood tijd, om met vaste en ernstige stem te kunnen uitroepen: „Stil! laat hem, die wezenlijk gevaar zoekt, den geschikten tijd afwachten om het te vinden. Mijne zending hier zal spoedig volbracht zijn, Freule, is dit uwe hand?" vervolgde hij op zachteren toon, Lucie haren laatsten brief overhandigende.

Een stamelend „ja" scheen eer aan hare lippen te ontsnappen, dan als een vrijwillig antwoord door haar te worden uitgesproken.

„En is dit ook uwe hand," vroeg hij, terwijl hij haar de wederzijdsche trouwbelofte overreikte.

Lucie bewaarde het stilzwijgen. Schrik en een nog sterker en meer verward gevoel benevelden zoo geheel en al haar verstand, dat zij waarschijnlijk de vraag, die haar gedaan werd, ter nauwernood begreep.

„Wanneer het uw oogmerk is," zei sir William Ashton, „om op dat papier eenige wettige aanspraak te kunnen gronden, mijnheer, verwacht dan niet, buiten de rechtszaal eenig antwoord op uwe vraag te ontvangen."

„Sir William Ashton", hernam Ravenswood, „ik bid u en allen die mij hooren, mijne bedoeling niet te miskennen. Indien deze jonge dame uit eigen vrijen wil dit verdrag terugverlangt, zooals haar brief schijnt te kennen te geven — zoo is er geen verwelkt blad, door den herfstwind op den grond geschud, dat in mijne oogen eene geringer waarde

heeft; maar ik moet en wil de waarheid uit haar eigen mond hooren — zonder deze voldoening zal ik deze plaats nooit verlaten. Waarschijnlijk vermoordt gij mij door uwe overmacht; maar ik ben een gewapend man — ik ben een wanhopig mensch — en wil niet zonder eene geduchte wraak sterven. Dit is mijn besluit, dat gij kunt opnemen zooals gij verkiest. Ik *wil* haar besluit uit haar eigen mond hooren; uit haar eigen mond, alleen en zonder getuigen wil ik het hooren. „Kiest nu," sprak hij, terwijl hij zijn degen met de rechterhand trok en tegelijk met de linker eene pistool uit den gordel nam, wier haan hij overhaalde, maar de punt van het eene wapen en den loop van het andere naar den grond gekeerd hield — „kiest, of gij verlangt, dat in deze zaal bloed zal stroomen, dan of gij mij dit beslissend gesprek vergunnen wilt met mijne verloofde bruid, waarop de wetten van God en die van mijn vaderland mij evenzeer recht geven."

Op het geluid zijner stem en bij zijn vastberaden gedrag, deinsden allen terug; want de opwelling van wezenlijke wanhoop mist zelden de minder hevige hartstochten te overmeesteren, die zich tegen haar aankanten. De geestelijke was de eerste, die sprak: „In den naam van God," zeide hij, „neemt een voorslag tot vrede van den minsten zijner dienaren aan! Hetgeen deze achtbare man eischt, hoewel er met eene te groote heftigheid op aangedrongen wordt, is toch niet van allen grond ontbloot. Laat hem van de eigen lippen van Freule Lucie hooren, dat zij zich volgens haar plicht naar den wil en de begeerte harer ouders geschikt heeft, en dat zij berouw gevoelt over het verbond, dat zij met hem heeft gesloten; en wanneer hij daarvan verzekerd is, zal hij in vrede naar zijne eigen woning terugkeeren, en ons hier niet langer kwellen. Helaas! de werken van den ouden Adam toonen hunne kracht zelfs in de wedergeborenen, en dus behooren wij medelijden met hen te hebben, die nog in de gal en bitterheid der zonde leven, die door den band der ongerechtigheid gebonden zijn, en alzoo door den overweldigenden stroom der menschelijke driften worden voortgesleept. Staat dus aan den Jonker van Ravenswood het geprek toe, waarop hij zoo zeer aandringt. Het kan slechts een voorbijgaande kwelling aan deze edele jonkvrouw veroorzaken, daar zij nu hare trouw onherroepelijk, overeenkomstig de keus harer ouders, heeft verpand. Ik herhaal het dus: staat hem dit onderhoud toe; het behoort tot mijne ambtsplichten u te smeeken, dezen verzoenenden voorslag in te willigen."

„Nooit!" antwoordde Lady Ashton, wier woede nu de bovenhand had verkregen op hare eerste verbazing en schrik — „nooit zal deze man afzonderlijk met mijne dochter, de verloofde bruid van een ander, onder vier oogen spreken. — Wie wil, verlate deze kamer; maar ik blijf hier. Ik vrees noch zijne heftigheid, noch zijne wapenen, hoewel sommigen," vervolgde zij, een blik op den kolonel Ashton werpende, „die mijn naam voeren, daardoor meer ontroerd schijnen dan ik."

„In Gods naam, Mevrouw," antwoordde de waardige geestelijke,

„stort geen olie in de vlam! De Jonker van Ravenswood kan, daarvan ben ik verzekerd, niets tegen uwe tegenwoordigheid inbrengen, wanneer hij den gezondheidstoestand der jonge dame en uwe moederlijke verplichtingen in aanmerking neemt. Ik zelf zal ook blijven; wellicht kunnen mijne grijze haren eenig onheil voorkomen."

„Het zal mij aangenaam wezen, mijnheer, dat gij dit doet," hernam Ravenswood; „en aangenaam is het mij tevens, dat Lady Ashton, indien zij dat goedvindt, insgelijks blijft; maar laat alle andere vertrekken "

„Ravenswood," zeide kolonel Ashton, terwijl hij bij het verlaten der kamer langs hem henenging, „gij zult mij binnenkort rekenschap moeten geven.'

„Zoodra het u gelieft," hervatte Ravenswood.

„Maar ik," sprak Bucklaw met een halven glimlach, „heb eene nog oudere rekening met u te vereffen, die al lang opengestaan, heeft"

„Schik dat zooals gij wilt," zeide Ravenswood; „maar laat mij dezen dag met rust, en niets op aarde zal mij morgen meer ter harte gaan, dan u de voldoening te geven, die gij verlangt."

De beide heeren verlieten daarop insgelijks de kamer; doch sir William Ashton bleef nog dralen.

„Jonker van Ravenswood," sprak hij op verzoenenden toon, „ik geloof niet aan u verdiend te hebben, dat gij mij in den schoot van mijn gezin zulk eene schande en oneer zoudt aandoen. Indien gij uw degen in de scheede steken en met mij naar mijne studeerkamer gaan wilt, dan zal ik u op de meest voldoende wijze het nuttelooze van uwe tegenwoordige handelwijze onder het oog brengen."

„Morgen, mijnheer! morgen wil ik alles van u aanhooren," herhaalde Ravenswood, hem in de rede vallende; „maar deze dag heeft zijne eigen heilige bestemming, die voor geen uitstel vatbaar is."

Hij wees naar de deur en sir William verwijderde zich.

Ravenswood stak zijn degen in de scheede, bracht zijne pistool in rust, en stak deze weder in den gordel. Daarop ging hij bedaard naar de deur der kamer, die hij grendelde — keerde terug, zette den hoed van het hoofd, en met oogen, waarin de uitdrukking der droefheid die van zijne straks betoonde fierheid overmeesterde, op Lucie starende, streek hij zijne woeste lokken weg en vroeg: „Freule Ashton, kent gij mij? — Ik ben nog Edgar Ravenswood!" Zij bleef zwijgen, en hij ging met klimmende heftigheid dus voort: „Ik ben nog dezelfde Edgar Ravenswood die, uit genegenheid voor u, de heilige plichten verbrak, die zijne beleedigde eer hem oplegde, om wraak te nemen! Ik ben dezelfde Ravenswood, die, om uwent wil, den onderdrukker en plunderaar van zijn huis — den lasteraar en moordenaar van zijn vader niet alleen alles heeft vergeven, maar die hem zelfs de hand der vriendsehap reikte."

„Mijne dochter," antwoordde Lady Ashton, hem in de rede vallende, „kan bij geene mogelijkheid ontkennen, dat gij dezelfde man zijt. De boosaardige woorden die gij thans spreekt, zijn voldoende om haar te herinneren, dat zij tegenover den doodsvijand haars vaders staat."

„Ik bid u, Mevrouw, geduld te willen hebben," hervatte Ravenswood; „het antwoord moet van hare eigen lippen komen. — Nog eens, Freule Ashton, ik ben dezelfde Ravenswood, aan wien gij de plechtige trouwbelofte gaaft, die gij nu herroepen en vernietigen wilt."

Lucie's doodsbleeke lippen konden enkel de woorden stamelen: „Het was mijne moeder —"

„Zij spreekt de waarheid," zeide Lady Ashton; „ik was het die, daartoe door de wetten van God en van de menschen gerechtigd, haar aanried en met haar medewerkte, om eene ongelukkige en overhaaste verbintenis uit haar hart te bannen, en ze door het gezag der Heilige Schrift te vernietigen."

„Der Heilige Schrift?" herhaalde Ravenswood met verontwaardiging.

„Laat hem den tekst hooren," zeide Lady Ashton, terwijl zij zich op den geestelijke beriep, „waarop gijzelf, na rijp beraad, de nietigheid der gewaande verbintenis gegrond hebt, waarop door dezen man met zoo veel heftigheid wordt aangedrongen."

De geestelijke haalde zijn bijbel met sloten uit zijn zak en las daaruit de volgende woorden: „„Wanneer eene vrouw eene gelofte doet voor den Heer, en zich met eene verbintenis in hare jeugd verbindt, in haars vaders huis zijnde, en haar vader hare gelofte en verbintenis hoort, waarmede zij hare ziel verbonden heeft, en haar vader daarop zwijgt, dan zal hare gelofte bestaanbaar wezen.""

„En heeft onze zaak zich niet op deze wijze toegedragen?" vroeg Ravenswood, hem in de rede vallende.

„Jonkman, beteugel uw ongeduld," antwoordde de geestelijke, „en hoor wat er in den Heiligen tekst volgt! — „„Maar indien haar vader, ten dage als hij zulks hoort, het afkeurt, dan zal geene van hare geloften en verbintenissen, waarmede zij hare ziel verbonden heeft, bestaanbaar wezen, en de Heer zal het haar vergeven, dewijl haar vader het afgekeurd heeft.""

„En was het niet," vroeg Lady Ashton, fier en zegepralende daarop invallende — „was het onze toestand niet, dien de Heilige Schrift beschrijft? Zal deze persoon durven ontkennen, dat, op het oogenblik toen hare ouders de gelofte en de verbintenis hoorden, waarmede onze dochter hare ziel verbonden had, wij ze met de uitdrukkelijkste bewoordingen afgekeurd, en hem van ons besluit schriftelijk kennis gegeven hebben?"

„En is dit alles?" vroeg Ravenswood, terwijl hij zijn oog op Lucie liet rusten. „Zijt gij dan gezind, om duur gezworen trouw, het gebruik van uw vrijen wil en de gevoelens van wederzijdsche genegenheid aan deze ellendige huichelachtige drogredenen op te offeren?"

„Hoor hem," sprak Lady Ashton, haar oog op den geestelijke vestigende — „hoor den godslasteraar!"

„God vergeve het hem," zeide Bide-the-bent, „en verlichte zijne onwetendheid!"

„Hoor, wat ik voor u opgeofferd heb," vervolgde Ravenswood, terwijl hij Lucie bleef toespreken, „vóór dat gij bekrachtigt hetgeen in uw

naam is verricht. De eer van eene oude familie en de dringende raad mijner beste vrienden zijn opgeofferd, zonder mijn besluit aan het wankelen te brengen; noch de drangredenen van het gezond verstand, noch de voorteekens van het bijgeloof hebben mijne trouw geschokt. De dooden zelfs zijn verschenen om mij te waarschuwen, en ik heb hunne waarschuwing veracht. Zijt gij gereed om mijn hart, voor de trouw die het koesterde, met dezelfde wapenen te doorboren, die mijn overijld vertrouwen u in handen gegeven heeft?"

„Jonker van Ravenswood," sprak Lady Ashton, „gij hebt al de vragen gedaan, die u dienstig toeschenen. Gij ziet dat mijne dochter volstrekt buiten staat is u te antwoorden; maar ik zal het in hare plaats doen, en wil dat op eene wijze, die gij niet zult afkeuren. Gij verlangt te weten, of Lucie Ashton uit eigen vrijen wil de verbintenis verlangt vernietigen, waartoe men haar heeft weten te verleiden. Gij hebt haar brief, van hare eigene hand, waarbij zij u vraagt haar die terug te geven. En om u de volkomen zekerheid nog duidelijker te doen blijken, hier ziet gij het huwelijksverdrag, dat zij met den heer Hayston van Bucklaw gesloten en heden morgen in tegenwoordigheid van dezen eerwaarden heer onderteekend heeft."

Ravenswood staarde als versteend op het papier. „En heeft Freule Ashton zonder bedrog of dwang," vroeg hij, op den geestelijke ziende, „dit perkament onderteekend?"

„Ik verzeker dit bij mijne heilige ambtsbediening."

„Mevrouw, dit is inderdaad een bewijs dat niet te loochenen valt," zeide Ravenswood ernstig, „en het zou dus even onnoodig als beleedigend zijn, een woord van nuttelooze klacht of verwijt daarover te verspillen. Daar, Mevrouw," sprak hij, terwijl hij het geteekende papier en het gebroken gouden muntstuk voor Lucie nederlegde, „daar zijn de sprekende bewijzen uwer eerste verbintenis; moogt gij aan die, welke gij nu pas hebt aangegaan, getrouwer bevonden worden. Ik moet u thans lastig vallen met het verzoek ook mij de bewijzen van mijn kwalijk geplaatst vertrouwen, — liever moest ik zeggen de bewijzen van mijne verregaande dwaasheid — terug te geven."

Lucie beantwoordde den minachtenden blik van haar minnaar door hem sprakeloos aan te staren, terwijl er in haar oog geen spoor was te ontdekken, dat zij eenig begrip had van hetgeen er voorviel. Zij scheen evenwel zijne meening gedeeltelijk begrepen te hebben; want zij hief de handen op, alsof zij zich van een blauw lint, dat zij om den hals droeg, ontdoen wilde; maar zij was buiten staat haar oogmerk te volvoeren, en derhalve sneed Lady Ashton het lint door en maakte het gebroken goudstuk daarvan los, dat Lucie tot hiertoe heimelijk op haar hart gedragen had; de geschreven liefdesverklaring van haar minnaar was reeds sedert eenigen tijd onder hare eigen bewaring geweest. Met eene trotsche buiging reikte zij beide aan Ravenswood over, die, toen hij het goudstuk aannam, diep ontroerd was.

„En zij heeft dit dus kunnen dragen," zeide hij, tot zichzelven sprekende — „zij heeft dit op haar boezem kunnen dragen — zij kon

dit dragen op haar hart — zelfs toen.... Maar klagen kan niets baten," zeide hij, terwijl hij uit zijn oog den traan wischte, die daarin opwelde, en zijne houding van onwrikbare bedaardheid weder aannam. Langzaam trad hij op den schoorsteen toe, wierp het papier en het goudstuk in het vuur, terwijl hij met de hiel van zijne laars de kolen fijnstampte, alsof hij zich wilde verzekeren, dat hetgeen hij erin wierp, vernietigd werd." Ik wil," sprak hij toen, „hier niet langer voor een indringer doorgaan. Uwe kwade wenschen en uwe lage diensten, Lady Ashton, wil ik alleen beantwoorden met het uiten van den wensch, dat ze de laatste uwer aanslagen tegen de eer en het geluk uwer dochter mogen geweest zijn. En u, Freule," zeide hij, zich tot Lucie wendende, „heb ik verder niets te zeggen, dan dat ik God bid, dat gij om deze daad van vrijwilligen en voorbedachten meineed geen wonder der wereld worden moogt." Met deze woorden keerde hij zich om, en verliet het vertrek.

Sir William Ashton had, zoo door gebruik te maken van zijn gezag als door zijn smeeken, zijn zoon en Bucklaw in een verwijderd gedeelte van het slot weten te houden, ten einde te voorkomen dat zij Ravenswood weder ontmoetten. Maar toen de Jonker de groote trap afging, reikte Lockhard hem een briefje over, door Scholto Douglas onderteekend, waarin hij verzocht te weten waar de Jonker van Ravenswood over vier of vijf dagen zou te vinden zijn, daar de schrijver eene zaak van gewicht met hem te vereffenen had, zoodra eene gewichtige familie-aangelegenheid geregeld zou zijn.

„Zeg den kolonel Ashton," antwoordde Ravenswood zeer bedaard, „dat ik op Wolfs Crag te vinden ben, zoodra het hem gelegen zal komen."

Toen hij de buitentrap afdaalde, waarlangs men van het terras kwam, werd hij voor de tweede maal door Craigengelt opgehouden, die, in naam van zijn zender, den heer Bucklaw, hem de hoop te kennen gaf, dat Ravenswood binnen de eerste tien dagen Schotland niet verlaten zou, daar hij hem voor vroeger en later bewezen beleefdheden zijne dankbaarheid moest betuigen.

„Zeg uw heer en meester," sprak Ravenswood op fieren toon, „dat hijzelf den tijd daartoe bepalen kan. Hij kan mij op Wolfs Crag vinden, indien hij in zijn oogmerk niet wordt voorkomen."

„Mijn heer en meester?" vroeg Craigengelt, door het zien van kolonel Ashton en van Bucklaw, die aan den voet van het terras stonden, aangemoedigd — „vergun mij u te zeggen dat ik niemand als zoodanig op aarde erken, noch dulden wil, dat men zulk eene taal tegen mij voere."

„Zoek uw heer dan in de hel!" riep Ravenswood uit, terwijl hij zijn toorn lucht gaf, dien hij tot hiertoe onderdrukt had, en Craigengelt met zulk eene heftigheid van zich stiet, dat deze van de trappen rolde en bewusteloos aan den voet daarvan neerstortte. „Ik ben een gek," liet Ravenswood er oogenblikkelijk op volgen, „dat ik mijne woede aan zulk een ellendeling koel."

Hij besteeg toen het paard, dat hij bij zijne aankomst aan een der

balustraden vóór het kasteel had vastgemaakt, reed zeer langzaam voorbij Bucklaw en den kolonel Ashton, terwijl hij voor hen den hoed afnam, en bij zijne sprakelooze begroeting beiden strak in het gelaat zag, wat door beiden met dezelfde stuursche deftigheid beantwoord werd. Ravenswood reed opzettelijk in denzelfden langzamen gang, tot hij het einde der laan bereikte, alsof hij toonen wilde, dat hij eene ontmoeting eer zocht dan vermeed. Toen hij de laatste poort was doorgereden, wendde hij zijn paard om en zag met een strak oog het kasteel nog eens aan, gaf toen zijn goeden klepper de sporen, en vertrok met den spoed van een boozen geest, die door een bezweerder is uitgedreven.

HOOFDSTUK XXXIV.

Wie komt daar uit het bruidsvertrek?
't Is Azrael, de boô des doods.
SOUTHEY, *Thalaba.*

Na het verschrikkelijk tooneel, dat op het slot voorgevallen was, werd Lucie in hare eigen kamer gebracht, waar zij eenigen tijd in een staat van volkomen bewusteloosheid bleef. In den loop van den volgenden dag echter scheen zij niet alleen haar gewonen moed en hare standvastigheid herkregen te hebben, maar tevens in eene soort van lichtzinnige opgewondenheid geraakt te zijn, die met haar karakter en den toestand, waarin zij zich bevond, ten eenemale onvereenigbaar was, en die nu en dan door vlagen van diepe stilte en zwaarmoedigheid en grillige gemelijkheid werd afgewisseld. Lady Ashton was daarover niet weinig bekommerd en raadpleegde de geneesheeren van het huis; maar daar haar pols geene verandering aanduidde, konden zij alleen zeggen, dat de kwaal in het gemoed huisde, en prezen dus wat lichte beweging en uitspanning aan. Lucie Ashton maakte echter geheel geene toespeling op hetgeen er in het pronkvertrek was voorgevallen, en het scheen twijfelachtig of zij er wel eenige bewustheid van had; dikwijls echter bespeurde men, dat zij de handen aan haar hals sloeg, alsof zij het lint wilde zoeken, dat men haar had afgenomen en dat zij verwonderd en ontevreden mompelde, als zij het niet vinden kon: „Dat was de keten, die mij aan het leven bond!"

In weerwil van al deze vreemde verschijnselen, gevoelde Lady Ashton zich verplicht om het huwelijk van hare dochter, zelfs in den tegenwoordigen toestand harer gezondheid, niet langer uit te stellen. Het kostte haar niet weinig moeite, de geheele zaak in Bucklaw's oogen in het gunstigste licht voor te stellen; want zij was er maar al te zeker van, dat, indien hij eenmaal tegenzin van den kant harer dochter bespeurde, hij dan, tot hare groote schande en oneer, de geheele verbintenis zou verbreken. Zij besloot dus, zoo Lucie lijdelijk bleef, het huwelijk op den voorloopig daarvoor bestemden dag te doen voltrekken, vertrouwende dat eene verandering van plaats, toestand

en positie, de gekrenkte geestvermogens harer dochter sneller en krachtiger genezen zou, dan men van de trage, door de geneesheeren aanbevolen middelen kon verwachten. De uitzichten van sir William Ashton op de uitbreiding zijner familiebetrekkingen en zijn verlangen om zich tegen de maatregelen van den Markies van Athol te versterken, bewogen hem spoedig om in datgene te berusten, waartegen hij zich misschien toch niet zou hebben kunnen verzetten, indien hij daartoe den wil had gehad. Wat de jonge mannen, Bucklaw en den kolonel Ashton, betrof, zij betuigden, dat, na hetgeen er voorgevallen was, het allerschandelijkst wezen zou, zelfs voor een enkel uur den tijd voor het huwelijk bepaald te verschuiven, daar men dit algemeen zou toeschrijven aan de vrees, die het bezoek en de bedreigingen van Ravenswood bij hen verwekt hadden.

Bucklaw zou inderdaad tot zulk eene haast niet in staat zijn geweest, indien hem de ware gezondheidstoestand van Lucie Ashton was bekend geweest, of liever, indien hij hare gemoedsgesteldheid grondig had kunnen peilen.

Maar de gewoonten dier tijden gedoogden slechts een kort en schaarsch bezoek van bruidegom aan bruid, eene omstandigheid, waarvan Lady Ashton zich zoo listig wist te bedienen, dat Bucklaw niets zag of vermoedde.

Den avond vóór haar trouwdag scheen Lucie weder door eene vlaag van lichtzinnigheid te zijn aangetast, daar zij met eene tamelijke mate van meisjesachtige belangstelling de verschillende toebereidselen bezichtigde voor haar toilet en wat er bij behoorde, door de onderscheiden leden van het huisgezin voor die gelegenheid gereed gemaakt.

De morgen brak helder en vroolijk aan. De bruiloftsgasten verzamelden zich, uit verschillende streken, in feestelijk gestemde groepen. Niet alleen de naastbestaanden van sir William Ashton en de nog aanzienlijker betrekkingen van zijne gemalin, benevens de talrijke bloedverwanten en vrienden van den bruidegom, waren bij deze plechtigheid tegenwoordig, keurig uitgedost en op fraaie paarden gezeten; maar ook bijna elke Presbyteriaansche familie van aanzien, binnen twintig uren in den omtrek, rekende het zich ten plicht hare opwachting te komen maken bij eene gelegenheid, die als eene soort van zegepraal over den Markies van Athol, in den persoon van diens bloedverwant, werd beschouwd. De heerlijkste ververschingen stonden den gasten bij hunne komst te wachten, en nadat men die genuttigd had, kwam het bevel om te paard te stijgen. De bruid werd tusschen haar broeder Henry en hare moeder voortgeleid. Hare luchthartigheid van den vorigen dag had nu voor eene diepe zwaarmoedigheid plaats gemaakt, die evenwel in zulk een gewichtig oogenblik niet ongepast scheen. Er flikkerde in haar oog een vuur, en er lag een blos op hare wangen, die men sedert eenige dagen dáár niet bespeurd had, en die, gepaard met hare ongemeene schoonheid en den luister van haar toilet en juweelen, bij hare komst algemeene toejuiching uitlokte, waaraan zelfs de vrouwen deelnamen. Terwijl de

stoet te paard steeg, berispte sir William Ashton, een man van vrede en orde, zijn zoon Henry dat hij een krijgszwaard van onvoegzame lengte had aangegord, dat aan zijn broeder den kolonel Ashton toebehoorde.

„Indien gij een zwaard bij zulk eene vreedzame gelegenheid hebben moet," vroeg hij, „waarom gebruikt gij dan den korten degen niet, die u met dat doel uit Edinburg is toegezonden?"

De knaap verontschuldigde zich met te zeggen dat die degen verloren was.

„Dan hebt gij dien zelf weggemaakt," zeide zijn vader, „uit eerzucht om dat ding te dragen, waarvan sir William Wallace zich kon bediend hebben — Doch het zij zoo; stijg nu te paard en draag zorg voor uwe zuster."

De knaap gehoorzaamde en kreeg in het midden van den prachtigen stoet zijne plaats. Op dat oogenblik was hij met zijne eigen houding, zijn zwaard, zijn gegalonneerden mantel en gepluimden hoed, en zijn keurig opgetuigd paard te zeer ingenomen, om veel acht op iets anders te kunnen slaan. Hij herinnerde zich echter naderhand tot in zijn stervensuur gevoeld te hebben hoe de hand zijner zuster, waarmede zij, achter hem te paard gezeten, het zadel vasthield en zijne hand aanraakte, zoo kil en koud geweest was als het marmer eener graftombe.

De schitterende bruiloftsstoet, die ver over berg en dal werd gezien, bereikte eindelijk de parochiekerk, welke bijna geheel met de bruiloftsgasten gevuld werd. Want behalve de dienstbaren, waren er bij deze gelegenheid over de honderd heeren en dames tegenwoordig. De huwelijksplechtigheid had volgens het Presbyteriaansche kerkgebruik plaats, iets waaraan Bucklaw ten slotte dienstig geoordeeld had zich te onderwerpen.

Buiten de kerk deelde men aan de armen der nabuurschap milde liefdegiften uit onder toezicht van Johnie Mortsheugh, die onlangs uit de eenzame oorden der hermitage tot de veel verkieselijker bediening van koster der parochiekerk van Ravenswood was bevorderd. Vrouw Gourlay met twee vrouwen van haar leeftijd, dezelfde die bij Alice's lijk de wacht hadden gehouden, waren op eene zerk gezeten en vergeleken niet zonder afgunst de aandeelen, welke zij van die liefdegiften bekomen hadden.

„Johnie Mortsheugh," zeide Annie Winnie, „had zich ook wel den vroegeren tijd en zijne oude vrienden mogen herinneren, nu hij met zijn nieuwen, zwarten rok pronkt. Ik heb maar vijf, in plaats van zes haringen gekregen, en dit stuk lijkt mij ook geen goede schelling te zijn. En ik houd het er voor, dat dit stukje rundvleesch ook wel twee lood lichter is dan een ander, dat men uitgedeeld heeft, en het zit nog vol been, terwijl gij een stuk uit den rug gekregen hebt."

„Het mijne, meent gij?" mompelde de kreupele heks, „het mijne is half been zou ik denken. Als de groote lui aan arme menschen nog iets geven wanneer die op hunne bruiloften en begrafenissen komen, dan moest het, dunkt me, iets zijn, dat hen kon verkwikken."

„Hunne giften,' sprak Ailsie Gourlay, „worden ons niet uit liefde geschonken; het kan hun niet schelen, of wij wat te eten hebben of van honger sterven. In plaats van brood zouden zij ons molensteenen geven, als dit hunne eigen ijdelheid streelen kon, en toch eischen zij dankbaarheid van ons, zooals zij dat noemen, alsof zij ons uit ware liefde en genegenheid hielpen."

„Dat is een waar woord," antwoordde hare gezellin.

„Maar, zeg eens Ailsie Courlay, gij die de oudste van ons drieën zijt, hebt gij ooit een prachtiger bruiloft gezien?"

„Dat zal ik niet zeggen," antwoordde de kol; „maar ik denk, dat wij spoedig eene even heerlijke begrafenis zien zullen."

„Dat zou mij wel zoo goed aanstaan," hernam Annie Winnie; „want dan komt er weder eene liefdegift, en dan behoeft men niet te grijnzen en te lachen en potsen te maken, en veel vreugde en geluk toe te wenschen aan dat duivelsche volk, dat ons voor niet beter dan redelooze dieren houdt. Ik mag gaarne de lijkgiften in mijn schoot bijeenzamelen, en daarbij mijn oud rijmpje opzeggen:

Mijn brood in mijn schort, in mijn buidel het geld,
Met u is het slecht, met mij beter gesteld.

„Dat is wel waar, Annie," sprak de kreupele vrouw. „God schenke ons eene groene Kerstmis en een vet kerkhof!"

„Maar, Ailsie Gourlay, wat ik wel eens van u zou willen weten, daar gij de oudste en wijste onder ons zijt, is, wie van deze pretmakers het eerst aan de beurt zal zijn om op de lijkplank te worden uitgerekt."

„Ziet gij daar dat mooi opgeschikte meisje wel," vroeg vrouw Gourlay, „dat van goud en juweelen schittert, en dat men daar op den schimmel beurt, achter dien loszinnigen, pronkerigen kwast in zijn scharlaken kleed en met een lang zwaard aan zijn zij?"

„Wel, dat is de bruid," sprak hare vriendin, wier koud hart door een gevoel van medelijden getroffen werd, „dat is de bruid zelve. Wel, wel, zoo jong, zoo schoon, zoo goed — en is haar tijd zoo kort?"

„Ik zeg u," antwoordde de Sibylle, „dat haar doodskleed reeds tot haar hals reikt Die het hoort, geloove het. In haar zandlooper zijn nog maar weinige korrels; en geen wonder — zij hebben dien duchtig geschud. De bladeren verwelken reeds aan de boomen; maar de bruid zal ze nooit meer zien dansen in kringen als rijen van toovergodinnen, door den lentewind bewogen."

„Gij hebt haar toch eenige weken moeten oppassen," sprak de kreupele vrouw, „en, als men mij niet voorgelogen heeft, hebt ge daarvoor twee blinkende goudstukken gekregen?"

„O ja," antwoordde Ailsie met een helschen grijns; „en sir William Ashton beloofde mij nog daarenboven een mooien rooden rok tot gegeschenk — een paal en een ketting en eene teerton — wel mensch, wat zegt gij er van? — dit zou ik krijgen als drinkpenning, omdat ik,

langer dan veertig nachten bij het oppassen zijner wegkwijnende dochter het eerste in huis opstond, en de laatste was die naar bed ging. Maar, goede zielen, hij mag dat alles vrij voor zijne eigen vrouw bewaren!"

„Ik heb hooren mompelen," zeide Annie Winnie, „dat het met Lady Ashton niet in den haak was."

„Ziet gij haar ginds," sprak vrouw Gourlay, „hoe zij haar grauwen schimmel op het kerkplein laat springen en steigeren? Gelooft mij, er steekt meer van den duivel in deze vrouw, hoe schoon en prachtig

opgesmukt zij ginds ook heenrijdt, dan in al de Schotsche tooverheksen te zamen, die ooit bij maanlicht over Nort-Berwick Law vlogen."

„Wat babbelt gij daar, verdoemde heksen van tooverkollen?" zeide Johnie Mortsheugh; „maakt gij uwe vervloekte heksenkunsten op het kerkplein, om de bruid en den bruidegom te belasteren? Gaat naar huis, want als ik mijn stok neem, zult gij den weg erheen vroeger vinden dan u lief is."

„Wel, mijnheer!" antwoordde Ailsie Gourlay, „wat zijn wij trotsch met onzen nieuwen zwarten rok en ons wit gepoederd hoofd, alsof

wij zelf nooit honger of dorst gekend hadden. Wij kunnen ongetwijfeld van nacht even goed op de vedel krassen als de andere vioolspelers uren in het rond. Laat ons zien, Johnie, of de schroef wel houdt — en daarmede voor het oogenblik genoeg, mijn jongen!"

„Goede lieden!" sprak Mortsheugh, „ik neem u allen tot getuigen, dat zij mij met een onheil dreigt en mij dit voorspelt. Als mij of mijne viool heden nacht iets kwaads overkomt, zal ik zorgen dat het voor haar de zwartste nachtkarrewei wordt, die zij ooit beleefd heeft. Ik zal haar voor den kerkeraad en de synode roepen. Ik zelf ben half geestelijke, omdat ik op dit oogenblik kerkdienaar in eene kerk ben, waar dienst wordt gedaan."

Hoewel de wederzijdsche haat tusschen deze heksen en het overige gedeelte des menschdoms haar het hart tegen alle indrukken van feestelijke vroolijkheid verstaald had, was dit toch geenszins het geval met de andere daarheen gestroomde menschen. De luister van den bruidsstoet, de fraaie kleederen — de brieschende paarden — het vroolijk uitzicht der schoone vrouwen en deftige heeren, bij die gelegenheid saamgekomen, alles had op de stemming van het volk invloed gehad. Het herhaalde gejuich: „Lang leven Ashton en Bucklaw!" — het afschieten van pistolen, geweren en musketten, wat men het bruidsschot noemde, dit alles bewees de belangstelling door het volk in dezen stoet gesteld, toen het dien bij zijn terugkeer naar het slot vergezelde. Zoo er al hier of daar een bejaarde boer of zijne vrouw was, die op de pracht van deze zoo plotseling groot geworden familie schimpte, en zich de dagen van het oude huis van Ravenswood herinnerde, ook zij richtten, getroffen door het gul onthaal dien dag aan rijken en armen op het slot gegeven, hunne schreden derwaarts en erkenden, ondanks hunne vooroordeelen, den invloed, dien een goede maaltijd op gasten uitoefent.

Op deze wijze, door rijken en armen vergezeld, keerde Lucie naar het huis van haar vader terug. Bucklaw maakte gebruik van zijn recht om naast de bruid te rijden; maar daar die toestand hem geheel vreemd was, poogde hij liever de aandacht der menigte te trekken op zijn persoon en zijne rijkunst, dan te trachten de bruid in het bijzonder aan te spreken. Te midden van luide toejuichingen bereikten zij nu behouden het kasteel.

Het is genoeg bekend dat de bruiloften van vroeger tijden met openbare feesten werden gevierd, die de kieschheid onzer eeuw geheel afgeschaft heeft. De bruiloftsgasten werden bij deze gelegenheid op een banket onthaald, waarbij de grootste overvloed heerschte, en waarvan de overblijfselen, nadat de dienstboden er ook feest mede gehouden hadden, insgelijks met een aantal vaten bier werden uitgedeeld onder den luidruchtigen hoop, om zich op het slotplein vroolijk te maken, op eene wijze, die in overeenstemming was met de vreugde binnen het kasteel. Volgens de gewoonten van dien tijd, gebruikten de meeste heeren de kostbare wijnen tamelijk overdadig; terwijl de vrouwen, uitgedost voor het bal, waarmede een bruiloft altijd gesloten werd, met ongeduld hunne komst in de zaal verbeidden. Eindelijk stond het

gezelschap laat van tafel op, en de heeren, opeengedrongen in het salon en door den wijn en den feestdag vervroolijkt, legden hunne degens af en leidden hunne ongeduldige dames ten dans. De muziek klonk reeds uit de galerij langs het gebeeldhouwd gewelf der oude staatsiezaal. Volgens de eischen der étiquette had de bruid het bal moeten openen; maar Lady Ashton, den gezondheidstoestand van hare dochter ter verontschuldiging aanvoerende, bood Bucklaw de hand aan, daar zij de plaats harer dochter wilde innemen.

Maar toen Lady Ashton bevallig haar hoofd ophief, onder het afwachten van den aanhef der muziek, op welker tonen zij met den dans een aanvang maken zou, werd zij door eene onverwachte verandering in de versierselen der zaal zóó getroffen, dat zij den luiden uitroep niet wêerhouden kon: „Wie heeft het gewaagd, de schilderijen te veranderen?"

Allen zagen op, en zij, die met de gewone inrichting der zaal bekend waren, ontwaarden met verbazing, dat het portret van den vader van sir William Ashton van zijne plaats genomen, en daarvoor opgehangen was dat van den ouden sir Malisius van Ravenswood, die met gramschap en wraak het tegenover hem verzamelde gezelschap scheen te dreigen. Die verwisseling moest geschied zijn toen de kamers ledig waren, maar zij was niet eerder opgemerkt vóór en aleer de fakkels en lichten op de kandelaars voor het bal waren aangestoken De verontwaardigde en door den wijn verhitte heeren drongen er op aan, hieromtrent onmiddellijk een onderzoek in te stellen, daar zij dit voor eene beleediging hielden, hun gastheer zoowel als hunzelven aangedaan. Maar Lady Ashton, die zich dadelijk herstelde, liet het doorgaan voor de gril eener ongelukkige dienstbode met zwakke geestvermogens, die in de nabijheid van het kasteel woonde en wier licht opgewekte verbeelding weder hevig geprikkeld was door de vertellingen omtrent de „vroegere familie" — zoo noemde Lady Ashton de Ravenswoods — waarvan vrouw Gourlay, zooals men bemerkt had, zoo gaarne verhaalde. De aanstootgevende schilderij werd terstond weggenomen en het bal door Lady Ashton met eene deftigheid geopend, die de plaats der jeugdige bevalligheid verving, en de buitensporige lofspraken van de meer bejaarde leden van het gezelschap bijna tot waarheid maakte, daar zij haar vluggen dans prezen en beweerden dat hij dien van het aankomend geslacht verre overtrof.

Toen Lady Ashton ging zitten, verwonderde zij er zich over, dat hare dochter de zaal verlaten had en zij volgde haar dadelijk, zeer verlangend om den ongunstigen indruk uit te wisschen, dien de geheimzinnige verwisseling der portretten zoo licht op hare zwakke zenuwen kon gemaakt hebben. Waarschijnlijk ontdekte zij dat hare vrees ongegrond was, want binnen een uur kwam zij terug en fluisterde den bruidegom iets in het oor, waarop deze zich aan de dansers onttrok en uit de zaal verdween. De muziekanten speelden nu lustig op; de dansers zetten met al de geestdrift, door jeugd, blijdschap en opgewektheid aangewakkerd, hunne uitspanning voort, toen men plotseling

een gil hoorde, zoo schel en doordringend, dat dans en muziek op eens ophielden. Een ieder stond roerloos; maar toen de gil herhaald werd, greep kolonel Ashton eene kaars van den luchter, vroeg den sleutel der bruidskamer aan Henry, wien men als speelnoot der bruid dien had toevertrouwd en ijlde er mede heen, door sir William en Lady Ashton en een paar der naaste familiebetrekkingen gevolgd. De bruiloftsgasten bleven in stomme verbazing hunne terugkomst in de zaal verbeiden.

Aan de deur der kamer gekomen, klopte kolonel Ashton aan en riep, maar kreeg geen ander antwoord dan een gesmoord gesteun. Hij draalde niet langer de deur zelve te ontsluiten, maar werd aanvankelijk ver-

hinderd door iets, dat daartegen aanlag Toen het hem gelukte de deur te openen vond hij het lichaam van den bruidegom op den drempel der kamer liggen, badende in bloed. Een gil van ontzetting en van afgrijzen werd door allen geslaakt, die bij dit schouwspel tegenwoordig waren; en het gezelschap, door dezen nieuwen kreet verontrust, ijlde naar het slaapvertrek. Kolonel Ashton fluisterde zijne moeder eerst iets in het oor: „Zoek haar — zij heeft hem vermoord!" Daarop trok hij zijn zwaard, stelde zich voor de deur en verklaarde niet te zullen dulden dat iemand, behalve de daar tegenwoordig zijnde geestelijke en de geneesheeren, de kamer binnentraden. Met behulp van deze tilde men

Bucklaw, die nog ademde, van de grond op, en bracht hem naar een ander vertrek, waar zijne vrienden, met gesmoorde klachten en half onderdrukte uiting van hunne onderstellingen, zich rondom hem verzamelden, teneinde van den geneesheer te vernemen wat deze van zijn toestand dacht.

Lady Ashton, haar echtgenoot en hunne naastbestaanden zochten intusschen te vergeefs naar Lucie in het bruidsbed en in de kamer. Er was eene geheime deur in het vertrek en zij begonnen dus te denken dat zij zich uit het venster moest geworpen hebben, toen iemand uit het gezelschap, die zijne toorts lager dan de overigen hield, iets wits in den hoek van den grooten, ouderwetschen schoorsteen bespeurde. Daar vond men het ongelukkige meisje zittende of liever, als een haas op zijn leger, ineen gedoken. Hare lokken hingen haar los om het hoofd; haar nachtgewaad was gescheurd en met bloed bevlekt; hare oogen staarden wild vóór zich, en hare gelaatstrekken verrieden eene woeste vlaag van krankzinnigheid. Toen zij bemerkte dat zij ontdekt was, sprak zij eenige onverstaanbare woorden, trok allerlei gezichten, en wees naar hen met hare bloedige vingers en met de woedende gebaren eener overspannen krankzinnige.

Er werd nu spoedig vrouwelijke bijstand ingeroepen, want men kon de ongelukkige bruid niet zonder eenig geweld te bezigen uit haar wijkplaats te voorschijn halen. Toen zij nu over den drempel gedragen werd, zag zij neder en uitte de eerste verstaanbare woorden, die zij tot hiertoe gesproken had, met eene soort van grijnzende blijdschap zeggende: „Zoo, hebt gij uw schoonen bruidegom opgenomen?" De sidderende helpsters brachten haar naar een ander afgelegen vertrek, waar zij opgepast werd, zooals haar toestand eischte en men haar met groote zorg bewaakte. De onuitsprekelijke smart harer ouders — het afgrijzen en de verwarring van allen, die zich in het slot bevonden — de woedende en tegenstrijdige driften tusschen de vrienden der verschillende partijen, driften, door het overmatig gebruik van wijn nog te sterker aangevuurd, gaan alle beschrijving te boven.

De geneesheer was de eerste die een eenigszins bedaard gehoor bekwam, en die verklaarde dat de wonde van Bucklaw, schoon zwaar en gevaarlijk, niet doodelijk was, hetgeen ze evenwel door gebrek aan rust gemakkelijk kon worden, zoodat hij de grootst mogelijke kalmte aanbeval, en bepaald verbood hem te vervoeren. Deze verklaring bracht het groot aantal van Bucklaw's vrienden tot zwijgen, die er voorloopig op hadden aangedrongen dat hij, in ieder geval, uit het kasteel naar een hunner naastbij gelegen woningen zou worden overgebracht. Daar dit ondoenlijk was, bleven zij er echter op staan, dat, uit aanmerking van hetgeen er was voorgevallen, vier hunner bij het ziekbed van hun vriend zouden waken, en dat een behoorlijk getal hunner dienstboden, welgewapend, mede in het kasteel blijven zou. Daar van den kant van kolonel Ashton en diens vader in dit voorstel bewilligd werd, verlieten de overige vrienden van den bruidegom, ondanks het vergevorderde uur en den duisteren nacht, het kasteel.

De geneesheer, wiens bijstand men nu voor Lucie Ashton had ingeroepen, verklaarde dat zij zich in een zeer gevaarlijken toestand bevond. IJlings werd er dus besloten meer geneesheeren over haar toestand te raadplegen. Den geheelen nacht bleef zij ijlen, en tegen den morgenstond verviel zij in een staat van volkomen bewusteloosheid. Den volgenden avond verklaarden de geneesheeren, zou de crisis harer ziekte komen. Dit was ook werkelijk het geval; want, hoewel zij met schijnbare kalmte uit hare verdooving ontwaakte, en hare nachtkleederen veranderen of in orde brengen liet, had zij toch nauwelijks de hand aan haar hals geslagen, alsof zij naar het noodlottige, blauwe lint wilde zoeken, of een stroom van herinneringen scheen haar te overvallen, die ziel en lichaam beiden niet konden weêrstaan. De eene stuip volgde op de andere, die met den dood eindigden, zonder dat zij in staat was, een enkel woord tot verklaring te kunnen uitbrengen van de noodlottige gebeurtenis, die plaats gegrepen had.

De rechter van het district verscheen daags nadat de jonge dame gestorven was en volbracht met alle mogelijke kieschheid voor de bedroefde familie den smartelijken plicht, om onderzoek naar dit verschrikkelijk voorval te doen. Maar niets was er, waardoor het hem duidelijk werd, dat de algemeene veronderstelling, als zou de bruid in eene plotselinge vlaag van krankzinnigheid den bruidegom op den drempel der kamer vermoord hebben, gegrond was. Het noodlottige wapen was met bloed bevlekt in de kamer gevonden. Het was dezelfde dolk, dien Henry op den trouwdag zou gedragen hebben, en hem waarschijnlijk door zijne ongelukkige zuster den avond te voren afhandig gemaakt was, toen hij haar dien onder de andere fraaiigheden voor het trouwfeest had laten zien.

Bucklaw's vrienden verwachtten dat hij bij zijne genezing eenig licht over dit duistere voorval zou hebben verspreid, en drongen met hunne vragen daarop krachtig aan; maar hij wist die een tijdlang, onder voorwendsel van zwakheid, te ontduiken. Toen hij evenwel in zijn eigen huis overgebracht was en beschouwd werd als buiten gevaar te zijn, riep hij die personen, zoowel mannelijke als vrouwelijke, om zich heen, welke zich gerechtigd achtten op dit onderwerp bij hem aan te dringen. Hij betuigde hun zijn dank voor het belang, dat zij in hem gesteld hadden, en voor de hem gedane aanbiedingen van hulp en bijstand. „Ik verlang, mijne vrienden," dus sprak hij, „dat gij allen begrijpen zult, dat ik geen historie te verhalen, noch beleedigingen te wreken heb. Indien eene dame mij voortaan over de gebeurtenissen van dien ongelukkigen avond ondervraagt, zal ik een diep stilzwijgen in acht nemen, en die vraag als een bewijs beschouwen, dat zij voor het vervolg de vriendschap met mij verlangt af te breken; maar indien een man mij dezelfde vraag doet, zal ik deze onbeleefdheid voor eene voldoende uitnoodiging houden, om hem in Dukes Walk 1) te ont-

1) „Des Hertogs Wandeling", in de omstreken van Edinburg, waar de tweegevechten gewoonlijk plaats grepen.

moeten en ik verwacht dat hij zich overeenkomstig dit mijn verlangen gedragen zal."

Zulk eene duidelijke verklaring had geene nadere toelichting noodig, en spoedig bespeurde men, dat Bucklaw van dit ziekbed was opgestaan als een wijzer en beter mensch dan hij zich tot hiertoe voorgedaan had. Hij verbande Craigengelt uit zijn gezelschap, maar niet zonder hem een onderstand te verleenen die hem, wanneer hij zich behoorlijk daarvan bediende, voor gebrek en verzoeking beveiligen kon.

Korten tijd daarna verliet Bucklaw zijn geboortegrond, keerde nooit naar Schotland terug en men herinnert zich niet, ooit een enkel woord van hem over de omstandigheden van zijn noodlottig huwelijk vernomen te hebben.

Menigen lezer moge dit verhaal overdreven en romanesk toeschijnen, terwijl hij het als de vrucht beschouwt van de verbeelding eens schrijvers, die er op uit is den volkshonger naar het verschrikkelijke te voldoen; maar zij, die met de geheime familiegeschiedenissen van Schotland, gedurende het tijdperk, waarin dit tooneel voorviel, vertrouwd zijn, zullen, onder veranderde namen en denkbeeldige voorvallen, gemakkelijk de grondtrekken eener werkelijk gebeurde geschiedenis kunnen herkennen.

HOOFDSTUK XXXV.

> Wie is zoo marmerkoud, wiens hart is zoo versteend,
> Die, als zoo bittre ramp hem eenmaal komt ter ooren,
> Geen diepen rouwtoon van zijn citersnaar doet hooren,
> Dat zulk een minnaar, zoo bevallig, jong en schoon,
> Zoo snel en onbedacht een plaats vond bij de doôn,
> En in een oord, zoo woest en eenzaam, moest vergaan,
> Wijl hij te snel zich waagde op onbekende baan
>
> Dichtstuk uit NISBETS *Heraldry*

Wij hebben het verhaal van Bucklaw's genezing en lot vooraf doen gaan, om niet in de verplichting te zijn, de ontwikkeling der gebeurtenissen, op de begrafenis der ongelukkige Lucie Ashton gevolgd, daardoor te moeten afbreken. Deze treurige plechtigheid werd bij het aanbreken van een mistigen herfstmorgen volbracht, met zoo weinig gevolg en staatsie als mogelijk was. Slechts weinige naaste vrienden vergezelden het lijk naar dezelfde kerk, waarheen men haar onlangs als bruid heengeleid had, met even weinig vrijen wil als thans in haar zielloos overschot huisde. Een der vleugels van de kerk had sir William Ashton tot eene familiebegraafplaats doen inrichten, waarin eene kist, naam noch dagteekening dragende, de overblijfsels bevat van haar, die eens even beminnelijk als schoon en onschuldig was, maar door eene lange reeks van onophoudelijke vervolgingen tot wanhoop en krankzinnigheid gebracht werd en thans aan de aarde werd toevertrouwd. Terwijl de rouwdragers zich in het grafgewelf met hun arbeid bezig hielden, waren de drie oude heksen uit het dorp, die, in weerwil van het ongewoon

vroege uur, als gieren het aas roken, op de zerk gezeten, waar zij het volgende schandelijk gesprek aanvingen:

„Heb ik het u niet gezegd," vroeg vrouw Gourlay, „dat op zulk eene schoone bruiloft spoedig eene schoone begrafenis volgen zou?"

„Ik meen," antwoordde vrouw Winnie, „dat gij er het woord „schoon" wel kunt aflaten; want wij krijgen eten noch drinken, en er wordt enkel wat klein zilvergeld onder de arme menschen uitgedeeld. Voor ons, die zoo zwak zijn, was het de moeite niet eens waard, zulk een verren tocht om zulk een gering voordeel af te leggen."

„Zeg, ongelukkige!" hernam vrouw Gourlay; „zouden al de lekkernijen, die zij ons geven konden, ons wel zoo aangenaam kunnen zijn als dit uur van wraak? Daar zijn zij, die vier dagen geleden, op hunne dartele kleppers zoo veel luchtsprongen maakten; en nu gaan zij even somber en treurig als wij zelve. Zij schitterden van goud en zilver, en nu zijn zij zoo zwart als kraaien. En freule Lucie Ashton, die van schrik rilde als een eerlijke vrouw dicht bij haar kwam! — thans kan een raaf vrij op haar grafzerk gaan zitten, en zij zal er niet meer van schrikken als die krast. En Lady Ashton met het vuur der hel, dat heden in haar boezem brandt, en sir William met zijne galgen en takkebossen en zijne ketenen, hoe zullen hem nu de hekserijen in zijn eigen woning bevallen?"

„En is het dan waar," mompelde de kreupele vrouw, „dat de bruid door booze geesten uit haar bed gesleept en in den schoorsteen opgetrokken is, en dat den bruidegom de hals omgedraaid werd?"

„Wat is er u aan gelegen wie dit gedaan heeft, of hoe het gebeurd is?" zei Ailsie Gourlay; „maar ik houd het voor alles behalve een grap, en de heeren en de dames zullen dat heden wel inzien."

„En is het waar," vroeg Annie Winnie — „want gij zult er wel iets meer van zeggen kunnen — dat het portret van den ouden sir Malisius Ravenswood van den wand in de zaal afgekomen is, en voor aller oogen den dans heeft geleid?"

„Neen," sprak Ailsie; „maar het portret kwam in de zaal — en ik weet wel hoe het er kwam — om hen te waarschuwen, dat hoogmoed vóór den val komt. Maar, beste vrienden, ziet, wat daar ginds in het grafgewelf voorvalt is nog grooter grap dan alles; — gij hebt toch twaalf rouwdragers met floers en mantel, paar aan paar, de trappen zien afgaan?"

„Hoe zou ik daarop gelet hebben?" vroeg het oude wijf.

„Ik heb hen geteld," zei de andere, met het vuur van iemand wien het schouwspel te veel belang inboezemde, om het met onverschillige oogen te aanschouwen.

„Maar gij hebt niet gezien," zeide Ailsie, terwijl zij zich over de belangrijkheid van hare opmerking niet weinig verblijdde, „dat er nu een dertiende man onder hen is, van wien zij niets weten? En indien de oude verhalen de waarheid zeggen, dan is er onder dat gezelschap één, die niet lang meer tot deze wereld zal behooren. Maar komt, beste vriendinnen, laat ons gaan; als wij hier vertoeven, durf ik er voor

instaan, dat men het naderend onheil aan ons zal wijten, en niemand van hen moet ooit denken, dat hij er eenig goeds van zien zal."

En zoo, even als de raven krassen, wanneer zij de pest aankondigen, verwijderden zich de onheilspellende heksen van het kerkhof.

En werkelijk, toen de begrafenisplechtigheid afgeloopen was, ontwaarden de rouwdragers dat er zich inderdaad onder hen één meer dan het genoodigde getal bevond, en al fluisterende deelde men elkander deze ontdekking mede. Het vermoeden viel op eene gedaante, die, in denzelfden diepen rouw als de anderen gehuld, bijna in een staat van bewusteloosheid tegen een der pilaren van het grafgewelf leunde. De naastbestaanden der familie Ashton drukten fluisterend hunne verwondering en hun ongenoegen uit over zulk een indringen in hun gezelschap, toen kolonel Ashton, die, bij de afwezigheid van zijn vader, de plichten van den eersten rouwdrager moest vervullen, hen in de rede viel, „Ik weet," sprak hij fluisterend, „wie deze persoon is: hij heeft, of zal spoedig eene even sterke reden tot diepe droefheid hebben, als wij zelven — laat mij dit met hem uitmaken, en stoort de plechtigheden niet langer door een noodeloos onderzoek." Met deze woorden scheidde hij zich van den hoop zijner bloedverwanten af, en den onbekenden rouwdrager bij den mantel vattende, zeide hij tot hem op een toon van onderdrukte drift: „Volg mij!"

De vreemdeling, die bij het geluid zijner stem uit zijn schijnbare bewusteloosheid opschrikte, gehoorzaamde werktuigelijk, en zij klommen dus samen de vervallen trap op, die hen uit graf naar het kerkhof voerde. De andere rouwdragers volgden eveneens, maar bleven, dicht opeengedrongen, aan den ingang van het gewelf staan, terwijl zij angstvallig de bewegingen van den kolonel en den vreemdeling in het oog hielden, die zich nu in druk gesprek, onder de schaduw van een iepenboom, in het meest afgelegen gedeelte van het kerkhof bevonden.

Naar deze afgelegen plaats had kolonel Ashton den vreemdeling heengeleid, en zich toen omwendende, sprak hij hem op ernstigen en bedaarden toon aldus aan: „Ik kan er niet aan twijfelen dat ik met den Jonker van Ravenswood spreek." Hij ontving geen antwoord. „Ik kan er niet aan twijfelen," hervatte de kolonel trillend van stijgende drift, „dat ik met den moordenaar mijner zuster spreek."

„Gij geeft mij dien naam met recht," antwoordde Ravenswood met eene holle en trillende stem.

„Indien gij berouw gevoelt over hetgeen gij bedreven hebt, moge bij God dat berouw u baten, maar bij mij kan het u niet helpen. Hier," sprak hij, terwijl hij hem een papier overreikte, „hebt gij de maat van mijn zwaard, en eene opgave van tijd en plaats, waar wij elkander ontmoeten zullen. Het zal morgen vroeg, bij zonsopgang, op de duinen aan den oostelijken kant van Wolfshope zijn.

De Jonker van Ravenswood hield het papier in de hand en scheen besluiteloos. Eindelijk liet hij zich hooren: „Breng den ongelukkige, die reeds wanhopig is, tot geene verdere vertwijfeling. Geniet uw leven

zoo lang gij kunt, en laat mij mijn dood door eene andere hand zoeken.''

„Dat zal nooit — nooit gebeuren,'' riep Ashton; „door mijn hand zult gij sterven, of den ondergang mijner familie voltooien door mij het leven te benemen. Als gij aan mijne uitdaging geen gevolg geeft, dan is er geen voordeel op u, waarvan ik mij niet bedienen, geen smaad, waarmede ik u niet overladen zal, totdat de naam van Ravenswood het begrip worde van alles wat schurkachtig is.

„Dat zal nooit gebeuren,'' hernam Ravenswood op fieren toon. „Daar ik de laatste ben, die den naam voeren zal, ben ik het aan hen die hem eenmaal droegen verschuldigd, dat die naam zonder schande en oneer verga. Ik neem dus uwe uitdaging en tijd en plaats voor de ontmoeting aan. Wij zullen, naar ik vermoed, alleen zijn.''

„Alleen zullen wij elkander ontmoeten,'' antwoordde kolonel Ashton, „en hij die van ons beiden levend overblijft, zal alleen de kampplaats verlaten.''

„Dan zij God de ziel genadig van hem, die valt!'' zeide Ravenswood.

„Het zij zoo!'' harvatte kolonel Ashton; „zulk een wensch kan ik zelfs voor hem doen, dien ik om de billijkste redenen doodelijk haat. Laat ons nu afbreken, of wij zullen gestoord worden. Op de duinen aan het strand, ten oosten van Wolfshope — bij het opgaan der zon — het zwaard zal ons eenig wapen zijn.''

„Goed,'' hernam de Jonker. „Ik zal u niet laten wachten.''

Zij scheidden. Kolonel Ashton voegde zich weder bij de overige rouwdragers, en de Jonker van Ravenswood besteeg zijn paard, dat aan een boom achter de kerk was vastgebonden. Kolonel Ashton keerde wel met de gasten tot het begrafenismaal naar het slot terug, maar bedacht een voorwendsel, om tegen het vallen van den avond zich aan het gezelschap te onttrekken, en, nadat hij zijne kleeding met een reiskostuum verwisseld had, reed hij in dien nacht naar Wolfshope en nam in eene kleine herberg zijn intrek om voor de ontmoeting van den volgende morgen gereed te kunnen zijn.

Men weet niet, hoe de Jonker van Ravenswood het overige gedeelte van dezen ongelukkigen dag doorbracht. Laat in den nacht evenwel kwam hij op Wolfs-Crag aan en wekte zijn ouden bediende Caleb Balderston, die zijne terugkomst niet verwachtte. Verwarde en tegenstrijdige geruchten over den onlangs voorgevallen treurigen dood van Lucie Ashton, en over de geheimzinnige oorzaak daarvan, waren den ouden man reeds ter oore gekomen, die vol angst en bezorgdheid was, over de waarschijnlijke uitwerking, welke deze gebeurtenissen op het gemoed van zijn heer konden hebben.

Ravenswood's gedrag en houding brachten er niet toe bij, om deze bezorgdheid weg te nemen Op een dringend herhaald verzoek van den hofmeester, om toch eenige verversching te gebruiken, gaf hij in het eerst geen antwoord, en toen eensklaps en op gebiedenden toon om wijn vragende, dronk hij tegen zijne gewoonte, daarvan een flinke teug. Ziende dat zijn heer niet verkoos te eten, verzocht de oude man hem op hartelijke wijze, toe te staan dat hij hem naar zijne kamer voor-

lichtte. Eerst nadat dit verzoek drie- of viermalen herhaald was, gaf Ravenswood, zonder een woord te uiten, een teeken, dat hij er in toestemde. Maar toen Balderston hem naar eene kamer geleidde, die behoorlijk tot slaapvertrek was ingericht en sedert zijne terugkomst gewoonlijk door hem betrokken was, bleef Ravenswood eenige oogenblikken op den drempel staan.

„Hier niet," sprak hij ernstig. „Wijs mij de kamer, waarin mijn vader gestorven is, de kamer waarin *zij* dien nacht geslapen heeft, toen zij op het slot waren."

„Wie, Mijnheer?" vroeg Caleb, te verschrikt om zijne tegenwoordigheid van geest te kunnen bewaren.

„*Zij*, Lucie Ashton! Wilt gij, oude man, mij vermoorden, door mij te dwingen haar naam te herhalen?"

Caleb wilde nog opmerken, dat die kamer niet in orde was, maar zweeg, toen hij het ongeduld in de houding van zijn heer bespeurde. Bevend en zwijgend lichtte hij hem vóór, zette de lamp op de tafel in de ledige kamer, en stond op het punt om het bed gereed te maken, toen zijn heer hem op een toon, die geen verzet gedoogde, verzocht hem alleen te laten. De grijsaard vertrok, niet om te gaan slapen, maar om te bidden; en van tijd tot tijd sloop hij naar de deur der kamer, om zich te overtuigen dat Ravenswood zich ter rust begeven had. Diens afgemeten, zware stap over den vloer werd slechts door diepe zuchten afgebroken, en het herhaalde stampen met de hiel van zijn laars bewees maar al te duidelijk, dat de ongelukkige heer des huizes zich in zulke oogenblikken aan vlagen van toomelooze smart ten prooi was. De oude man dacht dat de morgen, waarnaar hij zoo vurig verlangde, nooit zou aanbreken; maar de tijd, welks stroom steeds met dezelfde snelheid voortjaagt, al schijnt hij der menschelijke verbeelding soms sneller of trager toe, bracht eindelijk den morgenstond aan en spreidde een roodachtig licht over den onmetelijken en schitterenden oceaan. Het was in het begin van November en, het seizoen in aanmerking genomen, was het weder gedurende den nacht kalm en stil. Maar er was een oostenwind opgestoken, en het naderend getij joeg den vloed dichter dan gewoonlijk tegen den voet der rotsen, waarop het kasteel gegrondvest was.

Met het eerste krieken van den dag begaf Caleb Balderston zich weder naar de deur van Ravenswood's slaapvertrek, door eene van welker reten hij hem bezig zag de lengte van een paar zwaarden te meten, die in een kabinet lagen, aan de kamer grenzende. Toen hij een dier wapenen gekozen had, mompelde hij bij zich zelven: „Het is korter — laat hem ook dit voordeel hebben, gelijk hij er zoo vele andere heeft."

Caleb Balderston kon uit hetgeen, waarvan hij ooggetuige was, zeer goed opmaken, in welke zaak zijn heer gewikkeld was, en hoe ijdel en vruchteloos alle voorstellingen daartegen van zijn kant wezen moesten. Hij had maar even den tijd om zich van de deur te verwijderen, om niet door den Jonker verrast te worden, toen deze plotseling uit de

kamer trad en naar den stal ging. De trouwe bediende volgde hem, en werd, door den toestand van zijns meesters kleeding en door zijn bleek gezicht, in zijn vermoeden versterkt, dat hij den nacht zonder slaap of rust doorgebracht had.

Hij vond hem bezig zijn paard te zadelen, een werk, waarin Caleb hem, schoon met stamelende stem en bevende hand helpen wilde. Met een gebaar weigerde Ravenswood zijn hulp, en nadat hij het dier op het slotplein gebracht had, stond hij juist gereed om op te stijgen, toen de oude bediende, wiens vrees bezweek voor zijne sterke verkleefdheid, zich plotseling aan Ravenswoods voeten wierp en zijne knieën

omvatte, met den uitroep: „Ach, Mijnheer! ach, Mijnheer! dood mij zoo gij wilt: maar ga met zulk een verschrikkelijk doel toch niet uit! Ach, mijn dierbare Heer! wacht er nog dezen éénen dag mede — de Markies van Athol komt morgen, en alles zal ten beste geschikt worden."

„Caleb, gij hebt geen heer meer," sprak Ravenswood, terwijl hij poogde zich van hem los te maken. „Waarom, oude man, wilt gij u vastklampen aan een vallenden toren?"

„Ja, ik *heb* een heer," sprak Caleb, hem steeds tegenhoudende, „zoolang de erfgenaam van Ravenswood ademt. Ik ben slechts een knecht; maar die ben ik van uw vader — van uw grootvader ook geweest —

ik ben in de familie geboren — ik heb voor haar geleefd — ik zou voor haar willen sterven! Blijf maar te huis en alles zal uit zijn!"

„Zoo, dwaas, zoo!" zei Ravenswood; „onnoozele oude man. Voor het vervolg kan niets in dit leven voor mij meer goed worden en het gelukkigste uur voor mij zal dàt zijn, waarop mijn leven eindigt."

Met deze woorden ontrukte hij zich aan de handen van den ouden man, wierp zich op zijn paard en reed de slotpoort uit; maar ommiddellijk keerde hij terug, en wierp Caleb, die zich haastte naar hem toe te komen, een zware goudbeurs toe."

„Caleb," zeide hij met een naargeestigen glimlach, „ik stel u tot mijn boedelberedder aan;" en toen weêr de teugels wendende, hervatte hij zijn tocht en reed den heuvel af.

Het goud rolde her- en derwaarts over den grond, want de oude man ijlde heen, om den weg te ontdekken door zijn heer ingeslagen, die links een smal en steil pad afreed, dat door eene kloof in de rotsen naar het zeestrand voerde, en naar eene soort van kreek geleidde, waar, in vroeger tijden, de booten van het slot voor anker lagen. Ziende dat hij dezen weg genomen had, spoedde Caleb zich naar de oostelijke borstwering, vanwaar men een ruim uitzicht had over al de duinen, bijna tot aan het dorp Wolfshope. Hij kon gemakkelijk zien dat zijn heer in deze richting reed, zoo snel als zijn paard loopen kon. Eensklaps kwam Balsterston de voorspelling voor den geest, dat de heer van Ravenswood zou omkomen in den zoogenaamden Kelpiesvloed, die halverwege tusschen het slot en de duinen of zandheuvels ten noordoosten van Wolfshope gelegen was. Hij zag hem werkelijk die noodlottige plaats bereiken, maar zag hem ook nooit weder.

Kolonel Ashton, bezield met wraak tot razernij toe, was reeds op de kampplaats tegenwoordig. Hij stapte met drift op en neêr, en zag vol ongeduld naar het slot en de komst van zijn vijand uit. De zon was nu opgegaan en wierp haar helderen glans over de uitgestrekte golven, zoodat hij den man te paard gemakkelijk herkennen kon, die naar hem toereed met een spoed, welke getuigde van een ongeduld, gelijk aan het zijne. Op eens werd die gedaante onzichtbaar, alsof zij in de lucht verdwenen was. Hij wreef zich de oogen, alsof hij eene verschijning had gezien, en spoedde zich toen naar de plek, dicht bij welke hij Balderston, die van den tegenovergestelden kant aankwam, ontmoette. Geen spoor of teeken van paard of ruiter was er te ontdekken; alleen kon men ontwaren, dat de nachtwind en de hooge vloeden de gewone grenzen van het drijfzand hadden uitgebreid, en dat de ongelukkige ruiter, zooals uit de voetstappen van het paard bleek, in zijn overhaasten spoed er niet op gelet had, het vaste pad aan den voet der rots te houden, maar den kortsten en gevaarlijksten weg was gevolgd. Slechts één enkel bewijs van het ongelukkige lot hem overkomen kon men ontdekken: eene groote, zwarte pluim was van zijn hoed losgeraakt, en de kabbelende golven van het opkomend getij spoelden die aan Calebs voeten. De oude man nam ze op en droogde ze om ze op zijne borst eene plaats te geven.

De inwoners van Wolfshope geraakten nu in rep en roer, en gingen bij hoopen, eenigen langs den oever, anderen in booten, om nasporingen te doen; maar al hun zoeken was te vergeefs. De diepten van het welzand, die niets weergeven, bleven, gelijk altijd in zulke gevallen, haar prooi behouden.

Maar ons verhaal loopt ten einde. De Markies van Athol, verontrust door de vreeselijke geruchten, die in omloop waren, en bekommerd over de veiligheid van zijn bloedverwant, kwam den volgenden dag, maar kon slechts rouw dragen over zijn verlies, en nadat hij vruchteloos nogmaals naar het lijk had doen zoeken, keerde hij terug, om te midden van het gewoel der staatszaken te vergeten wat er had plaats gegrepen.

Maar dit was het geval niet met Caleb Balderston. Als wereldsch voordeel den ouden man had kunnen troosten, had hij nu zeer tevreden kunnen zijn, daar hij in zijn ouderdom hiervan beter voorzien was dan ooit te voren.

Maar het leven had voor hem alle vreugde en genot verloren. Al zijne gedachten, zijne hoop, moed en vrees, vreugde en smart sproten voort uit zijne nauwe betrekking tot het nu uitgestorven geslacht. Niet langer kon hij het hoofd ophouden; zijne gewone verblijfplaats en werkzaamheden trokken hem niet langer aan, en in niets anders scheen hij genot te vinden, dan in treurig ronddolen door de kamers van het oude slot, die de Jonker van Ravenswood het laatst had bewoond. Hij at, zonder dat het hem verkwikte, en sluimerde zonder rust te smaken; en met eene getrouwheid, die men soms bij honden, maar zelden bij menschelijke wezens aantreft, kwijnde hij weg en stierf binnen het jaar, waarin de ongelukkige door ons verhaalde gebeurtenissen waren voorgevallen.

De familie Ashton mocht die van Ravenswood niet lang overleven Sir William Ashton bezweek korten tijd na zijn oudsten zoon, den kolonel, die in een tweegevecht in Vlaanderen gedood werd, en Henry, zijn opvolger, stierf ongehuwd. Lady Ashton bereikte een zeer hoogen ouderdom en was de eenige die deze groep van ongelukkige personen overleefde, wier rampen enkel aan haar onverzoenlijk karakter te wijten waren. Dat zulk een lang leven haar vergund werd, opdat zij de diepste droefheid van het knagend geweten gevoelen, en zich met den Hemel, tegen welken zij zwaar gezondigd had, verzoenen zou, willen en durven wij niet ontkennen, schoon zij, die haar omringden, nooit het geringste blijk van berouw of bekeering bij haar bespeuren konden. In hare houding openbaarde zich hetzelfde vaste, trotsche en onbuigzame karakter, dat zij, vóór deze noodlottige gebeurtenis, aan den dag had gelegd. Een prachtig marmeren gedenkteeken brengt hare namen, titels en deugden aan de nakomelingschap over, terwijl zerk noch grafschrift verkondigen, waar hare slachtoffers ter ruste werden gelegd.

EINDE.